This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

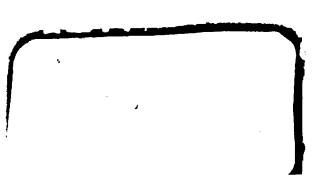

STANFORD
UNIVERSITY
LIBRARIES
ERSITY LIBRARI
RARIES · STAN
NFORD UNIV
STANFORD
UNIVERSI
LIBRARIE
ERSITY LIB
RARIES
NFORD U

8 2 0 2
G 5000
48
v. 2
STANFORD UNIV.
LIB.
APR 26 1

SBÍRKA PRAMENŮV

KU POZNÁNÍ LITERÁRNÍHO ŽIVOTA

V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A V SLEZSKU.

VYDÁVÁ

III. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE.

SKUPINA I. ŘADA 2.

ČÍSLO 2.

STAROČESKÁ GESTA ROMANORUM.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1895.

SBÍRKA PRAMENŮV

KU POZNÁNÍ LITERÁRNÍHO ŽIVOTA

V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A V SLEZSKU.

VYDÁVÁ

III. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE.

SKUPINA I. ŘADA 2.

ČÍSLO 2.

STAROČESKÁ GESTA ROMANORUM.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1895.

STAROČESKÁ

GESTA ROMANORUM.

DLE STAROČESKÝCH RUKOPISŮ PODÁVÁ

Dr. **JAN V. NOVÁK,**

C. K. GYMN. PROFESSOR.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1895.

Tisknem J. Otty v Praze.

Za laskavé pokyny při sestavování úvodu k vydání tomuto díky vzdávám slavné kommissi pro vydávání památek staročeských při III. třídě České akademie, jejímž přispěním práce má nabyla této přítomné podoby.

Vydavatel.

Přepis prof. dra. J. V. Nováka s originalem srovnali podepsaní jakožto kommisse, zřízená třetí třídou České akademie pro vydávání této sbírky.

M. Hattala.
V. E. Mourek.
A. Patera.

ÚVOD.

Středověká sbírka příběhův a rozprávek s připojenými namnoze výklady duchovními, známá pode jménem *Gesta Romanorum,* náleží mezi knihy nejvíce rozšířené a ve středověku nejpopulárnější. Čerpali z ní nejen kazatelé a moralisté, ale i v literatuře světské a v poesii lidové potkáváme se s hojnými stopami jejími.

Také překlad český této sbírky záhy byl pořízen, jehož do nedávna známy byly rukopisy dva, universitní a musejní, v době nejnovější přibyl k nim ještě třetí, nejlepší a úplný rukopis z knihovny Březnické, nyní chovaný též v Museu království českého. Rukopisy dříve známé jsou necelé, ale doplňují se vespolek, tak že i z nich bylo lze sestaviti celý překlad.

Rukopis Březnický (v tomto vydání označ. **B**, sign. knih. mus. VIII. E. 1) jest papírový, kvartový, svázán v starých dskách kožených, původně asi barvy bílé, nyní nahnědlých. Spony jsou odstraněny. Na hřbetě nahoře starý nápis na přilepeném lístku: *Kniha Duch-ownj.* Dole na lístku číslice *40,* hrubě provedená, uprostřed červenou hlinkou na samé kůži *F 5.* Uvnitř napřed vložen list pergamenový s latinským rukopisem, pak teprve následuje vlastní rukopis český, v němž listy 1—150 (str. a) popsány jsou od téhož písaře, listy 150 (str. b) až 154 popsány mnohem později. V rukopise tomto na l. 1—138 a nahoře stojí Gesta Romanorum, odtud až po l. 150 a jest vypravování o soudě Astarothově, kdež na konci čteme tato slova: *Skonan geſt ſud Aſtarothow pekelnyeho rzieczznyka proti lidſkemu pokoleny tu Strzedu przed ſwatu lucij leta M°cccc°xliij°.* Následuje jakési latinské kázaní nebo výklad na evangelium s nápisem: *Dominica letare,* psaný písmem pozdějším. Několik listů potom následujících nyní vytrženo, jak svědčí po nich proužky.

Slohy papíru v rukopise tomto jsou o šesti půlarších, dvanáctilistové; při vazbě knihař užil za podložky nití proužků téhož rukopisu latinského, jehož list vložil napřed.

Velikost rukopisu jest 21·4 × 13·5 *cm,* písmo jest 14·8 × 9·2 *cm.* Prázdný okraj vnější a dolejší jest mnohem větší než vnitřní a hořejší; nahoře asi 1·2 *cm,* dole 4·5 *cm.* Čáry písmo omezující jsou po stranách dvojité, nahoře a dole jednoduché, jednotlivé řádky linkování nemají. Na konci řádkův i dole písmo leckde sáhá přes čáru. Počet řádků 31—32.

Písmo rukopisu čte se velmi dobře a jest stejně bedlivé ke konci jako na začátku; také opis svědčí o pečlivosti opisovatelově jako jasné jeho písmo. Na str. 1. počáteční písmeno I. povídky provedeno jako iniciála přes 5 řádků sáhající červenomodrá s modrými okrasami vně, červenými uvnitř. Při tom řádky 1—5 napsány jsou písmem větším a červeně podtrženy. Také počátek povídek II.—X. vyznačen větším písmem červeně podtrženým; při dalších počátcích opisovatel činil to jen po různu, jak tiskem vyznačeno,[1]) počínaje toliko pravidelně každou povídku i duchovní výklad menší iniciálou, přes dva řádky sáhající, obyčejně červenou, jen zřídka modrou.[2]) Z těchto iniciál *J* a *P* nakresleny bývají na okraji a přesahují pak přes několik řádků. Nápisy povídek a výkladů jsou barvy červené, což v tisku označeno kursivou, také veliká písmena v celém rukopise okrášlena jsou červenými čárkami, a výroky biblické označeny červeně podtrženými slovy, z kterého spisovatele citát vzat.

Číslování složek rukopis nemá; snad uřezáno při vazbě. Přípisků pozdějších neznamenati kromě oprav, jež několikráte napsány na okraji; mimo to při švu l. 1 a 12 čteme: *Day ſpomocz nuznim gezz milugeſs,* psáno větším písmem a jiným inkoustem než celý rukopis.

Ačkoli rukopis tento má chyb velmi málo, přece nelze nazvati ho *prvopisem,* nýbrž pokládati jej třeba za *opis.* Důkazem toho jsou místa v poznámkách vydání tohoto písmeny označených uvedená, kde písař dle předlohy své chyby při opisu vzniklé opravoval, ale přece někde této své předloze nerozuměl. Ovšem jest doznati, že při korrektuře opatrně prováděné opraveno míst velmi mnoho, ba i některá, jež v předloze písaři zdála se nesrozumitelná, tak že na objemný poměrně rukopis chyb zůstalo málo, mnohem méně než v obou rukopisech, o nichž níže promluvíme. Míst vynechaných jest nemnoho: Tak l. 2 b (vyd. str. 3, ř. 11) po sl. *przicznina* vynechán řádek (v **U** 2, vyd. str. 160, ř. 31 sl. przicyna bolesty twey tymz byehem przitomnost ma geſt przicyna bolesty maczechy mey). Na l. 7 b (vyd. str. 9, ř. 2) vynech. odpověď k druhé otázce a otázka třetí (v **U** 13, vyd. str. 164, ř. 7 sl.: odpowyez dobry krzeſtan ſrdcze ſkruſſene a pokorzene bohu a we wſſem mile a hotowe Czo trzetye byeſſe pſano dal ſem powiez mi czos dal odpowyez dobry krzeſtan miloſt . . .).

---

[1]) Povídka XVI. (13 a) počíná opět řádkem větším, počátečný řádek povídky XXXVII. (32 b) červeně podtržen, v povídce XLIV. (49 a) slovo Claudianus napsáno větším písmem a červeně podtrženo, v povídce LIX. (70 a), LX. (71 b) a LXI. (72 b) při výkladě duchovním větším písmem napsáno slovo NAymyleyſſy, v povídce LXVI. (80 a) slovo QVintillus a Naymyleyſſi napsáno větším písmem a červeně podtrženo, rovněž v povídce LXXXVI. (109 a) NAymyleyſſi, na téže stránce počátek povídky LXXXVII. Nyekterake knyezze a v povídce CVII. (122 a) Lenucius kralowaſſe. Jinak červeně podtržen i počátek povídek LXXXV. (106 b), LXXXVIII. (109 b), XCVIII. (115 b).

[2]) Při povídce VIII. (8 a) jest písmě toto modré s červeným okrášlením, rovněž při výkladě povídky XVIII. (15 b), při počátku povídky XXXII. (25 b), při výkladě povídky LIII. (61 b) modré bez okras, jakož i při počátku povídky LVI. (64 b), s červenou okrasou při počátku povídky LVII. (66 b) a LVIII. (67 a), při výkladě povídky LXXI. (89 b), bez ozdoby při výkladě povídky LXXII. a LXXIII. (90 a), posléze ozdobeno při počátku povídky LXXVII. (93 b). Červené iniciálky jsou vesměs bez ozdob.

Na l. 8 a (vyd. str. 9, ř. 11 sl.) vynechána odpověď k sedmé otázce a osmá otázka (U 14, vyd. str. 164, ř. 16 sl.: ztrawil ſem czas ſwuoy w dobrych ſkutczych Oſme pſano bylo dal ſem powiez mi czos dal Odpowyez dobry krzeſtan powoleni). L. 32 b (vyd. str. 38, ř. 16) po sl. *czo tento prawi* vynechána věta uvozovací (U 75, vyd. str. 180, ř. 35: tehdy ony). Na l. 89 b (vyd. str. 101, ř. 26) po sl. *w hay wſſel geſt* vynechán řádek (v U 228, vyd. str. 218, ř. 33: weprz geho vzrzew na nyeho byezyſſe a on drzewo wſtupil weprz poczal). L. 97 b (vyd. str. 111, ř. 7) po sl. *nebyla hotowa padnuti* vynechán ř. (v U 247, vyd. str. 223, ř. 38 po sl. *padnuti* čteme: potom ſu wohen puſtili a na ſpiech ſu zz mieſta wen wigeli) a j. zřídka.

Omylů písařských je pořídku: L. 4 a (vyd. str. 4, ř. 21) *przyczyna znati zloſti dyablowy*, od písaře tohoto rukopisu přidáno slovo *zloſti*, protože nerozuměl v předloze slovu *smrti* (U 5, vyd. str. 161, ř. 32), nýbrž mínil, že to jest omyl za sl. znati (lat. causa mortis diaboli); l. 31 a (vyd. str. 36, ř. 21) ve sl. *z tiech wſſech penyez* předložka *z* zbytečná; l. 100 a (vyd. str. 114, ř. 5) *wyloszenye ſna od nych abych obdrzzal* stojí *abych* m. *aby*, a tak několik málo jiných míst.

Pravopis tohoto rukopisu převahou je spřežkový, jen výjimkou diakritický. Největší jeho zvláštností jest přehojné zdvojování souhlásek, jímž se má hlavně označiti měkkost (zvláště při *czz*, *ſſ*, *zz*). Vedle toho však i jiné souhlásky často se zdvojují, na př. *l* v partic. perf. (da*ll*, vmrze*ll*, kaza*ll*, by*ll*, vczzini*ll* a mn. j.). Ze znamének diakritických tečka jeví se hlavně na *ď*, *ť*, *ň*,[3]) někdy na *ž*, jinde poměrně zřídka. Čárka nad dlouhou samohláskou vyskytuje se jen zřídka, a to v koncovce *ním* (tak l. 17 a, vyd. str. 20, ř. 13 *pokuſſením*, l. 54 a, vyd. str. 60, ř. 22 s *doufaňím*, ř. 23 *ſkruſſením*), jinak porůznu.

Jednotlivě znamenáme o pravopisu:

1. mezi *a*—*á* rukopis nečiní rozdílu, délky samohláskové tu neoznačuje.

2. *c* píše se pravidelně *cz*, zřídka *ć*: l. 92 b (vyd. str. 105, ř. 14) tyezz*cze*; l. 97 a (vyd. str. 110, ř. 17) Ni*cz*; l. 14 a (vyd. str. 16, ř. 23) nech*ć*eſs; l. 48 a (vyd. str. 53, ř. 32) ſrd*ć*e; l. 49 a (vyd. str. 55, ř. 20) ch*ć*eſſli a j.

3. *č* píše se pravidelně *czz*: l. 108 a (str. 123, ř. 25) *czz*lowie*czz*enſtwie, l. 112 b (vyd. str. 129, ř. 24) po*czz*atku a j.

4. *ě* označuje se bez rozdílu *ie* neb *ye*, rovněž dlouhé *ie*; znamének diakritických tu není.

5. Spojka *i* píše se na počátku věty velmi často *I* (*J*). Tak l. 102 a (vyd. str. 116, ř. 16, 18), l. 102 b (vyd. str. 116, ř. 23, 24), l. 107 b (vyd. str. 123, ř. 10, 11) a j. Také *j* před *a* a v cizích slovech píše se *J*: l. 108 a (vyd. str. 123, ř. 29) *J*akozz; l. 114 a (vyd. str. 131, ř. 28) *J*ulius; l. 116 a (vyd. str. 134, ř. 13) *J*dumey a j.

6. *ř* píše se pravidelně *rz*: l. 70 a (vyd. str. 78, ř. 29) d*rz*iewe; (ř. 32) p*rz*iſſli; (ř. 34) rytye*rz*ich a j. Znaménko diakritické na *ř* se nevyskytuje.

7. *š* píše se pravidelně *ſſ* (na konci slov *ſs*): l. 70 b (vyd. str. 79, ř. 11) Rozko*ſs*; (ř. 15) ko*ſſ*ili; (ř. 19) ſkru*ſſ*eny. I při *s* je toto zdvojení dosti hojné.

---

[3]) Též před *i*—*ie* v měkkých slabikách, protože rozdílu mezi *i*—*y* rukopis vůbec nečiní.

Zkratků rukopis tento má nemnoho, nejvíce jen za písm. *m*, *n*, velmi zřídka za písmena jiná.

1. *m* vynechává se častěji před *u* v koncovce *mu*, v kterémž případě pak *u* píše se nahoře (ᵛ): l. 1 a (vyd. str. 1, ř. 10) twᵉᵛ, l. 2 a (vyd. str. 2, ř. 16) bludneᵛ; l. 13 b (vyd. str. 16, ř. 16) lakomeᵛ a j. často. Často také na konci: l. 7 a (vyd. str. 8, ř. 17) rzymſkē; l. 9 a (vyd. str. 11, ř. 6): tôto; l. 9 b (vyd. str. 11, ř. 15) krzizzê a j. Ale jen jednou v nápise ke konci řádku: l. 117 b (vyd. str. 136, před ř. 10) rozuᵉʸ = rozumyey.

2. *n* před samohláskou zřídka se zkracuje, tak l. 2 a (vyd. str. 2, ř. 25) pochowaⁿ; l. 32 a (vyd. str. 37, ř. 28) pſaⁿ; l. 93 a (vyd. str. 105, ř. 28) zlorzieczzeⁿ; l. 14 b (vyd. str. 17, ř. 9) Canoîce. Mnohem častěji před souhláskou: l. 7 b (vyd. str. 8, ř. 22) gēž (též l. 8 b, vyd. str. 10, ř. 1; 13 b, vyd. str. 16, ř. 13 a 14 a j.); l. 2 a (vyd. str. 2, ř. 27) a l. 10 a (vyd. str. 12, ř. 7) protywênſtwie; l. 16 a (vyd. str. 19, ř. 3) k flûczi; l. 20 b (vyd. str. 25 náp.) puſtênyczech a j. Často taková zkrácenina bývá ke konci řádku. — *Amen* píše se často buď *Am̄* neb *Amē*.

3. *r* zřídka označeno háčkem: l. 19 b (vyd. str. 23, ř. 14) Tibeius.

4. *us* v cizích slovech na konci často se značí po známém v latině způsobu (ᵘˢ): l. 15 a (vyd. str. 17, ř. 27) Pipinᵘˢ; l. 29 a (vyd. str. 34, ř. 9) Antigonᵘˢ; l. 52 b (vyd. str. 59, ř. 7) Theodosiᵘˢ; l. 12 a (vyd. str. 14, ř. 13), l. 29 b (vyd. str. 34, ř. 25), l. 115 a (vyd. str. 133, ř. 4) kriſtᵘˢ.

5. *v* vyjádřeno zkráceně toliko jednou: l. 49 a (vyd. str. 55, náp. č. XLIV.) Cziefarzoᵉ; a to opět v nápise.

Jazyk rukopisu shoduje se celkem s dobou, k níž i vročení poukazuje, kdy zanikala jotace a počínalo se zúžování, v jazyce pak spisovném trval asi ten stav, jaký shledáváme u Husa a Chelčického. V rukopise ovšem jotace znamenává se na mnohých místech, ale i tam, kde se v té době sotva vyslovovala, jak patrno z nedůslednosti písařovy v té příčině (l. 36 a, vyd. str. 42, ř. 8 noſieſſie, a hned za tím myegieſſe; l. 52 b, vyd. str. 59, ř. 12. wywuodyeſſye a j. často).

K textu rukopisu Březnického jakožto nejlepšího na prvním místě položenému připojujeme pod čarou důležitější různočtení druhého **rukopisu** knihovny **Musea** království českého (v tomto vyd. **M**, sign. 3. F. 25). Tento rukopis papírový, kvartový, svázán jest ve dskách z lepenky, obtažené starým pergamenovým listem latinského rukopisu; na hřbetě má nápis rukou Hankovou: *Przikłady z Kronik Rzimskych. Rps.* Kromě listu předního a zadního rukopis obsahuje nyní 143 listy popsané. Na 1. listě prázdném čte se nápis, rovněž od V. Hanky udělaný: *Przikładi ſwietštij z kronik Rzimſkych etc. Rps. 1473.* Na 2. str. prázdného listu nyní 144. psáno: *Ego Paulus Katharin a Katharo dono dedi hunc librum D. fratri meo amantiſſimo S. Joanni parocho Zwiržeticzenſi. Concordiam sectare — poboznoſti naſledug.*

Poslední popsaná stránka rukopisu (str. 2. listu nyní 143) podává nám také zprávu o *písaři* rukopisu a *roku napsání*, že totiž slul *Johannes de Přeštic* a napsal rukopis r. 1473.

Čteme na této stránce tato slova:[4])

Hic liber explicit; per quem, noſcere qui gliſcit,
Oret hanc infra, per quem, unde, noſcet intra,
Nomen pandit prima dictionis litera hujus orationis:
Yhesu Omnium Honorabiliſſime, Amoris Nutrimento
Nobis Eternaliter Sucurre, Dapibus Eſu-
rientes Poculis Reffice Et Šicientes
Tue Inſigniſſime Clemencie. Amen.

Febrū[5]) *Hujus*[6]) *ffecit finem feria vj poſt purificationem,*
Anni ab incarnacione continentur in hac oratione:

orō[7]) *Celici cetus criſtum pro nobis exorate;*[8])

metrū[9]) *Vnum tamen ſi i auferes. Finis certiſſima res.*
Vicia excuſet figura locucionis.[10])
Obiit Dominica Reminiſcere Anno 1502.[11])

Původně měl rukopis tento popsaných listů 148, z nich nyní ztraceny jsou po l. 129 tři listy (pův. 130—132) a po nynějším listě 140 (pův. 143) dva listy (pův. 144 a 145). Nyní po l. 130 vloženy jsou dva listy prázdné a v číslování listovém, které provedl Hanka, označena mezera jednoho listu (po l. 129 čísl. l. 131); na konci l. 140 pouze připsáno Hankou: »*zde chybí*«. Z doby opisu samého přípisků text nemá.

Sloky jsou šestnáctilistové, poslední tři listy nynější připojeny jsou zvláště, jakož na nich i jinak patrno.

Velikost rukopisu jest 21·3 × 14·8 *cm*, písmo 16·8 × 9·8 *cm*. Také tuto okraje vnější a dolejší jsou mnohem širší než vnitřní a hořejší Pichy řádkové pro celý rukopis provedeny trojhranným nástrojem při samém okraji a patrné jsou nyní hlavně v přední části; střed je seříznut, vzadu opět viděti je od l. 129 do konce, vroubky však po nich zbylé jsou i jinde tu i tam patrny. Liniatura pro všecky stránky takto naznačená obsahuje po 27 řádcích, jen na některých stránkách ke konci rukopisu jest řádků 28. Čárkování řádkové provedeno inkoustem nyní vybledlým mezi kolmými čarami, z nichž jen vnější jsou zdvojeny. Poslední tři listy zvláště připojené mají svoje zvláštní čárkování o 22 řádcích.

Písmo rukopisu snadno se čte a rázem svým shoduje se také s jinými rukopisy té doby, k níž ukazuje vročení. Jen první povídka má na počátku pod nápisem velikou, poněkud ozdobenou iniciálu *D (Orotheus)*, která sahá přes 8 řádků; nyní jest v ní červenou barvou vytištěno razítko *Z Hankových*. Ostatní povídky i duchovní výklady k nim vyznačeny červenými iniciálami, v nichž nepozorovati žádných mikrogrammů. Velká písmena v celém ruko-

---

[4]) Zkratky tuto rozluštěny a nápis dle možnosti interpungován.

[5]) Známka dne (7. února) z Cisiojanu. — [6]) Slovo konjekturou tuto položené, v rukopise nejasné. — [7]) T. j. *oratio*. — [8]) T. j. CeLICI CetVs CrIstVM pro nobIs eXorate (MCCCCLXVIIII—I = 1473). — [9]) T. j. metrum, verš, že druhá část řádku přidána pro doplnění metra. — [10]) O předcházejících verších a rýmech menším písmem. — [11]) Psáno jinou rukou.

pise pro okrasu označena červenými čárkami. První písmě každé stránky ozdobeno různými čarami, po okraji dále provedenými; také jiná písmena prvního řádku bývají okrášlena. Zvláště na některých stránkách pozdějších písař úmyslně prodlužoval všecka první písmena slov prvního řádku. Nadpisy povídek i tuto psány barvou červenou.

V druhé pol. XVI. stol. rukopis náležel pražskému kazateli, jenž z něho bral příklady pro kázaní a poznamenával si na okraji, kterou neděli kterého roku toho neb onoho kusu užil. Některé ty přípisy jsou dosti nejasné, ale přece uvedli jsme je pod čarou, pokud se nám povedlo je rozluštiti.

V tomto století majitelem rukopisu byl *V. Hanka,* jak svědčí razítko v iniciále 1. stránky a na stránce poslední. Hanka dal asi rukopis také vázati, provedl nápis na hřbetě a na 1. prázdném listě, provedl číslování listů s mezerou vyznačenou 1 listu po č. 129, kam dal vlepiti dva prázdné listy, a zabýval se i čtením rukopisu, neboť podtrhoval si leckde karmínovým inkoustem neobyčejné tvary grammatické a činil si o nich po okraji grammatické poznámky.

Také tento rukopis jest *opisem* předlohy starší, jak patrno z několika vynechaných řádků, jakož i z omylův a chyb písařských. I při nich však namnoze shledáváme blízkou příbuznost rukopisů **B** a **M**.

Na několika místech *řádky* vynechány, jak pod čarou označeno. Při č. VII. pozn. 13 označuje mezeru asi řádkovou v **M**, při č. XII. pozn. 23 mezeru asi dvou řádkův, při č. XXXVIII. pozn. 61 poukazuje na přehlédnutí řádky následkem stejného slova *(powietrzi);* podobné opominutí se stalo při č. LX. dle pozn. 19, kde k omylu vedlo stejné slovo *ſtarziecz.* I jinak je rukopis tento ve výrazu stručnější než Březnický, jak dosti vysvítá z poznámek pod čarou.

Omyly v textě tohoto rukopisu se vyskytující též ukazují na mechanického opisovatele. Tak při č. XI. pozn. 11 przat*a*ly; při č. XXI. pozn. 20 h*u*ryczyho p*a*kla; při č. XXIX. pozn. 2 bydlel m. bdiel; pozn. 16 hrzmt; při č. XLI. pozn. 87 *przecz*tenem (m. prſtenem); při č. XLV. pozn. 52 oflaw*me* duſſi krzepkoſt m. oflawene; při č. XLVIII. pozn. 4 wybize m. wybieze; při č. XLIX. pozn. 25 toti*to*zto m. totizto; při č. XCVIII. pozn. 3 w ſy*l*iczy m. w ſy*c*zyli a j., jak vytčeny jsou namnoze v poznámkách.

Pravopis tohoto rukopisu nejeví mnoho neobyčejného, jestiť to obyčejný té doby pravopis spřežkový, jehož tuto jen některé zvláštnosti uvádíme:

1. Samohlásky dlouhé dosti často označují se zdvojením písmene: l. 6 a zl*ee*; 1 a ſyno*wee*; 61 b, 63 b ſ*wee* mil*ee*, k t*ee* giſt*ee*; 127 a pohan*ee* zid*ee*; 28 b g*yy*; 31 b Oczy*i*; 66 a p*ſyy*; 32 a P*oo*rus; 8 b bud*uu*; 12 a vmluw*uu*; 23 b ruk*uu*; 25 a prozb*uu* vſtawiczn*uu* a j.

2. Měkkost souhlásek častěji nežli znaménkem diakritickým označuje se hl. *i,* jejíž písmeno klade se za souhlásku změkčenou: l. 98 b po*czi*al; l. 125 a pta*czi*at; 55 a *zi*ena, *zi*aludek; 105 b *zi*adati a j.

3. *ď* označeno někdy znaménkem diakritickým: l. 17 a *ď*eweczku; 133 b hle*ď*al.

4. Při označování hl. *ě* (*ie* již zúženo v *í*) převahu má celkem *ie* nad *ye*, někdy však též *e* se znaménkem diakritickým se vyskytuje: l. 18 b wěky; 114 a dwě; 114 b nalezeně a j.

5. *í* na konci slov pravidelně se píše *íj*: l. 81 hlubíj; 82 a nyníj; 90 a przykazaníj a j.

6. *ň* leckde označuje se znaménkem diakritickým: l. 26 a ženě; 26 b, 33 a, 88 b, 103 b mně; 65 a mňegy a j.

7. Také *ř* mívá dosti často znaménko: l. 6 a přemitaſſe; l. 7 a hřychow 69 a proſtřed; 94 a czyſařowa; 107 b Řyma; 110 b Řeklo.

8. *š* pravidelně se označuje dvojím *ſſ* (na konci slov ſs), jen velmi zřídka znaménkem (š — ſ̌): l. 68 b diveſſe ſe, 118 b przyliš; *ſ* jediné pouze před *i*: l. 140 a hrzeſij, nade wſim, ſe wſim; *ſi* l. 63 b *ſi*eſterem.

9. *v* někde psáno *u*: l. 59 b zku̇iczaw, 66 b vſtau̇enemu, 104 b Octauianus.

Zkratky jeví některé zvláštnosti, ač všecky jich druhy mimo *g̃t* (= geſt, pravidelné) jsou proti jiným rukopisům té doby poměrně nehojné (na př.: *ã, ẽ* = *am, em* a pod. je vzácnější).

1. na konci slova několikráte ę = *em:* l. 15 b lidę, ale též bez *e*: 87 b s Davięd, 100 a buęd.

2. *m* a *n* s následující samohláskou značí se vlnitou čárkou nad řádkem: l. 22 a znaw̃a (= znamenává); 81 a Eleñty (= elementy); 102 a bratrõ (= bratroma); 118 a znamẽ (= znamená).

3. Také *ra* po *p* značí se někdy vlnitou čárkou nad řádkem: l. 120 a p̃ſſiweho, 132 a zp̃wowal.

4. Jinak *r* značí se háčkem nad předcházející samohláskou: l. 115 b niektěaky; 117 b ktěz; 124 a ktěak; 135 b deſatěa; ale i 127 a ktěyz (= kteříž).

5. Slovo *člověk* psáno: l. 108 a czlo^{k}; 125 a czlo^{ka}; 127 b czlo^{czi}.

6. Slovo *milost* psáno: l. 115 a j. mi^{t}; 8 b mi^{tij}.

7. Slovo *chváliti* ps. l. 123 b chwa^{ti}.

Jazyk rukopisu tohoto jeví všecky zvláštnosti nářečí českého a zdá se poukazovati ke krajům *západním;* tomu svědčí l. 97 b *hyn,* v Plzensku obyčejné, l. 46 a *hyhned.* — Zúžení dialektické vyskytuje se l. 2 b w lykarzſtwij, 6 a kteryzto (ſyny, akkus. plur.). — Dialektický jest i gen. plur. l. 67 b podle dwer*zych* zalarznych. — Ve skupině *sk (st)* hl. *s* leckdy nahrazena hl. *c:* l. 44 a konczkemu; 95 a panencztwij; 95 b Dczku. — Zvláštností jsou i gen. plur. l. 62 b prozb, 112 b fluzb. V době, kdy rukopis byl psán, provádělo se již analogické přehlasování dvojhlásky *ay* v *ey;* a že se tehdy leckde napsané *ay* čtlo *ey,* písař psal *ay* i tam, kde se nikdy nevyslovovalo. Na př. dle analogie slabiky *nay* (vysl. *ney*) psal také N*ay*mil*ay*ſſi (skoro pravidelně při každé moralisaci), l. 71 a *žay* (= žej, že je), 114 a naypiekni*ay*ſſi; 39 a n*ay*ſta; 46 b w*ayg*mie; 105 b, 106 b w*ay*meno; 55 b W*ayg*da; 98 b po ſw*ay*; 100 b na on*ay*; 107 a ſ*ay*de; 138 b w*ayg*diem; 142 b g*ay*. Jen zřídka písař přidržoval se již výslovnosti, píše l. 62 b, 72 b ned*ey*, 52 b n*ey*horſſimu, 64 a n*ey*milayſſij.

Třetí **rukopis** chová se v **universitní knihovně** pražské (v tomto vydání znam. **U**, sign. 17. F. 28) a jest papírový, kvartový, svázán ve starých dskách kožených. Na hřbetě má nápis: *Historiae de imperatoribus MS.* Na přídeští čteme mezi všelikými latinskými přípisky tato červ. psaná slova: Ach yſten nebyeſky quam zer megdolgontat engemet ze das ich iaceo zwazan myndedz agricola amen. (Dle Jos. Jirečka, Č. Č. M. 1862, str. 363 znamenají tato slova: Ach bože nebeský, jak velice znuzilo mě, že ležím svázán jako nějaký sedlák.) Původně rukopis obsahoval 171 list textu, z nichž nyní schází l. 1, 12 a 171 (poslední). Čtení následkem těchto ztrát kusé nahrazeno v naší době transskribovanými výpisy z rukopisu musejního (**M**) od bibliotekáře I. J. Hanuše, a to r. 1864,[12]) ovšem kromě listu prvého.

Slohy papíru tohoto rukopisu jsou dvanáctilistové, jak patrno z listu vytrženého (12) a z přípisů dole na poslední stránce každé složky; na př. na str. 43 (pův. 48): *Druhy bozij;* na str. 67 (pův. 72): *Trzetij bozij* a p.

Velikost rukopisu jest 21·6 × 14·2 *cm.* Okraje nejsou na všech stránkách stejně veliké, tak že prostor popsaný obsahuje asi 16·2 × 10·2 — 16·8 × 10·5 *cm.* Omezující čáry jsou pouze na okrajích pro rozlohu písma, jednotlivé řádky zvláštního čárkování nemají; toliko dva větším písmem vyznačené řádky na počátku každé povídky mají čárky inkoustem nebo červenou barvou provedené.

Dle *písma* i zkratek soudíc, rukopis pochází z polovice stol. XV.; vročení nemá, jsa kusý na počátku i na konci. Písmo jest dosti veliké (asi jako latinský text Žaltáře Wittenberského, jen že okrouhlejší) a snadno se čte. Počet řádků kolísá mezi 20—27. Od str. 184 písař i řádky i písmo více stlačoval než na počátku. Každá povídka počíná jednoduchou červenou iniciálou a při ní první dva řádky pravidelně psány jsou písmem mnohem větším než ostatní rukopis, jakož i v tisku vyznačeno. Také počátek mravného naučení po každé povídce následující má červenou iniciálu. Okrasy mají tato veliká písmena jen někde. Červené nápisy jsou toliko při některé povídce, jak vytištěno kursivou.

Stránky rukopisu mají staré *číslování,* počínající str. 2, kde je počátek druhé povídky; mezery po str. 19 při tom označování nedbáno, bylo tedy provedeno číslování již v době, kdy v rukopise byly mezery; pro lepší přehled však ponechali jsme v otisku staré toto označení stran. Rukopis je dobře zachován, toliko některé listy mají otvory (na př. 48) nebo útržky rohů, což však textu hrubě nevadí. Přípisků k textu nenáležitých jest několik: ke konci pov. XXXVIII. (str. 83) čteme: *a tak chiſtay penyeze;* na str. 250 čteme: *Solue michi q'd dēs;* při posledním čísle před duchovním výkladem připsáno cizí rukou: *auſserwelles tochteleyn.*

Rukopis tento jest *dosti chybným opisem* předlohy starší, jak patrno z vynechaných řádků a hojných omylův písařských. Sestavujeme jich tuto několik na ukázku, ač počet jejich nejlépe se objeví při srovnání tohoto rukopisu

[12]) Na konci výpisu za list 171 připsáno: *Doplněno z rukopisu musejního 3 F 25 na veliký pátek r. 1864. I. J. Hš.*

s mnohem správnějším rukopisem Březnickým. Otisk ve vydání tomto vzadu petitem provedený ponechávaje úplné znění rukopisné ukazuje mnohé ty nedostatky, neboť má nad čarou opravy jen tu, kde písař je vykonal, jak poznámkou označeno.

Leckde vynechány celé řádky nebo jednotlivá slova, čímž čtení stalo se nesrozumitelným. Tak na str. 7 svrchu po sl. *ſczyt* vynechán řádek (ve vyd. str. 162, ř. 9; **B** vyd. str. 5, ř. 15 čteme: Mocz genzz geſt ſſtit otczow Mudroſt genz geſt ſſtyt ſynow); str. 33 ke konci po sl. *toliko mamy* vynechán řádek (ve vyd. str. 169, ř. 33; **B** vyd. str. 19, ř. 19 čteme: toliko mame proſiti aby neſtal mezi namy a mezi ſlunczem); str. 100 po sl. *z toho czoz myel* vynechán řádek (ve vyd. str. 186, ř. 28; **B** vyd. str. 48, ř. 21 čteme: czozz myel geho odbyll kromye wina neb toho nemyell); str. 136 ke konci po sl. *miloſti plna* vynechány dva řádky (ve vyd. str. 195, ř. 29; **B** vyd. str. 63, ř. 16 čteme: a nad to miloſti plna k nyzzto kral nad krali poſlal ſweho poſla Gabriele archangela genzz gye od nyeho pozdrawil a rzka Zdrawa miloſty plna); str. 276 poč. po sl. *bud pokoren proſtrzednye* (vyd. str. 231, ř. 35; v **B** vyd. str. 126, ř. 21 čteme: Buď pokoren proſtrzednye a przeliſſnoſti ſye waruy Neb ktoz przeliſs geſt pokoren ten za blazna gmyen bywa; str. 307 na počátku po sl. *przebohaty bude* vynecháno (vyd. str. 241, ř. 27; v **B** vyd. str. 144, ř. 1 čteme: a przebohaty bude A aczz kamen proda za menſſie penyeze nezzli stogi kamen ſye k nyemu nawrati). Také jednotlivá slova jsou leckde vynechána, jež byla v původní předloze, jak patrno z rukopisův ostatních.

Také *omyly* písařské poukazují na opis namnoze mechanický, protože opisovatel některým slovům své předlohy nerozuměl. Tak čteme na str. 25 svrchu (vyd. str. 167, ř. 20) Proty tyem trzem *pocztuom*, zajisté nesprávně proti **B** l. 13 a (vyd. str. 15, ř. 23) proti tyem trzem *pocztem* (lat. contra istos tres *honores*); str. 31 dole (vyd. str. 169, ř. 11) w *dokonanye* laſſce m. **B** *dokonale* laſcze (15 b, vyd. str. 18, ř. 27); str. 44 dole (vyd. str. 172, ř. 24) czo by bylo *n vypilnycyſſi* na ſwietye, om. m. **B** *nayſilnycyſſyeho* (20 b, vyd. str. 24, ř. 19; lat. *fortius*); str. 48 ke konci (vyd. str. 173, ř. 29) proſtrzelowati *ſrdcem* nalepnym m. **B** proſtrzelowati nalepnym *ſſypem* (22 a, vyd. str. 26, ř. 19, lat. intoxicato *jaculo*); str. 83 (vyd. str. 182, ř. 36 a 37) rozk*any* a rozk*ano* m. rozk*azany* a rozk*azano*; str. 118 (vyd. str. 190, ř. 37) *ne*zdrawi m. **B** *we* zdrawi (49 b, vyd. str. 55, ř. 25); str. 122 svrchu (vyd. str. 191, ř. 37) prſt*em* listy zapeczetiti m. **B** prſt*enem* (51 a, vyd. str. 57, ř. 13); str. 196 (vyd. str. 209, ř. 26) po*wyez* m. **B** po*moz* (77 b, vyd. str. 87, ř. 16); str. 201 (vyd. str. 211, ř. 1) ch*ib*noſti m. **B** ch*lip*noſty (79 b, vyd. str. 89, ř. 29, l. delicias); str. 212 (vyd. str. 214, ř. 9) po*k*anye m. po*kol*enye (l. *genera*); str. 243 (vyd. str. 222, ř. 37) *miſtru* rzymſkemu m. **B** *mieſtu* (96 a, vyd. str. 109, ř. 15); str. 244, (vyd. str. 223, ř. 2) ty *be nerad* m. **B** *byti nerod* (96 b, vyd. str. 109, ř. 29); str. 271 (vyd. str. 230, ř. 23) *had* m. **B** *hrad* (108 a, vyd str. 124, ř. 1); str. 273 (vyd. str. 230, ř. 42) z *z*eny m. **B** z *ze*mye (109 a, vyd. str. 124, ř. 26); str. 285 (vyd. str. 234, ř. 29) w *nyekterakych* m. **B** w *kronykach* (114 a, vyd. str. 131, ř. 27); str. 326 (vyd. str. 246, ř. 23) l*i*dy m. **B** l*o*dy (133 b, vyd. str. 154, ř. 30) a mn. j.

Na mnohých místech kromě toho písař buď slova nedopsal nebo z domyslu jiné slovo si vyvodil, než měl v předloze. Svědčí to, jakož i vynechávaná slova i celé řádky, o opisování zběžném a nedosti pečlivém.

Pravopis rukopisu tohoto jest obyčejný spřežkový pravopis XV. stol. se stopami opravy Husovy, ač znaménka diakritická celkem nejsou příliš hojná. Zvláštnosti při něm shledáváme tyto:

1. *c* píše se obyčejně *cz*, nezřídka též pouhé *c*: str. 21 (vyd. str. 116, ř. 13, 15, 16 a j. obyč.) *Czyeſarz*, str. 26 (vyd. str. 167, ř. 38) mo*cz*ny, (ř. 39) pra*cz*uge; str. 12 (vyd. str. 163, ř. 28) ſamy*c*e, str. 13 (vyd. str. 164, ř. 2 a j. často) ſrd*c*e; str. 22 (vyd. str. 166, ř. 26) ſud*c*e a j.

2. Také *č* píše se obyčejně *cz*, někdy *čz* (*cž*, zřídka *č*—*ć*): str. 2 (vyd. str. 161, ř. 1) Ot*cz*e, str. 4 (vyd. str. 161, ř. 26) oby*cz*egem; str. 3 (vyd. str. 161, ř. 13) *cz*lowye*cz*ſtwie; str. 48 (vyd. str. 173, ř. 23) zwlaſ*cz*e.[13])

3. *ě* a *ie* píše se bez rozdílu *ie* a *ye*, ač *ye* má celkem převahu; délka samohlásková zdá se býti někdy při tom označena: str. 25 (vyd. str. 167, ř. 18) ty*c*leſenſtw*ie*; str. 26 (vyd. str. 167, ř. 34) zem*yc*; str. 49 (vyd. str. 173, ř. 43) pen*yezye*; str. 36 (vyd. str. 170, ř. 19) ſ*yÿe*ny a j.

4. *f* nezřídka se zdvojuje: str. 81 (vyd. str. 182, ř. 11) zu*ff*ale°; str. 69 (vyd. str. 179, ř. 16) *ff*oku a j.

5. *i* a *y* píše se bez rozdílu buď *i* neb *y* (na obou leckdy znamenáme tečku, na *y* také dvě tečky nebo čárky): str. 4 (vyd. str. 161, ř. 27) przirozen*y*e, a tamtéž (ř. 28) gin*ÿ* d*ÿ*ablowe; str. 5 (vyd. str. 161, ř. 40): rozdyelen*ý* b*ÿ*li, str. 73 (vyd. str. 180, ř. 14) z*ÿ*wí a j. Čárka na tomto písmeně délky neznačí, mimo to však dlouhé *í* často píše se analogicky *ie* nebo *ye*, kde se zajisté vyslovovalo *í*: str. 105 (vyd. str. 187, ř. 39) po wſſem hrabſtw*ie*; str. 138 (vyd. str. 196, ř. 5) k tey giſtey pan*ye*; str. 149 (vyd. str. 198, ř. 33) w nebeſkem kralowſtw*ie*. Zúžení bylo v té době již značně pokročilo, ač se psávalo leckdy *ie* (ye), a tak nalézáme leckde *ie*, kde vůbec dlouhého *ie* nebylo.

6. *l* dosti často vyskytuje se zdvojeno: str. 10 a j. (vyd. str. 163, ř. 6 a často) A*ll*exander; tamtéž (ř. 8) A*ll*e, též str. 26 (vyd. str. 167, ř. 40) a j.

7. Při měkkém *ň* znaménko diakritické dosti je vzácné: str. 88 (vyd. str. 184, ř. 3) kuo*ň*, rovněž str. 153 (vyd. str. 199, ř. 30) a j. u tohoto slova.

8. *ř* obyčejně se píše *rz*, řídčeji *ř*, kde pomocné písmě bylo vynecháno: str. 70 (vyd. str. 179, ř. 27) pot*rz*ebye; str. 71 (vyd. str. 179, ř. 34) mud*rz*e, tamtéž (ř. 36) p*rz*iliſſ, (ř. 37) Czyeſa*rz*y; str. 65 (vyd. str. 178, ř. 9) p*ř*yſſel; str. 118 (vyd. str. 190, ř. 39) ho*ř*ce; str. 150 (vyd. str. 198, ř. 39) ho*ř*cze a j.

9. *š* píše se obyčejně *ſſ*, a to i na konci slov (tuto i *ſs*), zřídka *š* (*ſ̌*), omylem též *ſ*: str. 38 (vyd. str. 170, ř. 41) bydli*ſſe*; tamtéž (vyd. str. 171, ř. 1) do*ſſ*ed; str. 44 (vyd. str. 172, ř. 15) v*ſſſ*y; str. 24 (vyd. str. 167, ř. 13) naš, str. 26 (vyd. str. 167, ř. 34) Šeſty; str. 147 (vyd. str. 198, ř. 9) aw*ſ̌*ak; str. 101 (vyd. str. 186, ř. 42) ge*ſ*to; str. 264 (vyd. str. 228, ř. 21) w*ſ*iczkny.

---

[13]) Některá tato znaménka diakritická, dle inkoustu a ruky soudíc, zdají se býti pozdějšími přípisky.

10. Místo *t* píše se někdy *d*, a to v zájm. který a odvoz.: k*d*erak (str. 99, vyd. str. 186, ř. 22) a j.

11. *ž* má často znaménko diakritické: str. 28 (vyd. str. 168, ř. 8) *ž*ena, str. 29 (vyd. str. 168, ř. 31) *že* a *že* a j.

Zkratky jsou v rukopise zcela obyčejné v té době, jako â, ê, ô = am, em, om; ge^{v} = gemu a j., mimo to však některé zvláštní:

1. ꝓ = *pro* (dosti hojné): str. 4 (vyd. str. 161, ř. 27) ꝓtoz; str. 19 (vyd. str. 165, ř. 34) ꝓti; str. 86 (vyd. str. 183, ř. 21) ꝓſyte a j.

2. p̄ = *pra* (dosti časté): str. 23 (vyd. str. 166, ř. 35) p̄we; str. 49 (vyd. str. 173, ř. 34) p̄wy; str. 54 (vyd. str. 175, ř. 11) p̄wda a j.

3. p̆ (ṗ) = *při* (vzácné): str. 196 (vyd. str. 209, ř. 20) p̆, str. 297 (vyd. str. 238, ř. 36) p̆ložil.

4. to^{to} = *totižto* (pravidelně zkracováno).

5. lr^{a} = *litera* (str. 56 a 57, vyd. str. 175, ř. 38 a 42), dle latiny.

6. *Jesus Kristus* zkracuje se rozmanitě, nejobyčejněji *ihũs xpũs*.

7. g̃t = *geſt* (dosti časté).

8. *czlo^{k}* = *člověk* (jen str. 282, vyd. str. 233, ř. 31).

Jazyk tohoto rukopisu jeví některé zvláštnosti v hláskosloví a v tvarosloví.

1. Hlavní zvláštnosti *hláskoslovné* jsou:

a) proti obyčejné sykavce stává zubnice, ale toliko ve slově *cisař* a odvozeninách: zwolen *T*yſarzem (str. 19, vyd. str. 165, ř. 33, též str. 111, 116, 127, 149, 303, 308, 312, 313 a j.), *t*yſarzowa (str. 19, vyd. str. 165, ř. 28, též str. 110, 218), *t*yeſarzſka (str. 274, vyd. str. 231, ř. 16), z *t*yeſarzſtwie (str. 307, vyd. str. 241, ř. 33).

b) Jinde proti obyčejným zubnicím stojí sykavky (*c* a *č*): *cz*yzyce (quaerentes, str. 45, vyd. str. 172, ř. 33); tyeſſi*cz*y (těšiti, str. 197, vyd. str. 209, ř. 37), dogi*cz*ye (dojití, str. 293, vyd. str. 237, ř. 16), ob*cz*yzene (obtížené, str. 295, vyd. str. 238, ř. 11), rozſſyrzi*cz*y (rozšířiti, str. 296, vyd. str. 238, ř. 19), *cz*yelo, (tělo, str. 296, vyd. str. 238, ř. 20), drze*cz*y (držeti, str. 322, vyd. str. 245, ř. 26).

c) Zvláště ve skupině *šč* zůstala i druhá sykavka, kde v dialektech západočeských obyčejně se rušila: *ſčz*yta (str. 6, vyd. str. 161, ř. 45), *ſčz*ypati (str. 12, vyd. str. 163, ř. 30), lid*ſſcz*y (str. 22, vyd. str. 166, ř. 32), mye*ſſcz*ky (str. 23, vyd. str. 166, ř. 41), oczy*ſſcz*ene (str. 62, vyd. str. 177, ř. 20), ſ *cz*epy (= s ščepy, cum plantis, str. 125, vyd. str. 192, ř. 30), o*ſcz*yepem (str. 131, vyd. str. 194, ř. 12), *ſſcz*ekagi (str. 159, vyd. str. 201, ř. 3), *ſſcz*ebetu (str. 168, vyd. str. 203, ř. 5), neſty*ſſcz* (str. 197, vyd. str. 209, ř. 38), pi*ſſcz*alku (str. 296, vyd. str. 238, ř. 20), przi*ſſcz*y (str. 305, vyd. str. 241, ř. 3, str. 306, vyd. str. 241, ř. 15) a j.

2. Zvláštnosti *tvaroslovné:*

a) Někde zachována v gen. mužských *o*-kmenů neživotných koncovka *a*: od zaſtup*a* (str. 26, vyd. str. 167, ř. 36), prſten*a* (str. 85, vyd. str. 183, ř. 9), toho ſſpalk*a* (str. 192, vyd. str. 208, ř. 17), ſ woz*a* (str. 214, vyd. str. 214, ř. 35), vbruſ*a* (str. 240, vyd. str. 222, ř. 2).

b) Nom. *a*-kmenů měkkých nepřehlasovaný vyskytuje se u sl. ſwyecza (str. 17, vyd. str. 165, ř. 6).

c) Vok. *u*-kmene *syn* na *e*: ſyne (str. 24, vyd. str. 167, ř. 15 a str. 234, vyd. str. 220, ř. 13).

d) Dat. a lok. *o*-kmenů mužských i středních, jakož i a-kmenů, kdekoli předchází sykavka (*s* n. *z*), jest měkký (konc. *i*): k obraz*y* (str. 3, vyd. str. 161, ř. 11), na woz*y* (str. 23, vyd. str. 167, ř. 2), w leſ*y* (str 99, vyd. str. 186, ř. 21, též str. 119, 213, 297, 303, 305, 313 a j.), na prowaz*y* (str. 126, vyd. str. 193, ř. 1), w kratkem czaſ*y* (str. 303, vyd. str. 240, ř. 22), w oczaſ*y* (str. 310, vyd. str. 242, ř. 11), we wſſě zelez*y* (str. 158, vyd. str. 200, ř. 38), w takєy kraſy a j.

e) Dat. plur. dyet*om* (str. 12, vyd. str. 163, ř. 24) slýchati jest na Moravě (han. děťom).

f) 1. os. plur. praes. u sloves má pravidelně koncovku *my:* obdrzy*my* (str. 15, vyd. str. 164, ř. 21), chop*my* (str. 27, vyd. str. 168, ř. 4), ma*my* (str. 73, vyd. str. 180, ř. 13); řídčeji bývá *me,* velmi zřídka *m.*

Zvláštnosti ty zdají se poukazovati na dialektickou skupinu moravskou.

Přirovnáme-li kteroukoli povídku rukopisu musejního ku povídce v rukopise Březnickém, ukáže se hned, že se oba ty rukopisy mnohem méně od sebe liší než od rukopisu knihovny universitní, přece však nelze musejní pokládati za pouhý opis rukopisu Březnického. Hlavním toho důvodem jest, že v ruk. **M** nevyskytují se některé opravy od písaře ruk. **B** provedené na opravu nesrozumitelného překladu prvotného, nýbrž že písař tohoto rukopisu mnohem méně všímal si smyslu psaných vět než spisovatel staršího rukopisu **B**. A že v podstatných věcech oba ty rukopisy se shodují, ve vydání tomto pod čáru klade se jen to, co v ruk. **M** opravdu různého od ruk. **B**. Rozdíly úžením samohlásek v době mezi psaním obou rukopisů vzniklé, pak i jiné změny jazykové té doby (na př. **B** inhed, **M** ihned) kladou se tuto jen jednou, protože pro vědecké studium jazyka toho rukopisu by nezbylo než sáhnouti k celému jeho textu; při různočteních se takové pravidelně vyskytující změny předpokládají.

Rukopis **U** jakožto značněji odchylný a dialekticky zajímavý položen jako čtení vedlejší menším písmem vzadu.

Všecky rukopisy liší se od sebe dosti značně, ale přece jsou původu společného, pocházejíce z téhož překladu, jehož pořizovatel nezřídka nerozuměl latinskému originálu nebo špatně jej četl. Tak povstaly dosti četné chyby všem rukopisům společné, jež opisovatel ruk. **B** vlastním domyslem někdy se snaží opraviti, a to hlavně při korrektuře svého opisu.

Uvádíme tu dle všech tří rukopisů řadu těchto chyb překladatelských, připojujíce slova originálu latinského: **B** 11b (**M** 13b, **U** 22), dary gſa *vtlaczzen* m. uplacen (muneribus *corruptus*); **B** 13a (**M** 14b, **U** 25) obleczzen w ſukny *owczzi* m. Jovovu (victor indutus tunica *Jovis,* překlad. četl *ovis*); **B** 13b (**M** 15b, **U** 27) Bohati tohoto ſwieta czzyny ſobye poklad z zlata zemſkeho poklad Ale po ſmrti zaſie poklad *ale ne zlato* (post mortem e converso thesaurus in terra facit vermibus de corpore ipsius *aurum*); **B** 23a

(**M** 25a, **U** 50) *Skoczzil* ſem (*fallax*); **B** 24a (**M** 26b, **U** 53) k tomu (wzal) piekny *koňyk ſwuoy* maly, y yal ſye giti... prawu nohu na hrzbet pyekneho ſweho *koňyka* geda wlozzil (*suem*que pulcherrimam [sumpsit] pro equo; dextrum crus suum super dorsum pulcherrimi *suis* posuit velut equitans); **B** 24b (**M** 27a, **U** 54) naywyſſeho krale *mileho* (summam regis *gratiam*); **B** 25b (**M** 28b, **U** 57) po sl. Vflyſſaw to *zak* společná mezera; vynechána slova, jež celé povídce dodávají teprve významu (*erubuit summens exemplum doctrinae de tribus litteris*); **B** 27b (**M** 30b, **U** 62) po sl. mame gemu *obietowati* společná mezera ve všech ruk. (nepřelož. lat. slowa: *Tertiam coronam amoris offerre debemus*); **B** 48b (**M** 53b, **U** 116) po sl. y gdu k uonomu *ſkrzieczzňykowi* společná mezera (v lat. následuje: *et ideo rogo vos, ut vestrum adjutorium contra ipsum mihi dignemini impertire*); **B** 74a (**M** 81b, **U** 188) po sl. Vflyſſaw to *rytierz* vynechán překlad náležitých k tomu slov (v lat. *vocavit famulum suum et ait ei: Cito supra terram ponas te. Cum autem sic stratus jaceret, miles*); v **B** nahrazena ta slova připsanými na okraji »*zawolaw ſweho panoſſye*«, kterých písař ve své předloze neměl, ale tu přidal, aby pořídil souvislost větnou; originálu při tom neměl, neboť by byl zajisté jinak překládal; v **M** ani **U** tohoto přípisku není; **B** 90a (**M** 99a, **U** 229) dyabel *vtekl* geſt (*fugatus* est); **B** 96a (**U** 243) kolikozz geſt bylo *mudroſti* na ſwietie [**M** 104b *mudrczow*] nesprávně se překládá sl. *providencie* m. provincie; **B** 97a (**M** 105b, **U** 245) *puol ſtrany* nalezzene (l. *dimidiam partem* inventi, polovici nálezu); **B** 97b (**M** 106a, **U** 247) My w *rucze* wezmeme zaklad wiezze (l. *mane* sumemus, přelož *manu*); **B** 99b (**M** 108b, **U** 252) ſkrze zaſtup *mnohy*; v **M** a **U** zaſtup *muſky* (lat. turba *vitiorum*, přel. virorum); pisatel rukopisu **B** i tu nahradil dle svého domyslu, čemu ve své předloze nerozuměl; **B** 105b (**M** 114a, **U** 265) tye pannye toliko *odpoczzywachu* (lat. *concinnabant*, prozpěvovaly); **B** 106a (**M** 114b, **U** 266) noh gedna ſtrana *ſlozzena* (l. *fictilis*, hlíněná); **B** 106b (**M** 115, **U** 267) ſkrze *ſtrany* noh zzeleznych a *ſtranu ſlozzenych* (l. per pedes *partim* ferreos, *partim fictiles*); **M** 115a (**U** 267) kamen *przeſekany* (l. *abscisus;* pisatel **B** nerozuměje tomu nahradil 106 **B** *Ramcno* bez ruky ſ hory *przieſekane*); **B** 108a (**M** 117a, **U** 271) na kterezzto dawa *duſſi* ſwu wieru (l. in quo *anima* dat fidem); v **M** a **U** dle původního znění předlohy: dawa *duſſi a wieru;* **B** 109a (**M** 118a, **U** 274) lid byl *obſazen* (l. *obsessus,* **B** přidává: *zawrzen* a *obſazen*); **B** 109b kopie a ſtrzela *daway oſtra ſlowa* (**M** 118a, **U** 274 kopi ſtrzela *dawa oſtra ſlowa*) nesprávný překlad lat. slov. criſtus lanceam signat *cum acutis verbis;* **B** 111a (**M** 119b, **U** 278) pes — ſye nawraczugye k *ztraczeny* (**U** **M** k *za*traczeny) ſwemu (lat. ad *vomitum* suum); **B** 112a (**M** 120b, **U** 279) w ſſkolnyem *polozzeny* (l in scholastica *historia*); **B** 112a (**M** 120b, **U** 280) *Dal ſem tye w ſlup* (l. *redite columnam* in sancta cruce); **B** 112a (**M** 120b, **U** 280) *wrch ſtrany* ſlupu (l. in *superiore parte* columnae); **M** 123b, **U** 286: aby nyzadni z nych *vrazen byl gedyne* tyelo krale kozdraſſe (l. *ne* aliquis *laederet corpus* regis Cosdrae); písař ruk. **B** nerozuměje těm slovům opravil je takto: aby yzzadny z nych *vrazzen nebyl gyny gedyne kral Cozdras;* **M** 126a, **U** 292 ſynowe mezy ſebu giſtili ſu (l. inter ſe *certaverunt*); písař **B** shledávaje v tom chybu nahradil

text své předlohy těmito slovy: a ty ſynowe *k ſobie podobny gſu byli,* což nemohl zajisté jinak psáti než z domyslu a nikterak dle latinské předlohy; **B** 117 b (**M** 126 a, **U** 292) kdyzz otecz *odſſel* (l. post *discessum* patris, po smrti otcově); **B** 117 b (**M** 126 a, **U** 293) protozz zgewnye poklada (v l. manifeste *patuit,* ale přelož. putavit); písař ruk. **B** připojil tu sl. *mistr,* aby věc poněkud objasnil; **B** 119 a (**M** 127 b, **U** 295) kazal ſye k *sle* lodi *przyprawiti* (**M** a **U** *przywazati,* lat. ad *malum* navis, k stěžni lodnímu); **B** 119 a (**M** 127 b, **U** 295) a vſſi geho *dobrzie* vtwrditi (**M** a **U** *owſſem,* lat. *cera* firmare, voskem zacpati, přel. certe), kde písař ruk. **B** nerozuměje nesprávné své předloze po svém rozumu ji opravil.

Tyto zvláště nápadné a ještě některé jiné menší všem rukopisům společné omyly poukazují na společný jich původ z jediného překladu. Tímto originálem nebyl pro rukopisy **M** a **U** rukopis **B**, protože v rukopise **U** jest o čísla XLVII. a LXIX. více, v rukop. **B** pak a **M** o číslo CIX. Mimo to v rukopisech **M** a **U**, jak na omylech překladatelských ukázáno, některá místa blíží se více originálu latinskému a tedy také překladu původnímu, než ruk. **B**, jehož písař větším důmyslem a značnou bedlivostí vynikající hleděl nesprávnosti své předlohy odstraniti, ale nemaje před sebou latinského originálu, jen ještě více od něho se vzdálil při opravách podniknutých. Vysvítá z toho patrný původ ze společné předlohy a to bezpochyby přímý, ač rukopisy dosti se od sebe celkem odchylují, což však při způsobu opisovačském, že každý písař dle svého způsobu a vůle měnil, dosti se vysvětluje. Předloha tato však byla zase jen opisem, nechceme-li společné mezery a místa nesrozumitelná, jichž ani latinský text dosti neosvětluje, přičítati na vrub latinské předloze překladatelově, nýbrž myslíme na opisovače, který z prvotného překladu nedosti bedlivě opisoval.

Dle toho představujeme si vývoj rukopisů českých Gest asi takto:

a) Překlad původní: rukopis **X**,

b) opis 1., neznámý: ruk. **Y**,

c) další opisy z opisu tohoto, rukop. **B**, **U**, **M**.

Rukopis **M** pokládáme za mladší než rukop. **U**, protože v rukop. **M** důsledněji provedeno úžení, je tu mladší příslovce *ihned,* i písmo samo zdá se mladší. Poměr věku rukop. **B** a **M** dosti určen jest vročením. O poměru věku rukop. **B** a **M** nesnadno tvrditi něco určitého, protože správnost není vždy důkazem většího stáří. Hojnější zkratky a jazykové zvláštnosti, mimo to však i pozdější vývoj pravopisu zdají se nasvědčovati pozdějšímu původu rukopisu **U**.

Překlad český pořízen zajisté především z originálu latinského, jak patrno z mnohých míst, doslovně dle latiny přeložených, jak ukazují také svrchu uvedené chyby překladatelské. Kromě toho v **B** 90 a (vyd. str. 102, 13; **M** 99 a, **U** 230) čteme slovo *burgensis,* též v **U** 322 ponecháno slovo *autem.*

Tento originál latinský našeho překladu vypátrati není snadno, protože opisů povídek těch v jazyku latinském bylo i v Čechách dosti. Dva latinské rukopisy Gest, bohužel kusé, jež chovají se v knihovně universitní (sign. IV.

D. 25 a VIII. C. 14) podobny jsou tomuto originálu. Oba pocházejí z XV. stol. a jsou asi opisy téže předlohy, vespolek na místech kusých se doplňujíce. Rukopis IV. D. 25 má sice i počátek i konec, ale po l. 30 následuje značná mezera (v překl. **U** str. 173—234), mimo to však rukopis tento ani nemá některých jiných kusů, jež se v českém překladě vyskytují (č. X., LXXIX., XCIII., XCVII.—XCIX., CII.—CV.). Také čísla XXI. a XXII., LXVIII. a LXIX. v tomto latinském textě jsou přemístěna. I v jednotlivostech shledáváme tu odchylky od českého překladu — Rukopis VIII. C. 14 má čtení celkem překladu českému velmi podobné, ale necelý je na konci, sáhaje v českém rukopise **U** jen ke straně 225. Ani tento rukopis však nebyl předlohou českému překladateli, neboť není tu č. LX., č. LXVII. a LXVIII. pak vyskytuje se tu přemístěno.

Rukopisy české (vl. jen všecky dohromady) obsahují celkem povídek 112, a tímto počtem, jakož i rázem jejich náležejí ke skupině, jižto *Ptaszicki*[14]) uvádí na místě druhém a nazývá skupinou anglo-latinskou a středoevropskou, z nichž většina počíná povídkou: »De milite qui ad peregrinandum profectus est«, a končí: »De filia regis et quinque militibus et cane«. Jinak český text v pořádku povídek a ve znění svém nejpodobnější jest německým Gestům, jež vydal *Ad. Keller* r. 1841.[15]) Neboť nejen že postup povídek je skoro týž, ale i text je namnoze shodný, kromě čís CXI., které v překladě německém jest mnohem obšírnější. Také povídky z kroniky o sedmi mudrcích se tu vyskytují, jichž ve sbírkách latinských západních nenalézáme. Byl tedy rukopis, nám nyní nedosti určitě známý, z něhož text český pořízen, velmi podoben originálu překladatele německého. Ptaszicki[16]) míní, že překladatel český měl vedle originálu latinského před sebou i překlad německý, což však nelze určitě tvrditi, pokud text latinský, v jednotlivostech dosti odchylný, není určitě znám. Tak na př. od textu *Oesterleyova*[17]) překlad český leckde se liší. Tak č. XXXIX. je tu necelé, č. XLI. značně obšírnější, č. XLII v českém pouze kratičký počátek, č. XLIX. se odchyluje, č XCIII. má jiný počátek než povídka ve vydání Oesterleyově, č. CVII. rovněž jinak počíná, č. CXI. je značně zkráceno

Od nového vydání *Wilh. Dicka*[18]) text český nejvíce se liší tím, že v tomto latinském vydání není moralisací, nýbrž toliko povídky. Jinak je text dosti podobný a liší se spíše v jednotlivostech než v rázu povídek. Dle svědectví Oesterleyova zajisté sotva by se našly dva rukopisy těchto povídek zcela stejné, protože každý opisovatel dle svého vkusu předlohu svou měnil,

---

[14]) **Средневѣковыя западно-европейскія повѣсти въ русской и славянскихъ литературахъ.** С. Л. Пташицкаго. (Истор. Обозрѣніе, 1893 г. томъ 6., str. 166 sl.)

[15]) Bibliothek der gesammten deutschen National-Literatur: 23. Bd. *Gesta Romanorum*, das ist der Roemer Tat. Herausg. v. A. Keller. Quedlinburg u. Leipzig.

[16]) l. c. str. 180 sl.

[17]) *Gesta Romanorum*, herausg. v. Herm. Oesterley, Berlin, 1872, Weidmannsche Buchhandlung.

[18]) Die Gesta Romanorum. Nach der Innsbrucker Handschrift vom J. 1342 und vier Münchener Handschriften herausg. von Wilh. Dick. Erlanger Beitr. zur engl. Philologie. VII. Heft. Erlangen und Leipzig, A. Deichter.-G. Bcehme, 1890.

přidával k němu nebo přikracoval. To vidíme i na českých rukopisech, ačkoli všem jim zajisté základem byl týž překlad.

Neznajíce nyní předlohy latinské tohoto překladu bezpečně a nemohouce tedy ku překladu českému připojiti předlohu překladatelovu, přirovnáváme tuto povídky z vydání Kellerova, Oesterleyova, Dickova a z polského vydání *Jana Bystroně*,[19]) které obsahuje ovšem toliko 39 čísel; při tom několika slovy označujeme i obsah povídky. Potřebám kritickým prozatím poslouží i to, protože u Oesterleye vzdělán obšírný ukazatel, odkud povídka původně čerpána.

Číslo	Obsah povídky	Keller	Oesterl.	Dick.	Bystron
		Cap.			
I.	Následovati otce či matky . . .	I.	14.	14.	—
II.	Otce syn uzdraví, matky neuzdraví	II.	112.	15.	—
III.	Turnaj	III.	113.	17.	—
IV.	Nejlínější syn králem	IV.	91.	22.	—
V.	Basilišek pohledem ničí vojsko Alexandrovo	V.	139.	23.	—
VI.	Cizoložná čápice (pod. č. XLVII.)	VI.	82.	26, 75.	—
VII.	Zlatý hrob s nápisy (pod. č. CIX., obs. jen v B a M)	*)	192.	33.	—
VIII.	Otrávené víno	VII.	88.	90.	—
IX.	Nejdrahocennější ze tří prstenů .	VIII.	89.	31.	—
X.	Svíce milosrdenství	IX.	93.	43.	—
XI.	Coriolanus	X.	137.	49.	—
XII.	Hůl a mošna poutníkova (pod. č. LVI.)	XI.	25.	50.	—
XIII.	Dcera císařova a maršálek, tři přátelé (pod. č. CXII.) . . .	XII.	182.	53.	—
XIV.	Nespravedlivý soudce odřen . . .	XIII.	29.	64.	—
XV.	Starořímský triumf	XIV.	30.	65.	—
XVI.	Pohřeb Alexandrův	XV.	31.	66.	—
XVII.	Neblahý strom	XVI.	33.	69.	—
XVIII.	Syn vlastní a nevlastní	XVII.	116.	20.	—
XIX.	Alexander a Diogenes	XVIII.	183.	71.	—
XX.	Chlapec nechává si při oběti ruku páliti	XIX.	184.	72.	—
XXI.	Socha od Virgilia zhotovená s jablkem	XXI.	186.	82.	—
XXII.	Zázračná mast (dryák)	XX.	185.	73.	—
XXIII.	Curtius	XXIII.	43.	97.	—
XXIV.	Pružná sklenice	XXIV.	44.	98.	—
XXV.	Královská dcera v paláci	XXV.	187.	101.	—
XXVI.	Víno, žena, král	—	258.	—	—
XXVII.	Největší ctnost	XXVI.	197.	102.	—
XXVIII.	Synové střílejí na mrtvolu otcovu	XXVII.	45.	103.	XXVI.
XXIX.	Paprslek měsíčný a zloděj . . .	XXVIII.	136.	104.	XX.
XXX.	Rytíř polo jedoucí, polo jdoucí . .	XXIX.	124.	105.	XIII.
XXXI.	Tré písmen	XXX.	188.	106.	—
XXXII.	Čtvero bláznův	XXXI.	164.	108.	—
XXXIII.	Svatí tři králové	XXXII.	47.	116.	XXV.
XXXIV.	Zaleukos	XXXIII.	50.	122. 186.	—
XXXV.	Alexander krade u Pora nádoby .	XXXIV.	198.	123.	—
XXXVI.	Kovář Foka	XXXV.	57.	143.	VII.
XXXVII.	Tři pravdy osvobozují od smrti .	XXXVI.	58.	144.	XXIV.
XXXVIII.	Dědicové stromu	XXXVII.	196.	146.	—

[19]) *Historye Rzymskie.* Wydał Dr. Jan Bystron (Wydawnictwa Akademii Umiejętnośc w Krakowie Biblioteka Pisarzów Polskich). 1894.

*) následuje též u Kellera, ale do počtu kapitol se nečítá.

Číslo	Obsah povídky	Keller	Oester.	Dick	Bystron
		Cap.			
XXXIX.	Jonathas (prsten, zápona a sukno, necelé)	XXXVIII.	120.	147.	XL.[20])
XL.	Jovinian	XXXIX.	20.	148.	VI.
XLI.	Navrat (nezvaný ženich)	XL.	20.[21])	149.	XXXIX.
XLII.	Hildegarda (jen počátek)	—	249.	150.	—
XLIII.	Zlatá udice (rybář a pištec)	XLI.	85.	152.	—
XLIV.	Sňatek Sokratův	42.[22])	61.	154.	—
XLV.	Florentina (ideál krásy)	XLIII.	62.	155.	—
XLVI.	Zvon spravedlnosti (had a žába)	XLIV.	105.	156.	—
XLVII.	Cizoložná lvice (jen v U, pod. č. VI.)	XLV.	181.	161.	—
XLVIII.	Kanec bez srdce	XLVI.	83.	163.	—
XLIX.	Košile na tři palce	XLVII.	64.	165.	—
L.	Sokol	XLVIII.	84.	166.	—
LI.	Chléb za sen	XLIX.	106.	172.	XXIII.
LII.	Dítě na vychování	L.	189.	173.	—
LIII.	Rozmluva v žaláři	LI.	86.	174.	—
LIV.	Kříž s nápisy	LII.	65.	175.	—
LV.	Černý kůň, černý pes, černý sokol, černá trouba	LIII.	190.	176.	—
LVI.	Zbraně zavěšené (pod. č. XII.)	LIV.	66.	177.	XXVIII.
LVII.	Nebezpečí pouště (pod. č. XCVII.)	LV.	199.	178.	—
LVIII.	Tři kohouti	LVI.	68.	182.	XXX.
LIX.	Košile cudnosti	LVII.	69.	188.	XXIX.
LX.	Radost bez konce	LVIII.	101.	189.	—
LXI.	Ptáčník a slavík (tři moudrosti)	LIX.	167.	190.	—
LXII.	Tři otázky	LX.	70.	193.	XXXI.
LXIII.	Poklad v pařeze	LXII.	109.	202.	—
LXIV.	Zkouška přátel	LXI.	129.	196.	—
LXV.	Trouba smrti	LXIII.	143.	203.	XXI.
LXVI.	Sto šilinkův slepému	LXIV.[23])	73.	205.	XXXVI.
LXVII.	Jablko zlaté největšímu bláznu	LXV.	74.	206.	XIX.
LXVIII.	Drak vypuzen lvem	LXVII.	200.	217.	—
LXIX.	Kozí oko (jen v U)	LXVI.[24])	76.	211.	XXII.
LXX.	Useknutá noha	LXVIII.	127.	219.	XVIII.
LXXI.	Dioklecián (rámec povídek o sedmi mudrcích) a povídka o věrném ohaři	LXIX.	—	—	—
LXXII.	Pastýř a kanec	LXXII.	—	—	—
LXXIII.	Pinie (pouze počátek)	LXXI.	—	—	—
LXXIV.	Klíč od domu	LXXIII.	—	—	—
LXXV.	Poklad ve věži	LXXIV.	—	—	—
LXXVI.	Věrná straka	LXXV.	—	—	—
LXXVII.	Starý muž a mladá žena	LXXVI.	—	—	—
LXXVIII.	Virgiliova věž s obrazy	LXXVII.[25])	—	—	—
LXXIX.	Sedm mudrců zachrání město	LXXVIII.	—	—	—
LXXX.	Král mimo palác slepý	LXXIX.	—	—[26])	—
LXXXI.	Abibas	LXXX.	17.	přídavek	—
LXXXII.	Dračí ohon (chuďas, had a drak)	LXXXI.[27])	114.	18.	—
LXXXIII.	Jednorožec a panny	LXXXII.	115.	(19.) 187.	—
LXXXIV.	Socha s nohama hliněnýma	LXXXIII.	213.	21.	—
LXXXV.	Nevěra k osvoboditeli	LXXXIV.	117.	27. 184.	—
LXXXVI.	Rozdělení dědictví	LXXXV.	90.	28. (85.)	—
LXXXVII.	Popsané zbraně (pomoc obleženým)	LXXXVI.	152.	29.	—
LXXXVIII.	Nespalné srdce	LXXXVII.	23.	47.	—
LXXXIX.	Dvojí sukno	LXXXVIII.[28])	26.	52.	—

[20]) Provedeno zcela. — [21]) Stručnější. — [22]) Pouze titul. — [23]) Bez nápisu. — [24]) Bez čísla. — [25]) Bez čísla. — [26]) Povídky z kroniky o sedmi mudrcích nejsou ani u Oesterleye ani u Dicka; známé vydání je Simrockovo ve sbírce »Die deutschen Volksbücher«, (12, str. 115—248, ve Frankfurtě 1865). — [27]) Bez čísla. — [28]) Bez čísla.

Číslo	Obsah povídky	Keller	Oesterl.	Dick	Bystron
		Cap.			
XC.	Sproštěný had	LXXXIX.[29])	174.	57.	—
XCI.	Clo z tělesných vad	XC.	157.	58.	—
XCII.	Uzdravující obraz Kristův	XCI.	214.	67.	—
XCIII.	Co jest člověk?	XCII.	36.	77.[29])	—
XCIV.	Achat	XCIII.	37.	78.	—
XCV.	Svár mezi bratřími	XCIV.	39.	86.	—
XCVI.	Kodros	XCV.	41.	124.	—
XCVII.	Nebezpečný most (pod. č. LVII.) .	XCVI.	191.	93.	—
XCVIII.	Zázračné studnice	XLVII.	253.	94.	—
XCIX.	Havran hnízdící a popel skelný .	XCVIII.	46.a	110.	—
C.	Sedmero stromů	XCIX.	46.	111.	—
CI.	Skleněné kameny	C.	210.	113.	—
CII.	Kojila matku	CI.	215.	126.	—
CIII.	Mramorová brána	CII.	54.	132.	—
CIV.	Sireny	103.	237.	136.	—
CV.	Tré bláznů	CIV.	165.	109.	—
CVI.	Pohřbívání ve zbraních	CV.	134.	142.	—
CVII.	Nevděčník a Guido (přidán jiný počátek)	CVI.[31])	119.	145.	XII.
CVIII.	Prodej tří moudrostí	CVII.	103.	162.	X.
CIX.	Zlatý hrob s nápisy (jen v B a M, pod. VII.)	CVIII.	192.16.	33.	—
CX.	Voskový obraz	CIX.	102.	167.	IX.
CXI.	Eustachius (přikráceno)	CXI.[32])	110.	—	XXXVIII.
CXII.	Provazy pokání (král. dcera a její strážci, pod. XIII.)	CX.	212.	55.	—

Vydání přítomné podává na místě čelném otisk rukopisu Březnického jakožto nejlepšího s důležitějšími varianty rukopisu Musejního pod čarou, pak otisk rukopisu Universitního, jenž sice má dosti chyb a omylův opisovačských, ale jest důležit pro své zvláštnosti jazykové, společné s některými jinými rukopisy staročeskými. V tisku rozdělena jsou slova, kde psána byla v jedno, a to zvláště předložky se svými slovy, mimo to provedena interpunkce pokud možno hojná, aby smysl vět jasně vysvitl. Zkratky jsou vyjádřeny i tiskem, a pokud lze bylo, i typograficky napodobeny.

[29]) Bez čísla. — [30]) S jiným počátkem. — [31]) Bez čísla. — [32]) Obšírnější.

I.[1])

DOrotheus Cieſarzz vſtawil zakon,[2]) aby ſynowe otcze y materz w gich nuzi podeprzeli, anebo gym w gich nuzi pomahaly. B
Bieſſe tehdy toho czaſſu w Cieſarzſtwi geho nyekteraky rytierz, mage zzenu ſwu, z nyeżto[3]) ſyna porodil. I gel geſt ten giſty rytyerz w gezdu[4]) do daleke wlaſti, a[5]) yat byll y ſilnye okowan. A ynhed[6]) yakż ſye to ſtalo, pſal ſwe zzeńye y ſynu ſwemu, aby gey wyprawili. Zzena to vſlyſſewſſy tak welmy plakala, azz y oſlnula, wſſeczka yako mrtwa byla. Tehdy ſyn rzekl ſwe materzi: Chczi gietí k otczi ſwemu, abych gey wyprawil z wiezenye. Odpowiedye gemu matye a rzkucz: Nepogedeſs, proto zże gſi gedyny ſyn muoy a radoſt duſſe me, a mohlot by ſye przihoďiti tezz tobie, yako otczi twe[v]. Chtiel by ty radiegi otcze otomneho,[7]) gehoż doma nenye, wyprawiti, nezzli materzz przitomnu domaczi krmiti? kterakzzkoly ty gſy ſyn muoy a[8]) otcze ſweho, wſſak gſy[9]) z brzicha meho wyſſel. ya ſem doma, ale twuoy otecz doma nenye.[10]) Protozz koneczńye prawym to tobye,[11]) zze ńykakezz ode mne nemaſs odgieti. Odpowiedyel gi[12]) ſyn a welmi mudrze: kkakżkoli ſyn twoy ſem, wſſak otecz muoy prwnyeyſſi geſt przyczzyna porodu meho nezzli ty. Otecz muoy gel geſt w gezdu do daleke wlaſty, ale ty [1 b] doma gſy; on geſt[13]) yat a ſilnye okowan, ale ty gſi proſta; on geſt[14]) mezi rukama neprzatelſkyma, ale ty mezi przately chodiſs proſťye[15]); on zawrzien geſt,[16]) ale[17]) ty proſtie chodiſs; Ty gſi ſlepa, a[18]) on newidi ſwietla a[19]) rzietiezi trpi. Protozz k nyemu chczi gieti a gey wyprawiti chczi.[20]) A tak ſye geſt[21]) ſtalo.

Duchowńye takto:[22])

NAymileyſſi![23]) Tento Cieſarz geſt nebeſky otecz, genż geſt[24]) vſtawil za zakon,[25]) aby ſínowe cztili a[26]) zpodpierali w nuzi ſwe rodicze, toczis[27]) otcze a[28]) materz, a we wſſem aby[29]) gich poſluchali. Ale kto geſt ten rytierz?

I. [1]) (V M nápis:) Poczinagy ſe przykladi Swietſſtij z kronik Rzỹſkych. [2]) za Zakon. M [3]) ſ nizto. [4]) w gyzdu. [5]) y. [6]) Yhned (pravid.) A (vynech.). [7]) odtomneho. [8]) a (vynech.). [9]) Wſſaks. [10]) ale ne otecz twog. [11]) (vynech.). [12]) Odpowiedie; gi (vynech.). [13]) (vynech.). [14]) (vynech.). [15]) proſſtie chodiſs. [16]) (vynech.) [17]) (vynech.). [18]) a (vynech.). [19]) (vynech.). [20]) (vynech.). [21]) (vynech.). [22]) Z toho przykladu wayklad nebo rozum duchownij g̃t tento. [23]) NAymilayſſij. [24]) (vynech.) [25]) zakon. [26]) y. [27]) totiz (obyč.). [28]) y. [29]) (vynech.).

B kto[30]) otecz a kto matye? Zagiſte otecz kriſtus geſt, yako ſye piſſe v patych knyhach Moyzzieſſowych[a]): Zdali[31]) on nenye otecz twuoy, genzz wladl[32]) tebu a vczzinil y ſtworzil tye? Wiete-li, kdyzz dietye zawyńy, otecz gye twrdie ztreſkcze,[33]) ale matye lahodnye a ſladcze[34]) chowa. Protozz kriſtus, otecz naſs,[35]) przepuſti[36]) mrſkati nas y dopuſti ſuzziti nas[b])[37]) pro nedoſtatky naſſe. A ktożkoli[38]) geſt w ſmrtedlnem hrziechu, ten lezzi w zzalarzi dyablowem. Ale otecz chcze, abychom praczowali a gemu z wiezeńye pomohli.[39]) Zagiſte ktozzkoli kazzie vzziteczznye ſlowo bozzie, ziſſtye bratra ſweho duſſi a wykupi w bratru kriſta, genż geſt otecz naſs. Ale matye, toczziſſto tento[40]) ſwiet, neda czzlowieku giti po kriſtowi w chudobye. Nebo ſlibuge mnoho a prawye, zze[41]) bez tebe zzyw byti nemohu. Aczz kdy zwoliſs ſobie ceſtu pokanye,[42]) aby ſſel po kriſtowy, [2 a] Tehdy matye twa ſlepa, toczziſto ſwiet, dye tobie: Oſtań ſe mnu, zagiſte ya ſem tobye blizzńy; vzzywayme zbozzie, kteret geſt, y pozzywayme ſtworzenye za ſwe mladoſty, a to bez meſſkanye. Ale, naymyleyſſi, gſi-li ty ſyn bozzi dobry y wdieczzny otcze ſweho, odpowiez te materzi, toczziſſto bludne[v] y ſlepemu ſwietu: kakzzkoli ſ gedne ſtrany, to geſt tielem, ſem z zemye, wſſak po prwnyeyſſi y[43]) vſſlechtileyſſi ſtranye,[44]) to geſt po duſſi, ſem od gezukriſta, gemuzz ſem powynnyeyſſi wiecze[45]) nezzli ſwietu. Protoz neczzekayme ſtaroſti a ſlepoty, neb taka obyet nynye[46]) wzacznyeyſſi geſt bohu nezzli potomnye.[47]) A protozz ſnazzme ſye, abychom ſpieſſnye ſwoy zzywot oprawili, w nyemzz bychom mohli wieczneho zzywota dogiti.

II.

O lekarzi ſyna Czieſarzowa.[1])

GOrgonius Cziefarzz kralowal w rzymſkem mieſtie, genzz ſobie zzenu kraſnu poyall bieſſe, kterażzto gemu ſyna porodila. y[2]) roſtlo to[3]) dyetye a ode wſſech mylowano bylo. Ale kdyzz deſet let tomu giſtemu ſynu dokona ſye, vmrzela geſt Cziefarzowa, matye geho, a poczzeſtńye pochowa[a] geſt, yakozz na ten rzad zalezzi. Potom ſ obecznu radu Cziefarz gynu poyal zzenu, kterazzto ſyna drzewnye zzeny nemylowaſſe, ale mnoha protywêſtwie gemu czzynyeſſe. Cziefarz zwiedyew to, chtyew ſye zzenye zachowati, ſyna ſweho[4]) wen z ſwe rziſſe [2 b] na uczenye poſlal, kdezzto w lekarzſtwi[5]) ſye vczzil, A tak w nyem proſpyel, zze vczzyńyen geſt naywieczzi[6]) lekarzz. Potom Cziefarzz vſlyſſew to, zze ſin geho w uczzeńy welmi proſpyel, radowal[7]) ſye geſt welmi, awſſak vpadl w tyezzku nemocz. I poſlal listy po ſyna,[8]) aby, yakzz nayſpieſſe moczi

---

[a]) v — Moyzzieſſowych (červeně podtrženo). [b]) *s* (oprav. z) *ſ*.

M [30]) (vynech.)- [31]) Zda. [32]) wladne. [33]) treſkcze. [34]) ſladcze a lahodnie. [35]) otecz naſs krystus. [36]) przepuſtij. [37]) mrſkati chcze nas ſuziti. [38]) kdyzkoly, a (vynech.). [39]) pomahali. [40]) (vynech.). [41]) (vynech.). [42]) ku pokanij. [43]) a. [44]) (vynech.). [45]) (vynech.). [46]) nenij. [47]) prawa.

II. [1]) (toliko naps.) Gyna. [2]) sch. [3]) sch. [4]) sch. [5]) lykarzſtwij. [6]) naylepſſij. [7]) zradowal. [8]) Lyſty poslal po Syna ſweo.

bude, aby[9]) przigel a gey od nemoczi vleczzill. Tehdy ſyn, kdyzz wuoli otczowie B
porozumyel,[10]) k otczi gell a gey welmi dobrze vzdrawil. Protozz powieſt geho
po wſſem kralowſtwi byezzeſſie, zze by miſtrny lekarz byll, a mnohym od
gich nemoczi zze by[11]) pomahal. Potom take Cieſarzowa, maczecha[12]) geho,
azz na ſmrt nemoczna bieſſie, a mnozi lekarzi biechu przywedeny, genzz
o gegi zdrawi biechu zufali. Vſlyſſew[13]) to Cieſarż, ſweho ſyna[14]) profil, aby
gi vzdrawil; ale on k geho profbie nechtiel przywoliti. Gemuzz Cieſarz rzekl:
kdyzz tak czzynyſs, wen z meho kralowſtwie tye wyzzenu. Odpowiedie gemu[15])
ſyn: Vczzinyſſ-li to, neſprawedlywie ſe mnu vczziniſs. Wſſak ty to[16]) wieſs,
zze gſi mye gegym nawodem wen z ſweho kralowſtwie byll wyſadyl.[17]) Protozz
ma otomnoſt[18]) nebo nebyloſt ma[19]) byla geſt prziczzina nemoczi[20]) maczechy
me. A protozz nechczi gi lekarzſtwie dati. Nebo bych ruku ſwu na ny wlozzil
a nycz neprofpiell, mnye by porokowali. I wecze Otecz gemu:[21]) Tyzz neduh
ona[22]) ma, kteryzz ſem ya myel. Odpowiedie gemu[23]) ſyn: Otczze muoy,[24])
kakzzkoli geſt tazz nemocz, [3 a] ale ne tezz przirozeny e w tobie geſt[25]) a
w ny. Nebo czozzkoli ſem ya tobie vczzinill, za dobres[26]) to ode mne[27])
przyyal. A kdyzz ſem wſſel do twe ſieny, znameny tie polepſſil gſi[28]) ſye. Ale
kdyzz mye ma[29]) Maczecha vzrzi, pohorſſi ſye. Budu-li ya[30]) ſ ny mluwiti,
w boleſti ſye zayzze.[31]) Pakli ſye gye dotknu,[32]) bez nye bude. A protozz
nycz wiecze neprofpyewa nemocznym, nezz leczzenu byti od toho,[33]) gehozz
milugi a kohozz[34]) zzadagi. A tak takymy dowuody[35]) odbyll nechuti otczowi,
a tak[36]) vmrzela geſt maczecha geho.[37])

Tuto pak Duchowny e:[38])

NAymileyſſi! Tento Cieſarzz muozz rzieczzen byti Adam, prwny[39]) otecz
naſs,[40]) genzz rziſſi myegieſſe, toczziſſto ray. W nyemżto myel chwalu y czzeſt,
a pana wſſeho ſwietà vſtawil gey byll[41]) hoſpodin podle dawidowa piſma:[a]) 25
Chwalu y czti korunowal gſi gey, hoſpodyne, na dyelu ruku twych. Ten
Cieſarzz poyal ſobye pyeknu zzenu, toczziſſto duſſi k uobrazu[42]) bozziemu
ſtworzenu, ſ[43]) nyzzto porodil ſyna, toczziſſto naſſeho pana gezukriſta, z ſweho
tyela wywedeneho, toczziſſto k[44]) czzlowieczzenſtwi k obrazu bozziemu ſtwo-
rzeneho. Ale zzena geho,[45]) toczziſs[46]) duſſe, vmrze ſproſtnye mluwiecze pro 30
hrziech, gehoż ſye gye[47]) dopuſtil. A[48]) ynhed gynu zzenu poyall,[49]) toczziſſto
zloſt, ſkrze kteruzz[50]) z rage wywrzzen geſt a na ſwietie tomto byednem
poſazen, kdezzto w potu a w[51]) praczi zzywot [3 b] geſt[52]) wedl. A ſyn buozzi,

---

[a]) (Tato dvě slova červ. podtrž.)

[9]) sch. [10]) vrozumiel. [11]) zze by (sch.). [12]) Czyſařowa maczocha. [13]) Vſlyſſaw. [14]) ſyna M
ſweho. [15]) sch. [16]) sch. [17]) ze wen z ſweho kralowſtwij s gegym nawodem byls mie wy-
ſadil. [18]) odtomnoſt ma. [19]) sch. [20]) boleſti. [21]) sch. [22]) sch. [23]) sch. [24]) sch. [25]) sch.
[26]) za wdieks. [27]) ode mne (sch.). [28]) polepſſils. [29]) sch. [30]) sch. [31]) zazie. [32]) dotknu-ly
ſe gy. [33]) od toho byti. [34]) geho ziadagy. [35]) duowody. [36]) sch. [37]) sch. [38]) (nápis sch.).
[39]) prwy. [40]) sch. [41]) gey vſtawil. [42]) k obrazu. [43]) z. [44]) z. [45]) sch. [46]) totizto. [47]) sch.
[48]) sch. [49]) (za tím) ſobie. [50]) keruz. [51]) sch. [52]) sch.

B genzz bieſſie ſin geho podle tyeleſenſtwie, z rziſſe nebeſke pro geho zloſt
ſſtupil, ſ nebe,[53]) genzz vczzynyen geſt ſwrchńy lekarzz naſs. Ten lekarzz
wſſeczky nemoczi naſſe vzdrawil tak welmi, zze powieſt geho do nebe y do
zemye, azz y do pekla byezzieſſe.[54]) Ale otecz Adam tyezzcze nemoczen
5 byeſſye ſkrze hrziech dopuſſtieny, na tyele y na duſſi. Na tyele, nebo ztratil
ray, w nyemż byl przebywal, a ńykdy ńycz zleho neczzyńyll; na duſſy, nebo
od boha byeſſye oddyelen. Ale kriſtus naylepe y take dokonale ſwym vmuczze-
ńím gey vzdrawil. Ale Maczecha, gyzz Adam vſnubil ſobye byeſſye, toczziſs
dyabla s[55]) zzloſti, gemuzz poddan bieſſye,[56]) ńykdy zdrawie nechtiell. Ale
10 powiez mi, proczz? A pońyewadzz oba tuzz[57]) nemocz myela,[58]) neb gſta[59])
ſkrze hrziech nemoczna byla, geden vzdrawen a druhy nycz? k tomu ſye
takto odpowieda: kakzzkoli oba ſhrzieſſila, awſſak gynym a gynym obyczzegem.
Nebo dyabel ſhrzieſſil bez pokuſſenye a bez ponuczenye gyneho. A protozz
nenye tezz w ńych przirozenye. Nebo po hrziechu ďyablowu wſſiczkńy gyńy
15 dyablowe, genż ſu ſ ńym vpadli, proti hoſpodynu zatwrzeńy gſu, tak zze
ſweho hrziecha oſtati[60]) nechtie. Ale czzlowiek nawodem dyabelſkym[61]) padl
geſt,[62]) a z hlyny krziechky ſtworzen olege miloſrdenſtwie profil. Protozz pan
naſs gezus[63]) kriſtus nas vzdrawil, ale ne ma [4 a] czechu, toczis ďyabla.
Maczecha tato,[64]) toczis dyabel, genzz z rziſſe lidſke[65]) wyhańye ſyna, toczziſſto
20 ſyna gezukriſta — nebo przitomnoſt bozzie w ſrdczich naſſich geſt przicczyna
znati zloſti[66]) dyablowy—Protozz vſiluge, yakzz naywiecz muozz, od nas wyhnati
gey.[67]) Protozz ſnazzme ſye, aczz by ſkrze ktery hrziech byll wyhnan od nas,
aby ſkrze ſkutky myloſrdne odwolan byl k uzdraweńy nas od kazzdeho
hrziechu y nemoczi duſſe. Skrze ńyehozz[68]) bychom obdrzzeli ſobye wieczzny
25 zzywot. Amen.[69])

III.

Od Naamana.[1])

A **Doniaſs bohaty welmi kralowaſſe,**[2]) **genzz** turney[3]) y kolbu welmi
milowaſſe. Protozz geden turney kazal prowolati, A ktozz by koli w tom
turnegi[4]) ſtateczznyc[5]) ſye vkazall, odplatu hodnu od Cieſarze obdrzzel by.
Protozz mnozi k tomu turnegi[6]) przigely. Ale Cieſarzz zrziedil, aby rytierzi
30 rozdyeleńy byli, Tak zze ſ gedne ſtrany ſtateczzńyeyſſye zrziedil a s druhe
ſtrany neſtateczznyeyſſye. A ty, genzz prwe zrziezeńy byli, aby ſwe wſſeczky
ſſtity[7]) na gednom mieſtu k tomu zgednanemu porzad polozzili.[8]) A kdyzz
ſye to ſtalo, tehdy[9]) Cieſarzz przikazal, ktozz by koli[10]) ſ gedne ſtrany dotekl
ſye ſſtitu czzehozzkoli ſtrany druhe, aby ynhed[11]) ten, gehozz bieſſe ſſtytu
35 dotczzeno, w turnegi[12]) wſtupiti myel. A panna gedna[13]) k tomu wywolena

---

M [53]) z rziſſe nebeſke sſtupil s nebe pro zloſt geho. [54]) bieſſe. [55]) sch. [56]) biſſe y ſpogen. [57]) tu. [58]) gmiela. [59]) ſta oba. [60]) vziwati. [61]) ſkrze diabla nawodem geho. [62]) sch. [63]) gezyzſs. [64]) sch. [65]) z lidſke rzyſſe. [66]) sch. [67]) gey wyhnati. [68]) nieyz. [69]) sch.

III. [1]) sch. [2]) kralowal. [3]) turnay. [4]) turney. [5]) ſtateczny. [6]) turnay. [7]) wſſiczkni ſwe ſſtity; aby (vynech.). [8]) miſtie otdanem wſſeczky poſtawily porzad. [9]) sch. [10]) ze ktozby. [11]) ſſtitu czyhoz koly ſwym dotekl by se yhned. [12]) w turnay. [13]) gedna panna.

w uodyenye geho obleczi myela, a w tom [14]) aby hral ſ tyem, kte [4 b] ryzz [15]) B
ſye geho ſſtyta dotekl bieſſe. A przemohl-li by gey v tey hrzye, ten den
kralowu [16]) korunu myel korunowan byti a wedle [17]) boku kralowa myel za
ſtolem [18]) poſazen byti. Tehdy [19]) Rytierz nyekaky,[20]) vſlyſſaw to a ſnazznye [21])
wſſeczky ſſtity opatrzyw,[22]) gednoho ſſtytu, proti nyemuzz hnati chtiel,[23]) dotekl
ſye geſt.[24]) To zwiedyew [25]) ten rytierz, gehozz ſſtytu dotczzeno byeſſye, ynhed
ſye dyeweczzcze [26]) kazal prziprawiti, a ſſtupyw [27]) proti ńyemu yal ſye hrati.
W kterezzto hrzie hlawu ſtal tomu,[28]) kteryzz ſye geho ſſtytu ſmyel [29]) do-
tknuti. Potom odplatu hodnu a wypowiedyenu od Cieſarzie [30]) obdrzzal.

Duchownye: [31])

NAymyleiſſi! Tento Cieſarzz geſt boh otecz, genzz turnegi [32]) miluge,
kteryzz geſt [a]) proti dyablu boyowal. Nebo ſtal ſye geſt w nebi boy, toczziſs
mezi bohem a mezi dyablem. A protozz Swaty Michal y angelowe boyowali
gſu s drakem.[33]) A drak take boyowaſſye y angelowe [35]) geho a przemozzeńy
ſu. Ale boh trzi ſſtity nebo znamenye, toczziſſto [36]) Mocz,[a]) genzz geſt ſſtit otczow,
Mudroſt, genzz geſt ſſtyt ſynow, Dobrotu, genzz geſt ſſtit ducha ſwateho, Tyto
trzi ſſtyty nebo tato trzi znamenye polozzil buoh w gednom mieſtye k tomu
oddanemu,[37]) toczziſs w czlowieczziem [38]) przirozeny, kdyzzto ſtwuorzil czzlo-
wieka k uobrazu a ku podobêſtwi ſwemu. Prwńy czzlowiek panowal wſſem
howadom: Ay mocz, genzz geſt ſſtyt otczow; Opiet prwy czzlo [5 a] wiek [39])
ſtwuorzen [40]) geſt, genż geſt myel vmyeńye o wſſech wiecech: Ay mudroſt,
genzz geſt ſſtyt ſinow; Opiet prwny czzlowiek ſtworzen geſt w miloſti a [41])
w laſcze bozzi a blizznyeho: Ay ſſtyt dobroty ducha ſwateho. Ale zloſt ducha,
toczziſſto we zlem zatwrzeneho, chtiel boyowati proti bohu; prziſtupil k czzlo-
wieku, w nyemżto trzie ſſtiti trzi [42]) bozſkych [43]) oſob biechu powyſſeny,
A gednoho z nych ſwym kopim, to geſt ſwu lſti, dotekl ſye geſt.[44]) Ne ſſtitu
otczowa, toczziſſto moczi, rzka: Budete-li gieſti, budete yako bohowe [45]) dobrzi
a miloſtńy, Ale dotekl ſye ſſtytu ſinowa, rzka: Budete-li gieſti z tohoto owocze,
budete yako bohowe, wieduće dobre y zlc.[46]) Protozz dotczzeno geſt ſſtytu
ſina bozzieho. y [47]) ſluſſalo geſt,[48]) aby buoh otecz, buoh wſſeho pokoge, ſyna
ſweho poſlal, genzz by zleho ducha za nas wyboyowal. Toho ſyna [49]) w uodienye
oblekla gedna panenka wywolena od buoha, toczziſſto [50]) panna Maria, z nyezzto
człowieczeńſtwie prziyal. S nyzzto raczz nas do wieczzneho zzywota przyweſti
buoh otecz.[51]) Aⁿ̃.

---

a) (Velké) *M* (oprav. z) *m*.

[14]) gmiela a ſ tim. [15]) proti tomu genz. [16]) w kralowu. [17]) podle. [18]) kralowa boka za M
stolem. [19]) sch. [20]) niekteraky. [21]) ſnaznie a. [22]) opatrzyl. [23]) chtiel hrati. [24]) sch. [25]) Zwie-
diew to. [26]) ſkrze dieweczku. [27]) ſtupiw a. [28]) geho ſtial. [29]) genz ſſtitu geho ſmiel ſe.
[30]) hodnu od Czyſarze a wypowiedienu. [31]) sch. [32]) Turnay. [33]) sch. [34]) diablem. [35]) angele.
[36]) totiz. [37]) oddanem. [38]) czlowieczkem. [39]) (toto sl. dvakrát). [40]) ſtworzen. [41]) y. [42]) sch.
[43]) (za tím sl.) Wieczy. [44]) kopim ſe dotekl, to geſt lſtij. [45]) Buohowee. [46]) zlee y dobre.
[47]) sch. [48]) sch. [49]) ſyna Boziho. [50]) totiz. [51]) (tato dvě sl. sch.).

IV.

O ſynu lenyem.[1])

B POlmius[2]) **v mieſtie Babilonſkem kralowal,** genzz trzi ſyny myel, kterezzto[3]) welmi milowal. Protozz czzaſtokrat na ſwe myſli przemyetaſſe, kteremu by ſwe kralowſtwie po ſwe ſmrti poruczzil. A tak mnoho myſlil, a zawolaw[4]) gich przed ſye y rzekl gim: ktery geſt z was naylenyeyſſi, ten kralowſtwie po me ſmrti oſyede. Teh [5 b] dy prwńy wece: Mńye kralowſtwie ma byti. A tento geſt dowuod[5]) toho, zze tak gſem welmi leńy, zze kdyzz v ohnye ſedím, ſnaze ſye w ſwu nohu dam ozzeczi, nezz bych gy od ohnye odtrhl. Druhy wéče: ya ſem hodnyegi kralowſtwie, a toho dowodim takto: Aczz bych myel prowaz na ſwem hrdle, a ynhed myel odprawen byti, a oſtry y[6]) dobry nozz myel w ſwe[7]) rucze, pro weliku lenoſt k uodrziezańy toho prowazu ruky ſwe nezdwihl bych. Trzieti wece: Pane, ya kralowati mam, nebo w lenoſti gyne przewyſſugi; kdyzz bych na ſwem lozzi lezzal, a wuoda kapala ſkrze ſtrzyechu na obye oczzi mogye, pro przeliſſnu lenoſt nehnul bych ſye ſ lozze na prawo ańy na lewo. Vſlyſſaw to kral, kralowſtwye gemu odkazal, mage geho za naylenyeyſſyeho.[8])

Duchowńye:[9])

NAymyleyſſy! kral tento geſt pan dyabel, genzz geſt kral nade wſſechny[10]) ſyny ſwe[11]) ſkrze pychu. Skrze[12]) prwnyeho ſyna znamenawagi[13]) ſye podobnye wſſichńy[14]) pyſſńy, genzz przebywagi we zlem towaryſtwu,[15]) ſkrze kterezzto ſye wzzdy ke zlemu[a])[16]) zapalugi. Neb[17]) radiegi zwuole[18]) ſobie[19]) ohnyem pychy y[b]) hrziechu zapaleńy[20]) byti, nezz od takeho towaryſtwa zleho[21]) oddyeleny[22]) byti. Druhy ſyn znamenawa kazzdeho czzlowieka hrzieſſneho; aczz hrziechow ſwych[23]) pro [6 a] wazi widi ſye ſwazaneho, ſ ńymyżto[24]) ynhed ma odprawen byti na pekelne poprawie, wſſak nechce prowazow hrziechow ſwych obrziezaty, toczziſſto nozzem yazika ſkrze ſwatu zpowied. Skrze trzietieho ſina, na gehożto[25]) oczzi, na lewe y na prawe, woda kapaſſe, Znamena ſye podobńye ten, genzz nauczzeńye o radoſtech rayſkych y o mukach pekelńych rozum ma,[26]) Awſſak pro lenoſt hrzyechow ſwych neopuſty lozze,[27]) ańy miloſty a zzadoſty k buduczie odplatye ſye[28]) na prawo obraty ańy na lewo, aby hrziechow zzelell, lekna ſye muk pekelnych a wieczzne ſtraſty. Pane[29]) bozze, zbaw nas[30]) toho.[31])

---

[a]) (za tím ps.) ſye (přetrž.). [b]) (nadeps.).

M IV. [1]) O lenosti trzy ſynow. (Na okraji pozd. rukou): Dominica 10 Trin. [2]) KOlminus. [3]) kteryzto. [4]) zawolal; a (sch.). [5]) duowod. [6]) a. [7]) (om.) w ſe [8]) gey za naymilayſſiho. [9]) sch. [10]) wſſemi. [11]) sch. [12]) sch. [13]) znamenawa. [14]) sch. [15]) towarzyſſtwij; (za tím ps.) gymzto y ſkrze. [16]) wzdy ke zlemu ſe. [17]) wſſak. [18]) zwolij. [19]) sch. [20]) zapalen. [21]) sch. [22]) oddielen. [23]) sch. [24]) ſ nimzto. [25]) gehoz. [26]) w rozumu mage. [27]) loze neopuſſtij. [28]) sch. [29]) sch. [30]) sch. [31]) (na okraji pozdější rukou připsáno:) a takowitt ſau byli ſo-

V.

Od Baziliſſka a Zrczadlà.[1])

Allexander kralowal, genzz panftwie[a]) **wſſeho ſwieta obdrzzall.** B
Stalo ſye gednu, zze weliky zaſtup druzzyny ſebral A ńyekte*rake*[b])[2]) mieſto oblehl, genzz na tom mieſtie mnoho rytierzow y gynych mnohem wyecze ztratil beze wſſyeho rańyeńye a vrazu. Ale kdyzz tomu welmi ſye dywieſſe, miſtry y take mudrcze ſwolal y rzekl gim: Mili miſtrzi! kterak to muozz byti, zze tak w nahle rytierzſtwo me beze wſſeho vrazu mrzie? Tehdy ońy weċechu gemu:[3]) Dyw nenye. Geſt geden Baſiliſcus nebo oſtrowid,[4]) Awſſak geſt naylepe[5]) rzieczi Morowid, zze zrakem morzi, na zdi tohoto mieſta, gehozz zrakem rytierzi nakazzeny mru.[6]) [6 b] Wece Allexander: kteraky lek proti tomu morowidowi geſt? Gemużto[7]) rzekli gſu: Przieczziſte a naylepſſye zrczadlo polozzeno buď mezi zaſtupem a mezi zdi, kdezz ten morowid przebywa. A kdyzz ten morowid w zrczadlo wezrzi, obrazu geho zrak k nyemu ſye obrati a ynhed vmrze. A tak, yakzz to vczzińill, mieſta dobyll.

Duchownye:[8])

NAymyleyſſi! Tymzz obyczzegem ſwrchowany lek zdwizzeńye nebo pychy geſt znamenye wlaſtnye krziechkoſti. Nebo kdyzz pychu[9]) czzlowiek zagiſte newazze, cztnoſti pohynuge. Ale kdyzz znamenawa[10]) ſwu krzyechkoſt a[11]) marnoſt, yako w zrczadle[12]) ſam k ſobie przigda, odkud przijſel geſt,[13]) kam gde a kteraky potom bude; A tak znamenagye ſwuoy nedoſtatek zazzene pychu y vmrtwi.

VI.

O rytyerzi.[1])

Nyekteraky rytyerz byeſſye, genz myegieſſe hrad twrdy a piekny, na nyemzz dwa czzapy ſye hnyezdyeſſta, a pod hradem bieſſie ſtudnyċe czziſta, w ńyżto czzapy obyczzeyńye ſye kupaſſta. Przihodilo ſye, zze ſamyczzka mlade wywedla, a ſamecz przes zemi letyel, aby pokrm[2]) ſamiczi y dyetem przineſl. Ale kdyzz geho doma nebylo, ſamycze bez nyeho dopuſtila ſye cizo-

---

[a]) (za tím ps.) ſweho (červ. přetrž. a podtečkováno). [b]) (ps.) ńyektere, (nadeps.) ra, (z posl.) e (oprav.) k, rake (na okr. červ. přips.).

domſſti Declara; (a níže:) ale w roſkoſſi hrzychuw ſwych chody takowj ſau byli onen M
chore taton abyron Numeri 16. (Pod tím:) Takowitt ſau byli oni Geruzalemſſti, zie ꝑ lenoſt hrzychu lozie zleº nechtieli opusti a miloſtneho nawſſtiweni po 6E a napomenuti ſº geho nechtieli przygiti nad nimiż p. Geziſſ ſlzawe plakal Vi in Ew.

V. [1]) sch. [2]) niektere. [3]) sch. [4]) oſtrowidwid [5]) lepe geſt. [6]) mru nakazeny. [7]) Gemuz. gſu (sch.). [8]) sch. [9]) (z pův.) pychu (oprav.) *a*. [10]) znamena. [11]) y. [12]) zrczadlo. [13]) sch.

VI. [1]) O czyzolozſtwij. [2]) pokrmy.

B lozſtwa. A prwe nezz ſamecz prziletyel, k ſtudnyczi prziletyela geſt ſamycze,[3]) aby ſye zmyla, aby ſamecz[4]) na ńy toho ſmradu neczzill. Rytyerzz kdyzz to vzrzel, dywil ſye tomu. Opiet druhe przihodylo ſye, [7 a] zze ſamicze cizolozzſtwie[5]) ſye dopuſtila. rytierz vzrzew to y[6]) zahradil ſtudnyczi, aby ſamycze nemohla ſye zmyti. Tehdy ona kdyzz zahrazenu ſtudnyczi vzrziela, do hnyezda ſye wratila. Ale ſamecz przyletyew,[a]) vczzyw ſmrad na ńy cizolozzny, letyel pryczz. A wratyw ſye ſ mnozſtwim czzapow, y[7]) yal ſye ſamycze ſſtypaty a klwaty[8]) azz do ſmrti, a rytyerzz na to hleďy.

Duchownye pak takto:[9])

Naymileyſſy! Tato dwa Czzapy, ſamecz a ſamyczzka, gſu kriſtus a duſſe. Nebo duſſe geſt gezukriſtowa chot. A kolikratkoli dopuſty ſye cizolozzſtwa ſkrze hrziech, vtecz ſye k ſtudnyczi ſwate zpowiedi, a bude[10]) czziſta. Ale rytyerz, genzz ſtudńyczi zahradıl, geſt dyabel, genzz ſye geſt ſnazzil czzlowieku przekazzeti, aby k ſtudnyczi ſwate zpowiedi nebyezzal. Protozz kriſtus, genzz geſt ſamecz, kdyzz w ſudny den nayde tye nezmyta, toczziſs bez ſwate zpowiedy, bez pochybeńye proti tobie ſud wyda s apoſſtoly y ſ gynymy ſwatymy, kterzizz ſuditi budu zzywe y mrtwe, a da gye k ſmrti na wieczzne zatraceńye.

VII.

O nyekterakem Czieſarzi.[1])

Czzte ſye o nyekterakem **Czieſarzi rzymſkê**, kdyzz ſobie dyelal ſyeń, kopagicze tehdy y[2]) nalezli gſu hrob w zakladye, zlatymy trzmy obruczzi oblozzeny. A take byeſſye na ńyem[3]) piſmo ſwrchu pſane: Ztratyl ſem, zachowal ſem, dal ſem, myel ſem, wzal [7 b] ſem, czo gſem ztrawil.[4])

Duchowńye takto:[5])

Naymyleyſſi! tento Czieſarzz muozz rzieczzen byti kazzdy dobry krzieſtyan, gêż dluzzen geſt y ma vſtawiti ſyen, toczziſſto ſrdcze bohu przipraviti, aby geho wuoli[6]) we wſſem plńyl[7]) ſkrze ſkruſſenye. A tak bude moczi nalezti hrob zlaty, toczziſſto duſſi cztnoſtnu, plnu bozzie[8]) miloſti, ſe trzmy obruczzi zlatymy, toczziſſto wieru, nadiegi y miloſty obkliczzenu. Ale czo tu bude pſano, znamenay! Nayprwe: Ztratil ſem. Ale powiez mi, naymileyſſi, Czos[9]) ztratil? Odpowiez dobry krzieſtyan: Tyelo y weſſken czzas zzywota meho na

---

[a]) (za tím ps.) vzr. (červ. přetrž. a podteček.).

M [3]) (tato poslední dvě sl. sch.). [4]) sch. [5]) czyzolożſtwij ſamicze [6]) sch. [7]) sch. [8]) kliwati. [9]) sch. [10]) budeſs.

VII. [1]) sch. [2]) tehdy y (sch.). [3]) na nyem (naps. za sl.) pſane. [4]) ztratil. [5]) sch. [6]) wuoly geho. [7]) czinil. [8]) cztnoſtij plnu z bozij. [9]) czozs.

bozzi ſlužbye. Czo druhe, geſſto bieſſe pſano: Ay, zachowal ſem. Powiez mi, B
Czos zachowal? Odpowiez dobry krzieſtyan: Miloſt bozſku [10]) ze wſſeho ſrdce,
ze wſſie duſſe a ze wſſye myſli, a miloſt blizznyeho podle przikazanye boz-
ſkeho. Czo Czztwrte byeſſe pſano: Myel ſem. Powiez my, Czos myel? Odpowiez
dobry krzieſtyan: Biedny zzywot. Nebo w hrzieſſe poczzat ſem przirozenem,
w hrzieſſie [11]) narozen ſem, z mrzke wieczi ſtworzen ſem. Czo pate pſano
bieſſe: [12]) Wzal ſem. Powiez mi, Czos wzal? Odpowiez dobry krzieſtyan:
Zagiſte krzieſt ſwaty, a vczzynyen ſem rytierz gezukriſtow. Czo ſſeſte bieſſe
pſano: Ztratil ſem: Powiez mi, Czos ztratil? Skrze bozzi miloſt wſſeczky me
hrzie [8 a] chy ſkrze ſwatu zpowied y ſwate pokanye. Czo ſedme bieſſe
pſano: opiet ztratyl ſem. Powiez mi, Czo gſi ztratil? Odpowiez dobry krzie-
ſtyan: [13]) powolenye y przywolenye y woli ſwu bohu. Jakozz ſwaty Rziehorz
prawi: [a]) Welika miloſt y dobrota bozſka, genzz zde treſkcze czzlowieka, aby
na wieky nezahynul. A zgedname-li ſrdce ſwe a [14]) duſſi ſwu podle tohoto
piſma, bez pochybenye zzywot ſobie obdrzzyme. day to, bozze! Amen.

VIII.

O Traweńy. [1])

TAke ſye czzte o ńyekterakem kńyezzeti, genzz kdyzz wſſi moczi
ſwu nemohl odolati neprzatelom, any gich przemoczi mohl, Vczzyńyl chytroſt.
zamyslil vtok a hrady ſwe ſſpyzzowal [2]) pokrmy y opuſtil; W ńychżto take
mnoho kady vina plnych nakazzeneho ſkrze ſiemye [3]) gedne zelyny neprza-
telom oſtawil, Tak zze ktozzkoli by [4]) ſye z toho wyna [5]) napil, ynhed by
vſnul. Nebo widiel [6]) ſwe neprzately laczzny y zzezńywy, [7]) a zze by wyno
s radoſti brali y pili. [8]) yakzz [9]) ſye to [10]) y ſtalo, zze [11]) ynhed, yakzz gſu to
wino pili, yako napoly mrtwi [12]) zeſnuli. na nyezz drzewerzieczzene [13]) knyezze
nawratyw ſye, wſſeczky ſwe neprzately zahubil geſt. [14])

Duchowńye takto: [15])

Naymyleyſſy! Tuto chytroſti ďyabel mnohe przemaha, genż kdyzz widi,
zze gich nemozz przemoczi, zamyſli [8 b] tak, yako by nebyl, A to pod
dobru nadiegy przezńy, dokudż ſye miloſti tieleſnu [16]) nebo hrziechem gynym [17])
neopigi. [18]) A kdyzz ſye zpigi, tehdy nawrati ſye s ſedmy horſſymy dyably,
zze zhubi gye, [19]) aczz brzo z bozzi pomoczy neproczitye.

---

[a]) Jakozz — prawi (červ. podtrž.).

[10]) bozij. [11]) w przyrozenem hrzyſſe. [12]) biſſe pſano. [13]) opiet — krzieſtyan (sch.) [14]) y. M
VIII. [1]) sch. [2]) ſſpihowaw. [3]) Semie. [4]) sch. [5]) z toho wina ſe. [6]) wiediel. [7]) ziznywy.
[8]) y pili (sch.). [9]) yakoz. [10]) ſe ge to. [11]) sch. [12]) sch. [13]) rzeczeny. [14]) sch. [15]) sch. [16]) tie-
leſnu miloſtij. [17]) sch. [18]) neopogy. [19]) sch

IX.

Od Trzi ſynow etc.[1])

B Kral **nyekteraky byeſſe, gẽzz myel trzi ſyny. tehdy kdyzz myel vmrzie**ti,[2]) Prworozenemu ſynu dal diediczſtwie, Druhemu ſynu dal poklad ſwuoy, Trzietyemu ſynu dal prſten ſwuoy naydrazſſi, genzz drazzſſy byl nezz wſſeczko to,[3]) czozz geſt dal dwiema. Dal dwa prſteny, kazzdemu geden, ale ne tak drahe, kakzzkoli wſſichny[4]) prſtenowe byli gſu tezz formy y tehoż zpoſobu, ale ne tezz moczi. I[5]) Stalo ſye geſt[6]) po ſmrti otczowie, Rzekl prwny ſyn: ya mam prſten otcze meho drahy. Druhy rzekl: a ya take. Trzieti bratr odpowiedyel: Ne, nebylo by to ſprawedlywe, byſſte wy kazzdy myeli[7]) lepſſi prſten; Nebo ſtarſſi ma diediczſtwo, A[8]) druhy poklady. Protozz na mye naylepſſi prſten ſluſſie.

Duchownye:[9])

Naymyleyſſy! kral tento geſt kriſtus, genzz trzi ſyny ma, toczziſſto zzidy, pohany a krzieſtyany. zzidom dal zemi ſlibenu, Pohanom poklady, neb gich nazbyt magi, Ale krzieſtyanom dal prſten naydrazſſy, geſſto[10]) przemaha wſſeczko zbozzie, toczziſſto wieru krzieſtyanſku. Nebo [9 a] ſkrze wieru yako ſkrze prſten krzieſtyany ſobye vſnubil geſt.[11])

X.

O ſwiecczi a o pokogi etc.[1])

Czzte ſye w knyhach rytyerzſkych, zze obyczzey taky bieſſe v rzymanow,[2]) kdyzz ktery hrad nebo mieſto, gednu ſwieczi w giſtu myeru rozzzehli. A kdyzz dluho ta ſwiecze horzala, hotowi byli wſſem, ktozz by zzadali pokoge a ſmluvy, dati[3]) ſwu miloſt. Ale kdyzz ta giſta ſwiecze vhaſla a dohorzela,[4]) tehdy na wſſeczky vkrutnu a bez miloſti ſprawedlnoſt wydali a ſ nyzzadnỹ[5]) potom, aczz by y[6]) wſſeczko dal, czozz by myel, miloſty nechtieli[7]) vcziniti.

Duchownye:[8])

Naymileyſſi! Takezz pan buoh przi[9]) kazzdem hrzieſſnem giſty czyl vſtawil,[10]) genzz mynuti nemuozz, to gye czzas. W nyemzzto kdyby chtieli, pokoy wiecczny z miloſrdenſtwie bozzicho nalezli by. Nebo weſſken tento zzywot, genż ſye ſkrze tu ſwieczi znamenawa, na tomto[11]) ſwietye hrzieſſnym

---

M IX. [1]) O trzech ſynech. [2]) mel vmrzeti. [3]) sch. [4]) sch. [5]) sch. [6]) sch. [7]) miel. [8]) sch. [9]) sch. [10]) gto. [11]) sch.

X. [1]) sch.; (na okraji:) Rogationis nikda prawe. [2]) rzymanom. [3]) sch [4]) (tato dvě sl. sch.). [5]) wydal a ſ nizadnymi. [6]) sch. [7]) nechtiel. [8]) sch. [9]) prz. [10]) Genz minuti nemoz vſtawil. [11]) tomtom.

dal geſt, aby miloſti proſili y miloſrdenſtwie bozſke ſobie obdrzzeli. Jako dye B
ſam pan gezus [12]) kriſtus ſkrze ſwateho Jana:[a]) Proſſte a wezmete, aby radoſt waſſe plna byla. A Swaty Pawel:[b]) Czzynme dobre, dokudzz [13]) czzas mame, nebo ay, nynye czzas liby,[14]) dnowe ſpaſitedlńy; przigdu dnowe, dnowe [15]) hńyewu, dnowe wſſeho hubenſtwie y pſoty, w ńychżto yzzadny nebude moczi ſobie miloſti vproſiti, to geſt po tôto [9 b] zzywotu y w ſudny den.

XI.

Od miloſrdẽſtwie Matce.[1])

Prawi miſtr Euſebius w ſwych knyhach o gednom Cieſarzi, genzz lid rzymſky v welike ſprawedlnoſty zprawowal, yzzadnemu neodpuſſtie,[2]) kdyzz zawyńyl, tak bohatemu, yako chudemu. Ale kmetowe rzimſſti proto gey rziſſe zbawili a yako chudeho geho[3]) zahnali. A on ynhed do Conſtâcie toho mieſta prziſſed, tak mudrze y tak ſtatecznye ſye w ſwych byeziech myel, zze ti myeſſtyene k nyemu prziſtupili a gey opyet Cieſarzem zwolili.[4]) Genzz ſebraw weliky lyd rzym oblehl. A kdyzz Rzymene ńykakezz[5]) vgiti nemohli, gedyne leczz by od ńyeho zgymańy byli, Wſſedſſe w radu, Nayprwe poſlali ſu k nyemu ſtarſſie mieſta, genzz ſwyma nohama przed nym krzizzê padli[6]) gſu a miloſti proſiecze, A wſſak neobdrzzeli. Potom mlazſſye gich poſlali;[7]) ańy ti przed nym proſpieli.[8]) Po trzietye poſlali zzeny, aby proſili; ty[9]) take nycz neproſpieli. Naypoſledy poſlali ſu[10]) przately[11]) geho, gezz ten giſty Cieſarz tu v myeſtye mezi nymy[12]) myegieſſe, mezi ńymyzz[13]) bieſſie matye Cieſarzowa; genzz ſwe prſi obnazzywſſi gemu vkazala,[14]) napomynagiczi gey. A[15]) kdyzz widiel nahe[16]) prſi, ſlitowaw[17]) ſye przirozenu miloſti k ſwe materzi, wſſeczku[18]) gim wynu odpuſtil. [10 a]

Duchowńye:[19])

Naymyleyſſi! Tento Cieſarzz geſt kriſtus, genzz pro hrziechy[20]) ſweho mieſta, toczziſſto ſrdce czlowieczzieho, wyhnan bywa[21]) take z tohoto ſwieta, Toczziſſto kdyzz gſu gey zzide vkrzyzzowali.[22]) On tak wyhnan gſa bral ſye k uotczi ſwemu, kdeżto wolen geſt[23]) Cieſarzem y take ſudczi w den ſudny,[24]) kdyzz[25]) przigde s ſwatim zborem angelſkŷ proti ſyem, genzz gſu geho zde w ſwa ſrdcze neprzigeli, Ale ſkrze hrziech czzaſtokrat y koneczńye wyhnally. Protozz leknucze ſye toho przedeſſlem naprzied ſtarſſie ſwe z naſſeho pokoleńye ſwate, To geſt patriarchy, proroky, appoſſtoly, muczzedlńyky, att' nam ſpo-

---

[a]) ſkrze — Jana (červ. podtrž.). [b]) A — Pawel (červ. podtrž.).

[12]) yeziſs. [13]) dobrze dokud. [14]) liby a. [15]) sch. M

XI. [1]) O oblezenij Rzymſkem. [2]) neodpuſtiſſe. [3]) gey. [4]) wolily. [5]) nikakz. [6]) padaly. [7]) sch. [8]) proſpiely ſu. [9]) tie. [10]) sch. [11]) przataly. [12]) sch. [13]) mezi nimi take. [14]) vkazowala gemu. [15]) neb. [16]) nahy. [17]) ſlytowal. [18]) wſſiczku. [19]) sch. [20]) hrzych z. [21]) bywa y. [22]) vmuczili. [23]) zwolen; geſt (sch.). [24]) w ſudny den. [25]) sch.

B mohu.[26]) Pakli by tyech nechtiel ſlyſſeti, tehdy ſ welikym nabozzenſtwim poſſlem mlazſſye, toczziſſto appoſſtoly, muczzedlńyky, zpowiedlńyky, panny y wdowy wſſeczky kagiczie noweho zakona. Pakli by tyech opiet[27]) nechtiel ſlyſſeti, tehdy s welikym nabozzenſtwim proſme Panny Marie, matky geho, naſſeho pana gezu kriſta, a ta nam bez pochybenye obdrzzi miloſt v ſweho ſina naymileyſſyeho, gyezzto w nyczzemzz neoſlyſſy.

XII.

Od putńyka rzieczz.[1])

Nyektera[2]) vrozena zzena[3]) wdowa trpiela mnoho protywêſtwie od nyekterakeho putńyka,[4]) genzz hubieſſe gegie zbozzie. Ale ona na kazzdy den ſlz mnoho wypuſſtyela[5]) a w teſknoſti v[6]) welike byla. I[7]) Stalo ſye gednoho dne, zze geden puſtennyk prziſſel [10 b] do gegyeho domu, A vzrzew gegie opuſſtyeńye y zamutek, ſlitowaw ſye nad ńy, ſ tyem vkrutnykem za ńy w boy podſtupiti chtiel Takuto vmluwu: Aczz by v[8]) bogi ſſel, holi geho y moſſny aby zwlaſſtie ſukromye oſtrziehala,[9]) A tyem geho pamatku myela. A tak ſye ſtalo, zze ona ſlibila. Tehdy puſtennyk yal ſye ſ tyem vkrutnykem boyowati tak dluho, azz gey y zahubil. Ale on take byll tyezzcze ranyen, azz y od toho geſt[10]) vmrzel. kdyzz vſlyſſala ta giſta pańy, czzyńyla to, czozz ſlibila. Alc potom k te giſte pańy przigel geden hrabie, proſſye gye, aby gey poyala. Tehdy ona[11]) vſlyſſewſſi tu rzieczz, yala ſye ſama[12]) w ſobie myſliti: Snad tento hrabye do me komory wende,[13]) a hanba ma welika bude, uzrzi-li tam[a]) huol a moſſnu putńyczzi. A tak bogieczi ſye te hanby, zapomenuwſſi ſweho ſlibu, kazala tu giſtu moſſnu y ſ holi[14]) wen wyneſti

Duchowńye:[15])

NAymileyſſi! Pańy tato vrozena wdowa duſſe geſt kazzdeho czzlowieka azz do vmuczzeńye bozzieho.[b]) vkrutnyk geſt ďyabel, genzz gi zbawuge diediczſtwie kralowſtwie nebeſkeho ſkrze mnohe kuſy.[16]) Protozz welmi plakaſſe y zzaloſt weliku myegieſſe a bez dywu. Nebo w pekle poſazena bieſſie, dokudzz putńyk neprziſſel, To geſt pan naſs gezus[17]) kriſtus, genzz ſtupil ſ nebe na put tohoto ſwieta. Moſſna geho byla ſyeleſenſtwie geho, a huol geho znameńye geſt[18]) ſwateho krzizze. Ale hrabie, genzz gye[19]) proſill, aby gey poyala, geſt tento [11 a] ſwiet, Nebo ďyabel, toczziſſto pycha, lakomſtwie a ſmilſtwo gey oſidla.[20]) A tak zapomene, czozz geſt ſlibila na krzſſtu. Ale pan gezus[21])

---

[a]) (za tím ps.) ho (přetrž.). [b]) (za tím ps.) ſeſſla (přetrž.).

M [26]) pomohu. [27]) sch.

XII. [1]) O gednom puſteniku (na okraji:) Corporis Christi Muz byti. [2]) NIekteraka. [3]) sch. [4]) vkrutnika. [5]) wypuſtila. [6]) sch. [7]) sch. [8]) w. [9]) ſuokromie oſtryhala. [10]) sch. [11]) sch [12]) sch. [13]) wegde. [14]) huol y s moſſnu. [15]) Rozum toho. [16]) czaſy. [17]) geziſs. [18]) geſt znamenij. [19]) geſt. [20]) tato dvě sl. sch. [21]) ieziſs.

kriſtus, kdyzz buoy za nas myel[22]) proti dyablu, proſil y przykazal nam, B
abychom geho pamatku myeli w komorzie ſrdce ſweho, a o geho ſmrti
y o muczzeny abychom wzzdy myſlili, kterak[23]) geſt[24]) pro nas raczzil trpieti.
Protozz ſnazzme ſye, abychom ſweho zzywota polepſſili ſkrze czzaſte przigi-
manye tyela bozzieho, netoliko poſwatnye, ale y duchownye, abychom ſkrze
to wyeczzneho zziwuota doſſli, ſlibu krzieſtnyemu[25]) doſti vczzyńyeće.

XIII.

O trziech Przietelech.[1])

Prawi ſye o gednom Cieſarzi, zze myel przekraſnu dceru, ſobie[2]) podobnu, gyzzto poruczzil byll Marſſalkowi ſwemu, aby gye oſtrziehal a dobrze chowal. A ſam Cieſarzz przeſ[a]) pole gell A ſlibil Marſſalkowi za weliku czzeſt, aczz by gye tak chowal y oſtrziehal azz do przigezdy geho. Ale on zapomenuw przikazanye pana ſweho zle gye chowal tak dalecze, azz wſſeczku ſwu kraſu ztratila. Po malem czzaſu[3]) Cieſarz wratyw[4]) ſye poſlal przed ſebu poſly k Marſſalkowi o ſwe dczerzi, kterak by ſye myela. Ale Marſſalek vſlyſſaw to lekl ſye a zawolal[5]) ſwych trzi naymyleyſſych przatel, w ńyezz vſaſſe, tyezze na ńych, kterak by myel powiedieti, kdyzz ſtane przed obliczzegem pana ſweho.[6]) Rzekl gemu prwy:[7]) Przieteli, ya gdu ſ tebu azz do wychodu domu. Druhy rzekl: ya gdu azz do wrat ſ tebu. A trzieti rzekl y ſlibil, zze gey chće[8]) przy [11 b] weſti azz y przed Cieſarze A zań[9]) odpowiedati. A ynhed[b]) kazal dyeweczzku w laźnye[10]) kraſnye zmyti a maſtmy naylepſſymy zmazati y[11]) w drahe rucho gy[c]) obleczi, aby yzzadna poſſkwrna na ńy neoſtala ańy ſye vkazala. A tyem ten giſty Marſſalek przed Cieſarzem[12]) proſſell.

Duchowńye:[13])

Duchownye:[d])[14]) Naymyleyſſi! Cieſarzz tento geſt gezus[15]) kriſtus, ſyn zzyweho boha.[16]) Ale dczera geſt geho[17]) czziſta duſſe, k uobrazu a[18]) ku podobenſtwi bozziemu ſtworzena. Marſſalek geſt tyelo, ſkrze ńyeźto duſſe czzaſtokrat bywa byedna y hubena. Poſlowe przed Cieſarzem gſu rożliczzne nemoczi, genzz wolagi duſſy, kdyzz na ſmrt nemoczna geſt. Ale prwy przietel gſu ſtatkowe[19]) czzlowieczzi, genzz wedu gey do wychodu ſmrti. Druhy przetel gſu ſynowe y gyńy przietele, genzz wedu geho azz do wrat hrobu. Trzieti

---

[a]) ſ (nadeps). [b]) (za tím ps.) kral (slabě přetrž. a podtečkov.). [c]) (ps. pův.) gey, *e* (vyškrab. a červeně zamazáno). [d]) (červ. a černě podtrž.).

[22]) za nas miel boyowati. [23]) abychom — kterak (sch.). [24]) genz. [25]) krzeſtianſkemu. M

XIII. [1]) O gedne dczerzy. (Na okraji přips.:) ZA v S° wegatha Na S° Girzij kazal ſem Leta 1580. Dominica 4 Pasce dobrze nalezj. Cantate. [2]) k ſobie. [3]) czaſe. [4]) wratil. [5]) zawolaw. [6]) przed czyſarzem [7]) prwnij przitel. [8]) chczy [9]) zan y. [10]) w lazni. [11]) a. [12]) przyſſed przed cżyſarze. [13]) sch. [14]) sch. [15]) yhezyſs. [16]) boha ziweho. [17]) geho ḡt. [18]) sch. [19]) ḡt a gſu ſkutkowe.

B przetel [20]) gſu dobrzi a ſwieti ſkutkowe, toczziſſto Czziſtota, pokora, almuzzna, [21]) puoſt, genż gey wedu przyed naywyſſyeho Cieſarze a mazzy gey a mygi gey, odpowiedagi zań, azz gemu miloſt y vproſye. Protozz ſnazzme ſye, abychô ſye od hrziechow obmywali ſkrze pokańye a potom wieczzneho zzywota doſſli. Amen.[22])

XIV.

O kuozzi Rychtarzowie.[1])

Byeſſye nyekteraky Cieſarzz, genzz bieſſie vſtawil za zakon, aby pod tyezzku pokutu kazzdy ſudcze ſprawedlywie ſudil. Przihodylo ſye, zze nyekteraky ſudcze, dary gſa vtlaczzen, [12 a] krzywy ſud wydal. Cieſarz, kdyzz to vſlyſſal, przikazal ſluham ſwym, aby gey odrziely, aby wiecz krzyweho ſudu newydawal, a kozzi geho na tom mieſtye, kdezzto ſudcze myel ſedyeti,[2]) kazal przibiti, aby kazzdy ſudcze, lekna ſye toho, pomyſlil na to, aby wiecz krzywcho ſudu newydawall. A tak ſye geſt ſtalo.

Duchowńye:[3])

Naymyleyſſy! Tento Cieſarzz geſt pan naſs gezus[4]) kriſt[9], genzz ten zakon ſprawedlywy wydal ſkrze Dauida a rzka: Sprawedlywie ſudte, ſynowe lidſſty. Sudcze, genzz zle ſudi,[5]) geſt kazzdy czzlowiek, genzz ma ſye ſam ſuditi, czo ge[6]) vczziňil, A kterak mnoho a kolikrat proti panu bohu vczzinill a[7]) zawyńyl. Protozz bude-li dary brati, toczziſſto pokuſſenym dyabelſkym vtlaczzen, ma z kozzie wywleczzen byti, to geſt ze wſſech hrziechow ſkrze prawe ſkruſſeńye[8]) a czziſtu zpowied. A kuozzie, toczziſſto pamyet hrziechow ſ horzkoſti, ma na tom myeſtye przibita byti, na nyemzzto ma ſedieti, to geſt w ſwem ſwycdomy, aby wzzdy przicmyetal na ſwe myſli a wiecze ſye toho nedopuſſtyel.[a])[9])

XV.

O Czti Rytyerſtwe.[1])

Nyekteraky Cieſarzz byeſſye, genzz vſtawil za zakon, aby kazzdemu wityczowi z boge neb[2]) z kolby a nebo z turnegye[3]) dana byla trogye czzeſt a troy zamutek. Prwnye czzeſt, zze lid myeſtſky wyſſel proti ńyemu ſ pieſnyemy, ſ weſelim[4]) y ſ weliku radoſti. Druha, zze wſſichńy wieznyowe,

---

[a]) (Na švu vnitřním napsáno:) Day ſpomocz nuznim, gezz milugeſs (rukou podobnou, inkoustem bledším).

M [20]) Przytel geho. [21]) alzmuzna pust. [22]) sch.

XIV. [1]) O Sudczy; (na okraji pozd. rukou:) Mategi Muz byti. [2]) ſedati. [3]) sch. [4]) Jeziſs. [5]) ſudite. [6]) sch. [7]) (tato dvě sl. sch.) [8]) pokanij. [9]) nedopuſtil. (Za tím přid.:) tak Buoh day. Am̃.

XV. [1]) O wytiezowi; (na okraji pozd. rukou:) Palmarum. [2]) nebo. [3]) z turnage. [4]) s piſniemi weſelymi.

genzz byli [12 b] ſwazaný, byli rozwazaný a geho naſledowali. Trzietie, zze B
wityez obleczzen gſa w nowu ſukný zlatohlawowu, ſedycl na woze, gehozz
tahli Czztyrzie koný przekraſny, I weden byl do ſyeny mieſtſke, toczziſs na
rathauz. Ale aby proto przeliſs[5]) nepychal w teto trogi czti, truoy zamutek
ten den muſil trpieti. Prwný zamutek byl, poſazen ſ ným na wuoze[6]) z lechkeho
rzadu otrhany, aby ſkrze ňyey[7]) kazzdemu dali rozumyeti, zze kterakkoli
lechkeho by[8]) byl rzadu, zze by mohl k take czti przigiti, aczz by toho ſwu
ſſlechetnoſti mohl zaſluzziti. Druhy zamutek byll, zze ſluha geho gey po-
lyczzkowal, Aby ſkrze tu czzeſt przieliſs nepychal, a prawye ge[v]: Znay ſye
ſam a nerod pychati! Wzhledný a pomný, zze gſi ſmrtedlny czzlowyek. Trzieti
zamutek byl, zze kazdy ten den, zly y dobry, chudy y bohaty, mohl rzieczi
gemu, Czos chtiel, gemu ſye poſmyewage, poruhagye nebo hanyege gey.[9])

Duchownye:[10])

Naymileyſſi! Tento Czieſarz[11]) geſt otecz nebeſky, ale wityez z boge
prziſſly geſt pan naſs gezus[12]) kriſtus, genzz ſwitiezil nad dyablem. Take
w den kwietne nedele troge czzeſt ſye geſt[13]) gemu ſtala: Nayprwe, zze lid
proti ňyemu wyſſel geſt[14]) ſ wietwym palmowym y ſ ruchem, A dyetky
zpyewachu: Spas ny na wyſoſti, ſynu dawidow. Druha czzeſt, zze wſſechny[a])[15])
wieznyowe, toczziſſto zzide y gyný hrzieſſný, hrziechy tyezzkymy ſwazaný,
geho naſledowa [13 a] chu, widucze dywy, kterezz mezi ňymy czzynyeſſe.
Trzietie czzeſt geſt byla, zze obleczzen w ſukný owczzi. Ta ſuknye byla geſt
tyeleſẽſtwie geho, ſpogene s[16]) bozſtwim, gehozz tyehnyechu czztyrzie koný
bieli, toczziſſto Czztyrzie Ewangeliſty, genzz o geho bozſtwi y czzlowieczzenſtwi
mluwili gſu y pſali. proti tyem trzem pocztem troge prziekorzizna[17]) zamutkem
ſtala ſye gemu, toczziſſto zze geden z lechkeho rzadu otrhany na wuoze
podle ňyeho byl poczſtyen. Take podle kriſta pana naſſeho, kdyzz gye na
krzizzi trpiel, byll powyſſen[18]) geden lotr przezly, genzz ſye gemu azz do
ſmrti poruczzil.[19]) Druha prziekorzizna nebo zamutek byla, zze ſluha geho
gey policzzkowal y zaſſygky gemu dawal. Takezz zzide kriſtowi vczzinili rzkuce
Prorokuy nam, kriſte, kto geſt, genzz tye tepe? Trzietie prziekorziżna nebo
zamutek, zze kazzdy wſſeczka hanyenye mohl gemu rzieczi. Takezz zzide
gezu kriſtowi hańyeńye poſmyewańym[20]) mluwili a rzkuce: Gſi-li[21]) ſin bozzi,
ſſtup ſ krzizze a vwierzime tobye.[22])

XVI.

O ſmrti Allexandra.[1])

O **Smrti Allexandrowie**, kdyzz hrob geho bieſſe zlaty, mnozi z mudrczow
k ňyemu prziſſli a mluwili. Z ňychżto geden rzekl: Allexander z zlata czzyňyl

---

[a]) (ps.) wſſechno, (z) *o* (oprav.) *y*.

[5]) proto aby przyliſs. [6]) (tato dvě sl. sch.). [7]) geho. [8]) sch. [9]) sch. [10]) Z te rzeczi M
tento rozum geſt. [11]) czyſarz tento. [12]) gezyſs. [13]) sch. [14]) sch. [15]) wſſichni. [16]) z. [17]) przy-
korzyzny. [18]) powieſſen. [19]) poruhal. [20]) poſmiwanij. [21]) Geſtly. [22]) gemu.

XVI. [1]) (Bez nápisu, na okraji:) De Divite Muž byti.

B poklad, ale neobrtlywie z pokladu zlato vczzinyl. Gyny rzekl: Wczzera Allexandrowi neſtaczzil weſſken ſwiet, dnes doſti ma na dwu loktu nebo na trziech[2]) zemye. Trzicty [13 b] rzekl: Wczzera Allexander lidu panowaſſe, dnes lid panuge gemu. Cztwrty rzekl: Wczera Allexander od ſmrti mnohe mohl[3]) zproſtiti, dnes[4]) nemuozz ſam ſebe zproſtiti. Paty rzekl: Wczzera Allexander tlaczzil zemi, dnes gey zemie tlaczzi. Sſeſty rzekl: Wczzera Allexandra wſſichńy ſye bogiechu, dnes geho v mrzkoſt magi. Sedmy rzekl: Wczzera Allexander mnoho myel przatel, dnes yzzadneho. Oſmy rzekl: Wczzera Allexander wedl po ſobie zaſtup, dnes od zaſtupu k hrobu prowuozen geſt.

Duchowńye takto:[5])

NAymyleyſſy! Tento Allexander mozz rzieczzen byti kazzdy bohaty a moczny tohoto ſwieta, genzz praczuge weliku ſnazznoſti w ſwietſkych wieczech a mynulych wiecze, nezz o ſwe duſſy, genzz w hrzieſſiech tapa azz do uſſy. Ale miſtrzi, gêzz k tomu hrobu przywedeńy gſu,[6]) gſu vczzedlńyczi a wykladaczzi ſwateho piſma, gêzz prawie: Bohati tohoto ſwieta czzyńye ſobye poklad,[7]) z zlata zemſkeho poklad, Ale po ſmrti zaſie poklad, ale ne zlato. A take weſſken ſwiet nemuozz ſtaczziti lakome[v]. Nebo czzim[8]) wieće ma, tyem wieće zzada. Take bohaty na zemi lidem panuge, ale po ſmrti zemye,[9]) netoliko lide, ale z zemye czrwowe y zzaby gemu panugi, nebo[10]) wſſeczko geho tyelo ſhnygye.[11]) Take dokudzz zzyw geſt, mnoho ma przatel, ale po ſmrti wſſichńy od ńyeho gdu a ſameho tam [14 a] nechagi. Ale dokudzz[12]) zzyw geſt bohaty, mozz mnoho ſ ſebu lidu mieti aneb weſti, Ale po ſmrti muſſi od gynych[13]) weden byti. Jakozz to ſam pan gezus kriſtus rzekl ſwatemu Petru: Gyny tye powede, kamzz[14]) ty nechćeſs. Protozz zawrhuće tento obludny[15]) ſwiet ſ geho poklady, chopme ſye pokladu, gehoż mol ańy rez nefhluozc, to geſt odplata buď naſſe w nebeſkem kralowſtwi. Toho kralowſtwie raczz nam dopomoczi etc.

XVII.

O drzyewie a O zzeńye.[1])

Prawi miſtr weliky[2]) Walerius, zze ńyekteraky kmotr placzze rzekl Sufedu ſwemu:[3]) Mam neſſtiaſtne drziewuo[4]) w ſwe zahrađye, na ńyemżto ma prwńye zzena obieſila ſye, potom druha a nyńye trzietie. A protozz zzaloſt ſ boleſti mam weliku, azz[5]) y przeliſs. I wece k ńyemu Sufed, gemuzz gmye Arrius:[6]) Dywim ſie tobye, w tak dobrych a ſſtyaſtnych[7]) przihodach zze gſi toliko[8]) flz[a]) wypuſtill. Mily, proſim tebe, day mi take tiech[9]) rozek[10]) ſ toho drzewa,

---

[a]) za (tím ps.) *d* (podteč. a přetrž.).

M [2]) na dwu nebo na trzech loktech. [3]) mohl mnohe [4]) tedt dnes. [5]) sch. [6]) sch. [7]) sch. [8]) neb czymz. [9]) sch. [10]) neb. [11]) zlato ge⁹ ſhnij. [12]) take dokud. [13]) nich. [14]) kam. [15]) bludny.

XVII. [1]) O zcziaſtnem drzewie. [2]) weliky miſtr. [3]) ſwuemu. [4]) nezczeſtne drzewo. [5]) sch. [6]) Arius biſſe. [7]) zcziaſtnych. [8]) toliku. [9]) sch. [10]) rozku.

nebo myſlim mezi gyne ſuſedy gye rozdati, aby kazzdy mohl take drzewo [11]) B
w ſwe zahraďye myeti, aby ſye gemu zzena obieſila. Nebo [12]) obeczne przi-
ſlowye geſt: komuzz zzeny mru a koňy ſtogie, nelze gemu chudu byti. A tak
ſye geſt ſtalo.[13])

Duchowňye: [14])

NAymileyſſi! Toto drzewuo [15]) geſt krzizz ſwaty, na ňyemzz powyſſen [16]) byll pan naſs gezus kriſtus. [14 b] To drzewo ma rozſazeno byti w ſrdcze czzlowieczzie, aby na ſrdczi myel vſtawiczznu myſl nebo pamyet vmuczzeňye bozzieho. Na tom drziewie trzi zzeny [17]) czzlowieczzie zawieſſeny bywagi, O ňychž Swaty Jan dye w ſwe Canoîce,[b]) Toczziſſto pycha zzywota, zzadoſt tiela a zzadoſt oczzi. Nebo czzlowiek gſa na tomto ſwietie yako trzi zzeny ſobie przigima: Gedna dczera tiela, genzz ſlowe rozkoſs, Druha geſt dczera [18]) ſwieta, genzz ſlowe zzadoſt lakomſtwie, Trzetie geſt dczera [19]) ďyablowa, genzz ſlowe pycha. Ale kdyzz hrzieſſny z bozzie miloſti ducha ſwateho nawſſtyewenim przidrzzi ſye pokaňye, zpowiedi a doſti vczzynyeňye; Tyto trzi zzeny nemagiče [20]) ſwe wuole ſamy ſye zwieſſie: [21]) zzadoſt lakoma zawieſſuge ſye prowazem, ſſtyedrymy almuzznamy; Pycha zawieſſuge ſye prowazem pokory; Rozkoſs tyeleſna zawieſſuge ſye prowazem poſtu a czziſtoty.[22]) Ale tento Suſed, toczziſſto Arrius, genzz [23]) zzadal od ſweho Suſeda rozek,[24]) geſt kazzdy dobry krzieſtyan, genzz wſſi ſnazznoſti ma hledati y zzadati [25]) tyech ruozek netoliko ſobie, ale kazzdemu ſwemu blizzňyemu, aby ſye ty zzeny [26]) zawieſily, To geſt pycha, lakomſtwie a ſmilſtwuo.[27]) Ale kmotr, genzz plakal tyech [28]) zzen, geſt kazzdy hrzieſſny a hubeny a byedny czzlowiek, genzz wiecze tyelo a ty wieczi, kterezz gſu [c]) tieleſne, miluge, nezz ty wieczi, kterezz gſu k duſſi. Wſſak tak muoz geſſtie ſkrze [15 a] dobreho Suſeda naweden byti, to geſt ſkrze mudreho zpowiedlňyka nebo kazatele, zze tyech zzen nebude zzeleti, proto zze gye ztratil, ale wyecze, zze ſye [29]) ſ ňymy kdy oddawal, bude zzeleti.[30])

XVIII.

O kralowňye. [1])

Czzte ſye take, zze Pipin[9] kralowal w rżimſkem mieſtie, genzz ſobie ňyekteraku pyeknu dyeweczzku vſnubil a ſ ňy przebywal. genzz poczzala [2]) od ňyeho a porodila ſina, Ale na porodu vmrzela geſt, a dietie zzywo oſtalo.[3]) Poyal potom gynu a z te opiet myel druheho ſyna. A oba ſyny, toczziſſto

[b]) O — Canoîce (červ. podtrž.). [c]) (za tím ps.) kduſſi (přetrž.).

[11]) take drzewo mohl. [12]) sch. [13]) (po) byti (přidáno:) leczby nicz nemiel. [14]) z kte- M
rezto rzeczi toto nauczenij geſt. [15]) drzewo toto. [16]) powieſſen. [17]) zeny trzy. [18]) dczera geſt. [19]) dczera geſt. [20]) magycze. [21]) zawieſy. [22]) poſty a cziſtotu. [23]) gt. [24]) rozku Rozk. [25]) ziadati y hledati. [26]) žena. [27]) paycha lakomſtwo ſmilſtwo. [28]) tiechto. [29]) sch. [30]) (tato dvě sl. sch.).

XVIII. [1]) O dwu ſynu. [2]) poczela. [3]) zuoſtalo.

B prweho y druheho, dal ku pokrmu do dalekych wlaſti. A ta oba ſyny bieſſta k ſobie owſſem[4]) podobna. Ale kdyzz dluhy czzas tam byli, Matye druheho ſina rzekla: Bych mohla ſweho ſyna wiedieti![5]) Tehdy[6]) kral gi toho powolil a poſlal poſla po oba ſyny. Ale kdyzz przigieli, tak bieſſta k ſobie owſſem[7]) podobna, zze matie nemohla rozeznati,[8]) ktery by gegi ſin byll. Czzaſtokrat pilńye wztazowaſſie na kralowi, ktery by gegi ſin byll. Ale kral gi vkazati nechtiel. Ona to vſlyſſewſſi y yala ſye horzcze plakati. A[9]) kdyż to kral vzrzel, Rzekl gi: Nerod plakati, tento geſt ſin twuoy. A vkazal gi ſyna, gehozz z prwńye zzeny porodil.[10]) Ona to vſlyſſewſſi wzradowala ſye a wſſiczku pilnoſt na toho ſyna nalozzila,[11]) aby dobrzie chowan byll, A na druheho yako[12]) nycz nedbala, genzz bieſſe wlaſtńy ſin gegie.[13]) Ale kral, kdyzz to vzrzel, rzekl k ńy: I czo czzinifs? Bez pochybeńye oklamal ſem tye; [15 b] Totot geſt ſin,[14]) gehozztos[15]) porodila. Ona kdyzz tomu ſrozumyela, ynhed toho ſye[16]) drzzela a druhim[17]) pohrzela. Opyet kral vzrzew to rzekl k ńy: Geſſtie[18]) ſem tye oklamal; Tento neńye[19]) ſin twuoy, ale geden z tiech. Wece[20]) ona: Proczz tak ſe mnu czinifs? Vkazz mi a powiez mi prawdu, proſim tebe. A on wece: Nechczi. A[21]) proto bycht byll prawdu powyedyel, gednoho by chtyela mylowati a druheho nenawidyeti, genzz neńye podobne, neb gſta oba ma ſyny. A protozz chczy, aby oba mylowana byla rowńye, a[22]) o nych gednoſtayna[23]) ſtaroſt aby[24]) byla, A[25]) kdyzz[a])[26]) k doroſtlym letom przigdu, tehdy[27]) tobye prawdu powyem, a bude ſye twe ſrdcze radowaty. A tak ſye ſtalo, zze ta giſta matye obu ſynu dobrzie chowala, dokudzz prawdy nezwyedyela.

Pak Duchowńye:[28])

NAymyleyſſy! Ten[29]) kral geſt pan naſs gezus kriſtus. Ale dwa ſyny geho gſu zwoleńy a zawrzzeńy. Matye geſt Czyerkew ſwata. Protozz kriſtus nechce, aby matye Czierkew ſwata wiedyela, ktery ſin geſt zwuoleny[30]) a ktery zawrzzeny, Ale aby oba chowana byla w dokonale laſcze. Nebo by wyedyela Czyerkew ſwata, tehdy gednoho wiecze by mylowala a druheho nenawidyela, A tak by nebyl pokoy ańy ſgednanye w Czierkwi ſwate. Ale w ſudny den tu zwieme, kterzi gſu zwoleńy a kterzi ſu zawrzzeńy. Protozz ſnazzme ſye, abychô [16 a] byli ſynowe zwoleńy a ne zawrzzeńy, boha milugicz nade wſſeczko[31]) a ſweho blyzzńyeho yako ſamí ſye.

---

[a]) (za tím ps.) *k* (na konci řádku, přetrž.).

M [4]) sch. [5]) aby ſyna ſweho mohla widieti. [6]) sch. [7]) owſſem k ſobie. [8]) poznati. [9]) sch. [10]) prvnij Ziena porodila. [11]) wzlozila. [12]) byl o gegym yako. [13]) gegy ſyn. [14]) sch. [15]) gehozs to. [16]) porozumiela yhned ſe toho. [17]) gynym. [18]) Geſſtiet. [19]) nynij. [20]) Ale wecze. [21]) sch. [22]) y. [23]) sch. [24]) sch. [25]) sch. [26]) kdyzt. [27]) Tehdyt. [28]) sch. [29]) tento. [30]) gt gegy zwoleny. [31]) wſſeczky.

XIX.

O naſſyem zzywotu takto.[1])

Prawi Saturnus, zze Dyogenes ten mudrziecz tak byl v welike chudobye, B
zze gedynku kad myel za ſwuoy duom, kterużto kad zrziedlem obraczowaſſe
wzzdy k ſlûczi. A kdyzz Diogenes gednoho dne k ſlunczi ſedyeſſe,[2]) kral
Allexander weliky[3]) s ſwymy rytierzi y s ſwu Czzeledy prziſtupyll k ńyemu;
nebo[4]) o ńyem mnoho ſlyſſal bieſſe,[5]) zze by dokonany byll we mnohych
ſkutczyech, A zwlaſſtye zze w chudobye dobrowolnye przebywaſſe. I rzekl
gemu kral Allexander, aby proſil od ńyeho, czozz by ſye gemu libilo, zze by
gemu chtiel dati. Wece gemu Dyogenes y tyem wſſem, ktozz ſtogyechu mezi
ńym a ſlunczem: Odſtupte a neſtoyte[6]) mezi mnu a mezi ſlunczem. a na tom
doſti mam. A tak Allexander s ſwymy odſtupill, A genzz bieſſe wſſeczky
narody przemohl, od toho chudeho przemożen byl.

Duchownye:[7])

Naymileyſſi! Skrze tohoto chudeho mudrcze rozumye ſye kazzdy z nas,
yako dauid dye: Nebo chudi przeliſs[8]) vczzyńyeńy ſme. kad geſt zzywot
naſs[9]) nynyeyſſi. Nebo yakożto kad geſt obrtczzywa[10]) ſ myeſta na mieſto,
takezz zzywot naſs obrtczzywy[11]) geſt z gednoho ſtawu do druheho. Gednak
czzlowiek weſel geſt,[12]) gednak ſmuten geſt, gednak zdraw, ged [16 b] nak
nemoczen. Protozz my w teto kadi ſediecze, toczziſſto w nynyeyſſyem zzywotie,
wzzdy k kriſtowi ſedieti mame a k ńyemu ſye obratiti, genzz geſt ſluncze
ſprawedlnoſty. Alle Allexander weliky, genzz nas tyezze, chcżeme-li czo od
ńyeho wzieti nebo myeti, geſt dyabel, genzz nam vkazuge ſwietſku marnoſt,
yako kriſtowi vkazowal wſſe hory. Od ńyehozz wſſeho nechagycze toliko mame
proſiti, aby neſtal mezi namy a mezi ſlunczem, to geſt gezukryſtem, panem
naſſim. Ale czozz geſt na ńyem, toho neprzepuſti,[13]) toczziſſto[14]) aby ſluncze,
toczziſſto kriſtus, dal nam ſwietlo miloſti ſwe. Ale czzaſtokrat chce, abychô[15])
proſili nyeczo ſwietſkeho, gymzz[16]) bychom byli odluczzeńy od praweho
ſluncze. Protozz odeymem kazzdu przihodu mezi namy a mezi[17]) bohem,
abychme mohli ſwe oczzi ſwuobodńye a bezpeczzńye bez przickazi zdwihnuti
a[18]) gey widyeti ſe wſſemy ſbozznymy. Amê.[19])

XX.

O Obyeti.[1])

PRawi miſtr Walerius[a]) weliky w trzietych knyhach, zze ńyekterake
dyetye vrozene podle oltarze ſtogye, kdyzz Allexander weliky obietowaſſe,

---

[a]) (tato tři sl. slabě červ. podtrž.).

XIX. [1]) sch [2]) (za sl.) a kdyzz — k ſlunczy (pouze) gez̄ ſedieſſe. [3]) weliky Alexander. [4]) neb. M
[5]) (jen) ſlychal. [6]) neſtuyte. [7]) sch. [8]) przyliſs. [9]) naſs ziwot. [10]) obraczywa. [11]) obraczywy.
[12]) sch. [13]) neprzepuſtieti. [14]) sch. [15]) abychme. [16]) gyz. [17]) sch. [18]) sch. [19]) ſe wſſim zboznym na wěky wiekow Amen.

XX. [1]) O gednom ḑietieti. (Na okraji:) Letha 158[9] u S[o] petra kazal ſem Dn̄ica 3 poſt

B popadl kadidlňyczi, chtie gemu podati. horuczi vhel gemu na ramye vpadl, a kakzzkoli zzzhlo gey tak welmi, azz ſmrad tyech, genzz okolo ſtogiechu, doſſel bieſſe, wſſak ten giſty mladenecz proto wzzdy ramenê ſwym nehnul, aby obieti neprzyekazyl. [17 a] Allexander wida to nechal geho horzieti, chtie geho tak pokuſiti.

Duchownye takto:[2])

Naymileyſſy! ſkrze tohoto Allexandra, genzz wſſeczky narody przemohl, rozumye ſye kriſtus, genzz proti dyablu y proti ſwietu ſwitiezil, yakoz ſam rzekll: Vfayte, nebot ſem[3]) ya przemohl ſwiet. Naylepſſi obiet vczziňil, kdyzz za nas vmrzieti chtyel. Ale mladenecz, genzz przi te obieti ſtal, kdyzz Allexander obietowal, geſt kazzdy czzlowiek, genzz obiet dobrych ſkutkow obietowati ma[4]) Allexandrowi, toczziſs panu gezukriſtu, genż ſye za nas obietowal. Jakozz[5]) dauid dye: Obietugte obiet a vfayte w hoſpodina. Ale vhel horuczi pada na nas, to geſt kdyzz ďyabel ňyekterym[6]) pokuſſeňím ſnazzi[b]) ſye naſſim dobrim ſkutkom prziekazzieti. Nebo pokuſſeňye dyabelſke geſt oheň, Jakozz Dauid dye:[c]) Ohňyems mye pokuſil, a neňye we mňye nalezena zloſt. Ale przikladem toho mladencze ramenem ſwŷ nemame pohnuti. Skrze ramye znamenawa ſye ſila w duſſi,[7]) genzz ma w nas byti, abychom obieti dobrych ſkutkow nezmrhali, Jakozz Swaty Jan dye:[d]) Blahoſlaweny muzz, genzz ſtrpi pokuſſenye. Ale Allexander, toczziſſto kriſtus, prawy Pan ſwieta, horuczim ohňyem paliti nas ſyem dele przepuſſtye,[8]) aby ſtaroſti naſſie[9]) pokuſil, A take aby nam korunu wieczzneho zzywuota dal. Nebo[10]) yzzadny nebude koruno- [17 b] wan, leczz by ſtateczzňye boyowal.

XXI.

O yablku zlatem.[1])

ROzprawic Allexander mudrziecz o przirozeňy rozliczznych wieci,[2]) Zze miſtr Virgilius w rzimſkem mieſtie[3]) vſſlechtilu ſyen vczziňil. Proſtrzied te ſyeňy ſtal obraz, gezzto bohynye rzimſka byla. Ta drzzieſſe zlate yablko w ſwe rucze. A okolo te ſieňy w uokrſſlek ſe wſſech ſtran ſtogyeſſe obraz[4]) kazzde kragyny, kterazz gim poddana bieſſye, a[5]) myedieny zwonecz w ſwe rucze drzzieſſie. Ale kdy[6]) ktera kragina z tiech kragin chtiela ſye rzymyenom[7]) protywiti, ynhed ſye te kragyny obraz pohnul, a zwuonecz ſye zazwoňyl.[8]) A rytyerz ynhed[9]) wyſſel, na myedyenê kony ſedye, na ſamy wrch te giſte[10])

---

[b]) zzi (nejasné, přetrženo a opraveno na vnitřním okraji) zzi. [c]) (tato tři sl. červ. podtrž.). [d]) Jakoz — dye (červ. podtrž.).

M pascali genz ſlowe Jubilate. [2]) sch. [3]) nebt ſam. [4]) ma obietowati. [5]) Jakozt. [6]) niekterakym. [7]) ſyla duſſe. [8]) przepuſtij. [9]) ſtaloſtij naſſij. [10]) Neb.

XXI. [1]) O Rzymſke Bohyni. [2]) wieczech. [3]) (přips. na okraji:) v S. Petra kaza° 1579. Dnica 2 Trin. w něž piet brâ bylo. [4]) sch. [5]) sch. [6]) kdyz. [7]) Rzymanom. [8]) yhned te kragyny zwonecz ſe zwonil. [9]) a yhned Rytirz. [10]) sch.

ſieńy, trziela kopim. A na tu giſtu kragynu, kterazz ſye myeńyla[11]) protywiti, B
hledyeſſe, A ynhed rzymene przipraviecze ſie proti te giſte kragynye wygeli
a gy wyboyugicz z korzen[12]) zkazili.

Duchowńye etc.:[13])

NAymyleyſſy! Toto myeſto geſt tyelo czzlowieczzie, genzz piet bran ma
k wychodu myeſſtyanow, toczziſſto piet ſmitow.[14]) W tom mieſtie[15]) vſtawena
geſt vſſlechtila ſyen, toczziſſto duſſe rozumna, W ńyżto vproſtrzed[16]) ſtogi
ńyekteraky vſſlechtili[17]) obraz, zlate yablko drzzie w rucze. Tento obraz geſt
podobenſtwie, kterezz duſſe ma s bohem. Ale trogye kralowſtwie geſt, genżto[18])
toto mieſto wyboyuge a gemu ſye protywi, A na[19]) to ſnazzili ſu ſye, aby
ſyeń koneczz [18 a] nye zkazili, To geſt aby duſſi y tielo do horuczieho pekla[20])
przitahli. Ta trzi kralowſtwie gſu dyabel, ſwiet a tielo. Obrazowe gich gſu
nayprwe: Obraz dyablow geſt pycha, Obraz ſwieta geſt lakomſtwie, Obraz
tiela rozkoſs a[21]) ſmilſtwo. Totť[22]) gſu ti trzie obrazowe tyech trzi kralowſtwi,
O ńychż dye Swaty Jan: Wſſeczko, czozz geſt w ſwietye, toczziſſto w ſwietſkych
lidech, A[23]) nebo geſt pycha zzywuota, a nebo zzadoſt oczzi, a neb zla zzadoſt
tiela. Ale kdyzz czzlowiek znamena, zze ti obrazowe chtie tielo y duſſi za-
hubiti, Tehdy rozum ma ſye ynhed[24]) przipraviti a ſtateczzńye proti ńym boyo-
wati, dokudż gich pod ſye nepodrobi,[25]) tak aby gemu wiecz s bozzi pomoczi
nemohli panowati.

XXII.

Od drzewa otrawencho.[1])

YAkozz prawi miſtr Plynius,[a]) zze geſt ńyekterake drzewuo w zzidowſke
zemi podle hory ſynay, gehozz owuocze przeſladku wuony ma. A podle toho
giſteho drzewa bydleſſye nyekteraky had, genzz ſlowe yakulus, ten wuonye
toho drziewa nenawidyel welmi.[2]) A protozz aby kwyet y owuocze toho
drzyewa[3]) zkazil, doſſed korziene toho drzyewa gedu napuſtill, A tak gye
nakazil. Vzrzew to ten zahradńyk, genzz toho drzyewa oſtrzyehal, wzaw[4])
dryak y[5]) wlil gey w ſtrzzen powrchu gedyne wyetwy[6]) a nebo prutu toho
drzewa, genzz welmí ged wypudyll od korzene gedem nakazze [18 b] neho
a drzewo yalowe y to[7]) k plodu nawratil.

---

[a]) wi — Plynius (červ. podtrž.).

[11]) miela. [12]) (tato dvě sl. sch.). [13]) sch. [14]) ſmyſlow. [15]) sch. [16]) v proſtrzedcze. M
[17]) vſſlechtily [syen] (přetrž.) niekteraky. [18]) gez. [19]) nad. [20]) (om.) huryczyho pakla. [21]) sch.
[22]) To. [23]) sch. [24]) sch. [25]) nepodrazy.

XXII. [1]) (bez náp. Na okraji:) Dnĭca 8 Trin. Nati. BM. wlaku ſem kazal Anno 79.
[2]) welmi nenawidiel. [3]) toho drzewa y owotcze. [4]) wzew. [5]) sch. [6]) gedine wietwowij.
[7]) drzewo ſkrzye y to yalowe.

Duchownye etc.:[8])

B Naymileyſſy! ſkrze to[9]) giſte drziewuo rozumye ſye dobry czzlowyek kazzdy. Owuocze toho giſteho drzyewa gſu dobrzi ſkutkowe gich, Jako ſam Gezziſs rzekl ſkrze ſwateho Matyegye:[b]) Od owocze gich poznate gye. To drzewo, toczziſſto czzlowiek, ſladke owocze, dokudż neſhrzieſſil, neſl, toczziſſto czziñil. ty ſkutky[10]) ſtary had nemohl trpieti, ale ged puſtyll w korzen, kdyzz k hrziechu przipravyl czzlowieka prweho. A tak to drzewo bylo tyem[11]) gedem nakazzeno, zze owuocze ſladkeho nemohlo neſty. Nebo ſkrze mnohe dobre ſkutky, kakzkoli zaſluzzile, yzzadny czzlowiek nemohl do nebe giti. Ale mudry zahradnyk, toczziſſto[12]) pan buoh, otecz nebeſky, vzrzew to wlil dryak w ſamy wrch gednoho prutu toho drzewa. Ten prut geſt panna Maria, Jakozz yzaiaſs Prorok rzekl:[c]) Wynde prut z korzene yeſſe. W ten prut vpuſſtyen[13]) byl dryak, kdyzz ſyn bozzi poſlan byll od otcze w brzicho panny Marie. A kdyzz ſye raczzil z panny naroditi, ged hrziechu od lidſkeho pokoleñye ſwu moczi wyhnal. A tak to drzewuo tyem dryakem w ſwu mocz ſye nawratilo, A wſſem dobrym, gichżto ten dryak doſſel, wieczzny zzywuot przineſlo.

XXIII.

O gedne propaſty.[1])

TAke Czzte ſye, zze geden czzas proſtrzyed Rzyma otewrzela ſye zemye tak welmi, [19 a] azz hlubokoſti zemye zdachu ſye yako beze dna.[2]) Na to gſu tazañy bohowe, kterak by ta propaſt[3]) mohla zatworzena byti. Odpowiedieli gſu a rzkuce: Nebude zawrzena ta propaſt, gedyne aczz by ñyekto dobrowolñye ſye w ñy pohrzizil. Ale kdyzz yzzadny nemohl k tomu nalezen byti, Azz tak dluho, zze geden prziſſel, gmenem Akulius, I rzekl myeſſtyanom rzimſkym: Wy gſte[4]) czely rok mne w rzymye k me liboſti odpuſtili zzywu byti, a[5]) kdyzz by rok mynul, ſ weliku radoſti chczi tam wſkoczziti. Tehdy rzimene ſgednawſſe ſye k tomu prziſtupili a gemu wſſeho[6]) powolili. Tehdy on pozzywaw zzen y zbozzie ſwobodnye y[7]) k ſwe wuoli, kdyzz rok mynul, na kraſnem koñy prudkym ſkokem wſkoczzil w tu propaſt,[8]) A ynhed ſye zemie zawrziela.

Duchownye takto:[9])

Naymileyſſi! Skrze rzim tento ſwiet ſye znamenawa, proſtrzied ñyehożto geſt peklo, yakozz mnozi prawie, genzz bieſſie otewrzieno przed bozzim narozeñím, a bez czziſla do ñyeho padali. Protoż od buoha, toczziſſto od prorokow, odpowied ſme brali, zze ñykdy nebude zawrzyeno, gelizz panna porodi ſina,

---

b) (tato dvě sl. červ. podtrž.). c) Jakozz — rzekl (červ. podtrž.).

M [8]) sch. [9]) toto. [10]) Tiech ſkutkow. [11]) sch. [12]) sch. [13]) puſſtien.

XXIII. [1]) O zemi. [2]) beze dna yako byti. [3]) propaſt ta. [4]) byſſte; Wy (sch.). [5]) sch. [6]) wſſeczko. [7]) a. [8]) w tu propaſt (sch.). [9]) sch.

genzz by za lidſke pokolenye proti ďyablu boyowall, A duſſye geho s boz- B
ſtwim do pekla wſtupila by. Protozz mate wiedieti, zze ńykdy wyecz peklo nebude otewrzieno,[10]) geďyne leczz by kto dobrowolńye gye chtyell [19 b] otewrzieti[11]) ſkrze ſwe hrziechy.

XXIV.

Od toho, geſſto ſkleńyczi vczzynyl.[1])

Tyberius[a]) Czyeſarż kralowal[2]) w rzymye, genzz dokudż rzyſſe neprzyyal, byl[3]) mudreho wtypu, kraſne wymluwy a[4]) ſſtyaſten v bogi bieſſie, Ale potom, 5
kdyzz byl Czieſarzem wolen, ſlozzyw Rytierzſke odieńye, nechaw boyow, Rozpuſti ſye,[5]) lid rzimſky welmi ſuzzil,[6]) Wlaſtnye ſwe ſyny hubil, radu ſtarſſich zabil, ſkrownoſt zawrhl.[7]) Toho czzaſſu byl geden rzemeſlńyk, genzz vďyelaw ſkleńyczi dyelem tazzenym nebo kowanym y dal gemu. A[8]) wzaw tu giſtu ſtkleńyczku[9]) Tyberius, gy o ſtyenu vderzil, azz ſye wehnula. Tehdy[10]) 10
ten giſty rzemeſlńyk wzaw kladywuo, a tu giſtu ſtklenyczi yakożto myed kowańym oprawil. Ale otazaw geho Tiberius, aby geho zprawil, kterak to muozz byti, On odpowiediel: Toho rzemeſla yzzadny nevmye na zemi, ge-dyny[11]) ya. Vſlyſſaw to Tibeius ynhed kazal geho ſtieti a rzka:[12]) By ſye tomu[13]) gyńy nauczzili,[14]) a to w uobyczzey weſſlo, za nycz by neſtalo zlato 15
ańy ſtrziebro etc.

Duchowńye:[15])

Naymileyſſi! Tento Tiberius znamenawa ńyekterake lidi, genzz prwe nezz k duoſtogenſtwi przigdu, pokoyńy y[16]) pokorńy gſu, Ale kdyzz duoſtogenſtwie doſahnu, wſſyet[17]) opak obratye. Jakozz obeczne prziſlowie geſt, Zze czti mrawy myeńye,[18]) Ale rzyedko w lepſſie. Ale rzemeſlńyk, genzz dal czti 20
ſkleńyczy, [20 a] geſt chudy, genż bohatemu dawa dary. A kdyzz ſye gemu nelibie, vderzi gymy o zemi a nechće gich przigieti. Pak-li by chudy zaſie prziyal gye, wieće proti ńyemu w hnyewu zayzze ſye,[19]) a gemu wſſeczko, czo ma, poberze, a naypoſledy[20]) hrdlo gemu odeyme.

XXV.

O dczerzi Czieſarzowie.[1])

Byeſſe ńyekteraky Czieſarz, genzz myel gedynku dczeru, welmi mylu, 25
gyżto vdyelal ſyen kraſnu, w ńyżto przebywaſſie ſ gednu dyeweczku namy-

---

[a]) (toto slovo červ. podtrž.).

[10]) wicz nebude odewrzeno peklo. [11]) chtiel ge odewrzeti. M

XXIV. [1]) O Sklenarzy. [2]) kralowaſſe. [3]) sch. [4]) sch. [5]) rozpuſtiſſe. [6]) welmie s vzil. [7]) sch. [8]) sch. [9]) ſkleniczy. [10]) Tedy. [11]) gedine. [12]) rzkl. [13]) toho. [14]) nenauczili. [15]) sch. [16]) a. [17]) doſyhnu wſſak. [18]) mienij mrawy. [19]) zażie ſe. [20]) naposledy.

XXV. [1]) (sch. Na okraji:) Dnica 2 Adventus.

B loſtňyczi[2]) a[3]) ňykam newychazieſſe. Wſſak myegieſſye ſwe poſly, genzz byehachu y[4]) ſem y tam. A czozzkoli ſye wňye ſtalo, wſſeczko[5]) gim rozprawieli, kakzzkoli y tayne wieci byli. Pro kteryzzto byeh tak ta[6]) dczera toho Cieſarze yako namyloſtnycze,[7]) obye[8]) netoliko Cieſarzowi, ale y gynym mnohym v mrzkoſt byli a gye[9]) mrziechu.

Duchowňye:[10])

NAymileyſſy! Cieſarz tento geſt pan buoh wſſemohuczi. Dczera geho geſt duſſe; ſyeň vďyelana geſt tyelo ze czztyrz elementow vdyelane.[11]) Namyloſtnycze te dczery geſt ſrdcze; bude-li namiloſtňycze dobra, bude y dczera dobra. Poſlowe gſu vſſy, yazik, oczzi, ſkrze ňyežto ſrdcze ſye nadyma, A yazik mluwi, nemage wahy ańy rady Sſalomunowy[12]) poſluchage, kdezz ďye: Czzas mluweňye a czzas mlczzeňye. Tyem giſtím, geſſto zde neradi mlczzie, bude[13]) w ſudny den zapowyedyeno, aby gyzz nemluwili.[14]) Neb[15]) kazzdy hrzeſſny oňyemye, Neb proti ňyemu bude ſwiedomye mluwiti,[16]) wſſeczko ſtworzenye proti [20 b] ňyemu wolati bude, A kriſtus ſwe rany otewrze a vkazze. Ale nyňye gſu czzaſowe vſtaweňy, yakozz Sſalomun dye: Netoliko czzas mlczzeňye, ale czzas mluweňye, a zwlaſſtie we dwem, To geſt w ſwate zpowieďy a nabozzne modlitbie.

XXVI.

O zzywotie trzi mudrczow.[1])

Czzte ſye take o trzyech mudrcziech, kdyzz byli w[2]) geden czzas otazańy, Czo by bylo nayſilnyeyſſyeho w ſwietie, Geden odpowiedyel, zze wino, Druhy odpowiediel, zze zzena, Trzieti odpowiediel, zze kral, A wſſichňy prawdu powiedieli. Wyno geſt duch ſwaty, genzz appoſſtoly opogil,[3]) zze weſſken ſwiet przemohli. Zzena geſt panna Maria, gêzz krale wſſemohuczieho k tomu przywedla, aby pro nas pro hrzieſſne trpyell. Nebo kdy[4]) by byl z zzeny tieleſenſtwie neprzyyal, nykdy by nebyl trpyel. Ale kral geſt modlitba nabozzna. Neb yakozzto kral[a]) w ſwem kralowſtwi ſtatecznye czzyňy, czozz chce, Takezz nabozzna modlitba mocznye gde przed obliczzey bozzi a wſſeczko obdrzzi, czozzkoli[5]) ſye gi libi.

---

[a]) (za tím ps.) wſſem (přetrž.).

M [1]) naymiloſtnieyſſij. [3]) sch. [4]) sch. [5]) to wſſeczko. [6]) sch. [7]) nemiloſtnicze. [8]) sch. [9]) gey. [10]) sch. [11]) sch. [12]) ſſalomuna. [13]) bieda. [14]) zapowyedyeno — nemluwili (sch.). [15]) kdyz. [16]) mluwiti ſwiedomij.

XXVI. [1]) (sch.; na okraji:) nikda neni prawêa Rogationis Z Edraz 2 cap. 3. [2]) sch. [3]) opogyl byl. [4]) kdyz. [5]) czoz.

XXVII.

O trziech puſtênyczech.[1])

Czzte ſye take w zzywotech otczow ſwatych, zze byli Czztyrzie puſten- B
nyczy w gednom domu dobreho zzywuota. A tak gednu chwili geli ſye mezi ſebu mluwiti tyezzcze,[2]) aby kazzdy powiedyel ſwu cztnoſt. Prwy rzekl, zze by byll welmi pokorny, tak yakozz ſye gemu zda; Druhy rzekl, zze by byll trpyedlywy; Trzieti rzekl, zze rad poſlucha [21 a] toho, ktoz mluwi o bohu; Czztwrty rzekl, zze rad ſye[3]) poſti y modli. Czztyrzie ſpolu ſgednali ſye, modlili ſu ſye, aby pan buoh gim zgewil, ktery by z ńych byll[4]) nayhodnyeyſſy. A vſlyſſali gſu hlas rzkuczi: Prwńy z was mye[5]) gíma, Druhy mye drzzi, Trzieti mye wiezze, Czztwrty mye noſy. A tak kazzdy w ſwem rzadu bude mye drzzieti, aczz mye ze wſſeho ſrdcze bude milowati.

XXVIII.

O gedne kralowe.[a]) [1])

Byeſſe ńyekteraky kral mudri y bohaty, genzz myegieſſe zzenu welmi[2]) mylu, kterazz zapomenuwſſy prawe laſky k ſwemu krali, trzi ſyny k kralowſtwu porodila z cizolozzſtwa, genzz biechu wżdy kraly proſywńy, A w nyzzadne[3]) wieci k nyemu podobny nebyli. Napoſledy po tyech trzyech z kraloweho ſemene czztwrteho ſyna poczzala, porodyla y odchowala. Ale przyhodylo ſye, zze kral, ſkonaw ſwe dńy, ſ tohoto ſwieta ſńyde, A w kralowem hrobye pochowan byeſſie. Tehdy ynhed po geho ſmrti czztyrzie ſynowe naprzied gmenowańy yali ſye o kralowſtwie krykowati.[4]) W tu dobu rytierz ńyekteraky ſtary, ńyekdy mrtweho krale tayńyk nebo tayna rada zwlaſſtye, kńyezzatom y rytierzom toho kralowſtwie takto wece: Poſluchayte rady me! hodne geſt wam, aby tyelo pochowane kralowo z hrobu wen wyńyato bylo. A[b]) z tiech czztyrzz ſynow kazzdy luczziſſtie a ſtrzielu hotowo w ſwu ruku aby[c]) myeli.[5]) A kteryzzkoli z ńych tielo [21 b] otcze ſwehò mrtweho zaſtrzielil by, aby byll[6]) kralem nad gynymy. Ta rada ſye wſſem ſlibila, A tak[7]) krale z hrobu wyńyali a k gednomu drzewu przywazali. Tehdy prwy ſyn ſtrzelu ſwu ſtrzielil a[8]) w prawu ruku otcze welmi rańyl.[9]) Protozz yakozzto dyedicz gedyny a pan kralowſtwie toho[d]) welebieſſe ſye. Ale druhy zatoczzyw ſtrzielu blyz od uſt ſtrzielil. Protoż nad prweho kralowſtwie ſobie przipiſowaſſye. Ale trzieti ſrdcze kralowuo ſwu ſtrzielu proſtrzielil, genż mńyeſſie, by proto przed ſwymy

---

[a]) lowe (červ. podtrž.). [b]) (za tím ps.) kdyzz (podteček. a přetrž.). [c]) (podeps., červ. podtrž.). [d]) (ps.) tweho, w (podteček.), to (nadeps.).

XXVII. [1]) (sch.; na okraji pozd. rukou:) O milowanij pana Buoha. [2]) tizycze. [3]) ſe rad. [4]) byl z nich. [5]) mne. M

XXVIII. [1]) O cztirzech ſynech. [2]) sch. [3]) a y w zadne. [4]) (za tím sl.:) kteryby z nich miel kralowati. [5]) aby hotowu w ſwu rukuu mieli. [6]) ſweho mrtweho otcze hlube zaſtrzely bude. [7]) tak ze. [8]) sch. [9]) tiezcze ranil otcze.

bratry bcze wſſieho kryku myel kralowſtwie giſte [10]) obdrzzieti. Ale Czztwrty, naymlazzſſi a prawy ſin, kdyzz prziſtupil k tielu otcze ſweho, tyezzcze wzdechl a hlaſem welikym a zzaloſtywym takto rzekl: Buoh toho neday, bych ya ſyelo otcze ſweho zzyweho nebo mrtweho raňyll. Y yal ſye czelowati geho. Vzrzewſſe to kňyezzata y weſſken lid toho kralowſtwie, mladencze toho [11]) zdwihſſe yakozzto praweho dyedicze a pana toho kralowſtwie na mieſto otczowo gey poſadili, A oňy trzie wſſeho duoſtogenſtwie y wſſie czti zbawili ſye.[12])

Duchowňye: [13])

NAymyleyſſi! Tento kral mudry y [14]) bohaty znamenawa krale nad krali, toczziſſto kryſta, pana naſſeho, genż czzlowieczſke przirozenye z zwlaſſtňye ſobie miloſti [15]) przitowarziſſyl; kterezzto przirozenye potom yalo ſye ſmilnyti, po lozziech cizich chodye, myloſt bozſku zawrhlo, Trzi [22 a] ſyny z czizolożſtwa porodylo,[16]) toczziſſto [17]) pohany, zzydy a kaczierzie. Z ňychzzto prwy raňyl krale w ruku, kdyzz mileho naſſeho pana gezukriſta nauczzeňye pohan zawrhl a ſwe [18]) ſluhy k ňyemu poſlaw rozliczznymy ranamy k ſmrti geho raňyl. Druhy ſin, toczziſſto zzid, krale nad krali poſtrzielil [19]) w uſta, kdyzz rzekli: Poďte, zbigme geho yazikem. Take kdyzz gſu gey napageli zluczzi a ocztem. Trzieti ſin naynewyerňygeyſſy, toczziſſto kacziérzz, ſwrchowaneho krale ſrdcze neprzieſtawa proſtrzelowati nalepnym [20]) ſſypem, kdyzz bez przieſtawaňye ſnazzye ſye kaczierzi ſſypy ſweho prokleteho vczzeňye wſſeczky wierne krzieſtyany, gymżto geſt gedine ſrdce a gedina duſſe w gezukriſtowi, panu naſſem, netoliko proſtrzieliti,[21]) Ale yakozzto hltawi wlczie rozdieliti y roztrhnuti vſilugi.[22]) O ňychżto Dauid dye:[e]) Zuoſtrzili [23]) gſu yaziky ſwe yakozzto hadowe. A tudyezz:[f]) Przipravili gſu ſtrziely ſwe, aby proſtrzielili we tmye praweho ſrdcze. Ale Czztwrty ſin, toczziſſto dobry krzieſtyan a ſwaty, w ňyzzadne wieci nechce obraňyti ſyela otcze ſweho, toczziſſto pana naſſeho gezukriſta, Ale liba y [24]) czti, poſlucha y oſtrzyeha wſſech bozſkych przikazaňy, geho myluge ze wſſeho ſrdcze,[25]) ze wſſie duſſe, ze wſſie myſli, a ſweho blizzňyeho yako ſam ſye. Take bude zdwyzzen od knyezzat, toczziſs od ſwatych angelow y [26]) ode wſſech ſwatych na ſtoliczi otcze ſweho, toczziſſto do nebeſkeho [22 b] kralowſtwye.

XXIX.

Od zlodyegye a zzeny.[1])

Nyekteraky zlodyey do domu ňyekterakeho bohateho prziſſel, A wſſed na ſtrziechu yal ſye poſluchati, geſſtie-li by kto w domu bdyel.[2]) Vczzyw to

---

[e]) O — dye (červ. podtrž.). [f]) A tudyezz (červ. podtrž.).

M [10]) gyſtie. [11]) sch. [12]) ſe zbawili. [13]) sch. [14]) a. [15]) zwlaſſtie miloſtij ſobie. [16]) porodila. [17]) totizto z czyzolożſtwa. [18]) sch. [19]) proſtrzelil. [20]) naylepſſim. [21]) proſtrzelily. [22]) sch. [23]) zaoſtrzyli. [24]) a gey. [25]) ſrdcze ſweho. [26]) a.

XXIX. [1]) O zlodiegy; (na okraji:) Ad uigilādū. [2]) bydlel.

hoſpodarzz toho domu, poſſeptaw ſwe zzeńye y rzekl: Otyezz mne nahlas,[3]) B
kterak ſme tohoto[4]) zbozzie, gêzz mame, nabyli, a neodpadny rzieczzi, do-
kudzz nepowyem[5]) tobye. Tehdy zzena:[6]) O myly pane, powiez mi, poń-
wadżs nebyll kupczem ańy take lichewńykem, kteraks tak welikeho peńyeze
doſahl, genzz maſs? Ale muzz, yako by nyekterak proſbu vſtawiczznu ſwe
zzeny byll przipuzen, Rzekl gi: Nepraw yzzadnemu, czotť tobie budu prawiti.
Byll ſem ńyekdy zlodiegem, a noczńym kradezzem to, czozz nyńye mam,[7])
ſhromazdil ſem. Zzena wece: Dywim ſye tomu, zzes nebyl popaden. Odpo-
wieďye muzz: Nebo miſtr muoy byl mye ńyekdy nauczzill gedno ſlowo,
ktereżto kdyzz ſem ſedmkrath[a]) rziekal,[8]) kdyż ſem chtiel do ktereho domu
dyeru nebo oknem, wſtupye na lunu myeſeczznu[9]) ynhed ſem tam byll beze
wſſeho hrzmetu[10]) y beze wſſeho vrazu; A pobera to, czozz my ſye libilo,
po tezz lunye myeſeczzne wen ſem wyſtupill, A tak ſem vſſel, zze mne ńykdy
yzzadny[11]) nepopadl. Tehdy zzena:[12]) Proſim tebe, mily pane,[13]) powyez
mi to ſlowuo, gehozzto moczi bez ſſkody y bez vrazu tolikrats[14]) kradl.
Tehdy on:[15]) hleday, powyemť, ale aby yzzadnemu gíne[v] [23 a] neprawila.
Ay, tatoť gſu ſlowa, kterazz ſem ſedmkrat rziekal: Skoczzil ſem, ſkoczzil ſem.
Po tey rzieczzi zzena vſnula, Ale muzz vczzynyw ſye ſpye, yal ſye chrapati.
Tehdy zlodyey ſ weliku radoſti rzekl ta ſlowa ſedmkrat, a na lunu myeſſeczznu
rozkrzidlyw rucze y noze wſieſti chtiel. A ynhed ſkrze okno do domu vpadl
a weliky hrzmet[16]) ſebu vczzińill, zlamaw ſobie ledwie y ramye yako mrtwy
lezzieſſie. Tehdy hoſpodarz yako prozciťyw ze ſna tazaſſe, Czo by to bylo,
a kterak by vpadl. Tehdy ten giſty zlodyey odpowiedyel: llſtywa ſlowa
a[17]) rzeczz mye oklamala a ma nemudroſt. Nebo kazzdy,[18]) ktozz lſtyweho
poſlucha, ten[19]) bude zklaman, Ale ktozz ſye geho wyſtrziezze,[20]) tomu
blaze etc.

Duchowńye:[21])

Naymyleyſſy! zlodyey tento geſt dyabel, genzz ſkrze zle myſſleńye
w ſrdczi czzlowieczziem ſkrze powoleńye okna y dyery czzyńy.[22]) Ale muzz,
genzz s ſwu zzenu[23]) odpoczzywal, geſt dobry paſtyrzz, genzz k koſtelu geſt
oddan, genzz mezi ſebu magi ſye raditi, kterak by mohli podobńye zgednati,
aby ďyabel ſkrze paprſlek myeſeczzny, toczziſſto ſkrze miloſt bozſku y po-
mocz matky buozzie z gich ſrdecz wypadl do horuczye[24]) pekla. Nebo
dyabel geſt prawy zlodyeg, genzz w noczi, toczziſſto w hrzieſſie, rad by
kazzdeho duſſy wydrzziel. A protozz paſtyrzz ffararzz nebo gyny ma bdyeti,
aby owecz geho s ſebu nepoyal na wieczzne zatraczenye.

---

[a]) (ps.) ſedmdeſatkrath, deſat (přetrž.).

[3]) nad hlas. [4]) toho. [5]) neodpovim. [6]) zena wecze. [7]) nynij mame. [8]) rzekl. [9]) mie- M
ſycznu. [10]) hrzmotu. [11]) zadny. [12]) zena wecze. [13]) mily pane proſym tebe. [14]) kolikrats.
[15]) on wecze. [16]) hrzmt. [17]) y. [18]) sch. [19]) kazdy ten. [20]) wyſtrzyha. [21]) sch. [22]) czinij hrzmot.
[23]) panij. [24]) horuczyho.

XXX.

Od Rytierzie, ktoryzz byl Manem kralowỹ.[1]) [23 b]

B Nyekteraky rytierzz, gſa manem ńyekakeho[2]) krale, tyezzcze gemu zawyńyll. Poſlal k ńyemu rytierze a przately ſwe, aby ſye zań przymluwili, aby kral raczzil ge[v] ſwu miloſt dati. A tak zze gemu tyezzcze miloſt vprofili Pod takuto[3]) vmluwu, aby ke dworu kralowu pyeſs y gyezden ſpolu, napoly gda a napoly geda bez przietrzzi prziſſel,[4]) A k tomu aby s ſebu przywedl naywyernyeyſſeho przietele a kayklerzie a naywieczzeho neprzietele ſweho. Vſlyſſaw to welmi ſye zamuti, y yal ſye myſliti, kterak by to mohl naplńyti. Ale gedne noczi, kdyzz ńyekterakeho putńyka byl przyyal do domu ſweho,[5]) tayńye rzekl zzeńye ſwe: Wieru, zze[6]) putnyk tento welike peńyeze neſe s ſebu. Protozz ya chczi, yakzz[7]) ty radiſs, toho putnyka zahubiti, a budem peńyeze mieti. Tehdy ona:[8]) Dobra geſt rada, mńye ſye dobrzie libi. Potō, kdyzz wſſichńy zeſnuli w domu, na vſwitie ten giſty rytierz wſtal, A zbuďyw toho putńyka giti gemu pryczz kazal; A gedno tele z ſwych telat zabil a w kuſi zrubal a wkladl v pytel, a zbuďyw ſwu zzenu, daw gy ten pytel, aby ńyekde w kutie ſchowala, y rzekl k ńy: hlawa ſ rukama y ſ nohama toho putńyka geſt, kteruż[9]) wlozzil[10]) ſem w tento pytel, Ale[11]) wſſeczko tielo geho s droby ſem w chlewye pochowal. A rzek to zzeńye ſwe ńyeczo peńyez vkazal, yako by gye od putńyka pobral. Ale kdyzz den bieſſe prziſſel, aby ſye [24 a] krali ſwemu vkazal, Wzaw na prawo pſa a ſyna ſweho maleho w lono a zzenu ſwu na lewuo, k tomu piekńy końyk ſwuoy maly, y yal ſye giti. A kdyzz k hradu ſye przibliyzzowaſſe, prawu nohu na hrzbet pyekneho ſweho końyka geda wlozzil, a lewu po zemi ſſel. A tak pyeſs y gyezden na hrad y na kralow dwuor wſſel. Vzrzew to kral y ſ tyemy, ktozz[12]) przi tom ſtali, Welmi ſye dywieſſie; y wece gemu:[13]) kdezz geſt twuoy przetel[14]) nay-wyerńyeyſſi? Tehdy ten giſty rytyerz wyńyem nozz vrziezal pſu vcho, genzz krziczzieſſe pryczz byezzie. Po male chwili ten rytierz odwolal gey zaſie, an krwawie wratil ſye[15]) k ńyemu, a raduge ſye gemu. I wece rytierz, vkazaw na pſa: Ay, krali y pane muoy! Totť muoy przetel naywyerńeyſſy,[16]) gehozz ſem s ſebu przywedl. Tehd[a])[17]) kral:[18]) kdezz[19]) geſt twuoy kayklerz? A on vkazaw na ſweho maleho ſyna y wece: Ay, pane y krali! Neńyeť kayklerze na ſwietie, by mńye take vtieſſeńye vczinill, yako kdyzz widim ſina ſweho, an przede mnu hra. y wece gemu kral: kdezz geſt neprzietel twuoy? Tehdy ten giſty rytyerzz ńycz nemeſſkaw y dal ſwe zzeńye pohlawek[20]) a rzka: Proczz ty tak neſtydaťye wzhledaſs na meho pana krale? A ona ynhed wzkrziczze welikym hlaſſem: O zlorzieczzeny morderzi, proczz mye tepeſs? Zdas w ſwem domu geſſtye zzaloſtne[21]) wrazzdy neſkonal? Slyſſte wſſichńy y ty, mily krali,

---

[a]) nedops.

M XXX. [1]) O zienſke zloſti. [2]) ſa man niekterakeho. [3]) takowutu. [4]) bez przytrzi przygel. [5]) do ſweho domu. [6]) zeno ze. [7]) acz. [8]) ona rzekla. [9]) (tato dvě sch.). [10]) wkladl. [11]) a. [12]) ktoz ſu. [13]) gemu kral. [14]) przytel twoy. [15]) ſe zaſe. [16]) przytel moy neywiernieyſſij. [17]) Tedy. [18]) kral wecze. [19]) kde. [20]) policzek. [21]) zaloſtiwe.

Zze muoy muzz pro hubene peńyeze ńye [24 b] kakeho chudeho putńyka w ſwem domu zamordowal. Vſlyſſaw to ten giſty rytierz, opiet gi dal zahlawek a rzka: O zlorzieczzena zzeno, procż krzywie na mye wynu[22]) czpaſs, a zze[23]) ſye neſtydiſs? Tehdy ona z toho rozhńyewawſſi ſye przede wſſemy krzikla a rzkucz: Podte do geho domu, a vkazzi wam mieſto, w ńyemzz toho zahubeneho putńyka hlawu, nohy y rucze pochowal geſt, A ten chlew, w ńyemżto wſſeczko tielo y ſ droby pochowal geſt. Vſlyſſewſſe to ti giſti, geſſto przi tom ſtali, chtiecz toho zkuſiti, geſt-li prawda, do domu toho giſteho rytierzie ſye brali.[24]) Ale ta giſta zzena przibyehſſy[25]) otewrzela pywńyczi, kdezzto pytel s teleczim maſem byeſſie pochowan. genzz[26]) brzo odkopawſſe wyńyeli ten giſty pytel. Vzrzewſſe, ano telecze maſſo, przieliſs ſye tomu dywiechu. A ſeznawſſe mudroſt toho rytierze, gemu hodnu chwalu wzdali, genzz[27]) potom k kralowie miloſti zwlaſſtye byl przikazan.[28])

B

Duchownye pak takto:[29])

NAymyleyſſy! Tento rytierz. genzz naywyſſeho krale mileho ztratil, geſt kazzdy hrzieſſny, genzz k uobdrzzeńy pana ſweho miloſti poſiela naprzied przymluwcze ſwate k bohu,[30]) yakożto przately ſwe przibuzne. Ale aby panu ſwemu doſti vczzinill, ma giti pieſs y na końy. Pyeſs yako[31]) zemſke wieci a mynule potlaczzuge, gyezden nebeſkych wieci ze wſſeho ſrdce zzadage a w ńych ſye kochage. Pſa take ſweho na prawici za przietele ſweho naywieczzieho ma s ſebu weſti,[32]) toczziſſto angela [25 a] ſweho nebo paſtyrze ſweho, buď kazatel nebo zpowiedlńyk, genzz duſſe geho ma ſtrzieczi, gehozz kakzzkoli[33]) negednu, ale mnohokrat[34]) nożem ſwych hrziechow vcho obrzezuge, awſſak k ńyemu wzzdy ſye nawrati, geho taynoſti yzzadnemu nezgewuge a w geho proſpiechu wzzdy ſye raduge. Take ma drzzieti kayklerze, toczziſſto dyetie[35]) w ſwem lońye, toczziſſto[36]) ſwiedomye, newynnoſt ſwrchowane pokory, kterezzto ſwiedomye bude-li dobrzie zprawowano, duſſiczka ſye kazzdeho welmi vtieſſi. Ale zzenu[37]) na lewiczi za neprzietele newyerneho s ſebu[38]) ma weſti, toczziſſto rozkoſs ſyela nebo[39]) leſt ďyabelſku a nebo ſwiet, genzz taynoſt kazzdeho czzlowieka przed czzeledi kralowu na ſmrt pronaſſie, toczziſſto przed rziſſy nebeſku. Tehdy hodńye taky czzlowiek bude w ſwe mudroſti chwalen, genzz takym lſtem vmyel s bozzi pomoczi odolati, tayńye ſwe tele zabyw,[40]) Toczziſſto ſwe tielo rozumnye morzie, toczziſſto[41]) poſty, modlitbamy a[42]) gyńŷ vtrpeńym[43]) gye w kriſtowi pochowal, A napoſledy koneczznu miloſti[44]) kriſtowi k wyecznemu krali przikazan[45]) na wieky.

M

[22]) winnu na mie. [23]) sch. [24]) braly ſe. [25]) przedbiehſſi. [26]) gez. [27]) gez. [28]) kraly zwlaſſtie milosti byl przywazan. [29]) sch. [30]) k bohu ſwate. [31]) sch. [32]) s ſebu ma neſti. [33]) sch. [34]) mnohokrat kakzkoly. [35]) drzeti hercze to czilee dietie mile. [36]) totiz. [37]) A zena. [38]) ſleſt s ſebu. [39]) a nebo. [40]) zabiw ſwe tele. [41]) sch. [42]) sch. [43]) vtrapenim. [44]) miloſt. [45]) przywazan.

XXXI.

O zzaku a O layku ſye takto czzte: [1])

B Byeſſta dwa bratry, geden zzak a druhy layk nebo neuczzeny. A ta oba przyyata gſta w zakon do gednoho klaſſtera. Ale kdyzz zzak ſwuoy czzas ztrawil w zpiewańy, w czztenỳ, w piſmye y w rozliczznem ſkladańy. Vdalo ſye gednu, zze otazal ſweho bratra neuczeneho, [25 b] kterak by ſwuoy czzas ztrawil, kdyzz piſma nevmye. Tehdy on gemu odpowiedyel: Dawno ſem ſye trzi liter nauczzil, kterezz na kazzdy den w ſwem ſrdczi prziemyetam. Z ńychżto prwa geſt czzerna, druha czzerwena a trzietie ſtkwuczie. Tehdy zzak tazal, ktera [2]) by gmena byla tyech liter. A on odpowiediel: [3]) Prwa littera geſt pamyet y wzpomynańye hrziechow mych, genzz yako czzerńy gſu a tyezzczi a me ſrdce mutye, a k tomu zpomynańye tmy pekelne a hrozne. Druha littera geſt czzerwena, To geſt pamiet rozena krwe meho ſpaſitele y ſtwuorzitele, pana gezukriſta, genż na ſwatem krzizzi za mye hrzieſſneho hubeneho pieti potoky z ſweho ſwateho tiela raczzil hoyńye proliti, ne naſſi zafluhu, ale z ſweho welikeho miloſrdenſtwie. Trzietie littera geſt ſtkwuczie, toczziſſto zzadoſt nebeſke radoſti y te wſſye rziſſye nebeſke, genzz w byelem ruſſye nafleduge [4]) beranka, naſſeho mileho pana gezukriſta, [5]) kamzz ſye koli obrati. Vſlyſſaw to zzak wzzdyczky bratra ſweho wſſeho vmyeńye malo nebo yako nycz nepoczzitaſſe. [6]) Protozz yzzadny vczzeny zzywuota a [7]) nebo dobrych nrawow [8]) nezamyetay. Zagiſte yzzadny czzlowiek newie, geſt-li nenawiſti bozſke hoden czzily miloſti. Nebo czozzkoli lide czzyńye, vmyſl gich wſſeczko [9]) ſuďy.

XXXII.

O mluvcńy Petrowie k gezzyſſowy. [1])

Czzte ſye w kńyhach o mluweńy ſwateho Petra ku panu [26 a] Gezziſſowi, kdyzz [2]) dye: Widyel [3]) ſem kdys pyet muzzow, kterežto nyekterzi lide za blazny myeli: Prweho ſem wiďyel, an gye pyeſek morſky tak chtywie, azz mu ſ uobu ſtranu vſt [4]) wen ſye ſypaſſe. Gyneho ſem widyel, an ſtaſſye nad yamu ſiry a ſmoly plnu, z nyezzto ſmrad netrpyelywy wychazieſſye. Trzietieho ſem widyel w horuczi peczi lezziecze, kteremužto tak welika horkoſt ſtaczziti nemohla, nebo chwataſſye giſkry, genzz z peczi letyechu. [5]) Cztwrteho ſem widyel, genzz na wyſoſti chramu ſedyeſſe, aby wyetr lapal, a wzzdy vſta otewrzel, [6]) aby kazzdy czzlowiek gey wiďyel ſ uotewrzenymy vſty. Pateho ſem widyell, genzz vdy [7]) ſwe, rucze y noze, a czozz mohl doſieczi, vſty ſwymy hltawye zzraſſye.

M XXXI. [1]) (bez nápisu). [2]) kteraka. [3]) odpowiedie. [4]) naſledugy. [5]) Pana Jhezukryſta mileho. [6]) malo nebo yako nicz vmienij nepoczitaze. [7]) sch. [8]) mrawow. [9]) wſſeczky.

XXXII. [1]) (bez nápisu; na okr.) Dnica pri[a] post S. Trin. [2]) kdez. [3]) wiediel. [4]) sch. [5]) letachu. [6]) otwieral. [7]) wzdy.

Duchowńye:[8])

Naymyleyſſy! ſkrze prweho muzze, gêzz pyeſek morſky gedyeſſye, B
mozzem znamenati lakomeho, yako mudry Sſalomun prawi:[9]) Geden geſt
a druheho nema, a wſſak dyelati neprzieſtane ańy pomyſli, By rzekl: dyelam
a[10]) newyem, komu ſye doſtane. Przyklad o onom bohatczi, kteryzzto rzekll:
Zborzim ſtodoly ſwe a wieczzye vczzyńym, A tak wſſeczko, czozz mi ſye
obrodi, ſwezu a ďyem duſſi ſwe: Duſſe ma, maſs mnoho dobreho polozzeno
na mnoha leta; odpoczzywagicz[11]) gez, py a hoduy.[12]) Ale rzekl gemu buoh:
Blazne! Teto[13]) noczi duſſi twu wezmu od tebe, ale czos przyprawil, czzye
bude? Tak geſt kazzdy,[14]) ktoz zbozzie hromazdi[a])[15]) [26 b] a nenye w boze
bohat. O druhem, geſſto ſtal nad yamu, ten ſye przirownawa k ſmilnemu[16])
a k lakotnemu,[17]) O nychzz Swaty Pawel dye:[b]) Ale nyńye y placzze ďyem
z tiech, genż gſu neprzietele krzizze kriſtowa, gichżto konecz zahuba, a gichzzto
buoh brzicho[18]) geſt. Take oheń a ſyra czzaſto napuoy gich bude v wieczz-
nem zatraczeńy. Trzieti, genzz w horuczi peczi lezzieſſe, znamena[19]) ty, genzz
po czti ſtogie a nad gyne zbozzim nebo vrozeńim ſye welebie, chude lupye.
O ńychż piſmo dye:[c]) Zdas newzal[20]) zakladu bratra tweho bez wyny a nahe
lupil? Cztwrty, genzz ſediel na wyſoſti chramu, znamenawa wſſeczky ty, genzz
czzożkoli dobreho czzyńye, marne chluby w tom hledagi, yakozzto wſſichńy
pokrytczi, O ńychzz Czztońye dye:[d]) Wſſeczko to, czozz czzyńye, proto
czzyńye, aby od lidi byli widieńy. Wieru, prawim wam, Wzaliť gſu odplatu
ſwu. Paty, genzz hltawie ſwe vdy zzraſſe, znamenawa ty wſſeczky, genzz
dobrym kazatelô nebo gynym dobrym krzieſtyanom, genzz gſu vdowe kri-
ſtowi, vtrha a ńykdy toho vtrhańye neprzeſtane.

XXXIII.

Od trzi kralow.[1])

Krall danſky trzi krale, genzz kriſtowi obiet vczziňyli, v welike poczti[2])
myegieſſe. A z toho gew na ryn do kolyna, tu kdezz gich tiela odpoczzywala,
trzi koruny zlate kralowe kralowym rzadem vdyelane obyetowal, A nad to
tudiezz w kolyńye mnoho chudym rozdal, naprzed[3]) pro buoh a potom ke
czti ſyem trzem ſwatý kralom. Ale ńyektere w noczi, kdyzz ſye byll [27 a]
domow zaſye wratill a na ſwem lozzi ſpye odpoczzywal, Widyel we ſnach
drziewe rzieczzene trzi krale[4]) ſwate, trzi koruny, gyezz[5]) byl obietowal gim,[6])
na hlawach ſwych nefucze, ſ welikym ſwietlem y yaſnoſti k ſobie gducze.
A vſlyſſal[7]) kazzdeho zwlaſſtie, an k ńyemu mluwy a[8]) rzka. Prwy, toczziſſto

---

[a]) z (poněkud nejasné). [b]) O — dye (červ. podtrž.) [c]) O — dye (červ. podtrž.). [d]) O — dye (červ. podtrž.).

[8]) sch. [9]) die. [10]) sch. [11]) Odpocziway. [12]) pij hoduoy. [13]) sch. [14]) Takt gt. [15]) ſhro- M
mazdij. [16]) ſmilniku. [17]) lakomemu. [18]) brzycho buoh. [19]) znamenawa. [20]) newzel.

XXXIII. [1]) (bez náp.). [2]) pocztiwoſti. [3]) chudym naprzed mnoho rozdal. [4]) krale trzy. [5]) gymz. [6]) sch. [7]) vſlyſſaw. [8]) sch.

B ſtarſſi, rzekl k ńyemu: O bratrzie muoy, ſſtiaſtnyes przigell, ale ſſtiaſtńyegye do ſweho domu ſye nawratiſs.[a]) Druhy rzekl: wieru gſi vkazal, Ale kdyzz dokonaſs trzimezczietma let, na wieky ſ namy budeſs kralowati. Opiet prwi rzekl, daw gemu plnu puſſku[9]) zlata: Wezmi poklad mudroſti, gymyżto[10]) lid tobie poddany ſprawedlywie ſuditi budeſs. nebo czzeſt krale kazzdeho ſud miluge. Druhy take[11]) dal gemu puſſku ſ mirru a rzka: Wezmi mirru pokańye,[12]) gyzzto[13]) hnuſie ſyeleſna neſluſſna vmorziſs. Nebo ten kral dobrzye kraluge, kteryzz nayprwe[14]) ſam ſye dobrzye zprawuge.[15]) Trzieti dal gemu puſſku plnu kadidla a rzka: Wezmi kadidlo nabozzenſtwie a ſlitowańye, gimżto chude tieſſiti budeſs. Nebo yakożto ruoſa[b]) [16]) zelinu obwlazzuge, aby roſtla, tak almuzzna z nabozzenſtwie kazzdeho, netoliko krale, ale kazzdeho czzlowyeka zdwihne do nebeſkeho kralowſtwye.

Duchowńye:[17])

NAymileyſſi! kral tento Danſky muozz rzieczzen byti kazzdy dobry czzlowiek, genzz[18]) dluzzen geſt, aby obietowall trzi zlate koruny trzem kralom, to geſt bohu otczi y ſynu y ſwatemu duchu. Bohu [27 b] otczi ma obietowati korunu wiery, zze moczny geſt. Nebo neńye dobre mocznemu zruſſiti wieru,[19]) aby ſye gemu pronewierzill. Nebo moczny muozz tye poddawiti y zkaziti. tuto korunu, toczziſſto wieru, Na krzſſtu wyernyes[20]) ſlibil nawratiti ſyem, kdyzzs odrziekal ſye dyabla y wſſye pychy geho. Druhu korunu maſs obyetowati, toczziſſto ſilnu nadiegi k ſynu bozzemu, zze mudry geſt a za nas trpyel. Protozz nadiegi ſwu mame weń nad gyne polozziti pro mnohu przizzynu: Nayprwe, zze nas tak welicze milowal, zze ſ nebes na zemi raczzil ſſtupiti a dyabla okowati. Druhe, zze bratr y krew naſſe geſt a za nas raczzill horzku ſmrt wzieti.[21]) Protozz twrdu nadiegi na kazzdy den mame gemu obietowati, toczziſs[22]) ſwatemu duchu. Neb on laſka y miloſt otcze[23]) y ſyna geſt, a ſkrze geho miloſt k bohu y k lidem nalezti y myeti muozzem. A to tre budem-li z czziſteho ſrdcze obietowati, bez pochybeńye toto tre dale pſane od boha otcze y od ſyna y od ducha ſwateho[24]) obdrzzíme: Nayprwe od boha otče zlato, toczziſto poklad cztnoſti, gymżto[25]) mohli bychom tyelo y duſſi zprawowati, A proti dyablu y ſwietu y take ſyelu ſwemu ſtateczzńye boyowati y gye koneczzńye przemoczi, a ſyem ſye bohu ſlibiti, a ſkrze to wieczzny zzywuot myeti. Druhe od buoha ſina puſſku s mirru,[c]) toczziſſto ſrdcze czziſte[26]) a ſwiedomye oczziſſtyene[27]) ſkrze mirru pokańye. Neb on nam czziſte pokańye vkazal, kdyzz pro nas [28 a] pro hrzieſſne na ſwatem[28]) krzizzi trpyel. Jako Swaty Petr:[d]) [29]) Naymyleyſſy! kriſtus za nas trpyel geſt,

---

[a]) na (nadeps.). [b]) (ps. pův.) ruože, (z písm.) z (přeps.) ſ, e (vyškrabáno a nadeps.) a. [c]) (za tím ps.) pokanye (podtečkov. a přetrž. [d]) Jako — Petr (červ. podtrž.).

M [9]) puſſku plnu. [10]) gyzto. [11]) sch. [12]) pokanij hrzychow. [13]) gychzto. [14]) nayprw. [15]) (za tím sl. ještě jednou:) kraluge. [16]) ruoze. [17]) sch. [18]) gez. [19]) wiry. [20]) sch. [21]) trpieti. [22]) sch. [23]) boha Otcze. [24]) dale — ſwateho (sch.). [25]) gymizto. [26]) cziſte ſrdcze. [27]) ocziſtienij. [28]) ſwem. [29]) Petr dij.

nam przikład oſtawyw,[30]) abychom naſledowali ſſlepyege[31]) geho. Trzieti od ducha ſwateho puſſku kaďydla, toczziſſto miloſt geho, abychom byli nabozzńy, plńy miloſti, aby nam ta miloſt naſſe hrziechy[32]) przikryla a potô do wieczzne rádoſti dowedla. Amê.[33]) B

XXXIV.

Od ſyna, geſſto prolehall dyewku.[1])

ROzprawie miſtr Valerius weliky,[2]) zze[3]) Zelongus[4]) ńyekteraky Cieſarz vſtawil za zakon,[5]) aby ktozzkoli by[6]) pannye gegi czzeſt naſilim odyal,[7]) obu oczzi aby[8]) zbawen byll. Przihodilo ſye, zze ſyn geho dczerzi gedne wdowy naſilim czzeſt odyal. Ale maťye te giſte dyeweczzky proti Cieſarzowi byezzala a rzkucz: O mily pane y[9]) Cieſarzi zzadny! Zakon, kteryzzs vſtawil, raczz naplniti pro miloſt bozzi. Ay, ſin twoy dczerku mu[10]) wzchopyw naſilim gi podawil. Vſlyſſaw to kral przikazal, aby obye oczzi ſyna geho byle wywrzzenye. Tehda kńyezzata a pańy vſlyſſewſſe to ſebrali ſye k krali a rzekli gemu: O mily Pane y Cieſarzi zzadny! toliko gedyneho ſyna maſs, genzz ma dyediti po tobye. byla by ſſkoda wſſemu kralowſtwi, zze by Cieſarze ſlepeho myeli po twe ſmrti; raczz toho neczziniti. Tehdy rzekl:[11]) Zda toho newiete, zze ſem ya ten zakon vſtawil? byla by ma welika hanba, bych ya ten zakon pro ſweho ſina zruſſil. Ale pońyewadzz muoy ſyn ze wſſech proti tomu zakonu vczzinill, [28 b] kterak miloſt toho zakona[12]) obdrzzi? Tehdy mudrczi wecechu: Pane mily, my gednyem hlaſem proſymy, aby ſye ťyem o ſweho ſina nepokuſſel. Vſlyſſaw to kral, przemozzen gſa gich proſbu y rzekl: Naymileyſſi y mogi wierny! Ponyewadzz ſe wam to zda zapodobne,[13]) abych oby[14]) oczzi ſwemu ſinu kazal wywrczi, Sliſſtezz mye: Oczzi ſyna meho gſu oczzi moge. Protozz oko prawe mńye wywrzte a lewe oko ſynu memu, atť ſye ten zakon naplńy. A tak ſye ſtalo. A proto wſſeczka obecz ta[15]) yala ſye toho krale chwaliti z geho przieliſſne ſprawedlnoſti. 5 10 15 20 25

Duchowńye:[16])

NAymileyſſi! Tento Cieſarzz geſt pan naſs gezus kriſtus, genzz tento zakon vſtawil, Toczziſſto ktozzkoli podawi pannu, toczziſſto duſſi na ſwatem krſſtu obmytu, dwie oczzi ma ztratiti, toczziſſto widyeńye bozſke y wſſech ſwatych zwolenych. Ale ſin toho krale geſt kazzdy krzieſſtian,[17]) genż ſkrze hrziech duſſi podawi. Protož potrziebie geſt, aby hodnu muku trpiel. Ale kriſtus yako[18]) ſprawedlywy y myloſtywy otecz chce tomu zakonu doſti vczziniti; Netoliko gedno oko, ale wſſeczko ťyelo y duſſi ſwu dal za hrzieſſneho czzlowieka. A protozz muſſi ten[19]) kazzdy take gedno oko ſwe lewe 30

---

[30]) oſtawil. [31]) ſſlepiegy. [32]) hrzychy naſſe. [33]) (jen) A.

XXXIV. [1]) (bez náp.; na okr.) Dnica 3 Trinit. [2]) weliky Valerius. [3]) sch. [4]) (ps.) Zelongus. [5]) za Zakon Vſtawil. [6]) sch. [7]) czeſt gegi odial naſylym. [8]) aby obu oczij. [9]) o. [10]) dczeru, mu (sch.) [11]) rzekl czeſarz. [12]) toho zakona miloſt. [13]) nepodobne. [14]) obie. [15]) sch. [16]) Rozum te rzeczi. [17]) czlowiek krzeſtian. [18]) yakozto. [19]) sch. M

B dati, toczziſſto wſſeczky ſwe zle zzadoſti y tiela ſweho rozkoſſi ſkrze ſkruſſeńye a[20]) ſwatu zpowied y ſkrze[21]) ſwate pokanye wywrczi. Nebo nepodobne geſt, ańyzz to muozz byti, by kto z[a])[22]) ſwietſke rozkoſſy vprziemye ſſel do wieczzne radoſti, [29 a] Pońyawadzz[23]) kriſtus muſill trpieti a tak wńyti do ſwe chwaly.

XXXV.

O welikem Allexandru rzyeczz.[1])

Czzte ſye, zze Allexander kral weliky w geden czzas k dworu krale Indſkeho nebo yndye[2]) rzzeczzeneho Porus w uoſobie rytierze ſproſtneho prziſſel,[3]) aby ſpatrżill mocz y[4]) welebnoſt geho. Tehdy kral Porus mńye, by byl Antigon[5], Rytierz welikeho Allexandra, poczzeſtńye gey przyyal y przikazal, aby gey czztili nad gyne. Ale Allexander po kazzde krmi przyneſene miſy ſtrziebrne pozlaczene ſyem ſluzzebńykom,[5]) geſſto przedeń ſluzziechu, tayńye a kradmo ſobie zachowawaſſie a w ſwem lońye krygieſiie, yako by geho byli. Ale kdyzz byll obzzalowan przed kralem z toho, a[6]) przyweden gſa przed kral,[7]) takto odpowiedyell: O pane y[8]) krali! Ey, ya ſlyſſew przeliſſnu[9]) powieſt y welebnoſt o tobye nad powieſt y welebnoſt krale Allexandra, w ryſyerzſtwu y w ztrawie, ya ſproſtny rytierzz k tobie ſem przigel, abych yako[10]) wieczziemu tobie ſluzzil, ale ne gemu. Protozz obyczzey geſt y prawo na dwuorzie Allexandrowie, zze kazzdy rytyerz v geho ſtolu gſa, wſſeczka orudye zlata y ſtrzebrna, kterazz k nyemu ſ krmyemy przineſu, yako[11]) ſwa wlaſtńye zachowawa. A ya wida tye nemenſſieho,[a]) ale wyetczzieho, tyzz obyczzey v tweho dworu chtiel ſem zachowaty. Vſlyſſewſſie to Rytierzi, toho giſteho krale Allexandra nafledowali, a welykymy dary gſucz od ńyeho darowańy ſ ńím [29 b] proti kralowi Porowi w boy weſſli a gey zahubili a wſſeczku yndy Allexandrowi podrobili.[12])

Duchowńye:[13])

Naymileyſſi! Tento kral Allexander geſt pan naſs gezus kriſt[9], genzz kdyzz w uoſobie ſproſtneho rytierze, toczziſsto w uoſobie czzlowieczſke na dwuor[14]) tohoto ſwieta wſſel, chtie pilńye[b]) ſpatrziti byeh tohoto dworu y mocz, kteruzz[15]) kral Porus, toczziſſto dyabel, na tomto ſwietie myel, kteryzzto[16]) kriſtus wſſeczka orudie[17]) zlata y ſtrziebrna, toczziſſto wyerne duſſe, gemu pobral a gyne wſſeczky ty ſilne rytierze y knyezzata, kterzizz geho chtieli poſluchati a dyabla opuſtywſſe[c]) Wen vwierzili,[18]) s ſebu poyal a gye weliče darowal, toczziſſto wiecznym zzywotem w nebeſkem kralowſtwy.

---

[a]) z (nadeps.).

[a]) ne (nadeps.). [b]) i (nadeps.). [c]) (za tím ps.) y (přetrh.).

M [20]) sch. [21]) (tato dvě sl. sch.). [22]) sch. [23]) poniewadz.

XXXV. [1]) (bez náp.; na okraji:) Reſurectionis. [2]) Indy [3]) przygel. [4]) a. [5]) podſtolym. [6]) y. [7]) gſa — kral (sch.). [8]) a. [9]) ſlychaw przyliſſnu. [10]) yakozto. [11]) przyneſena budu ſobie yako. [12]) poddali. [13]) sch. [14]) w oſobie czlowieka na dwor. [15]) kteruzto. [16]) kteryto. [17]) orodi. [18]) (tato dvě sl. sch.).

XXXVI.

Od virgilia a od Tyta.[1])

Czzte ſye take, zze kdyz Tytus w rzymye kralowaſſe,[2]) vſtawil byl za B
zakon, aby den prworozeneho[3]) ſyna geho ode wſſech byl ſlawńye ſwieczen.
A ktozz by koli ten den kterakezzkoli dyelo dyelal, ſmrti myel vmrzieti.
A kdyzz ten zakon kazal prowolati, zawolaw k ſobie miſtra wirgilia, y rzekl
gemu: Mily miſtrze, tak ſem zakon vſtawil, yako[4]) ſam dobrzie wieſs. Ale
zze mnozi hrziechowe mohu tayńye y ſkrytie dyelańy byti, k gichzz znamoſti
nemozzem przigiti, Proſim tebe, aby podle mudroſti ſwe ſlozzill y vczzyńyl
ńyekterake mńye vmyeńye, gymzz bych mohl wyedyeti ty, genzz proti tomu
zakonu ode mne wydanemu zawyńye. Tehdy on weće ge[v]:[5]) [30 a] Pane,
budź twa wuole. A ynhed s ſwymy czzary ńyekteraky ſlup nebo ſochu pro-
ſtrzied mieſta poſtawil, kteryzzto ſlup wſſeczky tayne hrziechy toho dne do-
puſſtyene Cieſarzowi prawieſſie. A tak ſkrze ńyey[6]) a geho zzalobu mnozi
na ſmrt byechu[7]) odſuzeńy. Bieſſye tehdy w rzymye ńyekteraky kowarz,
gmenê ffoka, genzz w ten den od Cieſarze vſtaweny dyelaſſe yako w gyny
den dyelny. Ale kdyzz gednu na[8]) ſwem lozzi odpoczzywaſſe ten giſty kowarz,
myſſleſſe o tom, kterak ſkrze zzalobu toho giſteho ſlupu gſu k ſlupu[9]) pod-
dany k ſmrti. Rano wſtaw ſſel k tomu ſlupu a rzekl gemu: O ſlupe nebo
ſocho, ſkrze zzalobu twu mnozi gſu na ſmrt dańy. Slibugi ſwemu bohu, bu-
deſſ-li na mye zzalowati, zze twu hlawu tiemto kladywem zmozzdym. A protozz
raďymť, aby o mńye ńycz nerzekall.[10]) a ſ tyem ſſel domow. A ynhed w prwńy
hoďynu, yakozz obyczzey myell,[a]) kral[11]) ſwe poſly k tomu ſlupu poſlal,
aby na ńyem wztazali, gſu-li kto, genzz proti zakonu vczzinili by nebo za-
winili[12]) by. Ale kdyzz k tomu giſte[v] ſlupu prziſſli a vmyſl kralow zgewili,
Odpowiedyel gim ſlup: Zdwihńyete oczzi ſwogi a wyzte, czoť geſt pſano na
mem cżele. Tehdy ońy, kdyzz gſu zdwihli oczzi ſwe,[13]) na czzele[b]) toho
giſteho ſlupa widieli gſu pſano: Czaſowe ſye myeńye, a lide ſye horſſie. ktozz
bude chtieti prawdu prawiti, muſi ſwe hlawy pod kladywuo naſaditi. Gdietezz[14])
a ſwemu panu powiezte, czozz[15]) gſte widieli a[16]) czztli. Tehdy poſlowe
odeſſli a to wſſechno na Cieſarze [30 b] wzneſli. kdyzz to Cieſarz vſlyſſal,
przikazal dwanaczti rytierzom, aby ſye w uodyeńye przi prawili a k tomu
giſtemu ſlupu ſſli. A vczzinil-li by kto czo naproti tomu ſlupu, ſwiezzicz gemu
rucze y noze przed Cieſarze gey przywedli. Tehdy Rytierzi od Cieſarze tam
ſſli a toho ſlupu[17]) pozdrawili rzkuće: Cieſarz toho na tobye[c]) zzada,[18])
aby na ty zzalowal, ktoz gſu proti zakonu vczzinili, y[19]) na ty, genzz tobie[20])
hrozie, yzzadneho ſye w tom[21]) nebogye. I[22]) wece k ńím[23]) ten ſlup: Wez-

---

[a]) (za tím ps.) ſwe (přetrž.). [b]) (poslední) e (oprav. škrabáním z) o. [c]) (ps.) nadobye, d (přetrž.), t (nadeps.).

XXXVI. [1]) O gednom kowarzy. [2]) kralowal. [3]) prworozenij. [4]) yakoz. [5]) sch. [6]) ten. [7]) sch. [8]) w. [9]) mnozy. [10]) nerzykal. [11]) sch. [12]) by — by (sch.). [13]) ſwogy. [14]) Gdiete. [15]) czo. [16]) y. [17]) Rytirzy tam ſſly od czyſarze toho ſlupu. [18]) ze Czyſarz toho zada. [19]) a. [20]) gemu. [21]) w tom (sch.). [22]) sch. [23]) k niemu.

B myete ffoku, kowarze tohoto mieſta, ten[24]) geſt, genzz ńykdy zakona nedrzzi a geſſtie mńye hrozi. Tehdy ońy ynhed toho giſteho kowarze yali a gey przied Czieſarze przywedli. Vzrzew gey Czieſarż y wece k nyemu: Czozz[25]) geſt, genzz o tobie flyſſim? Proczz ty ode mne wydaneho zakona nedrzziſs? Odpowiedie on gemu:[26]) Pane, zakona toho[27]) ya nemohu drzzieti, nebo na kazzdy den muſim oſm peńyez mieti, a tiech bez dyela newyem kde wzieti. Weče gemu Czieſarzz: y czzemut geſt tyech oſm peńyez? Wece gemu kowarzz: Na kazzdy den w rocze dwa peńyeze dluzzen ſem dati,[28]) dwu pogiczziti,[29]) dwa ztratim[d]) a dwa vtratim.[30]) Wece gemu Czieſarzz: Powiez my rozumnyegie[31]) o tyech penyezích. Wece kowarż:[32]) Pane muoy, racz ſlyſſeti. Dwa peńyeze dluzzen ſem dati memu otczi za to, genzz[33]) mye geſt chowal z me mladoſti a na mye dyelal, a gyzz geſt ochudl, tak zze nemuozz[34]) dyelati. A tak muoy rozum[35]) mye k tomu wede, abych gemu w geho chudobie pomahal. A protozz na kazzdy den [31 a] muſim dwa peńyeze myeti, abych gemu dall na geho potrziebye. Druhych dwu peńyezi pogiczzyem[36]) ſynu memu, genzz do ſſkoly chodi, aby kdyzz by doroſtl a w uczzeńy proſpyel, chowal mye w me nuzi, yako ya[37]) otcze ſweho, aczz by mi ſye vdalo ochudnuti. Trzietie dwa penyeze na kazzdy den ztratim, toczziſs zze na ſwu zzenu nakladam yako na zlu horu, ana my wzzdy protywna, ſwu wuoli magiczi; proto czozz na ńy nalozzim yako na zlu horu, to wſſye ztratim. Cztwrta dwa peńyeze na kazzdy den na ſwu potrziebu vtraczugi. A z[38]) tiech wſſech peńyez nemohu mieti bez welike pracze a vſtawiczzne. Protozz proſim, raczzte ſud ſprawedlywy wydati a mne na ſmrt neodſuzowati. Wecze k ńyemu Czieſarzz: Mily, doſtis mudrzie odpowiedyel, gdi a dyelay wierńye. A tak ode wſſech rzymanow pochwalen geſt, A po ſmrti Czieſarzowie ten giſty kowarz ffoka rzyeczzeńy pro ſwu mudroſt wuolen geſt Czyeſarzem, genzz przeliſs dobrzie rziſſy zprawoval. A kdyzz vmrzell, rzimene obraz geho mezi gynymy Czieſarzi namalowali a nad hlawu geho oſm peńyez kazali namalowati.

Duchowńye:[39])

NAymileyſſi! Tento Czieſarz geſt buoh, otecz nebeſky, genzz za zakon vſtawil, zze ktozzkoli den vſtaweny prworozencho geho ſina przeruſſil by, aby ſmrti vmrzel. Ten den geſt Nedyele, a nebo gyńy hodowe, od Czierkwe ſwate vſtaweńy, yakozz[40]) buoh przikazall a[41]) rzka: Pomńy, [31 b] aby den ſwateczzńy ſwietill. Ale pohrziechu mnozi wiecze ſye y wietczzich ten den hrziechow dopuſſtiegi,[42]) nezzli wſſedńy den. Nebo wiecze do krczzem chodye a wiecze ſye zapigegi,[43]) nezzli w[44]) gine dńy. Ale Virgilius, genzz ſlup vczzyńyl, znamenawa ducha ſwateho, genzz kazatele na to wede, aby zwieſtowali lidem

---

[d]) dwa ztratim (naps. na vnějším okraji).

M [24]) Tent. [25]) Czo. [26]) sch. [27]) tweho. [28]) dluzen ſem dwa penieze dati. [29]) poyczziti. [30]) dwa ztratiti a dwa zachowati. [31]) rozumnie. [32]) on. [33]) ze. [34]) gyz ochudl a nemoz. [35]) rozum moy. [36]) peniez poyczim. [37]) sch. [38]) sch. [39]) sch. [40]) yakozto. [41]) sch. [42]) hrzychow dopuſſtiegy ten den. [43]) zpigegy. [44]) sch.

hrzyechy, by[45]) ſye gich warowali, Cztnoſti, aby ſye gych[46]) drzzeli, muky B
pekelne,[47]) aby ſye gich[48]) lekali, radoſti nebeſke, aby po ńych[49]) tuzzili.
Ale pohrzyechu kazatel gyzz muozz rzieczi, yako ten ſlup prawil: Czaſowe
ſye myenye, a[50]) lide ſye horſſie. To zgewnye widime. Nebo na poczzatku
wiery w kazzdem ſtawu byechu czzaſowe lepſſy, y lide pro modlitbu y zzy- 5
wuot dobry nezzli nyńye. lepe ſye rodilo obile y owuocze, ptaczi, zwierz
y ryb[51]) bylo wiecze nezzli nyńye. Ale gizz pro rozmnozzeńye hrziechow
lidſkych czzym dale y ſyem[52]) horzie,[53]) Jakozz oczzitie widime, za ſtareho
wieku lide zze byechu nabozzńyeyſſy, nezzli nyńye. Nezz[54]) gyzz w dyetech
wyetczzie zloſt panuge z chytroſti nezzli drziewe w ſtarych. A proczz? Nebo 10
weſſken ſwiet w zloſti dyabelſke polozzen geſt. Take nyńye gyzz gſu naſtali
czzaſowe, ktozz by chtiel prawdu prawiti welikym lidem, aczz by gemu hlawy
nezbili, ale na gynem, kdezz by mohli, tu by gemu[55]) vſſkodili. A take malo
geſt ſyech, geſſto by ſye ſmyeli o prawdu poſtawiti[56]) przed mocznu ruku,
Ale trzieſu ſye na kazańy, kdezz nynye[57]) mocznu ruku kazzem.[58]) Ale 15
[32 a] Foka kowarz geſt kazzdy dobry krzieſtyan, genzz ſye wyernye po ſwu
ruku obchodi. Nebo kazzdy wierny krzieſtyan na kazzdy den dluzzen gieſt
otczi ſwemu, toczziſſto bohu, otczi nebeſkemu, dati dwa peńyeze, toczziſſto
miloſt a poczzeſt. Miloſt, zze nas tak milowal, zze za nas ſyna ſweho gedin-
keho na zemi raczzil poſlati a hanebnu ſmrti ſńyti. Nebo czzeſt a wſſeczko[59]) 20
dobre od ńyeho pochazie, a bez ńyeho ńycz dobreho nemożem[60]) vczzińyti.
Take dwu peńyez mame ſwemu ſynu[61]) poyczziti. A kdezz geſt ten? O ńyemzz[62])
Izaiaſs prorok[63]) ďye:[e]) Dyetie ſye nam narodilo, a ſin bozzi geſt nam dan.
Ale kterakych peńyez gemu mame[64]) poyczziti? zagiſte dwu peńyez na kazzdy
den, toczziſſto dobru wuoli a[65]) dobry ſkutek, dokudzz ſme zzywi. A kdyzz 25
ochudnem, to geſt w ſudny den, kdyzz nazi ſye poſtawime, a ńycz s ſebu
neneſucze, gedno ſwe ſkutky a hrziechy, Tehdy on nam wrati[66]) ta dwa pe-
ńyeze v wieczznê zzywotie. Jakoż geſt pſa°: Stokrat wiecze wezmete a wiecz-
nym zzywotem wlaſti budete. Take dwa penyeze ztraczugem, kterezz na ſwu
zzenu nakladame, toczziſs na ſwe tielo, genzz ſye wzzdy proťywi naſſi duſſi. 30
Ta dwa peńyeze gſta zla wuole a zly ſkutek, genzz tielu holduge.[67]) A za to
mnoho mame zde trpieti y na onom ſwietie. Take dwa penyeze na kazzdy
den na ſie nakladame a k ſwe potrziebie vtraczugem, toczziſſto aczz milugem
buoha nade wſſeczko ſtworzenye a ſweho blizznyeho yako ſami ſye.[68]) Protozz
budeme-li ty[69]) peńyeze tak obraczowati, bez pochybeńye przidem do ne- 35
beſkeho kralowſtwye. Amen.[70])

---

e) Izaiaſs — ďye (červ. podtrž.).

[45]) aby. [46]) sch. [47]) pekelnij. [48]) sch. [49]) po nij. [50]) sch. [51]) Ptakow zwierzy ryb. M
[52]) (tato dvě sl. sch.) [53]) hurze. [54]) Neb. [55]) sch. [56]) pokuſyti neb poſtawiti. [57]) nenij.
[58]) kazen. [59]) Czeſt nebo wſſeczko. [60]) nemoz. [61]) ſynu ſwemu. [62]) zagyſte o niemz. [63]) sch.
[64]) gemu mame peniez. [65]) y. [66]) wrati nam. [67]) tielo hoduge. [68]) ſam, [69]) tyto. [70]) sch.

XXXVII.

Czste ſye o Czieſarzi Genagoriaſſowi rzieczzenem.[1]) [32 b]

B GEnagarius[2]) tak rzieczzeny Cieſarzz[a]) toho czzaſſu, kdyzz kralowal, vſtawil za zakon, aby ktozzkoli ſ kteruzzkoli zawinu[3]) kdyzz by yat byll a przed ſudczi przyweden, a vmyel trzi prawdy powiedieti tak giſte, zze by yzzadny proti tomu nemohl odpowiedieti, by prawe nebyli, by naywieczzi zawinu[4]) myel, aby przi zzywotie oſtal ſe wſſim dyediczſtwim. Przihodilo ſye, zze ńyekteraky rytierz proti Cieſarzi wſtal a mnoho zleho w geho panſtwi vczzińil, Netoliko by zlodyeyſky a naſilim bral, ale y lidi rozliczzńye hubil. Tu pak poprawcze Cieſarzow gey yal a ſwazaneho przed ſudczi przywedl. Ale kdyzz den prziſſell, ſudcze rzekl k ńyemu: Mily, wieſſ-li vſtaweńye zakona? On[5]) wece gemu:[6]) Wyem, pane; trzi prawdy muſim powiedieti, aczz chci ſmrti vgiti. Wece k ńyemu ſudce: Brzo vſtaweńye zakona naplń, a nebo dnes budeſs odprawen na ſſybeńyczi. Tehdy on wece: Pane Sudcze, kazz wſſem mlczzeti! A kdyzz ſye to ſtalo, wece: Ay, pane, toť geſt prwa[7]) prawda, kteruzz przede wſſemy ohlaſſugi, zze wſſeczky ſwe dńy, yakoż ſem k rozumu prziſſel, byl ſem zly czzlowyek. Vſlyſſaw to ſudcze rzekl k tyem, genzz przi tom ſtali: Zda-li ſye wam prawda, czo[8]) tento prawi? Pane,[9]) by nebyll zly, tak hanebńye by ſem nebyll przyweden. I wece k nye[v] ſudće druhe: Powiez mi druhe prawdu. On wece: Druha prawda geſt tato: Welmi ſem zamuczen y przeliſs mi ſye nelibi, zze ſem tak hanebnye ſem przyweden. Wece ſudće: Giſtie [33 a] wierzimť toho dobrzie.[10]) Protozz powiez trzieti prawdu a wyſwuobod ſye od ſmrti, gyzztť plati. Tehdy on wece: Tatoť geſt trzietie prawda: Bych gednu z wáſſie moczi wyſſel, nykdy bych w teto poſtawie hanebne w toto mieſto dobrowuolńye neprziſſel. Wece ge[v] ſudce: Zagiſte doſtis[11]) mudrzie odpowieďyel, tak zzes ſye z ſmrti wymluwil. Gdi w pokogi a nerod wiece zle czzyńiti.

Duchowńye pak takto:[12])

NAymileyſſi! Tento Cieſarz geſt naſs pan[13]) mily gezus kriſtus, genzz taky zakon vſtawil, zze kteryzzkoli hrzieſſńyk przied rozumnym ſudczi, to geſt przed mudrym zpowedlnykem, powie trzi prawdy giſſtie, zze Czzrtie proti tomu nebudu moczi ńycz odpowiedyeti, wieczzny zzywot bude mieti. Prwa prawda geſt, aby rzekl: ya ſem zly czzlowiek a mnohymy hrziechy z ſwe mladosti obtiezzen. Druha prawda geſt, aby myell na hrziechy zzaloſt a k tomu weliku teſknoſt, zze gye kdy[14]) pana boha rozhńyewal pro ſwu neſtateczznoſt.

---

[a]) (tato sl. červ. podtrž.).

M XXXVII. [1]) O zlodiegy; (na okraji pozd. rukou:) Ad penitenciam et confeſionem. Dnĉa 11 Trin. apud divū petrum A letare et. [2]) DEnagarius. [3]) winu. [4]) neywicz za winu. [5]) sch. [6]) sch. [7]) prawa. [8]) czoz. [9]) Tedy oni weczechu Pane. [10]) dobrze dobrze toho. [11]) Zagyſtes doſti. [12]) Wayklad toho tento gt. [13]) pan naſs. [14]) zes kdy.

A z toho ma mieti ſkruſſeńye ſrdeczzne a zzaloſt na hrziechy.[15]) Trzietie B
prawda geſt,[16]) aby ten vmyſl myel, kdyż by s bozzi pomoczi hrziechow
ſkrze ſkruſſene[b]) ſrdcze, ſkrze ſwatu zpowied y doſty vczzyńyeńye gednu od-
byl,[17]) aby ſye ńykdy w ńye zaſie nenawraczowal[18]) ſ uonu cizolozzńyczi,
gyzzto bylo rzieczzeno od pana gezukriſta: Gdi a wyecz nerod[19]) hrzieſſiti!
[33 b] a tak wyeczzneho zzywuota dogdeſs.

XXXVIII.

Od giſtoty dobrych a zlych etc.[1])

OThozias kral tak rzieczzeny myel trzi ſyny, kterezz welmi milowaſſe. Ten giſty kral vſtawiczznu walku wedl proti krali Egipſkemu a wſſeczko, czoż myel, na tu walku nalozzill, kromye gednoho[2]) ſtromu nebo drzewa. A to drzewo myegieſſe taku mocz, zze[3]) kazzdy nemoczny, kteryzz[4]) z toho drzewa gedl owocze, zdrawye przyyal, kromye malomoczneho. Ale kdyzż ten giſty kral azz na ſmrt nemoczen byll, zawolal ſweho prworozeneho ſina a rzka: Tak ſem welmi tye y twe bratry milowal, zze ſem wſſeczko to,[5]) czozz ſem myel, pro was vſtawicżnu walku vtratil, kromye toho drzewa, genzz wſſeczky nemoczi vzdrawuge, kromye malomoczenſtwie. A zze ty gſi muoy prworozeny ſin, tobie oddawam to drzewo, k nyemuzz wſſeczko to, czozz geſt pod zemi y nad zemi. I wece:[6]) zawolay druheho bratra ſweho! A kdyzz przijſſel, wece gemu krall:[7]) Mily, ty gſi[8]) ſin muoy mily[9]) druhy, tobie od-
kazugi toho drziewa dluhoſt a ſſyrokoſt. A rzek to wece k ńyemu: Zawolay trzietyeho bratra ſweho. A[10]) kdyzz przijſſel, wece k nyemu kral: Ty gſi muoy ſin naymilazſſi.[a])[11]) To[12]) tobie odkazugi wſſechno[13]) ſuche y ſyrowe. Tehdy on yako gyna dwa bratry wece: kral nebeſky raczzt odplatiti. A tak ten kral ynhed potom ſwu duſſi puſtill a poczzeſtńye geſt pochowan, yakozz na krale ſluſſye. kdyzz ſye to wſſie ſkonalo,[14]) [34 a] Prworozeny ſin vwazal ſye w drzewo, yako by ſameho geho bylo. Vſlyſſaw to druhy bratr, wece k ńyemu: kteryms[15]) prawem w to drzewo vwazals ſye?[16]) Tehdy on wece gemu:[17]) Prawý diediczſtwem; nebo dal mi na tom drziewie otecz naſs,[18]) czozz geſt pod zemi y na zemi. Protozz wſſeczko drzewo drzzim y drzzieti myeńím. Tehdy druhy bratr wece: Ne, otecz muoy dall mi na tom drziewie dluhoſt, ſſyrokoſt y hlubokoſt, To geſt w korzeńy y[9]) w proſtrziedce y na wrchu; A protozz prawym prawem me geſt drzewo. Tehdy naymlazſſi, Vſlyſſaw to y tyto rzieczzi od dwu bratru, wece gima: Mily, kterym prawem wy dwa

---

[b]) (ps.) ſkruſſenye, y (podtečkov. a přetrháno).
[a]) (ps.) naymileyſſi; (z) e (oprav) a, (z) y (oprav.) z, (pak) az (nadeps.).

[15]) ſrdeczne ſwatu zpowied a doſti vczinienij. [16]) sch. [17]) aby ten — vczzyńyeńye (sch. M
v M. toliko:) by gych gednu odbyl. [18]) nenawraczowal zaſe. [19]) nerod wicze.

XXXVIII. [1]) (bez náp.). [2]) gedineho. [3]) genz. [4]) sch. [5]) sch. [6]) wecze kral. [7]) kral gemu. [8]) sch. [9]) sch. [10]) sch. [11]) naymlaſſij [12]) sch. [13]) sch. [14]) wſſeczko ſkona. [15]) kterym. [16]) ſe vwazal. [17]) sch. [18]) (tato dvě sl. sch.). [19]) sch.

B vwazugeta[20]) ſye w[21]) drzewo? Zda newiete,[22]) zze[23]) otecz muoy dal mi na tom drziewie to wſſeczko, czozz na ńyem[24]) geſt ſuche y ſirowe? Protozz me geſt tak dobrze,[25]) yako waſſie. Ale ſlyſſte mye, mili bratrzie, aby kryk mezi namy nebyll, Proto zze ſme bratrzie. Poďme k krali, genzz k nam k ſuſedſtwi przilezzi, a kterak[26]) nas ten kral rozſudi, vſlyſſie naſſie przie, myeymezz na tô doſti. weceſſta oba k tomu:[27]) A na to[28]) na tom doſti, a dobra rada tato geſt.[29]) A kdyzz prziſſli przed krale, kazzdy s[30]) ſwu przi powiedyel podle otczowa rozkazańye, tak yako geſt ſwrchu pſano Tehdy kral przeſlyſſaw gich przie rzekl ku[31]) prworozenemu: Mily, ty chćeſs nay- lepſſye prawuo na tom drziewie mieti,[32]) Protozz muſiſs nayprwe krew puſſtieti. A zawuolaw puſſtyedlnyka kazal gemu z prawe [34 b] ruky krew puſſtieti. A vczzyńyw to otazal wſſech, kde by gich otecz pochowan byll. A vptaw ſye kazal tielo wykopati a gednu koſt z geho ſyela wyńyeti, a opiet zaſie pochowati. A kdyzz ſye to ſtalo, Powolaw ſluh ſwych wece gim: Wezmiete koſt toho krale mrtweho a w krew tohoto prworozeneho ſyna[33]) omoczte, yakż naylep muozzete. Potô na ſlunce y na powietrzie wylozzte, aby krew[34]) prziſchla k te giſte koſti. A kdyzz krew k te giſte koſti prziſchne, Wezmuce koſt vmytezz wodu. A[35]) tak ſie ſtalo. A[36]) kdyzz tu koſt[37]) myli wuodu, wſſeczka ſye krew ſ koſti dolow ſmyla, a koſt w ſwe barwie oſtala yakżto[38]) drziewe. Tehdy kral wece k[39]) druhemu ſynu takezz yako y prwemu,[40]) aby krew puſſtyal, a w te giſte krwi przikazal ſwŷ, aby onu koſt omoczzili, a yako drzewe na ſlunczi ſuſſili a potô wodu myli. A[41]) kdyzz byla myta ta giſta koſt, yakozz y drziewe krew ſye ſ nye wſſeczka ſmyla, a koſt w ſwe barwie oſtala. Wida to kral y wece naymlazſſiemu: muſiſs y ty take krew puſtieti,[42]) yako y bratrze[43]) twogi. A kdyzz ſye to ſtalo, zze koſt geho[44]) w krwi omoczzena byla a na ſlunczi wyſchla byeſſie, mygiechu to[45]) koſt wuodu y ſtruhachu, Awſſak krew od ńye nemohla ſye odmyti yako drzewe. Widyew to kral wece gemu: Ty gſi prawy ſin geho, nebo[46]) krew twa z teto koſti poſſla, Ale bratry twa oba gſta z zzeńymczzicze,[47]) ne[48]) praweho lozzie, ale z tayneho cizolozzſtwa. Protozz tobie to drzewo prziſuzugi y [35 a] twym buduczim. A kdyzz ſie to ſtalo, wſſichńí chwalechu toho krale mudroſt, zze tak mudrzie ty trzi bratry[49]) rozſudil.

Duchownye takto:[50])

NAymileyſſi! Tento Czieſarz geſt pan naſs gezus kriſtus, genzz boyowal proti krali Egipſkemu, to geſt proti ďyablu, A wſſeczko ztratil y vtratil a nalozzill na tu walku, tak zze nemyel kde hlawy ſkryti; a ńycz wieče neoſtalo, gedno gedyne[51]) drzewo, toczziſſto[52]) s toho drzewa ktozzkoli w pamieti vmuczzeńye

---

M [20]) Vwazugete. [21]) w to drzewo. [22]) (tato dvě sl. vynech.). [23]) Wſſak. [24]) ſ nieho. [25]) (tato dvě sl. sch.). [26]) kterakz. [27]) sch. [28]) Ano. [29]) (tato dvě sl. vynech.). [30]) sch. [31]) k. [32]) prawo mieti na tom drzewie. [33]) ſyna prworozeneho. [34]) atby kew. [35]) Y. [36]) J. [37]) krew. [38]) zuoſtala yakozto. [39]) sch. [40]) yakoz y prwnimu. [41]) sch. [42]) krew puſſtieti takez. [43]) bratrzy. [44]) otcze geho. [45]) tu. [46]) neb. [47]) zeniėzicze. [48]) ne z. [49]) ty bratrzy. [50]) sch. [51]) gedine gedno. [52]) totizto krzyz ſwaty.

kriſtowo mieti bude, kterak[53]) by koli nemoczen byll, To geſt kterymyzz by B
koli hrziechy obwazan byl, zdrawie nabude, toczziſſto wſſyech hrzyechow
prazden[54]) bude, aczz k tomu prziſtupi ſkruſſeṅye ſrdeczzne a[55]) zpowied
ſwata,[56]) doſti vczzyṅyeṅye, aczz k tomu podobṅye moczi bude[57]) przigiťi
kromye malomoczneho, toczziſſto kromye[58]) zufaleho, genzz zufa nad mſloſrden-
ſtwim bozſkym, yako Cayn, Eſau, Gidaſs, Saul a gynych mnoho. Ale ſkrze
ty trzi ſyny znamenawagi ſye trzie ſtawowe lidſſti: Skrze prweho ſina moczny
a bohaty, gymzzto dawano[59]) geſt w dole y ſwrchu, toczziſſto[60]) w zemi
y w powietrzi. Ale takowe zachazie wuoda ſmilſtwa a powietrzie[61]) pychy,
a wſſeczko ſ ṅych[62]) pokanye ſmyge. Skrze druheho ſina znamenawagi ſye
ſudcze ďuchowṅy y swietſſti; A ty zachazie wuoda lakomſtwye, kdyzz pro
dary krzywy ſud wydawagi. Ta dwa ſyny ṅykakezz nemuozzeta owocze
krzizzye ſwateho okuſiti, Neb negſta prawa ſyny, [35 b] ale z cizolozſtwa.
Skrze trzieťieho ſyna naymlazſſieho znamenawagi ſye ſproſtṅy krzieſtiane,
gichżto[63]) krew nemozz ſmyta byti. Nebo to, czozz nyṅye[64]) dobreho, aczz
gye geſitie[65]) y ṅyeczo proťywneho potka, wſſeczko trpye myle, pamatugicze
vkrutnu ſmrt pana[66]) gezukriſta. Protozz aṅy wuoda ſmilſtwa aṅy lakomſtwa
aṅy pychy nemozz gich odraziti od miloſti bozſke. Protozz owuocze toho
drziewa ma gim prziſuzeno byti, to geſt wieczzny zzywot. Am̃.

XXXIX.

O dariowi.[1])

Darius Cziefarz w rzymye kralowal, genzz myel trzi ſyny, kterezz welmi
milowaſſe. Ale ſtalo ſye, kdyzz myel vmrzieti, odkazal ſynu prworozenemu
wſſeczko dyediczſtwie ſwe, Druhemu wſſeczky nabytky, Trzietiemu trzi pyekne
darky, toczziſſto prſten geden a[2]) gednu zaponu a gedno drahe ſukno. Ale
prſten tuto myel mocz: ktozzkoly ten prſten na prſtu noſil, miloſt ode wſſiech
lidi myegieſſe, a ſkrze tu miloſt, zaczzkoli proſil, we wſſem byl vſlyſſan. A za-
pona tuto mocz myela, zze ktozzkoli gi na ſwych prſiech noſil, czozzkoli
geho ſrdcze podobneho zzadalo, wſſeczko obdrzzal. Sukno take tuto mocz
myegieſſe,[3]) zze ktozzkoli na ṅye wſedl a w ſobye pomyſlil, kdezz zzadal
byti, na kterukoli ſtranu ſwieta, ynhed bez meſſkaṅye tam potazzen byll.
Tyto trzi darky nebo rurky vczzyṅyl byl miſtr virgilius ſwymy czzary. Ale
kdyzz Cziefarz tyto trzi rurky naymlazſſiemu ſynu dawal, Rzekl gemu: Mily
yonatho[4]) — neb [36 a] gemu tak rziekali — toto tre dawam tobie, gineho
dyediczſtwie nebudeſs mieti. Nezz matye twa w ſwe moczi bude gie mieti.
A kdyzz budeſs potrziebowati, gedno po druhem ma tobye wydati. Skonaw
to rozkazaṅye ten giſty Cziefarz duſſi puſtil a poczzeſtṅye geſt pochowan.

---

[53]) kterakz. [54]) prazen. [55]) sch. [56]) ſwata a. [57]) acz podobnie k tomu bude moczy. M
[58]) sch. [59]) dano. [60]) totiz. [61]) Ale — powietrzie (sch.). [62]) ſ nichz. [63]) gych to. [64]) czinij.
[65]) sch. [66]) ſweho mileho Otcze pana.

XXXIX. [1]) Tuto znamenay; (na okraji:) piekna. [2]) sch. [3]) mielo. [4]) Janato.

B Potô ſtarſſie dwa ſyny W to, czozz gim bylo rozkazano, ynhed ſye vwazali. Ale trzieti ſin naymlazſſi zlateho prſtene od ſwe materzie pozzadal, aby ſye bral na uczzeńye. I wece gemu maťye: Prſten tobie dam, aby ſye ſnazznye vczzill a zlych ſye zzen warowal. Tehdy ten giſty Jonatas, wzem od materze prſten, bral ſie geſt [5]) na uczzeńye, kdezzto doſti ſnazzńye ſye vczzieſſie. Potom gedna pyekna ďyeweczzka y liba ſtrzietſſi [6]) gey na vliczi, do ſweho domu gey poyala. A kdyzz ſ ńy przebywaſſe a przieliſs gi miluge yonathas drzeweꝛzeczzeny, ten prſten na ſwem prſtu noſieſſie a wſſech lidi miloſt myegieſſe, a czozzkoli od ńych zzadal, wſſe obdrzzal. Tehdy geho myla, kďyzz to widyela, rzekla gemu: O mily pańycze! mnoziť o tobie mluwie, ponyawadzz zlata ańy ſtrziebra nemaſs, czzim ſye obchodiſs, zze [7]) yzzadneho nedoſtatku [8]) nemaſs? Tehdy on wece gi: [9]) Pan buoh muozz wiece nezzli zlato ańy ſtrziebro mnye [10]) dati, neb czo [11]) ya zzadam. Awſſak ona nemyewſſi na tom doſti, yala ſye dotud lahodnu rzieczzi liſati a okolo ńyeho choditi, azz gy y powieďyel a rzka: Tento prſten taku mocz ma, zze ktozzkoli gey na prſtu noſiti [36 b] bude, [12]) bude wſſem lidem myl, A czozzkoli od ńych proſiti bude, we wſſem bude vſlyſſan. Tehdy ona ďye gemu: [13]) Mily, wzzdy bywaſs s lidmy na hodech v [14]) welikem weſeli; ſtrach geſt, by geho neztratil. Protozz day mi ten prſten, atť ya geho wierńye chowam. Tehdy k gegie lahodne rzieczzi ten gi [15]) prſten dal, A [16]) pak brzo [17]) potom miloſt lidſku ſobye ztratil. A [18]) wida, zze ſye ztrawy nedoſtawa, pozzada od ſwe mile prſtene toho, genzz gi dal k wyerne rucze chowati. Tehdy ona wece: hotowa [19]) ſem. Wſſedſſi do komory, truhlu ſwu otewrzewſſi, krzikla welikym hlaſem a rzkuci: Byeda mńye! totť zlodiegi wylomywſſie truhlu, twuoy prſteń wynyali. A tak ſkrze to wſſeczky trzi [20]) dary ztratill.

Duchowńye: [21])

NAymileyſſi! Tento Cziefarzz geſt pan naſs gezus kriſtus. Zzena geho geſt Czierkew ſwata. Trzie ſynowe gſu trzie ſtawowe w ſwietie. Skrze prweho znamenawagi ſye bohati a mocznỳ, gymżto pan buoh dal tento ſwiet k gich wuoli. Skrze druheho ſina znamenawagi ſie mudrczi [a]) tohoto ſwieta, gêż ſkrze [22]) mudroſt ſwietſku dobywagi ſobye welikeho zbozzie y panſtwie a yakozz z ńyczzehuozz [23]) nahoru wſtawagi. O ńychż Dauid dye: Z [24]) layna zdwihaſs chudeho, aby gey poſaďill ſ knyezzaty lidu ſweho. Skrze trzietyeho znamenawa ſye kazzdy dobry krzieſſtyan, gemuzz pan buoh dal [37 a] trzi darky, toczziſſto prſten wiery, zaponu, nadyegi [25]) ſwe miloſti, ſukno, ſwu laſku. Protozz ktozzkoli prſten wiery noſiti bude, miloſt bozſku obdrzzi, a czozzkoli bude proſiti, we wſſem bude vſlyſſan. Jakoż ſam kriſtus prawi: Za wſſeczko, czozzkoli

---

[a]) c (nadeps).

M [5]) sch. [6]) potkawſſi. [7]) a. [8]) obchodu (přetrž.) nebo ſtatku. [9]) sch. [10]) moz Buoh mńe. [11]) neb (sch.) czoz. [12]) noſy. [13]) Tedy ona wecze; gemu (sch.). [14]) a v. [15]) gyſty. [16]) sch. [17]) Brzo pak. [18]) sch. [19]) hotowat. [20]) ty trzy. [21]) sch. [22]) ſkrze ſwu. [23]) niczehehoz. [24]) y z. [25]) nadiege.

modlecze ſye proſiti budete, wezmete[26]) a przigde[b]) wam w rucze. Take za- B
ponu, toczziſſto nadiegi, w ſwem ſrdczi noſiti bude;[c]) czozz pomyſli podobneho,
to wſſie[27]) bude mieti. Take ſukno laſky kto[28]) bude myeti, tu ynhed bude
pozdwizzen k nebeſke radoſti[29]) beze wſſie przekazi.[30]) Neb[31]) ſama miloſt
zdwiha naſſi zzadoſt k nebeſke odplatye. Ale mnozi gſu, genzz ten prſten,
toczziſſto ſwu wieru, kteruzz by myeli myeti k bohu, dawagi ſwe mile, kdyzz
gſu wyernyeyſſye takym blaznyczіem,[32]) nezzli mile[v] bohu, A podle toho
wietczzi nadiegi pokladagi nezzli w bohu, Proto neb gye wiecze milugi[33]) nezzli
ſameho boha. A tak netoliko prſten, toczziſſto wieru, ale y zaponu, toczziſſto
nadiegi, k tomu y ſukno, toczziſſto[34]) miloſt nebo laſku, wſſeczko ſſeredňye
zmrhagi, czo[35]) gim gich otecz nebeſky odkazal.

XL.

O welike ſmyeloſti Jenynyanowie.[1])

JOninianus[2]) Cieſarzz· kdyzz mnoho let kralowal, gednu na lozzi[3]) od-
poczzywal, y myſleſſye z przieliſſneho nadutye ſweho[4]) ſrdcze: Geſt-li gyny
ktery buoh, nezzli ſem[5]) ya! A tak w tom myſſleny Wſtaw rano, ſwolal[6])
ſwe rytierze y gine panoſſie a rzka: Mily, gezme ſpieſſe [37 b] a na low po-
gedem. dokonawſſe gedlo geli na low. A kdyzz gel, tehdy horko netrpelywe[7])
napadlo Cieſarze, tak welmi zzehlo gey,[8]) zze ſye gemu zdalo, by chtiell
vmrzieti, gedyne lecz by wuody ſtudene doſſel a w ňy ſye zkupal. Zaſ ſem
wzhledl, zdaleka vzrzew wodu ſſyroku, I[9]) wece rytyerzſtwu ſwemu: Oſtaňte
tuto, dokudzz ſye k[v]wam newratim. A ynhed kwapňye k te wuodye gel a[10])
ſſed ſ koňye rucho s ſebe ſlozzill a do wuody wſſel, A tak dluho tam byll,
azz ſye y zchlaďyll. Ale mezi tyem, kdyzz ſye geſſtie Cieſarzz chladyeſſe,[11])
przіſſel ňyekteraky k ňyemu owſſem podobny w twarzi, w poſtawye y w uoſo-
bye, y obleczze[12]) ſye w geho rucho,[13]) a na geho koň wſedl y gel k ry-
tyerzzſtwu k tomu, genzz czzyekachu Cieſarze. A ode wſſech yakozzto Cie-
ſarzz poczzeſtňye[14]) przyyat geſt, nebo wſſichňy mnyechu,[15]) by Cieſarzz
byll, Proto zze we wſſem k ňyemu podoben byeſſie. A ynhed nechawſſe
wſſeho geli domow. Potom Jowynyan Cieſarzz z wuody wyſſed ańy rucha
ańy koňye nalezl.[16]) dywieſſie ſye y take zamutil ſye welmi, proto zze nah
byeſſye. A dluho myſlyw, czo ma vczziňiti, po dluhe chwili ſam k ſobie przi-
ſſed wece: Tuto blizko bydli geden rytyerz muoy; Poydu k ňyemu, zda mi
rucho a kuoň da, A tak do ſweho domu przigedu[17]) A vzrzim, kterak a

---

[b]) (ps.) przigdte, t (vyškrab.). [c]) (přips. svrchu) te (pozdější rukou a jiným inkoustem).

[26]) wierzte nebo wezmete. [27]) toto wſſe. [28]) ktoz. [29]) pozdwizzen — radoſti (sch.) M
[30]) wſſij przykazy kdez ziada. [31]) Nebo. [32]) blazniczem. [33]) miluge. [34]) totizto y. [35]) czoz.

XL. [1]) Tento przyklad gt o przylyſſne payſſe a welmie piekny; (na okraji:) ꝑti peyſſe k pokanij o publikano[wi]. [2]) YOwinyanus [3]) w noczy w lozi. [4]) sch. [5]) ſam. [6]) ſwolaw. [7]) netrpedlywe. [8]) zziſſe, gey (sch.) [9]) sch. [10]) az. [11]) chladiſſe czeſarz. [12]) oblycze. [13]) w rucho geho. [14]) sch. [15]) neb wſſiczkni mniegychu. [16]) nenalezl. [17]) przygdu.

B ſkrze koho tak hanebńye ſem [18]) oſtawen. Po tom myſſleńy ten giſty Jowynyan Cieſarzz gſa nah, ýakozz gey [38 a] matye vrodila, k hradu toho giſteho ryťierze prziſſel a na wrata potlukl. Otazal wratny, czo by chtiell. Wece Cieſarz nahy: otewrzi wrata, a [19]) gednak vzrziſs, kto gſem ya. A wratny vzrzew geho wece: [20]) kto gſi ty? A on: [21]) ya ſem Jowynyan Cieſarzz. Rczi panu ſwemu, atť mi ſrucho poſſle a koń, nebo przihodu y koń [22]) ztratil ſem. Wece gemu wratny: Sſpyleſs, neſſtyaſtny chlape! Nebo pan muoy gizz s Cieſarzem a ſ gynymy rytierzi k dwuoru Cieſarzowu byl gel [23]) a prowodyw gey zaſie ſye wratil, a gyzz za ſtolem ſedi. A prziеſ to yat to panu ſwemu [24]) powyem. A ynhed ten giſty wratny Wſſed ku panu ſwemu, wſſeczko gemu porzad powyedyell Tehdy ten giſty rytierzz przikazal wratnemu, aby gey k ńyemu przywedl. A tak ſye ſtalo. kdyzz rytyerz gey vzrzel, w ńyczzemzz geho nepoznaw, Wece gemu: kto gſi, powyez mi! A on wece gemu: [25]) Yowynyan Cieſarzz ſem, a ťye ſem rytierze vczzyńyl w tento den a w tuto hodynu. Tehdy [26]) Rytierz: O neſſtyaſtny [27]) Chlape, s kteru ſmyeloſti ſmyeſs ſye Cieſarzem nazywati? Gyzz pan muoy Cieſarz s ſwym rytýerzſtwem k ſwemu dworu gel, a ya prowodýw gey, wratil ſem ſye od ńyeho zaſie; kakzzkoli prawda geſt, zze w ten den a w tu hoďynu, yakozz ty prawiſs, vczzyńyen ſem rytyerzem od meho mileho Cieſarze. [28]) A proto zze ſye ſmyeſs gmenowati [29]) Cieſarzem, ſ tu wynu odſud [38 b] bez pomſty newyndeſs. [30]) A ynhed kazal gey [31]) dobrzie kygi biti [32]) a wyhnati. I [33]) yaw ſye plakati horzcze [34]) wece: O mily bozzie, kterak gye to prziſſlo, zze tento rytierzz, gehozz ya ſem [35]) ryťierzê vczzińil, nezna mne? y [36]) yal ſye opiet myſliti: Tuto bliżko bydli wewuoda [37]) geden, rada ma zwlaſſtńye. [38]) Poydu k ńyemu, zda mye ten pozna a [39]) ruchem y [40]) końyem mye obmyſli. Ale kdyzz k wratom toho wewuody prziſſel, yal ſye tluczi. Tehdy wratny prziſſed, vzrzew gey naha, ďywieſſe ſye welmi. I [41]) weče ge[v]: [42]) kto gſi ty, a kteraks tak weſſken obnazzen? Tehdy on wece k ńyemu: [43]) Powiez ſwemu panu wewuoďye, zzeťť [44]) ſem ya Cieſarzz yowynyan, a rucho ſem przihodu [45]) ztratil, a protoż ſem k ńyemu prziſſel, aby mi z teto nuze pomohl. Wratny prziſſed przed ſweho pana gye ſye prawiti, zze by ńyekteraky nahy byll przed wraty, genzz prawi o ſobie, by byll Cieſarz yowynyan, a proſi, abych gey ſem puſtill. Vſlyſſaw to wewoda wece: Brzo gey przyweď ſem, abychom gey widieli, kto geſt. Wratny ſſed [46]) przywedl gey przed wewodu. Ale wewuoda w ńyczzemzz geho nepoznal. [47]) I wece k nye[v] wewoda: [48]) kto gſi ty? Tehdy on odpowiedie: [49]) Ja ſem Cieſarzz Jowynyan, a tye ſem tiemto wewodu vczzinill a zwlaſſtńy ſwu [50]) radu. I dye [51]) wewoda: Blazńyſs, nebozzcze! A proto zze ſye ſmyeſs Cieſarzem nazywati, [52]) bez pomſty odſud newyndeſs. y [53]) kazal [39 a] gey w zzalarz wſadíti a ńyekoliko dńy gedno wuodu a

---

M [18]) zde ſem. [19]) sch. [20]) y wecze. [21]) on wecze. [22]) rucho y koń [23]) gew; byl (sch.). [24]) ſwemu panu. [25]) sch. [26]) Tedy wecze. [27]) nezczeſtny. [28]) pana czyſarze. [29]) nazewati. [30]) newygdeſs. [31]) gey kazal. [32]) kygmi zbiti. [33]) sch. [34]) horcze. [35]) ſem ia. [36]) sch. [37]) Waywoda. [38]) wzlaſſtnij. [39]) sch. [40]) a. [41]) sch. [42]) sch. [43]) (tato dvě sl. sch.) [44]) Ze. [45]) nahodu. [46]) s ſſed. [47]) nepoznaw. I (sch.). [48]) gemu; wewoda (sch.). [49]) Tedy on wecze. [50]) mu. [51]) Wecze; I (sch.). [52]) gmenowati. [53]) sch.

chleb k geho pokrmu dawati. Ale potom[a]) wypuſtyw geho z zzalarze kazal B
gey dobrzie biti kygi[54]) y zahnati. Tehdy on gſa tak hladem morzen a welmi
zbit yal ſie welmi plakati y wzdychati a w ſobie ſam myſliti a[55]) rzka: Byeda
mńye, czo gyzz vczzińim? w mrzkoſt budu wſſemu[56]) lidu, y zawrzzeńye
obcze vczzyńyen ſem. Poydu do ſweho domu, zda mye aſpoń[57]) ma czzeled
pozna, a zwlaſſtie pańy a zzena ma[58]) po trziech znamenych taynych pozna
mye. A tak vmyſlyw ſobie, prziſſed k ſwemu dworu, gſa geſſtie wzzdy[59])
nah, yal ſye tluczi. A[60]) vzrzew gey wratny, wece k ńyemu: kto gſi ty?
Tehdy on dye:[61]) Neznaſs mne? Wratny wece k ńyemu:[62]) Neznam. Opiet
Cieſarz ďye k ńyemu:[63]) Tomu ſye welmi dywím. Mage me rucho[64]) na
ſobie y neznaſs mne, genż ſem ya tobie gye[65]) dal. I dye[66]) wratny · klamaſs.
Nebo ya[67]) rucho ſweho pana[68]) Cieſarze noſim. Tehdy Cieſarz dye gemu:[69])
ya tebe proſim pro miloſt bozzi, aby ſſel ode mne k Cieſarzowe a powiedyel
gi,[70]) zze ſem ya Cieſarz. A nebude-lit chtieti wierziti, rczi gi taynye[71]) tato
trzi znameńye, geſſto[72]) gich do te chwile yzzadny newyedyel, gedine ya a
ona. Wecc wratny: Nemam w tom pochybeńye, zze blazńyſs, A wſſak pańy
ſwe Cieſarzowe powyem ſlowuo toto, a giſt ſem, zze proto vtrpiſs. A ſ tyem
wratny przíſſed przied Cieſarzowu [39 b] Poklek[73]) wſſeczko porzad po-
wieďyel. Tehdy vſlyſſewſſi to zamutila ſie welmi. I wece k Cieſarzowi: O mily
pane, ſlyſs dworne wieci, zze ta trzi znameńye, geſſto ſme ſama dwa mezi
ſebu w taynoſti myela, Nyekaky[74]) zzebrak po wratnem mi geſt wzkazal a
prawie, by byl Cieſarzz. Tehdy on vſlyſſew to przikazal, aby gey przeden
przywedli. A kdyzz przyweden byl, wece Cieſarz wſſem, geſſto na geho ſyeńy
ſedyechu, a druzi ſtogiechu: Mili, ſlyſſte ſlowa, kterazz tento prawi. I wece
k ńyemu: Mily, powiez mi, kto gſi ty a poczzs ſem przíſſel. Tehdy on od-
powie:[75]) Pan a[76]) Cieſarz ſem teto rziſſe a przíſſel ſem, abych mluwil s ſwu
pańy Cieſarzowu. I powiedie[77]) Cieſarz ke[78]) wſſyem, ktoz biechu na ſieńy:
Pod przíſahu powiezte mi, kto geſt[79]) z nagi dwu Czyeſarzz? Tehdy ońy
wſſichńí odpowiediechu:[80]) O mily pane! Tato geſt przedywna otazka. Nikdy
ſme toho zloſina newidali,[81]) ale ťye ſme z mladoſti znali, a naſs pan y Cieſarz
gſi a[82]) byls. Tehdy[83]) y Cieſarzowe dye:[84]) Powiez mi, mila Pańy, znaſſ-li
tohoto czzlowieka, genzz prawi, by Cieſarz byl a pan twoy? Wece Cie-
ſarzowa k ńyemu:[85]) O mily pane! Proczz take wieci na mńye[86]) tyezzeſs?
Zda neńye[87]) tomu gizz trzidceti[88]) let, yakoz ſem ſ tebu byla a dyetie ſem[89])
ſ tebu[90]) myela? A[91]) obraťyw ſye Cieſarz wece k ńyemu: Proto zze gſi[92]) M
ſye ſmyel Cieſarzem nazywati, wydawam na ťye ſud, aby k oczaſu konſkemu

---

[a]) (za tím naps.) wyſtupyw (podtečkov.).

[54]) kygy biti. [55]) sch. [56]) sch. [57]) as. [58]) Panij ma zena. [59]) sch. [60]) sch. [61]) wecze.
[62]) (tato dvě sl. sch.) [63]) Czeſarz wecze, k ńyemu (sch.). [64]) Rucho me. [65]) ge tobie.
[66]) Wecze. [67]) Sſpilyſs; Nebo ya (vynech.). [68]) Pana ſweho. [69]) wecze, gemu (sch.). [70]) sch.
[71]) sch. [72]) gez. [73]) poklekl. [74]) nieyaky. [75]) Tedy on wecze. [76]) a (sch.). [77]) Wecze.
[78]) sch. [79]) geſti. [80]) weczechu. [81]) newidieli. [82]) y. [83]) Take. [84]) czeſarzowij wecze.
[85]) (tato dvě sl. sch.). [86]) mie. [87]) nynij. [88]) XXX; gizz (sch.). [89]) sch. [90]) ſkrze tie. [91]) sch.
[92]) zes.

B byl przywa [40 a] zan. A budeſſ-li potom[93]) kdy ſmieti ſye Cieſarzê gmenowati, na ſmrt ohawnu tye odſudim. A zawolaw ſluh ſwych przikazal gim, aby gey k oczaſu konſkemu przywiezzicz y wlaczzili, ale ne do ſmrti. A tak ſye ſtalo. Potom gſa wyhnan a yako zuſaw ſobie wece ſam w ſobie: Zahyń ten den, w ńyemżto ſem ſye narodil. A kdyzz to myſleſſie, bliz od hradu przebywaſſie puſtennyk, genż bieſſie zpowyedlnyk geho; y[94]) wece ſam k ſobie: Puoydu k zpowiedlńykowi ſwemu, zda mye ten pozna; neb czzaſtokrat ſem ſye gemu zpowiedal. A ſſed tam y prziſtupi k okenczi y[95]) potlukl. A[96]) otewrzew okencze puſtenńyk, vzrzew geho y zaklopi zaſie. y otaza[97]) geho, kto by byll. A on wece: Ya ſem yowynyan Cieſarzz, otewrzi mi a mluw ſe mnu. Weċe k ńyemu puſtenńyk: Odſtup ode mne, zlorzieczzeny, neb[98]) newiem, czo prawiſs, a[99]) gſi dyabel w uoſobie czzlowieczzi. Vſlyſſaw to yowynyan Cieſarz padl k zemi a[100]) yal ſye za wrch rwati y ſwu bradu wen trhati weliku zzaloſti, a krzik weliky azz k nebi dawaſſe a rzka: Byeda mńye, czo vczzyńím? A ynhed w zapieti prziſſlo gemu na myſl, kterak gednu w noczi na[101]) ſwem lozzi odpoczzywage w ſwem ſrdci ſye byll wzdwihl a rzekl:[102]) Geſt-li gyny buoh, nezli[103]) ya ſem. A ynhed opyet yal ſye tluczi na puſtenńyka a rzka: Pro miloſt bozzi toho, genż geſt wiſel na krzizzi, flyſs zpowied mu, a nechċeſſ-li otewrzieti [40 b] okencze, ale nechay tak zawrziena, azz mye y przeflyſſiſs. Wece puſtennyk: ano, dobrze. Tehdy yowynyan Cieſarz yal ſye zpowiedati wſſech ſwych byehow z ſwe mladoſti, A zwlaſſtie kterak ſye gye byl proti bohu zdwihl a rzka, zze by ſye gemu nezdalo, by gyny buoh byl nezzli on. Vſlyſſaw to puſtennyk otewrzel[104]) okno, A kdyzz gey rozhrzeſſil,[105]) ynhed gey poznal. I wece: pochwalen mily buoh, zze ſem ſye gyzz[106]) poznal! W to rucho, kterezz ya mam, ruczze ſye oblecz a na ſwu ſeń gdi, a ynhed wſſichńy ſye poznagi. Tehdy Yowynyan oblekl ſye w rucho, kterezz mu puſtennyk dal, y bral ſye k domu ſwemu a na wrata tlukl. Prziſſed Wratny, wrata gemu otewrzel a gey poczzeſtnye przyyal. I wece k wratnemu Cieſarz: Znaſſ-li mye. Odpowiedye wratny: Pane, welmi dobrze. Ale dywim ſye tomu, zzes[107]) wzzdy tuto ſtal, a newidiel ſem, kdys[108]) wen wyſſel. Odtud Cieſarz Jowynyan ynhed ſſel na ſwu ſyeń, a kazzdy proti ńyemu wſtal a hlawy poklońyl. A w tu chwili druhy Cieſarz bieſſie w pokogi s Cieſarzowu. A kdyzz wyńyde ńyekteraky rytierz z toho pokoge, wzezrzew[109]) nań vplńye poznal gey, a wſſed zaſie[110]) do pokoge wece: Pane mily, geſt nyekteraky czzlowiek na ſieńy, gemuzz wſſichny poczzeſt czzyńye yakożto Cieſarzowi, A tak geſt owſſem podoben k tobie, zze ktery by byl z was Cieſarzz, newieme. Tehdy on weċe: [41 a] Inhed wyndu wen a prawdu zwiem. A kdizz na ſyen prziſſel, wzaw gey za ruku, I[111]) poſadil gey podle ſebe,[112]) A przywolaw wſſeczka knyeżata y pany, rytierze y panoſſie, tudiez y Cieſarzowu, rzekl k ńim: Poſluchayte! Tento czzlowiek geſt pan waſs,

---

M [93]) A potom budeſſly. [94]) sch. [95]) sch. [96]) sch. [97]) y (sch); otazaw. [98]) sch. [99]) Ty. [100]) y. [101]) w. [102]) zdwihl a rzka. [103]) nez. [104]) otewrzew. [105]) rozhrzyſſil. [106]) sch. [107]) ze ſem. [108]) kdyzs. [109]) wezrzew. [110]) sch. [111]) sch. [112]) Podle ſebe gey poſadil.

Czieſarz [113]) waſs, ale zze ſye nyekdy[b]) byl [114]) proti bohu zdwihl, proto zbawen B
byll [1 5]; rziſſie, a znamoſt od ńyeho odſtupila, zze yzzadny nemohl geho poznati,[116]) dokudzz ſye bohu nepokorzill a nezzelel ſ prawu wieru, zze kdy[c]) z [117]) ſwe nemudroſti ſmyel ſye pokuſiti o to.[118]) Ale yat ſem angel geho ſtrazze[d]) duſſie [119]) geho, A kralowſtwie geho oſtrziehal ſem, dokud [120]) za ſwe hrziechy pokańye neuczzińil, yakozz gſte widieli. Ale gyzz y wzzdy budte [121]) geho poſſluſſńy, a yaſ wam gey poruczziem. A ynhed rzek [122]) to z uoczzi gim wyſſel. A Czieſarz Jowynyan bohu podyekowal a [123]) ſwuoy zzywuot w dobrem dokonal. Amen.[124])

Duchowńye takto: [125])

NAymileyſſi! Tento Czieſarz muozz rzieczzen byti kazzdy czzlowiek, genzz owſſem poddal ſye ſwietu, mage ſbozzie y czzeſt, y wzdwíha [126]) ſye proti bohu, przikazańye bozſkeho nepoſluchage. wuola ſwe rytyerzie, To geſt pyet ſmyſlow, aby ſ ńym geli na low, toczziſſto na ſwietſke marnoſti, A tu tak welike horko gyey napada, toczziſſto pokuſſenye dyabelſke, zze myeſta ſobie nema, dokudż by ſye v wuodach, toczziſſto w hrzieſſiech nezchladil. A tak ſmyſli ſwe oſtawuge. A kdyzz nayprwe ſ konye ſſede, toczziſſto wiery [41 b] poſtupi, kteruzz na krzſſtu twrdye ſlibil drzzeti, a wſſech pych dyabelſkych odrzekl ſye, Potô ſlozzi rucho, toczziſſto gine cztnoſti duſſe, a tak nah a biedny w marnoſti ſwietſke wſtupuge. Ale czo ma vczzińiti? zagiſte do domu rytyerze ſweho giti, toczziſſto k rozumu ſwemu ſye nawratiti, gehozz rozum ztepe,[127]) kdyzz gemu prawi, aby ſye negmenowal Czieſarzem, toczziſſto krzieſtyanem. Nebo gmeno krzieſtyâſke zlymy ſkutky potratil. Czo ma wiece vczzinyti? ma k ſwemu wewodie giti, to geſt k ſwemu ſwiedomi, genzz proti ńyemu welmi repcze y w zzalarz ſazie [128]) a wńytrzńím ſuzenym,[129]) to geſt [130]) ſrdczem ſkruſſenym tepe [131]) azz do krwe, to geſt azz y hrzyech wynde. Take ma giti ku puſtenńykowi, toczziſs [132]) k zpowiedi, a ma ſie zpowyedati [133]) wierńye wſſech ſwych hrzyechow y byehow, czo ſye gich [134]) geſt dopuſtil z umyſla nebo z krziechkoſti, a pokańye ma [135]) na ſie przigieti a to drzzieti azz do ſkonczzeńye.[136]) A ynhed [137]) buoh a wſſichńy [138]) ſwieti znamoſt geho ſ weliku radoſti budu mieti a w ſwe towaryſtwo gey przigmu. Te radoſti raczz nam [139]) dopomahati gezus kriſtus, pan naſs, genzz zzyw geſt na wieky wiekoma. Amê.

---

[b]) e (nadeps.). [c]) (ps.) kdyzz, zz (přetrž.). [d]) (za tím naps.) y (vyškrab.).

[113]) y Czyſarz. [114]) byl niekdy. [115]) byl zbawen. [116]) poznati geho. [117]) kdyz z. M
[118]) (tato dvě sl. sch.). [119]) y duſſe. [120]) dokudz. [121]) budete. [122]) rzekl. [123]) podiekowaw; a (sch.). [124]) sch. [125]) Z teto rzeczi nauczenij toto. [126]) zdwihna, y (wynech.). [127]) tepe. [128]) wſazy. [129]) wnitrznimi ſuzenimi. [130]) (tato dvě sl. sch.). [131]) y tepe ſrdecznym zkruſſenim. [132]) totizto. [133]) a zpowiedati ſe. [134]) gy. [135]) sch. [136]) koncze. [137]) hyhned. [138]) y wſſiczkni. [139]) (za tím sl. jen) etc. (ostatek vynech.).

XLI.

Od ſina gednoho lowcze.[1])

B Hanybal tak rzieczzeny kral mnoho let kralowal, A k tomu myegieſſe gedynu dczerku, a tu przeliſs mylowaſſe. Stalo ſye mezi ťyem, zze w geden den vdalo ſye gemu s ſwymy rytierzi y s gynu weliku czzeledi gyeťy [42 a] na low. A kdyzz hoňyli, wſtala mlha huſta w temnem leſe, zze geden druheho nemozzieſſe dobrzie widieti, A tak zze Cieſarzz ſye ťyem odrazil od rziſſe y ode wſſie ſwe czzeledi, byezze po gednom gelenu. A kdyzz ſye zaſie wratil, aňy rytierzow aňy gine czzeledi nenalezl. Nebo oňy geho hledachu ſ gedne ſtrany, a on gich s druhe. Ale kdyzz tak ſam gezdieſſe, nocz ſye przblizzila, y yal ſye po leſye bluditi, a newieda ſye kam dyeti. A kdyzz[2]) tak w te noczi temne[a]) bludieſſie ſ weliku teſknoſti, vzrzew z daleka ſwietlo, yal ſye koňye boſťy a nadiege ſye, by tu mohl lidi nalezti. A kdyzz tak dluho gel,[3]) nalezl duom w leſe, a przigew k ňyemu yal ſye tluczi a proſſye, aby geho pro buoh ſchowali. Tehdy lowczzi, hoſpodarz toho domu, nepoznal geho, y tazal, kto by byl a kam myeňy, a kterak ſye geſt w leſe opozdil. Tehdy kral odpowiedye: Ja ſem ſproſtny czzlowiek, a nahodu ſem zabludil na ceſtie, a zaťyem mye nocz przipadla,[4]) zze ſem ſye gyzz newiediel kam dyeti, azz ſem y ſem przigel. Protozz proſim tebe, ſchoway mye teto noczi. Tehdy lowczzi dye gemu:[5]) wged ſem we gmye bozzie, a to, czozz mam, rad to[6]) vdyelim. A tak zze wgel do toho domu, a hoſpodarz wzaw od nyeho koň y poſtawil y naklidil gey. A[7]) ynhed ſtuol przipravil doſti podobňye, a[8]) z toho, czozz myel, geho odbyll, kromye wina, neb toho nemyell. [42 b] A kdyzz tak ſedyechu za ſtolem, vdalo ſye Cieſarzowi toho giſteho lowczzieho otazati: Mily, kto geſt pan tohoto leſa, powiez mi. Odpowiedye lowczzi: Pan muoy Cieſarz geſt, geſt[9]) pan tohoto leſa,[10]) a ya ſem ſluha geho, a toho leſu[11]) hledam, a tato[12]) geſt zzena ma, a gyzz yako na poſazeňy. Ale kdyzz czzas byeſſie po weczzerzi, gyzz w gednom myeſtie w ſtodole Cieſarze toho[13]) polozzyll. A kdyzz poczzynal vſipati y vſnul, priſſel k ňyemu hlas a rzka: Wezmi, wezmi, wezmi! Vſlyſſaw ten hlas protrhl ſye, I rzekl: Czo geſt to, genzz ſlyſſim: Wezmi, wezmi, wezmi, a ňycz ſem newzal? Opyet vſnull, a hlas druhe[14]) priſſel a rzka: Nawraſ, nawraſ, nawraſ. Ale on protrhl ſye ze ſna y[15]) wece: Czo geſt to? Drziewe ſem ſlyſſel po trzikrat:[16]) Wezmi, wezmi, wezmi, a nycz ſem newzal; Nyňye ſlyſſym: Nawraſ, nawraſ, nawraſ; y czo mam nawratiti, kdyzz gſem nycz newzal? Opiet trzieťye yal ſye ſpati. A w tu chwili zzena toho giſteho hoſpodarze praczowaſſe ku porodu, y porodi kraſneho ſyna. Zaťyem ynhed trzietie[17]) priſſel k ňyemu hlas a rzka:[18]) Vtecz, vtecz, vtecz! Nebo nyňye teto noczi narodylo ſie ďyetie, genzz po tobie bude kra-

---

[a]) (za tím ps.) bydleſſie (podčárkov. a červ. přetrž.).

M XLI. [1]) O gednom Synu. [2]) sch. [3]) gezdiſſe. [4]) zapadla. [5]) wecze, gemu (vynech.). [6]) toho. [7]) gey A (vynech.). [8]) (sch.). [9]) sch. [10]) tohoto ſwieta|leſa Pan. [11]) tohoto leſa. [12]) toto. [13]) sch. [14]) druhy. [15]) sch. [16]) (tato dvě sl. sch.). [17]) A yhned trzetij za tim. [18]) (tato dvě sl. sch.).

lowati. Tehdy Czieſarz, kdyzz to vſlyſſal, hnula gſu[19]) ſye w ńyem wſſeczka B
trzewa geho, I wece ſam w ſobye: Czo gye, zze ſlyſſim: vtecz? kam mam
vteczi a proczz? A kdyzz tak[20]) myſleſſe, zaſly [43 a] ſſye, ano dyetie placzze
a ſilńye ſ welikym hlaſſem a krzikem, y pozna po tom krziku, zze by pacholik
byll. y yal ſye opiet w ſobie[21]) myſliti: Zda toto dyetie ma po mńye[22]) 5
kralowati? A kdyzz den byll, prziprawyw ſye wſedl na ſwoy koń, A zawolaw
k ſobie toho lowczzieho, y dye[23]) gemu: Mily, yaſ[24]) tobie prawim, a to
wiez, zzet gſem ya Czieſarz a[25]) pan twuoy. On to vſlyſſaw padl k zemi a
proſſye, aby gemu raczzil odpuſtiti, aczz by w czzem geho rozhńyewal. Ale
on wece gemu:[26]) Nerod ſye bati, nebtť nemam za zle, ale dyekugitť welmi, 10
zzes mye przyyal w me nuzi do ſweho domu. Ale powiez mi, zda twa pańy
noczi porodyla ſyna? Ale on dye:[27]) Tak, pane! I wece Czieſarz: Vkazz
mi gey. A kdyzz gemu gyey[28]) vkazal, Tehdy[29]) Czieſarz pilnye na to dyeťye
patrzieſſe, azz na czzele nyekterake znamenye vhledal a mlczze znamenal.
Potom wece to[v] lowczziemu: Toto dyetie chczi ya odchowati a za ſyna gye[30]) 15
zwoliti, A po pyeťynadczete[31]) dnech chczi po ńye poſlati.[32]) Odpowyedye:
Pane, negſem[33]) hoden, aby me dyetie chowal, A przieſ to Buohť[34]) odplat,
zże ſe mnu y ſ mŷ dyetetem raczziſs ſwu miloſt vczziniti. A zaťyem Czzeled
toho Czieſarze[35]) przigela a gey s radoſti do geho domu prowodila. A kdyzz
patnaczte dńy mynulo, zawolal k ſobie ten Czieſarz ſluzzebńykow ſwych 20
taynye, gymzzto nad gyne vſal,[36]) I wece gim: Na tu prziſahu, kteruzz gſte
mi vczzi [43 b] ńyli, gedte k lowczziemu tohoto leſa — daw gim znameńye,
kdezzto gey byli nalezli — a dieťye to, kterezz zzena geho te noczi porodila,[37])
kdyzz ſem ya zabludyw v ńyeho noczowal, wezmiete ge,[38]) A kdyzz przes
les pogedete, to dyetie zahubte pod miloſti y pod ſſigi, A ſrdce toho[b]) giſteho 25
dyetete, kdyzz gye zahubite, pro znamenye przineſte. Wecechu ońy gednyem
hlaſſem: Pane, buď twa wuole.[39]) A ynhed tam do toho do[v] geli a za to
dyetie k uodchowańy proſili. Ale ten lowczzi yakozz[40]) czzlowiek ſproſtny a
newtipny, nerozumyege gich lſti, dal gim to dyetie. A kdyzz przes les po-
gedu, geden druhemu dye:[41]) Toto geſt mſeſto podobne, abychô dyetye za- 30
hubili podle przykazańye Czieſarzowa. tehdy ynhed dyetie na zemi polozzyw-
ſſye geli ſye pilnye na ńye[42]) patrziti. A mezi tiem geden z ńych wece:
O kak by byl weliky hrzyech, newynne y tak kraſne dietie zahubiti. k temuzz
dwa weceſſta: Wieru, prawdu dyeſs, y owſſem weliky by hrziech byll,[43])
abychom beze wſſie wyny take dietie zahubili. A protozz ſnazzme ſye ſami 35
mezi ſebu o to,[44]) abychô toto dyetie zachowali a panu ſwemu podobnu
odpowied o to[45]) dali. I wece geden z ńych: Mili, poſluchayte rady me:
Tuto w leſſe geſt mnoho praſatek mladych; vhońyece gedno ſrdce z ńyeho

---

b) (ps.) tohoto, to (nedops. a podtečkov., pak červ. přetrž.).

[19]) sch. [20]) tak kdyz. [21]) (tato dvě sl. sch.). [22]) po niem ma. [23]) wecze, y (vynech.). M
[24]) ia. [25]) sch. [26]) sch. [27]) wecze. [28]) sch. [29]) Tedy ge. [30]) sch. [31]) patznaczti. [32]) dnech
po nye ſlati a poſlati. [33]) lowczi neyſem pane. [34]) Buoh. [35]) toho gyſteho czeſarze. [36]) vffaſſe.
[37]) porodila te noczy. [38]) sch. [39]) wule twa. [40]) yako. [41]) k druhemu wecze. [42]) na nie
pilnie. [43]) byl hrzych. [44]) o to mezy ſebu. [45]) odpowie (nedops.); o to (vynech.).

B wyńmeme[46]) a ſwemu panu Cieſarzowi gye vkazzem, A dyeme, zze to ſrdcze geſt toho dyeticte,[47]) kterezz on kazall zahubiti, a tak ſye poczzeſtńye wymluwyme [44 a] a dyetie przy zzywotu zachowame. Tehdy weceſſta druha dwa towaryſſie: Ano, to dobra rada. Nezz nad to vczzynme[48]) mezi ſebu przifahu, aby geden druheho ńykdy nezradil ańy nań pronaſſel.[49]) A tak ſye ſta. vczzyńywſſe przifahu wzemſſie dyetie w dupnate drziewo gye wlozzili, a zabywſſe praſie, wyńyemſſie z ńyeho ſrdce, Cieſarzowi[50]) przineſli. A w tu chwili bieſſie weliky oheń w komyńye na ſieńy. Wzem Cieſarz to ſrdce od ńych praſiecce[51]) a mńyeſſye, by bylo dyetiecze,[52]) ynhed wrhl gye proſtrzied ohńye, y wece: Ay, toť ten geſt,[53]) geſſto po mńye ma kralowati! gyzz mozzete widieti,[54]) czoť ſnowe komu proſpiegi. Ale ynhed potom druhy den hrabie gmenê llipolt w tom lese, kdezz to dyetie w drzewie w dupnatem lezzieſſie, hońyeſſie gelen tak dluho, azz ſye k tomu[55]) drzewu y ſe pſi przihnal. A pſi vflyſſewſſie ďyetie, oſuwſſie to drzewo yali ſye welmi ſkoliti. Vflyſſaw to hrabye y s ſwymy, tam ſye przibodl a dyetie placzzicze v[56]) plenky obynute vzrzel. Wece ſluham ſwym: Ruczze wezmyete toto[57]) dyetie a mnye gye ſem w lono polozzte[58]) nebo podayte, atť ya gye domow ſwe pańy przineſu. A tak ſye ſtalo. wzem dyetie ynhed domow gel a ſwe pańy gye dal a rzka: Myla pańy, wieſs, zze ſpolu dyeti nemame; aſpoń[59]) wezmi toto dyetie a rczi przed lidmy, zzetť geſt twe y me, a budewa geho myeti welike vtieſſeńye. Tehdy ona wece gemu:[60]) Mńye ſye dobrzie libi. A tak [44 b] w male chwili, kdyzz ſye to ſtalo, rozneſlo ſye po wſſem geho hrabſtwi, zze hrabyenka ſyna kraſneho[61]) vrodila. A tak weliku radoſt myegyechu. Mezi tyem roſte to dyetie, a wſſichńy gye milowachu. Ale kdyzz gemu ſedm let mynulo, dali gye w[62]) uczzeńye, kdezzto nad gyne dywńye w uczzeńy proſpyewaſſie, tak dluho azz do dwadcieti let ńykam ſye nehybage tam bydleſſie. Potom ten giſty Cieſarz kazal prowolati ſlawńye[63]) dwuor, aby kazzdy, chudy y bohaty, k tomu dworu gel, ktozz chce Cieſarzowu[64]) miloſt zachowati. Mezi gynymy ten giſty hrabye llipolt take tam k tomu dworu ſ tyem mladenczem gel. A kdyzz tam byli, tehdy ten giſty mladenecz ſtaſſie przed ſtolem, ſwemu hrabi ſluzzie. Ale Cieſarz vzrzew gey, welmi pilńye nań hledyeſſie. A vzrzew[65]) znameńye na czzele, kterezzto widyel bieſſie w domu lowczzieho, otcze geho, kdyzz ſye bieſſie narodil, A pilńye to znamenye poznaw wece k tomu hrabi: Mily, powiez mi, czzi geſt ſin tento mladenecz, gêz ſtaſſie przede mnu y przed tebu? Wece k nyemu[66]) hrabye: Pane, ſin muoy geſt, gehozz ma zzena mńye vrodila. Opiet Cieſarzz wece k ńyemu: Pod[67]) tu przifahu, yakoż gſi[68]) mi gi vczzinill, powiez mi prawdu! Tehdy on:[69]) kdyzz geſt tak, Zagiſte newiem, czzi by ſin byll. Wece k ńyemu Cieſarz: Ale[70]) powiez mi, kteraks k ńyemu prziſſel a kdes[71]) gey wzal.[72]) Powye gemu hrabie:[73]) Mynulo [45 a] tomu gyzz dwadcieti let, yakzz ſem gey nahodu hońye gelen w leſe a w drziewie

M [46]) wynmieme. [47]) tohoto ditite. [48]) uczinime. [49]) proneſl. [50]) Cieſarzowi ge. [51]) praſſeczy. [52]) ditieczy. [53]) gt ten. [54]) mozte wiedieti. [55]) k tomu ſe. [56]) placze w. [57]) to. [58]) wlozte w lono. [59]) As. [60]) sch. [61]) hrabinka kraſneho ſyna. [62]) na. [63]) ſlawny. [64]) czyſarzowo. [65]) hledie vzrzel. [66]) (tato dvě sl. sch.). [67]) Na. [68]) iakozs. [69]) Tedy on wecze. [70]) sch. [71]) kdezs. [72]) wzel. [73]) Wecze hrabie.

w dupnatem nalezl w plenkach obynuteho polozzena.[74]) Vflyſſaw to Cieſarz B
taynye oñyech trzi, kterezzto bieſſie poſlal, aby dyetie zahubili, k ſobye zawuolal y rzekl gim: Mili, pomñyte-li, zze tomu gyzz geſt minulo[75]) dwadceti let, yakozz ſem was byl poſlal do domu lowcze onoho po dyetie, abyſſte gye zahubili.[76]) Powiezte mi prawdu pod miloſti y[77]) na tu prziſahu, kteruż gſte mi vczzinili, czo ſye tomu dyetieti ſtalo? Tehdy ony wecechu: Pane, ſlibugeſſ-li nam za zzywuot, powiemet prawdu. Wece Cieſarzz gim:[78]) Slibugi wam[79]) ſwu wieru, zze wam toho zlym nechczi zpominati, aczz mi prawdu powiete. Wecechu oñy gemu:[80]) Mily pane! przikazañye twe byli bychom vczzinili, by nas miłoſrdenſtwie k tomu dyetieti newynnemu nebylo hnulo.[81]) Ale ſlitowawſſe ſye nad ñym ſrdcze praſiecze[82]) mieſto ſrdcze geho twe miloſti byli ſme przineſli y dali ſme tobie.[83]) Vflyſſaw to Cieſarz pilnye myſleſſe a rzka: Tehdy wzzdy tento ma po mñye[84]) kralowati. budu-li moczi, wzzdy gey k ſmrti przipravim, aby po mnye nepanowal. Vmyſlyw ſobie Wece k tomu giſtemu hrabi: Proſim tebe y chczi tomu, aby tento mladenecz na mem dwuorze oſtal. Hrabye wece: Mily pane, kdyzz tak ſnazzñye on ſtogiſs, buď twa wuole. A ſ tiem hrabie domow gel, A ten mladenecz na Cieſarzowie dworzie [45 b] oſtal. Ale Cieſarz den ode dne myſleſſie o geho bezzzywuoti, kterak by gey k ſmrti przipravil. W tu dobu Cieſarzowa bieſſie w dalekych kragſnach w gine zemi s ſwu gedynku dczeru. Tehdy Cieſarz zawolaw k ſobie toho mladencze wece gemu: Synu, muſiſs gieti k Cieſarzowe, k me zzeñye, a liſty gi ode mne doneſti, neb ſem dawno neflyſſel o ñy añy o ſwe dczerzi, kterak ſye gim wede. Tehdy on wece: Hotow ſem, pane, k[85]) przikazañy twemu. Buď wuole twa. A mezi ſyem Cieſarz zawolal k ſobie tayñye gednoho piſarze ſweho a rzka: Napiſs liſt Cieſarzowe takuto rzieczzi, aby yakzz brzo tento liſt przeczzte, ynhed bez meſſkanye tomuto mladenczi, genzz gi liſtu[86]) doda, kazala ohawnu ſmrt vczziñiti pod miloſti y pod hrdlem, A tak aby wzzdy do trzietieho dne geho ſmrtí nedlila, chce-li ſwuoy zzywuot zachowati a Cieſarzowu miloſt míeti. Napſaw piſarz liſt po rozkazañy geho prſtenem[87]) zapeczzetil a tomu mladenczi dal, aby na vſwitie wſtana gel bez meſſkañye tam, kamzz gemu od Cieſarze bylo rozkazano. Ale mladenecz wzem liſt, gſa pilen rozkazañye Cieſarzowa, Wſtaw na uſwitie y gel, a ñykdyezz ſye neſtawuge azz do trzietieho dne. A trzieti den o poledñy[88]) vſtal y ſtawil ſye v ñyekterakeho rytierze proſſie, aby gemu ſ konyem potrzebu dal. Tehdy ten rytierz, vzrzew mladencze poczzeſtneho a k tomu zwiedyew, zze od Cieſarze [46 a] poſlan, mile gey y ochotñye przywital do ſweho domu, a[89]) pogem gey[90]) obyed gemu dal podle ſweho ſtawu. yakzz naylepe[91]) mohl. Po obyedie kazal gemu ſpat giti, aby po trudu odpoczzinul. Tehdy ten giſty mladenecz, yakzz brzo poſtele dopadl, ynhed welmi twrdie ſ toho trudu vſnul.[92]) A kdyzz tak twrdie ſpaſſe, ten giſty rytierz, hoſpodarz toho domu,[93]) M

[74]) dupnatem an w plenky obinut nalezl ſem powrzena. [75]) sch. [76]) do domu lowcziho po ditie abyſſte ge zahubily poslal. [77]) a. [78]) sch. [79]) sch. [80]) sch. [81]) nehnulo bylo. [82]) Praſeczy. [83]) (tato dvě sl. sch.). [84]) po mnie ma. [85]) Pane hotow ſem, k (sch.). [86]) lyſty. [87]) przecztenem. [88]) A trzieti den (vynech); (za tím:) w poledne. [89]) sch. [90]) sch. [91]) yakoz naylep. [92]) uſnul s toho trudu. [93]) domu toho.

B nahodu wſſel do toho pokogie, kdezz ten mladenecz odpoczzywaſſie. Vzrzew puſſku ſ liſty w geho hlawach, chtieſſe rad tu puſſku otewrzieti a chtie zwiedieti, czo by w tyech liſtech bylo pſano,[94]) y ſtrachowal ſye. A wſſak ohrozyw ſye y otewrzel puſſku y[95]) vzrzel liſty Cziefarzowy[96]) prſtenem zapeczzetieny, gezz k Cziefarzowe poſlal[97]) byeſſie. I[98]) myſleſſie w ſobie[99]) a rzka: Otewru tyto liſty, a czo na ńych ſtogi pſano,[100]) zwiem; neb gye take bez ſſkody mohu zaſie zawrzieti, Proto zze wuofk[101]) w te peczzeti tluſt bieſſe. A ynhed, kdyzz[102]) otewrzel liſt[103]) a czzetl, zze pod hrdlem a pod miloſti ten mladenecz myel na ſmrt dan byti, Zamutyw ſye welmi, myſleſſie ſam w ſobie a rzka: O kak by to przietiezzky hrziech byll tak kraſneho mladencze na ſmrt dati! zagiſte nebude toho. A ynhed gyny liſt pſati kazal w tato ſlowa: O myla Cziefarzowa! tobie[104]) przikazugi pod miloſti y pod hrdlem, aby tohoto poſla ſ weliku ſlawnoſti y s radoſti do ſweho domu przyyala a dczerku gedynu naſſi do trzietyeho dne gemu za zzenu dala, a na ſwatbu knyezzata y pany okol [46 b] ńye zwala. A[105]) neuczziniſſ-li toho, ohawnu ſmrti kazzi ſye odprawiti. A kdyzz ten liſt podle geho rozkazańye byll dokonan,[106]) wzem peczzet s kralowa liſtu bez poſſkwrny k ſwe[v] liſtu przilozzil a zaſie do puſſky na tezz myeſto polozzill. Po chwili zbudźw mladencze, ten den y tu nocz gey v ſebe oſtawil. A rano na vſwitie pozzehnaw geho k Cziefarzowe gey wyprawil. Ale kdyzz przed Cziefarzowu prziſſel, welmi poczzeſtńye gye[107]) od Cziefarze pozdrawil a liſtow gi podal. Tehdy ona, yakzz brzo liſty przieczztla a gim vrozumyela, poczelowala geho a rzkucz: Witay, muoy mily ſynu naymileyſſi! przikazańye meho pana Cziefarze welmi rada naplńŷ. A ynhed bez meſſkańye kazala wſſeczka kńyezzata y pany te kragyny ſezwati, aby trzieti den na ſwatbie[108]) gedynke dczery Cziefarzowy pod miloſti byli. Ońy vſlyſſewſſie to ynhed ſ weliku wyprawu k te ſlawnoſty przigeli, A trzieti den manzzelſtwo mezi tyem mladenczem a dczerku Cziefarzowu vplńye dokonali a weliku ſlawnoſt vczzinili. Po tyech hodech mnoha kńyezzata y pańy zzeńycha y s newieſtu darowali a k ſwym prziebytkom zaſie ſye brali. Ale ten mladenecz s Cziefarzowu a ſwu zzenu tu oſtall. Brzo potom Cziefarz do te kragyny przigell. A vſlyſſewſſi to Cziefarzowa, zze Cziefarzz gede, rzekla zeti ſwemu: Mily ſynu, poged ſe mnu proti panu memu Cziefarzowy. [47 a] A on wece: Hotow gſem. A kdyzz Cziefarze dogeli, Cziefarz ynhed poczelowal ſwu zzenu. Ale potom, kdyzz ſ ńy toho mladencze vzrzel, nemyle na ńy[109]) hledieſſe. I wece gi: Muſiſs ſmrt trpieti. Tehdy ona wece: Pane miloſtywy! Powicz mi, proczz ſem ſmrti zaſluzzila? wece Cziefarz: Pod miloſti y pod hrdlem pſal ſem tobie, aby tohoto mladencze zahubiti kazala, a tys mne w tom neupoſluchala.[110]) Tehda ona opiet gemu[111]) wece: O mily pane, liſt twuoy geſſtye mam, w ńyemżto pilnye[112]) pſano ſtogi, Pod miloſti y pod hrdlem abych we trziech dnech dczerku[113]) naſſi gedynu gemu za zzenu dala. I wece Cziefarzz: Zda

M [94]) pſano bylo. [95]) (m) y ſtrachowal — puſſku y (jen) A kdyz odewrzel. [96]) czyſarzowym. [97]) Gěz k Czyſarzowy poſlati. [98]) I (sch.). [99]) ſobie ſam. [100]) pſano ſtogy. [101]) proto nebo wofk. [102]) kdez. [103]) sch. [104]) tobiet. [105]) sch. [106]) dokonal. [107]) Gy. [108]) ſwatbu. [109]) nan. [110]) zahubila; a — poſluchala (sch.) [111]) sch. [112]) plnie. [113]) dczeru.

ſye to gyzz ſtalo? Ona weče: y owſſem. A [114]) pane, gyzz od te chwile na B
kazzdu nocz ſpolu przebywagi. Wece Cieſarzz: vkazz mi liſt. A ohledaw liſt
a przeczzet y wece: [115]) O kterak welike blaznowſtwie geſt naſſie [116]) gynak
poſobiti, nezz buoh zpoſobil! [117]) A ynhed toho giſteho mladencze poczelowal
a yako za ſyna gey przyyal, genzz po ſmrti geho mieſto ńyeho welmi mudrze
a ſ miloſti kralowſtwie zprawowaſſie.

Duchowńye: [118])

NAymileyſſi! Cieſarz tento muozz rzieczzen byti kazzdy czzlowiek, genzz owſſem kocha ſye w ſwietſkych wiecech; gyede na low, toczziſſto w [119]) ſwietſke marnoſti. Tehdy wſtane mhla temna, toczziſſto pokuſſienye dyabelſke, ſkrze kterezz hubeny a byedny czzlowiek ode wſſech cztnoſti odrazzen bude
A tula ſye, bludye y ſem y tam bez myloſtý [47 b] bozſke, azz do domu lowczzieho przigde. Duom ten znamenawa Czierkew ſwatu, do nyezz ma ſye kazzdy czzlowiek vteczi a tu odpoczzywati, W ńyemżto muozz ſlyſſieti hlas wieczzny wieczzńye: wezmi, wezmi, wezmi! Skrze prwe wezmi mozzem znamenati wzatu [120]) duſſi k obrazu bozziemu ſtworzenu ſ pieti ſmyſly. Skrze druhe wezmi muozzem znamenati czztirzi elemêti neb zzywly, z ńychżto ſme podle tiela ſtworzeńy, A take zze gſu nam dańy ſe wſſim, czoż geſt w ńych a z ńych k naſſemu vzzitku. Skrze trzietie wezmi ma rozumyeno byti welike miloſrdenſtwie bozzie, kterezz pan buoh hotow geſt dati kazzdemu y nayhorſſiemu, aczz ſye chče polepſſiti. Take ſkrze prwe nawrat rozumyey, zze ma bohu nawratiti czziſtu duſſi, gyzz geſt na krzſſtu przyyal. Skrze druhe nawrat rozumyey [121]) poczzet o wſſeczko, czo [122]) geſt pan buoh dal, y take z marneho ſlowa. Nebo yzzadne zle nebude bez pomſty a dobre bez odplaty. Skrze trzietie nawrat maſs rozumieti, aby ſye weſſken bohu poddal na geho miloſrdenſtwie. Take ſkrze prwe vtecz maſs rozumyeti dyabla, ſwiet a ſyelo, przed ńymyzz [c]) mame vtiekati yako przed ſwymy tuhymy neprzately. Skrze druhe vtecz maſs rozumieti, aby netoliko od hrziechu vtekl, ale ode wſſech przicczin geho. Jakozz Swaty Pawel dye: [d]) Waruyte ſye netoliko hrziechu y przicczyny geho, ale y podobenſtwie geho zleho. Skrze trzietie vtecz maſs rozumieti, aby vtekl [48 a] wieczzne ſmrti. Anebo takto: Wezmi dar, Nawratſ dluh, Vtecz muky. Tehdy rytierzz, toczziſſto zpowiedlńyk twuoy miloſtywy, v ńyehozz [123]) vſneſs, toczziſſto przikazzet, aby ſye hrziechu warowal, a puſſku ſrdče tweho otewrzel ſkrze dobre nauczzeńye, a ſtare piſmo, toczziſſto zly zzywuot, promyeńy w twe duſſy, aby gi mohl czziſtu zachowati a potom bohu oddati. A tehdy budu welike hody ſe wſſemy ſwatymy w nebeſkem kralowſtwi.

[c]) (ps) podńymyzz, (z) o (oprav.) e, rz (nadeps.). [d]) Jakozz — dye (červ. podtrž.).

[114]) sch. [115]) y przeczet wecze. [116]) naſſie geſt. [117]) zpoſobil geſt. [118]) sch. [119]) sch. M
[120]) sch. [121]) zze ma — rozumyey (sch.). [122]) a wſſeczko czozt. [123]) przy niemz.

XLII.

Od Czieſarze Ottauiana a zzeny.[1])

B OCtauianus krall tak rzieczzeny[2]) kdyzz kralowal, nad gine ſwu zzenu welmi milowaſſe,[3]) A to pro trogi wiecz: Nayprwe zze gemu byla welmy wierna, Druhe zze byla welmi kraſna, Trzetie zze byla welmi poſluſſna a vſtawiczzna

Duchownye:[4])

NAymileyſſi! Tento kral muozz znamenati naſſeho mileho pana gezukriſta, genzz ſwu chot kazzdu duſſi miluge nad gine, zze geſt wierna, gynych bohow nemagiczi, kraſna bez poſſkwrny hrziccha, poſluſſna a vſtawiczzna w bozſkem przikazany bez promyeny azz do ſkonczzenye.

XLIII.

O Tiberiowi Czieſarzi.[1])

TIberius Czieſarz w rzymye kralowaſſe, genzz przeliſs hlas ſladky milowaſſe. Protozz przihodilo ſye gednu, kdyzz byl na low gel, vſlyſſal ńyekteraky hlas welmi ſladky, A tak ſie ge[v] zdalo, zze ńykdy tak ſladkeho hlaſſu neſlychall; a po tom hlaſu ſam gedynky gel. A kdyzz k tomu mieſtu[2]) przigel, vzrzel nyekteraku [48 b] wuodu dluhu a ſſyroku, podle nyezzto ńyekteraky chodak[3]) ſedyeſſe, huda na ſwe huſliczzky, z ńychzzto ten ſladky hlas pochazieſſe. I wece gemu Czieſarzz: Mily, powiez mi to, zze z tyech huſliczzek tak ſladky hlas wychazye? Tehdy on odpowiedye: Pane, tuto trzidcźieti let ſem bydlil, a buoh mi dal taku miloſt, kdyzzkoli w ſtruny vderzim, ynhed ſladky hlas z ńych wynde, zze ryby tuto przigdu ke mńye, gymyzz ya y ma czzeled do ſye chwile zzywili ſme ſye. Ale pohrziechu s[4]) druhe ſtrany teto wody wychazie ńyekteraky ſkrzieczzńyk ſ hwizdaczzku, zze tak naczzitie[5]) ſladcze hwizzdye, zze ryby nechagiče mne y gdu k uonomu ſkrzieczzńykowi. Wece k ńyemu Czieſarzz: Ay, teď w myeſſczi ſwem[6]) mam zlatu vdiczi, wezmi gi ſobye a przywiezz k dluhemu prutu, vderzizz w huſliczzky, A tak ten giſty ſkrzieczzńyk ſ hanbu oteyde. Tehdy ten giſty chudy rybarzz vczziňſll podle rozkazańye Czieſarzowa. przywazaw k dluhemu prutu vdiczi yal ſye huſti. ynhed ryby z te wuody yakzzto drziewe k nyemu byezzechu, A on gye wen vdiczi metaſſe. Vflyſſaw to ſkrzieczzńyk y vzrzew s hanbu odſſel, A ten giſty chudy rybarzz azz do ſmrti bez prziekazi w te wuodye ryby lowyeſſye.

M XLII. [1]) O gedne zienie. [2]) tak rzeczeny kral. [3]) welmi (sch.), miwaſſe. [4]) sch.
XLIII. [1]) (Nápis sch.); (na okraji:) Dn̄ica 6 poſt ſanctā Trin. [2]) sch. [3]) Chudak. [4]) pohrzychu przed ſym v malych dnech z. [5]) nadſſitie. [6]) sch.

Duchowńye pak: [7])

NAymileyſſi! Tento Cziefarzz geſt pan naſs mily gezus kriſtus, genzz B
przeliſs ma [8]) ſladky hlas, to geſt [9]) nabozznu modlitbu miluge. Take ſwa zwierzata hońy, to geſt duſſe, kterezz dyabel ſwu [49 a] chytroſti k ďywoczſtwi prziprawill. Ale woda, w ńyzzto ryby byechu, geſt tento ſwiet, pln hrzieſſnych lidi. Ale chudy rybarzz, genzz ſedieſſie podle te wuody, geſt kazzdy kazatel, genzz ma mieti huſle ſwateho piſma, gymyzzto ryby, [10]) toczziſſto hrzieſſne, z wuody [11]) na zemi wytahuge, to geſt do nebeſkeho kralowſtwie. Ale pohrziechu kdyzz kazatel gme ſye w huſle ſwateho piſma biti, to geſt kazati, ynhed ſkrzieczzńyk, to geſt dyabel, hwizzdye tak ſladcze, zze hrzyeſſńy lide kazatele netbagi, chopiecze ſye rozliczznych liboſti dyabelſkych. Protozz kazatelowi potrziebie geſt, aby ſobie vdycze zlate, to geſt miloſti bozſke dobyll, gyzzto by mohl hrzieſſne bez prziekazi dyabelſke przyweſti do wyeczzne [12]) radoſti.

XLIV.

O gedne dczerzi Cziefarzo[e]. [1])

Claudianus ten Cziefarzz kdyzz kralowaſſe, myegieſſe gedinku dczerku, gyzzto przeliſs milowaſſe. A mezi ťyem mnoho czzaſow myſleſſie ſam w ſobie, kterak by gi mohl podobńye wdati, a rzka: Dam-li bohatemu gi [2]) za zzenu, a bude blazen, totť [3]) mi zahyne dczerka. Ale dam-li gi chudemu a mudremu, ſobie y me dczercze doſti dobude. Bieſſie w tu dobu v mieſtie ńyekteraky mudrzecz, gmenê Socrates, gehozz zawolaw Cziefarzz przed ſye wece gemu: [4]) Mily, powiez mi, chċeſſ-li mu dczerku [5]) ſobie za zzenu wzieti, Ale pod takuto [6]) vmluwu, vmrzela-li by v tebe prwe dczerka ma, [7]) nezzli ty, aby ſwuoy [8]) zzywot ztratill. Protozz wuol ſobie, chczeſſ-li gi pogieti [49 b] czzili ńycz? Tehdy on wece: y s twu vmluwu chci gi ſobye za zzenu wzieti. Vſlyſſaw to Cziefarzz s weliku wyprawu a ſlawnoſti dal gi gemu. Potom po nyekoliko czzaſiech we zdrawi ſpolu zzywi byli. Napoſledy ta giſta zzena roznemohla ſye welmi tyezzcze azz na ſmrt. Ale Socrates zamuťyw ſye welmi, wſſed do gednoho leſa yal ſye horzcze plakati. A kdyzz tak plakaſſie, w tu chwili vda ſye krali Allexandrowi w tom leſe hońyti. Tehdy vzrzew gey rytierz Allexandrow, Wece k ńyemu: kto gſi ty? Odpowiedye gemu: Czlowiek taky ya ſem: pan twuoy geſt ſluha ſluhy meho. Tehdy ten Rytyerz wece: Izzeſs! Nebo nenye wyetſſieho pana na ſwietie, [9]) nezz muoy pan Allexander. Ale powedu ťye ku panu ſwemu, a vzrzime, kto by byl ſluha twuoy, o ńyemzz prawiſs, by byl pan pana meho. A kdyzz przed krale przyweden byll, kral wece [10]) k ńyemu: Mily, powiez mi, kto gye [11]) ten ſluha twuoy, o ńyemż prawiſs, bych ya byll ſluha geho. Tehdy on wece: Pane, pan muoy geſt

---

[7]) sch. [8]) sch. [9]) totizto. [10]) gymz. [11]) (tato dvě sl. sch.). [12]) nebeſke. M

XLIV. [1]) O gednom mudrczy. [2]) gy bohatemu. [3]) to. [4]) k niemu. [5]) Dczeru. [6]) taku. [7]) (tato dvě sl. sch.) [8]) sch. [9]) (tato dvě sl. sch.). [10]) Wecz kral. [11]) gt.

B rozum; [1]) ſluha muoy geſt geho wuole.[13]) Protozz zzes[a]) do ſye chwile podle ſwe wuole kralowſtwie ſwe zprawowal, ale ne podle rozumu, tyem gſi ſluha ſluhy meho, toczziſſto wuole, genzz tobie panuge. Vſlyſſaw to Allexander wece: Zagiſte mudrzies [14]) odpowiedyel. Gdi v pokogi. A od te chwile kral Allexander ſwe kralowſtwie zprawowal podle rozumu, ale ne podle wuole. A tak Socrates oſtal [15]) w leſſe [50 a] ne podle wuole w ſwem zamutku. A kdyzz tak ſmutńye chodieſſe, przijſſed k ńyemu ńyekteraky ſtarziecz wece gemu: O mily miſtrze, Powiez mi, proczzs tak welmi ſmuten? Tehdy on dye: [16]) Powiem tobie. Cziefarzowu dczeru poyal ſem ſobie za zzenu pod taku [17]) vmluwu, zze [18]) kdyzz by kolywiek za mnu gſucz vmrzela, ya bych take na ſmrt myel [19]) giti. A ona gyzz azz na ſmrt nemoczna geſt.[20]) Protozz vmrzc-li ona, ya muſim ſwuoy zzywot ztratiti. Wece gemu ſtarziecz: Vczzin podle rady me, a dobrzie ſye tobie ſtane. Zzena twa geſt z ſemene kraloweho. Protozz kdyzz kral, otecz gegi, bude krew puſſtieti, wezma te krwe kazzizz ſwe zzeńye prſi gegie [21]) tu krwi zmazati. A k tomu wezmi trzi ty [22]) korzeny: s gednoho zwarzie trank[b]) [23]) dayzz gy na Czztitrobu piti, A ſ druhu dwu vdielage flaſtr kazz gi polowiczi na [24]) ſwuoy zzaludek przilozziti.[25]) A vczzini-li to, ynhed zdrawa bude. Ale Socrates wzem to korzeńye a otczowy krwe, wratil ſye zaſye k ſwe zzeńye a nauczzil gi, kterak ma toho [26]) pozzywati, aczz chće zdrawa byti. A vſlyſſaw [27]) to Cziefarz, zze Socrates tak pilen byl zdrawie ſwe zzeny,[28]) geho pyſſnye darowal a k welike czti geho wyzdwihl.

Duchownye: [29])

NAymileyſſi! Tento Cziefarz geſt pan naſs gezus kriſtus. Ale dczerka geho geſt kraſna [30]) duſſe kazzdeho czzlowieka, k obrazu y ku podobenſtwi bozziemu ſtwuorzena. Tu dczerku dal geſt chudemu Socrateſowi, toczziſſto [50 b] czzlowieku, genzz chud geſt, Jakozzto Swaty Job prawi:[c]) [31]) Nah ſem wyſſel z brzicha materze me,[32]) a nah ſye zaſie wratim. Ale pod kratku [33]) vmluwu Pan buoh kazzdemu czzlowieku duſſi dal,[34]) vmrzela-li by w geho towaryſtwi ſkrze ſmrtedlny hrziech, on by proto wieczzny zzywot ztratill. Protozz bude-li kdy duſſe nemoczna libofti hrziecha, vczzin yako [35]) Socrates vczzińill. Wegda do leſſa, toczzifs [36]) do Czierkwe ſwate, a tu naydeſs ſtarcze, toczziſſto zpowiedlńyka mudreho, gehozzto radu zdrawie wezmeſs,[37]) vczziniſſ-li wedle geho rady,[38]) aby nayprwe prſi ſwe zmazal a znamenal krwi kralowu otcze ſweho, toczziſſto aby myel vſtawiczńu pamatku vmuczzenye [39]) naſſeho mileho otcze [40]) gezukriſta w ſwem ſrdczi. Potô wezmi korzeńye, to geſt ſrdeczzne

---

[a]) s (nadeps.) [b]) (naps. na okraji.) [c]) ſwaty (černě) Job prawi (červ. a černě podtrž.).

M [12]) rozum moy. [13]) Sluha geho geſt Wole. [14]) zagyſtes mudrze. [15]) woſtal. [16]) wecze. [17]) takuto. [18]) sch. [19]) miel na ſmrt. [20]) sch. [21]) sch. [22]) ty trzy. [23]) ſſtitrobu. [24]) poloziti. [25]) sch. [26]) tiech. [27]) zdrawa byti A yhned yakz to vczinila tak zdrawa byla A vſlyſſew. [28]) byl tak pilen ſwe zieny zdrawij. [29]) sch. [30]) kraſna geſt. [31]) dij. [32]) z — me (sch.). [33]) taku. [34]) czlowieku genz chud geſt duſſi dawa. [35]) yakozto. [36]) totizto. [37]) wezmeſs zdrawij. [38]) podle raddy geho. [39]) sch. [40]) pana Otcze.

ſkruſſeńye, ſwatu zpowied a doſti vczzyńyeńye. Z prweho vczzin trank nebo napuoy, aby wzzdy zzelel hrziechow, A z druhych dwu vczziń [41]) flaſtr, toczziſſto ſwatu zpowied, ztlucz s doſti vczzyńyeńím; neb gedno bez druheho malo nebo nycz proſpiege, kdyzz muozz obe vczziniti, to geſt naylepſſie dobre.[42]) B

XLV.

O pannye ffloretynye.[1])

GAyus[2]) welmi mudry kdyzz w rzymye panowaſſe,[3]) tehdy w geho kralowſtwi byeſſye ńyekteraka[4]) pany, gmenem fflorentina, dywne[5]) kraſi, zze tak naczzitie kraſna byla, azz trzie kralowe pro ńy buoy wzeli, A ſ kazzde ſtrany tyech trzi kralow yako bez czziſla lidi za [51 a] hubeno[6]) bylo, a den ode dne mnozi zahinuli. Ale pańy y kńyezzata te rziſſe, widucze to, ſebrawſſe ſye geli przed Cieſarze rzkuće: Pane, pro tu fflorentinu, genzz geſt w twem panſtwi wzaczna, yako bez czziſla lidi ſeſſſlo y zahubeno a na kazzdy den geſſtie ſchazie.[7]) A gedno aczz k tomu brzo neuczziniſs,[8]) pro gegi miloſt wietczzie ſtrana tweho lidu ſeyde. Vſlyſſaw to Cieſarzz ynhed prſtenem ſwỹ liſty[9]) zapeczzetyw[10]) kazal pſati, aby ta giſta pany fflorentina beze wſſeho meſſkańye k ńyemu przigela. A kdyzz poſel liſty przyyall, drzewe nezz tam przigel, azz vmrzela ta giſta pańy[11]) fflorentina. Potom poſell ten giſty zaſye ſye nawratill k Cieſarzowi a powiedyell,[12]) zze by gyzz vmrzela Pańy[13]) fflorentina. Vſlyſſaw[14]) Cieſarz zamuťyl ſye Welmi, proto zze gye widieti nemohl. A ynhed kazal ſwolati wſſeczky malerze toho kralowſtwie. a kdyzz ſye malerzi przedeń ſebrali, wece gim Cieſarzz: Mogi wyerńy! tatoť geſt przicczina, procz ſem po was poſlal: Byeſſye w Cieſarzſtwi mem ńyekteraka pańy, gmenê fflorentina, take kraſy, zze yako bez czziſla pro gegi miloſt lidu zhynulo geſt.[15]) Napoſledy ſama geſt gyzz vmrzela, a ya gye nemohl[16]) widieti. Protozz gedte a ſe wſſi ſnazznoſti[17]) obraz gegy nadczztye namaluyte[18]) mńye, tak yako by zzywa byla, Skrze kteryzzto obraz kraſu gegi wida[19]) mohl bych poznati gi.[20]) Odpowe [51 b] dyechu[21]) ońy: Pane, ſyezzke wieci zzadaſs. Wſſichńy malerzi wſſeho ſwieta obrazu gegieho podobneho k te kraſye bez gednoho malerze, genzz ſye tagi na horach, nemohu vdyelati.[22]) vſlyſſaw to Cieſarz poſla[23]) po toho giſteho malerze. A kdyzz byll przigell, wece gemu Cieſarzz: Mily, ſe wſſy ſnazznoſti vczzín mi obraz, podobny kraſu ku pany fflorentyńye, a darugi tye dobrzie. Wece ten giſty malerzz: Pane, buď twa wuole. A nad to gedne wieczi proſim, aby wſſeczky kraſne panny y panye, genzz gſu w te rziſſy, byli przed tebu za czelu hodynu, M

---

[41]) a vczin z druhych dwu. [42]) to — dobre (sch.).

XLV. [1]) O gedne kraſne Panij, (na okraji:) Nativitats Reſurectionis lipegi. [2]) DAryus. [3]) kralowaſſe. [4]) niekteraka biſſe. [5]) diwna. [6]) ſeſſlo a zahubeno. [7]) ſchazegy. [8]) neuczziniſs pokoge. [9]) sch. [10]) zapeczzieti. [11]) sch. [12]) powiediel gemu. [13]) sch. [14]) Vſlyſſew to. [15]) lidij zhynuly ſu. [16]) nemohl ſem. [17]) (tato tři sl. sch.). [18]) wymalugte. [19]) wida kraſu gegy. [20]) sch. [21]) Odpowiediechu. [22]) namalowati. [23]) poſlal.

B aby byli *geſſtie przede mnu.*[a]) [24]) A tak ſye geſt [25]) ſtalo. Ale kdyzz kraſne panny a panye przed Cieſarze przywedeny byli, z tyech naykraſſye Czztyrzi wybrany gſu, a gine domow poſlany. Tehdy malerz yal ſye czzrwenu barwu obraza malowatý,[26]) A kterazz z tyech Czztyrzz myela oczzi yaſnyeyſſye [27]) y gyne vdy zpoſobileyſſie,[28]) podle gegye [29]) zpoſobu obraz malowal;[30]) A tak tyem byehem ten giſty obraz dokonal. A [31]) prziſſed Cieſarz, vzrzew ten giſty obraz wece: O ffloréntino, florẽntino, ńykdy ſem twe kraſy newidyell w tomto zzywoſie; dýw nenye, zze gich tak mnoho pro twu miloſt zahynulo. O florentino,. florentino, by zzywa byla, dnes nade wſſeczky by tohoto malerze milowala, genzz tye w take kraſye namalowal, zze wſſichny na twuoy obraz hledieti zzadagy.[32])

Duchowńye:[33])

NAymileyſſi! Cieſarz [52 a] tento geſt buoh, otecz nebeſky. Ale ffloréntina tak [34]) kraſna [35]) znamenawa duſſi kazzdeho czzlowieka, k uobrazu bozziemu ſtwuorzenu,[36]) genzz geſt ſkrze trzi krale oblezzena,[37]) toczziſſto ſkrze dyabla, ſkrze ſwiet, ſkrze tielo pro hrziech prweho czzlowieka, A od kazzdeho geſt poruſſena, toczziſſto hrziechem zmazana.[38]) Protozz mnoho gich zahynulo, nebo wſſichńy przed bozzim wzkrzeſſeńím do pekla a do przedpekle ſſtupowali.[39]) Vzrzewſſe to ſtarſſi, pańy y kńyezzata, ſwate patriarchy y proroczi, yali ſye k bohu wolati rzkuce: O by nebe zborzill a ſſtupil, a mnoho gynych rzieczzi o narozeńy bozziem, zzadagicze, aby ſye raczzil naroditi a ſwuoy lid od ſmrti wykupiti.[40]) Ale pohrziechu, przed narozeńím bozzim vmrzela geſt ffloréntina, toczziſſto duſſye. Protozz malerzi ſwolańy gſu, toczziſſto angele y wſſeczka rziſſe nebeſka, aby ten obraz obnowili. genzz ſye wymluwali,[41]) zze toho vczziniti nemohu, kromye gednoho malerze.[42]) Nebo yzzadny mezi angely y mezy lidmy neńye nalezen, genzz by to vmyell vczziniti,[43]) a [44]) ten giſty obraz aby [45]) obnowiti mohl, toczziſſto duſſi k newynnoſti nawratiti, gedno ten malerzz, genzz geſt [46]) ſ hory prziſſel,[47]) to geſt pan naſs gezus kriſtus, genzz geſt [48]) s nebe ſſtupil, aby ten giſty obraz obnowil, a to czzrwenu barwu, to geſt s [49]) ſwu ſmrti a ſwatu krwi. Ten malerz, to geſt pan naſs mily [50]) gezus kriſtus,[b]) wybral ſobie [52 b] Czztyrzi naykraſſie zzeny,[51]) toczziſſto Czztwero doſtogenſtwie oſlawene duſſi: krzyechkoſt,[52]) neſmrtedlnoſt, yaſnoſt, prorazywoſt nebo prochodnoſt [53]) nebo hbitoſt. Nebo zze dal byt duſſi ſ kameńím, roſty s ſſtiepy, byti ſ howady, rozumyeti s angely, A tak obraz, toczziſſto duſſie czzlowieczzie, geſt obraz obnoweny. Ale [54])

---

[a]) (za) byli (ps.) przedemnu; (to přetrž. a nadeps. červ.) geſſtie przedemnu. [b]) (za tím podeps. pozd. rukou a jiným inkoustem) genż geſt.

M [24]) aby — mnu (sch.). [25]) sch. [26]) barwu czierwenu malowati obrazu. [27]) yaſniey. [28]) zpoſobenieiſſij. [29]) gych. [30]) namalowal. [31]) sch. [32]) ziadagy hledieti. [33]) sch. [34]) ta. [35]) kraſna panij. [36]) ſtworzena. [37]) obleżena ſkrze trzy krale. [38]) zmamena. [39]) wſtupowaly. [40]) lid raczil wykupiti od ſmrti. [41]) wymluwily. [42]) zze – malerze (sch.). [43]) sch. [44]) anebo. [45]) sch. [46]) sch. [47]) sſtupil. [48]) sch. [49]) s (sch.). [50]) sch. [51]) zieny naykraſſij. [52]) oſlawme duſſi krzepkoſt. [53]) prochudnoſt. [54]) A tak.

Cieſarz, toczziſſto buoh otecz, takto wece: O florentino, toczziſſto duſſe kazz- B
deho czzlowieka, welmi maſs toho malerze milowati, toczziſſto pana gezu-
kriſta, nade wſſeczko, genzz s[55]) ſwu ſwatu krwi tye zmalowal a w newỹnoſt
tye nawratill. Protozz rczi[56]) za to geden Otczze naſs a gedno Zdrawa maria
ſ nabozzenſtwim, aby nas raczzil dnes[57]) ſwu ſwatu krwi zmalowati a potom
ſwu miloſt dati.[58])

XLVI.

O Cieſarzi Theodoſyowy.[1])

Theodosi[9][2]) Cieſarzz w rzymyc kralowal a[3]) mudry welmi, genzz zrak
ztratil byeſſye. Vſtawil byl za[4]) zakon taky, powyeſyw zwuon na ſwe ſyeńy,
zze ktozzkolywiek myel by czo czziniti, aby przigda w ten zwon pozwońyl.
A ynhed aby ſudcze, yakzz ten zwon vſlyſſy, sſtupil dolow[5]) a prawdu kazz-
demu[6]) aby[7]) vczzyńyl. W tu chwili byeſſye ńyekteraky had, genzz pod
tyem zwonem hńyezdo myegieſſe a[8]) k tomu ſwuoy plod wywuodyeſſye.
I[9]) ſtalo ſye, kdyzz gyzz mali hadyenczi[10]) po nyem plzieti[11]) mohli, ſtary
had y ſ dyetmi gednoho czzaſſu na ſluncze na myeſto wylezl. A kdyzz tam
na ſlunczi byeſſye, nyekteraka welika [5̄3 a] zzaba w geho hńyezdo weſſla
a tu bydleti chtyela. Tehdy kdyzz ſye zaſye s ſwymy dyetmy wratil, Vzrzew
tu giſtu zzabu, wſſed na ten giſty prowaz yal ſye zwońyti, yako by rzekll:
Sudcze, ſtup dolow a vczzin mezi mnu a mezi[12]) tu[13]) zzabu prawy ſud,
genzz naſilim w mem hnyezdye przebywa. Ale Sudcze, kdyzz ten zwon vſlyſſal,
sſtupil dolow, a yzzadneho newidẏew, y ſſel zaſie. Ale had yal ſye opiet
zwońyti. A[14]) vſlyſſaw to ſudcze opiet sſtupil dolow a hada vzrzel, an na
prowaze wiſyeſſye zwonu. Ohledaw pilnye, czo by to bylo, nalezl[15]) zzabu,
ano[16]) w[a]) geho hnyezdye ſedi. wſtupil k Cieſarzowi, a kterak ſye przihodylo,
zwieſtowal. Vſlyſſaw[17]) Cieſarz wece k ńyemu: Ruczze ſendi[18]) dolow a
zzabu s hńyezda wen wyzzeń y[19]) zabi, aby ſwe mieſto bez przieka zi myel.
A tak ſye ſtalo. kdyzz zzaba zabita byla, had y s ſwymy dyetmy do ſweho
hnyezda zaſye ſye ſtyehowal.[20]) Ale potom, kdyzz Cieſarzz gednoho czzaſu
w ſwe komorzie na ſwe poſteli[21]) odpoczzywaſſe, A ten giſty had[b]) do geho
komory wſſel a neſa w ſwych vſtech maly kamenek. A[22]) vzrzewſſe geho[23])
komornyczi yali ſye Cieſarzowi prawiti a[24]) rzkuce, zze by had k ńyemu
ſſel. wece gim Cieſarzz: Neprziekazzeyte ge[v]; Mńym, zze mi nycz zleho ne-
uczzyńy. Tehdy ten giſty had, wſſed na Cieſarzowu poſteli, przitoczzil[25]) ſye
k geho twarzi. A kdyzz k oczzyma przilezl, ten giſty kamenek, yako w uſtech

---

a) w (nadeps.). b) (za tím jakési písm. jako) do (a oprav.) g.

[55]) s (sch.). [56]) rczy kazdy. [57]) dnes raczil. [58]) dati Am̃. M

XLVI. [1]) O hadu a ziabie. [2]) TEodyzius. [3]) sch. [4]) sch. [5]) sch. [6]) kazdemu prawdu. [7]) bez meſſkanij. [8]) y. [9]) sch. [10]) hadienczy malij. [11]) plazyti. [12]) sch. [13]) tuto. [14]) sch. [15]) Nalez. [16]) ana. [17]) Vſlyſſew to. [18]) ſeydi. [19]) a. [20]) wſtiehowal ſe. [21]) na ſwem lozij. [22]) sch. [23]) gey. [24]) sch. [25]) przytocziw.

B [53 b] myegieſſe, puſtil gemu na oczzi, A ynhed zalezl pryczz.[26]) Ale Cieſarz, yakzz brzo tyem giſtym kamenem oczzi ſwych ſye[27]) dotekl, ynhed yaſny zrak przyyal[28]) ne ſ malu radoſti. Potom ten giſty kamen azz do ſmrti ſ weliku ſtrazzi chowal, a bohu milemu s weliku radoſti dyekowall.

Duchownye:[29])

NAymileyſſi! Tento Czeſarz geſt kazzdy czzlowiek, ſlep k bohu, kakzzkoli widom geſt k ſwietu. zwon powieſſeny yazik[30]) kazatelſky, genzz ma w giſte czzaſy zwoňyti. Ale prowaz toho giſteho zwonu geſt ſwate piſmo,[31]) gimzzto kazatel ma cztnoſti a[32]) hrziechy zwieſtowati, kterak by mohll cžlowiek[33]) ſkrze cztnoſti do nebe wſtupiti. A ſkrze hrziechy, ktozz ſye gich nechcze warowati, na wyeczzne zatraczenyc do horuczieho pekla dan bude. Ale had, genzz hňyezdo byl vczziňyl pod tyem prowazem, znamenawa zpowiedlnyka mudreho, genzz ſye ma polozziti ſkrze ſwate piſmo w hnyezdo, toczziſsto w ſrdcze hrzieſſneho. Ale ſrdcze[34]) to geſt ſwiedomyc kazzdeho czzlowieka, ma ſſtupiti a wſſeczko z ſrdeczzneho[35]) ſkruſſeňye ſkrze ſwatu zpowyed rozſuditi.[36]) Ale[37]) aczz zzaba, toczziſsto dyabel, hnyezdo, to geſt ſrdcze czzlowyeczzie, kdy naſilim oſadi; Tehdy had, to geſt mudry knyez, ma boyowati ſ dyablem, hrzieſſnev[38]) dada nauczzenye, kterak by mohl dyabla oddaliti[39]) A tak gey wyhnati z ſrdcze czzlowieka. Take ten giſty had, to geſt mudry zpowiedlňyk, ma przineſti kamen, gymzzto [54 a] Cieſarz, to geſt kazzdy hrzieſſny czzlowiek, mohl by zrak, to geſt poznaňye miloſrdenſtwye bozzieho, ochotnym nauczzenim,[40]) aby w ſwe ſlepotye, to geſt w hrzieſſiech neoſtal,[c]) wzieti,[41]) Ale aby [2]) myel czelu nadiegi s doufaňím, w kteruzzkoli[43]) hodynu pozzele hrzyechow ſwych ſrdeczznym ſkruſſením, ſpaſen bude.

XLVIII.*)

O gedne zahradye.[1])

Troyanus Cieſarz w rzymyc kdyzz panowal, myegieſſe gednu zahradu, rozliczznych ſſtyepow naſazenu, Nad ňyzzto ſtrazzi zwlaſſtňyeho byeſſe[2]) poſadil, aby pilnye te zahrady oſtrziehal. W tu chwili byeſſe nyekaky[3]) dywuoky weprz blyz odtud w gednom hagi, genzz proborzyw zed, wſſed do te giſte zahrady, mnoho ſſtyepow zkazil. Zaťyem ten giſty ſtrazzny potkaw ſye[a]) ſ weprzem gemu vcho lewe vtal. A ynhed ten giſty weprz boleſti welmi zkwiczzew

c) (za tím ps.) Ale (přetrž.).
*) Č. XLVII není v tomto rukp.
a) (pod tím sl. jiné vyškrabáno).

M [26]) przycz. [27]) sch. [28]) przyiel. [29]) sch. [30]) geſt yazyk. [31]) piſmo ſwate. [32]) y. [33]) sch. [34]) ſudcze. [35]) wſſeczko ſrdeczne. [36]) rozſuditi ſkrze ſwatu zpowied. [37]) sch. [38]) hrzyſſnym. [39]) diablu odolati. [40]) nauczenim mieti. [41]) sch. [42]) sch. [43]) keruzkoly.
XLVIII. [1]) O gednom weprzy, (na okraji:) O dni ſaudnỳ. [2]) byl. [3]) nieyaky.

y wybiehl [4]) z zahrady. Opyet druhe po malych [5]) dnech ten giſty weprz wſſel B
do te giſte zahrady a mnoho ſſkody vczzinill. Vzrzew gey opiet ten giſty
zahradńyk, potkal ſye ſ ńym [6]) a vcho gemu prawe vtal. A zkwiczzew [7]) opiet
weprz wybyehl wen z zahrady yako y prwe Opyet w kratkem czzaſu wſſed
ten giſty weprz trzietie do zahrady, mnoho przeliſs ſſkody vczzińil. Vzrzew
gey opiet ten giſty zahradńyk, potkaw ſye ſ nim, oczas ge[v] vtal; opyet kwiczze
yakozzto drzewe [8]) wybyehl wen. Potom opiet w zapieti czztwrte wſſed do
zahrady mnohem wieće ſſkody [54 b] vczzińill, nezzli kdy [9]) prwe. vzrzew to [10])
ten giſty zahradńyk, oſſtyepem gey w ſame ſrdcze vhodyl, azz na tom mieſtie
ynhed padl a vmrzel.[11]) Ale kucharzz, kdyzz gey byeſſe przíprawil, ſńyedl
ſrdcze toho giſteho weprze. A kdyzz tu giſtu krmi przed krale przineſli, otazal
tyech giſtych ſluh, kam by ſye ſrdcze od [12]) toho giſteho weprzie podẏelo.
Ale ſluhy newieduce wratili ſye do kuchyńye a na to giſte ſrdcze yali ſye
ptati na kucharzowi. Odpowiedye gim kucharz: Powiezte krali, zze ten giſty
weprz yzzadneho [13]) ſrdće nemyel. A neraczzi-li tomu wierziti, ya chci toho
doweſti. Sſedſſe ſluhy krali to powiedyeli. Ale kral newyerze tomu wece:
Czo geſt, genzz prawite? Podobne-li geſt [14]) to? kto geſt widyel zwyerzie bez
ſrdcze? Zawolayte ſem kucharze, atť toho dowede, yakozz prawi. Tehdy oňy
toho giſteho kucharze zawolali przed Cziefarze. A kdyzz przigide, y [15]) wece
k ńyemu Czyeſarzz: Zprawizz mye toho, kterak geſt to, zze tento weprz
ſrdcze nemyel. A nedowedeſſ-li toho, twuoy [16]) zzywot plati. Odpowiedye
kucharz: Mily pane, wye twa miloſt dobrzie, zze kazzde myſſleńye od ſrdcze
pochazie. Protozz kdezz nenye myſſleńye, yzzadneho tu ſrdcze nenye. Tento
weprz, kdyzz nayprwe byll do zahrady wſſel a weliku ſſkodu vczzińill, za-
hradńyk vzrzew to vcho gemu lewe vtal,[17]) an kwiczze wyſſel wen. by byl
ſrdcze myel a vcho ztrączene mycw,[18]) [55 a] myſlil by byl a [19]) pamatowal
by, aby [20]) toho neuczzinil, aby [21]) opiet do zahrady newſſel [22]) a prawe vcho
aby [23]) neztratil.[24]) A potom nemyſſle na to opiet wſſel trzietie, azz y oczas
ztratil. A napoſledy nemage myſſlenye ańy pamyeti na to, ztratil zzywuot,
proto zze ſrdcze nemyel. Vſlyſſaw to kral nemohl proti tomu nycz rzieczi,
a kucharz ſkrze to ſmrti [25]) vſſell.

Duchowńye: [26])

NAymileyſſi! Tento Cziefarz geſt naſs mily pan gezus [27]) kriſtus, genzz
ďywńye ſſtyepńyczze miluge, toczziſſto ſtawy lidſke, yakozzto gſu lide nalezeńy
a dobrzi krzyeſtiane, w gichzzto ſrdczi ſſtyepuge dobre ſſtyepy rozliczzneho
owuocze, toczziſs cztnoſti, Jakożto geſt deſatero bozzie przikazanye, Sſeſtero
miloſrdenſtwie a gine rozliczzne cztnoſti, Wieru, nadiegi a miloſt. Ale [28]) nebo
geſt naſs mily gezus kriſtus, genzz geſt [29]) ſtrazze te zahrady, to geſt wſſech

---

[4]) wybize. [5]) malo. [6]) ſe opiet ſ tim weprzem. [7]) Zkuiczaw; A (vynech.). [8]) yako drzywe. M
[9]) sch. [10]) sch. [11]) vpadl a vmrzel yhned. [12]) sch. [13]) sch. [14]) ge. [15]) sch. [16]) twoyt. [17]) vtal
lewe. [18]) sch. [19]) byl (sch.) y. [20]) Ale. [21]) neb. [22]) wſſel. [23]) sch. [24]) ztratil. [25]) ſmrti ſkrze to.
[26]) sch. [27]) pan naſs mily yeziſſ. [28]) sch. [29]) (tato dvě sl. sch.).

B ſtawow lidſkych. ten vſyna nayprwe vcho lewe, to geſt berze nam przately, abychom ſweho zzywuota polepſſili. A kdyzz ſye na to neobratime, vſína nam prawe vcho, to geſt myleyſſye przately a blizſſye, yakozzto dyeti, ſyna nebo dczerku, otcze nebo materz. A kdyzz opyet byedny a hubeny czzlowiek ſyem ſweho zzywuota nepolepſſy, w kratke chwili ten ſtrazzny[30]) vtne gemu oczas, toczziſſto odeyme gemu zzenu geho naymileyſſy a zbozzie mynute.[31]) Pakli wzzdy geſſtie[32]) nechcze ſweho zzywota polepſſiti a na ty wieczi ſye nerozmyſſle [55 b] ſy[33]) a hrziechu nechće oſtati, Tehdy pan boh ſkrze Jonatu, to geſt ſkrze ſmrt, gey koneczzńye kazze[34]) zahubiti[35]) a kucharzowi gey dati,[36]) to geſt dyablowi, aby gey pekl na wieky w uohńy a vwarzil.[37]) Potom w ſudny den pan buoh bude ſye ptati na ſrdcze czzlowieczzie, to geſt na duſſi. Tehdy dyabel odpowye, zze duſſe nenye. Nebo by duſſi myel, tehdy by ńykdy przikazanye bozzieho neprzeſtupil. a ſ ſyem dyabell na wieky duſſi pozrzel. A ten giſty weprzz geſt kazzdy czzlowiek, genzz w bozzi zahradye, to geſt w ſwem ſtawu, mnoho przeſſkodi a ſhrzeſſy po ſwem krſſtu.

XLIX.

Od Anthonye krale.[1])

ANthonius w rzymye kralowaſſe, gêz trzi moczi do ſebe myegieſſe: Nayprwe zze myel ſilu w tu chwili nade wſſechny lidi, Druhe zze myel ſbozzie a mudroſt nade wſſeczky, Trzietie kraſu a wzroſt. Ale zzeny dluho negmyegieſſie. Naypoſledy przietele[2]) geho y gyna kńyezzata y pańy radili gemu rzkuce: Pane, dobret geſt, aby ſobie zzenu poyall a ſ ńy dyetky myel. Tehdy on vſlyſſaw gich radu y wece k ńím: Mogi mili y mogi wierńy![3]) wiete dobrze, zzetť ſem welmi bohaty y[4]) moczny; zbozzie welikeho[5]) nepotrzebugi. Protozz gedtezz po rozliczznych kralowſtwich y kragynach a mńye kraſnu a[6]) mudru y vrozenu ďyewku naygdyete. A naygdete-li kteru taku[7]) ſ tyemyto trzmy dary, yako ſem rzekl, Toczziſſto aby byla kraſna, k tomu vrozena, trzetie aby byla [56 a] mudra, aczz by[8]) chuda byla, proti gi chczi[9]) ſobie za zzenu myeti. Vſlyſſewſſe to ońy, ynhed ſye rozgeli po rozliczznych wlaſtech, azz y nalezli w gednom myeſtie gednu pannu kraſnu a mudru y vrozenu, ale chudu. A yakzz brzo nalezli, tak[10]) ynhed Cieſarzowi dali wiedyeti.[11]) Ale Cieſarz, chtie gegie mudroſti zkuſiti, zawolaw k ſobie poſla y wece k nyemu:[12]) Ay, teď tobie dawam kus platna lńyeneho, dluhy na trzi palcze a ſſyroky na tolikezz palczow; gedyzz k te giſte dyewcze. A kdyzz tam przigedeſs, pozdrawie gye ode mne, dayzz gi toto platno, att by mi z ſwe mudroſti vdyelala koſſili,[13]) hodnu na muoy zzywuot z toho[14]) giſteho platna. a vczzini-li to, chczi gi ſobye za zzenu pogieti. Poſel nycz nemeſſkage k te

---

M [30]) ſtraze. [31]) minuteho. [32]) sch. [33]) nerozmyſſlee. [34]) sch. [35]) zahubij. [36]) kaze dati. [37]) w ohni y warzyl.

XLIX. [1]) (bez náp.). [2]) Napoſledy prziatele. [3]) wiernie. [4]) a welmi. [5]) wicze. [6]) sch. [7]) takowu. [8]) by y. [9]) proto chczy gy. [10]) sch. [11]) widieti daly. [12]) posla wecze. [13]) koſſily vdielala. [14]) z tohoto.

giſte pannye gel a gye od Cieſarze pozdrawyw wece:[15]) Dyelay, totť platno, B
genzz geſt wzdeli y na ſſyrzz na trzi palcze. vczzyńyſſ-li z ńyeho koſſili, hodnu
Cieſarzowu zzywotu, chczet tye ſobie za zzenu wzieti. Tehdy ona wece:
kterak to muozz byti? pońyawadzz neńye delſſi ańy ſſyrſſy, gedno trzi[16])
palcze, neńye to podobne, by z toho mohla koſſile hodna Cieſarzowi byti.
A przeſ to poſle-li bi mi ſye ſud taky, w ńyemzzto a ſkrze kteryzzto mohla
bych to vczzyńyti, za koſſili doſti dluhu y ſſyroku gemu ſlibugi. Poſel vſly-
ſſaw tu rzieczz wratil ſye k Cieſarzowi a gemu to odpowyedyel, czo geſt byl
te pannye giſte[17]) wzkazal. Tehdy Cieſarzz nepo [56 b] meſſkaw ſud k tomu
hodny gi[18]) poſlal, A[19]) ta giſta panna wzemſſi ten giſty ſud z tak maleho
platna w tom giſtem ſudye koſſili Cieſarzowi hodnu, dluhu y ſſyroku vďyelala.
A ynhed Cieſarz gi za zzenu ſobie ſ weliku zzadoſti[20]) poyal y korunowal.

Duchownye:[21])

NAymileyſſi! Tento Cieſarz geſt naſs pan gezus[22]) kriſtus, moczny
y bohaty y[23]) mudry y kraſny nade wſſeczko ſtworzeńye. Ale panna kraſna
z pokolenye kraloweho geſt panna maria, matka boha y czzlowieka, genzz
byla kraſna, mudra[24]) a nad to miloſti plna; k nyzzto[25]) kral nad krali po-
ſlal ſweho poſla,[26]) Gabriele archangela, genzz gye od nyeho pozdrawil a[27])
rzka: Zdrawa, miloſty plna! Platno poſlane geſt miloſt duchownye; ma dlu-
hoſt a ſſyrz[28]) na trzi palcze, trzy wlaſtnoſti ſwate trogicze:[29]) Mocz boha
otcze, Mudroſt boha ſyna, dobrota ducha ſwateho. Ale ſud ten, w nyemzzto
ta koſſile[30]) geſt dokonana, toczziſſto tyeleſenſtwie naſſeho mileho pana gezu-
kriſta zaſtyeńyeńye, w ńyemżto yako w ſudu geſt ta koſſile dokonana. Vzrzew
to otecz nebeſky, gi k ſobye wzem,[31]) w kralowſtwi nebeſkem gi korunowal,
kdezzto za nas ſweho mileho ſyna[32]) proſy, a on ſweho otcze mileho.[33])
Protozz kdezz geſt toliko proſeb,[a])[34]) neſnadnye bude oſlyſſan, ktozz za po-
dobnu wyecz proſiti bude.

L.

O gedne pany.[1])

KDyzz Pompeyus w rzymye kralowaſſe, w geho rziſſi byeſſye nyekteraka
[57 a] pańy przeliſs kraſna a wſſem welmi myla. A podle te giſte pańye
w ſuſedſtwi bieſſie ńyekteraky w ſuſedſtwi[2]) rytierz, take kraſny y wſſem mily,
genzz tu giſtu pańy czzaſto nawſſtyewowaſſe. I[3]) przihodilo ſye gednoho dne,

[a]) (ps.) pro — oſob, (střední) o (přetrž., z posl. učiněno) e.

[15]) y wecze. [16]) na trzy. [17]) czoz tey gyſte pannie. [18]) gy hodny. [19]) Ale. [20]) gy M
ſobie za Zienu Czyſarz s weliku Radoſti. [21]) sch. [22]) pan naſs Geziſſ. [23]) sch. [24]) a mudra.
[25]) k niz. [26]) poſla ſweho poſlal. [27]) sch. [28]) ſſirokoſt. [29]) Trogycze ſwate. [30]) ten (sch.);
w niemz ta gyſta koſſile. [31]) Wzem gy K ſobie. [32]) ſweho mileho ſyna za nas. [33]) mileho
Otcze. [34]) prozb.

L. [1]) O gedne panij a rytirzy; (na okraji:) Donica 1. poſt Trinit. [2]) (tato dvě sl. sch.).
[3]) sch.

B zze ta giſta pańy ſokola na ſwe rucze neſyeſſie. Vzrzew to ten giſty rytyerz welmi dywńye y ſnazznye yal ſye proſiti, aby gemu toho Sokola puoyczzila. Tehdy ona dye[4]) gemu: Sokola tobie poyczzim, ale hleday, by ſye gemu neukoge[5]) mne nezapomenul. Odpowiedye rytierz: O mila pańy, boh toho neday, bych to vczzinill, Ale wiece mam twu miloſt milowaſi nezzli drziewe, a czzaſtiegye v twe miloſti bywati. Po te rzieczzi Pany gemu Sokola[6]) dala, A[7]) on odgew tak welmi Sokola milowall[8]) a gemu ſye okogil, a[9]) czzaſto ſ ńym hońyeſſie, tak[10]) zze panye ńykdy[11]) nenawſſtyewil, azz[12]) gye y[13]) zapomenul. Ale ſrozumyewſſi tomu pany,[14]) czzaſtokrat poń ſlaſſie, a on na to ńycz ſye neobratil. Napoſledy poſlala gemu liſt, welmi geho proſiecz, aby k ńy przigel bez meſſkanye. Vzrzew liſt a gemu ſrozumyew[15]) gel k te giſte pańy, wſſeho nechaw, wzem ſokola[16]) na ruku. A kdyzz tam przigel, Wece ge[v] pańy: Wratſ mi meho Sokola![17]) A kdyzz gi on podal Sokola, Wece k ńyemu pańy: Wieće toho[18]) Sokola nebudeſs milowati. Weće rytierz: I proczz, mila pańy? Odpowiedye ona: Proto zzes gey wiece milowal nezzli mye, A on przicżzyna rozdyeleńye naſſeho, zze[19]) gſi mne dluho nenawſſtyewil. A ynhed przed ńym [57 b] tomu Sokolu[20]) hlawu ſtrhla, mluwiecz takto: Mily, nemycy za zle, ale za dobre myey, Nebot[21]) ſem to proto[22]) vczzińila, aby v mne bywal yako[23]) prwe.

Duchownye:[24])

NAymileyſſi! Tento Czieſarz geſt otecz naſs nebeſky. Pany ta kraſna geſt bozſtwie, ſpogene s człowieczzenſtwim. Rytyerz geſt kazzdy czzlowiek nebo krzeſtyan, genzz dluzzen geſt pany, toczziſſto[25]) boha y czzlowieka,[a]) nade wſſeczko milowati, to geſt pana gezukriſta, genzz geſt prawy buoh y czzlowiek,[26]) A ma gey czzaſto nawſſtyewowati ſſeſterem miloſrdenſtwim. Jakozzto ſam kriſtus prawi:[27]) Czo gſte gednomu z tyech mych[28]) naymenſſich vczzińili, mńye gſte vczzinili. Ale Sokol znamenawa zbozzie minule, kterezz pan buoh dawa, aby gey ťyem wyecze milowali a czzaſtyegye chude ſſtyedrymy almuzznamy nawſſtyewowali. Ale byedny czzlowiek y nemudry, kdyzz bohat bude, przirownan bude howadom nemudrim a rowen gim bude, gda po ſwe zzadoſti a chlipnoſti, kam gey[b]) wede, zapomina bozſke dobroty y[29]) laſky, kteruzzto k nyemu ma y myel, Netoliko zze gey ſtwuorzil, zbozzie,[30]) kraſu, ſilu, mudroſt nad gyne dal, ale zze gey ſwu ſwatu krwi wykupil. ńykdy ſye na to nerozpomene, by gey w geho chudych z toho[31]) zbozzie[32]) nenawſſtyewowal,[33]) ale ſ onyem bohatczem zatracenŷ nad yzzadnym ſye nechcze ſlito-

---

[a]) y czzlowieka (postaveno za) milowati (přemíst. naznač.). [b]) (ps.) ge, (z) e (oprav.) y, e (nadeps.).

M [4]) wecze, gemu (sch.). [5]) neukogil. [6]) ſokol. [7]) sch. [8]) zamilowal. [9]) sch. [10]) honie; tak (sch.). [11]) dluho. [12]) a. [13]) sch. [14]) panij tomu. [15]) vrozumiew. [16]) ſokol. [17]) moy ſokol. [18]) tohoto. [19]) Proto ze. [20]) yhned tomu ſokolu przed nim. [21]) proto ziet. [22]) sch. [23]) yako y. [24]) sch. [25]) totitozto. [26]) czlowiek pravy. [27]) dij. [28]) z mych tiech. [29]) a. [30]) a zbozij. [31]) (tato dvě sl. sch.). [32]) zbozim. [33]) nawſſtiewowal.

wati. Pan buoh to wida[34]) mnohokrat takym lidem odgima zbozzie, zdrawie, B
ſſtieſtie y ſilu, [58 a] aby aſpoň[35]) a tyem dotknuti gſuce gey milowali w[36]) nuzi, gehozz milowati w ſſtieſty nedbali. O ňychzz dauid dye:[c]) kdyzz gye hubieſſe, hledachu geho a wraczowachu ſye na uſwitie a k ňye[v] gdyechu. A ginde tyzz Dauid dye:[d]) Yali ſye k bohu wolati, kdyzz zarmuczeny byli, a wywedl gye hoſpodin z nuze gich.

LI.

O trziech towarziſſiech.[1])

Nyekdy[2]) byechu trzie towaryſſie a czeſtu gedyechu ſpolu. I[3]) przihodylo ſye bylo gim geden den, zze wiece pokrmu nemyeli kromye gednoho peczencze chleba, a byechu welmi laczzňy. y geli ſye mezi ſebu mluwiti rzkuce: Rozdielime-li tento pecznecz na tre, yzzadny nas[4]) ſyt nebude; ale poradme ſye o to, czo mame z toho peczencze vczziňiti. Tehdy geden z ňych wece: Vſnyem tuto na ceſtie, a ktozz z nas bude mieti naylepſſi ſen, ten ſam pecznecz ſnye.[5]) Ynhed k te radye gina[6]) dwa przywolila rzkuce: Ano, dobre, ſpyeme. y[7]) yali ſye ſpatý. A w tu chwili ten towaryſs, kteryzz tu radu byeſſie[8]) wydal, Wſtaw, ańy ſpye, weſſken[9]) ten pecznecz ſnyedl a ſwym towaryſſom y kuſa neoſtawil. Vczzyňyw to zbudil[10]) ſwe towaryſſye a rzka: Wſtaňte ruczze. gyzzt geſt czzas, a kazzdy ſwuoy ſen rozprawyey.[11]) Tehdy prwňy yal ſye ſweho ſna rozprawieti a[12]) rzka: O naymileyſſi, dywny ſem ſen myel. Widyel ſem geden rzebrzik zlaty od zemye azz do nebe, po ňyemzzto angele wſtupowachu y ſſtupowachu, a mu duſſi z meho tyela wzemſſye do nebe gi wedli. A tam gſem widyel boha [58 b] otcze y ſyna y ſwateho ducha,[13]) a myel ſem tam taku radoſt, gyezzto oko newidalo,[14]) ańy vcho ſlychalo, ańy[15]) w ſrdcze czzlowieczzie wſtupilo. A toť geſt ſen muoy. Wece druhy: A ya ſem widyel ſen welmi hrozny a protywny twemu ſnu, zze dyablowe zzeleznymy haky a ohňywymy duſſi mu z meho tyela wydrzzeli a do pekla gi neſli a na gednom mieſtie poſadili mezi oſtrymy brzitwamy. A rzekli mi: tak Dluho budeſs w tom mieſtie przebywati, dokudzz pan buoh w nebi[16]) bude kralowati. A to geſt ſen muoy, kteryzz gſem ya nynye widyel. Wece trzieti, kteryzz gim byl k tomu[17]) radu dal: Slyſſte take ſen muoy, kteryzz ſem ya nynye widyel. Prziſſel ke mňye angel bozzi, y wece: Mily, chczeſſ-li widyeti,[18]) kde gſu towaryſſie twuogi? Odpowiedyel ſem: Y owſſem, mily pane, protozze mame mezi ſebu geden pecznecz[a]) chleba rozdyeliti. bogim ſye, by ňyekam daleko nezaſſli, azz by mi ſye ňycz nedoſtalo. Weče angel: neňye tak, Ale

---

[c]) O — dye (červ. a černě podtrž.). [d]) A — dye (červ. a černě podtrž.).
[a]) (ps.) peczenec, (prostř.) e (přetrž.).

[34]) wieda. [35]) as; a (sch.). [36]) a w. M

LL. [1]) O trzy ſnow. [2]) Kdyz. [3]) gydechu ſpolu; I (sch.). [4]) z nas. [5]) zniez. [6]) druha. [7]) sch. [8]) tu biſſe raddu. [9]) wſſeczken. [10]) zbudiw. [11]) rozprawij. [12]) sch. [13]) ducha ſwateho. [14]) newidielo. [15]) ſlyſſalo Ne ani. [16]) (tato dvě sl. sch.). [17]) (tato dvě sl. sch.). [18]) wiedieti.

B ten pecznecz lezzi podle tebe. Protozz poď po mńye! y przywedl mye[b]) k wratom nebeſkym. I vkazal mi[19]) gednoho, toczziſs tye, genżs byl do nebe wtrzzen, an ſedy[20]) na zlate ſtoliczi, a mnoho a rozliczznych krmi[21]) przed tebu na gednom ſtole ſtogi.[22]) I wece mi Angel: Ay, toť twuoy towaryſs v welike radoſti y w ſitoſti geſt a na wieky ma tam byti.[23]) Protozz poď ſe mnu opyet, a vkazzitť druheho tweho towaryſſie. A kdyzz ſem po nyem ſſel, wedl mye ku pekelnym wratom, [59 a] a widyel ſem tye, druheho towaryſſe, yakozz gſi[24]) ſam prawil, w ńyekterakem mieſtie, w nyemzzto byeſſie mnozſtwie nyekterakych oſtrych brzitew, a ty lezziſs, a przed tebu wſſeho dobreho doſty, czo[25]) ku piti a k gedlu ſluſſi,[26]) anoť tu ſluzzie. tehdy ſem tebe otazal a[27]) rzka: O mily towaryſſi, kterak nerad wizi tebe w tomto mieſtie! Proſim,[28]) powiez mi, kterak dluho maſs w tomto mieſtie przyebywati? Odpowiedyels[c]) mi a rzekls:[d]) Dokud[29]) pan boh kralowati bude. Protozz wſtań brzo a ſnyez ten pecznecz, neb ańy mne ańy meho towaryſſie wiecze nevzrziſs.[e]) A ya vſlyſſaw to ynhed ſem wſtal y ſnyedl ſem weſſken ten pecznecz podle tweho przikazanye.

Duchownye pak Takto:[30])

NAymileyſſi! ſkrze tyto trzi towaryſſye mame rozumieti troge pokolenye lidſke: Skrze prweho zzidy a pohany, Skrze druheho bohate a moczne tohoto ſwieta, Skrze trzietyeho dobre krzieſtyany. Skrze pecznecz chleba, genzz okruhli geſt, znamenawa[31]) ſye wyeczzna radoſt. Ten chleb myel by ſye dyeliti na trzi ſtrany mezi tato trzi pokolenye lidſka podle gich zaſluhy, gednomu wiece, druhemu menye.[32]) Ale prwym, toczziſſto zzidom, zda ſye, by gyzz bili w nebeſkem kralowſtwi, yako we ſnach, ſkrze zle nauczzeńye Talmutowo, gehozz wieru drzzie. Pohane take mńyegi, by byli w nebi, ſkrze zle nauczzenye Machometowo, gehozz vczzenye drzzie, genzz gim ſlibil za nebeſke kralowſtwye, gehozz wyeru drzzye yako we ſnach. Dru [59 b] hym, to geſt bohatym podle tohoto ſwieta, gizzto[33]) z umyſla hrzieſſie, zda ſye gim, by gyzz byli w pekle, nebo tomu newierzie. Ale napoſledy, kdyzz bez ſkruſſeneho ſrdcze ſeydu a zemru, ſ onyem bohatczem pohrzebeńy budu w horucziem pekle. Trzietim, to geſt dobrim krzieſtyanom, nezda ſye we ſnach, ale na gewie a v[34]) prawdye, genzz[35]) ten chleb gedye radu angelſku, to geſt nadſſenim ducha ſwateho doydu wyeczzne radoſti zde w nadiegi a potô w ſkutcze, yakoż geſt, kdezzto vzrzie boha okem w oko,[36]) magicze radoſt newymluwnu na wieky. gežto[37]) radoſti[38]) raczz nam dopomoczi.

---

[b]) (za) przywedl (naps.) gey, (přetrž., na okraji vn.) mye. [c]) s (nadeps.). [d]) s (nadeps.). [e]) ne (nadeps.).

M [19]) I — mi (sch.). [20]) widiel ſem A ty ſediſs. [21]) krmi rozlicznych; a (sch.). [22]) sch. [23]) przebywati. [24]) yakozs y. [25]) czoz. [26]) k gidlu a ku piti, ſluſſi (sch.). [27]) sch. [28]) sch. [29]) Dokudz. [30]) sch. [31]) znamena. [32]) menij. [33]) gẽzto. [34]) w. [35]) sch. [36]) Wokem w oko Boha. [37]) Gyzto. [38]) (za tím jen) etc.

LII.

O kraſnem ſinu.[1])

Lvcius kdyzz kralowal, za zakon vſtawil byl, aby ktozzkoli czzyezzkoli B
dyetie odchowane wzal by,[2]) a w geho poruczſtwi ſeſſlo to dyetie, A nebo
vraz ohawny wzalo by,[3]) aby podle nyeho ſwuoy zzywuot ztratil. Przihodilo
ſye, zze Cieſarzowa vrodila kraſneho ſina. Vſlyſſaw to nyekteraky rytierz,
welmi pilnye profil te Cieſarzowny, aby gemu ſweho ſina k uodchowańy
dala. Wece gemu Cieſarzowa: Syna ſweho k uodchowany tobye[4]) dam, ale
waruy ſye, bude-lit ſin muoy gſa v tebe vrazzen, ztratiſs proto ſwuoy zzywuot.
I wece ten giſty rytyerz: O mila pany, mńye ſye to dobrze libi. A rzek to
wzal[5]) toho giſteho ſyna a gey ſebu wedl a ſwe zzenye k uodchowańy dal.
Ona wzemſſi to giſte dyetie doſti dobrze y ſnazznye gye[6]) chowala, A dyetye
byeſſye wſſem milo. Mezi tyem przihodilo ſie gednoho [60 a] czaſſu o yar-
marcze, ten giſty rytierz gel s ſwu pańy na yarmark, a dyetie[7]) s czzeledi
doma w kolebcze nechali. Ale kdyzz pan y pańy z domu wyſſli, take wſſeczka
czzeled wyſſla na wes k tanczi, a dyetete ſameho doma nechali, otewrzewſſe
dwerze. W tu chwili byeſſye nyekteraky wlk podle te wſy, genzz mnoho
zleho byeſſye vczzyńyll na wſſe ſtrany. Wſſed do te giſte wſy, vzrzew, ano
dwerze v rytyerzowa domu otewrzyeny, wſkoczzyw tam dyetie z kolebky
wytyehl,[8]) a vchutnaw gye k leſu ſ ním[9]) prawỹ zawodem vtekl.[10]) W tu
chwili ńyekteraky paſtyrz tudyezz na poli paſieſſie. kdyzz vzrzel wlka, an
ſ dyetetem byezzieſſye, wſtupil na wiſoke drzyewo, y[11]) yal ſye w ſwu trubu tru-
biti. Vſlyſſewſſye to lide, gezdńy gedńy,[12]) druzi pieſſy[13]) po wlku byezzyechu.
Ale wlk vſlyſſaw duſanye y[14]) krzik po ſobye a pſye ſkolenye vpuſtil dyetie.
Ale ti giſti lide, kdyzz to dyetie zzywe nalezli, welmi ſye zradowali, a zwlaſſtie
ten giſty rytierz. Awſſak na czzele myegieſſie ranu,[15]) z nyezzto krew teczzieſſie.
tu ranu ſnazzywſſe ſye zaleczzili[16]) pod czzaſſem welmi dobrzie, kromye zze
welmi maly ſſramek oſtal byll,[17]) awſſak neohyzdny. Potom Cieſarz poſlal
po toho giſteho rytyerze, aby k nyemu y s ſynem przigel. Tehdy on wſſeho
nechaw k Cieſarzowi gel, ale ſ weliku bazny. A kdyzz Cieſarz na ſweho
ſyna wzhledl, vzrzew ſſramek na czzele weče k tomu rytyerzi: Mily, powiez
mí, czo gye to, geſſto widim na czzele ſweho ſyna, a powiez mi [60 b] prawdu.
Odpowiedyel rytyerzz: Przihodu vdalo mi ſye gieti na yarmark, A tak wſſeczko
prawil gemu, yakzz ſye[18]) ſtalo ſ poczzatku[19]) azz do ſkonanye.[20]) Weče
gemu Cieſarz: Mili, tobie-li ſem ſweho ſyna poruczzil? Protozz tys[21]) proti
vſtawenemu ode mne zakonu vczzinill. I wece Rytyerz: Pane, znam ſye, zze
gſem wynen, ale profim miloſti. Wece k nyemu Cieſarzz: Proto zzes ſye
poznal a zzeles[22]) toho, odpuſtimt,[23]) ale waruy ſye potom, by ſye tehozz
nedopuſtil. A on ſlibil y naplnyl. A potom Cieſarz gey pyſſnye[24]) darowal
a k welike czti gey wyzdwihl.[25])

LII. [1]) O Zchowanczych. [2]) k odchowanij wzel; by (sch.). [3]) sch. [4]) tobie k odcho- M
wanij. [5]) rzekl to wzel. [6]) gey. [7]) ditiete. [8]) wytrhl. [9]) a k leſu ſ nim vchutnaw ge. [10]) biezel.
[11]) sch. [12]) gedni gyzdnie. [13]) pieſs. [14]) a. [15]) ranu miegyſſe. [16]) vleczily. [17]) byl oſtal.
[18]) yak ſe to. [19]) poczatka. [20]) koncze. [21]) Ty. [22]) zelels. [23]) Odpuſſtimt. [24]) pyſſne. [25]) wzdwihl.

Duchownye takto:[26])

B Naymyleyſſy! Tento Czieſarz geſt pan naſs gezus kriſtus, genzz takyto[27]) zakon vſtawyll, aby ktozzkoli wezme ſyna, toczziſſto duſſi, k odchowany, bude-li w geho poruczſtwi vrazzena ſkrze ſmrtedlny hrziech, muſi za ny vmrzieti. Ale rytyerz muozz byti kazzdy krzyeſtian, gemuzz duſſie po ſwatem krſſtu geſt poruczzena, aby gye dobrzie oſtrziehal.[28]) Ale kdyzz czzaſto byeha po yarmarczyech, toczziſſto po marnych wyeczech a marnoſtech, a ſ nim geho zzena, toczziſſto[29]) tyeleſna zzadoſt, ſkrze kteruzz czzaſtokrat[30]) czzlowyek ſweden bywa. A ynhed czzeled geho, toczziſſto[31]) wſſichny ſmyſlowe, po ňyem gdu, tak zze ſamo dyetie w kolebcze, toczziſſto duſſe ſama w tyeleſtne libosti bez ſtrazze oſtawa. A tehdy wlk, toczziſsto[32]) dyabel, genzz ſye okolo tula hledage, koho by pozrzel, Wida duom otewrzeny, [61 a] toczziſſto[33]) wſſeczky ſmyſly, oko k widieňy y ku pozzadaňy, vcho k marnemu ſlyſſeňy, vſta k neczziſtemu mluweňy, weyde w ſrdcze czzlowieczzie a k ſobie[34]) duſſi przitrhne ſkrze ſmrtedlne hrziechy.[35]) Ale paſtyrz, toczziſs[36]) dobry fararz, kdyzz to vzrzi, ma wſtupiti na drzewo ſwateho piſma a trubiti, toczziſſto vſty ſwymy[37]) ma kazati bozzie ſlowo netoliko trzikrat, ale kolikratzz[38]) potrziebie geſt.[39]) k gehozzto trubeňy[40]) czzeled, toczziſſto rozum a pamyet, magi wybiehnuti po wlku. a wlk, to geſt dyabel, vſlyſſe duſaňye, to geſt zzadoſt ſrdeczznu, a krzik, to geſt nabozznu modlitbu, vpuſti duſſi. Protozz wezmi[41]) ſwu duſſi a vleczz[42]) gi ſkrze ſwate pokanye, a Czieſarzſ wynnu odpuſti a potom ſwu miloſt da netoliko zde, ale w nebeſkem kralowſtwi.

LIII.

O Czizolozzne zzenye.[1])

ADrianus kdyzz w rzymye kralowal, vſtawil za zakon, kterazz by koli zzena cizolozzſtwa ſye dopuſtila, aby v wieczznê zzalarzi vmrzela. Przihodilo ſye, zze ňyekteraky rytierz myegieſſe zzenu, gêzz z czizolozſtwa poczzala, kdyzz doma muzze[2]) nebylo dobrze za dwie letie. A proto do zzalarze wſazena, a tam gſucz kraſneho ſyna porodyla.[3]) To dietie pod czzaſy w zzalarzi[4]) roſtlo a ňykdy ſwietla newidyelo. Stalo ſye, zze ta giſta zzena, matye toho[5]) dyetiete, gednoho dne yala ſye horzcze plakati. a tak[6]) dyetie, kdyzz yzzadneho nepoczzilo, wece: O mila matko, proczs tak welmi zarmuczena? Odpowiedye gemu matye: O mily ſynu, my[7]) oba mame przicczinu k[8]) plakany; nebo nad namy gſu lide, a ſwietlo ſlunecż [61 b] ne[9]) widye, gimzzto gſu[10]) vtieſſeňy, ale[11]) my wzzdy ſme we tmye a v welike ſtraſti. Wece k ňy ſin: Na wſſeczko na to ňycz nedbam, proto zze ſem ſye zde w zzalarzi

---

M [26]) sch. [27]) taky. [28]) chowal a oſtrzyahal. [29]) sch. [30]) czaſto. [31]) totiz. [32]) totiz. [33]) totiz. [34]) Az; k ſobie (sch.). [35]) wytrhne K ſmrtedlnemu Hrzychu. [36]) totizto. [37]) ſwymi vſty. [38]) kolikrat. [39]) (sch.); k (sch.). [40]) trubenim. [41]) a protoz wezma. [42]) a (sch.); wlecz.

LIII. [1]) O gedne zienie a Synu gegym. [2]) muze doma. [3]) vrodila. [4]) (ta dvě sl. sch.). [5]) toho gyſteho. [6]) take. [7]) ſynu Muog. [8]) ku. [9]) Sluncze. [10]) lide ſu. [11]) a.

narodyl, a dokudzz zde budu mieti czo [12]) piti a gieſti, ńycz ſye na to ne- B
obratim. A w tu chwili, kdyż tak rozmluwaſſta, ſtaſſie Cieſarzowa podle dwerzi [13]) zzalarzzńych, genzz czzaſto tu giſtu zzenu nawſſtyewowaſſe, aby gi tieſſila. Vſlyſſewſſi taku zzaloſt mezi ſynem a materzi, ſlitowawſſi ſye nad nymy, ſſla przed Cieſarze, a klekſſy na ſwu kolenu proſieſſie Cieſarze, by gye kazal wypuſtiti. I vproſila, zze oba byla wypuſſtyena, a ona potom s ſwym muzzem ſmyerzena, gemu kraſny plod porodila, A tak w dobrem ſwuoy zzywuot [14]) dokonala.

Duchowńye takto: [15])

Naymileyſſi! Tento Cieſarz geſt otecz nebeſky, genzz taky zakon vſtawil, aby kterazz by koli [16]) zzena byla cizolozzna, aby byla kamenowana. Ale ten giſty rytyerzz geſt pan naſs gezus kriſtus; zzena geho geſt duſſie kazzdeho czzlowieka. Ale pohrziechu duſſie czzaſtokrat przeſtupuge lozzie, toczziſſto hrziech ſmrtedlny vczzyńy, bozzim ſudem ſprawedlywym ma w zzalarzz wſazena byti, toczziſſto w dyabelſku mocz podle rzieczzi ſwateho pawla: Czzyezz ſkutky kto czzyný, toho geſt ſluha. A ſwaty Jakub dye:[a]) Zzadoſt zla kdyzz poczzne, porodi hrziech, a hrziech dale kdyzz poczzne, porodi ſmrt. Nebo geden hrzyech z druheho wychazie, a z kazzdeho ſmrt. Ale kdyzz czzlowyek nyekdy [17]) k ſobie przigda [62 a] bude zzeleti y ſ placzzem, zze kdy ſwietlo ztratil, to geſt miloſt bozſku pro ſwe hrziechy. Ale ſin geho, kterehozz[b]) w zzalarzi porodyl, genzz ſwyetla nykdy newiďyel, to geſt zzadoſt zla, a[c]) [18]) nedba na to nycz, nezz zzada, aby tak wzzdy oſtala w ſwey liboſti. A nebo ſkrze toho ſyna znamenagi ſye bohati a rozkoſſńy tohoto ſwieta, genzz prawye, by ſye gim to bydlo nepromyeńylo k gich wuoli, nebeſkeho kralowſtwie na wieky by nezechtýeli.[19]) O ńychzz Dauid dye:[d]) Za ńycz gſu newazzili zemie ſlibene, to geſt nebeſkeho kralowſtwie, toczziſs ſ ońyem bohatczem netahnu zemrzieti, budu v pekle pohrzebeńy.[20]) O ńychzz kriſtus dye: Byeda wam bohatym, genzz zde mate ſwe vtyeſſeńye,[e]) neb budete zamuczeńy.[21]) Ale Cieſarzowa, genzz tu zzaloſt vſlyſſala, geſt panna maria, genzz za ty boha proſi, kterzizz [22]) zzelegi, zze ſu ſye kdy hrzechow [23]) dopuſtili, aby Cieſarzz, otecz nebeſky, raczzil gye z wieczzneho zzalarze [24]) zproſtiti, to geſt z dyabelſke moezi, a dati gim zde ſwu miloſt a potom nebeſke kralowſtwie.

---

[a]) ſwaty — dye (červ. podtrženo). [b]) (ps.) kterehozzs, s (přetrž. a podtečkováno). [c]) a (nadeps.). [d]) O — dye (červ. podtrž.). [e]) (na doplnění ř. za sl. dvě tečky).

[12]) czo budu mieti. [13]) dwerzych. [14]) (tato dvě sl. sch.). [15]) sch. [16]) kterazkolyby. M
[17]) niekdy czlowiek. [18]) sch. [19]) by na wieky nezachtiely. [20]) zemrzeti bude w pekle pohreben. [21]) za to muczeni. [22]) kterzy. [23]) hrzychu. [24]) zialarza.

LIV.

O krzizzi na ceſtÿe.[1])

B AGelius kdyzz w rzymye panowal,[2]) za tyech czzaſow byl ńyekteraky muzz, genzz ſye gemu vdalo gednu[3]) gyeti mymo geden krzizz, na ńyemzz byeſſie pſano ſe wſſech ſtran takto: O czzlowieczze, pogedeſſ-li kdy[4]) na tuto[5]) czeſtu, naydeſs hoſpodu, w nyzz koń twoy[6]) bude dobrze naklizen, ale ty budeſs zle czztyen. S druhe ſtrany byeſſe pſano: Pogedeſſ-li tuto ceſtu,[7]) ty budeſs czztyen, ale twuoy koń bude zle naklizen. S trzietie ſtrany byeſſye pſano: [62 b] Pogedeſſ-li[a]) tuto czeſtu, ty y koń twu[b]) budete[8]) doſtÿ podobnye czztieńy, Ale[9]) drzewe nezz z te hoſpody wygedeſs, budeſs welmi ranyen. S czztwrte ſtrany byeſſe pſano: Pogedeſſ-li tuto czeſtu, ty y twuoy koń doſti budeta[10]) mieti, ale w te hoſpodie muſiſs koń oſtawiti, a budeſs potom pyeſſkamy choditi. A ten giſty muzz, wida to piſmo, y czzetl, a dywie[11]) ſye tomu pilnye myſleſſye,[12]) kteru by czeſtu z tyech czztyrzz myel gieti. y przemluwaſſe ſam w ſobie a rzka: Vczzyńím gedno a druheho necham; pogedu ya tuto ceſtu, kdezz ya budu dobrze czztyen, aczz y koń muoy bude zle naklizen; gedna nocz mnoho nemuozz.[13]) A kdyzz tak ſobye[14]) vmyſlil, oſtal na tom y gel y przigel na geden hrad, na nyemzzto byeſſie rytierzz, genzz geho myle przywital a wſſeho dobreho doſti dal, ale koń geho malo nebo ńycz nemyel. Wſtaw rano ten giſty rytierzz gel domow, y yal ſye wſſem rozprawieti[15]) te przihody, kteruzz geſt myel y widyel na czeſtie a w hoſpodye myel.

Duchownye:[16])

Naymyleyſſi! Tento muzz muozz rzieczzen byti kazzdy krzieſtyan, genzz ma gieti, to geſt proſpyewati w dobrem den ode dne, hledage ſpaſenye ſwe duſſe.[17]) kuoń geſt tyelo, genzz neſſe kazzdeho czzlowieka k czily, to geſt na ſmrt. Ale krzizz, genzz ſtogi na rozhrany proſtrzied czeſty, geſt ſwiedomye kazzdeho czzlowieka, genzz geſt na czztwero rozdyeleno neb[18]) roztazzeno yako krzizz. Gedna ſtrana tahne k dobremu, Druha ſtrana aby ſye warowal zleho, kdezz gſy, a pogedeſſ-li tu czeſtu, tobie ſye [63 a] dobrzie ſtane, ale końy twemu zle, dobrze czżiniſs a mudrze. Ale[19]) czieſta, gyzzto mame giti, geſt ſwate pokańye. hoſpoda, to geſt nebeſke kralowſtwie, w ńyemżto[20]) ſye dobrzie tobie[21]) ſtane, Ale twoy koń, to geſt twe tÿelo, muſi zde trpieti mnoho nedoſtatkow y protywenſtwie w ſwatem pokańy. Protozz ktozz tu czeſtu gde,[22]) dobrze a mudrze gde.[23]) Druha czeſta geſt, w nyzzto koń doſti mieti bude,[24]) ale ſam we pſi lehne. Czeſta ta geſt wſſech zzraczzow y ſmylńykow,

[a]) (ps.) Pogedſſli, e (nadeps.). [b]) (nedops.).

M LIV. [1]) O gednom krzyzi (na okraji:) Omnium ſanctorũ. A in specie. [2]) kralowal. [3]) sch. [4]) sch. [5]) tu. [6]) twoy kon. [7]) ſtranu. [8]) twoy bude. [9]) czten a. [10]) budete. [11]) a (sch.); diwe͠ſe. [12]) a pilnie myſlyſſe. [13]) nemoz byti. [14]) ſobie tak. [15]) prawiti. [16]) sch. [17]) duſſi. [18]) nebo. [19]) A. [20]) w niemz. [21]) tobie dobrze. [22]) gede. [23]) gede. [24]) bude mieti.

genzz w rozkoſſy tyeleſne vſtawiczznye lezzie, gichzzto brzicho geſt buoh, B
wedle [25]) rzieczzi Swateho Pawla.[b]) W te hoſpodye duſſi vſtlano bude, neb muſſy napoſledy s oňyem bohatczem zzraczzem na wieczzne zatraczenye. Trzietie czeſta, geſſto [26]) oba doſti podobnye vczтyena budeta,[27]) Ta czeſta geſt wſſech hrzieſſnych,[28]) yako gſu [29]) bohatczi tohoto ſwyeta, genzz zde magi dobre bydlo, a w tom dyabell gye rańy ſmrtedlnym hrziechem. Neb byti geſt czzlowieku, geſſto by zbozzie lakomye nedrzzall aneb nedobywal. Czztwrta czeſta geſt, ktozz gy poyde, on y kuoň oba budeta [30]) dobrzye myeti, ale w hoſpodye muſi koň oſtawiti. Czeſta tato geſt ſwrchowanych w duchownyê ſtawye, genzz pro gmeno buozzie wſſeczko opuſtili, y ſwe tyeleſenſtwie y tyeleſne zzadoſti, magicz pokrm tyeleſtny [31]) a oďyew, na tom doſti magi,[32]) a w tom geſſtie weliku ſkrownoſt magicze [33]) podle czztenye: zde y na onom ſwietie wzeli a zzywuot wieczzny [34]) myeli, to geſt w nebeſkem kralowſtwy.

LV.

O rytyerzi llennucziowy.[1]) [63 b.]

Symachus kdyzz w rzymye panowaſſe,[2]) bieſſye za toho czzaſſu nyekteraky rytierzz, gmenem lenucius, genzz myegieſſe ſwu zemy,[3]) kterazzto k zemi Cieſarzowye prziſedyeſſe; gezzto [4]) Cieſarzz welmi zzadaſſe. mnoho myſle, kterak by gye doſſel, Zawolal przied ſye [5]) toho giſteho rytierze a [6]) rzekl gemu: Geď a dobuď my konye czzrneho,[7]) pſa czerneho [a]) a [8]) Sokola czzrneho [9]) a truby czzerne,[10]) tak abych to wſſye myel do tehodne.[11]) a nedobudeſſ-li toho wſſeho w uoſmi dnech, bez ſwe zemye [12]) budeſs. Vſlyſſaw to rytyerz zamutil ſie welmi, neb owſſem nerozumyel tomu, kde by tyech wieci a takych w tak nahle dobyll.[13]) Prziſſed k ſwe zzeňye, kterazzto matcze bozzi ſnazznye ſluzzieſſe, y yal ſye toho wſſeho [14]) zzaloſtywie [b]) prawiti. Vſlyſſewſſi ona Wece gemu: Gdy nayprwe wſſeho nechage k ſwemu zpowiedlňyku a zpowieday ſye wiernye a prawye, czos [15]) kdy vczzyňyl. A kdyzz to vczziniſs ſ prawu wieru, buohť z nuze znamenytie [16]) pomozzye. A tak ſye ſtalo; ſſel ten giſty rytierz, zpowiedal ſye wiernye a prawye. Potom vdalo ſye gemu gyeti gednu czeſtu rownu, yako k ňyekterakemu leſſu progezdyeſſye ſye, nad nymzzto ſedyeſſe ſtary muzz, mage huol w ſwe rucze. I otaza toho giſteho rytierze: Mily, odkud gedeſs a kam gedeſs? [17]) Tehdy on wece: Pane, z koſtela gedu, ale kam gedu,[18]) ſam newyem. Wece k ňyemu ſtareczz: Wezmi tuto

b) wedle — Pawla (červ. podtrž.).

a) pſa czerneho (naps. na vnějším okraji). b) (za tím ps.) proſiſy (přetrž.).

[25]) podle. [26]) geſt. [27]) budeta cztiena. [28]) hrzyſſnikow. [29]) gdu. [30]) budeta oba. [31]) tieleſny. [32]) magicze. [33]) magy. [34]) wieczny ziwot. [V mezeře připsáno pozdější rukou: Yakozto wſſiczkni ſwatj wolenij gimzto X⁹ zaſlybil za této ziwoth kralowi wieczny etc.] M

LV. [1]) O gednom Rytirzy. [2]) kralowaſſe. [3]) zemi ſwu. [4]) gizto. [5]) Zawolaw przedcze. [6]) sch [7]) czerneho. [8]) cziarneho; a (sch.). [9]) czarneho. [10]) cžarne. [11]) wſſeczko do toho dne miel. [12]) zieny. [13]) takowych mohl tak w nahle dobyti. [14]) sch. [15]) czozs. [16]) sch. [17]) a — gedeſs (sch.). [18]) gdu ale kam gdu.

B hol a ged tuto czeſtu, a nehybay ſye any na prawo ańy na lewuo, a vzrziſs z daleka hrad geden czzrny. a kdyzz [64 a] tam przigedeſs[c]) k tomu hradu, przikazz gim takuto rzieczzi a rzka: Ten, genzz geſt pan teto holy, wam przikazuge, abyſſte mi czzerny koń, pſa czzrneho a Sokola czzrneho a trubu czzernu[19]) dali. A kdyzz to wſſeczko budeſs mieti, budu-li tebe pobiezeti a chtyecz, aby k ńím nahoru ſſel, Nechoď, ańy pſa puſſtyey, ańy Sokolowi day letati; ale wezma trubu na hrdlo a Sokola na lewu ruku, koń a pſa na prawu ruku, przigedeſs[20]) ſem ke mnye, a wrať mi huol, neb tebe tuto doczzekam. Tehdy ten giſty rytyerz, wzaw tu giſtu hol, gel azz do trzietyeho dne. A tak trzieti den vzrzel hrad z daleka[21]) czzerny. A kdyzz tam przigel, ay Czztyrzie muzzie[d]) dobrze we wſſem zzeleze odyeńy wyſſli proti ńyemu a rzkuce: Witay, pane, raczz nahoru giti a raczz pokrm wzieti. Tehdy on wece: Nykakezz na hrad nepoydu.[22]) Ale pan teto holi przikazuge wam, abyſſte mi dali czzerny koń, czzerneho pſa, czzerneho Sokola a czzrnu[23]) trubu. Vſlyſſewſſe tu rzieczz wecechu: Muſime toho pana poſluſſńy byti. A ynhed bez meſſkanye dali gemu, czozz zzadal. I wecechu gemu: Mily, ſeď na tento kuoń a w trubu potrub. Odpowiedye rytyerz: ańy toho ańy onoho neuczzyný. A tak wzaw trubu na hrdlo a Sokola na lewu ruku a koń ſe pſem na prawu ruku, y wratil ſye k to[v] giſtemu ſtarczi a hol gemu wratil podyekowaw. A ynhed ten giſty rytyerz, yakzz odtud odgel, bral ſye k kralowu dworu. A przijſſed tam wſſeczko to, czozz gemu kral byll[e])[24]) rozkazal, aby gemu pod miloſti dobyll, s ſebu mage. A kdyzz kral zwiedye, zze ten giſty rytyerzz przi [64 b] gel, a wſſeczky ty[25]) wieczi s ſebu przineſl y przywedl, Wzradowal ſye welmi. A tak ſedye vſlyſſal, ano pſi ſſtyekagi. Otazal, czo by to bylo. Wecechu gemu ſluhy geho: Gelen biezzi a pſi po nyem. Wece ten giſty kral: Ruczze przywedte my ten giſty[26]) koń a toho pſa, ſokola y[27]) trubu. A kdyzz gemu prziwedli, wſedl[28]) nań, A vzrzew Gelena yal ſye trubiti, vbod[29]) w koń. a gelen zdwih hlawu vprkem byezzal do horuczyeho pekla. a kral na tom kony ſe[30]) pſem y s ſokolem y ſ ſtrubu byezzaw po nych wyecz ſye newratyl.

Duchownye takto:[31])

Naymyleyſſi! Tento kral geſt dyabell, genzz chce nam dyediczſtwie odgyeti naſſe, to geſt kralowſtwie nebeſke. Rytyerzz tento geſt kazzdy dobry krzieſtyan, genzz ſye dyablu brańyti ma, A ma ſye s ſwu zzenu raditi, to geſt s ſwym ſwiedomim, aby byezzal bez[32]) zpowiedy a potom nalezl czieſtu rownu, to geſt pokanye ſwate, w nyemzzto ma proſpyewaty. Ale ſtarziecz, genzz nad yamu ſedi, geſt pan gezus kriſtus ſ holi ſwateho krzizzie, kteruzzto hol wzzdy mame na ſwe[f]) myſli drzzieti, toczziſſto vmuczzeńye bozzie, A tak naydeme

---

[c]) (ps.) przigdeſs, e (nadeps.). [d]) (ps. na vnějším okraji). [e]) (ps.) abyll, a (přetrž.). [f]) (ps.). na ſwem, m (obtečkováno a přetrž.).

M [19]) a trubu czernu a Sokola czerneho. [20]) przydeſs. [21]) zdaleka trzetij den vzrzel hrad. [22]) nahoru nepogedu. [23]) czerny Sokol a czarnu. [24]) byl kral. [25]) ty gyſte. [26]) gyſti cžerny. [27]) a. [28]) Wſedl geſt. [29]) y bod. [30]) ſ ſe. [31]) (bez náp.) [32]) k.

hrad czzerny, toczziſſto ſwe ſrdcze plno zleho myſſleńye. Ale ſluhy, genzz B
wyſſli, gſu liboſtỳ k hrziechu, genzz z ſrdcze pochazegi, a ty czzlowieka ludye, aby ſ nymy hodowal. ale vtrpenim ſwateho pokanye budu przemozzeny a pamieti vmuczzenye bozzieho.

LVI.

O kraſne dczerzi Sewerowye.[1])

SEuerus kral kdyzz[2]) panowaſſe, kdyzz nayprwe myegieſſe gednu kraſnu dczer [65 a] ku,[3]) gyzzto welmi milowaſſe, Nayprwe proto, zze[4]) byla nay-kraſſie ze wſſech panen, Druhe zze[5]) byla naymudrzieyſſie, Trzietie[6]) zze byla welmi dobrotywa. A kdyzz otecz vmrzel, tehdy ta giſta pâna we wſſeczko dyediczſtwie ſye[7]) vwazala y kralowa.[8]) Vſlyſſaw to geden kral, weliky vkrut-nyk, przigel k ńy a mnoho gi ſlibowal, aczz by gemu ſkutku tyeleſnemu po-wolila. A ona tak dluho branywſſi ſye geho chytroſti newieduczi powolila gemu, tak zze ſ ńy ſwu wuoli myel a czzeſt gegi odgel. A kdyzz ſye to ſtalo, widyewſſi, zze geſt w ſwe czti zklamana, yala ſye plakati welmi[9]) horzcze, ale to gyzz[10]) gi ńycz neproſpyelo, nebo[a]) y k tomu od toho giſteho krale geſt z ſweho ďyediczſtwa wyhnana. A potom v gedne czeſty ſilne ſedaſſye[11]) a almuzzny od tyech, ktozz tudy ſſli nebo geli, proſieſſye. A kdyzz tak ged-noho dne ſedyeſſe a welmi placzziczi, vda ſye gednomu rytierzi tudy gieti. Vzrzew kraſu gegi zamilowal gi y wece k ńy: O mila pańy, powiez mi, kto gſi a proczz tu ſediſs? Tehdy ona wece ge[v]:[12]) Dczerka gednoho Czieſarze ſem, ale ſkrze gednoho krale vkrutneho zklamana ſem y czti zbawena, a nad to y z kralowſtwie meho wyhnana. Wece k ńy ten giſty rytierz: Chceſſ-li mye za muzze myeti? Tehdy ona odpowye:[13]) Rada, mily Pane! Wece k ńy rytierz: Slib mi ſwu wieru, aby yzzadneho po mnye nepoyala,[14]) a ya pogedu proti tomu krali vkrutnemu, a boy ſ ńim wezma twe zemye na ńyem dobudu. A przihodilo-li by ſye, zze bych ſſel w tom bogi, [65 b] ńycz gyneho na tom[15]) nezzadam, gedno aby odyeńye me krwawe w ſwe komnyatye,[16]) kdezz budeſs bydliti, na znameńye miloſti powieſila, A przigel-li by kto kdy, a chtie tye po me ſmrti ſobie za zzenu wzieti, wenďy do te komnyaty, w ńyezzto odyenye me powieſiſs,[17]) wzhlednucz na ńye na mye zpomeneſs. Odpowiezizz gemu a rczi: Boh toho neday, bych gineho poyala mymo toho, genzz pro mu miloſt zahynul. Vſlyſſewſſy ona tu rzieczz wece k ńyemu: Pane, ſlibugił ſwu wieru, zze[18]) to chczi drzzieti, aczz by ſye czo tobye w tom[19]) bogi przihodilo, gehozz buoh oſtrziez. A ynhed przipraww ſye w ſwe odyenye a ſebraw ſye, bral ſye tam w boy proti tomu krali giſtemu.[20]) Vſlyſſaw to ten giſty kral, zze ten

---

[a]) (za tím ps.) y ktov (přetrž.), (pak opět) y k tomu.

LVI. [1]) O gedne Pannie; (na okr.:) Reſurectionis. [2]) sch. [3]) dczeru. [4]) ziey. [5]) žay. M
[6]) Trzeti proto. [7]) ſe diediczſtwij. [8]) kralowala. [9]) sch. [10]) sch. [11]) ſediſſe. [12]) sch. [13]) Tedy ona wecze. [14]) nepogymala. [15]) tobie. [16]) komnietie. [17]) powiėſſeno. [18]) zet. [19]) sch. [20]) gy-ſtemu kraly.

B giſty rytierz chcze ſ ńym boy myeti, wygel proti ńyemu. A kdyzz ſye ſeſſli, tehdy ten giſty rytyerz zahubil toho krale, a ſam take w tom bogi ſmrtedlńye ranyen byl, tak zze trzieti den vmrzel, ale to kralowſtwie te giſte panye obdrzzal. Tehdy ta giſta pany, vwazawſſy ſye w ſwe dyediczſtwie,[21]) geho ſmrti czzaſto zzelela y plakala, a odyeńye geho krwawe w ſwe komnyatye nade dwerzmy powieſila, a czzaſtokrat na ńye zzaloſtywye wzhledala a welmi plakala. Pod czzaſſem mnozi k ńy gezdili a gi ſnubili, ſlibugicze gy mnohe[22]) zbozzie y panſtwye. Ale ona, drzewe nezz k te rzieczzi odpowiedyela, wzzdy prwe do komnyaty weſſla a pilńye na odyenye wzhledala[23]) a k ſobye ſama rzekla: O mily pane, [66 a] Tys pro mu miloſt zahuben, a dyediczſtwyes my zaſie dobyl; buoh toho neday, abych za gyneho ſſla. A rzkucz to tepruw z komnyaty wyſſla a gim kazzdemu tuto rzieczzi odpowyedala:[24]) Mily, nemyeyzz mi za zle, totť bych rada vczzynyla, ale zze ſem bohu ſlibila wieče muzzie nepogymati, Protozz[25]) nelzzeť mi geſt toho vczzińiti. Ońy tu rzieczz vſlyſſyecze[26]) odgeli a w tom gy[27]) za zle nemyeli. A ona tẏem byehem azz[28]) do ſmrti w ſwem wdowſtwi oſtala a gemu wieru zdrzzala a bohu milemu ſye[29]) doſtala.

Duchownye pak:[30])

Naymyleyſſi! Tento Czieſarz geſt otecz nebeſky. dczera geho kraſna geſt duſſe kazzdeho czzlowieka, k obrazu bozziemu ſtwuorzena, w ńyzzto geſt mocz boha otcze, mudroſt buoha ſina, dobrota ducha ſwateho, na nyżto kralowſtwie bylo ſpadlo,[31]) to geſt panſtwie wſſeho ſwieta,[32]) aby panowala zwierzatom polſkym, rybam morſkym,[33]) ptakom nebeſkym. Ale zlu radu y nawodem dyabelſkym ztratila to panſtwie a k tomu od ńyeho hrzyechem zapuzena[34]) a ſmrti poddana, yakzz brzo yablka zapowiedyeneho okuſila; potom wyſazena na ceſtu obecznu, to geſt na tento ſwiet, aby almuzzny proſila. I[35]) przihodilo ſye, zze geden rytierz tudy gda, to geſt ſin czzlowieczzi,[36]) pan naſs gezus kriſtus, przigem czzlowieczzenſtwie na ſye, ſlitowal ſye nad namy, a gi od dyabla wykupil a[37]) w kralowſtwie netoliko zemſke,[38]) yako Adama, ale w nebeſke kralowſtwie nawratill, Ale pod takuto[39]) vmluwu, aby yzzad [66 b] neho wyecz kromye ńyeho[40]) nemylowala azz do ſkonczzeńye na ſwatem krzſſtu, kdyzz ſye odrzieczil[41]) wſſech pych y hrdoſti y take prziczzin dyabelſkych. Vczzyńyw tu vmluwu rytierz, to geſt kriſtus ten giſty, Wzal na ſie ſwe odyeńye a boyowal s dyablem a przemohl geho, A wſſak w tô bogi ranyen byl azz do ſmrti, y vmrzel podle czzlowieczzenſtwie a nam dyediczſtwie zaſye dobyll. Protozz kazzda wierna duſſe vczzin tak wiernye, yako tato pańy: Powieſs odyeńye w ſwem pokogi krwawe,[42]) To geſt pamatuy vmuczzenye ſweho mileho choti, pana gezukriſta, A zwlaſſtie kdyby[43]) tebe kto ſnubil, To geſt ſwiet, dyabel, twe tielo, zze by ſye o tye pokuſſeli,[44]) ruczze vtecz ſye

M [21]) kralowſtwij. [22]) mnoho. [23]) wzhledla. [24]) odpowiediela. [25]) sch. [26]) vſlyſſewſſe. [27]) ge. [28]) sch. [29]) bohu ſe geſt. [30]) (bez náp.) [31]) ſpadlo bylo. [32]) sch. [33]) morzſky. [34]) naprzniena. [35]) sch. [36]) czlowieka. [37]) sch. [38]) zemſkem. [39]) taku. [40]) nieho gyneho. [41]) odrziczij. [42]) krwawe w ſwem pokogy. [43]) kdyzby. [44]) pokuſyly.

k krwawemu odyeny,[45]) toczziſſto wzpomen na horzku ſmrt a vkrutnu a na hoyne prolitie geho ſwate krwe, A z bozzi pomoczi wſſech neprzatel prazna budeſs A naypoſledy[46]) ſetrwaſſ-li w tom azz do ſmrti, wieczzny zzywuot budeſs mieti.[47]) B

LVII.

Od zzeny a od draka. Ode lwa a od morzie rzieczz.[1])

ANthonius Czieſarzz kdyzz kralowaſſe, za tyech czzaſſow[2]) Byeſſie w geho rziſſi ńyekteraky rytyerz, gemuzz ſye bieſſie[3]) vdalo gieti k gednomu mieſtu przes nyekteraku puſſt. A kdyzz tak gedieſſe, vzrzel, ano ſ gedne ſtrany czeſty welmi weliky drak[4]) lezzi[5]) A ſ druhe ſtrany lew. Vzrzew chtieſſe ſye zaſie nawratiti. Obratẏw ſye vzrzi,[6]) ano morzie za ńím, A vzrzi k tomu angela, an ſtogi ſ wytrzzenym meczzem, mage w gedne rucze korunu a w druhe [67 a] meczz, A takto mluwie: Pohrzey, odolay, potrzi, wyenecz tobie[7]) dam.

Duchownye takto:[8])

Naymileyſſi! Tento rytierz, genzz do mieſta przeſ puſt gel, geſt kazzdy krzieſtyan, gêzz ma myſliti, aby do mieſta gel, to geſt do nebeſkeho kralowſtwie, alę przes puſſt tohoto ſwyeta ſkrze mnohe zamutky; kdezzto drak v czeſty lezzi, to geſt ſyelo kazzdeho czzlowieka, genzz ma gye potrzieti, nedada gemu rozkoſſi k geho wuoli. Ale lew geſt dyabel, genzz rzewe[9]) hledage, koho by pozrzel; tomu ma kazzdy odolati wieru, Jako[10]) ſwaty Petr dye.[a]) Morze geſt tento ſwiet, gêzz radi, aby zbozzie dobywal; tẏem pohrzey, mage odẏew a pokrm tẏeleſny na tom doſti myey. Wyklad drzewńye rzieczzi: Pohrzey ſwyetem, odolay dyablu, potrzi ſyelo, a[11]) odplatu za to wezmeſs, zzes ſtateczznye boyowal.

LVIII.

Od dyeweczzky, kterazzto ptakom rozumyela.[1])

GOrdianus[2]) kdyzz kralowaſſe, za tyech cżaſow Byeſſye w geho kralowſtwi nyekteraky ryẗierz, genzz myegieſſe kraſnu zzenu, ale zlu. Przihoďilo ſye, zze ten giſty rytierzz w gezdu gel. A kdyzz tam gel, tehdy geho zzena zawolala k ſobye ſweho milika, aby ſ nym ſwu krathochwil myela. A myegieſſe ta giſta pańy dyewku, genzz ptacżziemu zpiewańy y ſſtyebetu rozumyeſſye.[3])

---

[a]) Jako — dye (červ. podtrž.).

[45]) k odienij krwawemu. [46]) napoſledy. [47]) ziwot mieti budeſs. M

LVII. [1]) (bez náp.). [2]) toho czaſu. [3]) bylo. [4]) weliky drak welmi. [5]) leziſſe. [6]) vzrze. [7]) sch. [8]) (bez náp.). [9]) rziwe. [10]) yakoz. [11]) sch.

LVIII. [1]) O zle zenie a trzech kohutech; (na okraji:) Do: 4 Adwentus. [2]) KOrdyanus. [3]) rozumiela y ſſtiebetu.

B Ale kdyzz giſty ten[4]) milik wſſel do pokoge k te giſte pańi, tak ſnad yako ku polnoczi yali ſye trzie kokoti zpyewati. Prwy kdyzz zazpyewal, Otazala ta giſta pany, genzz s ſwym mylikem na lozzi lezzieſſye a ſwu kra [67 b] thochwil plodyeczi, te giſte dyewky a rzkucz: Mila, powiez mi, czo ten kokot pyegye a czo tẏem myeńy? Ona odpowiedie: kokot ten[5]) prawi w ſwem pieńy, zze ty weliku krzywdu czziniſs ſwemu panu. Vſlyſſewſſi to ta giſta pańy, wece k dyewcze: Gdi ruczze a zabi toho kokota. A tak ſye ſtalo, ten prwy pryczz. Potô w zapieti yal ſye druhy kokot pyety. Opiet ta giſta pańy otazala ſwe dyewky, czo by ten druhy kokot[6]) ſwym zpyewanim myeńyl? Odpowiedie[7]) dyewka: Druhy kokot prawi: Towaryſs muoy pro prawdu geſt zahuben, a[8]) hotow ſem wedle[9]) nyeho vmrzieti. Wece Pańy: Gdi ynhed a zaby take[10]) y toho kokota. A tak ſye ſtalo. Potom opiet wſkorze yal ſye trzieti[11]) zpyewati. Vſlyſſewſſi[12]) opiet ta pańy otazala dyewky, czo by trzieti kokot ſwym pyeńym myeńyl.[13]) Wece dẏewka:[14]) trzieti kokot takto pyege:[15]) Slyſs, wiz a mlczz, aczz chceſs pokoy myeti a dluho zzyw byti.

Duchowńye:[16])

Naymyleyſſi! Tento Czieſarz geſt otecz nebeſky. Ale rytyerz geſt kriſtus. zzena toho giſteho[17]) ryťierze geſt kazzda duſſie, genzz na ſwatem krzſſtu geſt[18]) gemu oddana. Ale milik, genzz gi ſwuodi s dobre czeſty, ono pychu, ono lakomſtwim, ono rozkoſſi tyela, geſt dyabel. Protozz kolikratzzkoly ſmrtedlnye ſhrzieſſi, tolikrat s dyablem cizolozzi. Ale dyewka te giſte panye geſt ſwiedomye, genzz proti kazzdemu hrzyechu repcze a teſknoſt czzlowieku czzyńy a bode gey [68 a] k dobremu. Ale prwy kokot geſt kriſtus, genzz nayprwe lidi z hrziechu treſktal.[19]) Vſlyſſewſſe to zzide zahubili gey, aby prawdy nezpyewal.[20]) Takezz y my zahubugem prawdu w ſobye, genzz geſt kriſtus, kolikratkoli[21]) a kak dluho w liboſti hrziecha[22]) ſtogime. Skrze druheho kokota znamenagi[23]) ſye ſwieti appoſſtolowe[24]) y gyńy ſwieti muczzedlńyczi y ty wſſichńy, gêzz pro prawdu ſmrt wzeli. Skrze trzietieho kokota, genzz rzekl: Slyſs, wiz a mlczz, znamenagi[25]) ſye kazatelowe, genzz bogiecze[26]) ſye netoliko zzywuota ztratiti, ale zbozzye a przieznẏ[27]) welikych lidi, neſmyegi prawdy mluwiti, ale radyeyſſie chtie ſ ńymy ſwietſky pokoy mieti. Protozz ſnazzme ſye wſſichńy, abychô prawdu netoliko mluwili, ale ſkutkem wedli, chczeme-li[28]) kriſta, ſwrchowane[29]) prawdy y wieczznoſti dogiti. amen.[30])

M [4]) ten gyſty. [5]) tento. [6]) Kokot druhy. [7]) Odpowiediela. [8]) a ya. [9]) podle. [10]) sch. [11]) trzetij w ſkorze yal ſe. [12]) vſlyſſewſſe. [13]) minil ſwym zpiwanim. [14]) sch. [15]) kokot ſwym pinim minil. [16]) Z te rzeczi rozum duchownij geſt tento. [17]) sch. [18]) sch. [19]) treſktal z hrzychu. [20]) neprawil. [21]) kolykratzkoly. [22]) a tak dluhu w hrzychu. [23]) Znamenawagy. [24]) Appoſſtolee. [25]) Znamenawagy. [26]) bogicz. [27]) przyznie. [28]) chczme; li (sch.). [29]) ſwrchowaneho. [30]) sch.

LIX.

Od Teſarze a od zzeny wierne.[1])

Hawel kdyzz kralowaſſe mudry a welmi moczny, vmyſlil ſobye, aby B
ſyeń kraſnu vdyelal. Toho czzaſu w geho kralowſtwi byeſſe ńyekteraky Teſarz,
gmenê Tyrius, welmi miſtrny. Zwiedyew to ten giſty kral, kazal geho przed
ſye zawolati, aby gey ſgednal na to giſte dyelo.[2]) W tu chwili take[3]) byeſſye
nyekteraky rytierz w tom kralowſtwi. ſpatrzyw mudroſt y ſſlechetnoſt toho
giſteho teſarze, ſmluwil ſye ſ ním[4]) pro geho mudroſt a ſſlechetnoſt, a[5]) dal
gemu ſwu dczeru za zzenu a walnu ſwatbu vczzinyl. Potom, kdyzz ſye ta
ſwadba ſkonala, [68 b] zzena toho giſteho Rytierze,[a]) zawolawſſi zety[b])[6]) ſweho,
toho giſteho teſarze, k ſobie, wece k nyemu: Pońyawadzs mu dczeru ſobie
za zzenu poyal, Ay tedt dawam tuto koſſili doſti dobru, kterazzto ma[7]) takuto
mocz: budeſſ-li gye pozzywati azz do ſmrti,[8]) ńykdy gye nebude trzieba[9])
prati, anyżt[10]) ſye kdy zderze ańy zetle, dokudzz ſpolu wiernye[11]) w ſwem
ſtawu w[12]) manzzelſkem ſ uobu ſtranu budeta[13]) przebywati. Pakli by kto
z was, gehozz buoh oſtrziez, ſwe lozzie przeſtupil, ynhed ſye ta koſſile ſſpyńy[14])
a bude potrzebowati pranye, yakozzto y gyne rucho. Vſlyſſaw to ten giſty
Teſarzz, wdyeczzńye tu koſſili przyyal a welmye ſnazznye podyekowal a rzka:
Dyekugitt welmi, ma[15]) mila matko, zzes mi tu koſſila[16]) dala, napomynagiczi
nas, abychom wiernye w ſwem manzzelſtwi azz do ſmrti dali. Neb[17]) yzzadny
z nas pro tu koſſili nebude ſmyeti ſweho ſtawu przeſtupiti, by druhy ne-
zwiedyel. Po malych dnech ten giſty Teſarz zawolan byl przed krale, aby
gemu tu giſtu ſyeń vdyelal. A on wzem tu giſtu koſſili s ſebu, nechaw zzeny
doma, bral ſye na dyelo. A kdyzz tam dyelaſſie wieńye a wzzdy w te koſſili,
nykdy ſye nezaſpyńyla, aczz y czzaſtokrat welmi gy dyelage[18]) potieſſie.
Mnozi to widucze Welmi ſye tomu dywiechu. A mezi tyem prziſſel k nyemu
geden[19]) rytierz a otazal geho a[20]) rzka: Mily miſtrze, proſimt[21]) tebe, powiez
my, kterak geſt to, zze tak wzzdy Vſtawiczznye w te koſſili dyelaſs,[22]) a
czzaſto [69 a] krat ſye welmi potiſs, zze ńykdy ſye nezaſpyńy, ańy gye kdy
perzeſs? Odpowiedye ten giſty Teſarz: Netrzieba gye prati, neb ſye nemozz
zaſpyńyti. Tehdy ten giſty Rytierz otaza geho a rzka: Mily, Proczz geſt to?
Odpowiedye Teſarz: Matye zzeny me dala mi gi, genzz ma taku mocz, aby
czziſta byla, dokudz bych ya nebo ma zzena ſweho lozzie[23]) neprzieſtupil.
Vſlyſſaw[24]) tu mocz ten giſty rytierz, wece k[25]) ſobie na myſli: Ya tye k tomu
przíprawim, zze muſiſs tu giſtu koſſili prati. A ynhed gel do domu toho giſteho
Teſſarze bez geho wiedyeńye. A kdyzz tam przigel, tehdy zzena toho giſteho
Teſarze doſti ochotnye geho przyyala do ſweho domu a gey podle ſtatku

---

[a]) (pod tím jiné sl. vyškrab.). [b]) (rovněž).

LIX. [1]) O gednom teſarzy a o geho wierne zienie. [2]) dilo gyſte. [3]) sch. [4]) ſ ním (sch.). M
[5]) sch. [6]) Teſti. [7]) miela. [8]) gy az do ſmrti poziwati. [9]) netrzeba. [10]) anit. [11]) wiernie ſpolu.
[12]) sch. [13]) budete. [14]) zſſpinij. [15]) sch. [16]) koſſili (spr.). [17]) ſtaly Nebo. [18]) welmi dielage
ſe. [19]) niekteraky. [20]) sch. [21]) proſym. [22]) dielaſs w te koſſily. [23]) loze niektery z nas.
[24]) Vſlyſſewſſi. [25]) sch.

B ſweho, yakzz na rytierze ſluſſi, cztila. Vzrzew ten giſty rytyerz tu czzeſt y ochotenſtwie od nye[c]) k ſobye, yal ſye gi ynhed freyowati y o fregy mluwiti, aby gi mohl o gegi czzeſt prziprawiti. Gemuzz ona wece: Pane, zdas proto[26]) przigel, aby v mne na ſregi byl? Wece rytierz Pańy: y owſſem proto ſem przigel, abych twu miloſt nalezl. A mezi gynu rzieczzi[27]) mnoho gi ſlibowaſſe, aczz by geho wuoli[28]) naplnyla. Tehdy ona vſlyſſewſſi geho rzyeczz y ten ſlib, wece k nyemu: Raczz ſe mnu giti, a czozz na mnye[29]) zzadaſs, to wſſeczko mieti budeſs. A on wſtaw ſ weliku radoſti, wſſel po ny do gedne prazdne komory. A kdyzz tam bieſſe, ona wyſſedſſy wen zawrzela po ſobie komoru[30]) y zamkem zamkla, rz[ek][d])ſſi[31]) gemu: [69 b] Tu mne czzakay, dokud[32]) ya ſweho czzaſſu nevzrzỹ. A tak zawrzewſſi geho chowala a[33]) ſkrze gedno okno gemu chleba a wuody[34]) podawagiczi. A[35]) kakzzkoli on proſieſſe gye, aby gey wypuſtila,[36]) ale ona gemu odpowiedieſſe a rzkucz: Newyndeſs,[37]) dokudzz ſye muoy muzz od Cieſarze newrati. Potô opiet brzo druhy rytierz tuzz otazku k tomu giſtemu Teſarzi vczziňil yako prwy o geho koſſili. A takezz[38]) vſlyſſaw od Teſarze o te giſte koſſili, yal ſye myſliti, kterak by geho zzenu mohl zklamati. Prziprawyw ſye yakozzto prwńy gel k ńy do domu, ochotnye y[39]) przywitan. Potom po nemudre rzieczzi do druhe komory weden a tu zawrzien y zamczzen od te giſte zzeny, yakozzto[40]) y prwny. Potom w zapieti prziſſel trzieti rytyerz k tomu giſtemu Teſarzi, A o te giſte koſſili takuzz vczziňil[41]) otazku, yako prwnye dwa, y takuzz odpowied ſlyſſal, yako ona dwa. nepomeſſkaw ynhed gel k te giſte pańy, A przigew tam tolikezz obdrzzal, yako y prwnye dwa; takezz w trzieti komorze zawrzien y zamczzen y chowan, yakozzto ona dwa. Zatẏem o tyech trzyech rytierzich wyſſla welika rzieczz v Cieſarzowa dworu, kam by ſye dyeli, a kterak by ſye gim przihodylo, zze by tak dluho przed Cieſarzem nebyli. Potom po mnoho dnech ten giſty Teſarz przigel do domu k ſwe zzenye. A ona vzrzewſſi gey, s weliku radoſti poczzeſtńye gey przywitala, a wzhledſſi na k[oſſi][e])li[42]) Vzrzela, ano[43]) geſſtie czziſta, ya [70 a] kozzto y drziewe. I weće: buď pochwalen mily buoh, zze mezi nama geſt prawa miloſt y wiera, yakozzto koſſyle twa vkazuge. Tehdy on k ńy wece: Mila zzeno, powyemť o tom nyeczo: kdyzz ſem byl v Cieſarzowa dworu, tehdy prziſſli ke mnye trzie rytierzi, geden po druhem, a tazaly mne, proczz by ſye nemohla vſſpynyti.[44]) A ońy po te rzieczzi gewſſye kams, a wyecz[45]) gich newidati. Tehdy ona wece: O tyech giſtych rytyerzich ya tobie chczi powiedieti nyeczo maliczzko. kdyzz kazzdy z ńych, geden po druhem, ke mnye bez tebe przigeli a hledali[46]) na mnye nepodobne wieczi kraſnu rzieczzi y ſlibi y dary rozlicznymy: tu ſem gich mudrze odbyla, yakzz ſem vmyela, A potom ſem zwlaſſtye kazzdeho v prazdne komorze[47]) zawrzela

---

[c]) (ps.) odnyeho, ho (podtečk. a přetrž.). [d]) ek (vytrženo poškozením rukopisu). [e]) oſſi (vytrženo z rukopisu).

M [26]) o to. [27]) gynymi rzeczmi. [28]) woly geho. [29]) mie. [30]) sch. [31]) rzekſſi. [32]) dokudz. [33]) sch. [34]) chleba a wody gemu. [35]) sch. [36]) puſtila. [37]) newyndeſs odtud. [38]) tez. [39]) sch. [40]) yakoz. [41]) sch. [42]) koſſily. [43]) ana. [44]) nezaſſpinila. [45]) ke mſſi wicz. [46]) przygel a hledage. [47]) zwlaſſtie kazdeho w prazdne komorze ſem.

y do dneſſnyeho dne gye drzzim a chowam, dawagiczi gym chleb a wodu, B
aby potom mudrzi byli a[48]) yzzadne cztne panye aby[49]) wyecz nepokuſſowały, ale gich[50]) czzeſt ſe wſſech ſtran ohrazowali, yakozzto na dobre ſluſſye. Take y konye gich geſſtye chowam a gim plnu potrzebu dawam. Vſlyſſaw to Teſarz, wzradowal ſye welmi pro wieru a vſtawiczznoſt ſwe zzeny, A ty giſte rytierze propuſtil, przigem od nych ſlib pod wieru, aby wyecz yzzadne ſſlechetne panye nezatrhali. A tak ten giſty Teſarz s[f]) ſwu wiernu manzzelku w prawe wierze y w[51]) laſcze azz do ſmrti oſtal.

Duchownye pak Takto etc.[52])

Naymyleyſſy! Tento Cziefarz geſt otecz nebeſky, genzz ma ſyeň vſtawiti, to geſt [70 b] ſrdcze czlowieczzie dobrymy nrawy[53]) ozdobiti, w nyemżto[54]) pan buoh ſ chuti przebywa, Jakoż piſmo prawi o wieczzne mudroſti: Rozkoſs ſma geſt przebywati s ſyny czzlowieczzymy. Ale rytierz, to geſt kriſtus, genzz ma kraſnu dczeru, to geſt duſſi, kteruzz bieſſe dal za teſſarze pro geho mudroſt, to geſt za dobreho krzeſtyana, genzz gi poyal yako za manzzelku s koſſili czziſtu, to geſt s krzeſtyanſku wieru, bez nyezzto nelze ſpaſenu byti. A dokudzzto człowiek dluho[55]) przebywa w dobrem zzywuotye, tak dluho wiery nepoſſkwrňy. Trzie rytyerzi, genzz przichazegi, aby te duſſe pokuſſeli, gſu pycha, lakomſtwie a ſmilſtwo. Ty trzi rytierze wierna a mudra duſſe ma zawrzieti[56]) w komorze, to geſt w ſkruſſeňy, w ſwate zpowiedi a w doſti vczzyňyeňy, a za to odplatu wezme od otcze nebeſkeho v wyeczzne radoſty.

LX.

O tom, geſſto myel weſele bez ſmutka a gine wieci.[1])

Czzte ſye take o nyekterakem[2]) czzlowyeku, gmenê Ganthérus, genzz zzadaſſe, aby mohl nalezti myeſto, w nyemzz by myel radoſt bez ſmutku, hoynoſt bez nedoſtatku, ſwietlo bez temnoſti. Protozz vda ſye gemu gednoho dne ſamemu vgiti, yako by gyny vſſel za trzi dňy,[3]) azz y przigide do gednoho kralowſtwie, a[4]) tu malo przed tyem kral toho kralowſtwie vmrzel byeſſie. Vzrzewſſie geho knyezzata a[5]) pańy tak zpoſobeneho,[6]) ke wſſe[v] dobremu podobneho, za krale gey ſobie wolili. Ale on kdyzz bieſſie tak wolen, welmy [71 a] ſye radowaſſe. Zatyem nocz przigide, a geho pańy do gedne komory[7]) s weliku czti prowodili. A kdyzz tam wňyde, vzrze gedno lozze kraſne, ale w hlawach vzrze lwa vkrutneho, w nohach draka welikeho, na prawe ſtranye nedwyeda hnyewyweho a na lewe ſtrańye mnozſtwie ſſka-

---

[f]) s (nadeps.).

[48]) sch. [49]) sch. [50]) gynych. [51]) sch. [52]) Rozum te rzeczi. [53]) mrawy. [54]) w nizto. M
[55]) sch. [56]) zawierati.

LX. [1]) (bez náp.). [2]) gednom. [3]) za trzy dni vſſel. [4]) sch. [5]) y. [6]) zpoſobneho. [7]) do — komory (sch.).

B rziedych czzrwow.[8]) I wece ten giſty Gantherus: Czo geſt toto, zda tu mam ſye radowaty a ſ tyemy howady[9]) przebywati? Odpowyedyechu gemu pany y ſluhy: Pane, y owſſem; Nebo gſu gyńy kralowe[10]) na tomto lozzi lehali[a]) a od tyechto howad ſeſſli. Tehdy on wece: wſſeczko mi ſye gyne dobrze libi, nezz tohoto lozze a tyechto howad welmi ſye ſtrachugi, protozz waſs kral nechczi byti. A tak odſſed[b]) od ńych bral ſye tak daleko, azz y do gednoho kralowſtwie prziſſel, kdezzto take kral w nowie s ſtoho[11]) ſwieta ſſel byeſſie. Vzrzewſſe gey pańy a[12]) zemene toho kralowſtwie, kralem gey zwolichu.[13]) A yakozzto y drzewe wſſeczko ſye gemu dobrzie[14]) libilo, a we wſſem welike myegyeſſye[15]) vtyeſſenye kromye lozze, na ńyemżto myel odpoczzywati. vzrzew,[16]) ano plno oſtrych brzitew, A mezi brzitwamy hadowe kluzachu, I wece, otazaw tyech, ktozz gey byechu w noczi k tomu lozzi przywedli: Zdali[17]) ya mam na tôto lozzi odpoczzywati? Wecechu k ńyemu: y owſſem, pane, nebo gyny naſſi kralowe na tomto lozzi gſu lehali, azz gſu y zemrzeli. Tehdy on wece: wſſeczko gyne mi ſye dobrze libi kromye tohoto lozze prokleteho, a proto kral waſs[18]) nechczy byti. Na zaytrzie rano wſtaw, y ſſel, czo by [71 b] mohl za trzi dńy giti. A gda tak przigide k gedne ſtudnyczi, nad ńyzzto ſedyeſſye nyekteraky ſtarziecz, mage huol w ſwe rucze. Vzrzew gey ten giſty ſtarziecz,[19]) otaza geho a rzka: Myly, powiez mi, odkud gdeſs a nebo kam gdeſs? Odpowiedye Gantherus: Newyedye,[20]) kam gdu, Awſſak wyem, zze trogi wieczi hledam a nemohu nalezti: Nayprwe hoynoſty bez nedoſtatku, Druhe radoſti bez ſmutku, Trzietie ſwietla bez temnoſti. Wece k ńyemu ſtarzecz, Podaw gemu holi, kteruzz w rucze drzzieſſe: Wezmi tuto huol, a tuto czeſtu gdi, azz y hory wiſoke dogdeſs, a na poczzatku teto hory vzrziſs geden rzebrzik, an ma gedno ſſeſt wſtupnyow. przigda tam wſtupizz na ten rzebrzik a gdy po nyem azz do ſſeſteho wſtupnye.[21]) A kdyzz na ſſeſty wſtupen przigdeſs, naydeſs ſyeń welmi kraſnu. Przigda k dwerzom vderzizz trzikrat, a ynhed wratny przigde; vkazzizz gemu tuto huol a rczi: Ten, genzz geſt[22]) pan teto holi, przikazuge tobye, aby mye tam puſtil; a ynhed tye[23]) puſty. A kdyzz tam budeſs, naydeſs ty trzi wieci a mnohem wiecze. Vſlyſſaw tu rzieczz Gantherus, wzaw tu huol bral ſye tam, a tak wſſeczko nalezl, yakozz gemu ten ſtarziecz rzekl a prawil. y[24]) doſſel te radoſti a[25]) hoynoſti y ſwyetloſti[26]) bez nedoſtatku a mnohem wiecze, yakozz zzadal, a tam wſſeczky ſwe[27]) dńy ztrawil bez zmatku.[28])

Duchownye:[29])

N**Aymyleyſſy!** Tento Gantherus mozz rze [72 a] czzen byti kazzdy krzyeſſtyan,[30]) genzz ma tento ſwiet zawrczi a tyechto trzi wieczi zzadati,

---

[a]) (naps. dvě) h, (první vyškrab.). [b]) (pod) ſſ (vyškrab.) g.

M [8]) ſſkaredych cziewow. [9]) howady ſe. [10]) kraly. [11]) vmrzel a s tohoto. [12]) y. [13]) wolychu. [14]) sch. [15]) sch. [16]) Vzrze. [17]) zda. [18]) waſs kral. [19]) mage — ſtarziecz (sch.). [20]) Newidie. [21]) az y do ſſiſteho ſtupnie. [22]) sch. [23]) tie tam. [24]) A. [25]) sch. [26]) y (sch.); ſwietla. [27]) sch. [28]) ſtrawil bez zamutka. [29]) sch. [30]) kazdy dobry krzeſtian.

toczziſito hoynoſti bez nedoſtatku, radoſti bez ſmutku a[31]) ſwietla bez temnoſty. Protozz vczzyńyti ma yako Gantherus: Nayprwe aby czeſtu ſſel trzi dńy, toczziſſto modlitbu, poſtem a almuzznu. A potom ma giti k ſtarczowi, toczziſſto k kriſtowi, genzzt[32]) da huol ſwateho krzizze, to geſt ſwate pokańye. ale potom ma wſtupiti na rzebrzik, w nyemżto[33]) geſt ſſeſt wſtupnyow, to geſt ſſeſtero miloſrdenſtwie. A po tom rzebrziku bez pochybenye wzeyde[34]) nahoru do kraſne ſyeńy, to geſt do nebeſkeho kralowſtwye, w ńyemżto geſt hoynoſt bez nedoſtatku, radoſt bez ſmutku a ſwietlo beze wſſye temnoſti wieky wyekoma. Amen.[35]) B

LXI.

Od Slawika a od Strzelče.[1])

STrzielecz geden nahodu yal ſlawika. A kdyzz gey chtyel zadawiti, Wecze k nyemu ſlawik: Mily, czo tobye proſpyegye, zze mye zahubiſs? wſſak ſit mnu nebudeſs, ańy ſweho brzicha naplnyſs. Ale puſtiſſ-ly mye, chcziť dati trogi radu, kteruzzto zachowaſſ-li pilnye, weliky vzzitek budeſs myety. Vſlyſſaw to ten giſty[2]) ſtrzielecz, lekl ſye welmi a ſlibil gemu, zze gey chcze puſtyti, aczz gemu chce tu trogi radu dati. Tehdy ſlawyk wece: Prwnye rada tato geſt, aby nykdy te wieci neſahal, genzz nemuozz rozumem czzlowieczzím vſtyzzena byti. Druha rada tato geſt, aby nykdy te wieczi nezzelel, kterazzto nykdy nemuozz nawraczena byti. Trzietſe rada, aby[3]) [72 b] ſlowu nepodobnemu, geſſto k wierzie nenye[4]) podobno, ńykdy newierzil. Toť gſu ty trzi rady; zachowaſſ-li gye, to wiez, zzetť ſye dobrze ſtane. Inhed ten giſty[5]) ſtrzielecz, vſlyſſaw tu radu, puſtil geho, aby letyel, kamzz[6]) chce. A ſlawik leťye od ńyeho ſladcze wzpyewal.[7]) A dokonaw tu pyeſen rzekl[8]) tomu giſtemu ſtrzielczi: Byeda tobye, zze gſi tak zlu radu myel, zzes mye puſtyll, nebos weliky poklad ztratil. Wecze ſtrzielecz: Mily ſlawiku, powiez mi, kterak geſt to?[9]) Wece ſlawik:[10]) Nebo w ſwem brziſſe mam drahy kamen, wietczzi nezzli pſtroſowe[11]) waycze. Tehdy on zarmutyw[12]) ſye weče k Slawikowi: Mily ſlawiku, pod ke mnye, a budu tye dobrze chowati. a mezi ťyem hledaſſe, by gey mohl lapiti, mage za to, czozz ſlawyk k nyemu mluwil. Vrozumyew tomu ſlawik, y wece k ńyemu: Gyzz gſem tye w blaznowſſtwy[a]) ſeznal, neb ztraczene wieczi a newratytedlne zzeleſs.[13]) Druhe, zze mne nemożeſs[14]) polapiti ſwymy ſyetmy. Trzietye, wierziſs y maſs za to, by kamen drahy byll v mem brziſſe yako pſtroſowe waycze, Ponyawadż ya weſſken[15]) negſem tak weliky[16]) yako pſtroſowe waycze. blazen gſi a w blaznowſtwi ſwem oſtaneſs. A rzek to[17]) y zaletye od nyeho. M

---

[a]) (ps.) wblahoſlawenſtwi, (přetrž.) hoſlawenſtwi, (nadeps. pozdějším písmem a jinou rukou) znowſſtwy.

[31]) sch. [32]) genz. [33]) w niiezto. [34]) wayde. [35]) wiekow. Amen (sch.).

LXI. [1]) bez náp. [2]) (tato dvě sl. sch), ptacznik. [3]) aby nikdy. [4]) nynij k prawdie. [5]) sch. [6]) gey aby letal kam. [7]) zpiwal. [8]) ſlawik rzekl. [9]) to geſt. [10]) (tato dvě sl. dvakrát). [11]) Stroſowe. [12]) zamutiw [13]) nenawratitelne zelyſs. [14]) nemoz. [15]) ſam. [16]) (tato dvě sl. sch.). [17]) rzekl.

Duchownye: [18])

B NAymyleyſſy! Tento ſtrzelecz muozz rzieczzen byti kazzdy krzieſtyan, w ſwatem krzſſtu zmyt; w nyemzzto prziyal luczziſſtye a ſtrzely oſtre. luczziſſtye geſt wiera, ſtrzely oſtre gſu gyne cztnoſti, kterezzto wierny krzieſtyan ma myeti proti dyablu, [73 a] ſwietu y tyelu. Slawik geſt myly naſs pan [19]) gezus kriſtus, genzz geho polapi kazzdy, kdyzz ſye odrzieczzi dyabla y wſſech hrdoſti geho. Ale biedny czzlowiek [20]) tolikrat myeńy ſlawika zahubiti, kolikrat myſli ſ wuoli hrziech ſmrtedlny vczzińiti. Ale on, myly gezus kriſtus, proti tomu wydal trogi radu: Nayprwe, aby ńykdy te wieci, kterazz rozumem czzlowieczzim ſtyzzena nemuozz byti, neſahal, ańy po ńy ſtall. Ta wyecz geſt ſwata trogicze, w nyzzto ſu trzy oſoby, a wſſak geden buoh. Druha rada geſt, aby ztraczene wieci a nenawratitedlne [21]) ńykdy nezzelel, To geſt kdyzz tyeleſtne zdrawye a nebo [22]) zbozzie ztratime, kterezz nam buoh odgima na tomto ſwietie, aby nam potô lepſſye dal na onom. Jakozz [23]) dye Swaty Rziehorz: [b]) Welyka geſt k nam miloſt bozzie, kdyzz na nas zde przepuſſtye zamutky, zzaloſty y [24]) nedoſtatky, aby nas wieczńye nedal dyablom muczziti, ale s angely ſye radowati. Trzietie [c]) rada geſt, aby [25]) ſlowu nepodobnemu ńykdy newyerzill, [26]) to geſt dyablu, czozz ſlibuge. neb dyabel mnoho ſlibuge, ale malo plńy, czozz ſlibi. Nebo lezz ſlibuge, yakozz geſt toho dowuod [27]) na otci naſſem Adamowi y [28]) materzi naſſi Ewye, kdyzz gim rzekl: Wyet zagiſte buoh, kdyzzkolywyek ſ toho drzyewie [29]) budete gyeſty, budete yako bohowe, wieducze dobre y zle. A [30]) kdyzz gſu te rzieczzi geho lzzywe [31]) wierzili, ynhed gſu z rage hanebnye wyhnańy. [32]) yakozz y dnes mnozi wierzie netoliko dyablu, ale y ſwietu, k tomu ſwemu tyelu; genzz gim ſlibuge ſwiet [73 b] mnoho zbozzie, a tyelo gich dluhe zdrawye. Ale ſtrach geſt, kdyzz ſye naywyecz vbezpeczzye, aby gim nebylo rzicczzeno, yako onomu lakomczi, kteryzz ſwe ſtodoly ſſyrzil, ſſpizzuge ſye [33]) na mnoha leta: Blazne, teto [34]) noczi czzrtye twu duſſi z tebe wydru, a to, czozs [35]) nachowal, komu ſye doſtane? Protozz ſnazzme ſye, abychme te [36]) trogye rady poſluchali, warugicze ſye hrziechu, dobrzie czzynyecz wieczzne radoſty doſſli. Amen. [37])

LXII.

O dczerzi kralowye, geſſto nechtiela muzze myeti. [1])

Byeſſye nyekteraky kral, genzz dczerku kraſnu myegieſſe, kterazz byeſſe ſlibila, [2]) zze nechce yzzadneho muzzie ſobye wzieti, leczz by tyto trzi wieci

---

b) Jakozz — Rziehorz (červ. podtrž.). c) radowati Trzietie (poškozeno, opraveno pozdějším inkoustem a jinou rukou).

M [18]) sch. [19]) pan naſs Geziſſkryſtus mily. [20]) hrzyſſny czlowiek a bidny. [21]) nenawratitedlne. [22]) nebo. [23]) Jako. [24]) zialoſti boleſti y. [25]) Abychom. [26]) newierzily. [27]) dowod toho. [28]) a. [29]) kdyzkoly z tohoto drzewa. [30]) sch. [31]) lziwe geho. [32]) wyhnani hanebńe z rage. [33]) ge. [34]) sch. [35]) czos. [36]) abychom; te (sch.). [37]) sch.

LXII. [1]) (bez náp.). [2]) ſlibila Bohu.

wyedyel y vmyel a[3]) mohl: Nayprwe, aby wyedyel, na koliko noh ſu czztyrzi B
elementi wz deli, w ſſyrzi[4]) y wz hlubi,[5]) Druhe, aby vmyel promyeńyty wyetr
geden w druhy, toczziſs puolnoczni[a]) v wychodńy, Trzetye, aby mohl neſty
vhle rzerzywe w ſwem lonye przy nahem tyele bez vrazu. kral, otecz gegi,
zwyedyew ten ſlib, kazal wolati po wſſem kralowſtwi, zze ktozz by koli, chudy
nebo bohaty, ty trzi wieczi wiedyel, vmyel y mohl,[6]) aby geho dczerku za
zzenu ſobye poyal. A kdyzz ſye to proneſlo, mnozi k tomu dworu gedyechu,
pokuſſegicze ſye o to, ale yzzadny nemohl tomu ńycz[7]) vczziniti. I[8]) byeſſe
w tu chwili ńyekteraky rytierz w dalekych kragynach. kdyzz taku[9]) powieſt
vſlyſſe, ynhed ſye bra k tomu dworu, wzem s ſebu gednoho panoſſy a geden
koń welmy waſſnywy. a kdyzz tam przigede,[10]) ode wſſech myle a poczzeſtnye
przywitan gſa, wece k krali: Ay, ya [74 a] ſem, abych twu dczeru za zzenu
ſobye wzal.[11]) Wece k nyemu[12]) kral: y owſſem, vczzynyſſ-li tu trogi wyecz,
kterazz geſt prowolana, ma dczi twa zzena bude. Wecze rytierz: hotow ſem.
Tehdy kral dye:[13]) Nayprwe powiez mi, Na koliko noh wz deli, w ſſirzi y[14])
wz hlubi gſu czztirzi elemta,[15]) To geſt zemye, wuoda a powietrzie y[16]) oheń?
Vſlyſſaw to rytierz, zawolaw ſweho panoſſye a[b])[17]) wzem myeru yal ſye geho
myerziti[18]) od hlawy azz do pat przeſe wſſeczko tyelo. Vczziňyw to y wece
k[19]) krali: Ay, pane, gyzz maſs prwe dowedeno. wyerz mi,[20]) zze w dluhoſti
y w ſſirokoſti czztyrz[21]) elementow nenye wiecze nezzli ſedm noh, A w hlu-
bokoſti gedwa geſt puol druhe nohy. Wece kral: Czo ta myera przilezzi ke
czztyrzem elementom? Odpowiedye rytyerz ge[v]:[22]) kazzdy czzlowiek geſt
ſlozzen ze czztyrz elemêtow.[23]) Protozz kdyzz ſem ſweho panoſſi zmyerzil
podle wſſech pomyer, y tak ſem toho dowedl.[24]) Wece kral: doſtys to po-
dobnye wywedl; gyzz dowed[25]) druhe, aby wywedl wyetr puolnoczzny
v wychodny. Wece gemu[26]) rytyerz· Rad. A ynhed zawolaw ſweho panoſſi
y[27]) wece k ńyemu: Przyweď mi muoy koń waſſnywy a wztekly. A kdyzz
przyweden byl, tehdy ten giſty rytyerz tomu końy dal nyekteraky napuoy,
a prachu gemu w chrziepye naſul, a[28]) ynhed ten giſty koń ſtal krotek yako
owcze a zdraw byl. A kdyzz ſye to ſtalo, rytierz toho giſteho konye hlawu
na wzchod[29]) ſluncze obratil, y wece k krali: Ay, pane, toť wietr puol-
noczzny obratil ſem[30]) na wſchod[31]) ſluncze. Wece kral gemu:[32]) [74 b]
Czo geſt to k wietru? Wece rytyerz gemu:[33]) Zda twa miloſt toho newye,
zze zzywot kazzdeho howada nycz gyneho nenye nezzli wyetr? a[34]) dokudzz
koń muoy[35]) wztekloſt ſ waznoſty[36]) myel, wyetrem puolnoczznȳ przebywal.
Neb wſſeczko zle zgewuge ſye od puolnoczi; ale nynye ſkrze tento napuoy
y ſkrze prach vzdrawen geſt, a hlawu drzzi na wychod ſluncze, a tepruw ſye

---

[a]) (druhé) n (nadeps. nad) cz. [b]) zawolaw — panoſſye (naps. na vnějším okraji), a (nadeps.).

[3]) y. [4]) zſſirzij. [5]) whlubij. [6]) vmiel wiediel a mohl. [7]) czo. [8]) sch. [9]) takowu. M
[10]) przygide. [11]) dczeru twu ſobie za Zienu wzel. [12]) gemu, k (sch.). [13]) wecze. [14]) wzſſirzy a.
[15]) Elementy. [16]) a. [17]) zawolaw — a (sch.). [18]) mierzyti toho panoſſe. [19]) sch. [20]) Wierzim.
[21]) sch. [22]) sch. [23]) gt ze cztirz Eleñtuow ſlozen. [24]) y — dowedl (sch.). [25]) wywed. [26]) sch.
[27]) sch. [28]) naſypal; a (sch.). [29]) wychod. [30]) ſe. [31]) wzchod. [32]) sch. [33]) sch. [34]) sch. [35]) moy
kon. [36]) s waſſnioſtij.

B hody beze wſſye pracze. Wece kral gemu:[37]) Doſtys podobnye druhe zgednal, Nemeſſkay trzietyeho dokonati. Tehdy on przede wſſemy ynhed nabraw w ſwe rucze horuczyeho rzerzyweho vhle y wſipal w ſwe lono,[38]) a tak po ſyeńy ſem[39]) y tam chodyl, a geho tyelo ńycz netrpyeſſye. Wece kral k ńye[v]:[40]) Powiez mi, kudy to przichody, zze tebe oheń nepali? Odpowiedye gemu rytierz:[41]) Nenye to z me moczi,[42]) ale zze mam przi ſobye v myeſſku nyekteraky kamen. ktozzkoli gey czziſtye v ſebe noſy, ańy od ohnye ańy od wuody muozz vrazzen byti. I vkaza gey krali. A kral ynhed ſ weliku radoſty y ſlawnoſty ſwu dczeru gemu dal za zzenu,[43]) A on mage gy ſ ny poczzeſtnye w miloſti azz do ſmrti przebywal.

Duchowńye:[44])

NAymyleyſſy! Tento kral geſt pan naſs[45]) myly gezus kriſtus. Dczerka geho kraſna geſt duſſe, k uobrazu geho ſtwuorzena, genzz bohu na krzzſſtu ſlibila a vczzynyla,[46]) aby ńykdy yzzadneho gyneho za ſweho choty nemyela, gedyne ktozz by ty trzi wieczi ſwrchu pſane vczziňil: Nayprwe aby zmyerzil, na koliko noh gſu [75 a] czztyrzie elementowe,[c]) w ſwem panoſſy, to geſt aby ſwe tyelo vkrotil od hlawy azz do pat, genzz geſt ſtwuorzeno ze czztyrzz elementow. Druhe, aby wyetr puolnoczzny promyeńyl na wychod ſluncze,[47]) To geſt aby zly vmyſl promyeńyl w dobry. koń wztekly a waſſnywy znamenawa kazzdeho hrzieſſneho. Protozz muſy gemu daty napuoy ſkruſſenye[d]) w ſrdczi, ſwatu zpowied w uſtech, doſty vczzynyeńye w ſkutcze. A to geſt wyetr promyeńyty, zly zzywuot w dobry promyeńyty a[48]) obratiti, yako Swaty yob dye:[e]) Pomny, hoſpodyne, zze wyetr geſt zzywuot muoy. Trzietye, abychom vhle rzierzywe[49]) w ſwem lonye przy tyelu noſili, to geſt laſku k bohu a[50]) myloſt k ſwemu blyzznyemu beze wſſeho vrazu, to geſt beze wſſye nechuti ſrdeczzne. Anebo oheń geſt ſmilſtwuo, lakomſtwye[51]) a pycha, genzz czzaſtokrat pali duſſy y tyelo. Ale ktozz ma kamen drahy, to geſt pana gezukriſta, w ſwem ſrdczi, tomu nemuozz ten zly oheń vſſkodyty, aczz gey y w lonye[52]) przy nahem tyele drzzi. yako Swaty dauid ſam o ſobye dye:[f]) Ohnyems mne pokuſil, a nenye we mnye zloſt nalezena. Protozz kazzdy wierny krzieſtyan ſtuoy o ten kamen, aby mohl milemu bohu czziſtu duſſi zachowati a ſ nym ſye[53]) wyeczznye radowaty. Amẽ.

---

[c]) (za tím ps.) wſſe (slabě přetrž.). [d]) (ps. pův.) zkruſſenye, (ze) z (oprav.) ſ. [e]) yako — dye (červ. podtrž.). [f]) yako — dye (červ. podtrž.).

M [37]) sch. [38]) hořyczihо rzerzewie a w ſwe lono wſypal. [39]) y ſem. [40]) sch. [41]) (tato dvě sl. sch.). [42]) z moczy me. [43]) za zenu dal. [44]) sch. [45]) naſs pan. [46]) ſlib vczinila. [47]) na wychod ſluncze promienil. [48]) (tato dvě sl. sch.). [49]) ručie rzerziewij. [50]) sch. [51]) sch. [52]) y w lonię (sch.). [53]) ſe a w niem.

LXIII.

O pokladu.[1])

Byeſſye nyekteraky lakomecz ſedienim podle morze, genzz myegieſſye B
weliky poklad. A ten giſty [75 b] poklad ſchowal byeſſye w gednom ryli
welikem a[2]) ſſpalku. A ten giſty ſſpalek polozzil v ſweho domu, a o tom
yzzadny[3]) nycz newyedyel. I[4]) ſtalo ſye[5]) gedne noczi, kdyzz lakomecz
vſnul, zze[6]) ſpadl weliky przewal, tak zze hrozny potoczi po wſſy wſy w kazz-
dem domu byezzyechu, azz ſſpalek waleſſye s ſebu, gednak za trzi mile od-
neſla wuoda do gyne wſy. Vzrzew kowarz te wſi weliky ſſpalek, walil gey do
ſweho domu, a ſekyru zrubal y zſſtyepal na mnoho kuſow, a penyeze nalezl
a ſ weliku radoſty ſchowal. Potom ten giſty lakomecz po mnohych wſech
ptal toho giſteho ſſpalka, azz y napoſledy przijſſel do te wſy ptage, zdali by
kto ten ſſpalek przeyal. Vſlyſſaw to kowarz gel k tomu lakomczi a rzekl
gemu: Aczz boh da, zaytra budeſs ſe mnu gyeſty, a mezi tyem poptame
mezi ſuſedy, zdali by kto ten ſſpalek przyeyal. Tu rzyeczz przyyal lakomecz
a czzakal azz do gitra. Ale kowarz w[7]) te noczi kazal napeczi trzi pe-
czencze. V prwńy kazal naklaſty vmrlczych koſty, w druhy prſty a[8]) w trzieti
wlozzill wſſeczky penyeze, kterezz byeſſye wyrubal z ſſpalka. Na zaytrzie
zawolaw k ſobye lakomcze y rzekl gemu: Ay, totť ſem kupil tyto trzi pe-
czencze k naſſemu obyedu; wyberzizz ſobye z tyech trzi, kteryzz[9]) chceſs,
a yat ſobye druhy[a]) ſchowam, a zzena ma s dyetmy trzieti. Tehdy lako-
mecz, wzem kazzdy pecznecz zwlaſſtye w ſwu ruku, yal ſye geho wazziti,
ktery by byl z ńych wazznyeyſſy, azz y ten wzal, kteryzz byeſſe pln prſti,
[76 a] naywiczczi z ńych. tak yal ſye geho wazzyty, ktery by byl z nych
wazznyeyſſi, azz y ten wzal, kteryzz byeſſye pln prſtý, naywieczzi z nych.
take yal ſye geho wazziti[10]) yako prwńych dwu. A kdyzz ſye gemu zdal
naywazznyeyſſi, zwolil gey ſobye. I[11]) wece k ńyemu[12]) kowarz: Mily, geſſtie
gednu y druhe wyberzz ſobye, aby nebyl zklaman. A take[13]) zze do trzie-
ticze wybyeral a wzzdy ten ſobie oſtawil. Vzrzew to kowarz, zze nemudrze
wybral, druhy pecznecz s penyezi[14]) ſobye y ſwe zzenye s[15]) dyetmy za-
chowal.

Duchownye:[16])

NAymyleyſſi! Tento lakomecz geſt otecz naſs Adam, gemuzz nemohl
ſtaczziti weſſken ray, kromye gednoho drzewa mage wſſeczko pod ſebu. Jako
dauid dye:[b]) Wſſeczko gſi podwrhl pod nohy geho. Ale nechtye na tom doſti
mieti, chtyel yako ńyekterakym bohem byti, ſwe zzenye k liboſti, kdyzz yablko
gedl. Protozz weliky poklad myegyeſſye w ſſpalku, to geſt w ſwem tyelc,

---

[a]) (ps.) druhym, m (přetrž. a podteček.). [b]) Jako — dye (červ. podtrž.).

LXIII. [1]) bez náp. [2]) nebo. [3]) nizadny. [4]) sch. [5]) ſe ze. [6]) sch. [7]) sch. [8]) sch. [9]) ktery. M
[10]) kteryby — wazziti (sch.). [11]) sch. [12]) gemu, k (sch.). [13]) tak. [14]) (tato dvě sl. sch.). [15]) y z.
[16]) sch.

B kdyzz [17]) mnoho cztnoſti myel w ſtawu newynnoſti. Ale kdyzz vſnul, to geſt kdyzz k hrziechu przywolil, prziſſla woda pychy y lakomſtwie a poyala s ſebu [18]) ten giſty ſſpalek y ſ penyezi, azz y ſem y tam w neuſtawiczznoſty plawal z gednoho hrziechu do druheho. Jako Jeremiaſs w ſwem placzzy dye:[c]) Hrziechu dopuſtil ſye Geruſalem, proto nevſtawiczzen ſem vczzyńyen. A netoliko z hrziechu do hrziechu, ale z neſmrtedlnoſti do ſmrtedlnoſti. Potom lakomecz proczytyw hledal ſſpalku, to geſt Adam w ſwem potu chleba dobywage, hledal newynnoſti, [76 b] gezz [19]) nemohl nalezti. Ale kowarz, genzz ten giſty ſſpalek y ſ penyezi nalezl, geſt naſs mily pan gezus kriſtus, O nyemzz dauid dye:[d]) Ty gſi ſkowal dennyczi a ſluncze.[20]) Ale poklad nalezl, kdyż nam s [21]) ſwu ſwatu krwi z ſweho ſwateho tyela nebeſke kralowſtwie otewrzel. Trzye peczenczi mohu[e]) znamenati trzi rozdiely lidſke: Prwńy, w nyemzzto byechu vmrlczzie koſty, gſu moczńy tohoto ſwyeta, to geſt pyſſńy a hrdi, genzz kakzzkoli ńyekdy dobre ſkutky czzyńye, a wſſak ti giſty ſkutkowe gſu ſuſſy, neb nemagi miloſti k bohu ańy k ſwemu blyzznyemu. Druhy pecznecz, w nyemżto prſt byeſſye, znamenawa mudrcze tohoto[f]) [22]) ſwieta, genzz gſu plńy zemye, to geſt zemſkych ſmyſlow, Jako Swaty Pawel prawi.[g]) [23]) Trzieti pecznecz, w nyemzzto penyezi byechu, gſu dobrzi krzieſtyane, ſproſtńy a pokorńy, genzz ſye boha bogye, w ńychzzto cztnoſti przebywagi, yakzz ſu ſwaty krzieſt przigeli, A nebo potom ſwate pokanye, aczz gſu po krzſtu ſhrzieſſili.[24]) O nychz ſwaty Matyey dye:[h]) Blahoſlaweńy gſu [25]) chudy duchem, nebo gich geſt nebeſke kralowſtwie.[26])

LXIV.

Od Trubaczow a o ſmrti.[a]) [1])

Byeſſye nyekteraky kral, genzz toliko gednoho ſyna myegyeſſe, gehozz welmi milowaſſe. Ten giſty ſin, vzrzew ſwuoy czzas, prziſtupyl k uotczi a [2]) yal ſye profiti, aby gey w gezdu odpuſtyl, naywyecz proto, aby ſobye przatel dobyl. Vflyſſaw to [3]) kral wecze gemu:[4]) Mnyeť ſye twuoy vmyſl welmi dobrze libi, ale hleday, by darmo nepraczowal. A on [5]) [77 a] wazzyw ſye toho gyede przed ſye,[6]) y gezdil po rozliczznych zemyech plnych ſedm let, domow ſye newratyw. A kdyzz ſye dokonalo ſedm let, wratil ſye k ſwemu otczi. Vzrzew gey otecz, wzradowal ſye welmi, y wece k ńyemu: Mily ſynu, powiez mi, mnoho-lis przieżńy nabyl a [7]) mnoho-li przatel maſs? wece ſin k nyemu: trzi przetele mam: Prwnyeho wiecze nezz ſam ſye milugi,

---

[c]) Jako — dye (červ. podtrž.). [d]) O — dye (červ. podtrž.). [e]) (za tím počato písmeno, přetrž.). [f]) to (nadeps.). [g]) Jako — prawi (červ. podtrž.). [h]) O — dye (červ. podtrž.).

[a]) (nápis náleží vlastně číslu násled.).

M [17]) kdez. [18]) s ſebu (sch.). [19]) gyz. [20]) s Slunczem. [21]) sch. [22]) toho. [23]) dij. [24]) hrzeſſily. [25]) sch. [26]) kralowſtwij nebeſke Gehozto nebeſkeho etc.

LXIV. [1]) O gednom Genz ſobie trzy przytele vczinil; (na okraji:) Dn̄ica 2. poſt Trinith! apud D. Petrum 78. [2]) y. [3]) sch. [4]) k niemu. [5]) (tato dvě sl. sch.). [6]) przedcze. [7]) mnoholis — a (sch.).

druheho tolikezz yako ſam ſye, trzyetyeho menye nezzli ſam ſye, A malo B
ſem proń vczzyńyl. Wece k nyemu kral: Mily ſynu, dobre [8]) geſt przately myeti, ale przed nuzi gich pokuſity. Protozz radim tobye, aby zabigye weprz wlozzyzz [9]) gey v pytel, a wezmi [10]) na ſye y gdy [11]) w noczi k tomu, geſſto gey wiecze nezzli ſye mylugeſs, a rczi gemu [12]) potluka: Przieteli mily! pohrzyechu przihodylo mi ſye, zze ſem czzlowieka zahubil. budu-li przi gyſtyńye popaden, platy muoy zzywuot. Protozz [13]) proſim, pomoż my z teto nuze a zachoway mye przy zzywuotye, a ſchoway toto tyelo w ſwem domu, atť przy nyem lapen nebudu. A potom poznaſs, ktery z tyech trzi bude przietel twuoy. Odpowiedye ſin otczi: I owſſem, mily pane, ano, to dobra rada. A ynhed taynye zabyw weprzie wlozzil w pytel, a wzem na ſwe plecze ten giſty pytel, bral ſye k domu w noczi prwńyeho przetele, gehozz wiecze nezzli ſye milowal. prziſſed tam yal ſye tluczi. Vſlyſſaw ten giſty przetel geho, wſtal a [14]) otazal geho, proczz by przijſel a czo by chtiel. Tehdy on wecze: pohrziechu przihodylo mi ſye, zze ſem zahubil [77 b] czzlowieka, a teď geho tyelo na ſobye v [15]) pytli neſu. Proſim tebe, pomoz mi z teto nuze, a ſchoway toto tyelo w ſwem domu, atť przy zzywotye oſtanu. Vſlyſſaw to przietel naymyleyſſi geho, Wece k ńyemu: Mily, czo na mnye chceſs? ſam gſi geho bez meho otazu [16]) zahubil, a ſam budeſs trpyeti; nebo kdyby gey w mem domu nalezli, muſil bych ya ſam [17]) trpieti. Awſſak proto zzes mi przetel byl, a mye gſi [18]) wiecé milowal nezzli ſye, [19]) na poprawu tye prowuodim a trzi nebo czztyrzi lokty platna tobie dam, aby tye obynuli, kdyzz tye budu chtieti odprawiti. Ale [20]) on vſlyſſaw tu rzieczz, bral ſye od nyeho k druhemu przieteli, gehozz yako ſye milowal, a takezz tlukl proſſye, aby gemu w nuzi pomohl, a tyelo to giſte w ſwem domu ſchowal. Vſlyſſaw to druhy przietel wece k ńyemu: Mily, zdali [21]) ty mye mnyſs takeho blazna, abych ya chtiel za tye zzywuot dati? Wſſak ty wyeſs, zze kdyby v mne to tyelo nalezeno bylo, muſil bych za to ſwuoy zzywuot dati. A wſſák proto, zzes muoy przetel byll, a mye gſi yako ſam ſye [22]) milowal,[23]) na poprawu tye prowuodim, a yakż budu moczi, tak tye tyeſſiti budu. A przeſ to neſtyſſtť ſobie, wſſak by y tak podle przirozenye muſil vmrzieti, ponyawadzz wſſichny mame zemrzieti. Vſlyſſaw tu rzieczz, bral ſye opiet od nyeho k trzietyemu,[24]) gehozz menye milowaſſe nezzli ſye, a malo pro nyeho [25]) czzynyl. Przijſed k geho domu [26]) tlukl. Tehdy on otaza geho, czo by chtyel a proczz by przijſel. Odpowiedye gemu: [27]) Mily przeteli, ſty [78 a] dim ſye tebe, neſmyemť prawiti, nebť [28]) gſem pro tye ńykdy nycz neuczzynyl Awſſakt muſim powiedyeti pohrzyechu. Przihodilo mi ſye, zze ſem czzlowyeka zahubil, a ted geho tyelo v pytli neſu.[29]) Protozz proſim tebe, ſchoway to tyelo w ſwem domu, a zachoway mye przy zzywuotye, nebo ginak, budu-li lapen ſ tyem tyelem, muoy zzywuot platy. Tehdy on dye ge[v]: [30]) Day mi ſem to tyelo, ya gye chczi mieſto tebe na ſwu pleczi

[8]) dobrze. [9]) wlozil. [10]) wezma. [11]) ſſel. [12]) rzekl k niemu. [13]) Protozt. [14]) wſtaw y. N
[15]) w. [16]) potazu. [17]) ſam ya. [18]) mńe; gſi (sch.). [19]) nezly ſe milowal. [20]) sch. [21]) zda.
[22]) A wſſak zes mne yako ſe; (oſtatek sch.). [23]) (za tím:) a moy przytel ſy byl. [24]) k trzetimu przytely. [25]) proń. [26]) dworu. [27]) sch. [28]) neb. [29]) w pytly na ſobie noſym. [30]) wecze, gemu (vyn.).

B noſiti, a bude-li potrzebye, ya[31]) za tye y na ſmrt chczi giti.[32]) A kdyzz ten giſty pytel wzal, odwazaw gey nalezl w nyem zabiteho weprze, A toho pozzyl yako[33]) przietel naymileyſſi.

Duchowńye:[34])

NAymileyſſy! Tento Cieſarz geſt otecz nebeſky. Ale ſin geho geſt kazzdy dobry krzieſtyan, genzz ſedm let w gezdye dobywa[35]) ſobye przatel, To geſt wſſeczky ſwe dńy, neb ſedmi[36]) dńy weſſken czzas biezzi. Prwńy przetel geſt tento ſwiet, geyzz[37]) mnohy wiecze miluge, nezzli ſam ſye. Neb mnohokrat czzlowyek da ſye na ſmrt pro zbozzye, aby geho nabyl, yakozzto dowod geſt[38]) na kupczych y na gynych, kto chtye[39]) przieliſs bohati byti. Ale ten przietel y w naywieczzi nuzi czzlowieka opuſty, kdyzz gemu k geho ſmrti nycz wiecze neda, nezzli trzi neb czztyrzi lokty platna, aby geho tyelo obynuli a w zemi pochowali. Protozz kto[40]) vſa w toho przietele, blazen geſt. Druhy przietel geſt zzena a dyeti a gyny przietele, genzz w nuzi, to geſt na ſmrti, gynym nepomohu, nezz ſ placzzem k hrobu prowuodye. ale po ma [78 b] lych dnech zapomenu, a zzena ſnad gyneho poyme, a dyety ſye zzzenye a o ſbozzie budu ſye[41]) wadyti, na otczowu duſſi ńykdy nezpomenuce.[42]) Netrzieba piſmem dowuoditi,[43]) czozz oczzima wydime a vſſyma ſlyſſime, nebo toho wſſudy[44]) pohrziechu doſty. Trzieti przietel, pro nyehozzto malo[45]) nebo nycz czzynyme, geſt pan[46]) kriſtus; ten w naſſy nuzi, to geſt na ſmrti, vkazzie ſye yakożto wierny przietel, aczz budem zzeleti, czo gſme kdy proti nyemu zawyńyli, a wdyeczzny budem geho ohawne ſmrti, kteruzz geſt pro nas pro hrzieſſne trpyel, aby nas zbawil wieczzne ſmrti a dal nam wieczzny zzywot. Amę.

LXV.

Vſtawenye gednoho krale.[1])

NYekteraky kral byl vſtawil za zakon, zze kdyzz by koli kto[2]) myel zahuben byti nebo odprawen, aby dwa trubaczze z ſameho gitra przed geho dwerzmy trubila, A ten, geſſto myel odprawen byti, myel[3]) obleczzen byti w czzerne rucho. I[4]) Stalo ſye geſt,[5]) zze ten giſty kral vczzinyl welike hody, kazal, aby chudy y[6]) bohaty zwan byll na ty hody giſte.[7]) A kdyzz wſſichńy ſiti byechu,[8]) podle obyczzege prziſſli piſſtczi, hudczi[9]) y herczi ſ rozliczznymy ſtrogi, a tu ſwe miſtrowſtwo vkazugicze. To widucze y ſlyſſiecze wſſiczkny kwaſſene weliku radoſt myegiechu. A kdyzz ſye tak radowachu, kral ſedyeſſye ſwyeſyw hlawu, nycz negeda, A czzaſtokrat mezi krmyemy tak ſedye pla-

---

M [31]) y. [32]) na ſmrt gyti; y, chczi (sch.). [33]) yakozto. [34]) sch. [35]) gezdij dobywage. [36]) ſedm. [37]) gehoz. [38]) toho geſt. [39]) chcze. [40]) ktoz. [41]) ſe budu. [42]) nepomnicze. [43]) piſem dowoditi. [44]) nebo (sch.); Wſſudy toho. [45]) proňzto nieczo malo. [46]) sch.

LXV. [1]) O odprawenem; (na okraji:) Dnica 16 poſt Sancte Trinith. [2]) kdyzby ktoz koly. [3]) mielby. [4]) sch. [5]) sch. [6]) sch. [7]) gyſte hody. [8]) byli. [9]) hudczy Pyſtczy.

kaſſye Vzrzewſſe to knyezzata y gyny kwaſſene, zamutili ſye [10]) welmi, A za- B
wolawſſe k ſobie bra [79 a] tra kralowa, genzz przed ſtoly chodyeſſye hoſtý
pobyezegye, rzekli k ńyemu: Mily, czo geſt to, zze naſs pan mily [11]) kral
welmi nas cztyl, ale ſam ſmuten geſt, a newieme, proczz geſt to? Proſime
tebe, zwiez na geho miloſti, proczz geſt ſmuten. Bylo-li by, zze by kto z nas
geho miloſti nyeczo nelibeho vczzinill, hotowi ſme wſſichńy y kazzdy z nas
geho miloſti odbyti podle geho wuole. Vſlyſſaw tu rzieczz bratr kralow, prziſſed
k krali y yal ſye geho tazati, proczz by tak welmi w takem kwaſu ſmuten
byll. Wece gemu kral: Mily bratrzie, Aczz [12]) buoh da, zaytra w prwu ho-
dynu damť tobie odpowied.[13]) Tehdy na zaytrzie kral, kdyzz dńyelo, poſlal
dwa trubaczze a rzekl gim: Przikazugi wam pod miloſti, abyſſte ynhed ſſli
przede dwerzi [14]) bratra meho a trubili. Ony odſſedſſe yali ſye trubiti, tak
yakzz gim kral przikazal. Vſlyſſewſſe dwuorzene kralowy trubaczze, ynhed
ſſedſſe tam bratra kralowa w czzerne [15]) rucho oblekli a przed krale przy-
wedli, poſtawywſſe okolo nyeho czztyrzi muzzie odyene ſ nahymy meczzi,[16])
Gednoho na prawici, Druheho na lewiczi, Trzietyeho na przed a Czztwrteho
na zad. A kdyzz ſye to ſtalo, wece k ńyemu kral: Bratrze, buď weſel. Od-
powiedye bratr: O myly pane, kterak mohu weſel byti, mage tolyku hrozu
okolo ſebe ſe wſſech ſtran? wece k nyev kral: Ty ſye bogiſs czztyrz meczzow,
a nemożeſs weſel byti, A mnyes [17]) za zle myel, zze gſem ya ſmuten byll,
mage okolo ſebe netoliko czztyrzi, ale [18]) tyſicz a geſſtye wyecze.

Duchownye: [19]) [79 b]

NAymyleyſſy! Tento[a]) kral muozz rzieczzen byti kazzdy wierny [20])
krzieſtyan, genzz ma kralowati nad ſwymy ſmyſly. Trubaczzi gſu ſmrt tyeleſna
a ſudny den. Ty na kazzdy den magi trubiti nam przede dwerzmy [21]) ſrdcze
naſſeho, yako gſu trubili ſwatemu Jeronimowi, yako ſam prawi:[b]) Gem [22])-li,
pyem [23])-li, nebo czozzkoli [24]) gyneho czzynim, zda mi ſye, zze wzzdy w uſych
mych zny truba ta, to geſt hlas angelſky, kdyzz krziknu: Wſtante, mrtwi, a
podte na ſud.[25]) Take mame ſye obleczi w czzrne rucho, to geſt ſlozziecze
wſſeczky chlipnoſty tyeleſne y rozkoſſy tohoto ſwieta, myſliti mame vſta-
wiczznye [26]) na ſmrt, zze wzzdy vmrzieti mame, ale newieme kdy, rano-li,
weczzer-li, dnes-li czzili zaytra. nebo nycz nenye giſtſſyeho [27]) ſmrti, a nycz
negiſtczzieho nezzli hodyna ſmrti, A naywyecz proto, zże [28]) newieme, hodny-li
ſme miloſty [29]) czzili nenawiſti bozzie. Take maſs pomnyeti a myeti czztyrzi
katy na pamyeti, to geſt pekelnu horkoſt,[30]) ſtudenoſt a czzrw [31]) wieczzny,
A naywyecz ma [32]) ſye lekati ſtrachu dyabelſkeho a proſiti mileho buoha
ſ dawidem, aby tye raczzil geho zbawiti, rzka: Hoſpodyne, od ſtrachu ne-

[a]) to (slabounce nadeps.). [b]) Jeronimowi — prawi (červ. podtrž.).

[10]) ſu ſe. [11]) mily pan. [12]) az. [13]) odpowied tobie. [14]) przed dwerze. [15]) yhned w czierne. M
[16]) meczmi. [17]) mnie ſy. [18]) Ale y. [19]) sch. [20]) dobry. [21]) dwrzmi. [22]) Gym. [23]) pym. [24]) czo
koly. [25]) k ſudu podte; a (sch.). [26]) sch. [27]) gyſtcziho. [28]) A (sch.); Naywicze proto neb.
[29]) miloſti bozij. [30]) horżkoſt. [31]) czerw. [32]) maſs.

B przyetele wydrzi duſſi mu. Protozz bratr twuoy, to geſt tyeleſnoſt twa, bude-li tebe tazaty, Proczz gſi tak ſmuten na duſſi, wſſeczky tyto hrozi gemu przed oczzima poſtaw, A· tak bezpeczznye na ſmrt y na ſud doydeſs.[33])

LXVI.

Od toho, geſſto ſwe[r] towaryſſi oczzy wylupili[a]) *towaryſſye geho.*[1]) [80 a]

QVintillus kdyzz kralowaſſe, byll za zakon vſtawil, aby kazzdy ſlepy po wſſem geho kralowſtwi Sto ſſylynkow myel a na to ſye zzywil. Stalo ſye, zze trzye nebo Czztyrzie[2]) towaryſſye przifſli do gednoho mieſta k gednomu hoſpodarzi, a tu welike penyeze vtratili, A nad to geſſtye welmi ſye zdluzzili. A kdyzz nemyeli czzim platyty, hoſpodarz ten giſty zgimaw gye, wſazel gye v wiezenye a przifahl, zze odtud newyndu, gelizz naymenſſy dluh zaplatye. Tchdy geden z nych wece a dal gim radu, aby loſy metali, kteremuzz by z ńych oczzi wywrhli, aby ten ſſel k krali a proſil geho,[3]) by[4]) gemu tyech Sto ſſylinkow bylo dano[5]) podle wyrczzenye kralowa. A kdyzz loſy metali, doſtalo ſye na toho, genzz radu byeſſye wydal. A ynhed towaryſſye geho ńycz nepomeſſkawſſe oczzi gemu wywrhli. Potom weden byll k kralowu dworu. A kdyzz tam prziſſel, yal ſye tluczi. Zatyem prziſſed wratny, pilnye nań wzhled y rzekl gemu:[6]) Mily, zle kralowu zakonu rozumyeſs. Zakon kralow vſtawen geſt pro ſlepe od przirozenye neb z nemoczi, a nebo take pro ſtaroſt, nebo z[7]) kterakehozzkoli przepuſſtyenye bozzieho. Ale ty nedawno myel gſy kraſne a[8]) czziſte oczzi, ale w krczzmyes gye propil. Protozz opatrz ſwu wyecz ginak, neb od krale ńycz nebudeſs myeti.

Duchownye Takto:[9])

NAymyleyſſi! Tento kral geſt pan naſs gezus kriſtus, genzz taky zakon [80 b] wydal, aby kazzdy ſlepy z kralowy komory na ſwu potrziebu Sto ſſylynkow myel, To geſt kazzdy czzlowyek, genzz porazzen geſt nemoczi, chudobu nebo protywenſtwim, a myle trpi. Sto ſſylynkow, to geſt wieczzny zzywuot ma od pana buoha, wieczzneho zzywota[10]) krale, myeti, Jakozz Swaty Jakub dye:[b]) Blazzeny muzz geſt, genzz trpi protywenſtwie y gyna pokuſſenye; nebo kdyzz pokuſſen bude a ſetrwa, przigme korunu zzywota wyeczzneho.[11]) Ale towaryſſye, genzz do krczzmy wedu, gſu zle towaryſtwo, gymzzto[12]) krczzmarz, to geſt dyabel, wyno, to geſt ſbozzie a rozkoſs tohoto ſwieta, ſſenkuge. Taczi pitelowe a ztrawńyczi dyablowi oſlepeńy bywagi hrziechem

---

[a]) (pod slovy) towaryſſi — wylu (napsáno bylo cosi jiného červeně, což vymazáno). [b]) Jakozz — dye (červ. podtrž.).

M [33]) puogdeſs A potom wieczzneho ziwota doygdeſs.

LXVI. [1]) O Slepem; (na okraji:) Ad penitenciam. [2]) dobrze cztirzy towarziſſij. [3]) sch. [4]) aby. [5]) dano bylo. [6]) wzhledl gemu wece. [7]) (sch.). [8]) sch. [9]) (bez náp.). [10]) sch. [11]) wieczzneho ziwota. [12]) Gymz.

a ſwu [13]) libosty, zze boha nemohu widyeti aný mrzkoſti hrzyecha, a proto B
w ſwe ſlepotye oſtanu prawym ſudem bozzim, leczz pan buoh z ſwe welike
dobroty dyablu z hrdla gye wytrhne, yako ſwatu marzi magdalenu na ho-
dech [14]) a lotra na krzizzi, ſwateho [15]) Matiegye na czle a mnoho gynych
ſwatych.[16])

LXVII.

Od zlateho yablka.[1])

AVrelianus [2]) kdyzz kralowal w rzymye moczny welmi, ten myegyeſſe gednoho ſyna, gehozz welmy mylowaſſe. Tehdy kdyzz vmrzieti myel, zawolal ſweho ſyna a rzekl gemu: Mily ſinu,[3]) gedno yablko zlate mam, welmi drahe, a tobye gye dawam pod takuto [4]) vmluwu, aby ynhed po me ſmrti gel w gezdu po mnoho [5]) kralowſtwi, po hradech y po myeſtech, [81 a] a kdezz naywieczzyeho blazna naydeſs, day gemu to zlate yablko. Vſlyſſaw tu rzieczz kralowicz mlady, ſlibil otczi ſwu wieru y czzeſt, zze to chcze rad vczzyńyti. Po male chwili kral duſſi ſwu [6]) puſtill,[a]) a ſin ſye w gezdu wyprawil. A[7]) wyprawyw ſye yal ſye gezditi po mnohych kraginach y[8]) myeſtech, a[9]) napoſledy przigell do gednoho kralowſtwie, w nyemzzto w nowie krale wolili byechu s weliku ſlawnoſti. On vzrzew to gye ſye tazati, ktery by obyczzey myeli w tom wuoleny, dyedicze-li po ſmrti otczowye czzili gineho. Odpowiedyeli gemu rzkuce: Obyczzey tohoto kralowſtwie geſt, zze na kazzde leto krale zemene ſobye wuole, koho chtye, A ten ma mocz plnu przikazowati [10]) gim, yakzz raczzi, A ony geho magi we wſſem poſluchati yakzzto [11]) moczneho krale. Ale [12]) kdyzz ſye tak rok ſkona, oblupye geho ze wſſeho zbozzie, y czti geho zbawye, a naha czziſtowa nyti na puſſt poſſli, kdezzto zymu a hladem ma hanebnye vmrzieti. Vſlyſſaw to kralowicz vzrzel krale w nowye wuoleneho, an welmy weſel a ſmyege ſye. yal ſye w ſwem ſrdczi myſliti a rzka: Byl ſem we [13]) mnohych kralowſtwich, nykdyezz [14]) ſem newidyel tak przirozeneho blazna, yako tohoto krale, tomu dobrze bude [15]) moczi toto yablko dati. A prziſtupyw k krali wece: Zzadny krali! otecz muoy, drzewe nezzli ſ tohoto ſwyeta ſſel, przikazal mi, abych tobye [16]) toto zlate yablko tobye dal. y poda geho krali. I wece kral: Mily, powiez mi toho przicczynu, zze mi kazal [81 b] toto yablko dati, kdyzz ſem geho neznal, aný on mne, aný ſem gemu toho zaſluzzil. Wece kralowicz: Pane y krali, raczz wiedieti, zze tobye geho zwlaſſtye y zegmene [17]) nedal, Ale przikazal mi, kde bych na wſſem ſwietie nalezl naywieczzyeho blazna, tomu abych yablko dal. a gyzz geſt tomu drahna chwyle, gakzz gezdim po rozliczznych kragynach, hradech y myeſtech, a mnoho ſem

---

[a]) (ps.) duſſi puſtill ſwu (naznač. přemíst.).

[13]) ſwu zlu. [14]) (tato dvě sl. sch.) [15]) sch. [16]) sch. M

LXVII. [1]) O gednom blaznu. [2]) BVrelyanus. [3]) ſynu moy. [4]) taku. [5]) w gyzdu po mnohych. [6]) ſwu duſſi. [7]) sch. [8]) kragynach hradich y. [9]) sch. [10]) rozkazowati. [11]) yakozto. [12]) A. [13]) W. [14]) Kragynach a kralowſtwich nikdez. [15]) budu. [16]) sch. [17]) zgewnie.

B blaznow widyel, Ale tak przirozeneho blazna nykdyezz ſem newidyel, yako ty gſi.[18]) A protozz z przikazanye otcze meho dal ſem tobye to yablko. I dye[19]) gemu[20]) kral: Mily, powyez mi, Proczz ty mye maſs tak za przirozeneho blazna?[21]) Odpowiedye gemu[22]) kralowicz: ktere muozz[23]) wietczzie blaz-
5 nowſtwie byti, nezzli kdy[24]) ty wieſs, yakzz ſye rok dokona, zze maſs ze wſſeho wyweden[25]) byti a obnazzen, a k tomu na puſſt poſlan maſs byti a tam hanebnye vmrzieti. A przeſ to ty dobrzie wieda to przyyals toto kralowſtwie a[26]) radugeſs ſye, yako by wiecz myel kralem[27]) byti. A proto mam za to, zze gſi przirozeny blazen, y dalt ſem yablko wedle[28]) przikazanye otcze meho.
10 Wece kral: pozzehnana hodyna ta,[29]) w ńyżto gſi ke mnye prziſſel a toto yablko mnye[30]) dal, nebo mi ſtane za wſſeczko[31]) kralowſtwye me. A ynhed y[32]) potom wyecz toho leta, dokudzz kralowal, na[33]) kazzdy den zlato y ſtrziebro, obile y wyno,[34]) oley y gynu ſſpizzi na tu puſſt ſlal, yako by mohl[35]) za trzi ſta let s ſwu ſe wſſi czzeledi potrziebu myeti. A kdyzz ſye rok [82 a]
15 dokonal a[36]) ze wſſeho wyweden byll y obnazzen, Potom poſlan na puſſt, kdezzto plnu potrzebu nalezl azz do ſwe ſmrti.

Duchownye takto:[37])

NAymyleyſſi! Tento kral geſt otecz nebeſky. ale ſin geho gedyny geſt pan naſs gezus kriſtus, genzz dawa zlate yablko naywieczziemu blaznu. To giſte yablko[38]) znamenawa tento[39]) okruhli ſwiet, kteryzz[40]) dawa boh nay-
20 wieczziemu blaznu, to geſt czzlowieku. Nebo mezi zwierzaty nenye wietczzieho blazna nezzli czzlowiek, Jakozz dauid dye:[b]) Czlowiek, kdyzz we czti byeſſye, nechtyel[c]) rozumieti, y[41]) przirownan geſt howadom nemudrim, a rowen gim vczzynyen geſt. Ale zze kralem[42]) bywa wolen, to geſt proto, aby zprawowal ſwe tyelo y ſwu duſſi. A wye to kazzdy, zze wiecze nema kralowati,
25 gedno do roka, To geſt maly czzaſek a kratky proti wieczznoſty. A nad to newye, by mohl zzyw byti netoliko do roka, ale za gednu hodinu. Awſſak wyeda to kazzdy czzlowiek nykdyezz[43]) neprzieſtane praczowati we dne y w noczi o zemſkych wyeczech, a wzzdy przikłada hrziech k hrziechu, a nepomńy na to, zze kdyzz vmrze, wſſeho toho bude zbawen, czozz nachowal,
30 a nah ſye do zemye wraty.[44]) Protozz kazzdy z nas vczzin, yako tento kral vczzinill: aczz pan buoh komu z nas zlateho yablka poprziege, To geſt zbozzie tohoto ſwieta, poſielay przed ſebu zlato a ſtrziebro,[45]) dawage almuzzny podle rady gezukriſtowy, genzz dye:[d])[46]) Czzinte ſobye przately ze zle dobyteho[47]) zbozzie, [82 b] abyſſte, kdyzz by nemyeli, przigeli was do wyeczznych prze-

---

b) Jakozz — dye (červ. podtrž.) c) (pod) ye (jiné písm. vyškrab.). d) gezu — dye (červ. podtrž.).

M [18]) ſy ty. [19]) Wecze; I (sch.). [20]) sch. [21]) tak za przirozeneho blazna maſs. [22]) sch. [23]) kterak moz. [24]) kdyz. [25]) wyſazen. [26]) I. [27]) Kralem miel. [28]) podle. [29]) ta bud. [30]) (sch.). [31]) wſſeczkno. [32]) sch. [33]) a na. [34]) wino y. [35]) miel tam. [36]) a on. [37]) sch. [38]) naywieczziemu — yablko (sch.). [39]) sch. [40]) kterez. [41]) sch. [42]) kralem ze. [43]) nikdyz. [44]) wratiſs. [45]) (tato tři sl. sch.). [46]) (tato dvě sl. sch.). [47]) ze zleho.

bytkow. Nebo yakzto[48]) wuoda przihaſſuge oheń, takezz almuzzna ſtogi proti B
hrziechom. A blahoſlaweńy miloſrdńy, nebo ti miloſrdenſtwie doydu, to geſt
w nebeſkem kralowſtwi, Gehozzto raczz nam.[49])

LXVIII.

Od Bozzieho vmuczzenye.[1])

Byeſſye nyekterake myeſto podle morze, genzz od howad gedowatych
mnoho prziekazz[2]) myegieſſe. Mezi gynymy howady bieſſe drak welmi vkrutny,
genzz na kazzdy den do mieſta przíſſel, a ty giſti myeſſtyene na kazzdy den
gedno zwierze a neb dobytczze muſili gemu dati k geho ſnyedku. A mezi
tyem radili ſye w te teſknoſti, kterak by mohli ſwe mieſto od gedowatych
howad a zwlaſſtye od toho draka[a]) wyſwuobodyti, azz tak dluho, zze na-
poſledy przíſſel k ńym geden z dalekych wlaſty a dal gim taku radu, aby
lapyecze lwa, na wiſokem drziewye gey powieſili. Protozz kdyzz gey vzrzela
ta giſta howada gedowata a zwlaſſtye drak, *aby*[b]) ynhed[3]) ſye prycz odtud
brali[4]) a wyecz *a*by[c])[5]) ſye zaſye newratili.[6]) Vſlyſſewſſe tu radu myeſſtyene
nahodu lwa popadli, a mrtweho przibywſſe hrziebiky k wiſokemu drzewu, na-
horu wiſoko zdwihli,[7]) tak zze po wſſem mieſtye mohli[8]) dobrzie widyeti.
Tehdy[9]) drak, przíſſed do mieſta, vzrzew lwa powyeſſeneho, ynhed ſye bral
z mieſta a wyecz ſye tam nepoſtal, a gyna howada gedowata za nym. A tak
to myeſto bylo ſwobodne po toho giſteho dobreho czzlowyeka radye.[10])

Duchownye takto:[11]) [83 a]

NAymileyſſi! Toto mieſto geſt tento ſwiet, genzz mnoho let od dya-
blow mnoho zleho trpyel pro hrziech Adamow, otcze naſſeho.[12]) Drak, to
geſt dyabel, netoliko gedno zwierze, to geſt gednu duſſi, Ale wſſeczky duſſe
przied bozzim vmuczzenim do pekla s ſebu bral, dokudzz lew z pokolenye
Juda, to geſt kriſtus, na krzizzi nebyl powieſſen. A yakzz brzo byl powieſſen
a vmrzel, ynhed dyabel moczy nemyel nad dobrymy azz do dneſſnyeho
dne etc.[13])

LXX.*)

Od rytyerzze, geſſto ſwemu pacholku nohu vtal.[1])

Byeſſye nyekteraky rytierz, weliky zbieh; a ten myegieſſe pacholka wier-
neho. I[2]) vdalo ſye geden[3]) den, kdyzz przes geden les gedyechu, zze ten

---

[a]) (ps) draha, k (pozdějš. inkoustem nadeps.). [b]) aby (červ. nadeps.). [c]) a (červ. nadeps.).
*) Č. LXIX. není v tomto rukop. ani v rukop. M.

[48]) yakozto. [49]) (tato tři sl. sch.). M

LXVIII. [1]) (bez náp.; na okraji:) Reſurectionis XI. [2]) przekazy. [3]) yhned by. [4]) braly odtud. [5]) wiczby. [6]) nenawratily. [7]) zwedly. [8]) mohl. [9]) Pa. [10]) po — radye (sch.). [11]) (bez náp.). [12]) naſſieho A. [13]) sch.

LXX. [1]) O gednom pacholku; na okraji:) Dnĩca 4. poſt s. Trinit. apud diuũ Petrũ Añõ 78. [2]) sch. [3]) w geden.

B giſty rytierz geda naprzied [4]) ztratil dwadcieti hrżywen penyėz. A kdyzz vczzil, zze penyez nema, yal ſye ſweho pacholka tazati, nalezl-li geſt po nyem ty penyeze. Tehdy [5]) pacholek yal ſye prziſahati, zze ńycz o ńych newye. Ale ten giſty rytierz ńycz ſye na to neobratil, ale z domnyenye vtal [6]) gemu nohu prawu. A nechaw geho w leſe gel domow, a pacholek po nyem yal ſye wolati. A [7]) bliż odtud byeſſye nyekteraky [8]) puſtennyk podle te czeſty. Vſlyſſaw hlas czzlowieczzi ynhed tam przibyehl a ſ nỹ mluwil a zpowiedal geho. A kdyzz vrozumyell, zze geſt newynen, neſl gey do ſweho pokoge. A wſſed do ſwe Caply yal ſye bohu z toho porokowati, zze geſt na toho pacholka przepuſtyl, zze gye [9]) bez wyny nohu ztratil. A kdyzz ſye tak tyem dele modleſſye, prziſſel k ńyeᵛ Angel buozzi [10]) a rzka: Nahle nemluw proti [83 b] bohu, ańy gemu pro tohoto [11]) pacholka przymluway. Zagiſte wyez, zze tento człowiek ztratil prawu nohu pro ſtary hrziech, nebo gizz geſt tomu dawna chwile, yakz ten giſty czzlowiek tu giſtu nohu materz ſwu ſ wozu [12]) ſtrczzil zloſtnye a za to yzzadneho pokanye neuczzyńyl. Protozz mlczz a bohu neprzymluway, Nebo wiez to, zze [13]) geſt ſprawedlywy ſudcze, Jako [14]) o nyê Dauid dye:[a]) Hoſpodin geſt ſprawedlywy ſudcze, ſilny a trpyedlywy, dluho czzaka a wzzdy myloſrdny geſt.

Nuzz pak duchownye takto: [15])

NAymileyſſy! Rytyerz tento muozz rzeczzen byti Adam, prwny czzlowiek, gêz ztratil poklad,[16]) to geſt ray, z nyehozz wyhnan byll. Sluha geho muozz rzieczzeno[b]) byti wſſeczko pokolenye lidſke, genzz od nyeho poſſlo. Adam hledal pokladu a nenalezl, dokudzz kriſtus ſwu ſmrti nas s bohem otczem neſmyerzil. Adam ſwemu pacholku, to geſt wſſemu pokoleny lidſkemu,[17]) prawu nohu vtal, kdyzz pro geho hrziech wſſichńy z zzywota w hrzyech vpadli. Protozz prawa noha, to geſt neſmrtedlnoſt, od nas geſt odyata ſkrze geho hrzyech. Puſtennyk geſt Czierkew ſwata boyowna, kterazzto hrzieſſneho ſkrze ſwaty krzeſt przigima a dobrymy ſkutky krmi. Ale chudy nalezl ty penyeze a ten poklad ztraczeny, To geſt naſs pan gezus kriſtus, genzz ſye chudye narodyl, nalezl nam ray a [18]) otewrzyell ſwu ſwatu krwi a mezi nas dyeli, tak yakozz na kom widi, ne pro naſſy zaſluhu, ale podle ſweho miloſrdenſtwye.

LXXI.

O kralowu Synu.[1]) [84 a]

DOmicianus w rzymye kralowaſſe mudry welmi, genzz myegieſſye kraſnu zzenu, a welmi gi milowaſſe. I [2]) Stalo ſye, zze Cieſarzowa poczzala a kraſneho

[a]) Jako — dye (červ. podtrž.). [b]) o (nadeps).

M [4]) naprzed geda. [5]) Ten. [6]) ale (sch.); z domniwanij vtial. [7]) sch. [8]) niekaky. [9]) aby; gye (sch.). [10]) sch. [11]) toho. [12]) woza (nadeps., pův. ps.) ſwa. [13]) ziet. [14]) yakoz. [15]) (bez náp.). [16]) poklad ztratil. [17]) lidſkemu wſſemu pokolenij. [18]) sch.

LXXI. [1]) Welmie piekna o niekolyka oſobach etc. [2]) sch.

ſina porodila, gemuzz gmeno dachu Dioclecianus. A kdyzz to giſte dyetye B
bieſſye w ſedmi letech,[3]) matye toho giſteho dyetete roznemozze ſye azz na
ſmrt.[4]) Vzrzewſſi, zze gi nelze dluho zzywu byti, kazala k ſobie zawolati
Cieſarze,[5]) y wece gemu: Pane, z teto nemoczi, to[6]) wyez, yatt newſtanu.
Protozz za gednu proſbu tebe[7]) proſim, aby mye myloſtywye vſlyſſal, drzewe
nezz vmru. Wece Czeſarz k ny:[8]) Pros, zaczz chceſs, hotow ſem wſſe na-
plńyti. Wece ona gemu:[9]) Wyem to dobrze,[10]) zze po me ſmrti gynu zzenu
poymeſs. I proſim, kdyzz ſye to ſtane, aby ta giſta zzena nemyela moczi nad
mym ſynem,[11]) ale aby ńyekde ginde od nye daleko chowan byll. Odpowiedye
Cieſarz: Stań ſye wuole twa. A ynhed duſſi puſtila. Czyeſarz potom dluhy
czzas gegie ſmrti plakaſſe a zzeny pogieti nechtyeſſye. Azz tak dluho gednu
w noczi myſleſſe ſam w ſobye o ſwem ſynu, by gey na uczzenye dal. Wſtaw
rano kazal ſwe rady zawolaty a ſ nymy ſye pilnye radyty, kam by ſweho
ſyna naymyleyſſyeho dal na uczzenye.[12]) Tehdy ońy odpowiedye gemu:[13])
Pane, w rzymye geſt ſedm mudrczow,[14]) genzz ſwu mudroſti wſſeczky mudrcze
tohoto ſwyeta przedeſſli. buď geden z ńych zawolan a nebo wſſichny,[15]) a
tomu nebo tyem day ſweho ſyna na uczzenye.[16]) Cieſarzz vſlyſſaw to[17])
ynhed po ty mudrcze poſlal, aby ynhed beze wſſeho meſſkanye k nyemu
prziſſli. A kdyzz byli przyed [84 b] Cieſarzem,[18]) Wece gim Cieſarz:[19])
Wiete-li, proczz ſem po was poſlal? Tehdy ońy odpowiedye:[20]) Pane, ne-
wyeme. Dye gim Cieſarz:[21]) Toliko gednoho[22]) ſyna mam, yakozz wam
geſt to dobrzie ſwiedomo,[23]) gehozz wam chczi dati na uczzenye,[24]) aby ſkrze
waſſi radu y wam *mohl*[a]) nauczzenye potô dati y hodnye rziſſy zprawowati
po me ſmrti.[25]) I dye prwny:[26]) Pane, day mi gey *w*[b]) nauczzenye,[27]) at ya
geho chowam y vczzim, a yatt gey chczy nauczziti tomu,[28]) czott ya ſam[29])
vmyem y wſſichny towaryſſye mogi, w ſedmy letech. A tomu rziekachu Tan-
tillus,[30]) yako naymenſſy z nych.[31]) Wece druhy,[32]) gemuzz rziekachu lwyk:[33])
Pane, od dawnat ſem ſluzzil, a nykdy ſem od tebe nycz nebral;[34]) Protozz
gyneho nycz[35]) za odplatu neproſim, gedno aby mi ſweho ſyna dal k cho-
wany a k nauczzeny;[36]) a yatt gey chci nauczziti tomu wſſemu, yako ſam
vmyem y wſſichny mogi towarziſſye gyny, w ſeſty letech.[37]) A tak wſſichny
towarziſſye y miſtrzi[38]) kazzdy z nych zwlaſſtie proſieſſie Cieſarze,[39]) aby
gemu ſweho ſyna dal k uodchowańy y k nauczzeńy.[40]) A kazzdy geden rok

---

[a]) (červ. nadeps.). [b]) (červ. nadeps.).

[3]) w ſedmi letech biſſe. [4]) ditiete az na ſmrt roznemoze ſe. [5]) Czeſarze k ſobie zawolati B
kazala. [6]) sch. [7]) sch. [8]) k ny sch.. [9]) Ona wecze, gemu sch.. [10]) dobrze to wim. [11]) nad
mym Synem moczy nemiela. [12]) na vczenij dal. [13]) weczechu, gemu sch.. [14]) ſedm Mudrczuow
gt. [15]) nebo wſſiczkni zawolan. [16]) ſyna ſweho na vczenij day. [17]) to vſlyſſew. [18]) przed
czyſarzem byli. [19]) Czyſarz gym wecze. [20]) oni wecechu. [21]) Czyſarz wecze. [22]) gedineho.
[23]) to dobrze ſwiedomo geſt. [24]) Na vczenij Dati chczy. [25]) y waſſe nauczenij mohl hodnie
rzyſſi po me ſmrti zprawowati; [26]) Prwy wece. [27]) na vczenij; w sch [28]) tomu nauczziti
chczy. [29]) czozt ſam. [30]) Tantillus rzykachu [31]) z nich neymenſſij. [32]) Druhy wecze.
[33]) gmie Lwik byſſe. [34]) nicz od tebe nebral ſem. [35]) nicz gyneho. [36]) Syna ſweho k cho-
wanij a k vczenij dal. [37]) tomu wſſemu czozt ſam vmim y wſſiczkni towarzyſſij mogy
w ſeſti letech nauczziti chczy. [38]) miſtry. [39]) czyſarze proſyſſe [40]) Syna ſweho k chowanij
y k nauczenij dal.

B ſrazil. Azz tak ſedmy miſtr rzekl, zze w gednom rocze chcze geho nauczziti tomu wſſemu, czo ſam vmye y wſſiczkny towaryſſye geho. Vſlyſſaw to Cieſarz yal ſye welmi dyekowati *gim*[c]) z toho,[41]) zze kazzdy z nych zwlaſſtie zzadaſſe, aby geho ſyna chowal y vczzil.[42]) A ony wſſichny dyeky wzdawſſye Czyeſarzowi, wzemſſye[d]) ſyna geho s ſebu,[43]) k domu ſye obratily. A kdyzz domow przigeli, zwlaſſtny ge[v] [85 a] pokoy vczziniti kazali a po wſſech ſtyenach toho giſteho pokoge ſedmero vmyeńye, genzz ſlowe[e]) swobodne vmyenye,[44]) napſali gſu, aby to giſte dyetye w kazzdy czzas yako na knyhach mohlo ſye dobrzie z czzaſteho widyenye vczziti.[45]) y ty giſty miſtrzi I[46]) kazdy[f]) z nych welmi ſnazznye na kazzdy den geho vczzyechu vſtawiczznye plnych ſedm let.[47]) A kdyzz ſye byeſſye dokonalo ſedm let,[48]) miſtrzi mezi ſebu yali ſye mluwiti rzkuce: Dobre geſt, abychom gyzz vczzedlnyka naſſeho pokuſili, mnoho-li vmye. Wecze prwńy z ńych:[49]) kterak geho chczem pokuſiti?[50]) Wecze druhy:[51]) kdyzz bude ſpati, polozzme pod kazzdy roh lozzie geho geden liſt bukowy.[52]) A tak ſye ſtalo. Ale kdyzz byeſſye proczitil, oczzi ſwe w ſtrop toho giſteho pokoge,[53]) w nyemzz odpoczzywaſſe, vprzel byeſſye. Vzrzewſſye to miſtrzi rzekli k nyemu: Pane, proczz tak wzdychaſs? Odpowiedyel[54]) gim: Dywim ſye, zze nebo roh tohoto pokoge sklonyl ſye geſt, anebo[55]) zemye pode mnu wyzdwihla ſye.[56]) Vſlyſſewſſe to miſtrzi, rzekli mezi ſebu:[57]) Bude-li toto dyetye zzywuo, nyeczo welikeho bude. A mezi tyem rada y pańy te rziſſye rzekli gſu k[58]) Cieſarzowi: Pane, toliko gednoho ſyna maſs, a muozz to ſtati ſye,[59]) zze zhyne. hodne geſt, by twa miloſt ozzenyl ſye, aby rziſſye dyedicze neztratila. Wece Cieſarz k nim:[60]) Ponyewadzz geſt to tak, pohledayte my dyewky panny kraſne,[61]) atť gi ſobye za zzenu wezmu. Tehdy ony ynhed yali ſye hledati, azz y nalezli gednoho krale dczerku.[62]) A kdyzz ſ ńy [85 b] przebywaſſe, wſſechna zzaloſt prwnye zzeny od nyeho odſtupila. tak[63]) v welike kratochwili ſpolu przebywachu, gedine zze Cieſarzowa nemohla plodu gmieti.[64]) z toho weliku zzaloſt na ſwem ſrdczi myegieſſye.[65]) A kdyzz bieſſye vſlyſſala, zze Cieſarz toliko gednoho ſyna w daleke wlaſty myegyeſſye, yala ſye myſliti, kterak by geho mohla[66]) zahubiti. I[67]) Stalo ſye gedne noczi, kdyzz ſpolu odpoczzywachu, wece Cieſarzowa: Pane, proſim tebe, vſlyſs mye w male proſbie. Tehdy on gi dye:[68]) W ktere?[69]) Tehdy ona wece: Wieſs dobrze, mily pane,[70]) zze geſſtie ſem

---

[c]) (červ., naps. na vnitřn. okraji). [d]) (m. druh.) ſ (ps. pův.) k. [e]) (za tím ps.) s (přetrž.). [f]) (ps. pův.) kazda, (z druh.) a (oprav.) y.

M [41]) tomu wſſemu czoz ſam vmij y wſſiczkni towarziſſij geho naucziti chcze Czeſarz to vſlyſſew z toho ſe welmie diekowati yal. [42]) aby Syna geho chowal a vczil zadaſſe. [43]) wſſiczkni Czeſary diky wzdawſſe Syna geho s ſebu wzewſſe. [44]) vmienij ſwobodne ſlowe. [45]) dobrze ſe z cziaſteho widienij mohlo vcziti. [46]) sch. [47]) vſtawicznie plnych ſedm let vczichu. [48]) vij. let dokonalo. [49]) Prwnij z nich wecze. [50]) pokuſyti chczem. [51]) Druhy wecze. [52]) ſpati bude pod kazdy roh loze geho geden Bukowy lyſt położme. [53]) pokoge gyſteho. [54]) Odpowiedie. [55]) nebo. [56]) wyzdwihla ſe pode mnu gt. [57]) mezy ſebu rzekly. [58]) sch. [59]) moz ſe to ſtati. [60]) k nim Czeſarz. [61]) to tak geſt Diewky panny kraſne mi pohledayte. [62]) gednoho krale Dczeru nalezly. [63]) A tak. [64]) plodu mieti nemohla. [65]) zialoloſt (om.) miegyſſe na ſwem ſrdczy. [66]) mohla geho. [67]) sch. [68]) wecze; gi (sch.). [69]) W (sch.); kteray. [70]) Pane mily dobrze wiſs.

nepoczzala, a proto ſem welmi[71]) zarmuczena. ale Ilyſſim, zze maſs gednoho B
ſyna w daleke wlaſti,[72]) A toho gſy poruczzil ſedmi miſtrom.[73]) Proſim tebe,
poſſli mi poň, atť aſpoň ſe gemu budu tieſſiti, dokudzz buoh mne nenawſſtye-
wi.[74]) Wece gi Cieſarzz:[75]) Stań ſye wuole twa, neb ſem geho dawno ne-
widyel. A ynhed na zaytrzie pſal tyem giſtym miſtrom,[76]) aby, yakzz brzo
liſty vzrzye, ynhed ſyna geho k nyemu przywedli, aczz chtye geho[77]) za-
chowati a przy ſwych zzywotech[78]) oſtati. A kdyzz[79]) miſtrzi liſty przieczztli
byechu, yali ſye toho weczzera[80]) na hwiezdy patrziti, hodne-li by bylo podle
przikazanye Cieſarzowa w tu myeru gemu ſyna[81]) doweſti. A tak widyeli
zgewnye,[82]) zze neprzywedu-li geho, wſſichny miſtrzi bez hlaw[83]) budu; Pakli
przywedu, tehdy[84]) ten giſty mladenecz zahuben bude. Vzrzewſſe to zarmutili
ſu ſye welmi.[85]) A w tu myeru vda ſye tomu giſtemu mladenczi[86]) z pokoge
wyňyti. Vzrzew gye yal ſye gich tazati, [86 a] Procz by tak ſmutny byli.
Wecechu gemu: Pane, poſel przigel, abychom tye k[87]) twemu otczi dowedli;
a[88]) na to ſme hwiezdy opatrowali, na nychż ſme yaſnye widyeli, Dame-li
tye otczi twe[v] w ten czzas, Jakozz on chće, ku prwnyemu ſlowu, kterezz pro-
mluwiſs, vmrzeſs; Pakli toho neuczzyňyme, ſwe zzywuoty ztratyme. Wece
k nim ten giſty mladenecz: Druhu nocz ya chci hwiezdy opatrziti. A tak[89])
kdyzz opatrzil, widyel na hwyezdach, zze miſtrzi prawdu prawyechu. Ale
kdyzz ſye yal pilnye hledyeti, Widyel w gyne male hwyezdye,[90]) zze bude-li
za ſedm dňy mlczzeti vſtawiczzňye, kdyzz k ſwemu otczi przigde,[91]) a miſtrzi
geho budu ſye ſnazznye zań[92]) przymluwati, kakzzkoli na kazzdy den na
ſmrt[93]) weden bude, zzyw oſtane. Vzrzew to zawolal ſwych miſtrow, y ſ)[94])
yal ſye gỹ vkazowati a rzka: Ay, tato hwiezda mala zgewnye vkazuge, zze
budu-li mlczzeti, a waſſi ſnazznu przymluwu budu-li[95]) myeti, zzyw oſtanu.
Nebo was geſt ſedm, a kazzdy was[96]) geden den muozz mye od ſmrti wy-
ſwoboditi ſwu mudroſti[97]) A kdyzz miſtrzi na te hwiezdye tezz ſhledachu,
w geden hlas wecechu: Pochwalen buď buoh,[98]) zze mudroſt vczzedlnyka
naſſeho przemaha nas w naſſem vmyeny.[99]) I wece k nyemu prwy miſtr:[100])
Pane, ſnazet bych hrdlo ſwe ztratil, nezz bych prwy den tebe newyſwobodyl.
A tak wſſichňy gyňy prawyechu.[101]) A kdyzz tu rzieczz dokonachu, s welikym
zaſtupem brali ſie k Cieſarzowi.[102]) A kdyzz Cieſarz to zwyedye, wygel
proti nyemu.[103]) A kdyzz ſye ſgyedechu, Cieſarz ſyna przytulyw poczelowal
geho[104]) [86 b] a rzka: O kterak ſem tebe dawno newidyel! ale on toliko

---

ſ) (nadeps.).

[71]) Protoz welmie ſem. [72]) ze gednoho Syna w daleke wlaſti maſs. [73]) ſedmi Mudrczom M
poruczil. [74]) aſy gemu dokudz Buoh mie nenawſſtiwij tieſſiti ſe budu. [75]) Czyſarz wecze;
gi (sch.). [76]) tiem gyſtym mudrczom pſal. [77]) geho myloſt. [78]) s ſwymi ziwoty. [79]) Kdy;
A (sch.). [80]) Toho weczera yaly ſe. [81]) ſyna gemu. [82]) zgewnie widiely. [83]) hlawy. [84]) sch.
[85]) welmi ſu ſe zarmutily. [86]) tomu gyſtemu mladenczy vda ſe. [87]) sch. [88]) sch. [89]) sch.
[90]) w gedne male hwiezdie widiel. [91]) kdyz k otczy przygede mlczeti vſtawicznie. [92]) zan
ſnaznie. [93]) (tato dvě sl. sch.). [94]) sch. [95]) buduli (sch.) [96]) zwas. [97]) ſwu mudroſtij geden
den od ſmrti moz mie wyſwoboditi. [98]) Bud Buoh pochwalen. [99]) nas w naſſem vmienij
przemaha. [100]) Y prwnij miſtr k niemu wecze. [101]) gynij Wſſiczkni prawichu. [102]) k czyſa-
rzowi ſe brachu. [103]) A kdy to czyſarz zwiediel proti niemu wygel. [104]) geho poczelowal.

B hlawy gemu poklonyl a nycz nemluwil. Tomu ſye Cieſarzz welmi dywieſſe. A kdyzz na ſyeń przifſli byechu, Cieſarzowa w kraſne przyprawie s ſwymy pannamy gyey przywitala, A ynhed potom [105]) do ſweho pokoge wedla, a wſſem wen giti kazala. A toho mladencze wzemſſi, podle ſebe gey poſadila a rzkucz gemu: O mily Dyocleciane, wyez to, zzeſ ſem ya po tye poſlati twemu otczi [106]) kazala, abych ſye s tebu radowala, a nad to ſwe ſem panenſtwye tobye zachowala, aby ty geho pozzywal. Protozz mluw ſe mnu, abychwa ſpolu weſela byla. Alc mladenecz gednoho ſlowa neodpowiedye. Vzrzewſſi to ta giſta Cieſarzowa, wece opiet k nyemu: [107]) O mily Dyocleciane, wiez to, gedyne leczz tebe tyeleſnye nepoznam, zzywuot za to dati muſim. A rzekſſi to, przytulywſſi gey, chtyela gey poczelowati. Ale on ſwu twarz od nye obratil. Opiet ona wece gemu: [108]) O mily ſynu, proczz tak czzynyſs? Ay, wſſak nas yzzadny newidy, poznaywa ſye tyeleſnye. Ale on wzzdy od nye hlawu [109]) odtahowaſſe. Awſſak przieſ to ona ſwe prſi obnazzywſſi gemu vkazowaſſe rzkucz: Ay, kterak rozkoſſne tyelo mam,[110]) a tobye gſem gye zachowala. Ale [111]) on wzzdy od nye ſye trhaſſye, A yzzadnŷ znamenim gi ſwe miloſti k gegi liboſti neukaza. Vzrzewſſi ona to, dawſſi gemu dſku [112]) wece: Nechćeſſ-li ſe mnu mluwiti, ale piſs mi a zgew mi [113]) ſwu woli. Tehdy on yal ſye pſati a rzka: Buoh toho neday, pany myla, bych ſſtyepnyczi otcze [87 a] ſweho poruſſil a ſhrzieſſil, y vpadl bych w zlorzeczzenſtwie otczowo. Protozz ńykdy k takemu ſkutku mne nepopuzcy.[114]) Wzemſſi ona to giſte piſmo, yala ſye geho czziſti a zuby kuſati. A rucho ſwe azz do paſu roztrhla, a twarz ſwu do krwe nehty [115]) zedrala, A wſſeczky ruchy y s ſczzepczem z [116]) ſwe hlawy ſmetala, a yala ſye krziczzeti a [117]) rzkucz: Pomozte mi pro buoh, dokudż [118]) mne tento dyabel nepodawi. Vflyſſaw to [119]) Cieſarz — nebo byeſſye na ſyeńy [120]) krzik, — k Cieſarzowe prudkym byehem wńyde do komory, a czzeled geho po nyem. I wece k ny Cieſarz: Myla, czotſ geſt? Tehdy ona dye gemu: [121]) Mily pane, ſmiluy ſye nade mnu a zbaw mye tohoto dyabla; nebotſ [122]) nenye twuoy ſin, ale geſt dyabel,[123]) kdyzz mye k hrziechu ze wſſie ſwe ſyły chtyel przipraviti. A zze gſem gemu nechtyela przywoliti, chtiel mye naſilim podawiti.[124]) I [125]) ukazala gemu rucho y twarz. Vzrzew to Cieſarz, rozhnyewal ſye a [126]) kazal gey ſwym ſluzzebnykom odprawyty.[127]) Wecechu k ńyemu knyezzata: Pane, toliko gednoho [128]) ſyna maſs. nebylo by dobrze,[129]) by gyey tak [130]) ſnadnye odprawil, dokudzz prawye [131]) neodſudiſs, aby nerzekli: ay, kral bez ſudu w ſwe nahloſti gedynkeho ſyna ſweho kazal zahubiti. Vflyſſaw to kazal gey w zzalarz wſaditi, A na zaytrzie kazal przed ſebu ſud oſaditi. A tak ſye ſtalo, zzc na zaytrzie ten giſty mladenecz ſuzen byl y odſuzen. A kdyzz na poprawu weden byeſſye ſ trubaczzi podle wlaſkeho

---

M [105]) potom yhned. [106]) twemu otczy poſlati. [107]) opiet k niemu wece. [108]) sch. [109]) hlawy. [110]) sch. [111]) A. [112]) To ona vzrzewſſi Dczku gemu dawſſi. [113]) sch. [114]) Protoz potom nikdy mne k takowemu ſkutku nepopuzuoy. [115]) nehty az do krwe. [116]) s Czepczem s. [117]) sch. [118]) dokadz. [119]) to (ps. přetrž.). [120]) na Syeni biſſe. [121]) wecze; gemu (sch.). [122]) Nebo. [123]) ale — dyabel (sch.). [124]) powoliti nechtiela Naſylim mie podawiti chtiel. [125]) A. [126]) sch. [127]) yhned odprawiti. [128]) gedineho. [129]) dobre. [130]) sch. [131]) prwe.

obyczzege,[132]) Ay, weliky krzik ſtal ſye od lidu:[133]) Buď toho bohu zzell, B
zze [87 b] gedynkeho ſyna Cieſarzowa na ſmrt wedu! A kdyzz gey tak
wedyechu, Ay, prwy miſtr proti ńym gdyeſſe. a[134]) vzrzew gey mladenecz,
hlawy gemu poklonyl, yako by rzekl: Pomńy na mye, kdyzz przigdeſs przed
otcze meho; ay[135]) totť mye na poprawu wedu. Vzrzew gey ten giſty miſtr,
wece k tomu,[h]) kteryzz[136]) gey na poprawu[137]) wedyeſſye: Nekwapte ſ nym;
Nadyegi ſye ſ bozzi pomoczi, zze gey dnes od ſmrti zproſtim. Wecechu
wſſichny: O mily miſtrzie, poſpieſs a zproſt od ſmrti vczzedlnyka ſweho! Prziſſed ten miſtr przed Cieſarze, poklek[138]) pozdrawyl geho. I wece k nyemu[139])
Cieſarz: Zda ſem ya tobye y twym towaryſſom dal ſweho . ſyna,[140]) an
mluwy,[141]) a gyzz nyem geſt. A nad to geſſtie horzie ſye ſtalo, zze on mu
zzenu podawity chtyel. Protozz ma dnes vmrzieti, a wy wſſichny zlu ſmrti
mate ſńyty. I wece miſtr: ku prwemu odpowiedam: To buoh wye, zze w naſſem
towaryſtwi azz do teto chwile dobrzie geſt[142]) mluwil. Ale proczz by nynye
nemluwil, wye to buoh[143]) dobrze, gemuzz wſſeczko ſwyedomo geſt. O druhem,
toczziſs o Cieſarzowe, to buoh wye, zze tyech plnych ſedm let, czozz ſ namy
przebywal, nycz gſme takoweho nań newidyeli.[144]) Ale, myly pane, gedno
zagiſte chci powiedieti. Zahubiſſ-li ſweho ſyna gedyneho pro rzieczz ſwe zzeny,
horzyeť ſye przihody, nezzli onomu rytierzi, genzz wyzzelcze ſweho nayleppſſyeho[145]) przeliſs mileho zahubil pro ſlowuo zzeny ſwe,[146]) gehozz potô welmi
zzelel ſ hroznym placzzem.[147]) Wece Czye [88 a] ſarz k ńyemu:[148]) Miſtrze,[149])
powiez mi, kterak[150]) ſye to ſtalo? Dye gemu miſtr:[151]) Pane,[152]) nebuduť
prawiti. Neb drzyewe, nezzli bych dokonal, mohl by mladenecz[153]) odprawen
byti, A ten przyklad za nycz by neſtal. Ale chczeſſ-li, atť budu p̄wity,[154]) kazz
nawratiti zaſie ſyna ſweho[155]) a do zzalarze wſaditi,[156]) zatyem budu prawiti.
Tehdy Czyeſarz kazal ynhed ſweho ſyna nawratiti a do zzalarze wſaditi azz
do zaytrzie.[157]) A ynhed[158]) ten giſty miſtr yal ſye[159]) prawiti a rzka: Byeſſye
nyekteraky rytierz vdatny, genzz gednoho ſyna myegieſſe, yako twa miloſt.
A tak gey welmi milowal, azz gemu trzi chowaczzky zgednal byeſſye: Prwa
aby geho krmila, Druha aby gey myla, Trzyetye aby gey powygiela. k tomu
take myegieſſie gednoho wyzzelcze a gednoho Sokola, genzz take gye welmi
milowaſſe. Ale ten giſty wyzzlecz takuto cztnoſt[160]) do ſebe myegieſſye, zze
kdyzz kteru[i]) zwierz vhonył, drzzal gi bez ſſkody,[161]) azz y geho pan prziſſel.
Druhe, kdyzz pan geho myel kam na woynu gyeti a myel pobitye obdrzzeti,
tehdy ten giſty wyzzlecz przed ſwym panem, kdyzz chtiel na koń wſeſti,

h) (ps.) knyemu (červ. přetrž.), k tomu (nadeps.). i) (za tím ps.) z (přetrž.).

[132]) s Trubaczi podle wlaſkeho obyczege weden biſſe. [133]) od lidu ſtal ſe. [134]) proti M
nemu gdiſſe; a (sch.). [135]) przed otcze meho przygdeſs Ey. [136]) k niemu genz. [137]) (tato dvě sl. sch.). [138]) poklekl. [139]) Wecze gemu. [140]) towarzyſſom ſweho ſyna dal. [141]) mluwijl. [142]) sch. [143]) tot Buoh wij. [144]) newiediely. [145]) sch. [146]) pro ſlowo zeny ſwe zahubil. [147]) mnoho s hroznym placzem żelel. [148]) Cyſarz wece; k ńyemu (sch.). [149]) sch. [150]) mi to kerak. [151]) Myſtr wecze; gemu (sch.). [152]) sch. [153]) Mladenecz mohlby. [154]) prawiti budu. [155]) kaz ſyna ſweho zaſe nawratiti. [156]) az do zaytrzy wſaditi. [157]) zatyem — zaytrzie (sch.). [158]) A yhned kdyz ſe to ſtalo. [159]) sch. [160]) taku mocz. [161]) bez ſſkody gy drzial.

B vczziňil trzi nebo [162]) Czztyrzi ſkoky na znamenye, zze panu geho dobrzie ſye zwede. Pakli [163]) myelo ſye gemu zle[j]) wzweſti, tehdy ten giſty wyzzlecz, kdyzz pan geho chtiel [164]) na koň wſieſti, chopye ſye oczaſu konſkeho, yal ſye wyti. A tak ſkrze tye dwye znameńy ten giſty rytyerz [165]) wyedyel, kdy ma na woynu gyeti a kdy nycz. I [166]) ſtalo ſye, zze ten giſty rytyerz gel k turnyegi, oſta [88 b] wyw toho wyzzelcze doma. Potom w geden czzas przihodylo ſye, zze ony trzi chowaczzky wyſſly z domu,[167]) a dyetyete ſameho na ſyeńy [168]) nechali, A toho giſteho wyzzelcze podle kolebky lezzyecze odeſſli; a Sokol na bidle ſſedyeſſe. W tu chwili wſſel [169]) had na ſyeň a vprzyemo chtyeſſye k kolebcze, aby dyetye zahubil. A [170]) vzrzew to Sokol, ynhed ſye vderzil [171]) na pſa, yako by rzekl: Wſtań, neſpi, pomoz dyetieti. a ynhed pes wztyczzyw ſye yal ſye s Sokolem ſpolu na hada biti. Ale had welmi toho giſteho pſa vkuſil, zze mnoho z nyeho krwe wyſſlo okolo wſſye kolebky po zemi. a [172]) dotud byli ſye, zze wzzdy wyzzlecz hada zahubil, a kolebku mezi tyem tepucze ſye przyewratye.[173]) Ale yakzz boh raczzil, dyetieti ſye ńycz ſſkodneho neſtalo. Vczzynyw to pes, ſſed k ſtyenye lehl a ſwe rany lyzal. Potom brzo prziſſli ty giſte chowaczzky. vzrzewſſye, ano kolebka przewraczena, a krew okolo kolebky, a pſa krwaweho widucz,[174]) mnyeli, by dyetye zahubeno bylo. Neopatrzywſſe, kterak by ſye ſtalo, dali ſye na byeh. A kdyzz wen byezzyechu,[175]) pany gye potkala,[176]) y dye [177]) gim: I [178]) czo czzynyte, kam chcete? Odpowyedyechu gi: O mila Pany, byeda nâ y tobye! ten pes, yakozz geho pan myluge, dyetye twe zahubil, a wſſeczka zemye we krwi geſt okolo kolebky.[179]) Vſlyſſewſſy to pany, lekſſi ſye padla k zemi,[180]) placzziczi a krziczzeczi: Byeda mnye, byeda mnye, czo ſobye vczzynim, zbawena ſem gedynkeho ſyna meho! [181]) W tu chwili pan gegi rytyerzz do [89 a] mow przigel. A kdyzz pańy wzzdy vſtawiczznye krziczzieſſe, otazal gye pan,[182]) Proczz by tak welmi [183]) plakala? Tehdy ona dye gemu: [184]) O mily pane, byeda nam! Neb [185]) twuoy pes miloſtny naſſeho ſina mileho a gedynkeho zahubyll, a hyn v ſtyeny lezzi, naſlopaw ſye krwe ſyna naſſeho! [186]) Vſlyſſaw to ten giſty rytyerz od [187]) ſwe zzeny, vnahlil ſye, a wſſed na ſyeň, vzrew pſa ſweho miloſtneho, an nań ſkaczze, yako drzewe obyczzey myel, wytrh [188]) ſwuoy meczz, gednu ranu gemu hlawu ſtal. Vczzyńyw to ſſel k kolebcze [189]) y s ſwu zzenu a [190]) chtye wiedyeti,[191]) kterak by ſye ſtalo. Pozdwih kolebky vzrzi,[192]) ano dyetieti ńycz nenye, Ale hada welikeho zabiteho podle kolebky naydu. A tak po tyech znamenych roztika, zze by pes branye dyetete toho hada zahubil. y [193]) gme ſye welikỹ krzikem [194])

---

j) (oprav.) zl (z jiného písmene).

M [162]) a nebo. [163]) Paklyby. [164]) miel. [165]) ten gyſty Rytirz ſkrze tie dwie znamenij. [166]) sch. [167]) z domu wyſſly. [168]) doma na ſyeni. [169]) wyſſed. [170]) sch. [171]) Trhl ſe y vderzyl. [172]) A az. [173]) przewratily. [174]) sch. [175]) wybizechu. [176]) strzetla. [177]) wece. [178]) sch. [179]) zemie okolo kolebky we krwi geſt. [180]) k zemi padla. [181]) ſweho ſyna gedinkeho. [182]) sch. [183]) vſtawicznie welmi. [184]) wecze; gemu (sch.). [185]) sch. [186]) krwe ſyna naſſeho ſe naleptaw. [187]) Ten gyſty rytirz to vſlyſſew ot. [188]) Wytrhl. [189]) k kolebcze ſſel. [190]) sch. [191]) widieti. [192]) Vzrzew. [193]) sch. [194]) hlaſem.

krziczzeti, zedraw na ſobye rucho[195]) a rzka: Byeda mnye, zze pro rzieczz B
zzeny ſwe pſa miloſtneho ſweho[196]) bez wyny ſem zahubil! A ynhed ſwe
kopye na tre przerazil, a potom k bozziemu hrobu boſu nohu ſſel, a tam
w dobrem ſwuoy zzywuot ſkonal.[197]) — Dokonaw tu rzieczz miſtr wece
k Cieſarzowi: Slyſſal-lis, Cieſarzi, kam ſye ta rzieczz chyli? Wece[198]) Cieſarz
gemu:[199]) Welmi dobrze. Dobrys mi przyklad dal, pronzzs muoy ſyn dnes
nevmrze. A tak na kazzdy den kazzdy miſtr ſwu mudroſti od ſmrti gemu
pomohl, A oſmy den yal ſye ten giſty mladenecz mluwiti, a[200]) ſwe miſtry
wywadyl, a maczechu kazal vpality. Chwala bohu.[k])[201])

Duchownye pak takto:[202]) [89 b]

NAymileyſſi! Skrze tohoto Cieſarze mame znamenati kazzdeho krzie- 10
ſtyana, genż ma gednoho ſina, to geſt ſwu duſſi naymyleyſſi. Tu ma dati ſedmi
mudrczom, to geſt ſedmeru miloſrdenſtwi, laczzneho nakrmiti, zzeznyweho na-
pogiti, poczeſtneho do domu[203]) przigieti, nemoczneho nawſſtyewiti, zzalarz-
neho vtieſſiti, mrtweho k hrobu przyprawiti.[204]) Ale Maczecha, to geſt[205]) tyelo,
proſi, aby dyetie domow ſye wratilo, Nebo tielo wzzdy proti duſſi zzada. Ale 15
duſſe ma mlczzenim, to geſt neprzyewalenim,[206]) przemoczi ſ pomoczi ſſeſtera[207])
miloſrdenſtwie, genzz k bohu ſye[208]) zań przymluwa, a to za ſedm dńy, to-
czziſs dokud[209]) przebywa w tomto zzywotie azz do ſmrti. A[210]) oſmy den,
to geſt w radoſtẏ,[211]) ma promluwiti a[212]) boha s angely na wyeky chwaliti.
Amen. 20

LXXII.

O paſtyrzi a o weprzy.[1])

Byeſſye nyekteraky Cieſarzz, genzz myegyeſſe geden hay, W nyemżto
byeſſe dywuoky weprz; a ten mnoho lidi zahubil[2]) byeſſye. Cieſarz toho
weliku teſknoſt[3]) myegieſſe. I kazal byeſſye wolati, ktozz by koli toho giſteho
weprze zahubil, ſwu dczeru ſe[4]) wſſim kralowſtwim po ſwe ſmrti chtiel by
gemu[5]) dati. I[6]) bieſſye w tu chwili nyekteraky[7]) paſtyrz; ten chtieſſye[8]) 25
weprzye zabiti. A kdyzz[9]) w hay wſſel geſt,[10]) weprz y[11]) poczzal drzewo
kuſati, zze zdaſſye ſye paſtyrzowi, zze[12]) by myel brzo vpadnuti. A[13]) na
drzyewie byeſſye dobre owocze, kterezzto[14]) owocze tomu[15]) weprzi metaſſe.
Tehdy weprz gedl[16]) to owo [90 a] cze a naſiczen gſa[17]) poczzal ſpati.
Vzrzew to paſtyrz taynye nozz wynyal a geho zabil, a dczeru Czeſarzowu za 30
zzenu poyal.

---

k) (tato dvě sl. červ. podtrž.).

[195]) ruchu. [196]) sch. [197]) Dokonal. [198]) Y wece. [199]) sch. [200]) sch. [201]) (tato dvě sl. M
sch.). [202]) (bez náp.). [203]) w ſwoy duom. [204]) przeprawiti naheho odieti. [205]) geſti. [206]) ne-
przywolenim. [207]) ſedmero. [208]) sch. [209]) dokudz. [210]) sch. [211]) w radoſti nebeſke. [212]) sch.

LXXII. [1]) O gednom weprzy. (na okr.:) De paſtore R. t. [2]) zhubil. [3]) weliku teſknoſt toho. [4]) y ſe. [5]) po ſway ſmrti gemu chtielby. [6]) sch. [7]) niekaky. [8]) chtie. [9]) sch. [10]) wſſel w hay; geſt (sch.). [11]) sch. [12]) sch. [13]) sch. [14]) a toho. [15]) sch. [16]) Weprz gedl geſt. [17]) byl a.

Duchowńye:[18])

B NAymileyſſy! Tento Cieſarz[19]) geſt pan naſs gezus kriſtus. Hay geſt ſwiet, a[20]) weprz geſt dyabel. Weprzz tento mnohe zbil przed Narozenim bozzim a[21]) s ſebu do pekla vwedl. Paſtyrzz geſt ſin bozzi, genzz tyelo z blahoſlawene panny maryge[22]) przyyal geſt, kdyzz on rzekl geſt:[23]) Ja ſem paſtyrz dobry. I wzal geſt huol, kdyzz na drzewo ſwateho krzizze wſtupil, ſkrze kterezzto on dyabla zabil. Owocze drzewa toho giſteho[24]) zagiſte geſt krew pana naſſeho[25]) gezukriſta,[26]) ſkrze kteruzzto krew dyabel vtekl geſt. A on kriſtus dczeru krale, toczziſſto duſſi ſwatu, bohu przipravil geſt, a do wyecżneho przebytku wedl geſt.[27])

LXXIII.

Prawenye.[1])

Byeſſye nyekteraky wladarz rzyma,[2]) kteryzzto w zahradye ſwe myel pynu,[3]) toczziſs to drziewuo rozkoſſne, kterezzto owuocze gednak kazzdeho leta protý rozliczznym nemoczem roſtlo geſt.

Duchownye:[4])

NAymileyſſi! Tento burgêſis muozz nazwan[5]) byti wſſelikaky[6]) czzlowyek, kteryzz ma zahradu, toczziſſto ſrdcze ſkrze krzieſt vmyto, w kteremzzto buoh ma byti. Drzewo rozkoſſne plno owocze, owuocze[7]) laſky, wiery a nadyegye. Anebo gynak: Burgenſis tento muoz rzieczzen[8]) byti Adam, kteryzz ma zahradu [90 b] pyeknu, toczziſs ray, W kterezto zahradye bylo geſt drzewuo rozkoſſne, toczziſs drzyewuo vmyenye a owuocze rozkoſſne. Ale dyewka roſtuczi bylo geſt lakomſtwie prwnye,[9]) kterazz geſt zzadala, aby byla druhy boh. zahradnyk v podobenſtwi hadowem, toczziſſto w[10]) dyabelſkem, ſkrze kterezzto ztazowanye[11]) moczi, kterezzto prwny naſs otecz myel geſt y[a])[12]) ztratil y geho ſwobodu[13]) zruſſil.[14]) Ale dyewka prziſſla[b]) roſtucz pod[15]) drzewem geſt kazzdy, kteryzz myeny wieru krzieſtyanſku zkaziti. Czzaſto taczi myewagi przately[16]) y obrancze, a[17]) tytt ſu mnozi zlorzieczzeńy Adamowe.

---

[a]) (nadeps.). [b]) (za tím naps.). geſt (podtečkov. a přetrž.).

M [18]) sch. [19]) Czyſarz tento. [20]) sch. [21]) (sch.). [22]) sch. [23]) sch. [24]) sch. [25]) (tato dvě sl. sch.) [26]) Gezukryſtowa. [27]) sch.

LXXIII. [1]) (bez náp.). [2]) z Rzyma. [3]) pynny. [4]) sch. [5]) rzeczen. [6]) wſſeliky. [7]) sch. [8]) moz nazwan. [9]) prwnij zeny. [10]) totiz; w (sch.). [11]) zarczżowanij. [12]) sch. [13]) sch. [14]) zruſſil zwlaſſtie. [15]) roſtuczy geſt przed. [16]) przytely. [17]) sch.

LXXIV.

O rytierzi a o czizolozzne zzenye.[1])

Z[2]) Dawna byeſſye w gednom mieſtye Rytyerz ſtary, kteryzz myel gednu B
zzenu mladiczzku, yako ty, Czieſarzi, maſs,[3]) kteruzz geſt welmi milowal. A ten
na kazzdu nocz dwerze domu ſweho zawyeral ſam[4]) a kliczze pod hlawu
podkladal. W tom myeſtye byeſſye przikazanye, kdyzz w geden zwon bylo
zwuonyeno, a[5]) kdyzz kto po tom zwonyeny chodil w noczi, od ſtrazznych[a])
yat myel byti, a[6]) byl-li geſt[7]) gat, aby czelu nocz w zzalarzi ſedyel,[8]) a na
zaytrzie[9]) na pranerz myel[10]) wſazen byti.[11]) Rytyerz tento zzeny nemozzyeſſie
vtieſſiti, czozz ſye gi libilo k zzadoſty tyela, a protozz geſt gyncho milowala.
A na kazzdu nocz, kdyzz geſt muzz vſnul, klyczze[12]) wzala a dwerzie ote-
wrzela a k ſregerzi ſſla, a taynye ſye k muzzi wratila. A ona [91 a] kdyzz[13])
gednu nocz wſtala geſt a k mylownyku ſſla taynye a brzcze, A potom rytierz
ze ſna probudil ſye, a zzeny geſt nenalezl. y[14]) wſtal geſt a dwerze domowe
y komorne[15]) otewrzeny nalezl geſt. Tehdy[16]) dwerze zawrzyel geſt[17]) a na
zzelerz[18]) domu wſtupyw[19]) w uoknye ſedyel geſt.[20]) Potom od puolnoczi
prziſſla zzena a tlukla. I[21]) rzekl rytyerz: O zlorzieczzena zzeno, gyzz doſſel
ſem, zzes Czizolozſtwye vczzyńyla. Zagiſte prawi tobye, zze wnye oſtaneſs,
azz na tye[22]) ſtrazzny przigdu a[23]) tye w zzalarz wſadye. I dye ona gemu:[24])
O pane, proczz to czzynyſs? ya prawdu prawim tobye: kdyzz gſem byla
ſ tebu na lozzi, przisſla dyewka od materzie me, abych gi bez meſſkanye
nawſſtyewila, y[25]) nechtyela ſem tebe ze ſna probuditi, a protozz ſem taynye
od tebe[26]) wyſſla.[27])

Duchownye takto:[28])

NAymyleyſſi! Rytyerz tento geſt pan naſs gezus kriſtus, kteryzz duſſi
naſſi w chot ſobye wzal[29]) a gi tak welmi milowal, zze gi na ſwe lozzie po-
kladal. A protozz w Cantikach prawi:[b]) Rozkoſſi me gſu byti[30]) s ſyny czzlo-
wieczzymy. Rytierz dwerze zawiera a kliczze pod hlawu podklada.[31]) A tak
kriſtus dwerzie naſſie zawiera y otwiera, kdyzz nam pro laſku ſwu dwerze
nebeſkeho kralowſtwie[32]) otwyera. ale pohrzyechu czzaſſto hrzieſſny kliczze
vkrada, kdyzz proti bozzemu przikazany czzyny, y przikazanye bozſke[33])
ruſſi a z hrziechu do hrziechu chodi. Zakon geſt vſtawen, aby w zwon bylo
zwo [91 b] nyeno, po kteremzzto[34]) zwońyeny aczz by kto w noczi chodyl,
w zzalarz by byl wſazen. Zwon ńycz gíneho nenye, gedine chowati bozzieho

---

[a]) (za tím ps.) byłby (červ. přetrž.). [b]) Cantikach prawi (červ. podtrž.).

LXXIV. [1]) (bez náp.; na okr.:) MD. [2]) O. [3]) yako — maſs (sch.). [4]) ſam zawiral. [5]) a (sch.). M
[6]) yat — byti a (sch.). [7]) by; geſt (sch.). [8]) byl. [9]) a zaytra. [10]) sch. [11]) sch. [12]) klicže odde dwerzy.
[13]) sch. [14]) sch. [15]) domu y komory. [16]) sch. [17]) sch. [18]) zolerz. [19]) wſtupil a. [20]) sch. [21]) sch.
[22]) (tato dvě sl. sch.). [23]) at. [24]) sch. [25]) sch. [26]) (tato dvě sl. sch.). [27]) (za tím červeně:)
Ale to kurwa cziſtie ſelha. [28]) (bez náp.). [29]) przyial. [30]) ſu me byly. [31]) poklada. [32]) kra-
lowſtwij nebeſkeho. [33]) bozſka. [34]) po kteremz.

B przikazanye. A ktozz proti tomu czzyńy ſlowĕ nebo ſkutkem, a zewńytrz dwerzi domowytych,[35]) toczziſſto z Czierkwe ſwate, nalezen bude ſkrze ſtrazze, toczziſſto dyably, ty[36]) duſſi geho popadnucz do zzalarze pekelneho vwedu.

LXXV.

O Rytierzi, kteremuzz v wiezzi ſin hlawu ſtal.[a]) [1])

ZDawna bieſſye v mieſtie rzimſkem nyekteraky rytierz, kteryzzto dwie dczerzi[2]) a gednoho ſyna myel geſt.[b])[3]) I[4]) bieſſye czaſſu toho Cieſarz Octauianus tak rzieczzeny, kteryzz na gedne wiezzi weliky poklad myegieſſye. a[5]) Rytierz drzewerzeczzeny k welike chudobie prziſſel geſt, tak zze[6]) wſſeczko diediczſtwie ſwe prodal geſt. I rzekl k ſinu ſwemu: Ay, Cieſarz ma weliky poklad na one wiezzi. Vczzynme w noczi dyeru[7]) do wiezzie a wezmeme zlata,[8]) czozz budeme chtieti. Tehdy[9]) oba w noczy wſtala a[10]) dyeru ſſyroku vczzinila a do wiezze oba weſſla, A tak weliky poklad wzala, zze oba neſti nemohla. Ale ten[11]) Rytyerz yako prwe yal ſye nezrziezenye vtraczowati. Tehdy[12]) ſtrazzny wiezzie, kdyzz weliky poklad widyel[13]) odneſen, powiedyel Cieſarzowi. Tehdy Cieſarz rzekl: Zdali ſem tebe neuſtawil ſtrazzneho[14]) pokladu meho? ty[15]) mnye o zlatu powieſs.[16]) Tehdy ten ſtrazzny[17]) do wiezze wſſel a podle dyery kotel naplnyw[18]) [92 a] ſmoly poſtawil,[19]) geſtli zze by kto[20]) wiecze wſſel do dyery, aby w kotel vpadl a wſtati nemohl. Vczzynyw to wen wyſſel a wiezzi po ſobie zawrzel.[21]) Pak[22]) ſkoro potom rytierz opiet poczzal chud byti; a[23]) prziſſed k ſynu ſwemu[24]) rzekl: O Syne,[25]) vtratil ſem wſſeczko, a gyzz ſem chud. I rzekl gemu[26]) ſin: Poďme do wiezzie yako prwe, a zlata hoynoſt wezmeme.[27]) A tak[28]) w noczi wſtali gſu a do wiezzie weſſli. Otecz prwe wſſel, a azz do hrdla w kotel vpadl, a welikim hlaſem zwolal geſt: Syne mily, neroď ſye przibliziti, nebo vteczi nebudeſs moczi.[29]) A on odpowiedyel gemu:[30]) Zagiſtet tobye[31]) pomohu. I rzekl gemu[32]) otecz: Bozzie toho[33]) neday, aby[34]) kto zwiedyel, kteraky ſem ya. Ale[35]) ynhed wyńmi meczz ſwuoy a ſetny hlawu mu, a tak yzzadny znamoſti me nebude mieti, A tak ty y dczery me vgdu hanby ſwietſke. A ynhed hlawu otczi ſtal a w ńyekteraku[36]) yamu vwrhl[37]) a ſeſtram ſwym o ſmrti otcze ſweho zwieſtowal.[38]) A kdyzz gſu vſlyſſeli plakanye a wzdychanye bratrowo ſeſtry,

---

[a]) (naps. červ.) ſlomyl (přetrž. a černě nadepsa.) ſtal. [b]) (za tím sl. psáno:) Rytierz tento wſſeczko ſwe vtratill (červ. přetrž.).

M [35]) domowych. [36]) sch.

LXXV. [1]) (bez náp.; na okr.) LRe. [2]) dczery. [3]) (Za tím sl.) Rytirz tento wſſeczko ſwe vtratil. [4]) sch. [5]) sch. [6]) Az. [7]) W noczy diru vczinime. [8]) zlata wezmeme. [9]) sch. [10]) sch. [11]) (tato dvě sl. sch.). [12]) sch. [13]) kdyz widiel ze weliky poklad gt otneſen. [14]) ſtrazneho neuſtawil. [15]) sch. [16]) otpowiſs. [17]) On geſt; Tehdy (sch.). [18]) naplnil. [19]) sch.). [20]) Aczby kto. [21]) wiezi zawrzel a wen wyſſel. [22]) sch. [23]) sch. [24]) sch. [25]) Synu. [26]) rzekl; gemu (sch.). [27]) w hoynoſti wezmem. [28]) (tato dvě sl. sch.). [29]) nemozeſs. [30]) gemu rzekl. [31]) Zagyſte tobiet. [32]) sch. [33]) sch. [34]) by. [35]) sch. [36]) niekaku. [37]) wrhl. [38]) zwieſtowal o ſmrti Otczowie.

tezz[39]) plakanye a wzdychanye wypuſtili gſu. A kdyzz potom ſtrazzny[40]) do wiezze wſſel, a tyelo czzlowieczye bez hlawy nalezl,[c]) dywil ſye geſt a Cieſarzowi to powiedyel. Tehdy[41]) Cieſarz ſluzzebnykom ſwym[42]) rzekl: Tyelo toto[43]) k uoczaſom konſkym przywiezzte[44]) a po vlicziech wleczzte[45]) azz k ſſybenyczi. A w kteremzz domu placzz a krzik vſlyſſite, tohot[46]) domu pan geſt tento; a ty wſſeczky wezmucz[47]) na ſſibenyci obieſſte.[48]) [92 b] Tehdy[49]) Strazzny to vczzinili. A[50]) kdyzz tak po vliczyech wlaczzen[51]) geſt a[52]) przed duom toho rytierzie[53]) przifſli gſu, tehdy[54]) dczery geho, kdyzz ſu[55]) to widieli, w domu krzik weliky gſu wypuſtili[56]) rzkuce: Byeda nam! Ale ſin porozumyew Cieſarzowu rozkazany a krzik ſeſtr,[57]) ſam ſye ſekyru w ledwie potal, azz[58]) krew welmi tekla geſt. Tehdy ſluzzebnyczi Cieſarzowi, kdyzz gſu wolanye vſlyſſeli, opuſtywſſe tyelo w duom gſu weſſli a przicziyny wolanye tazali ſu. Tehdy ſin dye gim:[59]) Seſtry me wolagi, zze przihodu tyezzcze ſem ſye w ledwie potal. Podte a wizte ranu mu. A[60]) ſluzzebnyczi, kdyzz ſu ranu widyeli, rzieczzi ſu wierzili geho.[61]) a tak oklamany gſucz odtud[62]) wyſſli gſu, a tyelo rytyerzowo na ſſibenyczi obieſili gſu.

LXXVI.

O myeſtyenynu a o zzenye geho mlade etc.[1])

BOhatecz nyekteraky byeſſie w mieſtye rzimſkem, kteryzzto myegieſſie ſtraku, geſſto dobrze mluwieſſie to, czozz geſt ſlyſſala nebo[2]) widyela. Ten take[3]) myegieſſe zzenu mladu, yako[4]) ty, Cieſarzi, maſs, ale muzze ſweho nemylowala, nebo dluhu tyeleſneho gi nawratiti nemozzieſſe, kolikratzz[5]) geſt chtiela zzena. A tak[6]) ona geſt gyneho mylowala.[a]) A kdyzz muzzie doma nebyeſſye, neb po ſwe potrziebye gėzdieſſe, ona na kazzdu nocz po mylowńyka ſweho poſlaſſye, aby ſ ńy ſpal. Tehdy[7]) Straka, kdyzz geſt to vſlyſſala, wſſeczko panu ſwemu powiedyela, a[8]) muzz gi czzaſto treſktaſſe. A[9]) ona [93 a] wzzdy[10]) zaprzela a rzekla:[11]) Ty wierziſs ſtracze ſwe zlorzieczzene. I rzekl gi[12]) on: Straka ma ta[13]) nevmye lhati. I[14]) ſtalo ſye geſt, zze muzz do kragin dalekych gel geſt. A ona k mylowńyku ſwemu poſlala geſt. A on w noczi przifſed y[15]) rzekl geſt ku pany: Straka ta zlorzieczze[a] obzzaluge nas. A kdyzz ſkrze ſyeń gdyeſſie, tu kdezz ſtraka byeſſye, ſtraka geho ſlyſſala geſt mluwiecze tuto rzieczz: O mila pany, wiecze nezz wierziti mozzeſs, ſtraky

---

[c]) (ps.) nazezl, (z prvn.) z (oprav.) l.

[a]) (ps.) nemylowala, ne (slabě přetrž.).

[39]) plakanye — tezz (sch.). [40]) Strazny potom; a kdyzz (sch.). [41]) a — Tehdy (sch.). [42]) (tato dvě sl. sch.). [43]) Toto tielo. [44]) przywiez. [45]) wlacz. [46]) vſlyſſiſs toho. [47]) wezmi a. [48]) obieſs. [49]) sch. [50]) vczinil; A (sch.). [51]) wleczen. [52]) Az. [53]) dom geho. [54]) sch. [55]) sch. [56]) wypuſtily ſu. [57]) Syn kdyz vſlyſſal ot Seſtr krzyk. [58]) potil Ze. [59]) sch. [60]) sch. [61]) sch. [62]) (tato dvě sl. sch.).

LXXVI. [1]) O Stracze a newierne zienie. [2]) ſlyſſela a. [3]) sch. [4]) yakoz. [5]) kolykrat. [6]) (tato dvě sl. sch.). [7]) sch. [8]) sch. [9]) A (sch.). [10]) sch. [11]) rzekla geſt. [12]) sch. [13]) sch. [14]) sch. [15]) przyſſel a.

B ſye one[16]) bogiſs. Odpowiedyela Straka: Aczz tebe newidým, ale[17]) hlas twuoy ſlyſſim. Wſſak wzzdy neſprawedlywie czzynyſs, zze s zzenu pana meho chceſs ſpati. Wiez to, zzetſ wſſeczko panu memu[18]) powyem. A to[19]) pany ſlyſſewſſi[b])[20]) rzekla: Nerod ſye bati. Nebo teto noczi[21]) budem pomſſtyeny nad ſtraku. A tak[22]) od puolnoczi pany wſtala geſt a dyewky zawolala a rzekla: Wezmyeme rzebrzik a na duom wſtupme.[23]) I wſtupili gſu na tu ſkryſſy, tu kdezz ſtraka byeſſye, dyeru ſobye vdyelawſſye,[24]) kamenyczzko male a[25]) pyeſek a wodu, to troge przes czelu nocz na ſtraku gſu metali, A[26]) tak zze gednak Straka[27]) vmrzyela geſt. Druhy den prziſſel geſt pan a rzekl geſt: O Straka,[28]) kterak geſt tobie? A ona dye: Pany twa opyet ſ gynym ſpala w gezdu twu, A nykdy ſem tak zle[29]) nemyela, yako tuto nocz, nebo gednak ſem vmrzela. Nebo krupy, ſnye[30]) a deſſt przeſs czelu nocz na mye padali gſu, A gednak odpolu ſem [93 b] vmrzela. Pany, kdyzz to ſlyſſe, rzekla: Przes czely rok nebylo noczi tak tyche, yako tato. Ale[31]) muzz od Suſedow ztazowaſſe,[32]) kterzyzz gſu tezz rzekli yako pany.[33]) Tehdy pany rzekla muzzi: Doſti zgewnye rozumyeti mozzeſs, zze Straka ſelhala geſt. Tehdy[34]) hoſpodarz ſſel k ſtracze y rzekl: Proczz gſy ty zzenu mu ſkrze lzzi[35]) pohanyela? Odpowie gemu[36]) Straka: Buoh to wye,[37]) zze ya lhati neumyem. I dye hoſpodarz k ny:[38]) A zdaliſ my nerzekla, zze tuto nocz byli krupy, ſnye a deſſt?[39]) ale Suſede wſſeczko mi gynak rzekli. A tak ſtraku zabil· A[40]) kdyzz Straku zabyl geſt, wezrzew na wiſokoſt domu y vzrzel dyeru a rzebrzik. A ynhed po tom rzyebrziku[41]) nahoru geſt wſſel, a na ſtrzieſſe ſud plny wody a male kamenyczzko a pyeſſek nalezl geſt. A tu ynhed leſt ſwe zzeny poznal,[42]) a hlaſem welikym wolaſſe a rzka: Byeda mńye, zze ſkrze ſlowo zzeny ſwe[43]) mu mylu Straku zabil ſem,[44]) geſſto geſt bylo[45]) me vtieſſenye. A ynhed do gyne zemye gel, a wiecz ſye zaſie[46]) k ſwe zzenye newratill.

LXXVII.

O Rytierzi a o zzenye.[1])

Rytyerz nyekteraky ſtary, ale ſprawedlywy, pannu mladu a pyeknu ſobie za zzenu poyal. I[2]) Stalo ſye geſt, zze trzi leta ſpolu byli a yzzadneho[3]) plodu nemyeli. Tehdy geden den ſtalo ſye geſt,[4]) kdyzz tato mlada pany do koſtela ſſla geſt, a[5]) matye gegye gi potkala a rzekla gi: O myla dczi, kterak geſt tobie? A ona odpowiedye: [94 a] Zle. Tolikezz by mi ſye libilo podle ſſpalku lezzeti,[6]) yako podle muzze meho; nebo yzzadneho weſele nemam

---

b) (pod) ſ (ps.) v.

M [16]) oneno. [17]) sch. [18]) ſwemu. [19]) Ale. [20]) sch. [21]) Nebo (sch.); Noczy teto. [22]) (tato dvě sl. sch.). [23]) wſtupime. [24]) vdielaly A. [25]) sch. [26]) Az. [27]) Straka gednak. [28]) Strako. [29]) zle ſe. [30]) ſnih. [31]) sch. [32]) wztazaw ſe. [33]) (tato dvè sl. sch). [34]) sch. [35]) ſkrze lez zenu mu. [36]) Otpowiedie, gemu (sch.). [37]) Wij Boh. [38]) I — k ny (sch.). [39]) krupy Snieh a deſſt byli. [40]) sch. [41]) rzebrzy. [42]) poznal ſwe zeny leſt. [43]) sch. [44]) ſem zabil. [45]) byla. [46]) sch.

LXXVII. [1]) O gedne zienie gēz minila gyneº milowati; (na okr.) MG. [2]) sch. [3]) nizadneho. [4]) sch. [5]) sch. [6]) ſpati nebo leżeti.

od [7]) nyeho; a protozz gineho chczi milowati. I dye gi matye: O mila dczi, B
ya y otecz twuoy dluhe ſme czzaſi [8]) ſpolu bydlili, [9]) a nykdy takeho blaznowſtwie ſem ſye nedopuſtila. A dczi odpowiedie: Nebyl geſt dyw, neb gſta byla oba mlada. Ale gyne geſt o muzzi mem, zze geſt ſtary, ſtudeny a nemoczny. Odpowiedye matye: Powiez mi, koho chceſs milowati? Ona odpowie: [10]) Zagiſte knyeze tohoto mieſta, neb ten [11]) tagemſtwie meho zgewiti neſmye. Ale kdyzz bych gineho mylowala, ten [a]) by towaryſſom powiedyel, A tak by [12]) my ſye poſmyewali. A protozz chci knyeze milowati. Odpowye [13]) gi matye: Poſluchay rady me. Starzitť gſu welmi vkrutny, kdyzz ſye hnyewati poczznu. Pokus muzze ſweho nayprwe, a bude-litť [14]) to moczi progiti, knyeze tehdy teprw [15]) miluy. A ona odpowye: [16]) Pro tye to chczi vczzinyti. ale powiez [17]) mi, na czzem geho pokuſim? A ona odpowye: [18]) Drzewo, kterezz on w nowie ſſtyepowal, podrub gye a w uoheň [19]) wlozz. A dczi dye: Yat to vczzynym. [20]) Potom rytyerz na low gel, a [21]) pany rzekla zahradlňykom: [22]) Ay, pan muoy, kdyzz przigede, bude ſtuden. Poďme do zahrady, a nyektere [23]) drzewo ſetny a oheň vczziň, aby ſye pan muoy mohl zhrzieti. Zahradnyk ſekeru wzal, y zde y onde hledage w zahradye. a [24]) na kratcze ona ſekeru wzala a drzewuo ſrubila a w oheň wlozzila. [25]) Druhy den opiet matye gi [26]) potkala, y dye [94 b] k materzi: O mila matko, mylowatiť chci, Nebť gſem vczzynyla, yakzz gſi [27]) kazala. I dye gi [28]) matye: O myla dczi! [29]) Geſſtie pro laſku otcze ſweho [30]) gednu geho pokuſs! A ona odpowiedye: [31]) Na czzem geho mam pokuſiti? A ona odpowie: [32]) Maleho pſika ma, kterehozz welmi miluge; toho gemu zaby, A buďeſſ-li pak vgiti geho hňyewu [33]) moczi, tehdy knyeze myluy. A [34]) kdyzz ſye nocz prziblizzi, a lozze zlatohlawem a hedwabim okraſſleno byeſſye, Tehdy pſik do komory wgide a na lozze wſkoczzi, yakozz geſt byll przywikl. a [35]) pany geho gey [36]) za nohy zadnye wzala a o ſtyenu gim vderzila, azz geſt [37]) vmrzel. Rytierz to vzrzew rzekl geſt: O neſſlechetna zzeno, proczs pſika przede mnu zabila? A ona odpowie gemu: [38]) Dobrze widiſs, zze lozze naſſe geſt drahym ruchem [39]) okraſſleno, a [40]) pſik z blata prziſſed [41]) rucho wſſeczko [42]) zblatil. a tak [43]) poczzala plakati. A [44]) Rytierz dye [45]) gi: Przieſtaň plakati, [46]) neboť tobie [47]) nynye odpuſtim. [48]) Trzietie prziſſla k materzi a [49]) rzkuczi: O mila [50]) matko, mnye geſt muka welika przes tak dluhy czzas bez knyeze my byti; nebs mi rzekla a [51]) ſlibila, zze mne wiece nebudeſs treſktati. Powiez mi, na czzem bich geho trzietie pokuſila? [52]) A ona gi [53]) dye: W nedyeli chcze myeti muzz twuoy [54]) hody, a mnoho wladyk ſzowe, [55])

---

[a]) (za tím ps.) by my (přetrž. a podteček.).

[7]) wedle. [8]) sch. [9]) byli. [10]) odpowiedie. [11]) sch. [12]) a tak zeby. [13]) Odpowiedie. M
[14]) Nebudelyt; a (sch.). [15]) (tato dvě sl. sch.). [16]) odpowiedie. [17]) rzczy. [18]) odpowiedie. [19]) wohen. [20]) JA to chczy vcziniti. [21]) sch. [22]) zahradnikowi. [23]) niekake. [24]) sch. [25]) wrhla. [26]) gy matie gegy. [27]) Milowati chczy knieze Vczinilat ſem yakozs mi. [28]) sch. [29]) dczy mila. [30]) tweho. [31]) ona opiet otpowie. [32]) odpowiedie. [33]) (tato dvě sl. sch.). [34]) sch. [35]) sch. [36]) sch. [37]) y. [38]) sch. [39]) z draheho Rucha. [40]) sch. [41]) przyſſel a. [42]) naſſe. [43]) ona. [44]) sch. [45]) rzekl. [46]) Plakanij przeſtan. [47]) Tobiet; Nebot (sch.). [48]) odpuſſtim. [49]) sch. [50]) sch. [51]) y. [52]) po trzetij wzkuſyla. [53]) sch. [54]) muz twoy mieti. [55]) zuowe.

B muzzow y zzen; a[56]) budem tu wſſichny. A kdyzz wſſichny tu budem zſazeny, a ſtuol pln bude[57]) krmi a pitye, Tehdy taynye kliczz ſwuoy na konczi vbruſa[58]) przywiezz a rczi tato[59]) ſlowa: Ay, [95 a] kterak zle pamyeti ya ſem; nozze ſweho w komorze ſem nechala. A tak[60]) z ſtolicze ſwe chutnye wſtań a vbrus ſe wſſemy krmyemy y ſ pitim dolow ſtrhńy. A kdyzz pak tu[61]) bitye vgdeſs, tepruw knyeze nebo kterehozz kolywiek chćeſs, myluy. Tehy[b]) [62]) kdyzz wſſichny za ſtolem poſazeńy byechu, a krmye y wyna byla gſu na ſtuol poſtawena,[63]) ona brzo wſtala geſt[64]) a wſſeczko na zemi ſtrhla. kofliky zlate y ſtrzyebrne y gyne nadobye na zemi lezzalo geſt y krmye. Tehdy[65]) rytierz giſtie wiecze zamutil ſye geſt,[66]) nezz by rzieczi mohl, a hanbu weliku trpiel geſt. A ynhed nowy vbrus a[67]) gyne wſſeczko nowe kazal przineſti, a ſ[68]) weliku radoſti wſſeczky obwefelil geſt a proſſye,[69]) aby krmye ſſtyedrzie brali a pili. A tak wſſichńy byli ſu wefeli a wſſichńy naſiczeny gſu.[70]) A dokonawſſye ty hody tomu rytierzi wſſichny dyeky[71]) wzdaly gſu. A[72]) kdyzz bylo rano, pobyw v mſſe domow ſſel a zawolati kazal ſobie[3]) holiczze, y[c]) [74]) rzekl gemu: Poď po mńye![75]) a do komory wſſel a k lozzi, kdezz pany lezzieſſie,[76]) przi-ſtupil a rzekl geſt: Wſtań brzo! A ona dye k nyemu:[77]) Nenye hodyny trzietie, pane, k czzemu wſtati mam? A on odpowiedye gi: Chczi,[78]) aby krew puſtyela ſ uobu pazzdi. A ona odpowie gemu:[79]) Pane, nykdy ſem nepuſſtiela. A on dye: Prawda geſt. A protozz blazńycze gſi. A zdali nepomnyſs, czos mi[80]) vczzynyla? Nayprwe drzewuo gſi[81]) mi ſrubila, Druhe gſi mi[82]) pſa zabila, a wczzerayſſyeho dne na hanbu gſi[83]) mi vbrus s ſtolu ſtrhla.[84]) A po-czatek to[85]) geſt po [95 b] ruſſeńye krwe twe. A protozz to poruſſenye wy-puſtiti chczi, aby ańy[86]) mne ańy ſebe potom nepohanyela. Tehdy[87]) ona placzzicz wſtala geſt[88]) a rucze zdwihnucz rzekla: Pane, ſmyluy ſye nade mnu. A[b]) [89]) on odpowie gi:[90]) Neroď miloſrdenſtwie proſiti, gedno pazzdi ſpieſſie[91]) zdwihny, atť[92]) krew ſrdcze tweho budu myeti. Ona kdyzz[d]) [93]) pazzdi zdwihla, a[94]) Rytierz dye lazebńykowi: Vderz doſti hluboko. A tak[95]) on weliku ranu gi dal, zze barwa twarnoſty[96]) promyenyla ſye gy geſt[97]) pro mnozſtwie krwe. A to vczzyńyw, rytyerz rzekl geſt:[98]) Vwiezz pazzdi. I dye opiet[99]) k ny: Wzdwihny druhu pazzdy. A ona opiet dye: O pane, ſmyluy ſye nade mnu, ay gyzz vmru. A on dye gi:[100]) To gſi pomnyeti myela, kdyzzs to zle vczzynyla. Ona druhu pazzdy zwedla,[101]) a on[102]) druhe vderzil, A krew wyſſla, zze gednak[103]) napoly mrtwa bieſſie.[104]) A on[105]) pazzdy gi[106]) vwazati kazal, A[107]) rzekl: do lozze ſweho gdi, a potom pomńy ſye

---

b) d (vynech.). c) (předěláno z) a. d) (nadepsáno).

M [56]) sch. [57]) bude pln. [58]) vbruſy. [59]) rzczy ta. [60]) (sch.). [61]) sch. [62]) Tedy ona. [63]) poſtawena byla ſu A. [64]) sch. [65]) sch. [66]) zagyſte zamutil ſe; geſt (sch.). [67]) y. [68]) sch. [69]) (tato dvě sl. sch.). [70]) sch. [71]) Dokonanij hoduow wſſiczkni dieku rytirzy tomu. [72]) sch. [73]) sch. [74]) A. [75]) Naſleduy mne. [76]) lezela. [77]) (tato dvě sl. sch.). [78]) (tato dvě sl. sch.). [79]) sch. [80]) Czo ſy mnie. [81]) Drzewos. [82]) (tato dvě sl. sch.). [83]) na hanbus. [84]) ſtrhla s ſtolu. [85]) sch. [86]) sch. [87]) sch. [88]) sch. [89]) sch. [90]) sch. [91]) Gedine ſpieſſnie Pazi. [92]) sch. [93]) (sch.); pazi. [94]) sch. [95]) (tato dvě sl. sch.). [96]) twarnoſti. [97]) geſt gi. [98]) sch. [99]) sch. [100]) sch. [101]) pazi zdwihla. [102]) sch. [103]) gednak I. [104]) byla. [105]) sch. [106]) sch. [107]) Y.

polepſſiti. A tak [108]) ona po materz ſwu poſlala. A kdyzz geſt [109]) vſlyſſala, B
radowala ſye geſt matye [110]) a prziſſla ke dczerzi. A [111]) dczera, kdyzz vzrzela materz, rzekla geſt: [112]) O matko myla, gednak ſem vmrziela. Tehdy rzekla gi [113]) matíe gegie: Rzekla ſem tobie, zze ſtarzi gſu vkrutńy. Nykdy potom nechtyey milowati knyeze. A ona odpowye gi: [114]) Potom yzzadneho [115]) ne- 5
budu milowati, gedno pana meho etc. [116])

LXXVIII.

O gedne wiezzi ſ uobrazy. [1])

OCtauianus kralowal [2]) bohaty welmi, awſſak ſkupy, kteryzz zlata nade wſſeczky [3]) gyne zzadaſſe. W ten czzas byeſſye [96 a] w mieſtie Rzimſkem miſtr Virgilius, dokonany w umyeńy czzarow. I profili gſu gyeho myeſſtyene,[4]) aby nyeczo ſlozzil, kterak by od neprzatel mohli wyſtrziezzeny byti. Tehdy 10
on ſwu chytroſti [5]) wiezzi vſtawil na wiſokoſty,[6]) a okolo nye tolik obrazow vczzynyl, kolikozz geſt bylo mudroſti [7]) na ſwietie. A w proſtrziedku vczzinill obraz, kteryzz yablko zlate w ruku [8]) drzzieſſye. a [9]) kazzdy obraz twarz ſwu k [10]) kragynye gemu dane obraczowaſſe. A kdyzzkolywiek ktera kragyna proti mieſtu Rzimſke[v] [11]) protywiti ſye chtiela, tehdy obraz kragynye te dany w zwon 15
zwońyla a wſſiczkny [12]) gyny rzymene to ſlyſſiecze [13]) wſſichńy gſu ſye przi-prawili a ſ welikym mnozſtwim [14]) k te kragynye geli. A tak yzzadna [15]) kragina nemohla tak [16]) ſkryta byti, by ſye nad rzymany mohla mſtiti, aby [17]) ſkrze obraz kragyny te nebyla zrazena. Potom miſtr Virgilius k utieſſeńy chudym vczzyńyl oheń weliky na nyekterakem mieſtye, aby chudi mohli ſye 20
ſhrzieti. A podle toho ohnye gednu wuodu z nyekterake ſtudńyce wychazegiczi, aby wſſichńy chudi tu wodu[a]) [18]) zziezen vhaſili, a nebo aby ſye myli. podle toho ohnyc A te [19]) wuody vczzynyl geſt [20]) obraz ſtoyaty geden,[21]) A na czzele geho bieſſie pſano: kto mye biti bude,[22]) pomſtu brzku nad ńym wezmu.[23]) Ten obraz za mnoha leta tu geſt ſtal. Tehdy prziſſel geden, 25
a napis gye czzetl: ktozz mye biti bude,[24]) pomſtu brzku nad nym wezmu. Ten geſt myſlil: kterak ſye budeſs mſtyti ty? llepe by wierzeno bylo, bych ya tobye dall [96 b] policzzek, abych pod twyma nohama w zemi poklad nalezl. A protozz ty byti neroď ten,[25]) by tye kto vderzil. Zzak tehdy [26]) ten policzzek gemu dal, azz obraz na zemi padl a vhaſil oheń, a zahynula wuoda, 30
a yzzadneho pokladu nenalezl. A [27]) chudi pro pad obraza zamutili ſu ſye

---

[a]) nadeps.

[108]) (tato dvě sl. sch.). [109]) sch. [110]) sch. [111]) sch. [112]) sch. [113]) sch. [114]) sch. [115]) ni- M
zadneho. [116]) sch.

LXXVIII. [1]) Tuto znamenay o rozlicznych wieczech a o niekterych chytroſtech etc. [2]) w Rzymie kralowal. [3]) wſſeczko. [4]) Mieſſtiene ſu geho otazaly. [5]) byti mohly Ten miſtr chytroſtij ſwu. [6]) wyſoſti. [7]) mudrczow. [8]) w rucze. [9]) sch. [10]) sch. [11]) Rzymſkem. [12]) zwonil y wſſeczky. [13]) vſlyſſicze. [14]) lydem. [15]) nizadna. [16]) sch. [17]) By. [18]) sch. [19]) a podle te. [20]) geden. [21]) sch. [22]) bude biti. [23]) vczinim a wezmu. [24]) bude biti. [25]) sch. [26]) sch. [27]) sch.

welmi rzkucze: Zahyń ten, ktozz geſt obraz pro ſwu ſkupoſt zkazil a nas welikeho vtyeſſenye zbawil. Potom ſeſſli gſu ſye[28]) trzie krali, kterymzz gſu rzymene mnoho newiery vczzinyli, a mezi ſebu rzekli: kterak bychom ſye mohli pomſtiti nad rzymany?[29]) I rzekli ſu: nadarmo praczugeme; dokudzz wiezzie ſ tyemy obrazi ſtogi, nycz proti nym nebudem moczi vczziniti. Tehdy wſtali gſu trzie rytyerzi a rzekli ſu: Czo nam bude dano, abychô wiezzi ſ uobrazi zruſſili? krali gſu rzekli: Czo a mnoholi zzadate? A ony gſu rzekli: Czztyrzi kadi plne zlata. A ony gſu rzekli gim:[30]) Buď wole waſſie. Tito trzie krali[31]) penyeze gſu vzeli, toczziſſto Czztyrzi kadi plne zlata, a k rzymu gſu geli. ku prwe branye zewnytrz hluboku gſu yamu vczzynyli[32]) a gednu kad plnu zlata tu zakopali A potom k druhe branye druhu kad. vczzynywſſe to doſty taynye do mieſta gſu weſſli. A ynhed Czieſarz ſye ſ nymy potkal a gye pozdrawil rzka: Odkud gſte? A ony gemu rzekli: Z daleke zemye gſme,[33]) a hadaczzi nazwany ſme,[34]) a nycz gyneho hadati nevmyeme, gedine kde[35]) zlato ſkryto geſt. A ſlyſſeli ſme o waſſi ſſlechetnoſti, A protozz gſme k wam przigeli, zdali naſſie ſluzzby zzadate. [97 a] A on dye: zkuſim was. A ony gſu rzekli: Nicz gineho neproſime za odplatu, gedyne puol ſtrany nalezzene. A on gim dye:[36]) Dobrze prawite. A ſſli gſu po Czieſarzowi azz do ſyeny. A[37]) po weczzerzi rzekli gſu k[38]) krali: Pane, aczzt ſye libi, my budeme ſpati, A nayſtarſſi z nas ktery ſen bude myeti tuto nocz, zaytra wam powyeme. A on geſt rzekl: Gdyete we gmeno[39]) bozzie, day wam buoh dobry ſen. A ony gſu ſſli a nocz tu ſ radoſti a ſmyechem[40]) gſu przieſpaly. A pak[41]) rano gſu k krali prziſſli, y dye nayſtarſſi: Pane, ſen gſem myel, zze przied prwny branu[42]) mieſta geſt yama pod zemi, w kterezzto geſt kad plna zlata ſkryta. I rzekl krall k nim:[43]) Podme w noczi a vzrzime, geſt-li prawda, czozz prawite. A[44]) kdyzz gſu k branye prziſſli, kad, kteruzz gſu byli[45]) wlozzili, wynyeli ſu. kral, kdyzz to vzrzel, radowal ſye welmi, a polowiczi gim zlata dal. I rzekl geſt druhy: Ya ſen tuto nocz[46]) budu myeti. A kdyzz[47]) rano bylo,[48]) dye: Snylo mi ſye v druhe brany o kadi plne zlata. Take trzieti Rytierz rzekl: Trzieti nocz bude mi ſye[49]) dyeti o trzieti branye. A Czztwrty o czztwrte. A v kazzde brany gednu kad zlata plnu nalezli ſu, neb gſu gye tu byli polozzili. A[50]) tehdy wſſichny trzie byli[51]) rzekli: Pane, noczi teto bude ſye nam wſſem ſnyti, A nadyegeme ſye wiecze zlata naleznuti. I rzekl gim[52]) kral: Buoh day wam dobry ſen a vzziteczzny. A pak[53]) rano krali ſu[54]) rzekli: O pane, o dobrem ſme ſny myeli. I rzek[55]) kral gim:[56]) Powiezte mi! I rzekli ſu ge[v]: [97 b] Nam ſye geſt[57]) wſſem ſnylo, zze pod zakladem wyezzie, tu kdezz gſu obrazowe, tak mnoho lezzi zlata czziſteho, zze wſſichny kony twuogi nevwezli by. I dye kral k ním:[58]) Buoh toho[59]) neday,

---

[28]) sch. [29]) nad Rzymany pomſtiti mohly. [30]) sch. [31]) trzy Rytirzy. [32]) vdielaly. [33]) sch. [34]) ſme nazwani. [35]) kdez. [36]) wecze; gim (sch.). [37]) ſyenie; A (sch.). [38]) sch. [39]) waygmeno. [40]) s ſmichem. [41]) (není těchto dvou sl.). [42]) branu prwnij. [43]) (tato dvě sl. sch.). [44]) sch. [45]) sch. [46]) nocz tuto. [47]) on. [48]) sch. [49]) ze mi ſe bude. [50]) ſu tu byly kadi polozily; A (sch.). [51]) ſu. [52]) sch. [53]) (tato dvě sl. sch.). [54]) ſu kraly. [55]) rzekl. [56]) sch. [57]) sch. [58]) (tato dvě sl. sch.). [59]) sch.

bych wiezzi zruſſil pro zlato ſ uobrazi, ſkrze ktere od neprzatel naſſich gſme B
wſſychny wyſtrzezzeny. A ony rzekli gſu gemu:[60]) My w rucze wezmeme zaklad wiezze tak mudrze, zze kopagicze[61]) wiezzye mocznyegye[62]) ſtane, a zlato wſſeczko budeme[63]) myeti. Ale muſi to w noczi byti, aby lide nam neprziekazzeli. I rzekl gim[64]) kral: Gdyete we gmeno bozzie, a zaytra ſ wyecze konmy k wam przigedu. A ony ſu ſſli, radugicze ſye. A w noczi poczzeli gſu kopaty, dokudzz geſt nebyla hotowa padnuti, tak zze[65]) od myeſta gedwa ſu[66]) byli v mili, azz wiezzye ſ uobrazi geſt[67]) padla. A tak gſu obrazowe zruſſeny.[68]) A pak[69]) rano gſu prziſſli myeſſtyene rzimſſti, a wiezzi ſ uobrazi zruſſenu vzrzeli ſu. wiecze nezz muozz wyerzeno byti, a[70]) zzeleli ſu a krali rzekli gſu.[71]) A on weſſken vmyſl gim o onyech trzyech rytyerzich[72]) powyedyel. A myeſtyenc gſu rzekli: Skrze twu ſkupoſt zbaweny ſme wiezzie y obrazow. A protozz twa ſkupoſt na tobye ſye ſweze. A ynhed ſu geho wzeli, a vſta geho zlata gſu[73]) naplnili, a geho zzyweho gſu[74]) w zemi pokopali.

Duchownye:[75])

NAymyleyſſi! Czieſarz tento muozz nazwan byti kazzdy czzlowiek, ſkrze krzeſt omyty, kteryzz ma nade wſſeczko zdrawye duſſie ſwe zzadati, A wiezzi, toczziſſto ſrdcze ſkruſſene, k bohu pozdwihnuti, a obrazy, [98 a] toczziſſto vzzytky ſmyſlow ſwych, k bozzi ſluzzbye przipravviti. Obraz proſtrzied wyezzye geſt duſſie, kterazz ma drzzieti yablko zlate w rucze, toczziſſto laſku w protywnych wiecech.[76]) Take kazzdy obraz ma zwon myeti[77]) k zwuonyeny proti neprzatelom, Toczziſſto kazzdy tiech pyet ſmyſlow ma pozdwihnuti ſkrze przikazanye bozzie proti hrozam neprzatelſkym a dyabelſkym ſkrze zwon zwonyenye. A tak budem wyſtrziezzeny proti neprzatelom, toczziſſto dyablom, tyela y ſwieta. A[78]) virgilius miſtr vczzynyl obraz, na kteremzzto pſano bylo: ktozz mye bude biti etc. Obraz tento muozz rzieczzen byti Adam, kteryzz myel ſtudnyczi miloſrdenſtwie a oheň miloſti. Nebo tak ranyen bieſſye ſkrze dyabla, zze ſtudnycze miloſrdenſtwie[79]) y miloſt neſmrtedlnoſti gemu odyata byeſſie, kdyzz wſſeczko pokolenye lidſke poruſſil.[80]) Skrze trzi rytierze znamenawa ſye trogye wiecz, toczziſſto pycha, zzadoſt oczzi a zzadoſt tyela, ſkrze ktereżto czzlowiek czzaſto oklaman bywa. Prwny poklada kad w branye. kady ſu ſrdcze bohatych neb mocznych w zemi ſkryta, kdyzz pycha gich zhyne a ſeyde. A protozz hrali gſu, gedli gſu, pili gſu, a zemrzeli gſu, a do pekel ſtupili gſu.[81]) Druha kad geſt lakomſtwye, kterezz ſkryto geſt w lakomych, kterzizz pak mnoho zzadagi, zze tak ſami ſye zrazugi, Jakozz geſt vkazano na Adamowi a na luciperowi. Trzietie kad geſt lakota. A protozz taczi czozz-

---

[60]) ſu rzekly; gemu (sch.). [61]) kopagycze ze. [62]) pewniegy. [63]) wſſeczkno budem. M
[64]) sch. [65]) (tato dvě sl. sch.). [66]) Gedwa ſu od miſta. [67]) sch. [68]) padli zruſſeni. [69]) (tato dvě sl. sch. [70]) muz wierzyti; a (sch.). [71]) ſu rzekly. [72]) o oniech trzyech rytirzych gym. [73]) sch. [74]) ſu ziweho. [75]) sch. [76]) protiwnych a w ſwatych; wiecech (sch.). [77]) zwon ten mieti ma k zwonienij. [78]) sch. [79]) a — miloſrdenſtwie (sch.). [80]) zruſſil. [81]) ſu ſtupily.

B kolywiek dobudu, [98 b] wſſeczko v brzicho vpuſtye. A protozz Appoſſtol Swaty dye:[b])[82]) Gich buoh brzicho.[83]) Cztwrta kad geſt ſmilſtwo, ſkrze kterezto[c]) zahynugi ſilńy, bohati y ſmilny. Skrze tyto Czztirzi kady mnozi zahynu y[84]) zahynuli gſu.

LXXIX.

O gednom ſluze .a o zzenye gyeho.[1])

Kral nyekteraky byeſſye dywnym obyczzegem nadut, a ten myſleſſye tyela ſwatych Petra a Pawla z rzima moczi odneſti. A pohan bieſſye. kdyzz na cieſtye odpoczzywal w gednom mieſtie, I rzekl geſt ſluzzebnykowi ſwemu: Nalezny mi pyeknu zzev, atť ſe mnu ſpi tuto nocz, A czozz bude chtieti, dam gi. Sluzzebnyk to vſlyſſaw, vſkupil ſye geſt na penyeze, a zzenu ſwu proti wuoli geho w noczi na lozze kralowo wedl geſt.[2]) A rano geſt rzekl ſluzzebnykowi ſwemu: Otewrzi okno, att opatrzim kraſu twarzi[3]) zzeny teto, a teprw daſs gi Tiſicz zlatych. A[4]) kdyzz geſt kral vzrzel, zze zzena ſluzzebnykowa[5]) byla geſt, I rzekl geſt: O neſſlechetny, proczz pro taky penyez zzenu gſi ſwu pohanycl? nebs mi gi dal bez meho wyedyenye.[6]) Wygdi brzo z kralowſtwie meho, nebo budeſſ-li dele przebywati za mnu,[7]) ſmrti ohawnu zatratim tye. A[8]) on vſlyſſaw to z kralowſtwie geſt wyſſel. A[9]) kral, dokudz geſt byl zzyw,[10]) zzenu geho w czzeſt myel geſt[11]) a ſ radoſti gi drzzal geſt.[12]) Potom drzewerzyeczzeny kral weliky zaſtup ſebral a rzim oblehl tak dluho, zze rzimene chtieli gſu gev dati tyela ſwatych Petra a Pawla, aby odgel od mieſta. I[13]) bieſſe toho czzaſu v myeſtye Rzimſkem ſedm mudrczow. y[14]) prziſſli gſu [99 a] mieſſtyene k nim, I rzekli gſu: Czo vczzynyme? mieſto geſt w nebezpeczznem ztraczeńy, ale muſime gim tyela wydati. I[15]) rzekl geſt gim[16]) prwny mudrziecz: Zachowam mieſto y tyela za geden den waſſie.[17]) Rzekl take[18]) druhy mudrziecz: take ya zachowam druhy den. A tak wſſichńy rzekli gſu porzad. kral poczzina ſye mieſtu protywiti. Prwńy miſtr poczzal o pokogi mluwiti, A tak mudrzie poczzal mluwiti o pokogi, tak[19]) zze kral[20]) ten den opuſtil boy. A tak kazzdy[21]) geden po druhem geden den zachowal gim,[22]) azz na poſlednyeho prziſſlo. Tehdy prziſſli gſu mieſtyene k tomu giſtemu mudrczi rzkucze: O mily miſtrze, kral prziſahl, zze zaytra chcze mieſto mieti, nebo wſſiczkny zemrzeme. zproſt nas, yakozz gſu twogi towarziſſye vczzinili. A on geſt rzekl:[23]) Nerodte ſye bati. Zaytrzyeyſſi den vczzynim, zze kral ſ ſwym zaſtupem vteczze. Tehdy[24]) miſtr nyekteraku ſukny nalezl welmi dywnu, magye na ſukny perzye pawye[25]) a male zwoneczzky a gyne

---

b) Appoſſtol — dye (červ. podtrž.). c) (m.) z (ps.) l (oprav.).

M [82]) Swaty (sch); prawij. [83]) Brzycho geſt. [84]) zahynugy a.

LXXIX. [1]) (bez náp.). [2]) gt wedl. [3]) kraſu gegy twarznoſti. [4]) sch. [5]) ſluzebnika. [6]) wiedomij. [7]) (tato dvě sl. sch.). [8]) sch. [9]) sch. [10]) ziw byl. [11]) gt w czieſt miel. [12]) sch. [13]) sch. [14]) sch. [15]) wydati gym; I (sch.). [16]) sch. [17]) sch. [18]) sch. [19]) o pokogy mluwiti; tak (sch.). [20]) sch. [21]) kazdy den. [22]) geden — gim (sch.) [23]) rzekl geſt. [24]) sch. [25]) pawowe.

perzie ptakow gynych a oczaſi ſwynſke. A tak[26]) ſe dwiema meczzoma B
czziſtyma na naywyſſi wiezzi mieſta wſtupil, tu kdezz kral ſe wſſim ſwym[27])
zaſtupem geho widieti mohl. I[28]) poczzal y ſem y tam ſye[29]) hybati, a dywnym
obyczzegem ſtkwieſſye ſye perzie, a dwa meczze w uſtech drzzel. A[30]) nye-
kterzi to z zaſtupu[31]) kralowa vzrzewſſe[a]) rzekli gſu k kralowi:[32]) O krali,
zdali[33]) newidite na wiſokoſti wiezze gednu dywnu wiecz? A on odpowye
gim:[34]) Dobrzie wizi, ale czo by bylo, [99 b] zagiſte newyem. A ony gſu
rzekli k krali:[35]) Boh krzieſtyanſky geſt, kteryzz geſt ſ nebe ſſtupill, kteryzz
tyema dwiema meczzoma nas wſſeczky ztepe, budeme-li zde dele. A[36]) kral
vſlyſſew to,[37]) bal ſye geſt[38]) a rzekl geſt: Czo vczzynyme? A ony odpo-
wiedieli gemu:[39]) Nenyet naſſeho gednoho dne zde odpoczzynutie,[40]) gedno
wſſichny ſ tohoto mieſta odgedme, aby buoh gich nas wſſech nezabil tyemato
dwiema meczzoma. A tak[41]) kral ſe wſſim ſwym zaſtupem odgel geſt. A[42])
rzymene to vzrzewſſie a przipraywyſſe ſye geli gſu po nych a krale gſu za-
bili y mnohe gyne. A tak ſkrze chytroſt mudrczow kral ten[43]) przemozzen geſt.

Duchownye takto:[44])

NAymileyſſi! kral tento naduty geſt dyabel, kteryzz pro pychu ſ nebes
ſtrczzen geſt a[45]) bohu ſye nechtyel[46]) pokorziti, a welmi mnoho, zze da
zzenu, toczziſſto duſſy ku podobenſtwi bozſkemu ſtworzenu.[47]) a duſſe mnoho
nenawidi hroz. Ale dyabel ſkrze zaſtup mnohy,[48]) w kterych ſye czzlowiek
kocha, yakozzto geſt pycha, lakomſtwie, lakota, ſmilſtwuo. A ſ tyem zaſtupem
chcze odgieti tiela ſwatych petra a pawla, toczziſſto ſrdce dobrych lidi, aby
w lonu ſwem ſpali. Czo ma czzlowiek vczziniti? zawolati ſedm mudrczow,
toczziſſto ſedm ſkutkow miloſrdnych, ſkrze kterezzto czzlowiek muozz geho
przyemoczi. A proto geden[49]) mudrziecz, toczziſſto almuzzna, obleczze ſye
w rucho, toczziſſto[50]) ſ poſtem a ſ[51]) modlitbu, a wezme[52]) dwa meczze
ſtkwuczie. Skrze tyto meczze znamenay miloſt buozzi a [100 a] blizznyeho
ſweho, ſkrze ktere dyabel odehnan bywa.[53]) A mame take[54]) wiſoko wſtupiti,
toczziſſto ſkrze cztnoſt, A mamy ſye hybati y[55]) ſem y tam, toczziſſto z gedne
cztnoſti do druhe. A tak zzywuot wieczzny budem myeti.

LXXX.

O ſedmy mudrczych.[1])

NYekteraky Cieſarz Rzimſky kralowal geſt, kteryzzto[2]) s ſebu myel
ſedm mudrczow, ſkrze kterezzto wſſeczko Cieſarzſtwye zprawowano geſt.

---

[a]) (ps.) vzrzewſſe kralowa (naznač. přemístění).

[26]) take. [27]) sch. [28]) sch. [29]) poczial ſe y ſem y tam. [30]) sch. [31]) Niektery to z zaſtupa. M
[32]) kraly; k (sch.) [33]) y zdaly. [34]) odpowiedie; gim (sch.). [35]) (tato dvě sl. sch.). [36]) sch.
[37]) sch. [38]) sch. [39]) sch. [40]) Odpoczinucze. [41]) (tato dvě sl. sch.). [42]) sch. [43]) sch. [44]) sch.
[45]) a pro pychu. [46]) nechcze ſe Bohu. [47]) ſtworzenych. [48]) muzſky. [49]) protoz gt. [50]) totiz.
[51]) sch. [52]) (tato dvě sl. sch.). [53]) sch. [54]) sch. [55]) sch.

LXXX. [1]) O ſedmi mudrczych a o dietieti. [2]) kteryz.

B A tyech[3]) ſedm mudrczow ſkrze czzary zgednali gſu, zze Cieſarz w ſieńy yaſnye a dobrze widieti mohl, A zewnytrzz ſieny aby nycz newidiel, neb[4]) ſlep byll geſt.[5]) A tyech[6]) ſedm mudrczow zgednali gſu vſtawenye pod pokutu,[7]) aby ktozzkolywiek ſen by widyel, aby k ńym ſ hrzywnu zlata prziſſel a wylozzenye ſna od ńych abych obdrzzal.[8]) A tak na te czeſtye wieczzi hoynoſt myeli gſu nezzli Cieſarz. Tehdy geden den Cieſarz s Cieſarzowu za ſtolem ſedyel geſt a plakal geſt vkrutnye. I dye Cieſarzowa gemu: O Cieſarzi, pro kteru wiecz zamutila ſye geſt duſſe twa? A on gi rzekl: O pany, a[9]) zdali mi nenye tyezzka potrzieba a[10]) przicczzina, zze gedne[11]) w ſieny widyeti[12]) mohu a ginde nycz?[13]) A ona rzekla gemu:[14]) O Cieſarzi, ſedm mudrczow w ſwem kralowſtwi maſs, ſkrze kterezzto wſſeczko kralowſtwie ſye zprawuge. Protozz[15]) poſſli po nye a nemocz ſwu gim powiez, przikazze gim pod pokutu ſmrti,[16]) aby mudroſt ſwu przilozzili, aby zewnytrz ſyeny tak yaſnye widyel yako wnytrz. A tak, yakozz mi ſye zda, zze zrak ſwuoy budeſs myeti. A on ynhed po ſedm mudrczow poſlal, A ony ſu [100 b] ynhed prziſſli. I[17]) rzekl gim Cieſarz: Swyedomo wam geſt, zze wnytrz w[18]) ſyeny dobrze wydim, ale zewnytrz ſlep ſem. A protozz gdyete pod vlozzenim ſmrti zzywota waſſeho, abych zrak ſwuoy zewnytrz ſyeny ya mohl myety, a nebo ſmrti ohawnu was potupim. A ony gſu rzekli: Pane, neſnadne wieczi zzadaſs, A wſſak za deſet dny day nam[19]) prodlenye, a den deſaty tobie[20]) odpowiemę. A on rzekl k nym:[21]) Dobrze mi ſye to libi. A tak[22]) ony ſami w ſobie myſlili gſu, A nykterak gſu nemohli[23]) wymyſliti, aby kral mohl widyeti zewnytrz ſyeńy. Po czeſarzſtwi gſu poczzeli[24]) choditi zde y onde, zda by koho mohli naleznuti, kto by gim tomu poraditi mohl neb[25]) vmyel. I[26]) ſtalo ſye geſt, zze do[27]) niekterakeho mieſta prziſſli gſu, A dyeti na vliczi ſedyecze[28]) a hragicze widyeli[29]) ſu, zze czzlowiek nyekteraky ſ hrzywnu zlata k mudrczom prziſſel geſt a rzekl: O mili miſtrzi! Tuto nocz ſen gſem myel,[30]) a ten mi wylozzte, a wam zlata wedle[31]) vſtawenye dam. A tak[32]) nyekterake dyetie, kdyzz geſt to vſlyſſalo, rzeklo gemu: Nerod gim zlata dati, Ale powiez mi ſen, a yat gey tobie wylozzim. A on geſt rzekl: Tuto nocz widyel ſem, zze vproſtrzed ſadu meho ſtudnycze ſye vkazala, od kterezzto toliko potokow teklo geſt, zze weſſken ſad muoy byl geſt pln wuody. Rzeklo gemu dyetie: Gdi do domu ſweho a wezmi motyku, a na tom mieſtye giſtem[33]) kopay, a tak weliky poklad naleznes, zze ty y weſſken rod twuoy bohati budete. A tak[34]) on domow geſt ſſel, a poklad welmi weliky nalezl geſt,[a]) tak[35]) zze on y wſſichny [101 a] geho przietele byli gſu bohati. A on dyetieti

[a]) (za tím ps.) zz (přetrž.).

M [3]) gt zprawowano A tiechto. [4]) Ale. [5]) gt byl. [6]) Tiechto; A (sch.). [7]) pod pokutu vſtawenij. [8]) przyſſel s hrzywnu zlata a z wykladu ſnu od nich obdrzial. [9]) sch. [10]) (tato dvě sl. sch.). [11]) gedno. [12]) wiedieti. [13]) a — nycz (sch.). [14]) sch. [15]) ſe zprawuge kralowſtwij; Protozz (sch.). [16]) pod pokuty ſmrti gym przykaze. [17]) sch. [18]) sch. [19]) day nam Za deſet dnij. [20]) deſaty den; tobie (sch.). [21]) (tato dvě sl. sch.). [22]) sch. [23]) nemohly ſu. [24]) Poczieły ſu. [25]) (tato dvě sl. sch.). [26]) sch. [27]) v. [28]) ſtogicze. [29]) nalezly ſu a widiely. [30]) Sen tuto nocz miel ſem. [31]) podle. [32]) (tato dvě sl. sch.). [33]) gyſtem miſtie. [34]) (tato dvě sl. sch.). [35]) On geſt domow gel a tak welmi welyky poklad nalezl ze.

hrzywnu zlata dal geſt. A on rzekl geſt: Bozze neday toho,[36]) bych penyeze B
wzal. Gdi a proſs boha za mye. A[37]) mudrczi, kdyzz gſu to vſlyſſeli, rzekli
gſu dyetieti: O mile dyetyatko, ktere gieſt gmeno twe? A on[38]) geſt rzeklo:
Mertlin mi dyegi. A ony rzku gemu:[39]) Dobrze ſme widieli, zze welika mudroſt
geſt w tobie, y radi bychô tobie gedno propowiedyeli,[40]) by nam mohlo
prawdu powiedyeti. A ono gim dye:[41]) Propowiezte! Pan naſs Cieſarz, do-
kudzz[42]) w ſieny bydli, dobrze widi, ale zewnytrz ſyeny ſlep geſt. By wiedyel
przicczynu teto ſlepoty powiedyeti a lekarzſtwie przilozziti, odplatu podobnu
dali bychom[43]) tobie. A on rzekl gim:[44]) Oboge wiem dobrzie. A tak gſu
geho k Cieſarzowi[45]) przywedli. I[46]) rzekl geſt[47]) Cieſarz dyetyeti: Vmyeſſ-li
ty mnye lekarzſtwie me ſlepoty dati? A on rzekl: y owſſem, pane. I rzekl
geſt[48]) k Cieſarzowi: Taynye do komory weydyeme, pane,[49]) ty a ya a Cie-
ſarzowa, a wam powyem, czo mate vczziniti. A tak[50]) w komoru ſu weſſli,
a mudrczi zewnytrz ſyeny oſtachu. A[51]) kdyzz dyetíe lozze Cieſarzowo
vzrzelo geſt, zawolalo geſt ſluzzebnykow a rzeklo geſt k ním: Brzo wſſeczko
lozze[52]) odneſte a dywne vzrzite. A[53]) kdyzz lozzie bylo geſt odneſeno, pod
lozzem byla geſt nyekteraka ſtudnycze,[54]) magiczi ſedm pramenow wruczich.
I dye k Cieſarzowi:[55]) Ay, kterak dluho tato ſtudnycze pod lozzem waſſim
bude, dotud[56]) zraku ſweho zewnytrz ſyeny nykdy nebudeſs [101 b] myeti.
Tehdy[57]) Cieſarz dywil ſye geſt dyetyeti a rzekl geſt k nyemu:[58]) Czzim
tato ſtudnycze zatraczena muozz[59]) byti? A on rzekl k Cieſarzowi:[60]) Toliko
ſkrze gednu wiecz, a gynak nycz. I[61]) rzekl geſt[62]) Cieſarz: Powicz mi, kterym
obyczzegem? Rzeklo dyetie k nyemu:[b])[63]) Sedm pramenow wruczich ty[64])
nemohu ginak vhaſſeny byti, gedno gednyem[65]) obyczzegem a chytroſti tyechto
ſedmi[66]) mudrczow, kterezz mate. kterzizzto[67]) zlym obyczzegem, chytroſti
a czzary ſwymy[68]) was zewnytrz ſyenye gſu vczzinyli ſlepa, a lekarſtwie przi-
lozziti nevmyegi. A chczete-li[69]) vhaſiti prameny, kazzte ſtyeti hlawu prwnyemu
Miſtrowi a vzrzite, zze prwny pramen bude vhaſſen. Potom druheho miſtra,
A[c]) azz[70]) wſſeczky porżad hlawy gich[71]) budu ſtaty, tehdy vzrzite, zze
wſſichny[72]) pramenowe ſye zkazie, a ſtudnycze zhyne. I rzeklo dyetie, kdyzz
gſu to wſſye vczzynyli, k Cieſarzowi:[73]) Gyzz na koń wſedte a wen z ſyeny
wygedemy. A[74]) kdyzz gſu wen wygyeli, czziſty geſt zrak Cieſarz[75]) myel, a[76])
radowal ſye geſt o[77]) dyetyeti, a[78]) dczeru ſwu gemu[79]) za zzenu dal za to.[80])

---

b) kny (slabě přetrž., nadeps.) y. c) (nadeps.).

[36]) sch. [37]) sch. [38]) ono. [39]) rzekly; gemu (sch.). [40]) Gedno bychom tobie radi powie- M
diely. [41]) rzeklo; gim (sch.). [42]) dokadz. [43]) bychme. [44]) sch. [45]) A geho ſu k czyſarzy.
[46]) sch. [47]) sch. [48]) sch. [49]) sch. [50]) (tato dvě sl. sch.). [51]) ſtachu; A (sch.). [52]) lozie wſſe-
czko. [53]) sch. [54]) ſtudnicze niekterakka. [55]) I Cieſarzowi (sch.). [56]) sch. [57]) sch. [58]) (tato
dvě sl. sch.). [59]) moz zatraczena. [60]) (tato dvě sl sch.). [61]) sch. [62]) sch. [63]) (tato dvě sl.
sch.). [64]) sch. [65]) gedne gedinym. [66]) ſedm. [67]) Tyto. [68]) a chytroſtij czary; ſwymi (sch.).
[69]) Acz chczete. [70]) Az tak. [71]) Az wſſeczky gych hlawy. [72]) Kdyz to vczinite wſſiczkni.
[73]) (Místo) I rzeklo — k Cieſarzowi: A kdyz ſe to ſtalo Rzeklo ditie. [74]) sch. [75]) sch. [76]) sch.
[77]) A. [78]) sch. [79]) sch. [80]) (tato dvě sl. sch.).

Nuzz pak duchownye takto:[81])

B NAymileyſſi! Skrzc tyto mudrcze mozzem[82]) znamenati[83]) ſedm hrzyechow ſmrtedlnych,[84]) kterzizz oſlepugi czzlowieka y[85]) pohanyegi kralowſtwie tak tyeleſtnyc, yakozz[86]) duchownye. Czo pak[87]) ma vczzynyti czzlowiek? ma plakati, yakozz[d]) geſt vczzynyl Cziefarz, y take ma[88]) zzeleti. A yakozto Mertlin[89] tak rzieczzeny gemu zrak nawra [102 a] til, Takezz rozumny zpowiedlnyk, kteryzz ma wńyti w komoru ſrdcze tweho, A lozze zzywota zleho ſkrze pokanye odehnati. Tak[89]) nalezne ſtudńyczi, toczziſſto dyabla, s ſedmi prameny[90]) wruczymy, toczziſſto ſmrtedlnymy[91]) hrziechy przebywagiczyeho. Czozz ma vczzynyeno byti? Zagiſte ſtyeti hlawu prwnyemu miſtrowi, toczziſſto hlawu pychy ſkrze meczz pokory, hlawu ſmilſtwie ſkrze meczz czziſtoty, Potom hlawu lakomſtwie ſkrze meczz almuzzny. A tak o gynych hrzieſſyech. A[92]) kdyzz to vczziniſs, bez pochybenye ſtudnycze s ſedmi prameny zahyne. A tak zrak[93]) budeſs myeti a wezmeſs zzywot wieczzny.

LXXXI.

O gednom Cziefarzi.[1])

Byl[2]) nyekteraky Cziefarz, kteryzz vſtawil za zakon, zze ktozz by kolywiek chtiel[3]) gemu ſluzziti, myel by trzi rany na ſyenne dwerze dati,[4]) a geho by Cziefarz w ſluzzbu przyyal. I[5]) przijſel nyekteraky Abibas tak rzieczzeny ke dwerzom ſyenńym, a trzi rany vczinil. a[6]) wratny geho puſtil,[7]) kteryzz geſt od Cziefarze ſluzzby profil. I dye gemu[8]) Cziefarzz: Czzim ty mi ſluzziti vmyeſs? A on rzekl geſt: Pane, pieti ſluzzbamy. Prwny, zze vmyem bdieti, kdyzz gyny ſpyc; Druhu,[9]) zze vmyem poznati dobre pitie; Trzieti,[a]) zzetſ[10]) vmyem lidi pozwati na hody; Czztwrtu,[11]) zze vmyem oheń vczzyńyti bez dymu; Patu, zzetſ[12]) vmyem lidy nauczziti, zze bez ſtrachu puoydu do ze [102 b] myc ſwate a zaſie[13]) ſye wratye. I[14]) rzekl geſt[15]) Cziefarz: Titoſ[16]) gſu dobre ſluzzby, ty oſtaneſs ſe mnu. I[17]) vſtawil geho wladarzem ſweho wſſeho[18]) kralowſtwie. A on letye, kdyzz gſu gyny ſpali a odpoczzywali, on geſt wzzdy dyelal. A[19]) czozzkolywiek potrzebie[20]) bylo w zymye, kdyzz gſu gyńy dyelali, a on odpoczzywal.[21]) Cziefarz to vzrzew zawolall gednoho

---

[d]) (na poč. začato jakési písmeno, přetrž.).

[a]) (ps.) Trzietie, e (přetrž.).

M [81]) (bez náp.). [82]) sch. [83]) znamenay. [84]) sch. [85]) a. [86]) tieleſnie yako. [87]) sch [88]) (tato dvě sl. sch.). [89]) Take. [90]) ſ prameny ſedmi. [91]) s ſedmi ſmrtedlnymi. [92]) sch. [93]) yaſny zrak.

LXXXI. [1]) O gednom Sluze; (na okraji:) Trinytatis v S° petra ſem kazal 78. [2]) BII gt. [3]) ktoz kolywiek chtielby. [4]) vderziti. [5]) poyal neb przyial; I (sch.). [6]) sch. [7]) puſtil geho. [8]) Wecze; I gemu (sch.). [9]) Druhat gt. [10]) Trzetij gt Ze. [11]) A cztwte. [12]) Pate gt ze. [13]) sch. [14]) wratij ſe; I (sch.). [15]) sch. [16]) Tot. [17]) sch. [18]) sch. [19]) kdyzz — A (sch.). [20]) czozkoly potrzbij. [21]) gynij ſpaly a otpocziwaly wzdy dielal A czozkoly potrzebij bylo w zymie kdyz ſu gynij dielaly On odpocziwal.

z komornykow ſwych a rzekl: Wezmi koſlik muoy a wli weń oczta, wyna a B
mſtu, a day gemu piti, a vzrzime,[22]) czotť dye. A[23]) kdyzz geſt okuſil, rzekl:
bylo geſt dobre, geſt dobre a bude dobre, To geſt, dobry oczet czzaſu ſweho
byl geſt, Ale wino geſt welmi dobre, a[24]) meſt bude welmi[25]) dobry. Tehdy[26])
Cieſarz rzekl: Gdi, pozoweſs mnohe przately naſſie, atť nynye tuto Nedieli
budu ſ namy gieſti. A on geſt pak[27]) pozwal neprzatel Cieſarzowych, a na-
plnyena geſt gich[28]) ſeń; aczz[b])[29]) gſu nebyli vhlawny neprzietele, ale wſſak
gſu wzzdyczky Czyeſarzowi[30]) vtrhali a nebyli ſu hotowi w ſłużbu gemu.
A kdyzz Cieſarz vzrzel, rozhnyewal ſye geſt a zawolal Abibam a rzekl gemu:
A zdalis ty mi nerzekl, zze by vmyel hoſti zwati na hody? A ted[31]) ſem
tobye rzekl,[32]) aby pozwal przatel, a ty pak pozwal gſi mych neprzatel.[33])
A on odpowie:[34]) Pane, na kazzdy den przietele waſſi k wam przigedu, ale
neprzietele ne tak.[35]) A protozz ſem gich[36]) pozwal pro dobre hody twe,
nebo[37]) [103 a] z neprzatel twych budu przietele twuogy. A tak ſye ſtalo,
zze[38]) kterzizz gſu tu byli, potom we wſſem krali hotowi byli.[39]) I rzekl Cie-
ſarz k nyemu:[40]) Naplń czztwrtu ſluzzbu. A on dye gemu:[41]) Hotow ſem.
I[42]) myegieſſe drwa ſlunczem ſuſſena, tak zze[43]) kterak brzo oheń nalozzil,
tak ynhed[44]) yaſny oheń byl[45]) a bez dymu, Tak zze Cieſarz ſye ſhrzyel[46])
ſ ſluzzebnyky ſwymy y ſ przately. Potom rzekl Abibas: kteryzzkolywiek chcze
giti[47]) do zemye ſwate, naſleduyte mye k brziehu morzſkemu. a tak[48]) mnozi
gſu geho naſledowali. A kdyzz gſu k morzi prziſſli, rzekl geſt k lidu: Nay-
myleyſſi! widite-li, czo ya widim? A ony rzku ge[v]:[49]) Newidime. A on gim
rzekl: Ay, dyera welika w uonom brzieze geſt, w kteremzzto ptak wzzdy[50])
odpoczzywa w hnyezdye ſwem. A[51]) przirozenye toho ptaka[52]) geſt, zze do-
kawadżz ſedi w hnyezdye, wſſeczko morze geſt v pokogy, tak zze[53]) kazzdy
mozz gyeti[54]) przeſ morze bezpeczznye. Ale kdyzz ptak onen wen[55]) wyleti,
wſſeczko morzie zamuti ſye.[56]) A ony ſu rzekli k nyemu:[57]) kkterak budem
moczi wyedyeti,[58]) kdyzz ptak geſt w hnyezdye, nebo wen z hnyezda? A on-
geſt gim rzekl: Ptak, kteryzz geſt neprzetel geho,[59]) kteryzz czzaſto[60]) na-
neczziſti hńyezdo geho; A kdyzz tento ptak[61]) vzrzi hnyezdo neczziſte,[62])
z hnyezda wyleti. A ony gſu rzekli: kterak mozzem toho ptaka branyti? A on
dye gim:[63]) Neprzatelſky ptak ten[64]) waruget ſye berankowe krwe. A kdyzz
hnyezdo pokropeno bude krwi berankowu,[c]) [103 b] a[65]) kterak dluho geſt
w hnyezdye gedna kropye, neprzatelſky ptak neſmye nykdy prziſtupiti. A tak

---

[b]) (naps. pův.) Awſſak (přetrž.), aczz (nadeps.). [c]) (za tím ps) do (červ. přetrž.).

[22]) vzrzymet. [23]) sch. [24]) Ale. [25]) sch. [26]) sch. [27]) gedine. [28]) sch. [29]) A wſſak. [30]) Ale M
czyſarzowi ſu wzdyczky. [31]) sch. [32]) rzekl ſem; tobie (sch.). [33]) a ty — neprzatel (sch.).
[34]) rzekl. [35]) Ne tak o neprzyatelech waſſich. [36]) ge. [37]) sch. [38]) sch. [39]) kralowj byly
hotowi. [40]) (tato tři sl. sch.). [41]) gemu rzekl. [42]) sch. [43]) sch. [44]) nalozil byl; tak ynhed
(sch.). [45]) byl gt. [46]) dobrze Se zhrzel. [47]) chtij geti. [48]) (tato dvě sl. sch.). [49]) rzekly;
gemu (sch.). [50]) wzdyczky. [51]) sch. [52]) ptaka toho. [53]) Tedy. [54]) moz gyti. [55]) (tato dvě sl.
sch.). [56]) sch. [57]) (tato dvě sl. sch.). [58]) widieti. [59]) neprzytel tohoto. [60]) (tato dvě sl. sch.).
[61]) (tato dvě sl. sch.). [62]) neczizte hnizdo vzrzy. [63]) sch. [64]) sch.; waruge. [65]) sch.

B ony [66]) gſu to [67]) vczinili a [68]) bezpeczny ſſli gſu do zemie ſwate [69]) y zaſie [70]) ſye wratili.[71]) A kdyzz Czieſarz [72]) geho [73]) vzrzel, vczżynyl geho rytyerzem [74]) na ſwem dworze.[75])

Duchownye: [76])

NAymileyſſi! Tento Czieſarz geſt otecz nebeſky, kteryzz geſt tento zakon vſtawil, zze ktozzkolywiek k wratom prziſſel a trzikrat vderzil, toczziſſto modlitwu [77]) a puoſt a almuzznu kto by czzynyl a vſtawiczznye tyem bohu zze by ſluzzil,[78]) mohl by w kralowſtwie bozzye wnyti.[79]) Ale tento chudy Abibas tak rzieczzeny geſt czzlowiek, nahy wyſſly [80]) na tento ſwiet, kteryzz na krzſſtu ſlibil bohu pyet ſluzzeb. Nayprwnye [81]) geſt bdyeti w dobrych ſkutcziech, kdyzz gyny ſpyé w hrzieſſyech. Jakozz czztenyc dye:[d]) Bdyete, nebo newiete, w kteru hodynu etc. Ale ſpati mame, toczziſſto od hrziechow przieſtati, kdyzz gyny bdye we zlych ſkutcziech, yakozzto zlodiegi, lotrzi, ſmylnyczi. Druha ſlużba geſt pokuſiti dobreho pitie, to [82]) geſt pokanye ſwate. Nebo dobrzie [83]) geſt tyem, kterzizz gſu zde czzyńyli pokanye za ktere hrziechy, gyzz w nebeſyech radugi ſye y kralugi. A dobre geſt,[84]) zze kterak dluho ſme w tomto zzywotie, mame czzyńyti pokanyc, ſkrze kterezzto mohli bychô przigiti do kralowſtwie nebeſkeho. Nebo dobrze [85]) bude, kdyzz ſielo w den ſudny bude oſlaweno y ſ duſſi. Trzietie ſlużba geſt [86]) zwati lidi, to geſt dati [87]) dobry przyklad a [88]) vczziti a karati a [89]) [104 a] nutiti k dobremu zzywotu. Cztwrta ſluzzba vczziniti oheń bez dymu, To geſt laſka, kteruzz kazzdy czzlowiek dluzzen geſt drzzeti bez dymu hnyewu, aby nerzekl w uſtech: Milugi ſweho blizznyeho, ale w ſrdczi lezzi hńyew.[90]) Pata ſluzzba geſt vkazowati czeſtu do zemyc ſwate, toczziſs do przebytku nebeſkeho. Morzie geſt ſwiet.[91]) Nebo yakzzto [92]) morze wzzdyczky geſt w hnuti, takezz ſwiet tento gednak bohaty, gednak chudy, gednak zdrawy, gednak neduzzywy.[93]) Brzicho [94]) geſt tyelo •czzlowieczzie. Ale hnyezdo geſt ſrdcze czzlowieczzie. Ptak na hnyezdye geſt duch ſwaty, kterehozzs na krzſſtu wzal. Nebo kterak dluho duch ſwaty ſ tebu przebywa, bezpeczznye mozzeſs do zzywota wyeczzneho dogiti.[95]) Ale ptak, kteryzz geſt neprzetel, geſt dyabel, kteryzz po wſſe czzaſy myſli naprznyti hńyezdo, to geſt [96]) ſrdcze, ſkrze zla myſſlenye myſli a vczzynku. Tehdy ptak, toczziſſto duch ſwaty, zewńytrż hnyezda ſrdcze tweho wyleti. Czzozz [97]) geſt pak vczzynyti? zagiſte pokropiti hnyezda ſrdcze tweho krwi berankowu, toczziſſto aby wzzdy vmuczzenyc bozzie a [98]) ſwaty krzizz myel na pamyeti. A tak potô nykdy dyabel nebude moczi przigiti k tobie. A tak prideſs do zzywota wieczzneho, do kterehozz on nas dowede, genzz kraluge na wieky wiekow. Amê.[99])

d) kozz — dye (červ. podtrž.).

M [66]) (tato dvě sl. sch.). [67]) to ſu. [68]) A tak. [69]) do — ſwate (sch.). [70]) sch. [71]) wratily ſe. [72]) Czyſarz kdyz; A (sch.). [73]) sch. [74]) geho Rytirzem vczinil. [75]) (tato tři sl. sch.). [76]) sch. [77]) modlydby. [78]) kto by — ſluzzil (sch.). [79]) wniti vſtawicznie ſluziti. [80]) wyſſed. [81]) ſluzb Nayprwe. [82]) sch. [83]) Nebo (sch.); dobre. [84]) sch. [85]) Nebo (sch.); Dobret. [86]) (tato dvě sl. sch.). [87]) sch. [88]) sch. [89]) kazati y. [90]) hniew lezy. [91]) ſwiet tento. [92]) yakozto. [93]) nezdrawy. [94]) Brzeh. [95]) przygyti. [96]) (tato dvě sl. sch.). [97]) Czo [98]) y. [99]) genz — Amē (sch.).

LXXXII.

O gednom Chudem.[1])

Nyekteraky chudy byll w gedne wſi, kteryzz chodil rozliczzne dny po B
drzyewye do gednoho leſa we [104 b] likeho. A tak ſye ſtalo, zze wſſel
v weliku huſſt toho leſu a vpadl w gednu hluboku yamu a ſſyroku, z ktereczz
ńykoli nemohl wygiti. A w te yamye przi gedne ſtranye byl geſt hrozny had,
a ſ boku ſtrany druhe byli gſu mnozi hadowe. A na kazzdy den hadowe
w gednu yamu ſeſſli gſu ſye[2]) k gednomu kameny, kteryzz geſt byll v pro-
ſtrziedcze[3]) te yamy. A tak geden po druhem kamen lizali gſu, a potom wen
wyſſli gſu[4]) porzad. Potom ten[5]) had lizaſſe kamen, a tak przeſ czely den
odpoczzywal geſt. Tehdy[6]) chudy, kdyzz to widiel geſt,[7]) myſlil geſt a rzka:
Ya gieſti ańy piti nemam czo, a tak ſnad[8]) vmru. Poydu take liżat[9]) kamene
tohoto. y[10]) ſſel k[11]) kameny a poczzal lyzati a nalezl wſſeczku chut, kteruzz
geſt zzadal. A tak poſilil ſye, yako by wſſech krmi byl naſiczen. Trzieti pak[12])
den ſlyſſel geſt[13]) hrzymanye welike a hrozne, tak zze wſſichńy hadowe
z yamy wyſſli gſu. A drak po nych z yamy[a]) letyeſſye.[b])[14]) Chudy to wida
chytil ſye oczaſu drakowa. A tak tento drak geho z yamy wynefl a geho
z welike neſnaze wywrhl. I poczzal ten chudy[15]) wolati, k kteremuzzto wolany
lide prziſſli gſu a geho z leſu wywedli ſu.[16])

Duchownye:[17])

NAymyleyſſy! Tento chudy czzlowiek nah geſt[18]) wyſſel z brzicha
materze ſwe a wſſel[19]) w les, toczziſſto na tento ſwiet, a vpadne [105 a] w dol hlu-
boky, kterak brzo vczzyńy hrzyech ſmrtedlny, kdezz lezzi v welike ſtraſti a nebo
w moczi dyabelſke. Ale hadowe, genzz ſ namy lezzye, toczziſſto wſſichńy
naſſi ſmyſlowe gedowe hrziechu. Ale drak geſt bozzie mocz, geſſto[20]) obra-
nuge hrzieſſneho czzlowieka, aby dyablowe geho nemuczzili. Jakozz prawi
Swaty Dauid: S ńym ſem w zamutcze. Ale lezzi kamen w proſtrziedcze, to
geſt kriſtus, na kteremzz wſſeczka wonye y ſladkoſt nalezena bywa, kdyzz
czzaſu zamuczeneho a ſmutneho vtoczziſſtye mame myeti k kameny tomuto,
toczziſs k kriſtowi, a toho lizati, toczziſſto[21]) nazywati ſ dobru a ſ nabozznu
modlitbu. Ale hrzymanye geſt zpowied czziſta a plna przed knyezem, kterе-
hozzto hrzymanye, toczziſſto[22]) zpowiedanye, wſſichńy hadowe trzaſu ſye, to-
czziſſto[23]) wſſichńy dyablowe ſye[24]) warugi, a naſſi wſſichny[25]) ſmyſlowe

---

[a]) (za tím ps.) wyſſel a (červ. přetrž.). [b]) (ps.) letyſeſſye, ſe (přetrž.) e (nadeps.)

LXXXII. [1]) (bez náp.) [2]) ſeſſly ſu ſe w gednu yamu. [3]) vproſtrzed. [4]) ſu tedy ſu wen M
wyſſly. [5]) sch. [6]) sch. [7]) sch. [8]) sch. [9]) lyzati. [10]) toho; y (sch.). [11]) sch. [12]) sch. [13]) sch.
[14]) letial geſt. [15]) (tato dvě sl. sch.). [16]) sch. [17]) sch. [18]) geſt czlowiek gēz nah. [19]) (tato
dvě sl. sch.). [20]) gto. [21]) totiz. [22]) (sch.). [23]) Totiz. [24]) sch. [25]) wſſichni naſſi; a (sch.).

B z proſtrziedka ſmrtedlneho hrziechu wywodye. A drak, toczziſſto mocznoſt bozzie, nas trha zewnytrz dolu, toczziſſto [26]) ſmrtedlneho hrziecha. A [27]) tehdy prelatowe koſtelńy wywedu tye z leſa, toczziſſto [28]) vwedu tye do wyeczzneho zzywota.

LXXXIII.

O gednom hagi.[1])

Byeſſye nyekteraky Cieſarz, genzz myegieſſe geden hay, W kteremzzto byeſſye gednorozzecz, k kteremuzzto zzadny [2]) neſmyel ſye prziblizziti. Vſlyſſaw to Cieſarz, na przirozenye gednorozzczowuo ſye tazaſſye.[3]) A ony gemu rzekli Zagiſte zze gednorozzecz nahe panny a czziſte welmi miluge a w zpyewany gich welmi ſye weſeli. [105 b] A tak [4]) Cieſarz kazal ynhed [5]) hledati dwu pannu pyeknu, kterezz by w Cieſarzſtwy nalezti mohli. Tehdy nalezenye gſta dwye naypyeknyeyſſye pannye, a obye w hay weſſle, dokoncze gſucz [6]) obnazzene, Gedna medenyczi, a druha mecz w ruku ſwych [7]) magicze.[8]) y poczzele [9]) ſladcze zpyewati po hagy. Vſlyſſaw to gednorozzecz prziſſel k nyma a poczzal prſi gich ſati. Tehdy [10]) tye pannye toliko odpoczzywachu, azz y [11]) gednorozzecz odpoczzywal na lonye gedne pannye, kterazz medenyczi neſla. Ale panna druha, widuczi gednorozzcze ſpyecze, meczzem geho zabila. Ale drùha dyeweczzka krew geho na medenyczi wzala, A te krwe kral puſtill na zlatohlawowe rucho ſwe.[12])

Duchownye: [13])

NAymileyſſi! Tento Cieſarz geſt otecz nebeſky, gednorozzecz geſt pan naſs gezus kriſtus, kteryzz byeſſe przed Narozenim bozzim [14]) welmi vkrutny. Dwie pannye Ewa a Panna [15]) Maria, kterezz obye byeſſta naze [16]) ode wſſeho hrziechu, Ewa na poczzatku, Maria w zzywotie byla geſt ſwata. Ewa meczz neſla, toczziſſto hrziech, ſkrze kteryzzto kriſtus vmrzel geſt. Ale Maria drzzala geſt medenyczi, toczziſſto [17]) zzywotek, W kteremzzto geſt poczzat kriſtus, a czzlowieczzie przirozenye przyyal geſt. Gednorozzecz, toczziſſto kriſtus, ſal geſt gych prſi. Skrze prſi mame znamenati zakon ſtary a nowy, kterezzto [18]) kriſtus ſal, toczziſſto naplnyl, kdyzz [19]) kriſtus prolil ſwu [20]) krew, [106 a] kteruzzto krwi [21]) duſſie naſſye vczzynyeny gſu czziſte yakozzto zlatohlaw [22]) k zzywotu wieczzne[v].

M [26]) totiz z. [27]) sch. [28]) totiz.

LXXXIII. [1]) O gednorozczy. [2]) Kteremuz yzadny; k (sch.). [3]) tazaſſe ſe. [4]) A tak (sch.). [5]) yhned kazal. [6]) sch. [7]) (tato tři sl. sch.). [8]) magycz. [9]) A pocziely. [10]) sch. [11]) sch. [12]) na purpuru take rucho. [13]) sch. [14]) ſwym. [15]) sch. [16]) biſſta obie nahe. [17]) totiz [18]) sch. [19]) sch. [20]) sch. [21]) z kterezto krwe. [22]) purpura.

LXXXIV.

O danyelowi, geſſto widiel ſlup. [1])

Daniel wydyel ſlup, kterehozzto hlawa zlata [2]) czziſteho, prſi a ramye B
z ſtrziebra,[3]) brzicho a ledwie myedyene, czzeſſky [4]) zzelezne, noh gedna [5])
ſtrana ſlozzena. Daniel tento ſlup widiel, y odyat geſt kamen bez ruku, a
zbil [6]) ſlup na nohach zzeleznych a ſlozzenych, a potrzel geſt gye a weſſken
ſlup zlamal.

Duchownye: [7])

NAymileyſſi! Tento ſlup znamenawa lidi zle a krzywe tohoto ſwieta,
w rozliczznych ſtawyech poſazene. Hlawa ſlupu byla geſt zlata dobreho, ſkrze
kterezzto znamenay pyſſna knyezzata a przately tohoto ſwieta. Skrze prſi a
ramye [8]) znamenay pokrytcze a pochlebńyky. Take ſkrze prſi mozzt [9]) ſye
znamenati czzlowieczzenſtwie nebo ſwiedomye czzlowieczzie. Skrze ramye
ſkutkowe pokrytſſti, nebo magi prſi a ramye z ſtrzebra. Neboť wolagi a kazzi
a chlubye ſye myeti ſkutky dobre a ſwate, ano w nych yzzadneho [10]) nenye.
Skrze brzicho a ledwye znamenay lidi poddane lakotye a ſmylſtwi, gichzz
brzicho buoh [11]) geſt. Taczit magi brzichy myedyene, kterzizz gedwa nyekda [12])
nebo nykdy gſu naſiczeny w ſwych neczziſtotach. Skrze czzeſky [13]) zzelezne
znamenay twrde, ſkupe a lakome, przemozzene w chudobye. Bohatczi [14])
nazwańy gſu czzeſſky,[15]) nebo yakozzto prawye ſlup nowy myel [106 b] by
chude zakladati. Ale ońytt gſu zzelezny a welmi twrdi ſkrze ſkupoſt a lakom-
ſtwie. Skrze ſtrany noh zzeleznych a ſtranu ſlozzenych znamenay zle prelaty
a zle kazatele. Nebo noha geſt pofledny vd czzlowieczzi, A protozz znamenawa
czzlowieczzêſtwye. Noha take znamenawa [16]) miloſt, A protozz noha ma geſt
miloſt,[17]) A protozz ſkrze nohy znamenawagi [18]) ſye Prelatowe a kazateli,[19])
kterzizz nad gyne lidi magi myeti znamenye miloſti a pokory gynym vkazu-
gicze. Rameno bez ruky ſ hory przieſekane geſt [20]) kriſtus, z blahoſlawene
panny narozeny bez ſemene muzſkeho. Neboť [21]) on take [22]) ztepe y zkazi
w den ſudny ſmrt [23]) wieczznu. A Protozz vczzme ſye ſ weliku ſnazznoſti ode
wſſeho ſkutku zleho hrziechu warowati ſye, aby kamen tento nas nezkazil a
neporazil ſmrti wyeczznu.

LXXXIV. [1]) (bez náp.) [2]) z zlata. [3]) ſtrzybrna. [4]) czeczyky. [5]) Noha gedne. [6]) az byl. M
[7]) sch. [8]) a ramye (sch.). [9]) moze. [10]) nizadneho. [11]) Buoh brzycho. [12]) a. [13]) czeczyky.
[14]) Bohatij. [15]) czeczky. [16]) czzlowieczzenſtwye — znamenawa (sch.). [17]) (sch.) A protozz —
miloſt. [18]) znamenawagyt. [19]) kazatele. [20]) kamen s hory bez ruky przeſekany gēz ǧt.
[21]) Nebo. [22]) takowe. [23]) ſmrtij.

LXXXV.

O gednom krali, geſſto vſtawil za zakon.[1])

B JVſtinus[2]) w mieſtye rzimſkem kralowal[a]) *geſt*,[b])[3]) kteryzz vſtawil za zakon, ktozz by kolywiek kteru pannu polapyll, a kdyzz by kto gi z ruku naſilnyka toho[4]) zproſtil, aby gi ſobye[5]) za zzenu poyal, aczz by mu ſye libilo. I[6]) ſtalo ſye geſt, zze nyekteraky naſilnyk lapil gednu pannu, a wedl gi do gednoho hagye a gy poruſſil. A[7]) vczzynyw to chtyel gi zabiti. Ale ona wiſokim hlaſem zwolala. Ale[8]) rytyerz nahodu ſkrze drzewe rzieczzeny hay gedyeſſye, a hlas dyewky vſlyſſaw k ny ſye przyblyzzyw, [107 a] gy*e*,[c]) czo by bylo,[9]) tazal. A ona rzekla: O mily pane, pro miloſt[d]) bozzi pomoz mi. Tento mye polapyw, naſile mi vczzynyl[10]) a geſſtie horzie chce[11]) vczziñiti, neb[12]) mye vmyſlil zabiti. I[13]) rzekl ten draczzka: Pane, zzena ma geſt, a ode mne vtekla pro Czizolozzſtwuo,[14]) a protozz gi zabiti chci. A ynhed gſta w boy wſtupila, a welike rany ſobye dawala. Ale rytierz witiezſtwie obdrzzal, a wſſak ſam[15]) welmi ranyen. A[16]) obdrzzaw rytierz wityezſtwie rzekl[17]) zzenye: llibi-li ſye tobie,[18]) abych tye za zzenu pogel, yatt[19]) tye ſ welikym weſelim puoymu. A ona rzekla gemu:[20]) I toti, Pane. Na to ſwu wieru[21]) wam ſlibugi. *A*[e]) daw gi Rytierz take wieru ſwu rzekl k ny:[22]) Na mem hradye[23]) nyekoliko dny budeſs przebywati, Nebo ya k ſwym przatelō pogedu a wſſeczky potrzieby k ſwatbye[24]) opatrzim. kterazzto rzekla geſt k nyemu:[25]) Hotowat gſem k wuoli twe na wſſem poſluchati. A tak[26]) Rytyerz gy po-zzehnal, a ona na hrad geho gyela. A[27]) kdyzz geſt Rytyerze nebylo, po przately geho poſlala geſt, aby hody przipravila. Tehdy[28]) vkrutnyk k hradu Rytyerzowu prziſtupil, na kteremzz dyewka byla,[29]) a potlukl. A ona puſtiti geho nechtyela. Pak[30]) vkrutnyk poczzal gi mnoho ſlibowati, a gy za zzenu zze chcze[31]) poczzeſtnye pogieti. A ona rzieczzi geho[f]) vwierzila a na hrad geho puſtila, a tu nocz ſpolu oba[32]) ſpala. Ale[33]) Rytyerz po gednom mieſieczi nawratil ſye od przatel[34]) a na wrata hradu potlukl. Ale[35]) dyewka ge[v] nycz[36]) neodpowyedie [107 b] la. Ale[37]) on vzrzew to podywil ſye tomu[38]) a rzekl: O myla dyewko, otewrzi a vkazz mi twarz ſwu. A ona geſt[39]) otewrzela gedno okno a rzekla: Ay, teď ya[40]) ſem. Protozz[41]) powiez mi, czoſ ſye libi. Ale[42]) rytierz rzekl k ny:[43]) Dywim ſye tobye, zze nepomnyſs, czo a kterak ſem mnoho pro tye[44]) vczzinil, kdyzz[45]) ſem rany mnohe[46]) pro

---

[a]) (červ. podtrž.). [b]) (červ. na okraji naps.). [c]) e (červ. nadeps.). [d]) (pod) ſ (jiná písm. vyškrab.). [e]) A (červ. na okraji vnějším přips.). [f]) h (oprav. z jiného písmene).

M LXXXV. [1]) O gednom Rytirzy o newierne Pannie etc. [2]) BVſtynus. [3]) sch. [4]) sch. [5]) sch. [6]) sch. [7]) sch. [8]) sch. [9]) przybliżil a przyczinu wolanij od diewky. [10]) mi naſyle vczinil mne polapiw. [11]) chcze huorze. [12]) sch. [13]) zabiti zamyſlyl; I (sch.) [14]) czyzolozſtwij. [15]) sch. [16]) (sch.). [17]) wytiezſtwij rzekl rytirz. [18]) zdaly ſe tobie libij. [19]) poyal A. [20]) sch. [21]) wiru ſwu. [22]) Dawſſi ruku rzekl Rytirz. [23]) Na hradie mem za. [24]) ku przatelom ſwym pogedu A o wſſech potrzebach ſwatby. [25]) Kteraz; geſt k niemu (sch.). [26]) (tato dvě sl. sch.). [27]) sch. [28]) sch. [29]) biſſe. [30]) nechtie; Pak (sch.). [31]) zze chcze (sch.). [32]) A oba tu nocz ſpolu. [33]) sch. [34]) (tato dvě sl. sch.). [35]) sch. [36]) sch. [37]) sch. [38]) sch. [39]) sch. [40]) yat; teď (sch.). [41]) gyz. [42]) sch. [43]) k ny (sch.). [44]) pro tie mnoho. [45]) ze kdyz. [46]) me.

tye przyyal. A rucho z ſebe [47]) ſlozzyw rzekl geſt: [48]) Ay, wyż,[49]) naymyleyſſye, B
ty [50]) rany rozliczzne, kterezzto [51]) za zzywot twuoy przyyal ſem. A protozz
otewrzi mi wrata, abych tye ſobye wzal za zzenu. Ale [52]) ona geſt twarz ſwu
od nyeho odchylila [53]) a wrat gemu [54]) neotewrzela. Ale [55]) Rytyerz, kdyzz to
vznamenal,[56]) Rychtarzowi geſt zzalowal, a zakon vſtaweny wypowyedyel a [57])
rzka: Vchwacz nu zproſſtyenu [58]) poyal gſem ſobie tuto [59]) za zzenu, aczz
chcze ona; neb [60]) gſem gi zproſtil z ruku draczzowu. A protozz [61]) proſim
gi ſobie [62]) za zzenu. Richtarz to vſlyſſaw po *zzenu* [63]) a po draczze poſlal.
A kdyzz gſu prziſſli, rzekl Richtarz draczzowi: [64]) Mily, proczs tuto zzenu
poyal, a tento Rytyerz z twu ruku [65]) gi zproſtil? A on odpowie: [66]) I owſſem,[67])
pane, podle [68]) zakona geho zzena geſt.[69]) I dye Richtarz k nyemu: [70]) Proczs
ſye pak [71]) w zzenu cizi [72]) vwazal, kdyzzs w hrad w geho wſſel? A on geſt
onyemyel. A obratyw ſye Richtarz k zzenye rzekl: O ty, dyewko, Prawem
dwuogim gſi geho [73]) zzena byla, Prwe zze tye z ruku lapkowu [74]) zproſtil,
druhe zzes gemu wieru ſlibila. A protozz proczs gemu wrat hradowych ne-
otewrziela? [108 a] Ale [75]) ona k tomu [76]) nemohla odpowiedyeti. A tak [77])
Richtarz gim odſuzenye dal, aby oba, y draczz y zzena,[78]) odſuzena na ſſibe-
nyczi byla, a na ńy obyeſſena aby byla.[79]) A tak ſye ſtalo, zze [80]) wſſichny
Richtarze chwalechu, kteryzz take odſuzenye ſprawedlywe [81]) wydal.

Duchowńye: [82])

NAymileyſſi! Tento Czieſarz geſt ſam buoh, kteryzz tento zakon vſtawill.
Zzena yata geſt duſſiczzka, lapka geſt dyabel, kteryzzto netoliko gi ſkrze
hrziech poruſſy, ale take wieczznye gi zabiti chcze. Ale ona wolaſſe, kdyzz
olege miloſrdenſtwie geſt proſila, rzkuczi: Wypuſſt nam, pane, pana z zemye.
kterezzto wolanye vſlyſſal nyekteraky rytierz vrozeny, toczziſſto ſin bozzi, kdyzz
geſt gel na koňy czzlowieczzenſtwie. Tento ſin bozzi wſtupil w hay tohoto
ſwieta, a boy proti dyablu za pokolenye lidſke przyyal. W kteremżto bogi
rany rozliczzne przyyal, od kterych vmrzel geſt podle czzlowieczzenſtwie.
A tak [83]) oba bieſſta ranyena, toczziſſto kriſtus na tyele, a [h]) w moczi dyabel,[84])
Jakozz dye yzaiaſs: [i]) Silny vderzil [85]) na ſilneho, a oba ſpadla. A tak [86]) kriſtus
vſtawil ſwatbu [87]) ſkrze krzieſt a wieru, na kterezzto [88]) dawa duſſi ſwu [89]) wieru,
kdyzz ſye dyabla odrzieczzi a pychy geho, a [90]) aby ſye boha przidrzzala [91])
ſkrze gyne cztnoſty, kterezz wzala na krzſſtu, z kterychżto cztnoſti [92]) bywą

---

[g]) (ps.) rytierze (červ. přetrž.), zzenu (červ. nadeps.). [h]) (za tím ps.) boh (podčárkov. a červ. přetrž.). [i]) Jakozz — yzaiaſs (červ. podtrž.).

[47]) z ſebe (sch.). [48]) sch. [49]) sch. [50]) sch. [51]) kterez. [52]) sch. [53]) odwratila. [54]) sch. M
[55]) sch. [56]) vſlyſſal. [57]) sch. [58]) zproſtiw tu. [59]) (tato tři sl. sch.). [60]) ona (sch.); yat. [61]) sch.
[62]) sch. [63]) Rytirze. [64]) sch. [65]) z ruku twu. [66]) dij. [67]) Taket. [68]) A protoz wedle. [69]) Geſt
zena ge°. [70]) (Místo) I — k niemu (jen) A. [71]) sch. [72]) w czyzy zenu. [73]) Z prawa dwo-
gyho geho ſy. [74]) z ruku lapkowu tie. [75]) A. [76]) k tomu (sch.). [77]) A tak (sch.). [78]) y draczz
y zzena (sch.). [79]) na ſſybeniczy odſuzena byla a obieſſena. [80]) sch. [81]) (sch.); dal. [82]) sch.
[83]) A tak (sch.). [84]) diabel w moczy. [85]) sch. [86]) A tak (sch.). [87]) czierkew ſwatu. [88]) na
ktéychzto. [89]) a. [90]) odrzycze a geho pychy; a (sch.). [91]) drzyela. [92]) sch.

B hrad proti dyablu. A potom boh wſtupil na nebe ku przipraweny ſwatby nam, abychom w chwale wieczzne gemu ſpogili ſye,[93]) Podle one rzieczzi:[k]) Gdu przipra [108 b] wowat wam myeſta. Ale kdyzz ſme w hradu tyela zde, Tehdy lapka, toczziſſto dyabel, k zzenye, toczziſſto k duſſi, prziſtupi, kdyzzto gi ſkrze marnoſt ſwieta przelſti a k ny ſye nawraty. Ale kriſtus wyſtupi,[94]) aczz ne tyeleſnye, ale duchownye, rzka:[95]) Ay, ya ſtogim[96]) v dwerzi a tluka. ale czzaſto duſſe geho nepoznawa. A protoż vkazuge tobie rany na krzizzi, aby ſye hnulo ſrdcze twe. ale kterzizz newdyeczzny gſu, titt negſu[97]) hodny ſyna bozzieho na duſſi przigieti. A protozz ſudcze nebeſky w den ſudny da proſi tyem odſuzenye wieczzne.

· LXXXVI.

O oddyeleny dwu bratrow.[1])

PRawi, zze zakon byl, aby bratr ſtarſſi dyelil a mlazſſi wolil.[2]) kterehozzto rozumu byeſſie, zze wietſſie mudroſti geſt[3]) dyeliti nezzli woliti, Neb[4]) ſtarſſi ma mudrzieyſſi byti. Gyny zakon byl, zze ſluſſy na ſyna z dyewky dyediczſtwye wzieti, yakozz ſinowe vrozeny. I[5]) przihodilo ſye dwiema bratroma, gednomu z vrozene a druhemu z zzenymy neb z dyewky, dyediczſtwie, Tak zze ſtarſſi[6]) dyelil, z gednoho diediczſtwie ſtranu wſſiczku dyediczſtwye polozzyw,[7]) A ſ druhe ſtrany[8]) materz bratra ſweho. A[9]) bratr mlazſſi[10]) wolil materz a[11]) dyediczſtwie opuſtil, douſage ſobie z ſſlechetnoſti bratra ſweho nyeczo myeti od nycho, a[12]) nycz neobdrzzal. A przſtupyw[13]) k Richtarzowi na bratra zalowal, zze geho od dyediczſtwie odluczzil. Odpowiedyel bratr geho k tomu[14]) a rzekl, zze geſt geho neodluczzil, Ale zze on geſt[15]) tak ſobye zwuolyll. [109 a]

Duchownye:[16])

NAymyleyſſi! Tento otecz geſt buoh otecz, kteryzz ma dwa ſyny, gednoho z vrozene a druheho z dyewky. Z vrozene ma kriſta, kteryzz geſt z[17]) tezz podſtaty, gemu podobny a wieczzny. Ale z dyewky czzlowieka, nebo gelikozzto k tyelu z zemye geſt poſſel. A tento geſt mlazſſy, Nebo geſt[18]) poſſel od otcze.[19]) Ale kriſtus geſt ſtarſſi a dyediczſtwie dyelil. Y kterak? zagiſte materz, toczziſſto zemi a zemſke, polozzil ſ gedne ſtrany a ſ druhe ſtrany dyediczſtwie nebeſke, a zwolenye czzlowieku dall geſt, zze kdyzz by[20]) materz zwuolil, aby dyediczſtwie nemyel. Ale zagiſte ſhrzeſſyw ſmrtedlnye dyediczſtwim nebeſkym zhrzel, aby na kryſta bude moczi zawolati.[21]) wiz,[22]) kterak

---

[k]) Podle — rzieczzi (červ. podtrž.).

M [93]) ſe ſpogyly. [94]) sch. [95]) rzyka. [96]) ſtogym ya. [97]) titt (sch.); Neyſut.

LXXXVI. [1]) (bez náp.) [2]) zwolyl. [3]) geſt mudroſti. [4]) zwolyti; Neb (sch.). [5]) sch. [6]) Starſſij tak; zze (sch.). [7]) polozil. [8]) sch. [9]) sch. [10]) sch.; zwolyl. [11]) sch. [12]) sch. [13]) A (sch.); Przſtupil. [14]) k tomu (sch.). [15]) sch. [16]) sch. [17]) sch. [18]) on gt. [19]) (tato dvě sl. sch.) [20]) sch. [21]) moczy bude zialowati. [22]) sch.

popiſuge, zze[23]) ne ten, geſſto dyeli, ale kteryzz wuoli.[24]) A protozz z toho[25]) B
zgewno geſt, zze w ſmrtedlnem hrziechu gſa, zzywot wieczzny ańy z prawa
ańy z miloſti bozzie ſobie[26]) muozz[27]) obdrzzieti. A protozz radim, abychô
materze nezwolili, toczziſſto ſwieta,[28]) Ale zzadayme, abychom z[29]) zzywotem
wyeczznym wladly.

LXXXVII.

O mieſtye oblezzenem.[1])

Nyekterake knyezze bylo,[2]) gmenem Deomius[3]) tak rzieczzeny, gehozz
lid w gednom mieſtye[4]) zawrzen byl a obſazen.[5]) Ten[6]) chtie taynye poraditi
lidu ſwemu, czo by gim bylo vzziteczznyegye, przikazal, aby geden z ry-
tierzow geho k tomu oblezzeńy prziſtupil, ktery[7]) by obleczzenczom dal a
zgednall to,[8]) [109 b] zze na ſſypyech geho[9]) a na kopy geho[10]) bylo chy- 10
trze[11]) pſano: Poſilte[12]) ſye v boze a budte wierny w uoblezzeny, ſkoro k vam
przigedu[13]) a oblezzenye od was[14]) odeymu.

Duchownye:[15])

NAymyleyſſy! knyezze toto kryſta znamena, lid oblezzeny a[16]) mieſto
hrzieſſny lid na tomto ſwietie, kteryzz od dyabla obkliczzen geſt, kteremuzz[a])[17])
duchownye neodola-li[18]) duſſe naſſye, zabige gi.[19]) Rytyerz poſlany znamena 15
kazatele. A protozz Appoſſtol k Thymoteowi[b]) dye: Praczuy yakozzto[20])
dobry rytyerz kriſtow. kopye a ſtrziela, daway[21]) oſtra ſlowa[22]) gednak proti
ſmylſtwi, gednak proti lakomſtwi.

LXXXVIII.

O Otraweny Czieſarzowye.[1])

PRawi Swaty Auguſtin,[a]) zze obyczzey byl za ſtarych lidi, zze ſrdcze
Czieſarzſka po ſmrti byla gſu ſpalena, a wlaſy w czziſtem myeſtye polozzili gſu. 20
I[2]) Stalo ſye geſt, zze nyekteraky Czieſarz vmrzel, a[3]) geho ſrdcze kdyzz
gſu na oheń wlozzili, nemohlo ſhorzieti, tak zze[4]) mnozi ſye tomu dywiechu.
A protozz wſſeczky mudrcze y miſtry[5]) ſezwali ſu te kragyny a gich ſu otazali.

---

[a]) (ps.) kterymzz, (nadeps.) e (a) u. [b]) A — Thy (červ. podtrž.).
[a]) (červ. podtrž.).

[23]) popiſuge zze (sch.). [24]) zwolij popiſuge. [25]) z toho (sch.). [26]) sch. [27]) bude moczy. M
[28]) ſwiet. [29]) sch.

LXXXVII. [1]) bez náp. [2]) NIekteraky Knieże byl. [3]) Deonyus. [4]) w mieſtie gednom. [5]) obſazeny; a (sch.). [6]) sch. [7]) kteryz. [8]) sch. [9]) sch. [10]) na kopich; geho (sch.). [11]) chytrze bylo. [12]) Poſylnte. [13]) przygdu. [14]) od was (sch.). [15]) sch. [16]) sch. [17]) kterymz. [18]) li (sch.). [19]) zabigiegy. [20]) yako. [21]) kopij ſtřala; daway (sch.). [22]) ſlowa oſtra; gednak proti lakotie (přidáno).

LXXXVIII. [1]) bez náp. [2]) sch. [3]) sch. [4]) tak zze (sch.). [5]) y miſtry (sch.).

B Tehdy ony ſu[6]) rzekli, zze Cieſarz byll gieſt trawen, a pro ged geho ſrdcze nemohlo[7]) ſhorzieti. Tehdy wynyemſſe ſrdcze z ohnye,[b]) dryakem odehnali gſu ged od ſrdcze. A opiet ſrdcze na oheń wlozzili, A ynhed ſrdcze w popel obratilo ſye geſt.

Duchownye takto:[8])

NAymyleyſſy! Takezz duchownyc o lidech gedem[c])[9]) ſmrtedlneho hrziechu otra [110 a] wenych; nepodobno geſt ſrdcze gich oheń ducha ſwateho zapaliti, Gedyne ſkrze zpowied leczz prwe[10]) bude poſſkwrna hrzyechu ſhlazena.[11])

LXXXIX.

O zprawowany tyela a duſſye:[1])

Kralowa nyekteraka poczzela ſyna z ſluhy hlupeho w Czizolozzſtwi, kteryzzto ſin potom hlupyc ſye myel przed kralem. A[2]) kral zagiſte znamenaw hlupoſt geho myſlil, zze by nebyl ſin geho. A tak[3]) pilnye od kralowe ztazowaſſe, zdali by ſin geho byll, a[4]) ſlibyl a przſahal kralowe, zze by ſye na ny[5]) nechtyell hnyewati, a geſt-li wynna czzim,[6]) aby ſye potō[7]) warowala. A tak[8]) ona powiedyela,[9]) zze by nebyl ſin geho. A wſſak kral nechtye geho zbawiti kralowſtwie, po ſmrti gemu kralowſtwie dal, Ale tak zgednal,[10]) zze rucho geho,[11]) kterak dluho zzyw bude, aby gemu vczzynyeno bylo z rozliczzneho ſukna a z rozliczznych barew, to geſt polowiczi ſſkaredeho ſukna[12]) a polowiczi z draheho ſukna; Aby kdyzz by na ſſkarede ſukno wezrzel,[13]) aby tyem[14]) z pychy a z hrziechu kterehozzkolywiek wytrzzen byll, A kdyzz by na ſukno drahe wezrzel, aby ſye neprzeliſs pokoren czzynyl. kdeżto piſmo[15]) prawi: Buď pokoren proſtrzednye a przeliſſnoſti[16]) ſye waruy. Neb ktozz przeliſs geſt pokoren, ten za blazna gmyen bywa.

Duchownye:[17])

NAymileyſſi! Takezz tielo naſſe ſkrze obyczzey zzeny tyeleſne pyſſnye[18]) chcze nas zdrzzieti, abychom[19]) neprziſſli do zemye ſlibene. Ale[20]) rucho mame [110 b] myeti z mrzkeho ſukna, nebo ſynowe gſme hlupi, toczziſſto[21]) z zemyc. Gedna ſtrana[a]) ſukna geſt tyelo naſſie mrzute, kdyzz znamename geho mrzkoſti. Druha ſtrana ſukna draheho to geſt duſſie, kdyzz[22]) myſliti

---

[b]) (za tím počato) di (přetrž.). [c]) em (podeps.).

[a]) (za tím ps.) geſt (přetrž. a podteček.).

M [6]) Tedy ſu oni. [7]) nemohlo gt Srdcze geho. [8]) (bez náp.). [9]) ged o lidech. [10]) lecz prwe (sch.). [11]) ſhlazena bude.

LXXXIX. [1]) (bez náp.) [2]) sch. [3]) sch. [4]) sch. [5]) nie. [6]) a — czzim (sch.). [7]) A ona potom aby ſe. [8]) Potom. [9]) powiediela geſt. [10]) zporzydil. [11]) ſwe. [12]) a z — ſukna (sch.). [13]) wzezrzel. [14]) sch. [15]) sch. [16]) přzlyš. [17]) sch. [18]) pyſſne. [19]) abychme. [20]) sch. [21]) totiz. [22]) sch.

mame gegye ſſlechetnoſti a nebyti przeliſs pokornym, Toczziſſto abychom ſye B
nepoddali hrziechom. A protozz toto[23]) dwe podle przirozenye ſweho chtie-
li-li[24]) bychom zachowati, abychô przebytku nebeſkeho mohli dogiti.[25]) kte-
rehozz nas dowed otecz, ſin y duch.[26])

XC.

Czzte ſye o gedno muzzi.[1])

Czzte ſye o gednom muzzi, gducze w geden hay, zze[2]) widyel gednoho
hada, vwazaneho za oczas k drziewu. kteryzzto ſlitowal ſye nad nym a geho
odwazall a w lono ſwe[3]) wlozzil. Tehdy kdyzz ſye ſhrzel w lonye, poczzal
muzze toho[4]) ſſtipati. A[5]) on dye k nyemu:[6]) Czo czzynyſs? Proczz zle za
dobre wraczugeſs? Y dye had: Czozz[7]) przirozenye dalo geſt, yzzadny odgieti
nemozze,[8]) toczziſſto odweſti,[9]) Protozz ya[10]) podle przirozenye czzynim.
A tak[11]) ynhed tento czzlowyek ſſel k gednomu mudremu czzlowieku a gev
weſſken[12]) vmyſl powiedyel. kteryzz rzekl gemu:[13]) O te przi ſkrze ſlyſſenye
nevmyem powiedyeti,[14]) ale chczi, aby had byl vwazan yako drzewe, A te-
pruw ſud dam. A tak geſt vczzynyeno. Tehdy dye mudrzecz: Had, mozze-li
vgiti, vgdi. A ty, mily Przeteli, nerod potom vſilowati,[15]) aby hada zproſtil,
neb wzzdyczky czzyny, czozz gemu[16]) przi [111 a] rozenye dalo.

Duchownye pak takto czzti:[17])

NAymileyſſi! Tento czzlowiek muozz rzieczzen byti kazzdy krzieſtyan,
kteryzz nalezl dyabla ſwazaneho proti nyemu tak dluho,[18]) dokad[19]) przebywa
w czziſtotye zzywuota.[20]) Ale dyabla tehdy[21]) zproſtil, kterak brzko[22]) k hrzie-
chu powolil, a tak dluho[23]) w lono ſrdcze ſweho wlozzil, kterak dluho w hrzieſſe
ſmrtedlnem geſt. A ten tak lezze duſſi tyezzcze[24]) kuſa. Czo geſt pak[25])
vczzyńyti? Zagiſte giti k mudremu, toczziſſto k rozumnemu zpowiedlńyku,
kteryzz da tobie duchowńy radu, zze ſkrze vczzynky miloſrdne dyabel opiet
ſwazan bude, any potom ſkrze hrziech rozwazan bude. Nebo[26]) geho pzri-
rozenye zle czzyny duſſi. A[27]) kdyzz tak budeſs oddyelen, nerod ſye zaſye
nawratiti. Nebo yakozz ſye czzte, zze[28]) hrzieſſny, kteryzz ſye nawraczuge na
czeſty ſwe zle, yakozzto pes geſt, kteryzz[29]) ſye nawraczugye[30]) k ztraczeńy
ſwemu.

---

[23]) to. [24]) li (sch.). [25]) a przybytku nebeſkeho nemohly bychom dogiti Do. [26]) Otecz M
y ſyn y duch ſwaty Amen.

XC. [1]) (bez náp.) [2]) sch. [3]) sch. [4]) sch. [5]) sch. [6]) (tato dvě sl. sch.). [7]) Czo. [8]) otgyti
nemoz. [9]) odwedeſs. [10]) A protoz; ya (sch.). [11]) A tak (sch.) [12]) wſſeczken. [13]) sch. [14]) ſuditi.
[15]) vſylowati potom. [16]) sch. [17]) (bez náp.). [18]) (sch.). [19]) kterak dluho. [20]) w ziwotie
cziſtoty. [21]) sch. [22]) brzo. [23]) a tak dluho (sch.). [24]) Tento lezie tak tak tiezcze duſſi. [25]) sch
[26]) Nebo ot. [27]) duſſy czinij; A (sch.). [28]) sch. [29]) geſt kteryzz (sch.). [30]) nawraczuge ſe.

XCI.

O gednom wratnem a o bohatem muzzy.[1])

B Nyekteraky[2]) pan byl geſt,[3]) kteryzz myel gednoho wratneho, kteryzz pana ſweho profil, aby w mieſtye ſwem, kterezz ma, wratneho vczzynyl[4]) geden myeſiecz, tak zze od kazzdeho hrbowateho, gednookeho a[5]) praſſyweho a[6]) ruku a vſſi nemagicze[7]) aby geden halerz myel. Pan gemu toho[8]) po-
5 wuolil a peczzet przilozzil. A tak[9]) kdyzz vrzad przyyal, ſtal v branye mieſtſke, aby widyell gducze a geducze, aby zifk vrzadu ſweho [111 b] mohl myeti. Tehdy vda ſye, zze geden hrbowaty dobrze okuklcny w branu wſſel.[a]) A[10]) wratny przifſed,[11]) przikazanim panye toho mieſta zzadal od nyeho zaplaty.[12]) Ale ten[13]) hrbowaty gemu dati[14]) nechtiel. A[15]) wratny geho ruku[16]) vderzil
10 a kuklu gemu ſtrhnouti chtiel.[b]) nalezl geho y[17]) gednookeho. a[18]) ynhed ten[19]) wratny dwu halerzi pozzadál od nyeho. A on gemu[20]) dati nechtiel a[21]) vteczi ſ tyem[22]) chtiel Tehdy wratny gemu kuklu ſtrhl, A on praſſyw oſtal. A wratny ynhed na nyem trzi halerzow[23]) pozzadal. A[24]) praſſywy poczzal ſye gemu protywiti a ſ nahu hlawu ſtal, A take y[25]) vſſi nemyel.
15 A[26]) wratny opiet[27]) czztyrz halerzow pozzadal. A[28]) kdyzz ſye dati gemu[29]) branyl, kuklu a plafft gemu wzal, A ten take[30]) gedne ruky nemyel. A on[31]) piet halerzow od nyeho mieti chtiel.[32]) A tak ſye ſtalo, kteryzz gednoho halerze nechtiel dati, pyet bezdyeky muſill potô[33]) daty.

Pak duchownye takto:[34])

NAymyleyſſi! Pan tento geſt pan naſs gezus kriſtus. Wratny geſt mudry
20 zpowiedlnyk, genzz[35]) ma ſtati,[c]) toczziſſto kazati v wratech mieſta lidem,[36]) w ktteremzzto[37]) geſt pyet oken, ſkrze kterazzto[38]) ſmrt wchodỳ. Ale ſkrze tohoto hrbowateho, praſſyweho, bezokeho[39]) etc. mame rozumyeti czzlowieka plna hrziechow, kteryzz ſedmi ſmrtedlnymy hrziechy[40]) geſt obalen, genzz za kazzdy dluzzen geſt, aczz by[41]) chtiel nebo nechtiel, dati halerze, toczziſſto
25 czzyňyti[42]) pokanye, Aczz zzada obdrzzeti [112 a] radoſt wieczznu, do kterezz nas dowede.[43])

XCII.

O ſlupye a obrazu etc.[1])

Czzte ſye w ſſkolnyê polozzeny, zze w geruſalemye byl geſt ňyekteraky ſlup myedyeny, na gehozzto wiſokoſti byeſſie obraz ſpaſitele, mage podolky

---

[a]) w (nadeps.). [b]) (za tím ps.) y ſtrh kuklu (přetrž.) [c]) (ps.) oſtati, o (vyškrabáno).

M XCI. [1]) O Wratnem. [2]) Nyekaky. [3]) sch. [4]) gey vczinil. [5]) sch. [6]) sch. [7]) nemagycze[o]. [8]) sch. [9]) A tak (sch.). [10]) sch. [11]) prziſſel, A. [12]) kdyz ot nieho ziadal zaplaty Panie toho mieſta przykazanim. [13]) sch. [14]) dati gemu. [15]) sch. [16]) rukuu geho. [17]) sch. [18]) sch. [19]) sch. [20]) sch. [21]) Ale. [22]) ſ tyem (sch.). [23]) Wratny ot nieho trzy halerzuow. [24]) sch. [25]) sch. [26]) sch. [27]) sch. [28]) sch. [29]) dati gemu (sch.). [30]) sch. [31]) A on (sch.). [32]) chtiel od nieho mieti. [33]) sch. [34]) (bez náp.). [35]) gez. [36]) lidy. [37]) w ktêmz. [38]) ktêzto. [39]) sch. [40]) w ſedm ſmrtedlnych hrzychow. [41]) aby. [42]) vcziniti. [43]) dowed' Otecz Syn y duch ſwaty Amen.

XCII. [1]) (bez náp.)

obyczzeyow zzidowſkych. A od nohy ſlupu nyekteraky korzen roſtyeſſe,[a]) B
kteryzz wiſoko[2]) ſye zdwihl tak welmi, zze obrazu ſye dotykaſſye. kterychżto
podolkow ktozz ſye dotekl,[3]) kazzde[b])[4]) nemoczi byl geſt prazden.[5])

Duchownye:[6])

NAymileyſſi! Skrze ten[7]) ſlup mame znamenati kazzdeho wierneho
człowieka Podle toho,[8]) yakozz dye piſmo:[c]) Dal ſem tye w ſlup. Obraz
toho[9]) ſlupu na wiſokoſti, mage podolky, geſt ſin buozzi wtieleny nebo na-
rozeny.[10]) Podolek geſt dolnye ſtrana rucha. ſkrze kteryzzto[11]) znamenawa
ſye czzlowieczzenſtwie na kriſtu, kterezz geſt nyzſſie bozſtwie. Nebo podle
czzlowieczzêſtwie vkrzizzowan byl na ſwatem krzizzi. Tento obraz poſtawen
byl wrch ſtrany ſlupu. A protozz kriſtowo vmuczzenye wzzdy na pamieti
mame myeti. Ale noha toho ſlupu geſt miloſt lidſka. Skrze korzen, kteryzz
geſt vkrutny, ma ſye[12]) znamenati ſkruſſenye czzlowieczzye nebo boleſt za
hrziechy.[13]) Tehdy korzen ſ nohy ſlupu wyſſel, kdyzz z horlywe laſky, kteruzz
ma czzlowiek myeti k bohu, wſtane boleſt ſrdcze hrzieſſneho,[14]) a tak ſye
rozmnozzi a zroſte, kterak[15]) dluho k miloſrdenſtwi naklonye ſye dotkne ſye
geho.[16]) A tak proti wſſem boleſtem hrziechu dye[17]) Swaty Rziehorz:[d]) Czztyrzi
wieczi gſu, kterezzto w[18]) czzlowieku ſkruſſenye czzynye: [112 b] Prwe, zle
ſwe[19]) zpomynage myſli, kde geſt byll. Druhe, ſud buozzi znamenage, kde
bude. Trzietie, s dobrim ſwrchnyeho zzywota[20]) zdychage placzze opatrzie,[21])
kdezz nenye. Czztwrte, ſ zlym buduczieho zzywuota ſlyſſe znamenage, kde
gyzz geſt. A[22]) kdyby czzlowiek ſrozumyel przirozeny, ſkruſſenye by nalezl.

XCIII.

Znamenay dobrze.[1])

Hvbeny czzlowiek gſi, hled poczzatku ſweho, proſtrziedka a ſkonanye.
A tak nalezneſs, zze pln gſi zloſti a biedy a pſoty, Jakozz dye Swaty[2]) Job:
Czzlowiek narodyw ſye z zzeny etc. Aczz hlediſs poczzatku, vzrziſs ſye chuda
a nedoſtateczzna; kdyzz proſtrziednyeho, nalezneſs ſye byedneho a ſmutneho
neb truchleho. A kdyzz konecz, tehdy[3]) w zemi tye przyyateho. A protozz
ſye czzte, Zze nyekteraky kral hledal wſſech otazek. A gednomu miſtrowi
Pohadku toho dal. A toho[4]) prwa otazka byla: Czo geſt czzlowiek? Druha

[a]) (ps.) roztyeſſe, (ze) z (oprav.) ſ. [b]) (ps.) kazzdy, (z) y (oprav.) e. [c]) yakozz — piſmo (červ. podtrž.). [d]) (tato dvě slova červ. podtrž.).

[2]) ze wyſok. [3]) kterychżto — dotekl (sch.). [4]) A kazdy. [5]) lek. [6]) sch. [7]) tento. [8]) to- M
hoto; yakozz — piſmo (sch.). [9]) tohoto. [10]) (tato dvě sl. sch.). [11]) kterezto. [12]) sch. [13]) za
hrziechy (sch.). [14]) ſrdecz hrzyſſnych. [15]) ze kterak. [16]) dotkne ſe geho miloſrdenſtwij
naklonie ſe. [17]) Dal dij. [18]) sch. [19]) Swe zlee. [20]) żiwota ſwrchniho s dobrym. [21]) a patrze
kde. [22]) sch.

XCIII. [1]) Wypis czlowieka. [2]) sch. [3]) sch. [4]) Pohadku — toho (sch.)

B otazka[a]) byla: komu podoben geſt czzlowiek? Trzietie, kde[b]) geſt czzlowiek, Czztwrta ſ kterymy[c]) towaryſſy geſt czzlowiek? Tehdy odpowie[5]) miſtr ku prwny otazcze, toczziſſto Czo geſt czzlowiek: Rukotrzznye ſmrti, hoſpodarz mieſta, poczzeſtny gda. Rukotrzznye[d]) ſmrti rzieczzeno geſt, Nebo ſmrti ruky[6]) vgiti nemuozz. Nebo ſmrt wſſeczko vſile geho y dńy popada. A podle toho, yakzz geſt zaſluzzil, bude myeti odplatu nebo pokutu.[7]) Take czzlowyek geſt hoſpodarz[8]) mieſta, Nebo brzo k zapomenuti dan bude. Opyet poczzeſtny gda, nebo ſpye nebo bdye, nebo gyeda nebo czo gyne [113 a] ho czzynye[9]) wzzdyczky k ſmrti tahne A protozz mame ſobie[10]) opatrziti o krmi, vdyelane[11]) ſkrze czeſtu vczzynkow[12]) miloſrdnych. Druha otazka geſt:[13]) k komu podoben geſt czzlowiek? Odpowieda[14]) miſtr: ledu, kteryzz ſkrze horko brzo rozpuſti ſye. Takezz[15]) czzlowiek z zemie a z zzywlow ſpogeny[16]) ſkrze horkoſt nemoczi brzo ſye rozpuſti a poruſſen bude. Trzietie otazanye:[e]) kde geſt czzlowiek? Odpowieda[17]) miſtr: ſ[18]) sedmy towaryſſy, kterzizz geho vſtawiczznye hledagi,[19]) Toczziſſto hlad, zzeznywoſt, horko, zyma, peczzlywuoſt, nemocz a[f]) ſmrtſ. A protozz twa duſſe proti dyablu, proti ſwietu a proti tielu, kterazzto[20]) pokuſſenye gſu rozliczzna, k rozliczznym[21]) wieczem ma ſye przi-prawiti,[22]) aby gim mohla odolati.[23]) Tyelo nas pokuſſye ſkrze wuoli ſmilſtwa,[24]) Swiet ſkrze zbozzie marnoſti, dyabel ſkrze pychu mrzkoſti. A protozz kdyzz tebe tyelo pokuſſye, tento przilozz lek: Myey na pamyeti, zze tyelo, kterezz tye zbuzuge k hrziechu, obrati ſye w popel dne y czzaſu newidomeho,[25]) a duſſye twa pro geho opuſſtyenye w muku wyeczznu vwrzzena[26]) bude. A protozz ſye piſſye w knyhach mudroſti: Vhaſſeno geſt ſpieſſie[27]) ſrdcze naſſie. a zagiſte yzzadny nebude[28]) myeti[29]) vczzynkow naſſich any ſkutkow. Druhe aczz ſwiet nas pokuſſye[30]) ſkrze marnoſt, przilozz tento lek: Znamenay pilnye newdyeczzenſtwie a faleſs naſs. Tak newdyeczzen geſt ſwiet, aby wſſim[31]) zzywotem gemu ſluzzil, a nycz s ſebu zze[32]) neponeſeſs, gedno hrziech. Trzietye, kdyzz dyabel tebe pokuſſye, tento przilozz lek: myey na pamyeti geho vmuczzenye, ſkrze kterezzto hrdy [113 b] dyabel[33]) vpadl geſt, A budeſs myeti mocz nad ńym,[34]) Jakozz dye Appoſſtol: Obleczte ſye w uodyenye bozzie. Take prawi Solinus o dywiech Swieta:[g]) kdyzz Allexander myel nyekteraky koń, kterehozz byeſſe taky obyczzey, zze kdyzz byl odyen a przipraven k bogi, yakozz końy przipraweny bywagi k bogi, tehdy yzzadnemu nedal na ſye wſieſti, gedno Allexandrowi. Pakli nań[35]) wſedl kto gyny, ynhed gey dolow ſwrhl. A[36]) tyzz koń, kdyzz nebyll odyen neb przikryt, tehdy Rynerzom odpuſtil na ſe wſeſti. Takezz czzlowiek odyeńim, bozzim

---

a) Czo — otazka (černě podtrž., pozd. inkoustem). b) Trzietie kde (černě podtrž.). c) Czztwrta ſ kterymy (černě podtrž.). d) (za tím ps.) mieſta (podtečkov. a přetrž.) e) (tato dvě slova černě podtrž.). f) a (nadeps.). g) Take — Swieta (červ. podtrž.).

M 5) odpowiedie. 6) sch. 7) pokuty. 8) hoſpodarz gt. 9) czinie gyneho. 10) sch. 11) sch. 12) z vczinkow. 13) geo gt. 14) Otpowie. 15) Take. 16) ſtworzeny. 17) Odpowij. 18) sch. 19) hniewagy. 20) kteraz. 21) A protoz k rozlicznym. 22) przyprawiti ſe ma duſſe. 23) odolala. 24) ſmilſtwo wole. 25) newiedomeho. 26) wrżena. 27) ſpieſſnie. 28) bude. 29) mieti pamiet. 30) pokuſſij nas. 31) wſſem. 32) sch. 33) sch. 34) nad ńym (sch.). 35) nań kdy. 36) sch.

vmuczczenÿ[b]) gſa odyen, yzzadneho[37]) newezme w ſrdcze ſwe, gedno[38]) Czie- B
ſarze, toczziſſto boha. A[39]) kdyzz ktere pokuſſenye dyabelſke na ſrdcze geho[40])
wſieſti chcze, ynhed ma mocz vmuczczenim[41]) bozzim ſwrczi gye. A kdyzz
czzlowiek nema[42]) tohoto odyenye, ynhed przihotowan geſt ke wſſemu zlemu
myſſleny a ku pokuſſeny wzieti.[43])

XCIV.

O Orliczi a o hadu rzieczz pyekna.[1])

Prawi miſtr[2]) Plynius, zze Orlicze na wiſokoſti ſye hnyezdi, gegymzz dyetem hrozi had. kteryzz wida, zze ſye nemuozz k dyetem gegim przibliziti pro wiſokoſt, tehdy v powietrze gedu napuſty, aby powietrzim[3]) gye zmorzil. Ale Orlicze to widuczi przyneſe kamen, geſſto ſlowe Achates, y[4]) wlozzi gey[5]) w hnyezdo, A ten kamen ſwu moczi[6]) odzzene powietrzie a wyetr napuſſtyeny gedu a[a]) toho hada,[7]) aby ſye k dyetem neprziblizzill. A tak vzdraweny gſu dyeti, aby nebyli ztraweny.

Duchownye:[8])

NAymyleyſſi! Skrze Orliczi, kteraz wiſoko lecze[9]) a geſt oſtreho zra [114 a] ku, czzlowieka znamena,[10]) kterehozzto zzywot a zzadoſt ma od zemſkych wieczi zdwihnuti. A protozz dye Appoſſtol:[b]) Naſſie obczowanye w nebeſiech geſt. W tom obczowany te wiſoſti mame znamenati dyeti, toczziſſto ſkutky naſſie dobre polozziti. Ale had ſtary, toczziſſto dyabel, myſli gye zbiti ſkrze dopuſſtienye nyektereho[11]) ſmrtedlneho hrziechu. Ale on ſnad bezpeczznye polozzenye ſweho nemuozz naplniti. Tehdy gde dyabel a pokuſſie[12]) ſye, chtie gye zbiti gedem pychy tehdy, kdyzz chwalu ſwietſku gim omluwa, kterazz czzaſto przichazie dobrym muzzom,[13]) zze pro zzadoſt chwaly czzynye dobre ſkutky,[14]) a tak[15]) vmyeragi yako[16]) dyeti k zaſluzzeny. A protozz wezmyeme opuku, toczziſſto kryſta, a polozzme gi mezi ſkutky naſſymy[17]) a gedem marne chwaly, toczziſſto abychom poſlali ſkutky dobre k bohu, a bude nam odplata welyka.

XCV.

O dwu Bratru.[1])

Czzte ſye w kronykach rzymſkych, zze mezi dwyema bratroma byll tak weliky ſwar, zze gednak geden wſſeczky zemye zkazil. Vflyſſaw to Julius

---

[b]) (za tím ps. na vnitř. okr.) ne (podtečkov. a přetrž.).

[a]) (nadeps.). [b]) protozz — Appoſſtol (červ. podtrž.).

[37]) gſa odyen (sch.); nizadneho. [38]) gedine. [39]) sch. [40]) na ſrdcz (nedops.) geho dia- M
belſke. [41]) vmienim. [42]) nema czlowiek. [43]) a pokuſſenij k wzetij.

XCIV. [1]) (bez náp.) [2]) sch. [3]) sch. [4]) Achytes a. [5]) sch. [6]) moczy ſwu. [7]) a (sch.); hada toho. [8]) sch. [9]) sch. [10]) znamenawa. [11]) niekterakeho. [12]) pokuſy. [13]) muzom dobrym. [14]) dobre ſkutky czinj. [15]) sch. [16]) yakozto. [17]) naſſe.

XCV. [1]) (bez náp.).

B Czieſarz, tyezzcze boyowal proti bratru tomu [2]) a vtrhaczzi, tak zze byll Czieſarz w tom bogi vrazzen.[3]) A vſlyſſaw to ten bratr vtrhaczz, zze Czieſarz geſt vrazzen,[4]) prziſſel k bratru ſwemu, kteremuzzto mnoho zleho vczzinil geſt,[5]) a proſſye miloſrdenſtwie od nyeho, A [6]) nayprwe aby mezi nym a Czieſarzem [7]) aby pokoy vczzynyl. Ale [8]) okoloſtogyecze rzekli gſu: Nezaſluzzil geſt [9]) toho, ale vtrpenye za to myel by myeti.[10]) kte [114 b] rymzz bratr odpowiedyel: Nema mylowano byti knyezzie, kterezz v bogi pokorne geſt yako [11]) beranek, Ale w nepokogi vkrutne yako lew. A [12]) aczz bratr muoy [13]) proti mnye nezaſluzzil toho,[14]) Awſſak ya [15]) geho ſmyerzim s Czieſarzem,[16]) budu-li moczi. Nebo protywêſtwye, kterezz mi geſt vczzinil, doſti geſt pomſſtyeno nad nim. A tak Czieſarze y ſam ſye a[a]) [17]) bratra ſmyerzil a pokoy gemu nawratil.

Duchownye: [18])

NAymyleyſſi! Tato dwa bratry gſta ſin bozzi a czzlowiek, mezi kterymy ſtawa ſye czzaſto welika neſnaz.[19]) Nebo kdyzz [20]) czzlowiek dopuſti ſye ſmrtedlneho hrziechu, tehdy protywi ſye ſynu bozziemu, bratru ſwemu, Nebo kdyzz [21]) czzlowiek czzyny to, proczz geſt kriſtus ſmrt przyyal, czozz w nyem geſt nebo na nyem, k ſmrti ſyna bozzieho dawa. A tehdy vrazzen bywa naywyſſy Czieſarz, otecz nebeſky. A protozz prziſtupme k bratru naſſemu, toczziſſto k kriſtowi, a proſſme miloſrdêſtwie od nyeho s [22]) ſkruſſenym ſrdczem, A on to s [23]) zzadoſti vczzynyenye przigme, a nam naſſi wynu odpuſti, a pokoy mezi namy vczzyny a s otczem nebeſkym myloſtywye ſmyerzi. A protozz bogiſſ-li ty ſye geho ſprawedlnoſti, Vtecz ſye k [24]) geho miloſrdêſtwy, kterezz wyetczzie geſt nezzli naſſy hrzieſſi.[25]) A protozz dauid dye: [b]) Smilowanye geho nade wſſechny ſkutky geho. A tyzz dye: [c]) [26]) Miloſrdenſtwie bozzie na wieky budu chwaliti.

XCVI.

O Czieſarzowy. [1])

COſdras Czieſarz boyowny proti neprzatelom ſwym [115 a] na boy prziſſel. I radyl [2]) ſye s Appolonem tak rzieczzenym; kteremuzz odpowiedyeno geſt, zze ginak neprzemuozze neprzatel [a]) [3]) ſwych, gedine [4]) leczz by on prwe od meczze neprzatelſkeho ſſel. Neprzietele to vſlyſſewſſe rzekli gſu, aby yzzadny z nych vrazzen nebyl gyny,[5]) gedyne kral Cozdras. A[6]) kdyzz tomu

---

[a]) (nadeps.). [b]) A — dye (červ. podtrž.). [c]) A — dye (červ. podtrž.).

[a]) (původně naps.) nepratel, z (přips. za) r.

M [2]) sch. [3]) tak — vrazzen (sch.). [4]) A on vrazenij czyſarzowo vſlyſſew. [5]) biſſe; a (sch.). [6]) sch. [7]) a mezy czyſarzem. [8]) sch. [9]) sch. [10]) za to — myeti (sch.). [11]) yakzto. [12]) sch. [13]) sch. [14]) sch. [15]) sch. [16]) s Czieſarzem (sch.). [17]) sch. [18]) sch. [19]) neſnaz welyka. [20]) kdy. [21]) kdy. [22]) s (sch.). [23]) sch. [24]) sch. [25]) hrzychowe. [26]) sch.

XCVI. [1]) (bez náp.; na okraji:) Reſurectionis Christi. [2]) Radij; I (sch.). [3]) neprzemoze neprzytel. [4]) gedno. [5]) sch. [6]) tielo krale kozdraſa; A (sch.).

Cozdras ſrozumyell, promyenyw kralowſky odyew wzal odyenye a zaſtup przemohl. Vzrzew to geden z Rytierzow, geho kopim poklal azz do ſrdcze. A tak ſkrze ſmrt ſwu[7]) lid ſwuoy z ruku neprzatelſku zproſtill. B

Duchownye takto:[8])

NAymyleyſſi! Takezz naſs mily gezus[9]) kriſt[9],[10]) poradyw ſye ſ bohem otczem, prziſſel, chtie boyowati proti dyablu. A[11]) zwiedyew, zze by byl poznan,[12]) promyeňyl odyew ſwuoy, przirozenye czzlowieczzie przyyal. Nebo kdyby[13]) ho byli zzide poznali, nykdy by geho byli[14]) neukrzizzowali. A protozz kdyzz geſt den neſtawal k bogi, geden z rytierzow ſtoge podle krzizze, kopím gey azz do ſrdcze proklal. A[15]) tak ſkrze ſmrt ſwu wſſeczko pokolenye lidſke od ſmrti wieczzne wykupil.

XCVII.

O gednom czzlowieku.[1])

Byeſſye nyekteraky czzlowiek, kteryzz myel[2]) giti z gednoho kralowſtwie do druheho. I[3]) prziſſel k gednomu moſtu, przes kteryzzto giti myell. Ale przed ſebu vzrzel geſt ſ prawe ſtrany lwa vkrutneho, Vzrzel take[4]) s druhe ſtrany lewe draka a morze. A[5]) kdyzz gye[6]) tuto trogi wyecz widyel,[7]) neſmyel dale giti, y chtyel [115 b] ſye domow wratiti. A[8]) ay, angel bozzij ſtaſſe proti nyemu na ceſtie, mage meczz a korunu w ruku ſwu, y rzekl k nyemu:[9]) Zhrzey, odolay, odplatu tobye dam bez pochybenye. Sſtyeſſtie morze, Hnyew zwierzi, leſt hadowa hubenye czzynye. A[10]) ynhed, yakzz[11]) geſt czzlowiek angela widyel a tyto wſſeczky wieczi vczzinil,[12]) nebezpeczznoſti vtekl geſt.[13]) Nebo geſt lwa a dyabla zabil a korunu od angela obdrzzall.

Nuzz pak duchownye:[14])

NAymileyſſi! Skrze tohoto czzlowieka mame znamenati kazzdeho z nas, kteryzz ma na kazzdy den giti k nebeſke kragynye przes moſt. Moſt geſt tento zzywot, kteryzz geſt welmi krziechky. Ale bez pochybenye lew geſt dyabel. Drak, toczziſſto tyelo, morzie, toczziſſto ſwiet, nam przieka zzegi, czozz mohu. Ale ſlyſſte, nechczete-li proti tiemto boyowati, Buoh drzzi meczz, toczziſſto mocz ſwu, a[15]) tyetſ zabige wieczznye. Ale budeſſ-li dobrze boyowati, tehdy[16]) korunu zzywota wieczzneho obdrzziſs. A[17]) wiedyeti maſs, kterak maſs boyowati. Zagiſte wiz, kterak geſt[18]) angel rzekl: Zhrzey, toczziſſto ſwiet, odolay dyablu, vkrot tielo, a[19]) odplatu, toczziſſto korunu, dat tobie pan boh, aczz to naplniſs, k kterezzto korunye dowed nas buoh[20]) otecz, ſin y duch ſwaty. Amen.

---

[7]) ſwu ſmrt. [8]) (bez náp.) [9]) sch. [10]) kryſtus Gēz. [11]) sch. [12]) poznan byl. [13]) Nez kdyzby. [14]) sch. [15]) sch.

XCVII. [1]) (bez náp.). [2]) miegyſſe. [3]) sch. [4]) sch. [5]) sch. [6]) gt. [7]) wiecz trogy vzrzel. [8]) sch. [9]) k niemu (sch.). [10]) sch. [11]) kdyz. [12]) sch. [13]) sch. [14]) (bez náp.). [15]) sch. [16]) sch. [17]) sch. [18]) sch. [19]) sch. [20]) dopomahay nam Buoh (ostatek sch.).

XCVIII.

O dwu Studnyczi.[1])

B IAkozz Iſiodorus[2]) prawi w knyhach ethycorû tak rzieczzenych,[a]) zze w Siczilij[3]) gſta dwye ſtudnyczi, kterychzz [116 a] gedna yalowe plodi, Druha druhu yalowu czzyńy. Skrze prwu ma znamenati kriſta, kteryzz czzyny yalowcho, toczziſſto hrzieſſneho, plodneho ſkrze ſkutky dobre. Druha ſtudnycze geſt dyabel, kteryzz protywne wieczi czzyńy, Nebo czzaſto dobreho czzlowieka k zlemu konczi przywuody. W ytalij[b]) gieſt ſtudnycze, kterazz ſwietloſt nebo zrak oczzi vzdrawuge. We dne ſye ſtkwi a w noczi horzi. Takezz kriſtus hrzieſſnych rany vzdrawuge. We dne ſye ſtkwi, toczziſſto w zziwuotie tomto ſkutky dobre[4]) vkazuge a miloſrdne,[5]) Ale w noczi prawye, by horzela, toczziſſto w[6]) ſwiedomy proti hrziechu. W efiru[c]) geſt ſtudnycze, kterazz horuczie[7]) pochodnye vhaſſuge a vhaſſene zapaluge. Takezz kriſtus horuczie[8]) pochodnye, toczziſſto mudrcze ſwieta a pany, vhaſſye a vhaſſene, toczziſſto chude, kterzizz gſu vhaſſeńy na ſwietie, zapaluge. W Idumey[d])[9]) gieſt ſtudnycze, kterazz w rocze czztyrzi barwy myeny a[10]) za trzi mieſiecze czziſta. Tato ſtudnycze kriſta znamenawa, kteryzz netoliko gednu, ale czzaſto[11]) za pokolenye lidſke trpiel geſt, a podobenſtwie geho promyenylo ſye geſt. W narozeny ſwem narodil ſye geſt w ſtudenoſti, obrziezan oſmy den, plakal na krzizzi. V Boecij[e])[12]) gſta dwie ſtudnyczi: Gedna czzyny czzlowieka wtypneho a dobre pamyeti, Druha czzyny czzlowieka nepametlyweho. Prwnye ſtud [116 b] nycze znamenawa kryſta, kteryzz dawa czzlowieku cztnoſti, Druha geſt dyabel, kteryzz czzlowieka czzyńy nepametlyweho wſſech dobrych ſkutkow, kterezz[f]) geſt od boha wzal. W Campanij[13]) gſta dwie ſtudnyczi, gedna muzſke nezdrawie odgima, Druha yalowoſt zzenſku odgyma. Prwnye znamenawa kryſta, kterazz[14]) nezdrawye hrziechow odgima, Druha geſt nabozzna modlitba.

XCIX.

O hawranu rzieczz.[1])

PRawi mudrzyecz w knyhach o zwierzi: Budeſſ-li chtieti vczzyńyti, zze hawran, kdyzz ſye bude hnyezditi na drzyewie, aby nykdy z wagecz ſwych[2]) nemohl ptaczzat wyweſti a wyſedyeti, Polozz popel ſklenyczzny mezi drzewo a koru.[3]) A dokawadzz tu popel bude, ńykdy dyeti nebude moczi wyſedyeti.[4])

---

[a]) IAkozz — rzieczzenych (červ. podtrž.). [b]) W ytalij (červ. podtrž.). [c]) Wefiru (červ. podtrž.). [d]) W Idumey (červ. podtrž.). [e]) V Boecij (červ. podtrž.). [f]) (první) e (oprav. z) o.

M XCVIII. [1]) (bez náp.). [2]) prawij Isyodorus. [3]) w ſyliczy. [4]) sch. [5]) miloſrdne vkazuge. [6]) sch. [7]) hoſyczy. [8]) horzyczy. [9]) In ydumea. [10]) cztirzkrat w Rocze barwu mienij; a (sch.). [11]) cziaſtokrat. [12]) In Boecia. [13]) W kampany. [14]) kteryz.

XCIX. [1]) (bez náp.). [2]) sch. [3]) drzewem a kuoru. [4]) wyweſti a wyſedieti.

Duchownye: [5])

NAymileyſſi! Hawran tento znamenawa dyabla, Hnyezdo geſt przeby- B
wanye w ſrdczi ſkrze pomyſſlenye hrziechu. Skrze ſtklenyczi, kterazz w roz-
liczznych barwach nalezena[6]) bywa, tyelo czzlowieczzie znamena ſye. Skrze
popel ſtklenny pamyet ſmrti, nebo ſtklo z popela bywa a w popel ſye na-
wraczuge. Takezz prawie czzlowiek popel geſt a w popel ſye obrati. A protozz
polozz[7]) pamyet ſmrty mezi drzewo a koru, a[8]) mezi duſſi a tyelo. Tyelo
geſt przikrytie duſſe. a tak dyabel nykdy newida vzzitku z ſebe, toczziſſto[9])
kniziete[10]) neczziſte pamyetí newyſeďy.[11])

C.

O gedno hagi.[1]) [117 a]

Plynius nyekteraky míſtr prawy, zze wyſſel w myeſiecz Mayg, chtie giti
w geden hay. W kteremzzto ſtalo geſt ſedm drzyew, plnych liſtie a libeho
dywanye, a toliko ratoleſti ſebral geſt, zze neſti nemohl. I[2]) prziſſli ſu trzie
muzzie, a geho gſu z hage wywedli.[3]) Ale kdyzz gſu wychazeli z hage,[4]) vpadl
geſt ten giſty[5]) w yamu a pro tyezzkoſt brzemene vtopil ſye.[6])

Duchownye: [7])

NAymileyſſi! Tento hay geſt tento ſwiet, plny rozliczznŷ drzewim przi-
kryt. A protozz w tomto hagi, toczziſſto w tomto ſwietie, geſt ſedm drzew,
kterazz znamenagi ſedm ſmrtedlnych hrziechow, z kterychzzto[8]) czzlowiek
zbiera zle czzyny, brzyemye,[9]) zze ho[10]) neſty nemuozz any zdwihnuti, toczziſſto
zze[11]) k miloſti bozzi nemuozz[12]) przigiti, dokawadzz w hrziechu przebywa.
Ale ay, przigdu trzie muzzie ſtrazzńy[13]) hagye, kterzizzto ſu trzie neprzietele,
toczziſſto ſwiet, tyelo a dyabel, a ty[14]) pomahagi czzlowieku rozliczznymy
hrziechy oſidlanim[15]) azz do wychodu duſſe z tyela. A tehdy vtopen bywa
w hlubokoſti pekelne pro mnozſtwie hrziechow ſwych.

CI.

Tuto ſye dye o trzyech ſynech.[1])

Nyekteraky kral myel trzi ſyny a geden kamen[2]) drahy. a[3]) ty ſynowe
k ſobie podobńy gſu byli.[4]) Ale kral[5]) gednoho ſyna wiecze[6]) milowal nad
gyna dwa.[7]) I vczzinyl geſt[8]) trzi prſteny rowne a dwa kameny ſtkelna, po-

[5]) sch. [6]) sch. [7]) sch. [8]) sch. [9]) z ſebe toczziſſto (sch.). [10]) nebo kurze. [11]) sch. M

C. [1]) (bez náp.). [2]) sch. [3]) z hage wywedli gſu. [4]) z hage wychazely. [5]) (tato tři sl. sch.). [6]) a vtopil ſe pro tiezkoſt brzemene. [7]) sch. [8]) V kazdeho. [9]) czinij a zbiera brzymie. [10]) sch. [11]) sch. [12]) sch. [13]) ſtrany. [14]) sch. [15]) oſydlami.

CI. [1]) (bez náp.). [2]) kamen geden. [3]) sch. [4]) mezy ſebu gyſtily ſu. [5]) sch. [6]) sch. [7]) nad gyne; dwa sch. [8]) A protoz vczinil; geſt (sch.).

B dobna[9]) k drahemu kameńy k tomu.[10]) A rozliczznym gynym[11]) prſtenom rozliczzne kamenye kazal polozziti, aby nebyll oklaman. I[12]) kazal zawolati ſynow ſwych przed ſye [117 b] a kazzdemu prſten dal. A tomu[13]) ſynu, kterehozz mylowal, dal gemu naylepſſi. Potom kdyzz otecz odſſel, kazzdemu ſye zdalo, by prſten naylepſſi z drahym kamenem myel.[14]) Vſlyſſaw to nyekteraky[15]) mudrziecz, rzekl: Muſime vgiſtiti,[16]) ktery prſten naydrazſſi geſt. A kteryzz prſten[17]) wyhnati mozz nemoczi,[18]) ten naydrazſſi geſt. I[19]) vczzinili tak, zze[20]) dwa prſteny nycz neuczzynyla, ale trzieti nemoczi vzdrawowal. A[21]) protozz zgewnye[22]) miſtr[23]) poklada, kterehozz otecz naywiecze milowall.

Duchownye pak takto rozu[ey].[24])

NAymyleyſſi! Tito trzie bratrzie Geſt troy lid, toczziſſto ſynowe bozzi ſkrze ſtwuorzenye, toczziſſto krzieſtyane, zzide a pohane. A protozz wſſak zgewno geſt, zze otecz buoh nebeſky[25]) naywiecze lid krzieſtyanſky[26]) myluge. A protozz gemu naylepſſi prſten[27]) oſtawil, kteryzz ſlepe oſwyeczuge, neduzzywe[28]) vzdrawuge, mrtwe zkrzeſſuge.[29]) Ale w newyerziczych nebywa znameny any moczi. A protozz Dauid dye:[a]) Znameny naſſich newidieli gſme.

CII.

O Czizolozznyczi.[1])

PRawi Walerius miſtr[2]) w knyhach patych, zze nyekteraky wolagiczi[3]) nebo byrzicz gednu wladyku[4]) popadl w Czizolozzſtwi, a[5]) vhlawnym ſudem odſudil gi a do zzalarze dal; a[6]) tu geſt hladem morzena. kterezzto zzeny zzalarzny[7]) ne ynhed zahubil, Ale myloſrdenſtwim gſa hnuť, dogitye a wchodu dczerzi[8]) gegye, zzenye ſwe[9]) ſnubene, dopuſtil[a]) geſt,[10]) Tak aby nycz pokrmu materzi ſwe nedala any neſla,[11]) nezz[12]) aby tu[13]) hladem vmrzela. Po mnohych pak[14]) dnech [118 a] byrzicz dywil ſye tomu,[15]) odkud by ta[16]) zzena w zzalarzi tak dluho[17]) zzywa byla. I[18]) ſrozumyel geſt, zze dczera materz ſwu[19]) mlekem ſwych prſi[20]) od ſmrti[21]) ſdrzzela geſt. kterehozzto[b])[22]) potrziebye wiery neſlychane ſudcze w tom w hnyewie k myloſti naklonyen gſa, te zzenye[23]) miloſt obdrzzal.

---

a) A — dye (červ. podtrž.)

a) (za tím ps.) por (přetrž.). b) (ps.) kterezzto, hoz (nadeps.).

M [9]) ſtklena podobne. [10]) k tomu (sch.). [11]) sch. [12]) sch. [13]) sch. [14]) kazdy ſe mniel mieti naylepſſi prſten s kamenem drahym. [15]) niektery. [16]) Vgyſtiti chczeme. [17]) naydrazſſi — prſten (sch.). [18]) nemocz A. [19]) sch. [20]) sch. [21]) A (sch.). [22]) zgewniegy. [23]) sch. [24]) (bez náp.). [25]) otecz — nebeſky (sch.). [26]) lyd krzeſtianſky wicze. [27]) prſten gemu; naylepſſi (sch.). [28]) oſwyeczuge neduzzywe (sch.). [29]) wzkrzeſſuge neduziwe vzdrawuge.

CII. [1]) (sch.; na okraji:) Dnica 12 Trinith. apud diuū petrum 78. [2]) sch. [3]) wolagycz. [4]) Wladyku gednu. [5]) sch. [6]) sch. [7]) zialarznie. [8]) dczery. [9]) zeny; ſwe (sch.). [10]) poziczil a. [11]) neneſla ani dala. [12]) sch. [13]) tak. [14]) sch. [15]) sch. [16]) sch. [17]) tak dluho (sch.). [18]) sch. [19]) sch. [20]) ſwych prſy mlekem. [21]) sch. [22]) kterez. [23]) potrzebie ſwrchniho wira neuſlyſſana w hniewė Sudcze k miloſrdenſtwij naklonien ſa A te zeny.

Duchownye:[24])

NAymyleyſſi! Tento wolagiczi geſt otecz nebeſky, kteryzz potupil lidſke B
pokolenye pro hrziech a zzalarzi pekelnemu odſudyl, aby tu zahynulo a
tyezzkymy mukamy treſktano bylo. Ale[c]) zzalarzny, toczziſſto pan naſs gezus
kriſtus, hnuť gſa miloſti przepuſtil dczeru, toczziſſto miloſrdenſtwie ſwe, k lid-
ſkemu pokoleny dogiti, a gemu mleko ſweho vmuczzenye dal, aby wyecznyc
nevmrzelo. A tak otcze narozenim ſwym, a[25]) hnyew geho vkrotill a gemu
hrziechy odpuſtyll.

CIII.

O Cieſarzi ffrydryehowy.[1])

FRydraych[2]) Cieſarz druhy gednu branu mramorowu vſtawil, na kteruzz
ſtudnyczi wuody tekuczie[a]) wedl. Na kterezzto[3]) branye Cieſarz wyryt byll
w moczi ſwe ſe dwyema wlaſtnyma ſudczoma. A w[4]) proſtrzed okrſſlka hlawy
s[b])[5]) prawe ruky[c])[6]) ſudcze tu byll werſs napſan: Wchodte bezpeczznyc, kterzizz
chtie zzywi byti prawye. A[7]) w proſtrziedcze okrſſlka hlawy ſ[8]) lewe ruky
ſudcze tu byl werſs napſan: Zawiſtywy boy ſye odwrzzen byti, a boy ſye
w zzalarzi[9]) drzzen byti. V proſtrzed okrſſlku[10]) hlawy Cieſarzowy werſs byll
napſan: kterak hubene czzyńym, kterezz promyenyty vmyem. A[11]) w pro-
ſtrzed okrſſlka nad branu napſan werſs byll: Cieſarzowym przikazanym kra-
lowſtwie ſtrazze potwrzzugi.

Duchownye:[12]) [118 b]

NAymyleyſſi! Tento Cieſarz geſt pan naſs gezus kriſtus. Ale brana
mramorowa geſt ſwata Czierkew, ſkrze kterużto branu my mame wńyti do
nebeſkeho kralowſtwie. A ten ſlup nad moſtem wuody tekuczie, kteryzzto
geſt wzzdyczky w hnuti, yakożto wuoda tekuczie. Nad kteruzzto branu wyryt
geſt obraz pana naſſeho gezukriſta ſe dwiema zwlaſſtnyma,[13]) toczziſſto ſe
pannu marygi a s ſwatym Janem; ſkrze kterezzto mame znamenati geho
miloſrdenſtwie a ſprawedlnoſt. Tehdy napſan geſt werſs:[d]) Wchodte bezpeczz-
nye, krzieſtyane, zzide, pohane,[14]) kterzizz proſye, toczziſſto[15]) kterzizz zzadagi
zzywy byti czziſtye, toczziſs czziſti od hrziechu yakozzto newynny. Druhy
werſs:[e]) Zawiſtywy boý ſye odwrzzen byti, toczziſſto hrzieſſnyk w hrzeſſie[16])
gſa, boy ſye odluczzen byti od koſtela wytyezugiczieho, a tak w zzalarz pe-
kelny vwrzzen[17]) byti boy ſye.[18]) Nad hlawu pſano bieſſie:[f]) kterak hubene

---

[c]) e (oprav. z) a.

[a]) (za tím ps.) vſtawill (červ. přetrž. a podteč.k.). [b]) (nadeps.). [c]) y (oprav. z) u. [d]) (tato dvě sl. červ. podtrž.). [e]) (tato dvě sl. červ. podtrž.). [f]) (tato dvě sl. červ. podtrž.).

[24]) sch. [25]) sch. M

CIII. [1]) (bez náp.). [2]) FRydrych. [3]) na kteray. [4]) sch. [5]) sch. [6]) ruku. [7]) sch. [8]) sch. [9]) otyatu byti boy ſe neb zialarzem. [10]) proſtrzedku. [11]) sch. [12]) sch. [13]) wlaſtnima. [14]) pohanee zidee. [15]) totiz. [16]) hrzyſſny w hrzyſſe. [17]) vwrzena. [18]) boy ſye (sch.).

B czzynim, toczziſſto [19]) kterak hubeny gſu, kterzizz ſye odchylugi od czeſty [20]) ſprawedlnoſti Opiet gyny werſs:ε) Cziceſarzowym przikazanỹ, toczziſſto przikazanim naſſeho pana gezukriſta, bude przikazanye a duom naſs wieczzny, aczz dobrzie a ſwatye [21]) ſluzziti budem.[22])

CIV.

O trzieech ochechulech.[1])

Czzte ſye, zze trzi ochechule na gednom oſtrowie byli gſu, a ſladke zpyewanye rozliczznymy obyczzegi zpyewali gſu. Gedna zpyewala hlaſſem czzlowieczzim, Druha na piſſtyalku, Trzyetye na ſtrzmen hudla geſt. Ty giſte myegyechu [119 a] twarzi zzenſke, krzidla a nehty ptaczzie, wſſechny lodye ztopili gſu a wſſechny obtyezzene ſnem wztrhali [2]) ſu. Tehdy wuodcze tak [3]) rzieczzeny vlixes potrziebie myel weſti ſye, y [4]) kazal ſye k zle lodi przi-prawiti nebo [5]) przywazati, a vſſi geho dobrzie [6]) vtwrditi, a tak [7]) bez ſſkody ſe wſſemy ſwymy vſſel geſt,[8]) A ty giſte ochechule wlnamy ztopill.

Duchownye:[9])

NAymyleyſſi! Skrze ochechule morſke ſwiet tento znamena ſye, kteryzz vſtawiczznym zamuczenim wlnamy hyba ſye.[10]) Trzi ochechule, kterezz [11]) ſladkym zpyewanim plawiecze ſye a [12]) obmyekczugicze myſli lidſke [13]) w ſyeň [14]) czzlowieka vwuodye, gſu trzi rozkoſſi, kterezz w hrziech czzlowieka przipraw-ugi a ſrdcze lidſka w ſyen [15]) ſmrti vwuodye. Prwnye,[a]) [16]) kterazz zpyewala [17]) czzlowieczzim hlaſem, geſt lakomſtwie, kterezz ſwym poſluchaczzô tohoto ſwieta zpyewa zpyewanye mnohe, kterymzzto [18]) zlym zpyewanim ſrdcze lakomeho oklamano bywa, azz geho ſmrt zayde. Druha[b]) [19]) tyelo geho roztrha, kterazz zpyewa na piſſtyalku. Piſſtyalka geſt chluba, kterazzto [20]) ſwym wydawa toto zpyewanye: Mlady gſi a kraſny, maſs ſye kraſſie wſſem vkazati, yzzadnemu [21]) neodpuſſtiege, ale wſſeczky potlaczz, kterezz przemoczi mozzeſs. kdyzz zabigeſs nyekoho, dyegitſ, zze gſi dobry rytierz, a [22]) tehdy budeſs poczztywy, a ode wſſech budeſs chwalen, a [23]) dobrym nazwan budeſs.[24]) Trzietie[c]) [25]) ochechule, kterazz [26]) zpyewa na ſtrzmen, geſt ſmilſtwuo,[27]) kterezz ſwym naſledugi [119 b] czim take wydawa zpyewanye: Mladecz gſi ſilny, ſ dyeweczz-

ε) Opiet — werſs (červ. podtrž.).
a) Prw (červ. podtrž.). b) (červ. podtrž.). c) (červ. podtrž.).

M [19]) totiz. [20]) czeſt. [21]) a ſwaty Acz dobrze. [22]) ſluzily ſme.

CIV. [1]) (bez náp.). [2]) ztrhaly. [3]) (sch.). [4]) tudy wzeti; ſye y (sch.). [5]) przipraviti nebo (sch.). [6]) owſſem [7]) sch. [8]) s ſwymi wſſel; wſſemy (sch.); geſt (sch.). [9]) sch. [10]) wlhnami ſe hyba. [11]) kteryz. [12]) sch. [13]) (tato dvě sl. sch.). [14]) w ſen. [15]) w ſen. [16]) (sch.). [17]) zpiwala gt. [18]) mnohe muſyſs ſebrati abychom mohly cztnoſt tweº gmena rozſſirzyti Takym. [19]) A tedy. [20]) kteraz. [21]) kraſen wſſem vkazati yziadneº. [22]) a (sch.). [23]) budeſs — a (sch.). [24]) dobry budeſs nazwan. [25]) sch. [26]) Kteraz ochechule. [27]) Strzmen ta hudba gt ſmilſtwo.

kamy hray, Potom w ſtaroſti budeſs treſktany zzeny.[28]) Nebo nycz wiecze B
vmyſl czzlowieczzi od boha newzdaluge,[29]) nezz miloſt zzenſka. A ty wſſeczky ochechule[30]) krzidla myeli gſu ptaczzie, nebo wzzdyczky gſu w neuſtawiczznoſti zzadoſti ſwyetſke. Nehty take myegyechu ptaczzye, kterezzto[31]) k hrziechu przitrhugi a ku[32]) pekelnim mukam popadugi. Vlixes geſt mudry czzlowiek, kteryzz geſt[33]) czziſty na tomto ſwietie a[34]) plawi ſye bazny bozſku k drzyewu koncze lodye prziprawuge ſye,[35]) toczziſs k krzizzi kryſtowu, a vſſy od hrziechow odwazuge,[36]) aby gedyne kralowſtwie[37]) nebeſkeho zzadal. Tehdy ochechule potopeny budu. Nebo zzadoſti zle[38]) ſkrze ducha ſwateho od nyeho odluczzeny gſu,[39]) A tak vchazegi nebezpeczzenſtwie, a po wityezſtwi dochazegi radoſti wieczzne, kterezz nas dowed[40]) buoh otecz, ſin y duch ſwaty.

CV.

O murzenynu.[1])

Czzte ſye w zzywotech ſwatych otczow, zze nyekteraky puſtennyk[2]) widyel geſt murzenyna w nyekterakem leſe drwa podtynagicze, a ſwazanych[3]) pokuſſel zdwihnuti. A[4]) kdyzz geſt widyel, zze gſu byla tyezzka, tehdy[5]) rozwazal gye[6]) a wiecze przilozzil. A kdyzz[7]) wiecze byla wazzna, geſſtye wiecze przilozzil, a vczzynyl geſt[8]) gye tak tyezzka, zze nykakezz gich pozdwihnuti nemohl. A tak ſye ſam brzemenẽ zabil. A ten puſtennyk[9]) dale ſſel, y[10]) widyel gednoho,[11]) zze w [120 a] nyekteraky[12]) ſud dyerawy[13]) wuodu z ſtudnycze lel, a wuoda wzzdy z nyeho wen tekla,[14]) nebo pln dyer byeſſye.[15]) A wſſak on toho[16]) nalewanye neprzieſtal geſt. Potom[17]) dale geſt ſſel, a[18]) ay, dwa muzzie k branye mieſta ſye priblyzzowachu, kterazzto drzewo dluhe przed ſebu gſta neſla,[19]) a geden druhemu nechtiel poſtupiti, a tak zze gſta oba wnye oſtala.

Duchownye:[20])

NAymyleyſſi! Murzenyn, kteryzz rozmaha brziemye drew, geſt kazzdy czzlowyek, kteryzz wzzdy rozmaha brziemye hrzyechow, a koneczznye tyezzkoſti hrziechow ſtiſſtyen bywa k ſmrti wieczzne, a w zufalſtwye vpadna pokanye neplny. Ten take,[21]) kteryzz wodu w ſud dyerawy wlewa,[22]) geſt ten, kteryzz almuzznu nebo gine dobre ſkutky czzyńy pro chlubu ſwietſku, a ty ſkutky dobre[23]) tak ztrati. A protozz pſano geſt: Shromazdil penyeze

---

[28]) treſktati zieny. [29]) newzdaluge od Boha. [30]) A ty — ochechule (sch.). [31]) Neb M
kterez. [32]) przyprawugy nebo przytrhugy k. [33]) sch. [34]) sch. [35]) konczy lodij przywazuge. [36]) otwraczuge. [37]) sch. [38]) sch. [39]) sch. [40]) (za tím jen) etc.

CV. [1]) (bez náp ; na okr.:) Dnica 6 poſt S. Trinith. [2]) sch. [3]) ſwazaw. [4]) sch. [5]) sch. [6]) sch. [7]) sch. [8]) sch. [9]) on gt. [10]) sch. [11]) sch. [12]) w (sch.) niekaky. [13]) sch. [14]) a nalyt ze dna tekla. [15]) ſud gt byl pln dier. [16]) sch. [17]) sch. [18]) ſſel gt; a (sch.). [19]) neſla ſu. [20]) sch. [21]) sch. [22]) wleewa wodu; w ſud dyerawy (sch.). [23]) sch.

B a puſtil gye w pytel dyerawy. Ten ſhromazzdyuge,[24]) kteryzz dobre[a]) ſkutky czzyny, a potom zlymy ſkutky poſſkwrny. Ale ta dwa, geſſto gſu neſli drzewo przed ſebu, Ty gſu, kterzizz neſu tyezzke[25]) brziemye pychy, kterzizz geden druhemu vſtupiti nechcze, a tak[26]) w branu mieſta[27]) wnyti nemohu.

CVI.

O Pompeyowy Czyeſarzy.[1])

POmpeius vſtawil za zakon, zze kazzdy rytyerz po ſmrti ſwe aby w uodyeny ſwem ſchowan byl. A ktozzkolywiek by ſ mrtweho odnyeho[2]) ſwlekll, aby ſmrti vmrzel. I[3]) ſtalo ſye geſt, zze nyekterake mieſto dobre od nyekterakeho krale vkrutneho bylo geſt oblezzeno. A okolo [120 b] mieſta lezziechu ſtrazze mnohe, kterezz polozzil geſt ſkrze mnohy lid,[4]) zze mieſto to bylo geſt w nebezpeczzenſtwi k ztraczeny. A[5]) myeſtyene gſu ſye welmi bali, zze oſtati nemohli, kdyzz tak w nebezpeczznoſti przebywachu. Tehdy[6]) nyekteraky[a]) rytierz ſtateczzny a ſmyely wſſel geſt do mieſta[7]) a mieſta y myeſſtyan welmi zzelel, proto zze geſt gye v welike nebezpeczznoſti widyel. A[8]) myeſſtyene kdyzz gſu geho ſtateczzneho vzrzeli, k nyemu gſu prziſtupili a rzekli: Pane, pomoz nam! Ay, widiſs, w kterakem nebezpeczzenſtwi gſme. A on gim dye: Naymyleyſſy! od te nebezpeczznoſti nemozzete zproſſtyeny byti, gedine ſkrze rucze mocżne. Obkliczzeny gſte neprzately ſwymy,[9]) a ya, yakozz widyte, odyenye nemam, a proti neprzatelom waſſim mnye geſt nepodobno bez odyenye boyowati.[10]) A protozz nemohut wam ſpomoczi. Tehdy[11]) geden mudrziecz to vſlyſſaw, rzekl gemu taynye:[12]) Pane, w malych dnech nyekteraky rytyerz vrozeny w hrobye gednom[13]) polozzen geſt a pochowan, a w dobrem odyeny. A[14]) kdyzz by odyenye geho wzal,[15]) ſ nymy by boyowati mohl, a nas by[16]) od ſmrti mohl[17]) zproſtiti. On to vſlyſſaw gel geſt k hrobu mrtweho,[18]) a odyenye geho wzal a oblekl ſye.[19]) A vczzynyw to[20]) ſam k bogi gel, a wityezſtwie obdrzzal, a neprzately odehnal, a myeſto ode wſſye nebezpeczznoſti zproſtil.[21]) A vczzynyw to nawratill odyenye mrtweho, odkudzz byll [121 a] wzal.[22]) Neprzietele w nenawiſt gſu hnutý, zze tak ſtateczznye boyowal geſt, a tak gſu geho[23]) k ſudczi obzzalowali, zze proti zakonu geſt ſhrzieſſil, kdyzz geſt mrtweho z uodyenye oblupil. Tehdy[24]) ſudcze geho zawolal a gemu geſt rzekl, zze gſi[25]) proti zakonu vczzinyl, nebs

---

[a]) (ps.) dobry, (z) y (oprav.) e.

[a]) (ps.) nyekteraby, (z) b (oprav.) k.

M [24]) Ten (vynech.); Shromazdij ge. [25]) tiezku. [26]) a tak (sch.). [27]) mieſta nebeſkeho.

CVI. [1]) O gednom Rytirzy; (na okr.) Hendrycy. [2]) odienij. [3]) sch. [4]) mnohe ſtraze lezichu ſkrze mnohy lid polozil gt. [5]) w nebezpeczienſtwij k zatraczenij bylo gt; A (sch.). [6]) w nebezpeczenſtwij przebywchu; Tehdy (sch.). [7]) do mieſta wſſel. [8]) sch. [9]) Neprzyately ſwymi obklyczeni ſte. [10]) boyowati bez odienij mñe nepodobno gt. [11]) sch. [12]) vſlyſſew taynie gemu rzekl. [13]) sch. [14]) sch. [15]) wzel A. [16]) sch. [17]) sch. [18]) vſlyſſew k hrobu mrtweho gel. [19]) wzel a ſe oblekl. [20]) To vcziniw; A (sch.). [21]) wyzproſtil. [22]) To vcziniw odienij mrtweho odkudz wzel nawratil. [23]) a tak (sch.); Geho ſu. [24]) sch. [25]) gt.

mrtwemu odyenye wzal.[26]) A on wece k ſudczi:[27]) Pane, mam odpowiedieti, B
ze dwogeho[28]) zleho ale[29]) menſſie zle ma zwoliti. Zle geſt bylo proti zakonu
vczziniti, A wſſak wietczzie zle bylo geſt mieſto ztratiti a ſkrze nyeho od meczze
zahynuti. Ja[30]) netak ſproſtnye mrtweho odyenye zbawil ſem, bych ſobie
wzal,[31]) ale abych mieſtu pomohl.[32]) A[33]) vczzynyw wityezſtwie na temzz
myeſtye odyenye ſem polozzil. A kdyzz bych mrtweho myenyl oblupiti,[34])
odyenye bych zaſye nepolozzil. A protozz totť geſt znamenye widome,[35]) zze
ſem to pro obeczne dobre vczzinyl a ne pro ſſkodu mrtweho. I rzekl ſudce:[36])
Odpowied tato myeſta nema. A tato[37]) geſt przyczzina: Zlodyey gda k kra-
dezzi a podkopa duom;[38]) ſnad gemu przyekazzeno bude, aby nycz neodneſl.
A zdali podkopanye nenye zle? Ale on rzekl: Y toti, podkopanye take geſt
czzaſto dobre. Nebo tehdy pan tomu muozz widyeti tu, kdezz ſkryta geſt
nebezpeczznoſt geho. A to vzrzie y oprawi. Opiet doſti zgewnye widame, zze
kdyzz geſt geden duom w mieſtie zapalen, lepe geſt a bezpeczznyegye, aby[b])
ten weſſken duom byl zkazzen, nezzli by gyny domowe ſkrze [121 b] ten
oheń ſſkodu wzeli, a wſſeczko mieſto bylo by ſpaleno. A protozz tymzz oby-
czzegem menſſye zle geſt a[c]) dobre, abych ya odyenye mrtweho wzal a
mieſto abych obranyl, nezzli by mieſto ſ lidem bylo zkazzeno, a aby wſſichny
hrobowe mrtwych oblupeny byli. Sudcze to vſlyſſaw rzekl gim, kterzizz gſu
nań zzalowali: Ja yzzadne wynny nań nenalezam k ſmrti. Czo ſye wam zda?
A ony rzekli gſu: Wynen geſt ſmrti, brzo z zemie ſhlazen buď. A ynhed
przikazal, aby vmrzel. Pro kteruzz ſmrt ſtal ſye geſt placzz weliky v myeſtye.

Duchownye:

NAymileyſſi! Tento Cieſarz geſt otecz nebeſky. myeſto oblezzene geſt
ſwiet, kteryzz dawnymy czzaſy obkliczzen geſt byl dyably. A okolo nyeho
byli gſu mnozi hrzieſſy, pro kterezz czzlowiek byl geſt w moczi dyabelſke.
Rytierz ſilny a pyekny, kteryzz wſſel do mieſta, zagiſte geſt pan naſs gezus
kriſtus, kteryzz welmi pokolenye lidſkeho zzelel geſt. byl geſt pyekny a przie-
kraſne twarzi nad ſyny czzlowieczzye. Ten byl geſt ſilny, neb nenye gyneho,
kto by boyowal za nas, gedyne ty, pane naſs. Rytyerz tento, toczziſs gezus
kriſtus, vzrzew, zze myeſto, toczziſs ſwiet, nemozzieſſye zproſſtyen byti od
moczi dyabelſke, gedyne ſkrze boy, Sſel k hrobu, toczziſſto w zzywot blaho-
ſlawene panny marie, A tu odyenye rytyerze mrtweho, toczziſſto Adama na-
lezl, geho[d]) czzlowieczzēſtwie, w kterezz ſye oblekl, kdyzz pro nas byll geſt
[122 a] czzlowiekem, toczziſſto w tomto odyeny wſſeho czzaſu zdrawie ſweho
proti dyablu za nas boyowal, a wytyezſtwie obdrzzal, a wſſeczko pokolenye

---

b) (psáno pův.) nezzby, nezz (přetrž.) a (nadeps.). c) (nadeps.). d) (za tím ps.) zlorzie-
czzenſtwie (červ. a černě přetrž.).

[26]) Ze gt odienij mrtweho wzel. [27]) k ſudczi (sch.). [28]) dweho. [29]) sch. [30]) Ja pro ztra- M
czenij mieſta toho ſem vczinil abych netak. [31]) ſem – wzal (sch.). [32]) ſpomohl. [33]) A protoz.
[34]) oblupiti minil. [35]) znamenij wiedome gt. [36]) Sudcze rzekl; I (sch.). [37]) to. [38]) dom
podkopa. — Scházejí dva listy.

B lidſke od ſmrti wyeczzne zproſtýll. Ale zzyde neſſlechetny zawiſti hnuti gſucz geho ſu na mnohych wieċech obzzalowali, a tak aby ſmrti vmrzel, kdyzz gſu rzekli: Vkrzizzuy, vkrzizzuy geho! Ale ſudcze pilat przyczzyny ſmrti na nyem nemohl nalezti, a wſſak ſmrti ohawnu geho odſudil. On geſt odyenye zaſye polozzill, kdyzz geſt tyelo ſwe za trzi dńy odpoczzywati w zemi nechal. A protozz vzziteczzno geſt bylo pokoleny lidſke[v], aby on pokolenye naſſeho odyenye przyyal, nezzli by wſſeczko pokolenye lidſke wiecczznye zahynuti myelo. A protozz dye Cayphaſs: Potrziebye geſt wam, aby geden czzlowyek vmrzel za lid. A protozz vczzme ſye zzywoty ſwe oprawowati.

CVII.

O Newdyeczznem rzieczz.

Enucius kralowaſſe moczny welmi. kdyzz geſt gednu po Cieſarzſtwi gezdil, geden chudy geho potkal, doſti zpoſobene kraſy, a wſſak almuzzny proſyeſſye. I Rzekl gemu Cieſarz: Powiez mi, odkud gſi, a ktere geſt gmeno twe? A on rzekl: Aczzkoli nehodny ſem, awſſak czzlowiek waſs ſem, a w zemi waſſi narozen y odchowan ſem, a gmeno me geſt newdyeczzny. I rzekl Cieſarz: Bych wyedyel, zze by dobrim czzlowiekem byl, tobyet bych pomohl. A on dye: Pane, tobie to pod ſwu przifahugi ſlibugi. A tak [122 b] Cieſarz hnul ſye k myloſrdenſtwi, a geho geſt s ſebu domow poyal, a przi ſobye geho drzzall. A protozz w kratkem czzaſye tak dobrzie a mudrzie ſye v dwuora Czyeſarzowa myegyeſſye, a bohateho geho vczzinil. A potô ſkoro geho Marſſalkem wſſeho Cieſarzſtwye vczzynyl. A kdyzz tak powyſſen byeſſye, powyſſeno geſt ſrdcze geho, zze wſſem chudý naſile czzynyeſſye, a yzzadneho k nim myloſrdenſtwye nemyegyeſſye. Pak podle dworu Cieſarzowa v polu mily byeſſye nyekteraky les, pln zwierzi. A Cieſarz zgednal byll, zze w tom leſe byechu mnohe yamy vdyelany a hluboke, a ty byechu korzenim przikryte. I ſtalo ſye geſt, zze Marſſalek gednu progezdyeſſe ſye, a ſam do leſa gell, a ſrdcze geho pozdwyzzeno geſt, tak zze on naywietczzi byl by po Cieſarzowi. A tak na kony ſem y tam byehagye, zze do gedne hluboke yamy vpadl, a z te nykakezz nemohl wygiti. I Stalo ſye, zze take ten den geden weliky had w tuzz yamu vpadl geſt, a z te nemohl take wen wygiti. Tehdy Marſſalek ten zwolal welykym[a]) hlaſem, ale nycz gemu to proſpyeſſno nebylo, neb ho yzzadny neſlyſſal, neb od lidi daleko byeſſye. I Stalo ſye geſt, zze ten den take geden chudy, gmenem Gydo, do leſa ſſel s uoſlem, chtye drwa brati. a Marſſalek vſlyſſaw geho y zawolal a rzka: O naymyleyſſy, kto ſy ty? Poď ſem a pomoz mi z teto nuze [123 a] a z teto yamy. A ya tobie k ſbozzi pomohu. Gido to vſlyſſaw rzekl geſt: kto gſi ty, zze tak welmi wolaſs? A on rzekl: Ya ſem Marſſalek Cieſarzow, a przihodu ſem w yamu vpadl. A had weliky take po mnye w yamu vpadl, kterehozz ſye welmi bogim. A naymyleyſſi, ſlibugi tobye, zze kdyzz mi pomozzeſs z yamy, tehdy zaytra k ta-

[a]) (pod) yk (vyškrab. kaňka).

kemut ſbozzi pomohu, zze po wſſe czzaſy bohat budeſs. Chudy to vſlyſſaw, B
wzradowal ſye geſt welmye, Y dye: Ay, prowazek dluhy mam, ten tobye
ſpuſtim, ten tobie ſpuſtim a tyê ſye opaſs, aſ tye nahoru wytahnu. A tak
prowazek dolow ſpuſtil, a had, kdyzz prowazek vzrzel, geho ſye ſkoczzyw
przichyſtill. Ale chudy mnyel, by marſſalka tahl, y wytahl hada z yamy.
a had gemu ſye poklonyw pryczz odlezl. Potom Marſſalek wolaſſe: O nay-
myleyſſi, gyzz gſem hada zproſſtyen, prowazek opiet dolow proſim ſpuſſt
mi. A kdyzz to vczzinil, marſſalek ſye opaſal, a Gido geho nahoru wytahl.
A potom po tu dwu tak wytazzenu, Marſſalek ynhed na koń wſedl a zaſye
do Cieſarzowy ſyeny gel, a toho, czo ſye bylo ſtalo, yzzadnemu nepowiedyel,
ale zatagill. A kdyzz rano bylo, Gydo wſtaw k Cieſarzowu dworu ſſel a
na wrata potlukl. Tehdy wratny przisſed otazal geho, czo by chtiel? A on
dye gemu: Pro buoh rczi panu Marſſalkowi, zze ten chudy v wrat [123 b]
ſtogi, kteryzz geſt wczzera ſ tebu mluwil, a twe miloſti czzaka. Tehdy
wratny ſſel a marſſalkowi powiedyel, zwieſtuge gemu o geho przisſti. A on
odpowie: Gdi a rczi gemu ode mne, aſ brzo pryczz gde. A wratny przi-
ſſed, wſſeczka gemu ſlowa Marſſalkowa powiedyel. A Gido to vſlyſſaw, za-
mutyl ſye welmi a pryczz domow ſſel. Ale zzena geho tyeſſila gey a rzekla
gemu: Pokoren buď, a ſnad pan nenye prazden. Ale zaytra opiet pokuſs a
gdi k nyemu. A gido rano wſtaw y ſſel ke dworu, a yako drzewe na wratneho
tlukl, aby potrziebye ſwe zgednal yako prwe. A wratny miloſrdenſtwŷ gſa
hnut, k Marſſalkowi przisſtupyw y dye gemu: Pane mily, ten chudy v wrat
ſtogi wolage, kteryzz geſt wczzera zde byl, a proſy, aby ſ nym mluwil. A on
dye k nyeᵛ: Gdi a rczi gemu, aſ brzo gde pryczz, a przigde-liſ po trzietie,
zzett geho tak ztepu, azz gedwa choditi bude. Wratny to vſlyſſaw wſſeczko
Gidowi powiedyel, A on ſmuten gſa domow ſſel. Ale zzena yakzz mohucz
tak geho poſilowaſſe a dye gemu: Geſſtie geho po trzietie pokuſs, zdaliſ gemu
buoh lepſſi miloſt k tobye da Ta ſye rzieczz Gidowi ſlibila. A tak opiet rano
wſtal, a yako drzyewe wratneho proſil, aby potrziebye geho Marſſalkowy po-
wiedyel. A Marſſalek dye wratnemu: Mily, kteraka mi ſlowa noſiſs? wſſakt
ſem wczzera rzekl: Yakzz trzietie przigde, tak ho nenechâ. [124 a] A tak
ſa hnyewu naplnyen wyſſel wen a geho zbil, zze gednak geho mrtwa lezzeti
nechal. Zzena geho to vſlyſſewſſi, prziſſla s oſlem a geho domow wzala. A tak
nemoczen gſa gednak dwa myeſiecze lezzal. A [1]) potom gyzz zdraw gſa ſſel
s oſlem do leſa drzyewye ſbyerat yako drzyewe. A had ten, kterehozz byl
z yamy wytahl, w ceſtu gemu ſſel, w uſtech neſa kamenek maly, trogi barwu
okraſſleny: S gedne ſtrany bieſſye byely, a s druhe czzerny, a [2]) ſ trzietye
czzrweny,[3]) a przed Gidem gey polozzil. Tehdy [4]) Gido kamen wzal, a newyeda
geho moczi ſſel k gednomu mudrczi, kteryzz moczi kamenye znal, y [5]) otazal
geho, aby gemu mocz kamene [6]) powiedyel. A on kdyzz kamen vzrzel, rzekl
geſt: Ya [7]) tobie za kamen dam [8]) ſto zlatych. Ale [9]) on nechtiel kamene
prodati. I dye geᵛ mudrziecz: ktozzkolywiek kamen tento [10]) ma, trogi wyecz

---

CVII. [1]) Lezial tedy. [2]) biſſe czerny z druhe bily; a (sch.). [3]) cžerweny. [4]) sch. [5]) sch. M
[6]) kamene toho. [7]) sch. [8]) dam za kamen. [9]) A. [10]) tento kamen.

B obdrzzi a przebohaty bude, A[b])[11]) aczz kamen proda za menſſie penyeze, nezzli[12]) ſtogi, kamen ſye k nyemu nawrati, a rozmuozzie[13]) ſye w ſbozzy a we czti, a wzaczny bude bohu y lidem. Gido to vſlyſſaw radowal ſye, a na kratcze mocz kamene zemye, wladarzſtwie a mnoho dobreho dobude, A potom rytierzem vczzynyen[14]) byl, a bohatyeyſſyeho[15]) w tom[16]) kralowſtwi nebylo. Tehdy[17]) Cieſarz, kdyzz geſt tomu ſrozumyel, zze tak ſkrze mocz gednoho kamene obohatyel geſt, poſlal[18]) k nyemu, aby[19]) przigel. A kdyzz przigel, rzekl gemu Cieſarz: Moy mily, ſſlyſſal ſem, [124 b] zze draky[c]) kamen maſs, proſim tebe,[20]) aby mi gey prodal. A on dye gemu:[21]) Bozze toho[22]) neday, bych ya to vczzynyl, nebo ſkrze nyey[23]) bohat ſem. Tehdy[24]) Cieſarz wece gemu:[25]) Zwuol ſobye[26]) ze dwu gedno: nebo mi proday ten[27]) kamen, a nebo tye z Cieſarzſtwie wyzzenu. Gido to vſlyſſaw rzekl geſt:[28]) Pane, kdyzz tak geſt, yat[29]) tobie kamen[30]) prodam. Ale totť tobie[31]) powiem: nedaſſ-li mi toho, zaczz[32]) kamen ſtogy, kamen ſye ke mnye zaſye[33]) nawrati. Tehdy[34]) Cieſarz rzekl geſt:[35]) kdyzz tak geſt, Trzidceti Tiſiczow zlatych tobie dam.[36]) Tehdy[37]) gido penyeze wzal a Cieſarzowi kamen dall.[38]) Pak[39]) geden den Cieſarz Gidowi tayny e rzekl geſt: Mily, powiez mi,[40]) kdes kamen tento wzal? A on gemu zaſye dye: A[41]) kde geſt kamen, kteryzz ſem tobie[42]) prodal? I[43]) rzekl Cieſarz gemu:[44]) ya[45]) ſem ten[46]) ſchowal a[47]) polozzyl ſem gey[48]) podle pokladu meho[49]) draheho w me ſkrziſſy w dobre zawrziene.[50]) Gido gemu[51]) rzekl: Nenye tak. Ay, yat ſem tobye[d])[52]) powiedyel, zze[53]) ſye ke mnye zaſye[54]) nawrati, kdyzz bych geho dobrze[55]) zaplaczena nemyel; a tak ſye geſt ke mnye[56]) zaſye[57]) nawratil, a dnes ſem gey[58]) w ſwe[59]) truhle nalezl. A ay, ya gyey wam[60]) dawam, nycz wiecze zan[61]) nezzadagye, A tak kamen v was oſtane, a ginak nycz. I poczzal Cieſarzowi prawiti wſſeczko, kterak ſye geſt[62]) ſtalo, od poczzatku azz do koncze, kterak Marſſalek do yamy vpadl ſ hadem, A kterak geho welmi byti kazal, a zze od [125 a] hada za mzdu kamen wzal. Cieſarz kdyzz to vſlyſſal, zamuſila ſye[63]) wſſeczka trzyewa geho proti Marſſalkowi, I rzekl k nyemu: Ay,[64]) ſlyſſiſſ-li, czo Gido o tobie prawi? A on przieti nemohl. I rzekl Cieſarz gemu:[65]) O neſſlechetny, dobrzie naſledugeſs ſwe gmeno[66]) newdyeczzny, kdyzzs[67]) byl newdyeczzen tohoto dobrodienye. Ay, kteraka geſt wdyeczznoſt[68]) tobie myela byti, kdyzz geſt[69]) tye take[70]) byedy a[71]) ſmrti zproſtil, a tys[72]) pak[73]) geho za to[74]) byl gednak azz do ſmrti. Hubenczze, ay[75])

---

b) A (nadeps.). c) (omyl.) d) (za tím ps.) polozzil (podtečkov. a červ. přetrž.)

M [11]) sch. [12]) nez. [13]) rozmaha. [14]) sch. [15]) bohatſſiho. [16]) sch. [17]) sch. [18]) sch. [19]) y. [20]) sch. [21]) gemu dij. [22]) sch. [23]) ten. [24]) A. [25]) sch. [26]) sch. [27]) sch. [28]) sch. [29]) sch. [30]) kamen tobie. [31]) wam. [32]) zaczt. [33]) ſe ke mńe. [34]) sch. [35]) sch. [36]) tobie dam zlatych. [37]) sch. [38]) polozil a dal. [39]) sch. [40]) geſt — mi (sch.). [41]) on gt rzekl; A (sch.). [42]) wam. [43]) sch. [44]) sch. [45]) sch. [46]) Ten ſem. [47]) y. [48]) ſem gey (sch.). [49]) meho pokladu. [50]) dobrze zawrzeneº w me ſkryſſi. [51]) sch.. [52]) wam. [53]) zet. [54]) (sch.); wrati. [55]) sch. [56]) ke mńe ſe; geſt (sch.). [57]) sch. [58]) A gey ſem dnes. [59]) sch. [60]) ya (sch.); wam gey. [61]) sch. [62]) sch. [63]) ſu ſe. [64]) k niemu Ay (sch.) [65]) sch. [66]) gmena tweº. [67]) A tys. [68]) tohoto dobrodienye (sch.); Wdiecznoſt gt. [69]) tobie byla Kdyzt. [70]) z. [71]) sch. [72]) ty. [73]) ſy. [74]) za to (sch.). [75]) A.

zwierze nerozumne, toczziſſto had, gemu hodnu za to[76]) odplatu dall, a ty B
pak[77]) gſa rozumny, za dobre gemu ſy zle nawratill.[78]) A protozz twe wſſeczko[79]) dobre, nabytky y[80]) vrzad twuoy, dnes dawam[81]) Gidowi, a Marſſalkem geho[82]) mieſto tebe czzyny,[83]) a tye dnes obyeſiti[84]) kazzi. A tak ſye geſt[85]) ſtalo, zze wſſichny lide Cziefarzſtwie toho, vrozeny y nevrozeny, 5
vſlyſſewſſie ten ſud, welmi ſye gim dobrzie[86]) libilo. A ten[87]) Gido tehdy[88]) welmi mudrzie Cziefarzſtwie zprawowal, a ode wſſech mylowan byll, a tak[89]) zzywot ſwuoy v pokogy dokonall.

Duchownye:[90])

NAymileyſſy! Tento Cziefarz gieſt buoh, kteryzz wſſechno widi. Ale chudy tento newdyeczzny geſt czzlowyek, z zemye ſtworzeny, kteryzz[91]) nycz 10
od ſebe ſam[92]) nema, Jakozz dye Job:[e]) Nah wyſſel ſem z zemye.[93]) Ale buoh tohoto chudeho zwolil, a geho pana ragye y ſwieta vſtawil geſt,[94]) aby wſſeczko geho poſluchalo. Jakozz da[d] die:[f]) [125 b] Wſſeczko podlozzil gſi pod nohy geho. les znamenawa[95]) tento ſwiet, kteryzz geſt pln yam, toczziſſto byed. Ale czzlowiek powyſſowal ſye geſt,[96]) a protozz w dol vpadl, kdyzz 15
proti przikazany bozziemu yablka okuſil, A dobrze mozz rzieczzen byti newdieczzny. Had take, geſſto[97]) w yamu vpadl, znamenawa[98]) mudreho zpowiedlnyka pro dwogi wiecz. Nebo had neſe na yaziku drahu maſt proti gedu. Takezz[99]) zpowiedlnyk neſe w uſtech ſlowo bozzie, hrzieſſneho czzlowieka vczzye[100]) a k dobremu ſtawu dowuodye.[g]) W oczaſe had[101]) neſe ged po- 20
kanye. Takezz zpowiedlnyk ged pokanye ma[102]) dati hrzieſſnemu. Nebo pokanye ńyekterȳ lidem zda ſye ged, kterezz tyelu vtrpenye czziny, ale duſſi yaſnu vczzyny. Ale Gido, toczziſſto kriſtus, wytrhl marſſalka z yamy, kdyzz ſrdcze geho vmuczzenye pamatuge. ale hubeny czzlowiek newdyeczzen geſt panu naſſemu gezukriſtowi tehdy,[103]) kdyzz zakon bozzi zruſſuge. Gido byl 25
byt, takezz kriſt? bit bywa, kdyzz czzlowiek ſmrtedlnye ſhrzeſſi, nebo tehdy opiet kriſta krzizzuge. Had dal kamen trogi barwu okraſſleny, toczziſſto dobry kazatel nebo zpowiedlnyk cztny[104]) ſkrze dobre nauczzenye ſwateho piſma dawa kamen, toczziſſto kriſta, czzlowieku.[105]) Nebo yakozzto kamen trogi barwu myegieſſie, takezz kriſtus nayprwe byl byeli a pyekny, Jakozz dauid 30
dye:[h]) Przieſrafne twarzi nad ſyny czzlowieczzie; Opiet czzrny ſkrze vmu [126 a] czenye, Jakozzto ſye piſſe:[i]) Widieli ſme gyeho nemagiče twarnoſti.[106]) Opiet kriſtus byl czzrweny, a to pro krwe prolitye. A protozz ktozzkolywiek

---

e) Jakozz — Job (červ. podtrž.). f) Jakozz — die (červ. podtrž.). g) do (nadeps.). h) (ps.) Jakozz — dye (červ. podtrž.). i) Jakozzto — piſſe (červ. podtrž.).

[76]) hodnu za to (sch.). [77]) sch. [78]) gemu proti dobremu zle ſy zaplatil a nawratil. M
[79]) wſſeczko twe. [80]) y nabytky a. [81]) dam; dnes (sch.). [82]) geº Marſſalkem. [83]) vczinim. [84]) na ſſibeniczy obieſyti. [85]) sch. [86]) sch. [87]) (tato dvě sl. sch.). [88]) sch. [89]) sch. [90]) sch. [91]) sch. [92]) sch. [93]) z zemye (sch.). [94]) vczinil; geſt (sch.). [95]) znamena. [96]) sch. [97]) sch. [98]) A znamena. [99]) Takc. [100]) naucze. [101]) sch. [102]) koneczne ma [103]) A to. [104]) sch. [105]) czlowieka. [106]) twarznoſti.

B kamen tento w ſrdczi czziſtem noſiti bude, ten [107]) bude wzaczen przed angely y przed bohem,[108]) a ſlawu y cztnoſti korunowan bude, a wieczzny zzywot bude myeti.[109]) Ale tento kamen, toczziſſto kryſta, yzzadny [110]) nemuozz prodati ſam od ſebe, dokudzz przebywa w dobrem zzywotye. A protozz, ktozz bude chtieti Gidow zzywot naſledowaty, neſkonane dobre nalezne. Ale newdyeczzny a neſſlechetny na ſſibenyczi w pekle obyeſſen bude. Pane bozzie, zbaw nas toho zleho.[111])

CVIII.

O kupczy.[1])

DOmicianus kralowal mudry welmi, we wſſem ſprawedlywy, yzzadnemu neodpuſſtyeſſye. I[2]) ſtalo ſye geſt,[3]) kdyzz v ſtolu ſedyeſſe,[4]) przijſſel geden czzlowiek[5]) k branyc a potlukl. Tehdy[6]) wratny przijſſel a otazal geho,[7]) kto by byl? Rzekl ten giſty:[8]) kupecz ſem, a nyektere wieczy[9]) mam prodati k Cieſarzowyc potrzebye.[10]) Wratny to vſlyſſaw, geho puſtil ke dworu. I[11]) rzekl gemu Cieſarz: Mily, czo maſs prodati k uzzitku memu? A on odpowie:[12]) Pane, trzi mudroſti. y dye[13]) Cieſarz: kterak[14]) mi kazzdu mudroſt daſs? A on wece k nyeʸ: kazzdu dam[15]) za trzi ſta zlatych. Tehdy Cieſarz dye gemu:[16]) A nebudu-li mi mudroſti pak[17]) proſſpieſſny, tehdy[18]) penyeze ztratim. I[19]) dye kupecz: Pane, v waſſem kralowſtwi wzzdy przebywam; aczz ſye me mudroſti wam ne [126 b] budu hoditi,[20]) wratte mi mudroſti me, a ya wam penyeze wratim waſſie.[21]) Cieſarz dye geʸ:[22]) Dobrze prawiſs.[a]) Protozz[23]) powiez mi, ktere gſu to mudroſti, kterezz mi prodati chceſs? A on dye: Pane, prwnye mudroſt[b]) geſt[24]) tato: Czozz[25]) czzynyſs, mudrzie czzin a hleday ſkonanye. Druha mudroſt geſt tato: Nikdy neſchod ſ prawe[c]) czeſty pro ſtezku, aczz milugeſs zzywot ſwuoy. Trzietie geſt[d]) tato: Nikdy noczlchem[e]) nebyway w tom domu, kdezz geſt hoſpodarz ſtary a mlada zzena. Tyto trzi[f]) wieczi mycy na pamyeti, a dobrzie ſye tobie ſtane. A tak[26]) Cieſarz dal gemu za kazzdu mudroſt trzi ſta zlatych. A prwny mudroſt,[g]) toczziſſto:[27]) Czo czzynyſs, mudrze czzyn a hled[28]) ſkonanye, kazal[29]) wſſady pſati, w ſyeny, w komorzie y po ſtyenach y na vbruſyech[30]) y na ruſſye, latynye y obecznu rzieczzi. Potom pro geho ſprawedlnoſt[31]) mnozi ſu ſye

---

[a]) (za tím ps.) A on wece (přetrž.). [b]) Pane — mudroſt (pozdějším vyrudlým inkoustem podtrž.). [c]) Druha — ſpra (též černě podtrž.). [d]) Trzietie geſt (černě podtrž.). [e]) Nikdy noczlehem (černě podtrž.). [f]) (tato dvě sl. černě podtrž.). [g]) A — mudroſt (černě podtrž.).

M [107]) sch. [108]) przed Bohem y przed Angely. [109]) mieti bude. [110]) nizadny. [111]) Pane — zleho (sch.).

CVIII. [1]) O gednom kupczy. [2]) sch. [3]) sch. [4]) ſediel. [5]) sch. [6]) sch. [7]) czoby chtiel a. [8]) sch. [9]) sch. [10]) prodati kupeczſtwij ku potrzebie czyſarzowie. [11]) ke dvoru I (sch.). [12]) odpowiedie. [13]) Wecze. [14]) A kterak. [15]) k nyemu — dam (sch.). [16]) sch. [17]) sch. [18]) sch. [19]) sch. [20]) tobie nehodij. [21]) sch. [22]) wecze; gemu (sch.). [23]) A wece. [24]) gt mudroſt. [25]) Czo. [26]) A tak (sch.). [27]) (tato dvě sl. sch.). [28]) hleday. [29]) tu mudroſt kazal. [30]) po vbruſczych; y (sch.). [31]) ſprawedlywoſt.

ſmluwali, aby ho taynyc zabili. Tehdy s gednyem holyczzem gſu vmluwili na B
penyezich, zze kdyzz by bradu geho holil, aby gemu hrdlo ſrzezal. A on [32])
wzaw penyeze to vczziniti [33]) ſlibil. I [34]) ſtalo ſye, kdyzz holiti ſye chtyel,[35])
prziſſel holiczz, vmyl bradu Cieſarzowi a [36]) poczzal holiti; y [37]) vzrzel na
vbruſe [38]) napſano: Czozzkolywiek czzynyſs, mudrzye czzin a hleday ſkonczze-
nye,[39]) a byll to holiczz [40]) litterat. y myſlil: Aczz geho zabigi, konecz muoy
bude vkrutny, neb ſmrti ohawnu potupen budu. A protozz dobre [127 a] geſt,
abych toho koncze hledyel [41]) a od zleho vczzẏku przieſtal. A tak ſtal geſt
lek ſye,[42]) zze gemu brzitwa z ruku vpadla. Tehdy [43]) Cieſarz wece: Mily,
czo gye tobye? A on odpowiedye: O pane, ſmyluy ſye nade mnu! y [44])
poczzal gemu wſſeczko porzad prawiti. I rzekl gemu [45]) Cieſarz: Bud potom [46])
wyeren, yatt tobie toto [47]) odpuſſtyem. I [48]) zpomenul, zze prwnye mudroſt
gemu zzywuot zachowala.[49]) A potom ten Cieſarz [50]) mnohe zradcze na
ſſibenyczi obieſill. Opiet gyny Cieſarzowi [h]) neprzietele gemu zawidyeli a
myſlili gſu, kterak by [51]) geho zahubili. A weſpolek rzekli gſu: Tohoto [52])
dne pogede do takeho myeſta; ſchowaymezz ſye w leſe, przeſ kteryzz on
pogede ſtezku, a tu [53]) geho taynye zabieme. Ale [54]) Cieſarz ten den przi-
prawil ſye,[i]) aby gyel do toho mieſta. Tehdy [55]) kdyzz [56]) geſt gel przes geden
les [57]) obecznu a ſſyroku ceſtu, rzekli gſu nyekterzi ſluzzebnyczi ſ nym geducze
gemu: [58]) Pane, dobret geſt ſtezku gieti, nebo blizzſye [59]) geſt czeſta. tehdy [60])
Cieſarz ſam w ſobye myſlil: Druha mudroſt geſt, zze czeſty prawe pro ſtezku
nenecham, Ale czeſtu ſſyroku pogedu; a wy, kteryzz [61]) chcete, proto [62]) ſtezku
gedte a wſſezko przipravvte nam,[63]) nebť ya [64]) brzo przigedu. Tehdy ti,
geſſto [65]) gſu ſtezku geli, gſu od tyech zbiti, geſſto Cieſarzowi hrozili, neb ſu
mnyeli, by tu take Cieſarz [66]) byll mezi nymy. Cieſarz, kdyzz to vſlyſſe,[67])
myſlil geſt a rzekl: Ay, toť geſt mudroſt druha, kterazz geſt zzywuot muoy
zachowala.[68]) Ti giſti wydyewſſie [j]) ſye zklamany, ſmluwili ſu ſye, kterak by
[127 b] geho zahubili.[69]) Tehdy rzekl geden z ńych: Tento den bude noczo-
wati [70]) w tom mieſtie w gedne hoſpodye, w kterezz wſſichny moczny noczugi.
Vmluwme s hoſpodarzem, atť s geho [k]) [71]) zzenu za penyeze lehne. A kdyzz
Cieſarz ſpati bude, aby geho zabili a rytyerze, kterzi w komorze ſ nim [72])
ſpati budu, take [73]). Tehdy kdyzz Cieſarz do mieſta przigel a w hoſpodye te
ſye ſtawil, tehdy [74]) neprzietele geho ſmluwili gſu ſ hoſpodarzem y s zzenu
geho, kdyzz by Cieſarz ſpal, aby geho zahubili; a weliky gim penyez ſlibili
dati. Tehdy Cieſarz kazal k ſobie zawolati hoſpodarze toho domu. A kdyzz

---

h) Opiet — Cieſa (černě podtrž.). i) (za tím ps) A kdyzz (červ. přetrž.). j) Ti — wydyew (černě podtrž.). k) (nadeps.).

[32]) A on (sch.). [33]) to vczziniti (sch.). [34]) sch. [35]) ſe holiti miel. [36]) Cieſarzowi a M
(sch.). [37]) sch. [38]) vbruſczy. [39]) ſkonanij. [40]) to holiczz (sch.). [41]) hleďal. [42]) ſe tak. [43]) ze brzytwa geᵛ vpadla z rukuu; Tehdy (sch.). [44]) A. [45]) sch. [46]) Potom bud. [47]) tobiet to. [48]) A. [49]) Ziwot moy ſpaſyla. [50]) (tato dvě sl. sch.). [51]) aby. [52]) Toho. [53]) sch. [54]) sch. [55]) aby — Tehdy (sch.). [56]) A kdyz. [57]) przes geden les (sch.). [58]) geᵒ ſ nim geducze; gemu (sch.). [59]) blyże. [60]) sch. [61]) wy pro toto ktěyz. [62]) sch. [63]) sch. [64]) yat. [65]) ti ktéyz; Tehdy (sch.). [66]) kral. [67]) vſlyſſel. [68]) ſpaſyla. [69]) zabily. [70]) noczowawati. [71]) z; geho (sch.). [72]) ktéiz ſ nim w komorze. [73]) sch. [74]) sch.

B przifſel,[75]) Rzekl gemu Cieſarz: Y[76]) zdali maſs zzenu? neb ſye gemu ſtar zdal.[77]) A on odpowye:[78]) Y owſſem, pane! y rzekl Cieſarz k nyemu:[79]) Vkazz mi gi! A kdyzz geſt gi[80]) Cieſarz opatrzil, y[81]) zdala ſye gemu mlada, magicz let ſedmnaczet. Tehdy[82]) Cieſarz po weczzerzi zawolal k ſobie[83]) komornyka ſweho a rzekl gemu: Gdi a[84]) brzo ginde przipraw mi taynye poſteli, nebo zde nykakezz nelehnu. A tak Cieſarz taynye[85]) do gyne hoſpody ſſel a tu ſpal. A ſedm rytyerzow w komorzie lezzalo geſt, a hoſpodarz y zzena newiedyeli gſu, by Cieſarz wen wyſſel, ale mnyeli ſu, by ſ rytierzi w komorze ſpal. A[86]) o puol noczi neprzietele gſu w komoru weſſli a ſedm rytyerzow ſu zabili. A kdyzz rano bylo, Cieſarz po rytyerze poſlal a do te hoſpody przifſel, kdezz gſu rytierzi ſpali. Tehdy[87]) Starzecz rzekl: Pane, dawno[88]) ſu rytyerzi [128 a] wſtali a k wam[89]) gſu geli. A kdyzz geſt to hoſpodarz vzrzel, dywil ſye geſt,[90]) nebo geſt[91]) mnyel Cieſarze[92]) zabita. Tehdy[93]) ſye Cieſarz[94]) na Rytyerze tazal. A kdyzz geſt gye zbity nalezl, zamutil ſye welmi a ſam w ſobie myſlil: Gyzz trzietie mudroſt zachowala[95]) zzywot muoy. Y rzekl:[96]) Dobra hodyna byla ta, w kteruzz ſem dal penyeze me[97]) za tyto mudroſti. A ynhed ſtarcze toho s zzenu y ſe wſſi czzeledi na ſſybenyczy kazal obieſiti.[98]) A tak[99]) Cieſarz dluho zzyw byl, a tyto[100]) trzi mudroſti s ſebu chowal, a zzywot ſwuoy w dobrem ſkonal.[101])

Duchownye etc.:[102])

NAymileyſſi! Cieſarz tento muozz nazwan byti kazzdy krzieſtyan, kteryzz ma Cieſarzſtwie ſrdcze ſweho zprawowati y duſſe ſwe. Wratny v branye geſt dobrowolna wuole, kupecz, kteryzz przifſel k wratom, geſt pan naſs gezus kriſtus, podle one rzieczzi: Ay, ya ſtogim v wrat[103]) ſrdcze tweho a tluku. kteryzzto[104]) przifſel geſt,[105]) chtye trzi mudroſti prodati za trzi ſta zlatych, toczziſſto za duſſi twu. Nebo zlafit[106]) ſu cztnoſti duſſe twe. Prwnyc mudroſt geſt: Czozzkolywiek czzynyſs, mudrze czzin a hled[107]) koncze. To geſt, czozzkolywiek dobrze[108]) czziniſs, mudrze czzin a hleď koncze; To geſt, czozzkolywiek dobreho czziniſs,[109]) to prwe a zwlaſſtye ma byti pro buoh a ke czti geho; a we wſſem ſkutku twem znamenay konecz podle one rzieczzi: Rozpomynay ſye na buduczye twe, a na wieky neſhrzieſſiſs. Druha mudroſt:[1]) [128 b] Nerod czeſty obeczne opuſtiti.[110]) Czeſta obeczna geſt Czeſta deſatera bozzieho przikazanyc, kterezz maſs wzzdyczky chowati azz do ſmrti, a nykdy po[m]) ſtezcze zleho zzywota nechoditi, yakozz to czzynye kaczierzi; nebo tu bywagi lotrzi, toczziſs[111]) mnohe nebezpeczzenſtwye, kterazz gſu proti duſſi[112])

[1]) (Tato dvě sl. černě podtrž.). [m]) (ps) poczeſtye, czeſtye (červ. přetrž. a podtečk.).

M [75]) byl zawolan I zdal ſe gemu ſtar. [76]) sch. [77]) neb — zdal (sch.). [78]) wece. [79]) Czyſarz rzekl; y — kniemu (sch.). [80]) gy gt. [81]) y (sch.). [82]) sch. [83]) k ſobie (sch.). [84]) Gdi a (sch.). [85]) taynie czyſarz. [86]) sch. [87]) sch. [88]) dawnot. [89]) kams. [90]) sch. [91]) sch. [92]) geho. [93]) sch. [94]) Czyſarz ſe. [95]) ſpaſyla. [96]) (tato dvě sl. sch.). [97]) peniz moy dal ſem. [98]) obieſyl. [99]) A tak (sch.). [100]) ty. [101]) ſkonal etc. [102]) sch. [103]) k wratom. [104]) ktéyz. [105]) sch. [106]) zlatij. [107]) hleday. [108]) dobreho. [109]) a hleď — czziniſs (sch.). [110]) pro ſtezku opuſtiti. [111]) totizto. [112]) duſſe.

ſpaſeńy. Trzietie mudroſt[n]) geſt: Nemaſs odpoczzywati w domu ſtarcho. A [113]) B
ſtarecz geſt tento ſwiet, kteryzz ma mladu zzenu, toczziſſto [114]) marnoſt. Nebo
budeſſ-li w ſwietie odpoczzywati, maſs ſye bati ſmrti. Nebo yzzadny nemozz
bohu a ſwietu ſluzziti. Neprzetele, kterzizz ſye proti Cieſarzi ſmluwagi, to-
czziſſto [115]) kryſtu,[116]) gſu dyabli, kterzizz wzzdyczky czzlowieka myenye za- 5
biti, a nemohu-li ſami,[o]) ale [117]) naymu holiczze brady, toczziſſto tielo. Nebo
yakozzto holiczz holi wlaſy, takezz tyelo twe odgyma od tebe wſſeczky
cztnoſti, kterezzs[p]) na krzzſtu wzal. Ale kdyzz by myſlil o ſkonczzeny, to-
czziſs [118]) o ſmrti, Nebo newieme, kdy nebo kterak neb kteru ſmrti mame
ſńyti, A kdyzz by czzlowiek tak myſlil, odeſſli by od ńyeho wſſichńy zli 10
ſkutkowe. A protozz vczzme ſye tyechto trzi mudroſti chowati: Prwe, abychom
we wſſech ſkutcziech naſſich konecz wzali, Druhe, abychme po czeſtye zgewnye
chodili, to geſt [119]) deſatera bozzieho przikazanye, Trzietie, abychô w ſwietie
marnoſti nepowolowali.[120]) A vczzynyme-li tak, zzywuot naſs w dobrê konczi
dokoname. [129 a] 15

CIX.

O Adryanowi.[1])

ADrianus w rzymye kralowaſſe[2]) bohaty welmi, kteryzz ſobie pokoy vſtawil. A pod krumfeſſtê kopagicze nalezli gſu zlaty hrob, trzmy obruczzmy zlatymy obkliczzen. A taketo na nyê bylo[3]) napſanye: Vtratil[4]) ſem, dal ſem, ſchowal ſem, myel ſem, mam, ztratil ſem. Czozz ſem vtratil,[5]) myel ſem; czozz[6]) ſem dal, to mam. A ten hrob ſ tyem napſanim Cieſarz geſt wzal.[7]) 20

Duchownye:[8])

NAymileyſſi! Tento Czeſarz muozz nazwan byti kazzdy dobry krzieſtyan, kteryzz ma vſtawiti duom, toczziſſto ſrdcze bohu przipraviti,[9]) aby geho wuoli wzzdyczky plnyl, A kopati ſkrze czeſtu skruſſenye; A tak nalezti budeſs moczi hrob zlaty, toczziſſto ſrdcze plne cztnoſti ſkrze bozſku miloſt, ſe trzmy okrſſlky [10]) zlatymy, toczziſs ſ wieru, nadiegi a laſku. A [11]) tu byeſſe pſano: 25
Vtratil [12]) ſem. Powiez mi, Czos ztratil [13]) nebo dal? Odpowiez dobry krzieſtyan: Tyelo y duſſi w ſluzzbie bozzi. Druhe bylo geſt pſano: Zachowal ſem. Powiez mi, czos zachowal? Odpowiez: duſſi ſwu w dobrych ſkutcziech. Potô piſſe ſye: dal ſem. Czos dal? Odpowiez: [14]) miloſt bohu a blizznyemu ſwemu. Nebo w tyechto wieczech zalezzi weſſken zakon y proroczi. Potô piſſe ſye: Myel 30
ſem. Powiez mi, Czos myel? Odpowyez: [15]) hubeny zzywot, nebo w hrziechu

---

[n]) (tato dvě sl. černě podtrž.). [o]) (naps.) taynye, ſami (nadeps.). [p]) s (nadeps.).

[113]) A (sch.). [114]) totiz. [115]) czyſarzowi ſmluwugy totiz. [116]) proti kryſtu. [117]) taynie; M
ale (sch.). [118]) totizto. [119]) to geſt (sch.). [120]) nepowolyly.

CIX. [1]) O gednom hrobu. [2]) krałowal. [3]) A takezto biſſe; na nyem (sch.). [4]) Wratil. [5]) Czo ſem wratil. [6]) czo. [7]) wzel etc. [8]) sch. [9]) przyprawene. [10]) obruczi. [11]) sch. [12]) Wratil. [13]) czozs wratil. [14]) sch. [15]) Odpowiediel.

B ſem poczzat. Potō piſſe ſye: Mam. Czo maſs? Zagiſte vczzynyen ſem [129 b] rytierz bozzi, a prwe ſem byl ſluha dyablow. Potom piſſe ſye: Ztratil ſem. Czos ztratil? Zagiſte ſkrze zpowied wſſeczky hrziechy ſwe. Potom ſye piſſe: trpim, toczziſſto vtrpenye mam ſkrze pokanye za ſwe hrziechy, a protywen-
5 ſtwie rad trpim zde nebo w uocziſczy. Potom piſſe ſye: Czo ſem vtratil,[16]) to[a]) mam, toczziſs czo ſem vtratil[17]) w dobrych ſkutcziech, toho ſem ſam od ſebe nemyel, ale od boha meho, kteryzz mye wykupil, mam.[18]) Potom ſye piſſe:[b]) Czozz ſem dal, *to*[c]) mam,[19]) toczziſs czo[20]) ſem w tomto zzywotie dal ſkrze ſkutky miloſrdne, gyzz w nebeſkem kralowſtwi mam radoſt wieczznu
10 po tomto zzywuotie.[21]) A tak ſrdcze naſſe ſ tyemto piſmem bude-li moczi nalezeno byti, zzywuot wyeczzny wezme.

CX.

O gednom Rytyerzi.[1])

PTolomeus w rzymye kralowal bohaty welmi, w gehozzto kralowſtwi byl[2]) geden Rytierz nabozzny a welmi miloſrdny,[3]) kteryzz myegieſſie pyeknu zzenu,[4]) ale cizolozzieſſye a nechtieſſie oſtati ona toho.[5]) Rytierz to vznamenaw
15 zamutil ſye welmi,[6]) y zamyſlil do zemye ſwate giti,[7]) aby zzena geho ſwuoy zzywot[8]) w lepſſi promyeňyla. I rzekl k ny: Ma naymyleyſſie![a]) do zemie ſwate giti myenym; ſama[9]) ſye opatruy, a ſſlechetnoſt twu tobye poruczzyem. A kdyzz geſt na put ſſel, pany gyneho dobrzie vczzeneho mylowala a ſ nym cizolozzila. I rzekla ona k nyemu,[10]) to geſt k ſwemu mylownyku:[11]) kdyzz
20 by gednu wiecz mohl [130 a] vczzynyti, mye by za zzenu myel ſe wſſim mym zbozzym.[12]) A on geſt[13]) rzekl k ny:[14]) Mila, czo geſt to, geſſto bych myel vczziniti? Ale ona rzekla ge[v]: Muzz muoy do zemye ſwate ſſel, kteryzz mne newelmi miluge. kdyzz by geho ſkrze kteru mudroſt zabiti mohl w gyne zemy, tye bych za muzze pogela. A on rzekl gi:[15]) To ya dobrze vczzinym,
25 chczeſſ-li ma zzena byti.[16]) kterazz rzekla gemu:[17]) To ya[18]) vplnye ſlibugi tobye. Tehdy[b])[19]) on nyekteraky obraz rytyerzowym gmenē vczzynyl a yakozzto[20]) ſtyenu przed oczzyma ſwyma vſtawil, a za trzi dňy ſwu chytroſti a czzary[21]) obraz[22]) zaklel, kteryzzto tyelo rytyerzowuo wſſeczko zle zdrzzalo. Tehdy Rytyerz[c]) nyekaku[23]) vliczi ſſel. Y potkal gey miſtr virgilius,[24]) kteryzz
30 nań pilnye patrzil a rzekl k nyemu:[25]) Mily pane,[26]) tagemſtwie myel bych[27])

---

[a]) (nadeps.). [b]) (za tím ps.:) dal ſem czozz mam (červ. přetrž.) [c]) to (červ. nadeps.).
[a]) I — nay (černě podtrž.). [b]) Tehdy (černě podtrž.). [c]) Tehdy Rytyerz (černě podtrž.).

M [16]) wratil; to (sch.). [17]) wratil. [18]) sch. [19]) dal ſem czoz mam. [20]) czoz. [21]) mam po tom ziwotie radoſt wiecznu.

CX. [1]) O gedne arczybezecztne zienie etc. [2]) sch. [3]) miloſrdny byl. [4]) ktěyz pieknu zenu miegyſſe. [5]) Ale czyzolozſtwij oſtati nechtiſſe. [6]) welmi ſe zamutil. [7]) do zemie ſwate gyti zamyſlyl. [8]) ziwot ſwoy. [9]) a ſama. [10]) Ona k niemu rzekla. [11]) to — mylownyku (sch.). [12]) ſe wſſim mym zbozim miel. [13]) sch. [14]) k ny (sch.). [15]) Mila – gi (sch.). [16]) tedy żena ma budeſs. [17]) sch. [18]) Tot; ya (sch.). [19]) tobie ſlybugy A; [20]) yakzto. [21]) czarow; a (sch.). [22]) sch. [23]) niektáku. [24]) Myſtr Wirgilyus gey potkal. [25]) k niemu rzekl. [26]) sch. [27]) mam.

tobie powiedyeti. A on rzekl: Miſtrze, powiez mi,[28]) czo ſye tobye libi. A on B
dye gemu:[29]) Dnes hanebnu ſmrti vmrzeſs, nebudeſſ-li ode mne ſpomoczi[30])
myeti. Protozz wiez,[31]) zze twa zzena kurwa[d] geſt,[32]) a o ſmrti twe s czizzo-
lozznykem geſt o tobye[33]) vlozzila[34]) Rytyerz to vſlyſſew, zze o geho zze-
nye[35]) prawdu powiedyel, ynhed ſye geho przychopil[36]) a rzekl: O mily
miſtrzie, zachoway[37]) zzywuot muoy, a mzdu[38]) tobye vrczzenu dam. kte-
ryzzto[39]) dye gemu:[40]) Rad to vczzynim.[41]) Tehdy miſtr laznu z wuody[42])
horke v welike kadi gemu[43]) prziprawyty kazal. A kdyzz to prziprawili,[44])
kazal ſye gemu ſwleczi a w laznu[45]) wńyti, a zrczadlo gemu w rucze dal.
I rzekl gemu: Hled' [130 b] Hled[e]) pilnye[f]) w zrczadlo a vzrziſs dywne.[46])
A kdyzz rytierz[47]) w zrczadlo hledyel, tehdy[48]) miſtr virgilius w laznye[49])
w czzarziech czzetl. I rzekl k Rytierzowi:[50]) Mily, powiez mi, czo widiſs?
A on rzekl: Nyekterakeho muzze widim w domu mem,[51]) kteryzz polozzil
obraz z woſku na ſtyenye ke mnye podobny.[52]) Ale[53]) on dye: Czo pak
czzyny? Gyzz geſt wzal luczziſſtye, a wklada ſtrzelu oſtru,[54]) a chcze na obraz
ſtrzieliti.[55]) Tehdy dye Virgilius:[56]) Ty aczz ſwuoy zzywot[57]) milugeſs, kdyzz
vzrziſs ſtrzelu letieti k obrazu,[58]) wſſeczko tyelo ſwe v wuodye ſchoway
dotud,[59]) dokudzz tobye nepowiem. Tehdy Rytyerz, kdyzz vzrzel geho, an
luczziſſtie napyna,[60]) wſſeczko tyelo ſwe ſchowal pod wuodu.[61]) I rzekl[62])
gemu miſtr: Zdwihny[g]) hlawu ſwu a wezrzi w zrczadlo. A[63]) kdyzz to vczzy-
ńyl, rzekl k nyemu miſtr:[64]) Czo gyzz w zrczadle widiſs? A on dye: Obrazu
geſt nezaſtrzelil, ale ſtrzela w ſtranu ſſla, a protozz toho welmi zzele. I dye
miſtr k nyemu:[65]) Gyzz wezrzi w zrczadlo,[66]) czo czzyńy. A on dye: Gyzz
blizze k obrazu[67]) gde a ſtrzelu na luczziſſtye naklada, a chtye vderziti
k obrazu.[68]) I dye miſtr gemu:[69]) Vczzin yako prwe, aczz ſwoy zzywot[70])
milugeſs. Tehdy[71]) rytyerz, kdyzz vzrzel cizolozznyka[72]) luczziſſtye tahnuti,
wſſeczko tyelo ſwe v wuodye[73]) potopil. I rzekl gemu miſtr:[74]) Hled, czo
nynye widiſs. A kdyzz[75]) vzrzel, zze ſye opiet obraza chybyl,[76]) rzekl miſtro-
wi:[77]) Welmi przeliſs zzele, zze ſye obraza chybil,[78]) A rzekl geſt zzenye:[79])
[131 a] kdyzz po trzietie obraza nevhodim, ſmrti vmru.[80]) A gyzz gde welmi

---

[d]) Protozz — kurwa (černě podtrž.). [e]) (dvakrát). [f]) e (nadeps.). [g]) I — zdwihny (černě podtrž.).

[28]) sch. [29]) wece; gemu (sch.). [30]) Dnes ſyn ſmrti ſy gedno acz ſpomocz ode mne budeſs M
mieti. [31]) (tato dvě sl. sch.). [32]) Żena twa ḡt kurwa; zze (sch.). [33]) o tobie (sch.). [34]) zpuo-
ſobila. [35]) o żenie geho. [36]) przydrziel. [37]) ſpas. [38]) mzdut. [39]) ktẽyz. [40]) sch. [41]) tie vzdra-
wim; Tehdy (sch.). [42]) geᵛ laznu z wody. [43]) sch. [44]) vczinil. [45]) w lazni. [46]) Pilnie
w zrczadlo hled a diwne wieczy vzrzyſs. [47]) Rytirz kdyz. [48]) sch. [49]) w lazni. [50]) a k Ry-
tirzy rzekl. [51]) w domu mem widim. [52]) ktẽyz obraz z woſku ke mńe podobny na ſtienie
polozil. [53]) A. [54]) A on wecze Gyz luczziſſtie wzel a ſtrzelu Oſtru wklada. [55]) ſtrzelety.
[56]) Wirgylyus dij. [57]) Acz ty ziwot ſwoy. [58]) k obrazu letieti. [59]) sch. [60]) kdyz geᵒ lu-
cziſtie tahnucze vzrzel. [61]) pod wodu ſchowal. [62]) Rzek; I (sch.). [63]) Swu hlawu zdwihni
a w zrczadlo wezrzy; A (sch.). [64]) Miſtr k niemu rzekl. [65]) k niemu (sch.). [66]) w zrcadlo
wezrzy. [67]) k obrazu bliże. [68]) k obrazu vderziti. [69]) sch. [70]) ziwot ſwoy. [71]) sch. [72]) czyzo-
loznika vzrzel. [73]) (tato dvě sl. sch.). [74]) Miſtr gemu rzekl. [75]) Kdy; A (sch.). [76]) zze —
chybyl (sch.). [77]) miſtrowi rzekl. [78]) Diwnym obyczegem żelye ze obraza neuhodil. [79]) A zenie
rzekl. [80]) ſyn ſmrti ſem.

B blizko k obrazu,[81]) tak my ſye zda, zze by ſye nemyel chybiti,[82]) kdyzzt vderzy na obraz.[83]) Ale[84]) miſtr dye: Skry ſye yako drzewe, dokudzz tobie nepowyem. I ſtalo ſye, kdyzz[85]) rytyerz w zrczadlo wezrzel, widyel, zze cizolozznyk w uobraz[86]) nevhodyl, ale ſtrzyela nawratywſſi ſye[87]) geho mezi plicze a zzaludek vhodyla,[88]) a ynhed geſt vmrzel. A zzena ma pod lozzem mym gemu yamu vczzynyla a tu geho pochowala. Tehdy dye miſtr gemu:[h]) [89]) Wſtań brzo, a oblecz ſye w rucho ſwe, a pros za mye boha, a gyne[90]) odplaty od tebe nechczi, A potom waruy ſye zle zzeny.[91]) A on bohu dyeky wzdaw,[92]) do ſwe ſye wlaſty[93]) wratil. Tehdy kdyzz domow prziſſel, zzena geho ochotnye gey przywitala, A on gi[94]) to wſſeczko po nyekoliko dnech obnowil. Potom po otcze a po gyne przately poſlal, a mezi wſſemy dye: Naymileyſſi przetele,[95]) tatoť geſt przicżzyna,[96]) procz ſem po was poſlal. Ay, zzena ma ſmilſtwie czzaſto plodila[97]) geſt, a geſſtye horze, zze geſt ſmrti me hledala. Ale[98]) ona pod prziſahu przela geſt. Tehdy[99]) Rytyerz weſſken vczzinek ſmylſtwa prawil geſt gim a rzekl:[100]) Newierzite-li mi, podte a wiezte mieſto, kde[101]) geſt ten pochowan. A tak[102]) ony ſu do komory weſſli a pod lozzem pochowaneho nalezli. A ynhed ſudcze geſt[103]) zawuolan, a odſuzenye na ńy[104]) dal, aby[105]) vpalena byla. A tak ſye geſt[106]) ſtalo, a wſſeczky koſti [131 b] gegye ohnyem[107]) gſu na prach[108]) ſpaleny, A prach zlorzieczzeny v powietrzie geſt wſipan.[109]) A rytyerz poczzeſtnu pannu za zzenu ſobye[110]) poyal, a w dobrych ſkutcziech zzywot ſwuoy dokonal.

Duchownye:[111])

NAymyleyſſi! Czieſarz tento geſt pan naſs gezus kriſtus. Rytyerz geſt kazzdy czzlowiek, zzena geſt tielo twe zwlaſſtye,[112]) kterezz tolikrat hrzieſſy, kolikrat ſmrtedlny hrziech vczzyny. A[113]) czzlowiek to wida[114]) ma[i]) giti do ſwate zemye, toczziſſto do nebe, ſkrze ſkutky ſwate.[115]) A na czeſtye[j])[116]) tye potka miſtr Virgilius, toczziſſto ſſlechetny zpowiedlnyk, kteryzz hrzieſſne ma nauczziti. Ale cizolozznyk[k]) geſt dyabel. ten pozdwihuge obrazu, toczziſſto duſſe, ſkrze ſwietſku pychu a[l]) [117]) berzie luczziſſtie, toczziſſto ſwiet.[m]) Strziela oſtra geſt lakomſtwie, pycha, ſkrze kteruzzto ſtrzielu mnozi zbiti bywagi, Yakozzto geſt vkazano na luciperowi, kdyzz to[118]) ſtrziela k nyemu ſye geſt[119]) obratila a geho zabila. Obraz duſſe mozz[n]) dobrze byti z woſku. Neb yakozzto wuoſk rozpuſſtie ſye od horkoſti ohnye, takezz hrzyeſſny od obliczzege bozzieho

---

h) Tehdy — gemu (černě podtrž.). i) A — ma (černě podtrž.). j) A — ceſtye (rovněž). k) Ale cizolozznyk (též). l) a (nadeps.). m) (ps.) ſwiet toczziſſto (naznač. přemístění (//). n) Obraz — mozz (černě podtrž.).

M [81]) A gyz welmi blizko k obrazu gde. [82]) oklamati. [83]) na obraz vderzy. [84]) sch. [85]) A kdyz ſe ſtalo. [86]) obrazu. [87]) ſe nawratiwſſi. [88]) Vderzyla. [89]) sch. [90]) gynet. [91]) zlee żeny ſe waruoy. [92]) wzdal a. [93]) zemie. [94]) sch. [95]) sch. [96]) przyczina gt. [97]) czinila. [98]) Tedy. [99]) A. [100]) gym gt prawil a rzka. [101]) miſto wizte kdez. [102]) sch. [103]) sch. [104]) na ńy (sch.). [105]) aby ona. [106]) sch. [107]) sch. [108]) na prach ſu. [109]) rozſypan. [110]) sch. [111]) sch. [112]) wlaſtnij. [113]) Ktéż kolykrat hrzych ſmrtelny cżinij tolykrat czyzolozij; A (sch.). [114]) wieda. [115]) ſkrze ſkutky dobre do nebe. [116]) czeſtiet. [117]) sch. [118]) sch. [119]) sch.

ſkrze hrziech. A protozz czozz geſt vczzynyeno,[o]) aby nas dyabel nezaſtrzelil? zagiſte wendem do lazny.[120]) Tato lazna[121]) geſt zpowied prawa, ſkrze kteruzz ma oczziſſtyen byti ode wſſye[122]) mrzkoſti hrziechu. Ale dluzzny[p]) ſme drzzeti zrczadlo w rucze, toczziſſto ſwate piſmo a ſlowa bozzie vſtawena,[123]) a tak ſtrzely [132 a] dyablowy vgdem. tehdy kdyzz luczziſſtye[r]) dyablowuo nebo ſwiet proti duſſi twe ſhybano bude, a[s]) [124]) tehdy ſtrziela pychy nebo lakomſtwie nebo ſmilſtwie myne tye.[125]) A tehdy wſſeczko ſwe tielo wlozz w lazny zpowiedy, a wſſeczko zle[126]) zhyne, a nykdy neurazi obrazu duſſe twe. A kdyzz tak budeſs[t]) oczziſtyen, tehdy cizolozznyk, toczziſſto dyabel, zahyne. a oblecz ſye w rucho, toczziſſto w cztnoſti, kterezz gſi na krzſſtu przyyal, A gdi do domu ſrdcze tweho, a wytahny tielo cizolozznyka pokopaneho, toczziſſto zle zzadoſti. Potô zzenu ſwu ſpal, toczziſſto tyelo, ohnyem pokanye, aby koſti zpopeleli, toczziſſto zaſtarali hrzieſſy zahynuli. A tak ſkrze nahly wietr z ſrdcze horkoſti wyzzen. Potô poymy pannu, toczziſs tielo od hrziechow vczziſtyene, z kterezzto plodu,[127]) toczziſſto cztnoſty nowych[128]) dobudeſs. A tak wieczzny zzywot budeſs myeti.

CXI.

O ſwatem Euſtachiaſſowi.[1])

Byeſſie geden Rytyerz, gmenê libezny, doſti porzadny, kteryzz zzenu kraſnu myegieſſe a dwa ſyny. I[2]) przihodylo ſye gednu, zze na low gel. vzrzel z daleka gelena welikeho, a mezi rohy geho krzizz zlaty.[3]) A gelen obratyw ſye k nyemu rzekl: Czo mi ſye protywiſs? ya ſem kriſtus, na krzizzi pro tye vkrzizzowany. A on to vſlyſſaw ynhed ſ konye ſſedl, a na zemi kolenoma klekl, a miloſti proſil. I rzekl gelen:[4]) Wyberz ſobie gedno [132 b] ze dweho:[5]) nebo w mladoſti a nebo[6]) w ſtaroſti mnoha protywenſtwie muſis pro mye trpieti a pro gmeno me.[7]) kkteryzzto[8]) dye: Pane, w mladoſti buď wuole twa. A to rzek[9]) gelen zmiſal. A[10]) libezny domow gel. A ynhed s ſwu zzenu a ſe dwiema ſynoma krzeſt geſt[11]) przyyal a Euſtachius nazwan[12]) geſt. To vczzynyw wſſeczko geſt opuſtil,[13]) a zzebrat ſſli, a dyeti s ſebu wzeli.[14]) A k przyewuozu v nyekterake wuody prziſſli. A kdyzz przeſſli,[15]) przewoznyk od nych zaplatye[16]) chtiel, a on, czzym by zaplatil, nemyel. Przyewoznyk rzekl gemu:[17]) Zagiſte tobie prawim, zaplatyzz mi.[18]) A on poczzal geho

---

[o]) A — vczzy (černě podtrž.). [p]) Ale dluzz (černě podtrž.). [r]) kdyzz luczziſſtye (černě podtrž.). [s]) a (nadeps.). [t]) A — budeſs (černě podtrž.).

[120]) waydiem do laznie. [121]) laznie. [122]) wſſech. [123]) ſlowo bozij vſtawene. [124]) ſhybano bude proti duſſi twe; A (sch) [125]) wlozena bude. [126]) sch. [127]) toczziſs — plodu (sch.). [128]) tielo nowych cztnoſtij

CXI. [1]) O dwu wiernych w manzelſtwij. [2]) sch. [3]) A zdaleka welykeho Gelena a mezy rohy krzyz zlaty vzrzel. [4]) Gelen rzekl. [5]) Gedno ze dweho ſobie wyberz. [6]) nebo. [7]) pro gmeno me muſyſs mnoha protiwenſtwij trpieti. [8]) Ktéyz. [9]) To rzekl; A (sch). [10]) sch. [11]) sch. [12]) rzeczen. [13]) opuſtil gt. [14]) neſly. [15]) przyſſly. [16]) za przywoz zaplatye. [17]) sch. [18]) Zaplatiz mi zagyſtet dim.

B proſiti, aby gemu pro buoh odpuſtil. Ale przewoznyk gemu odpuſtiti nechtiel.[19]) Tehdy rzekl Euſtachius:[20]) Ay, dwie dyetatcze mogi,[21]) z tiech gedno wezmi ſobie.[22]) Przewoznyk rzekl: yzzadneho dyetete nechczi wzieti,[23]) Ale zzeny mi zde nechaſs, kterazz doſti pyekna geſt. Euſtachius, aczz nerad, zzeny geſt tu[24]) nechal a dyeti s ſebu wzal, gedno pod pazzdy a druhe na pleczzi,[25]) a tak ſmuten odſſel. A opiet k welike wuodye prziſſel, przes kteruzz myel giti,[26]) a pro hlubokoſt wuody gednoho dyetiete tu na brzyehu nechal, a druhe neſl przes wuodu na onu ſtranu.[27]) A kdyzz ſye nawratil, aby druhe przeneſl, A[28]) kdyzz na[29]) proſtrzied wuody byeſſye,[30]) llew prziſſed to dyetye wzal, drzewe nezzli geſt k nyemu przigiti mohl. Ale[31]) on welmi [133 a] ſmuten gſa k druhemu dyetieti ſſel. Ale drzewe nezzli k nyemu prziſſel, medwied[32]) gye polapyw do leſa byezzal. A[33]) rytyerz welmi plakal a rzekl: Byeda mnye! Neſſtyaſtny ten den, w[34]) kteryzz ſem ſye narodil; ſwu zzenu mylu[35]) a dwa mladencze ztratil ſem. Wſtal placzze a welmi[36]) ſmuten gſa, a ſſel czeſtu trzi dñy, azz do nyekterakeho kralowſtwie prziſſel, kterehozzto kral vſtawiczznu walku myegieſſe proti ginemu krali. A[37]) vzrzew kral Euſtachia ſtateczzneho rytierze, ſ nym ſmluwil, aby ſ nymy[38]) oſtal. Tehdy[39]) on bogye ſtrogieſſe a ke wſſemu geſt hotow byl, tak zze ſtateczznoſt geho wſſudy ſye rozmahala. Tehdy kral vzrzew geho ſtateczznoſt,[40]) haytmanem neb miſtrem nade wſſim zaſtupê geho vczzinil,[41]) a on ſye we wſſech wiecech welmi[42]) opatrnye myel. I[43]) przihodylo ſye, zze gednu do gednoho[44]) mieſtá s ſwym zaſtupem gel,[45]) w kteremzzto odpoczzynutie myel. Ay, nyekteraka zzena z kragin dalekych w temzz[46]) mieſtie w gednom domu odpoczzywaſſe, A po ñy dwa mladencze nahodu prziſſla, a w temzz domye hoſpodu byla, a yzzadny geden druheho neznal geſt. A[47]) kdyzz ſu ſpolu v weſeli ſedyeli,[48]) tehdy tato dwa mladencze[49]) mezi ſebu o mnohych wieczech mluwila, tak zze geden druheho tazal, odkud by byll.[50]) A on odpowiedyel: z daleke zemye ſem, yakozz mi ſye zda, zze[51]) maly ſem byll, kdyzz ſem do teto [133 b] zemye prziſſel, Awſſak[52]) tobye gedno powyê, zze otecz muoy byl[53]) Rytierzem, kteryzz lodi nayal, na kterezz on y matye ma y ya[54]) ſ bratrem[55]) byli ſme. Ale tak geſt chudy byl, zze materz mu od przyewozu dal w zakladye, neb nemyel, czzym by zaplatil. Potô[56]) otecz muoy mye a bratra meho s ſebu wzal. A kdyzz k gedne wuodye prziſſel, mne na brzehu nechal, aby bratra meho mlazſſyeho przeneſl. A kdyzz geſt geho na one ſtranye poſadyl a nawratil ſye, aby mye take przeneſl przes wodu, A drzewe nezz geſt ke mnye prziſſel,[57]) lew mye geſt polapil a do leſa ſe mnu byezzal.[58]) Paſtyrzi to

---

M [19]) nemiel. [20]) Tedy Euſtachyus rzekl [21]) moge. [22]) ſobie wezmi. [23]) wzeti nechczy. [24]) tu gt. [25]) s ſebu gedno pod pazi druhe na pleczy wzel. [26]) giti miel. [27]) przes wodu na druhu ſtranu neſl. [28]) Ale. [29]) v. [30]) wody byl. [31]) A. [32]) Nedwied. [33]) A (sch.). [34]) w nezciaſtny den; ten w (sch.). [35]) sch. [36]) sch. [37]) proti gynemu Kraly miegyſſe; A (sch.). [38]) ſ nim. [39]) A. [40]) Tehdy (sch.); Kral geº ſtatecznoſt vzrzew. [41]) gey nade wſſim zaſtupem vczinil. [42]) doſti. [43]) sch. [44]) gedno. [45]) gel ſe wſſim zaſtupem. [46]) w tem. [47]) sch. [48]) tato dwa mladencze ſediela. [49]) tehdy — mladencze (sch.). [50]) odkudby byl tazal. [51]) yakoz mi se zda ſem; zze (sch.). [52]) wſſel A wſſakt. [53]) moy byl gt. [54]) y ya (sch.). [55]) s bratrem mym. [56]) Protoz. [57]) przeſſel. [58]) ſe mnu (sch.); biezew.

vzrzewſſe ſe pſi ſu lwa hoňyli, a on mye z uſt powrhl. A od toho czzaſu B
w tomto mieſtie chowan ſem. Wiecze[59]) tobie prawiti nevmyem o ſwem po-
koleny. Ale[60]) zzena ta neznama, geſſto take do toho myeſta byla prziſſla,[61])
tu geſt hoſpodu byla, ale[62]) matye gich geſt byla a zzena Euſtachyowa;
kterazzto kdyzz geſt vſlyſſala tuto rzieczz, ſ weliku ſnazznoſti geſt gi[63]) tagila, 5
dokawadzz by druheho mladencze nevſlyſſela mluwiti.[64]) Potô druhy mlade-
necz poczzal mluwiti k towaryſſi ſwemu:[65]) Mily, taks mi powiedyel o przi-
hodye ſwe, A czo[66]) ſye geſt ſtalo o otczi a o materzi me[67]) a o bratru mem
gedynê. kdyzz geſt otecz muoy mye przes wuodu przenesl, a k bratru memu
ſye geſt nawratil, geho geſt lew wzal. A kdyzz ſye geſt [134 a] ke mnye 10
wratil, drzewe nezz geſt prziſſel, medwied mye geſt lapil, a paſtyrzi ſu za mnu[68])
byezzeli, a medwied mye geſt[69]) z uſt wypuſtil, a w teto vliczi a w tomto
domye[70]) ſem odchowan. Czo[71]) ſye geſt ſtalo o otczi a o materzi me, o tom
o wſſem nycz newyem. Tehdy[72]) matye, kdyzz geſt to vſlyſſala, zawuolala
gich a rzekla: Mogi mili, ya ſem ta zzena, we mzdye plawczziemu[73]) oſta- 15
wena, a wy gſte ſynowe[74]) mogi. y padla geſt k hrdlom gich, a przytulywſſi
gye rzekla: O ſynowe mily, ay, ſmutnu mye zzenu buoh nawſſtyewil, zze was
widim; a kdyzz by pan buoh byl tak miloſtywy, abychom otcze waſſeho
mohli naleznuti. Protozz podte po mnye a naſleduyte mne, zdalif mily pan
buoh ſ namy vczzyňy miloſt ſwu A tak welmi rano wſtali ſu, a matku ſwu 20
po mieſtie naſledowali ſu. Ay, Euſtachius knyezze rytyerzſke ſ welikym za-
ſtupem potka gye. A ona, kdyzz geſt geho vzrzela, na czzelo geho wezrzela.
Vzrzewſſi geho znamenye, to kterezz drzewe wzzdy noſil, Rzekla ſama k ſobie:
Wierzim bohu, zze toto geſt pan muoy Euſtachius. A ynhed geſt byezzela
k ňyev a rzekla: O pane, ſlyſs mye, raczzi-li ſſlechetnoſt twa. Proſim, powicz 25
mi, ktere geſt gmeno twe. A on rzekl gi: Euſtachius. k te rzieczzi na zemi
padla geſt. Tehdy Rytierz gye pozdwihl a rzekl: Pany, pany, czo geſt tobye?
kterazz *dye gemu:*[a]) O pane, ya ſem zzena twa, zezrzi na mye. A kdyzz
geſt na ny zezrzel, przede wſſim gi lidem poczelowal a rzka: [134 b] O pany
myla, powiez mi, kterak gſi z ruku plawczowu wyſſla. Odpowiedyela geſt: 30
kdyzz gſi ode mne odſſel ſe dwiema mladenczoma, zdwihlo ſye powietrzie
welmi welike, zze lodi y plawczzi w nebezpeczznoſti byli ſu, a ya ſem ſama
vtekla. A od toho dne mi buoh dal hoynoſt w gedle a w uodyewu. A opiet
poczelowal gi geſt a rzka: O pane bozze, ty, genzz czzynyſs dywne wieczi,
bych take mohl ſwe ſyny widyeti a gye myeti. kterazzto rzekla gemu: Powiez 35
mi, kterak ſye geſt ſtalo ſynom naſſim. A on gi geſt poczzal prawiti a rzekl
geſt, zze lew gednoho wzal a medwied druheho. A ona rzekla gemu: Synowe
tytf gſu, tezz prawili, yako ty, pane, prawiſs. y vkazala gemu ſyny. Tehdy
on od krale od puſſtyenye wzal, a odplatu podobnu od nyeho wzal, a do ſweho
kragye gel s ſwu zzenu y s ſyny ſwymy, a zzywot ſwoy v pokogi dokonall. 40

---

[a]) dye gev (červeně na vnitřním okraji naps.).

[59]) Wiczet. [60]) sch. [61]) pryſſla gt. [62]) sch. [63]) gy gt. [64]) mluwiti neſlyſſela. [65]) k to- M
warzyſſi ſwemu mluwiti poczial rzka. [66]) tez. [67]) sch. [68]) nim. [69]) sch. [70]) w tomto mieſtie
a domie. [71]) A czo. [72]) sch. [73]) Plawczy. [74]) 2 listy vytrženy.

Duchownye takto:

B NAymileyſſi! Tento rytyerz muozz nazwan byti kazzdy czzlowiek ſwietſky. Ale kdyzz by wezrzel, mohl by widieti lwa, toczziſſto boha mezi rohy,[b]) toczziſſto mezi dwyema zakonoma, kteryzz obratyl ſye k nyemu a rzekl: Nawrat ſye, nawrat ſye, toczziſſto duſſe hrzieſſna nawrat ſye, a yatt tye k ſobye przigmu. A protozz vczzin ty, yakozzt geſt vczzynyl rytyerz: ſed ſ konye pychy, a buď hotow ku pokany. A tehdy przigde oheň duchowny, a wſſeczky hrziechy twe ſpali. Ale na ceſtye tohoto [135 a] zzywuota muſiſs przes morze giti, toczziſſto ſwieta. Ilodi tato geſt zzywuot dobry. Plawecz geſt prelat. Zzena geſt duſſe, ſpogena tielu. Dwa mladencze gſu miloſt buozzie a blizznyeho. Ale czzaſto miloſt bozzye odyata bywa od ſrdcze czzlowieczzieho, Skrze lwa, toczziſſto ſkrze dyabla, a miloſt blizznyeho ſkrze medwieda, toczziſſto ſkrze ſwiet, yakozz widime, zze ńyekterzi wiecze ſwiet milugi. zze geſt ſin ſmrti otczowy, znamena, zdali by wſſim dyediczſtwim wladl. A tak miloſt blyzznyeho wſſeczka odyata geſt. Potom Rytyerz, toczziſſto dobry krzieſtyan, ma boyowati muzſky, aby odplatu wyeczznu wzal. A tak ſkrze paſtyrze, toczziſs kazatele, mali dowedeny gſu k miloſti bozzi a k blyzznyeho. A w gednom mieſtye, toczziſſto w Czierkwi ſwate, obraczugi ſye. Ale kterak zzena, toczziſſto duſſe, muzze poznawa? zagiſte ſkrze znamenye na czzele, toczziſſto aby ſye czzlowiek k bohu obratyl, a za wſſeczky hrziechy miloſti proſil. A tak do krage pogedu, toczziſſto do wyeczzneho zzywuota. Amen.

CXII.

O krali Waleryowi.

UAlerius kralowal w rzymye moczny welmi, kteryzz gedynku dczeru myel, kteruzz tak welmi mylowal, zze piet Rytyerzow zgednal, aby gye oſtrziehali. A nad tyemy pieti Rytyerzi ſtrazzneho gednoho vſtawil, Aczz by ktery z tyechto pieti Rytyerzow pochybil, [135 b] aby ſkrze ſtrazzneho nad tyem bylo pomſſtieno. Potom w gedne ſyeny gednoho pſa myegieſſe przywazaneho we dne, a w noczi byl odwazan, aby dworu oſtrziehal. I ſtalo ſye geſt, kdyzz Czieſarz do zemye ſwate gel, zawolal k ſobie marſſalka a rzekl k nyemu: Do zemye ſwate myenym gieti, tobie dczeru ſwu poruczzyem, aby na wſſech wieczech ſſtyedrze opatrzil a wyernye, tyemto pieti rytyerzom we wſſech potrzebach, tak aby yzzadneho nedoſtatku nemyeli, abych w ſwem nawraczeny zzalob na tye neſlyſſal. Take pſa tohoto dobrze oſtrzyehay, a czozzkolywyek z tyechto ze wſſech vczzynyſs, zrady ſtrazzneho rytierzow buď pilen. A vczziniſſ-li dobrze, w nawraczeny mem odplatu dobru wezmeſs. Rzek to wſſech pozzehnal a do zemye ſwate gel. Marſſalek wſſeczky tyto wieczi za maly czzas wiernye naplnyl. Potô ſkoro potrzeby wſſeczky, kterezz gſu byli k dyewcze y k rytyerzom, odyal. Tehdy ſtrazzny od Rytierzow geſt czzaſto treſktan, ale nycz geſt nedbal. Ale pſa rozkoſſnye geſt chowal, tak zze rzietiezi ztrhal a

b) (ps.) mezi roky, (z) k (oprav.) h.

byehall, kudy chtyel, a mnoho zleho vczzynyll. A protozz dyewka pro weliky B
nedoſtatek od mnohych geſt poznana, kterzizz gſu gi chowali. Ale Rytierzi
pro nedoſtatek mnohe kupcze lupili a kradezze czzinili gſu. Ale pſa bez
vwazanye dobrze chowal [136 a] a oſtrziehal. I [1]) Stalo ſye geſt, zze rzieczzi
prziſſli,[2]) zze Cieſarz ſye ma nawratiti. Marſſalek to vflyſſaw, welmi ſye lekl, 5
a myſlyw y[3]) rzekl: Nemuozz byti, bych ya nebyll obzzalowan ku panu
memu od dczery geho[4]) a od[5]) rytyerzow o mnohem mem[6]) przeſtupeny,
kterezz ſem vczzynyl. Ilepe geſt mnye ſamemu przedſtupiti a na ſye zzalowati
a miloſti proſiti. ſwlek[7]) ſam ſebe[8]) wſſeczko rucho ſwe kromye koſſile a
ruſcze byeleho, a v prawu ruku trzi prowazky[9]) wzal, a Cieſarzowi w czeſtu 10
ſſel. Tehdy[10]) Cieſarz, kdyzz geho z daleka vzrzel, dywil ſye, proczz w ta-
kowem odyewu[11]) proti nyev wyſſel. Ale kdyzz ſye przyblizzil, klek[12]) na
kolenu Cieſarze przywital. I [13]) rzekl k nyev Cieſarz: Mily, proczz gſi w takem
odyewu[14]) proti mnye wyſſel? Powiez mi, czo geſt to?[15]) A on rzekl: Pane,
nemohuſ wam prwe powiedieti, gedno prwe waſs vmyſl zwiem. A nade wſſeczko 15
gyne prwe miloſti proſim. Nebo pro miloſrdenſtwie gſem ſem prziſſel[16]) a
praczowal pod tyemto podobenſtwim. A Cieſarz dye gemu:[17]) Proczz neſeſs
tyto prowazky?[18]) A on odpowiedyel: Prwny prowaz k ſwazany mych ruku
a noh, dokawadzz krew newynde.[19]) Druhy prowaz k tazzeny mne k uoczaſu
konſkemu, dokudzz maſſo od koſti neodſtupi. Trzieti prowaz k uobyeſſeny 20
mne na ſſibenyczi tak dluho, dokawadż ptaczſtwuo nebeſke neprzigde, a
mozkem [136 b] hlawy me dokud nebudu[20]) poſileny. I[21]) rzekl Cieſarz:
tak pokornye mluwiſs a tak ſye hubeneho vkazugeſs, tobyet odpuſſtyem,
czozz gſi kolywiek proti mnye vczzinil. A protozz powiez bezpeczznye, czo[22])
maſs powiedyeti. Pane, dczeru waſſi gedynu, kteruzz k uoſtrziehany a k cho- 25
wany[23]) memu mnyeſs poruczzil, pro nedoſtatek muoy chleb geſt[24]) od
gynych zzebrala. Take rytyerzom, kterymzz z waſſeho ſbozzie myel ſem dati
potrziebu, gim ſem nedal, tak zze zlodyeyſtwye a kradezz ſu czzinili,[25])
chtyecze potrzebu myeti. Ale pſa przedobrze ſem chowal, tak zze rzietiezi
czzaſto ztrhal a mnoho zleho vczzinil. Cieſarz, kdyzz geſt tyto rzieczzi vflyſſal, 30
hnula gſu ſye w nyem wſſeczka trziewa[26]) geho. I[27]) rzekl: O neſſlechetny,
bych to byl prwe zwiedyel, ſmrti ohawnu byl bych tye zatratil.[28]) Ale proto
zze ſem tobye odpuſtil, nevmrzeſs, ale poſpyeſſnye[29]) gdi, a dczeru mu ſ ry-
tyerzi przywed ke mnye. Marſſalek brzo ſſel a dczeru w dobre rucho[30])
oblekl, a gi k Cieſarzowi przywedl, a pokoy s rytierzi vczzinil, A czozzkoly- 35
wiek ſſkody gyny[31]) myeli ſkrze nyeho, azz do naymenſſyeho wſſeczko gim
nawratil. Czyeſarz potom dczeru Marſſalkowi[32]) za zzenu dal, a Rytierze
k ſbozzi a ke czti przipravil. A tak Marſſalek po przeſtupeny s zzenu zzyw
dobrze[33]) byl, a oba gſta zzywot w dobrem dokonala.

CXII. [1]) sch. [2]) ze przyſſly ſu rzeczi. [3]) a (sch.); myſlyl a. [4]) sch. [5]) sch. [6]) a o mnohê M
gynem. [7]) A ſwlekl. [8]) s ſebe. [9]) oſydla. [10]) sch. [11]) w takem odiewie. [12]) klekl. [13]) sch.
[14]) ruſſe nebo odiewu. [15]) to gt. [16]) przyſſel ſem. [17]) sch. [18]) tyto trzy prowazy. [19]) do-
kawad newynde krew. [20]) dokud (sch.); budu. [21]) sch. [22]) czoz. [23]) k oſtrzyehanij a k od-
chowanij. [24]) sch. [25]) vczinily ſu. [26]) ſtrzewa. [27]) A. [28]) tie zabilbych. [29]) poſpieſſme. [30]) w rucho
dobre. [31]) gyne. [32]) Marſſalkowi dczeru. [33]) sch.

Duchownye etc.:[34])

B NAymyleyſſil Cieſarz tento[35]) geſt pan naſs ge [137 a] zus kriſtus. Ale dczera tak[36]) pyekna geſt duſſye, k[37]) podobenſtwi bozzemu ſtwuorzena, kterezz boh za ſtrazz dal[38]) pyet rytyerzow, toczziſs[39]) piet ſmyſlow. Strazze tyechto[40]) pyeti ſmyſlow geſt rozum, kteryzz ma gye zprawowati. Ale pes geſt tyelo zwlaſſtye.[41]) Marſſalek geſt czzlowiek, kteremuzz buoh wſſeczko dal k uoſtrziehańy,[42]) kdyzz gieſt gel do zemye ſwate, toczziſs[43]) do nebeſkeho kralowſtwye. Ale czzlowyek czzaſto przepuſſtye dyewcze, toczziſſto duſſi, zzebrati, To geſt[44]) z gednoho hrziechu do druheho vpadnuti, tak zze wſſech cztnoſti oblupena geſt, ktere gye[45]) na krzſſtu wzala. Rytierzi take, toczziſſto pyet ſmyſlow, pro nedoſtatek ſtrazzi y ſſlechetnoſty[46]) vczzynyeńy gſu lotrowe, toczziſſto widyenye widye, czo gye ſſkodlywe, Slyſſye neſſlechetne a ſlowa lzzywa, nepoczzeſtna a vtrhawa, A tak o gynych. Ale pſa, toczziſs[47]) tyelo, o kteremzz buoh menye dba, to dobrzie krmi, kdezzto od[48]) ſmrti, toczziſſto w temnoſtech tohoto ſwieta, ode wſſech hrziechow myeli by zproſtyeńy byti, aby mohli proti hrziechom czzaſto ſſtyekati we dne, toczziſſto[a]) marnoſti[49]) tohoto ſwieta vkrotiti. Ale czzaſto ſwazanye ſwe, toczziſſto bozzie przikazanye, zruſſye, kolikratzz ſmrtedlny hrzyech vczzynye. Ale nynye tak to[50]) geſt: kdyzz Cieſarz przijſti geſt k ſudu, Ale aczz mudrzi budeme, mame vczziniti tak, yakozz[51]) geſt vczzynyl Marſſalek: ſlozziti wſſechno rucho, toczziſſto ſtary zzywot, kromye koſſile, toczziſſto wiery, nadyegye a laſky, [137 b] A trzi prowazi s ſebu[b]) wzieti[52]) a ſ ńym ſye potkati.[53]) A neuczzynyme-li toho, zagiſte naſſi protywnyczi, toczziſſto hrziechowe a dyabel a tyelo,[54]) na nas zzalugi z wlaſſtim[55]) ſwiedomim. A protozz potkayme gey,[56]) kterak gſme dluho na tomto ſwietie, ſe trzmy prowazy. Prwny prowaz k nam przywazan geſt ſkruſſenye, kterezz ma ſrdcze naſſe przywazati y progiti, zze krew, toczziſſto hrziech, ſe wſſech ſtran wynde. A protozz ſkruſſenye prawe ſ vmyſlem doſti vczzynyenye weſſken hrzyech ſhlady. Druhy prowaz[57]) k wytrzzeny nas[58]) geſt zpowied, kterazz ma nas wytrhnuti od poczzatku zzywuota naſſeho azz do tyela tolik, zze maſſo zzadoſti rozdyeli ſye od koſti, toczziſſto[59]) od nas. Trzieti prowaz k uobyeſſeńy mne[60]) na ſſibenyczi tak dluho, dokudzz ptaczzi nebeſſczzy neprzigdu a mozku hlawy nebudu naſyczeny, toczziſſto doſti vczzynyenye. Jakozz dye Appoſſtol:[c]) Obyeſſenye zwolila duſſe ma, toczziſſto doſti vczzynyenye za hrziechy,[61]) dokudzz ptaczi nebeſſti, toczziſſto[62]) angele, budu namy naſiczeny. Swaty[63]) Mathuſs ſwiedczzi:[d]) Radoſt geſt angelom

---

[a]) (za tím ps.) proti (podtečkov. a podtrž.) [b]) (za tím ps.) wezmi (podtečkov. a přetrž.) [c]) Jakozz — Appoſſtol (červ. podtrž.). [d]) Swaty — ſwiedczzi (červ. podtrž.).

M [34]) (bez náp.). [35]) Tento Czyſarz. [36]) ta. [37]) ku. [38]) Buh dal za ſtraz. [39]) totizto. [40]) sch. [41]) zwlaſſtnij. [42]) dal wſſeczko k oſtrzehanij. [43]) totizto. [44]) to geſt (sch.). [45]) ktež gt. [46]) neſſlechetnoſtij. [47]) totizto. [48]) o. [49]) proti marnoſtem. [50]) takto. [51]) yako. [52]) wezmi. [53]) potkay. [54]) a tyelo (sch.). [55]) wlaſſtnim. [56]) gay. [57]) Prowaz druhy. [58]) sch. [59]) totiz [60]) k obieſſenij nas. [61]) nebeſſczzy — za hrziechy (sch.). [62]) totiz. [63]) Yakoz ſwaty.

bozzim etc. To[64]) geſt nakrmiti, toczziſſto ſwrchowanye[65]) ſye radowati. A[66]) B
aczz tak vczzynyme, buoh nam hnyew ſwuoy odpuſti. A tehdy mozzem dczeru
pogieti, toczziſſto[67]) duſſi k ſpaſeny, A obleczi ſye w naylepſſye rucho, to-
czziſſto[68]) w dobre cztnoſti, A Rytyerze, toczziſſto[69]) pyet ſmyſlow, ſkrze
pokanye odwuolati. Ale pſa, toczziſſto[70]) tyelo, myeyme [138 a] wzzdyczky
pod metlu. A kdyzz to vczzynyme, zzywuot wyeczzny obdrzzyme. k ktere-
muzz nas dowed buoh otecz y ſyn y duch ſwaty, wſſye geden hoſpodin.[71])
Amen. *Bud bohu czzeſt y chwala na wicky wyekow. Amen.*[72])

---

[64]) Tot. [65]) totiz ſwrchowanij. [66]) sch. [67]) totiz. [68]) totiz. [69]) totiz. [70]) totiz. [71]) wſſye — M
hoſpodin (sch.). [72]) Bud — Amen (sch.).

I.[1])

U .....hrzyſſye, ten lezy w zalarzy dyablowem. Ale otecz chce, bychom praczowali a gemu z wyezenſe pomohli. zagiſte ktozkoli vzitecznye kaze ſlowo bozy, zyſſczye bratra ſweho a wykupiti w bratru Criſta, genž geſt otecz naſſ. Alle maty, totizto ſwyet, neda czlowyeku gitỳ po kriſtowi w chudobye. neb ſlibuge mnoho a prawi: bez tebe nemohu ziw byti. acz kdy zwoliſs ſobye pokanỳ czeſtu, aby ſlel po kriſtowi, tehdy maty twa ſlepa, Totizto ſwyet, dye: Oſtan ſe mnu, zagiſte ya gſem tobye blyzni; vzywaymy zbozy, kterak geſt, y pozíwaymy ſtworzeny za ſwe mladoſti, a to bez meſſkany. Ale, naymileyſſi, gſy-li ty ſyn dobry y wdyeczny otcze ſweho, odpowyez te materzi, totizto bludnemu a ſlepev ſwyetu: wſſak kazkzkoli ſ gedne ſtrany, to geſt tyelê, gſem z zemye, wſſak po prwnyeyſſi y vſſlechtileyſſi ſtranye, to geſt po duſſi, gſem od iheſu criſta, gemuz ſem powynnyeyſſi wiecze nezli ſwietu. Protoz neczekanye ſtaroſti a ſlepoſti, Nebo taka obyet neny wzacznyeyſſi geſt Bohu nezly prawa. A protoz ſnazmy ſe, abychom ſpyeſlnye ſwoy zywot oprawily, w nyemz bychom mohly wyeczneho zywota dogity.

II.

O gorgoniuſſe czyeſſarzy. [1]

GOrgoniús czyeſſarz kralowal w Rzymſkem myeſtye, genz ſobye zenu kraſnu poyal byeſſe, kderazto gemu ſyna porodila. roſtlo dyetſe y ode wſſech milowano bylo. ale kdyz deſet let tomu giſtemu ſynu dokonalo ſye, vmrzela geſt czyeſſarzowna, mati geho, a poczeſtnye pochowana geſt, yakoz na ten rzad zalezy. Potom s obecznu radu czyeſarz gynu zenu poyal, kterazto ſyna drzewnye zeny nemilowaſſe, Ale mnoha protywenſtwi gemu czynyſſe. Czyeſſarz zwyedyew to, chtye ſye zenye ſlibity, ſyna wen z ſwe rzyſſe na vczeny poſlal, a kdezto w lekarzſtwi ſye vczyl a tak w nyem proſpyel, ze vczinyen geſt naylepſſie lekarz. Potô Czyeſarz vſlyſſaw, ze ſyn geho w vczeny welmi ꝑſpyel, zradowal ſe geſt welmi, a wſſak vpadl w tyezku nemocz. liſty poſlal po ſyna, aby, czymz nayſpyeſſe moczy bude, przygel a gey od nemoczy zleczyl. Tehdy ſyn, kdyz wuoli otczowye ſrozumyel, k uotczy przygel a gey welmi dobrze vzdrawil. Protoz powyeſt geho po wſſem kralowſtwye byeſſe, ze by miſterny lekarz [2] byl a mnohym od gich nemoczy pomahal. Potom take Czyeſarzowna, maczecha geº, az na ſmrt nemoczna byeſſe, a mnozy lekarzy byechu przywedeny, genz o gegie zdrawie byechu zuſali. Vſlyſſaw to Tiſarz, Syna ſweho proſyl, aby gy vzdrawil. alle on k geho ꝑſbye nechtiel prziwoliti. gemuz Czieſarz rzekl: kdyz tak czỳnyſſ, wen z meho kralowſtwye tye wyženu. Odpowiedye ſyn: vcziniſſ-li tak, neſprawedliwye ſe mnu vcziniſs. wſſak ty wyeſſ, ze wen z ſweho kralowſtwie ſ gegim nawodē byls mye wyſadil. Protoz otomnoſt ma nebo neliboſt byla geſt prziczyna boleſty twey. Tymz byehem przitomnoſt ma geſt prziczyna boleſty maczechy mey. a protoz nechczy gi lekarzſtwi dati. nebo bych ruku ſwu na ny wlozyl a nycz neproſpyel, mnye by porokowali.

I. [1]) (První list sch.)

y wecze otecz: Tyz neduh ma, yakoz ſem ya myel. Odpowyedye ſyn: Otcze, kakz koli U
geſt taz nemocz, ale ne tez przirozeny w tobye a w nyę. nebo czoz koli ſem ya tobye
vczinil, za wdyeks to prziyal. a kdyz ſem wſſel do twey ſynye, znamenitye polepſſils ſie.
alle kdyz mye maczecha vzrzy, pohorſſy ſe. Budu-ly ſ ny mluwiti, w bo [3] leſti ſe zazze.
dotknu-li ſe gy, bez ny bude. A protoz nycz lepe neproſpyewa nemocznym, nez leczenu
od toho byti, gehoz mylugi a geho zadagi. A tak takymi duowody odbyl nechuti otczowy,
a vmrzela gt maczecha geho.

Naymileyſſi! tento Czyeſarz muoz rzeczen byti adam, prwny otecz, genz rzyſſi
gmyegiſſe, totizto ray. w nyêzto myel chwalu y czeſt, a pana wſſeho ſwyeta gyey vſtawil
hoſpodín wedle dawydowa pyſma: Chwalu y czty koronowal ſy gyeg, hoſpodyne, a vſtawil
ſy gey na dyela ruku twych. Ten Czyeſarz poyal ſobye pyeknu zenu, totizto duſſi k obrazy
boziemu ſtworzenu, ſ nyzto porodil ſyna, totizto pana naſſeho ihû criſta, z ſweho tiela wy-
wedeneho, totizto k czlowyeczſtwie k uobrazu boziemu ſtworzenev. ale zena, totízto duſſe,
vmrze ſproſtnye mluwiecze pro hrzich, gehoz ſe dopuſtil. ynhed gynu za zenu ſobye pogal,
totizto zloſt, ſkrze kteruz z Rage wywrzen geſt a na ſwyetie tomto byednym poſazen,
kdezto w potu a w praczy zywot wedl. A ſyn buozy, genz byeſſe ſyn geho wedle tyeleſen
[4] ſtwye, z rzyſſe nebeſke pro geho zloſt ſtupil, ſ nebe, genz vczynyen geſt ſwrchny lekarz
naſs; ten lekarz wſleczkny nemoczy naſſe vzdrawil tak welmy, że powyeſt geho do nebe
y do zemye az y do pekla byezyſſye. Ale otecz adam tyezce nemoczen byeſſe ſkrze
hrzichu dopuſſczenye, na tyele y na duſſi. Na tyele, nebo ztratil ray, w nyemz by prze-
bywal a nykdy nicz zleho nečzyl; Na duſſi, nebo od boha byeſſe oddyelen. ale Criſtus
naylepe y take dokonale gey ſwym vmučenym vzdrawil. Ale maczecha, genz adam ſobye
vſnubil byeſſe, totiz dyabla s zloſti, gemuz poddan byeſſe y ſpogen, nykdy zdrawye ne-
chtyel. alle powyez mi, procz? a ponyewadz oba tuz nemocz myela, neb ſta oba ſkrze
hrzich nemoczna byla, geden vzdrawen a druhy nycz? k tomu ſe takto odpowieda: kakz
koli oba ſhrzeſſila, awſſak gynŷ a gynŷ obyczegem. nebo dyabel ſhrzeſſil bez pokuſſenye
y bez ponuczeni gineho. a ptoz neny tez w ních przirozenye. nebo po hrzyechu dyablowu
wſſyczkny ginÿ dÿablowe, genz gſu ſ nym vpadly, proti hoſpodynu zatwrzeny gſu, tak ze
ſweho hrzicha vzywati[1]) nechtye. Ale czlowyek ſkrze dyabla nawodem geho padl, a z hlyny
krzehky ſtworzen olegye [5] miloſrdenſtwie proſyl. Protoz pan naſs ſeſus xpûs nas vzdrawil,
ale ne maczechu, totiz dyabla Maczecha tato, totiz dyabel, genž z rzyſſe lidſke wyhany ſyna,
totiz ieſu xpâ — nebo przitomnoſt bozi w ſrdczich naſſich geſt przičzyna zmaty dyablowy —
Protoz vſyługe, yakz naywiecze muoz, od nas gey wyhnaty. Protoz ſnazmy ſe, acz by
ſkrze ktery hrzich byl wyhnan od nas, aby ſkrze ſkutky miloſrdne odwolan k uzdrawenie
nas od kazdeho hrzichu y nemoci duſſe. ſkrze nyez bychom ſobye obdrzeli wyeczny
zywot etc.

III.

Z**Domas bohaty welmy kralowal, genz turney** y kolbu welmi milowaſſe. Protoz
geden turney kazal prowolati, A ktoz by koli w tom turnem ſtatecznye ſe vkazal, odplatu
hodnu od Czyeſarze obdrzal by. Protož k tov mnozy turnemu przygeli. alle Czyeſarz zrzye-
dyl, aby rytierzy rozdyelenÿ bÿli, Tak ze ſ gedne ſtrany ſtatecznyeyſſi zrzidil a z druhe
ſtrany[1]) neſtatecznyeyſſi. a ty, genz prwe zrzyzeny byli, wſſeczky ſſczyty [6] ſwe na gednê
myeſtye oddanê porzad zwieſſeli. a kdyz ſe to ſtalo, Czyeſarz przikazal, ze kdoz koli ſ gedney
ſtrany ſſczitu ſ prwnye ſtrany czehoz koli ſwem dotekl by ſe, ynhed ten, gehoz byeſſe
ſſczitu duotczeno, w turney wſtupiti myel. a gedna pâna k tomu wywolena geho w odyenie
obleczy myela, a ſ tym aby hral proti tomu, genz ſe geho ſczyta dotekl byeſſe. a prze-
mohl-li by gey w tey ghrze, ten den w kralowu korunu myel korunowan byty, a vedle

II. [1]) (za) v (otvor v papíru).
III. [1]) (za) stra (otvor v papíru).

U boku kralowa za ſtolem poſazen byty. Rytyerz nyekderaky, vſlyſſaw to ſnaznye a wſſeczky ſſczyty opatrziw, gednoho ſczytu, proti nyemuzto chtyel hraty, dotekl ſe. Zwyedyew to ten Rityrz, gehoz ſſczitu dotczeno bieſſe, ynhed ſe ſkrze dyeweczku kazal prziꝑwity ſtupyw, a proty nyemu yal ſe hraty. w kterezto hrzye hlawu geho ſtal, genz ſczytu geho ſmyel ſe duotknuti. Potom odplatu hodnu a wypowyedyenu od Czyeſarze obdrzal geſt.

Naymileyſſi! tento Czyeſarz geſt buoh otecz, genz turney miluge, kderyz proty dyablu boyowal. nebo ſtal ſe geſt w neby boy, totiz mezy bohē a mezy dyablem. A protoz ſwaty míchal y Angelowe boyowali gſu ſ dyablem. A drak [7] take boyowaſſe y angelowe geho a przemozeny gſu. ale buoh trzy ſczyty nebo znamenỹe, totizto mocz, genz geſt ſczyt ſynow, dobrota, genz geſt ſczyt ducha ſwateho, tyto trzi ſſczity nebo tato trzy znamenỹ polozy boh w gednom myeſtye k tomu oddanemu, totiz w czlowyeczſkem przirozeni, kdyzto ſtworzy czlowyeka k obrazu y ku podobenſtwi ſwemu. prwy czlowyek panowal wſſiem howaduom: ay mocz, genz geſt ſſczit otczuow; Opyet prwy czlowyek ſtworzen geſt, genz geſt myel vmyeni o wſſech wyeczech: ay mudroſt, genz geſt ſczyt ſynuow; Opyet prwy czlowyek ſtworzen geſt w miloſti a w laſcze bozieg a bliźnyho: Ay, ſczyt dobry ducha ſwateho. Ale zloſt ducha, totizto totizto we zlem zatwrzen, chtye boyowati proti bohu, przi-ſtupil [2]) k czlowieku, genzto trze ſſczity trzy bozſkych oſob byechu powieſſeny, a gednoho z nych ſwym kopym, to gt ſwu zloſti, dotekl. ne ſſczytu otczowa, to geſt ſczytu moczy, rzka: Budete-li giſti, budete yako bohowe moczny, Ani ſe dotekl ſczytu ducha ſwateho, rzka: budete yako bohowe dobrzy a miloſtny, Ale dotekl ſe ſczytu ſynowa, [8] rzka: Budete-li gyeſti z toho owoce, budete yako Bohowe, wyeduce dobre a zle. Protoz dotczeno geſt ſczytu ſyna boziho. ſluſſalo, aby buoh otecz, buoh wſſeho pokoge, ſyna ſweho poſlal, genz by zleho ducha za nas wyboyowal. toho ſyna bozieho w odyeni oblekla gedna panenka wywolena od boha, Totizto Panna Maria, z nyehozto czlowieczenſtwi przygal. S nyzto nas do wyeczneho ziwota racz prziweſti.

IV.

Polymíus w myeſtye babílonſkem kralowal, Genz trzy ſyny myel, kterezto welmi milowal. Protoz czaſtokrat na ſwey myſli przemitaſſe, kteremu by ſwe kralowſtwie po ſwey ſmrti poruczil. A tak mnoho myſlil, zawolal gich przed ſe y wece gim: ktery ge z was naylenyeyſſi, ten kralowſtwi po mey ſmrti oſede. Tehdy prwny wece: mnye kralowſtwi ma byti. a tento geſt dowod toho, ze tak gſem leny welmỹ, ze kdyz v wohnye ſedym, ſnaze ſe w ſwu nohu dam ozzeci, nez bych gi od ohnye odtrhl. Druhy wece: ya gſem hodnyeyſſi kralowſtwi, a toho dowodim takto: Acz bych myel prowaz na ſwem hrdle, [9] a ynhed myel odprawen byti, a bych oſtri a dobry nuoz myel w ſwey ruce, pro weliku lenoſt k uodrzezany toho prowaza ruky ſwey nezdwihl bych. Trzeti wece: pane, ya kralowati mam, nebo w lenoſti gyne przewyſſugi; kdyz bych na ſwem lozi lezal, a woda kapala ſkrze ſtrzechu na obye oczy mogi, pro przilíſſnu lenoſt nehnul bych ſe ſ loze na prawo ani na lewo. Vſlyſſaw to kral, kralowſtwi gemu odkazal, mage geho za nailepſſieho.

Naymileyſſi! kral tento geſt dyabel, gēz geſt kral nade wſſechny ſyny pychy. Skrze prwnyeho ſyna znamenawagi ſie podobnye pyſſny, genz przebywagi we zlem towarziſſtwi, gymzto y ſkrze kterezto wzdy ke zlemu ſe zapalugi. wſſak radyegi zwoli ohen pychy y hrzichu zaplalen byti, nez od takeho towarziſtwa oddyelen byti. Druhy ſyn znamenawa kazdeho czlowieka hrziſſneho; acz hrzichuow ſwich prowazy widỹ ſe ſwazaneho, ſ nymizto ynhed odprawen ma byti na pekelney poprawye, wſſak nechce prowazu hrziechuow [10] ſwych odrzezati nozem, totiz yažikem ſkrze ſwatu zpowied. Skrze trzetiho ſyna, na gehozto

[2]) (za tim ps.) p (přetrž.).

oczy, na lewe y na prawe, woda kapaſſe, znamenawa ſie podobnye ten, genz navczenie U o radoſtech rayſkych y o mukach pekelnych w rozumu mage, awſſak p lenoſt loże hrzychuow ſwych neopuſti, any miloſti a zadoſti k buduci odplatie na prawo obrati aný na lewo, aby hrzichuow želel, lekna ſe muk pekelnych a wieczney ſtraſti. buože, zbaw toho wſſech wiernych.

V.

Allexander kralowal, gêz panſtwíe wſſeho ſwyeta obdrzal. Stalo ſe gednu, ze weliky zaſtup druzyny ſebral a nyekterake myeſto oblehl, gêz na tom myeſtie mnoho rityerzuow y ginych mnohem wyecze ztratil beze wſſeho ranyenie a vrazu. Alle kdyz tomu welmi ſie diwiſſe, Miſtry y take mudrce ſwolal y rzekl gym: mili miſtrzi! kterak muož to byti, ze tak w nahle ritierzſtwo me beze wſſeho vrazu mrze? Tehdy ony: diw neny. geſt geden baſiliſcus nebo oſtrowid, wſſak geſt naylepe rzeczy morowid, ze zrakem morzi, na zdy tohoto Myeſta, [11] Gehoz zrakem ritierzy mru nakazený. Wece allexander: kteraky lek pti tomu morowidowi geſt? gemuz rzekli: przeczíſte a naylepſſie zrczadlo położeno geſt a wzdwizeno mezy zaſtupem a mezy zdy, ktez ten morowid przebywa. A kdyz ten morowid w zrczadlo wezrzy, obrazu geho zraky k nyev ſe obratí, a ynhed vmrze. a tak, yakz to vczynyl, hned myeſta dobyl.

Naymileyſſi! tiemz obyczegem ſwrchowany lek zdwyzenye nebo pychy geſt znameníe wlaſtnÿe krzehkoſti. nebo kdyz pychu czlowiek zagiſte nawaze, pohynuge. Ale kdyz znamena ſwu krzehkoſt y marnoſt, yako w zrczadle ſam k ſobye przigda, odkud prziſſel, kam gde a kteraky potom bude, A tak znamenagye ſwoy nedoſtatek pychu zazene y vmrtwi.

VI.

NYekteraky rítyerz byeſſe, genz myegiſſe hrad twrdy y pyekny, na nyemz dwa čzapy hnyezdyſſta ſye, a pod hradem byeſſe ſtudnyce czyſta, w nyzto czapowe obyczeynye ſe kupaſſta. Przyhodylo ſe, že ſamiczka mlade wywedla, a ſamecz przeſ zemy letyel, aby pokrm ſamicy a [12] dyetom przyneſ. ale kdyz geho doma nebylo, ſamyce bez nyeho dopuſti ſe czyzolozſtwa. a ynhed, drzewe nez ſamecz prziletyel, k ſtudnyci letyela, aby ſe zmyla, aby ſamecz na ny toho ſmradu neučzil. Ritierz, kdyz to vzrzel, dywil ſe tomu. Opyet druhe przihodylo ſe, ze czyzolozſtwi ſamyce dopuſtila ſe. Rityrz vzrzew to zahrazdyl ſtudnici, aby ſamyce nemohla ſe zmyti. Tehdy ona, kdyz zahrazenu ſtudnici vzrzela, do hnyzda wratyla ſe. Ale ſamecz prziletyew, vcžyw ſmrad na ny czyzolozny, letyel prycz. A wratiw ſe ſ mnozſtwym czapow, y yal ſe ſamyce ſcžypati a klwati az do ſmrti, a rytierz na to zrzy.

NAymileyſſie! tato dwa cžapy, ſamecz a ſamyce, gſu xpûs a duſſe. nebo duſſe geſt yeſu Criſtowa chot. a kolikrat koli dopuſty ſe czyzolozſtwa ſkrze hrzich, k ſtudnyci ſwate vtecz ſe, a bude zmyta a czyſta. Ale rityerz, genz ſtudnyci zahrazdyl, geſt dyabel, genz wzdy ſnazil ſe czlowyeku przekazety, aby nebyezal k ſtudnyci ſwate zpowyedy. Protoz kdyz xpûs, genz geſt ſamecz, w ſudny den nagde tye neznyta, totyz bez ſwate zpowyedy, bez pochibeny proti tobye [13] ſud wyda ſ Apoſſtoly y ſ gynymi ſwatymí, kterziz ſudity budu ziwe y mrtwe, a da gye k ſmrti na wyeczne zatracený, gehoz nas buoh vchoway.

VII.

Czte ſye o nyekterakem czyeſarzy rzymſkem, když ſobye dyelal ſyen, kopagicze nalezli gſu hrob w zakladye, zlatymy trzmy obruczy oblozeny. A take byeſſe na nyem pyſmo ſwrchu pſane: ztrawil ſem, zachowal ſê, dal ſem, myel[1]) ſem, wzal ſem, czoz ſem ztrawil etc.

VII. [1]) (To slovo červ. podtrženo).

U Naymileyſſi! tento tyeſarz muoz rzeczen byti kazdy dobry krzeſtan, gêz dluzen gt y ma ſtawiti ſyen, totyzto ſrdce bohu przi prawity, aby geho woly we wſſem czynyl ſkrze ſkruſſenye. a take bude moci nalezty hrob zlaty, totyzto duſſy cztnoſty plnu ſ bozy miloſty, ſe trzmy obruczmy zlatymy, totyzto wyeru, nadyegi a laſku obkliczenu. alle czo tu bude pſano, znamenay! nayprwe: ztratil ſem. ale powyez mý, naymileyſſi, czos ztratil? odpowyez dobry krzeſtan: Tyelo y weſſken ziwot na bozye ſluzbye. Czo druhe, geſſto byeſſe [14] pſano: ay, zachowal ſem. powyez my, czos zachowal? odpowyez dobry krzeſtan: ſrdcze ſkruſſene a pokorzene bohu, a we wſſem mile a hotowe. Czo trzetye byeſſe pſano: dal ſem. powyez mi, czos dal? odpowyez dobry krzeſtan: miloſt bozſku ze wſſe° ſrdce, ze wſſi myſly, a miloſt blyznyho wedle przikazany bozſkeho. Czoz cztwrteho byeſſe pſano: myel ſem. powiez mi, czos myel? odpowyez dobry krzeſtan: bidny ziwot, nebo w hrzieſſe poczżat gſem, w przirozenem narozen gſem, z mrzkey wyecí ſtworzen gſem. Czoz pate byeſſe pſano: wzal ſem. powyez mi, czoz wzal? odpowyez dobry krzeſtan: zagiſte krzeſt ſwaty, a vczinyen gſem rityerz criſtuow. Czo ſeſſte byeſſe pſano: ztratyl ſem. powiez mi, czos ztratyl? odpowyez dobry krzeſtan: ſkrze bozy miloſt wſſeczky hrzichy me ſkrze ſwatu zpowied pokanye. Czo ſedme byeſſe pſano: Opyet ztrawil ſem. powyez mi, czos opyet ztrawil? odpowyez dobry krzeſtan: ztrawil ſem czas ſwuoy w dobrych ſkutczych. Oſme pſano bylo: dal ſem. powyez mi, czos dal? Odpowyez dobry krzeſtan: powoleni y przi-woleny y wuoli ſwu bohu, yakoz ſwaty Rze [15] horz prawi: welika miloſt y dobrota boz-ſka, genz zde treſkce czlowieka, aby na wyeky nezahynul. a ſgedname-li ſrdce ſwe a duſſi ſwu wedle tohoto pyſma, bez pochybenye zywot ſobye wyeczny obdrzymy. day to, boze, etc.

VIII.

AA take ſye cžte o nyekterakem knyezety, genž kdyz wſſy moczy ſwu nemohl odolati neprzateluom, any gich przemoci, vczynyl chitroſt: zamyſlil vtok, a hrady ſwe ſſpy-howal pokrmy y opuſtil, w nychzto take mnoho kady wyna plnych nakazeneho ſkrze ſymye gedne zeleny neprzateluom oſtawil, Tak ze ktoz koli by ſe toho wína napil, ynhed by vſnul. nebo wyedyel ſwe neprzately laczny y żyznywy, a ze by wíno ſ radoſtí braly y pili. yakz ſe to y ſtalo, ynhed yakz gſu to wíno pili, yako napoly mrtwí zeſnulí. na nyez drzewe rzeczene knyeze nawratiw ſe, wſſeczky ſwe neprzately zhubil etc.

Naymileyſſi! tuto chytroſti mnohe przemaha, genz kdyz widy, ze gich nemuoz prze-moci, zamyſlil tak, yako by nebyl, a to pod dobru nadyegi [16] przyzny, dokadz ſe miloſti tyeleſnu nebo gynym hrzichem neopigi. a kdyz ſe zpygi, tehdy nawrati ſe s ſedmy hor-ſſymi dyably, ze zhuby, acz brzo bozy pomoczÿ nepoczytye etc.

IX.

KRal nyekteraky byeſſe, genz myel trzy ſyny. tehdy kdyz myel vmrziti, prwo-rozenu ſynu dal dyedycztwie, druhemu ſynu dal poklad ſwoy, Trzetýmu ſynu dal prſten ſwoy naydrazſſi, genz drazſſi byl, nez wſſiczko to, czoz geſt dal dwyema. [1]) dal dwa prſteny, kazdemu geden, ale ne tak drahe, kakz koli wſſiczkny prſtenowe byli ſu tyez formy y teyz zpoſoby, ale ne teyz moczy. Stalo ſe po ſmrti otczowie, rzekl prwny ſyn: ya mam prſten otcze naydrazſſi. druhy rzekl: a ya take. Trzeti bratr odpowiedyel: Nebylo by to ſprawe-dlywe, byſſte wy myeli kazdy lepſſi prſten; nebo ſtarſſi ma dyedicztwí, a druhy poklady. ptoz na mye naylepſſi prſten ſluſſie et cetera.

IX. [1]) e (nadeps.).

Naymileyſſi! kral tento geſt Criſtus, genz trzy ſyny ma, totizto zidy, pohany a krzeſtany. U zyduom dal zemí ſlibenu, pohanuom poklady, nebo gich nazbyt ma [17] gy, ale krzeſtanuom dal prſten naydrazſſi, geſlto przemaha wſſeczko zbozye, totizto wieru krzeſtanſku. nebo ſkrze wyeru yako ſkrze prſten krzeſtany ſobye zaſnubyl etc.

X.

CZte ſye w ſkutczyech rítyerzſkych, žė obyczeyg taky byeſſe rzymanuom, kdyz ktery hrad nebo myeſto, gednu ſwyeczy w giſtu myeru rožehli. a kdyz dluho ta ſwÿecza horzala, hotowi byly wſſem, ktoz by zadali pokogy, a ſmluwili ſwu miloſt. Alle kdyz ta giſta ſwicze vhaſla a dohorzela, tehdy na wſſiczky vkrutnu a bez miloſti ſprawedlnoſt wydali a ſ nyzadnym potom, acz by y wſſeczko dal, czoz by myel, miloſty nechtyeli vczinití.

Naymileyſſi! takez pan buoh przi kazdem hrziſſnem giſty czyl vſtawil, genz minuty nemuoz, to geſt czas. w nyemzto kdyz by chtyeli, pokoy wyeczny ſ miloſrdenſtwi bozyeho nalezli by. nebo weſſkeren tento ziwot, genz ſe ſkrze tu ſwyczy znamenawa, na tomto ſwyetye hrzyſſnym dal geſt, aby miloſty proſyli y miloſrdenſtwie bozſke ſobye obdrzali. yako dye ſam pan ihûs xpûs [18] ſkrze ſwateho yana: Proſte a wezmete, aby radoſt waſſe plna byla. A ſwaty pawel: Czynme dobrze, dokudz czas mamy, nebo ay nyni czas liby, dnowe ſpaſitedlny; przigdu dnowe, dnowe hnyewu, dnowe wſſe⁹ hubenſtwie y pſoty, w nychzto zadny nebude moczy ſobye miloſti vproſiti, To geſt po tomto zywotye w ſudny den et cete@·

XI.

PRawy míſtr Euzebius w ſwych kronykach o gednom Czyeſarzy, Genz lid rzymſky weliku ſprawedlnoſti zprawowal, zadne^v^ neodpuſſcze, kdyz zawinyl, tak bohatemu, yako chudemu. alle kmetow rzymſſczi pto gey rziſſie zbawili a yako chudeho gey zahnali. Ynhed do Conſtaczye toho Myeſta prziſſed, Tak mudrze a tak ſtatecznye ſe w ſwych byezych myel, ze ty myeſſczene k nyemu prziſtupily A gey opyet Czyeſarzem wolili. A kdyz rzymene vgyti nykakez nemohly, gedyne lecz by od nyeho zgemany byli, wſſedſſe w radu, nayprwe poſlali gſu k nye^v^ ſtarſſi myeſta, genz ſwyma nohama krzyzem przed nym padli a miloſti proſyce, awſſak neobdr [19] žali. Potom mladſſe gich poſlali; any ty przed nymi proſpyeli. Po trzeti poſlali ženy, aby proſyli; ty take nycz neproſpyely. Naypoſledye poſlali gſu przately geho, Genz ten gyſty Czyeſarz w myeſtye tu myegiſſe, Mezy nymi take byeſſe mati tyſarzowa. genz obnaziwſſi ſwe prſy vkazala gemu napominagíci gey. neb kdyz widyel nahe prſi, ſlitowaw ſe przyrozenu miloſtí k ſwey materzy, ſlitowaw ſe wſſeczku winu gym odpuſtyl etc.

Naymileyſſi! tento Czyeſarz geſt kriſtus, genz pro hrzichy ſweho Myeſta, totizto z ſrdce czlowyeczyeho wyhnan bywa y take z tohoto ſwyeta, totizto kdyz ſu gey zide vkrzizowali. on tak wyhnan gſa k uotczy ſwe^v^ bral ſe, kteżto zwolen Tyſarzem y take ſudcy. w ſudny den przigde s ſwatym zborem angelſkym pti tym, gêz gſu geho zde w ſwa ſrdce neprzigali, ale ſkrze hrzych czaſtokrat y konecznye wyhnali. Protoz leknuce ſe toho przedeſſlem naprzed ſtarſſy ſwe, z naſſeho pokolenye ſwate, To geſt patriarchy, proroky, Apoſſtoly, muczedlniky, at nâ ſpomohu. Pakli by tyech nechtieli ſlyſſety, ale poſſlê [1])

---

[20] czoz geſt ſlibyla na krztu. ale pan ihûs criſtus, kdyz boy za nas myel proti dyablu, proſyl y przykazal nam, abychom geho pamatku myeli w komorze ſrdce ſweho, a o geho ſmrti

XI. [1]) (tu list vytržen).

U y o vmuczeny, genz p nas raczil trpyetí. Protoz ſnazme ſe, abychom ſweho zywota polepſſili ſkrze czaſte przigymany, netoliko poſwatny, ale y duchowny, abychom ſkrze to wyeczneho zywota doſſli, ſlibu krzeſtnev doſtí vczinice.

XIII.

Prawí ſe o gednom Czyeſarzy, ze myel przekraſnu dczeru, k ſobye podobnu, Gyzto poruczil byl marſſalkowi ſwemu, aby gy oſtrzyhal a dobrze chowal A ſam Czyeſarz przeſ pole gel, A ſlibil marſſalkowi za weliku czeſt, acz by gy tak chowal y oſtrzihal az do przigizdy geho. Alle on zapomanuw przikazany pana ſweho, zle gy chowal tak dalecze, az wſſeczku ſwu kraſu ztratyla. Po malem czaſu Czyeſarz wratyw ſe poſlal poſly przed ſebe k marſſalkowi o ſwey dczerzy, kterak by ſe myela. alle marſſalek vſlyſaw to zawolal ſwych trzi przateluow naymileyſſich, w nyez vfaſſe, [21] tyeze na nych, kterak by myel odpowyedyeti, kdyz ſtane przed obliczegem pana ſweho. Rzekl gev prwny przitel: ya gdu ſ tebu az do wychodu domu. Druhy rzekl: ya gdu ſ tebu az do wrat. a trzeti rzekl y ſlibil, ze gey chce przyweſti az przed Czyeſarze a zan odpowidati. a ynhed kazal dyeweczku w laznye zmyti a maſtmy naylepſymi zmazaty y w drahe rucho gi obleci, aby nyzadna poſſkwrna na ny nebyla any ſe vkazala. a tyem ten giſty marſſalek przed Czyeſarzem pſſel.

Naymileyſſi! Czyeſarz tento geſt Ihûs xpûs, ſyn zyweho boha. alle dczera geho geſt czyſta duſſe, ſtworzena k uobrazu a podobenſtwi geho. marſſalek geſt tyelo, ſkrze nyezto duſſe czaſtokrat bywa byedna a hubena. Poſlowe przed Czyeſarzem gſu rozliczne nemocí, genz wolagi duſſi, kdyz na ſmrt nemoczna geſt. alle prwny přitel gſu ſtatkowe czlowieczi, genz wedu gey do wychodu ſmrty. druhy przitel gſu ſynowe a gyni przitele, genz wedu geho az do wrat hrobu. Trzeti przitel gſu dobrzy a ſwaty ſkutkowe, Totizto czyſtota, pokora, almuzna, puoſt, genz gey wedu przed naywyſſyeho Czyeſarze a mazy gey, odpowie [22] dagi zan, az gemu y miloſt vproſſy. Protoz ſnazmy ſe, abychom ſe od hrziechuow omywali, ſkrze pokanye wyeczneho zywota doſahly.

XIV.

Pyeſſe nyekteraky Czyeſarz, genz byeſſe vſtawyl za zakon, aby pod tyezku pokutu kazdy ſudce ſprawedliwye ſudyl. Przyhodylo ſe, ze nyekteraky ſudce, dary gſa vtlaczen krzywy ſud wydal. Czyeſarz, kdyz to vſlyſſal, przikazal ſluham ſwym, aby gey odrzeli, aby wyece krzyweho ſudu newydawal, a kuozy geho na tom myeſtye, ktezto ſudce myel ſedyeti, kazal przibiti, aby kazdy ſudce, lekna ſe toho, pomyſlil na to, aby wyecz krziweho ſudu newydawal. a tak ſe ſtalo.

Naymileyſſi! tento Czyeſarz geſt pan naſs iheſus xpûs, genz ten zakon ſprawedliwy wydal Skrze dawida, rzka: Sprawedliwye ſudte, ſynowe lidſſczy. Sudce, genz zle ſudy, geſt kazdy czlowyek, genz ma ſe ſam ſudyti, czo vczinil, a kterak mnoho proti panu bohu zawinil. Protoz bude-ly dary braty, totizto Pokuſſenym dya [23] belſkym vtlaczen, ma z kuoze wywleczen byty, to geſt ze wſſech hrzychuow ſkrze p̄we ſkruſſeny a czyſtu zpowied. a kuoze, totizto pamyet hrzichuow ſ horzkoſti, ma na tôto ſwyetye przybita byti, na nyemzto ma ſedyeti, to geſt w ſwem ſwyedomy, aby wzdy przemytal na ſwe myſli a wyece ſe toho nedopuſſczel.

XV.

Nyekteraky Czyeſarz byeſſe, genz vſtawyl za zakon,[1]) aby kazdemu rytierzowi z boge neb z kolby a nebo z turnye dana byla troge czeſt a troy zamutek. Prwny czeſt, ze lid myeſſczky proti nyev ſ pyeſnyemi weſelymí a ſ weliku radoſti. druha, ze wſſeczkny

XV. [1]) o (oprav. z) a.

wyeznowe, genz byli ſwazany, byli take rozwazany a geho naſledowali. Trzety, ze wytyez U
ob'eczen w nowu ſukny w zlatohlawu ſedyel na wozy, gehoz tahli cztyrỳ kony przekraſny,
y weden byl do ſynye myeſſczke,[2]) totyzto do radnye neb na rathuz. alle by proto prziliſſ
nepychal, w tyto troge czty troy zamutek tento den muſyl trpyety. Prwny [24] ſamutek
byl,[3]) poſazen byl ſ nym geden otrhany na wozy z lehkeho rzadu, aby ſkrze gey kazdemu
daly rozumyeti, ze kterak koli lehkeho[4]) byl rzadu, ze by mohl k takey czti przigiti, acz
by toho ſwu ſſlechetnoſti zaſluzil. Druhy zamutek byl, ze ſluha geho gey policzkowal, aby
ſkrze tu czeſt przliſſ nepychal, a prawi gemu: znay ſe ſam a nerod pychati! wzhledny
a pomny, ze gſy ſmrtedlny czlowyek. Trzety zamutek, ze kazdy ten den, zly y dobry,
chudy y bohaty, mohl rzeci gemu, czos chtyel, gemu ſe poſmywati, poruhage nebo ha-
nyegye gey etc.

Naymileyſſi! Czyeſarz tento geſt otecz nebeſky, alle wytyez z boge prziſſly geſt
pan naš geſus criſtꝰ, genz ſwytyezil nad dyablem. Take w den ſkwyetney nedyele Troge
cžeſt ſe gemu ſtala: nayprwe ze lide proty nyemu wyſſli ſ wyetwim palmowym y ſ ruchy,
a dyetky zpyewachu: Spas ny na wyſoſti, ſyne dawiduow. Druha czeſt, ze wſſiczkny wyez-
nyowe, totizto zide y giny hrziſſny, hrzichy tyezkymi ſwazany, geho naſledowachu, widuce
dywy, kterez [25] mezy nymy czynyſſe. Trzeti czeſt geſt byla, ze byl obleczen w ſukny
owczy. a ta ſuknye byla geſt tyeleſenſtwíe geho, ſpogenye ſ bozſtwím, gehoz tyehnyechu
cztyrze konỳ byli, totiz Cztyrzi Evangeliſty, genz o geho bozſtwi y tyeleſenſtwi mluwili
gſu y pſali. Proty tyem trzem pocztuom Troge przikoryzna zamutkem ſtala ſe gemu,
totizto ze geden z lehkeho rzadu otrhany na woze podle nyeho ſedye byl pocztyen. Take
podle criſta pana naſſeho, kdyz geſt na krzizi trpyel, byl powyeſſen geden lotr przezli, genz
ſe gemu az do ſmrty poruhal. Druha przikoryzna byla, ze ſluha geho gey policzkowal
y zaſſigky gemu dawal. Takez zide xpôwi vczínſli rzkuce: prorokug nam, criſte, kto geſt,
genz tye tepe. Trzety zamutek, že kazdy wſſeczka hanyeny mohl rzeci gemu. Takez zide
criſtowi hanyeny ſ poſmywanym mluwili Rzkuce: Gſy-li ſyn bozy, ſtup doluow ſ krziže, a
vwierzíme gemu etc.

XVI.

K Smrty allexandrowye, kdyz hrob geho byeſſe [26] zlaty, Mnozy z mudrczuow
k nyemu przſſli a mluwili. z nychzto geden rzekl: Allexander z zlata czynyl poklad, alle
ne obrtliwye z pokladu zlato vczyny. Gyny rzekl: wczera allexandrowi neſtatczyl weſſkeren
ſwyet, dnes doſti ma na dwu loktu neb na trzy zemye. Trzetye rzekl: wczera Allexâder
lydu panowal, dnes lid panuge gemu. Cztwrty rzekl: wczera Allexander od ſmrty mohl
mnohe zproſtiti, dnes nemuoz ſâ ſebe zproſtity. Paty rzekl: wczera Allexander tlaczyl
zemy, dnes gey zemye tlaczy. Šeſty rzekl: wczera Allexandera wſſiczkny ſe bogichu, dnes
geho w mrzkoſt magi. Sedmy rzekl: wczera Allexander mnoho myel przatel, dnes y zadneho
nema. Oſmy rzekl: wczera Allexander wedl po ſobye zaſtup, Dnes od zaſtupa k hrobu
zprowozen geſt.

Naymileyſſi![1]) tento Allexander muož rzeczen byty kazdy bohaty a moczny tohoto
ſwyeta, genz praczuge ſ weliku ſnaznoſty ſwyetſkych wyeczy a mynulych wyecze, nez
o ſwey duſſy, genz w hrzyſſich tapa az do vſſy. Alle miſtrzy, gêz k tomu hrobu przy-
wedeny gſu, gſu uczedl [27] nyczy a wykladaczy ſwateho pyſma, genz prawy: bohaty
tohoto ſwyeta czyny ſobye z zlata zemſkeho poklad, alle po ſmrti zaſe poklad, alle ne zlato.
a take weſſkeren ſwiet nemuoz ſtatczyty lakomemu. nebo czymz wyecze ma, tyem wyecze
zada. Take bohaty na zemy lidem panuge, alle po ſmrti zemye, netoliko lide, alle zemye
czrwowe a zaby gemu Panugy, nebo wſſeczko geho tyelo ſhnye. a take dokudz zyw geſt,

---

[2]) (za tím ps.) d (přetrž.). [3]) (za tím ps.) poſſen (přetrž.). [4]) (pod) l (jiné písm. vyškr.).
XVI. [1]) (písmo poněkud řídčí).

U mnoho ma przatel, alle po ſmrty wſſiczkny od nyeho gdu a ſamoho tam nechagi. Take dokowadz zyw geſt bohaty, muoz mnoho s ſebu lidu wezty, alle po ſmrty muſy od nych weden byty, yakoz to ſam pan ihûs xpûs rzekl ſwatemu Petru: gyny tye powede, kamz ty nechceſſ. Protoz zawrhuce tento bludny ſwiet ſ geho poklady, chopmy ſe pokladu, gehoz mol any rez neſhloze, to geſt, odplata bud naſſe w nebeſkem kralowſtwye. Gehoz nã racz dopomoczy buoh otecz y ſyn geho y duch obogieho ſwaty, wſſe geden hoſpodín.

XVII.

PRawí welyky myſtr [28] walerius, ze nyekteraki kmotr placze rzekl ſuſedu ſwemu: mam neſſczaſtne drzewo w ſwey zahradye, na nyemzto ma prwny žena obyeſyla ſe, potom druha a niny[1]) trzety. A protoz zaloſt ſ boleſty mâ weliku, az y przilieſſ. y wecze k nyeᵛ ſuſed, yemuz gmeno arus: dywim ſe tobye, w tak dobrych a ſſczaſtnych przyhodach žes toliko ſlzy wypuſtil. mily, proſym tebe, day mi take tyech ruozk ſ toho drzewa, nebo myſlim mezy gíne ſuſedy daty, aby kazdy mohl take drzewo w ſwey zahradye myety, aby mu ſe zena obyeſyla. obecznye prziſlowy geſt: komuz duom a kony ſtogy, nelze gemu chudu byty. *allegoria.*

Naymileyſſi! drzewo to geſt krzyz ſwaty, na nyemz powyeſſen byl pan ieſus criſtꝰ. to drzewo ma wſſeczko byty w ſrdci czlowyeczy, aby na duſſi myel vſtawicznu pamyet vmuczeny bozye.[2]) na tom drzewíe trzy ženy czlowyeczy zawyeſſeny bywagí, O nychz ſwaty Jan dye w ſwey Canonyce, Totyzto pycha zywota, zadoſt tyela a zadoſt oczy. nebo czlowiek gſa na tomto ſwyetie, yako trzy zeny ſobye pogyma: gedna geſt [29] dczera tiela, genz ſlowe rozkoſſ, druha ĝt dczera ſwyeta, genz ſlowe lakomſtwye, Trzeti geſt dczera dyablowa, genz ſlowe pycha. ale kdyz hrzyſſny z bozy miloſty, ducha ſwateho nawſſczywenym przidrzy ſe pokany, zpowyedy[3]) a doſty vczynyeny; Tyto trzy zeny, nemagice ſwe wuole, ſamy ſe zwyeſſye: zadoſt lakoma zawyeſſuge ſe pwazem ſſczedrymi almuznamy, Pycha zawyeſſuge ſe prowazem pokory, Roſkoſl tyeleſtna zawyeſſuge ſe prowazem puoſtu a cžyſtoty. ale tento ſuſed, totizto arus, gêz zadal od ſweho ſuſeda ruozk, geſt kazdy dobry krzeſtan, genz wſſi zadoſti ma zadati y hledati tyech ruozk netoliko ſobye, ale kazdemu ſwemu bliznyemu, aby ſe ty zeny zwyeſyly, to geſt pycha, lakomſtwie a ſmylſtwo. ale kmotr, genz plakal tyech zen, geſt kazdy byedny a hubeny czlowiek, genz wyece tyelo a ty wyeci miluge, kterez gſu tyeleſne, nez ty wyeci, kterez gſu k duſſi; wſſak tak giſtye muoz ſkrze dobreho ſuſeda naweden byti, to geſt ſkrze mudreho zpowyedlnyka nebo kazatele, ze tyech zen nebude zelety, proto že geſt ge ztratil, alle wiecze, že ſe ſ nymí kdy oddawal etc. [30]

XVIII.

CZte ſe take, ze pypynus kralowal w rzymſkem myeſtye, Genz ſobye nyekteraku pyeknu dyeweczku vſnubil a ſny przebywal. genz poczala od nyeho y pordila ſyna, ale na porodu vmrzela geſt, a dyetye ziwo oſtalo. poyal potom gynu, a z te opyet myel druheho ſyna. a oba ſyna, totyzto prweho a druheᵒ, dal k pokrmu do dalekych wlaſti. a ta oba ſyna byeſſta k ſobye podobna owſſem. Ale kdyz dluhy czas tam byly, Maty druheho ſyna rzekla, aby ſyna ſweho mohla widyeti. kral gy toho powolil a poſlal po oba ſyny poſla. alle kdyz przigeli, tak byeſta k ſobye oba podobna, ze mati nemohla poznatí, ktery by gegi ſyn byl. alle kral gye vkazati nechtiel. ona to vſlyſſewſſi y yala ſe horzce plakati. a kdyz to kral vzrzel, rzekl k ny: nerod plakaty, tento geſt ſyn twuoy. a vkazal gy ſyna. gehoz z prwny zeny porodyl. Ona to[1]) vſlyſſewſſi zradowala ſe a wſſiczku pilnoſt na toho ſyna nalozila, aby dobrze chowan byl, a o gynem yako nycz nedbala, genz byeſſe wlaſtny geygi ſyn. Alle kral, kdyz to vzrzel, rzekl k nye: Y czo czynyſſ? bez pochibeny oklamal ſem [31]

XVII. [1]) (pod) i (vyškrab.) a. [2]) (ps.) bobzye, b (vyškrabáno). [3]) (ps.) zpodwyedy, (první) d (přetrž.).

XVIII. [1]) (tato dvě sl. červ. podtrž.).

tye; toto geſt ſyn twoy, gehozs porodíla. Ona kdyz tomu ſrozumyela, ynhed ſe toho drzala U
a gynym pohrzela. Opyet kral vzrzew to rzekl k nye: geſſcze gſem tye oklamal; tento neny
ſyn twoy ſyn, ale geden z tyech. Wece ona: procz tak cziniſſ? Vkaz my a powyez mi
prawdu, proſym tebe. on wecze: nechczy. a ꝑto, bycht byl prawdu powyedyel, gednoho
by chtiela milowati a druheho nenawidyetí, genz neny podobne, neb ſta oba ma ſyny.
Protoz chci, aby oba milowala rownye y o nich ſtaroſt byla; kdyz k doroſtlym letom przigdu,
tehdy tobye ꝑwdu powim, a bude ſe twe ſrdce radowatí. a tak ſe ſtalo, ze ta giſta mati
obu ſynu dobrze chowala, dokudz ꝑwdy nezwyedyela.

Naymileyſſi! tento kral geſt pan naſſ iheſus criſtus. Ale dwa ſyny geho gſu zwolení
a zawrzeny. Mati ꝗt Czyerkew ſwata. Protoz xpûs nechce, aby maty Czyerkew ſwata zwye-
diela, ktery ſyn geſt zwoleny a ktery zawrzeny, alle aby oba chowala w dokonanye laſſce.
Nebo by wyedyela Czyerkew ſwa[32]ta, Tehdy wyeczy by gednoho milowala a druheho
nenawidyela, a tak by nebyl pokoy any ſgednany w Czyerkwi ſwate. alle w ſudny den tu
zwymy, kterzy ſu zwoleny a kterzy zawrzeny. Protoz ſnazmy ſe, abychom byly ſynowe
zwoleny a ne zawrzeny, boha milugicz nade wſſeczko gine a ſweho blyznyho yako ſamy
ſe, a tak budem myeti wyeczne zywot.

XIX.

PRawy ſaturnus, ze dyogenes ten mudrzecz tak byl v welikey chudobye, ze ge-
dinku kad myel za ſwoy duom, kteruzto kad zrzydlem obraczowaſſe wzdy k ſlunczy. A kdyz
dyogenes gednoho dne k ſlunczy ſedyeſſe, kral Allexander [1]) weliky s ſwymy rityerzy
k nyemu przyſtupil y ſwu czeledy; neb o nyem mnoho ſlyſſal, ze w chudobye dobrowolnye
przebywaſſe, a ze by dokonany byl we mnohych ſkutczyech. y rzekl k nyemu kral Allex-
ander, aby proſyl od nyeho, czo by chtiel, ze by gev chtiel daty. wece gemu dyogenes
y wſſem tyem, ktoz ſtogyechu mezy nymí [33] a ſlunczem: Odſtupte a neſtuoyte mezy mnu
a ſlunczem, a na tom doſti mam. A tak Allexander s ſwymy odſtupil, a genz byeſſe wſſeczky
narody przemohl, Od tohoto chudeho przemozen byl, kral allexander.

Naymileyſſi! ſkrze tohoto chudeho mudrce rozumy ſe kazdy nas, yakoz dawid dye:
Nebo chudy przyliſſ vtczynyeni gſme przyliſſ. kad geſt zywot nynyeyſſi. Nebo yakozto kad
geſt obratywa ſ myeſta na myeſto, tak zywot nas obratiw geſt z gednoho ſtawu do druheho.
neb gednak czlowiek veſel geſt z gednoho ſtawu do druheho, gednak ſmuten, gednak zdraw,
gednak nemoczen. Protoz my w teyto kady ſedyce, totyzto w nynyzſſym zywotye, wzdy
k kriſtowi mame ſe obraczeti, genz geſt ſluncze ſprawedlnoſti. Ale allexander welıky, genz
naſſ tyeze, chcem-li czo od nyeho zadaty, geſt dyabel, gêz nam vkazuge ſwyetſku marnoſt,
yako kriſtowi vkazowal ſwe hory. od nyehoz wſſeho nechagice toliko mamy a mezy ſlunczê,
to geſt yeſu criſtem, panem naſſý. Ale czo geſt na nyem, toho neprzepuſtí, [34] totyzto
aby ſlunce, totyzto Criſtus, dal nâ ſwyetlo miloſti ſwe. alle czaſtokrat chce, abychom proſyli
nyeczo ſwyetſkeho, gymz bychom byly odluczeny od praweho ſluncze. Protoz odeymem
kazdu przyhodu mezy namy a mezy ſlunczem, totyzto [2]) bohem, abychom mohli ſwogi oczy
ſwobodnye a bez przykazy gey widyety ſe wſſemí zboznymí.

XX.

PRawi valerius myſtr weliky w trzetych knyhach, Nyekterake dyetye vrozene
wedle Oltarze ſtoge, kdyz Allexander weliky obyetowaſſe, popad kadydlnyci, chtye gemu
podaty. horuci vhel na geho ramye vpadl, a kakž koly žhlo gey tak welmí, až ſmrad tyech

XIX. [1]) (za tím ps.) ſ (přetrž.). [2]) z (nadeps.).

U doſſel, genz okolo ſtogichu, byeſſe, wſſak ten gyſty mladenecz proto wzdy ramenem ſwym nehnul, aby obyety neprzekazyl. Allexander to wida nechal geho horzety, chtye geho tak pokuſyty etc. [35]

Naymileyſſi! ſkrze tohoto allexâdra, genz wſſeczky narody przemohl, znamenawa ſe xpûs, genz proty dyablu y proty ſwyetu ſwytyezil, yakoz ſam rzekl: Vfayte, nebot ſem ya przemohl ſwyet. naylepſſy obyet včzinyl, kdyz za nas vmrzyti chtyel. Ale mladenecz, genz przy obyeti ſtal, kdyz allexander obyetowal, to geſt kazdy čzlowyek, genz obyet dobrych ſkutkuow obyetowaty ma Allexandrowi, to geſt panu criſtowí, genz geſt za nas obyetowal, yakoz Dauid dye: Obyetugte obyet a vffayte w hoſpodyna. alle vhle horzici pada na nas, to geſt kdyz dyabel nyekterakym obyczegem pokuſſi nas. neb pokuſſenye dyabelſke dyabelſke gt ohen, yakoz david dye: Ohnyems mne pokuſyl, a neny we mnye nalezena zloſt. ale przikladê toho robence ramenem ſwym nemame pohnuty. Skrze ramye znamena ſe ſyla na duſſy, genz w nas ma byti, abychom obyetí dobrych ſkutkuow [36] nezmrhali, Yakoz ſwaty yan dye: Blahoſlaweny muž ſtrpy pokuſſenye. alle allexander, totyzto criſtus, prawy pan ſwyeta, horuczym ohnyem palaty nas tym dele przepuſtí, aby ſtaroſtí naſſi pokuſyl, ale take aby nam korunu wyeczneho zywota dal. nebo nyzadny nebude korunowan, lecz by ſtatecznye boyowal.

XXI.

ROzprawy allexander mudrzecz o przyrozeny rozlycznych wyecí, ze miſtr virgilius w rzymſkem myeſtye vſſlechtyelu ſyen vczynil. proſtrzed tey ſyÿeny ſtal obraz, geſto bohynye rzymſka byla. ta drzyſſe zlate yablko w ſwey ruce. a okolo nye tey ſyenye okrſſlek ſe wſſech ſtran ſtogieſſe kazdey kragyny, kteraz gym poddana byeſſe, myedyeny zwonecz ſwu ruku drzyſſe. ale kdy ktera kragyna chtyela ſe rzymenuom protywity, ynhed tey kragyny zwonecz zazwonÿl. a ynhed rytyerz wyſſel, na myedyenem kony ſedye, na ſa [37] my wrch tey giſtey ſyny trzaſa kopim. a na tu giſtu kragynu, kteraz ſe myela protywity,[1] hledyeſſe, a ynhed rzymene przíprawice ſe proty tey giſtey kragynye wygeli a gi wyboyugicz zkazylí[2]) etc.

Naymileyſſi! Toto myeſto geſt tyelo czlowyeczy, genz pyet bran ma k wychodu myeſſczanuow, totiz pyet ſmyſluow. w tom vſtawena vſſlechtyela ſyen, toto duſſe rozumna, w nyezto v pſtrzedce ſtogi nyaky vſſlechtily obraz, zlate yablko drze w ruce. Ten obraz geſt podobenſtwi, kterez duſſe ma ſ bohem. ale troge kralowſtwi geſt, genz toto myeſto wyboyuge a gemu ſe protywí, a na to ſnazili ſu ſe, aby ſyen konecznye zkazili, to geſt aby tielo a duſſi do pekla przitahli. ta trzi kralowſtwíe gſu dyabel, ſwyet a tyelo. Obrazowe gſu gich: nayprw obraz dyabluow geſt pycha, obraz ſwyeta lakomſtwie, obraz tyela rozkoſſ a ſmilſtwo. tot gſu ty trzy obrazowe tyech trzy kralowſtwie, O nychz dye s. Jan: [38] Wſſeczko, czoz ge w ſwyetye, totyzto w ſwietſkych lidech, a nebo ge pycha zywota, a nebo geſt zadoſt oczy, anebo zla zadoſt tyela. ale kdyz czlowiek znamena, ze ty trzy obrazowe chty tyelo a duſſi zahubity, tehdy rozum ma ſe ynhed przíprawity a ſtatecznye proty nym boyowati, dokadz gych pod ſe nepodrazy, tak aby gemu wiecze ſ bozy pomoczy nemohly panowaty. tak buoh day.

XXII.

YAkoz prawy myſtr pynyus, ze geſt nyekterake drzewo w zydowſkey zemy wedle hory Synay, geho owoce przeſladku wuony ma. a wedle toho giſteho drzewa bydliſſe nyekteraky had, genz ſlowe yakulus, ten wuonye toho drzewa welmí nenawidyel. a proto aby

---

XXI. [1]) (za tím ps.) vkazuge (podtečkováno). [2]) (prwní) z (nadeps.).

kwyet y owoce toho drzewa zkazil, doſſed korzeny toho drzewa gedu napuſtil, a tak ge U
nakazyl. vzrzew to ten zahradnyk, genz toho drzewa ſtrzihal, wzem dryak wlil gey w ſtržen
po ſwrchu gedyne wyetwye nebo prutu toho drzewa, genz welmi brzo ged wypu[39]pudyl
z korzene a drzewo ſkrze to yalowe k plodu nawratyl.

Naymileyſſy! ſkrze to giſte drzewo znamenawa ſe kazdy czlowiek. owoce toho gi- 5
ſteho drzewa gſu dobrzy ſkutkowe gich, yako ſam pan Jezyſſ rzekl: Ot owoce gich poznate
ge. To drzewo, to^to czlowiek, ſladke owoce neſl, dokudz nehrzeſſil, to^to czynyl. tyech
ſkutkuow had nemohl trpietí, Ale ged puſtil w korzen, kdyz k hrzychu przyprawil czlo-
wyeka prweho. a tak to drzewo gedem bylo nakazene, ze nemohlo owoce neſty ſladke^o.
nebo ſkrze dobre mnohe ſkutky, kakzkoli zaſluzile, czlowiek nyzadny nemohl do nebe gíti. 10
alle mudry zahradnik, to^to pan buoh, otecz nebeſky, vzrzew to wlil dryak w ſamy wrch
gednoho prutu toho drzewa. ta wyetew nebo ten prut geſt panna Maria, yakoz yſayas
rzekl: Wynde prut z korzene yeſſe. w ten prut wpuſſczen byl dryak, kdyz ſyn bozy poſlan
byl od otcze w brzicho panny marie. a kdyz ſe raczil z panny narodíti, ged hrzichu od
lidſkeho pokolenye wyhnal. A tak to drzewo ſwym dryakem ſwu mocz [40] nawratylo a 15
wſſem dobrym, gychzto ten dryak doſſel, wyeczny zywot przyneſlo.

XXIII.

Take czte ſe, ze geden čzas pſtrzed rzyma otewrzela ſe zemye tak welmi, az
hlubokoſti zemye zdachu ſe yako bez dna na to gſu tazany bohowe, kterak by mohla ta
propaſt zatworzena byty. odpowyedyeli gſu a rzkuce: nebude zawrzena ta propaſt, gedyne
acz by kto dobrowolnye w nye pohruzíl. Ale kdyz zadny nemohl k tomu nalezen byty, az 20
tak dluho, ze zeden przíſſel, gmenem akulius, rzekl myeſſczanuom rzymſkym: byſſte czely
rok mne w rzymye k mey liboſti odpuſtili zywu byti, kdyz by rok mynul, ſ weliku radoſti
chci tâ ſkoczyti. tehdy rzymene ſgednawſſe k tomu przíſtupili a ge^v powolili wſſeczko.
Tehdy on poziwaw žen y zbozy ſwobodnye a k ſwey wuoli, a kdyz rok mynul, na kraſnem
kony prudkym ſkokem wſkoczy tâ, a ynhed ſe zemye zawrzela. [41] 25

Naymileyſſi! ſkrze rzym tento ſwyet ſe znamenawa, proſtrzed nyehozto geſt peklo,
yako mnozy prawi, genz byeſſe otewrzyeno przed bozym narozenym, a bez czyſla do nyeho
padali. protoz od bohuow, totyz od prorokuow, odpowiedy gſmy brali, ze nykdy nebude
zawrzyna, geliz panna porody ſyna, Genz by za lidſke pokolenye proty dyablu boyowal,
a duſſe geho z bozſtwim do pekla poſtupila by. ptoz mate wyedyeti, ze nykdy wiece peklo 30
nebude otewrzyno, gedyne lecz by kto dobrowolnye chtiel ge otewrziti ſkrze ſwe hrzichy etc.

XXIV.

LYberius Czyeſarz kralowal w rzymye, gež dokudz rzyſſe neprzyyal, mudreho wtipa[1])
byl, y kraſnymi wymluwamí, ſſczaſten w bogi byeſſe, Ale potom, kdyz byl Czyeſarzem volen,
ſlozyw rytyerzſke odyenie, nechaw boyuow, rozpuſtiwſſe lid rzymſky ſuzyl, wlaſtny ſwe ſyny
hubil, radu ſtarſſich zabyl, ſkrownoſt. toho cza [42] ſu byl geden rzemeſlnyk, genz vdye- 35
law ſklenici dyelem tazenym, y dal gemu. wzem tu giſtu ſkleníci tyberius, gy o ſtienu
vdderzil, az ſe wehnnala. tehdy ten giſty rzemeſlnyk wzaw kladywo, a tu giſtu ſklenyci
yakoz myed kowanym oprawíl. Ale otazaw geho tyberius, aby gey zprawil, kterak to muoz
byti, A on odpowiedye: toho rzemeſla nyzadny nevmy na zemÿ, gedyne ya ſam. vſlyſſaw
to tyberius ynhed kazal ho ſtyeti a rzka: by ſe toho gyny nenavczyl, a to w obyczeg weſſlo, 40
za nycz by neſtalo ſtrzebro ani zlato.

XXIV. [1]) a (poněkud nejasné, rozmaz.).

U Naymileyſſi! tento Tiberius znamenawa nyektere lidy, genz prwe nez k duoſtogenſtwie przigdu, pokoyny y pokorny gſu, ale kdyz duoſtogenſtwie doſahnu, wſſe opak obraty. yakoz obecznye przíſlowie geſt, ze czty mynye mrawy, ale rzydko w lepſſi. Ale rzemeſlnik, genz dal czty ſklenyci, geſt chudy, geſſto dawa bohatemu dary. a kdyz ſe gemu nelibye, vderzy gymi o zemy [43] a nechce gich przigiti. Pakli by chudy zaſe prziyal gye, wyecze proti nyemu zazze ſe, a gemu wſſeczko, czoz ma, poberze, a naypoſledy gemu hrdlo oteyme.

XXV.[1])

BYeſſe nyekteraky Czyeſarz, genz myel nyekteraku dczeru welmi milu, Gyzto vdyelal ſyen kraſnu, w nyzto przebywaſſe ſ gednu kraſnu dyeweczku ſ myloſtnyczy, nykam newychazyeſſe. wſſak myegiſſe ſwe poſly, genz byehachu y ſem [2]) y tam. a czoz koly ſe wnye ſtalo, wſſeczko gym rozprawyeli, kakz koli y tayne wyeczy byly. Pro kteryzto byeh tak dceru toho Czyeſarze yakzto naymiloſtnyeyſſi netoliko Czyeſarzowym, ale y gynym mnohym w mrzkoſt byli a gey mrzeli.

Naymileyſſi! Czyeſarz tento geſt Pan buoh wſſemohucí; dczera geho geſt duſſe; Syen vdyelana geſt tye [44] lo, ze cztyrz Elementow neb żywluow vdyelane, a miloſtnyce tey dczery geſt ſrdce; bude-ly namyloſtnyczye dobra, bude y dczera dobra. Poſlowe gſu vſſſy, yazik, oczy, ſkrze nyezto ſrdce ſe nadyma a zazik mluwi, nemage wahy any rady Sſalomuna poſluchage, kdyz dye: Czas mluwenye a czas mlczenye. tyem giſtym, geſſto zde neradi mlczye, bude w ſudny den, kdyz hrzyſſny vmlknu a onyemí, neb proty nyemu bude mluwiti ſwyedomy, wſſeczko ſtworzeny ꝑty nyemu wolati bude, a xpûs ſwe rany otewrze a vkaze. Alle nyny gſu czaſu vſtawenye, yakoz ſſalomun dye: netoliko czas mlczenye, ale czas mluwenye, a zwlaſſcze we dwem, to geſt w ſwatey zpowiedy a w nabozne modlitbye etc.

XXVI.

Cžte ſye take o trzyech mudrczych, kdyz byly otazany geden czas, czo by bylo naypilnyeyſſi na ſwietye, geden odpowyedyel, że vino, druhy odpowiedyel, że zena, trzety odpowyediel, ze kral, a wſſiczkny prawdu powiedyeli.

Wyno geſt duch ſwaty, genz apoſſtoly ſwate opogil byl, ze wſſeczkeren [45] ſwyet przemohli. żena geſt panna maria; krale nebeſkeho k tomu przíwedla, aby ꝑ nas ꝑ hrzyſſne trpyel. nebo kdyz bi byl z ny tyeleſenſtwye neprzygal, nykdy by netrpíel. ale kral geſt modlitba nabozna. neb yakzto kral w ſwem kralowſtwi ſtatecznye czyny, czoz chce, takez nabozna modlitba mocznye gde przed obliczey bozy a wſſeczko obdrzy, czoz koli ſe gi libye etc. eſt etc.

XXVII.

Czte ſye take w zywotech otczuow ſwatych, ze byly cztyrze puſtennyci w gednom domye dobreho zywota. a tak gednu chwili yali ſe s ſebu mluwiti czyzyce, aby kazdy ſwu cznoſt powyedyel. prwny rzekl: ya ſem welmi pokorny, tak yakoz ſe gemu zda; druhy rzekl, ze by byl trpeli; Trzety rzekl, ze rad poſlucha toho, ktoz o bohu mluwy; Cztwrty rzekl, ze ſſe rad modli. Tehdy wſſiczkny cztyrzi ſpolu ſgednali ſe, modlili ſu ſe, aby pan buoh gim zgewil, ktery by byl z nych nayhodnyeyſſi. A vſlyſſali ſu hlas rzkuci: Prwny mye z was gima, druhy mye drży, a trzety mye wyeze, [46] a cztwrty mye noſy. a tak kazdy w ſwem rzadu bude mye drzety, acz mye ze wſſeho ſrdce bude milowatí.

XXV. [1]) (Dole na kraji stránky zbytek [hořejší] nápisu) Druhy b.... [2]) (ps.) ſam, (z) a (opravov.) e.

XXVIII.

PYeſſe nyekteraky kral mudry y bohaty, genz myegiſſe zenu welmi milu, kteraz U zapomnyewſſi prawe laſky k ſwemu [1]) kraly trzy ſyny z czyzolozſtwa porodyla, gêz byechu wzdy krali protywny a y w zadne wyeci k nyemu podobny nebyli. naypoſledy po tyech trzech kraloweho ſemene cztwrteho ſyna poczala y porodyla y odchowala. ale przyhodylo ſe, ze kral, ſkonaw ſwe dny, ſ tohoto ſwyeta ſnyde, a w kralowem hrobye pochowan byeſſe. Tehdy ÿnhed cztyrzy ſynowe naprzed gmenowanye yali ſe o kralowſtwi krigowaty, ktery by z nych myel kralowati. w tu dobu nyekteraky rytyerz ſtary, nyekdy mrtweho krale taynyk nebo tayna rada zwlaſſcze, knyzatom y rytyerzom toho kralowſtwí takto wece: poſluchayte rady mey! hodne ĝt wam, aby tyelo pochowane krale z hrobu wen wynyato bylo. a kdyz tyech cztyr ſy [47] nuow luczyſſcze s ſtrzyelu aby hotowo w ſwu ruku myel, a kderyz by koli z nych tyelo ſweho mrtweho otcze hlube zaſtrzelil, bud kralem nad gynymí. ta rada wſſem ſe ſlybila, tak ze krale z hrobu wynyali a k gedno^{v} drzewu przywazali. tehdy prwny ſyn ſtrzelu ſwu puſtil, prawu ruku tyezce ranyl. ptoz yakozto dyedyce gedyny a pan kralowſtwi toho welebyeſſe ſe. Ale druhy zatoczyw ſtrzelu blyz od vſt ſtrzelil. Protoz nayprweho kralowſtwy przypyſſowaſſe. ale trzety ſrdce kralowo proſtrzelil, genz mnyſſe, by proto przede wſſemy bratry beze wſſeho kryku myel kralowaty. a cztwrty, naymladſſy, prawy ſyn, kdyz prziſtupil k tyelu otcze ſweho, tyezce wzdechl a hlaſem welikym a zaloſtywym takto rzekl: buoh toho neday, bych ya tyelo otcze ſweho zyweho nebo mrtweho ranyl. yal ſe cželowaty geho. vzrzewſſe to knyezata y wſſiczkeren lid toho kralowſtwy, mladencze toho zdwihſſe yakozto praweho dyedyce a pana toho kralowſtwy na myeſto otczowo gey poſadyli, a ony trzy wſſeho duoſtogenſtwie y wſſi cztnoſti zbawili. [48]

Naymileyſſi! tento kral mudry y bohaty znamenawa ihû xpâ, pana naſſe^{o}, genz czlowyeczſke przirozeny zwlaſſče ſobye miloſti przitowarziſſil; to przirozenÿ yalo ſe potom ſmilnyty, po lozech czyzych chodye, miloſt bozſku zawrhlo, trzy ſyny z czyzolozſtwa porodilo, to^{to} pohany, zidy a kaczyerze. z nychzto prwny ranyl otcze w ruku, kdyz namuczeny naſſe^{o} mile^{o} ihû xpâ pohan zawrhl a ſwe ſyny k nye^{v} poſlal, rozlicznymi ranamy k ſmrty geho ranyl. druhy ſyn, to^{to} zyd, krale ranyl w uſta, kdyz rzekl: y podte, zbymy geho yazykem. take kdyz gſu gey napageli ocztem a zluczy. Trzeti ſyn naynewyernyeyſſi, to^{to} kaczyrz, ſwrchowaneho krale ſrdce neprzeſtawa proſtrzelowati ſrdcem nalepnym, kdyz bez przeſtawanye ſnazyty ſe kaczyrzy ſſypy ſweho prȯkleteho vczenye wſſyczky wyerne krzeſtany nakazy, gymzto geſt gedyne ſrdce a gedna duſſe w yeſu kryſtowu, panu naſſemu, netoliko proſtrzyelili, ale yakzto hltawy wlczy rozdyelili y roztrhaly. O nychzto dawid dye: zoſtrzili ſu zaziky ſwe yakozto hadowe, a tudyz: przyprawili ſu ſtrzyeli ſwe, aby proſtrzelili we tmye [49] praweho ſrdce. Ale cztwrty ſyn, to^{to} p̄wy krzeſtan a ſwaty, w nyzadne wyeci nechce obranyty tyela otcze ſweho, to^{to} pana naſſeho ihû xpa, ale liba y czty, poſlucha y oſtrzeha wſſech bozſkych przikazany, geho miluge ze wſſeho ſrdce, ze wſſi duſſe, ze wſſi myſli, a ſweho blyznyeho yako ſam ſe. take bude zdwyzen od knyzat, to^{to} od ſwatych angeluow y ode wſſech ſwatych na ſtolici otcze ſwe^{o}, to^{to} do nebeſkeho kralowſtwie.

XXIX.

NYekteraky zlodyeg do domu nyekterakeho bohateho prziſſel, a wſſed na ſtrzechu yal ſe poſluchati, geſſcze-li by kdo w domu bdiel. Vczyw to hoſpodarz toho domu, poſſeptaw ſwey zenye rzekl: Otyez mne nahlas, kterak ſme tohoto zbozy, genz mame, nabyli, a neodpaduy rzeci, dokudz nepowim tobye. Tehdy zena: O mily pane, powyez mi, ponyewadzs nebyl kupczem any take lichewnikem, kteraks tak welikeho penyezye dobyl? Ale muz, yako by nyekterak weliku proſbu zeny byl przypuzen, rzekl: nepraw zadnemu, [50] czozt

[1]) XXVIII. (za tím ps.) ſynu (přetrž.).

U budu prawiti. Byl ſem nyekdy zlodyegem, a nocznym kradezem to, czoz nyny mamy, ſhromazdyl ſem. Tehdy wece k nyemu zena: dywim ſe tomu, zes nebyl popaden. Odpowyedye muz: nebo miſtr muog byl mye nyekdy navczil gednoho ſlowa, kterez ſem ſedmkrat rzekl, kdyz ſê chtiel do ktereho domu dyeru nebo oknem, wſtupye na lunu [1]) myeſeczñu [2]) ynhed ſem tam byl beze wſſeho hrzmetu y vrazu, a pobera to, czoz mi ſe libilo, po teyz lunye myeſeczne opyet ſem zaſe wyſtupil, a tak ſem vſſel, ze mne zadny nikdy nechopil. Tehdy zena: Proſym tebe, mily pane, powyez mi to ſlowo. Tehdy on: hleday, powímt, ale aby nyzadnev neprawila gynev. Ay tatot gſu ſlowa, kteraz ſem rzekl: Skoczyl ſem, ſkoczyl ſem etc. Po tey rzeczy zena vſnula. Ale muz vczynyw ſe ſpye,[3]) pocže chrapatí. Tehdy zlodyeg ſ weliku radoſtí rzekl ta ſlowa ſedmkrat a na lunu myeſſecznu rozkrzydliw ſwe ruce y nohy wſſyeſti chtiel. a y ynhed ſkrze okno vpadl do dov a weliky hrzmet vczynil, zlamaw w ſobye ledwy y y ramye yako mrtwy leže. Tehdy hoſpodarz yako proczytiw tazaſſe ſe, czo by to bylo, A kterak by vpadl. Tehdy zlodyeg odpowíe[51]dye: lſtywa mye rzecz oklamala a ma nemudroſt. nebo kazdy, ktoz lſtyweo poſlucha, ten bude zklaman, ale ktoz ſe geho wyſtrzeze, tomu blaze.

Naymileyſſi! tento zlodyeg geſty dyabel, genz ſkrze zle myſſleny w ſrdczy czlowieczym ſkrze powolenie okna y dyery czyny. ale muz, genz ſwu pany odpoczywal, geſt dobry paſtyrz, genz koſtelu geſt oddan, Genz mezy ſebu magi ſe radytí, kderak by mohli podobnye zgednatí, aby dyabel ſkrze poprſlek myeſyczowy, toto ſkrze miloſt bozſku y pomocz matky bozy z gich ſrdecz wypadl do horuczyho pekla. nebo dyabel geſt prawy zlodyeg, genz w noci, toto w hrzyeſſe, rad by z kazdeho duſſi wydrzel. A protoz paſtyrz ſararz nebo gyny ma bdyeti, aby owecz geho s ſebu nepoyal na wyeczne zatraczenye etc.

XXX.

NYekteraky Rytyerz, gſa man nyekterakeho krale, tyezce gemu zawynyl. poſlal k nyev rytierze a przately ſwe, aby ſe zan przymluwali, aby kral raczyl gemu ſwu miloſt [52] daty. a tak že tyezce gemu miloſt vproſili pod takuto vmluwu, aby dworu kralowu pyeſſ y gyezden ſpolu, napoly geda a napoly geda bez przetrzy przíſſel, a k tomu aby s ſebu przíwedl naywiernyeyſſího przitele a kayklerze nebo herce a naywietſſího neprzitele ſweho. vſlyſſaw to welmi ſe zamuty, yal ſe myſlity, kterak by to mohl plnyti. ale gedney noci, kdyz nyekterakeho putnyka byl przigal do ſweo domu, taynye rzekl zenye ſwey: wyem, ze putnik tento welike penyeze neſe s ſebu, protoz ya chci, acz ty radyſſ, toho putnyka zahubytý, a budem penyeze myeti. tehdy ona: dobra geſt rada, mnye ſe dobrze liby. Potom, kdyz wſſiczkny zeſnuli w domu, na vſwitie ten giſty rityerz wſtal, a gedno tele z ſwych telat zabil a w kuſy zrubal, y [1]) wkladl w pytel, a zbudyw ſwu zenu, daw gi ten pytel, aby nyekde w kutye ſchowala, y rzekl gy: hlawa putnýka y ſ rukama y ſ nohama wkladl ſê w ten pytel, ale wſſeczko tyelo ſ droby w chlewie ſem pokopal. a rzek to nyeczo penyez zenye ſwe vkazal, yako by ge od puſtennyka wzal. Alle kdyz den byeſſe [53] przíſſel, aby ſe panu ſwemu vkazal, wzem na prawo pſa a lyna ſweho maliczkeho w luono a zenu ſwu na lewo, k tomu pyekny konyk ſwuoy maly, y yal ſe gyti. a kdyz k hradu ſe przyblizowaſſe, prawu nohu na chrzbet pyekneho ſweho konyka geda wlozil, a lewu po zemy ſſel, a tak pyeſs y gyezden na hrad ſſel. vzrzew to vzrziew to kral y ſ tyemi, kdoz ſu tu ſtali, welmi ſe dywiſſe, y wece gemu: kdez geſt przitel twoy naywyernyeyſſí? Tehdy ten giſty rityerz wynyaw nuož vrzezal pſu ucho, genz krzicže prycz byeziſſie.[2]) Po maley chwili ten rityerz odolal gey zaſe, an krwawye wratil ſe k nyemu, a raduge ſe gemu. y wece ritierz: Ay, kraly, tot moy przitel naywyerneyſſí, Gehoz ſem s ſebu przíwedl. Tehdy kral: kdez geſt twoy kayklerz nebo hracz? A on vkazaw na ſweho maliczkeho ſyna y wece: Ay,

---

XXIX. [1]) v (nadeps.). [2]) (za) cz (počato) k (oprav. v) n. [3]) (za tím ps.) chce (podčárkov.).
XXX. [1]) (za tím ps.) wſtal (podteček.). [2]) zi (nadeps.).

krali, nenyet kayklerze nebo herce na ſwyetie, by mi take vtyeſſenye vczinil, yako muoy ſyn, kdyz przede mnu hra. Y wece gev kral: kdez geſt neprzitel twoy? Tehdy ten giſty rityerz nepomeſſkaw dal ſwey zenye pohlawek rzka: procz ty tak neſtydatye wzhledaſſ na meho pana [3]) krale? A [54] ona ynhed zkrzyczeczy welikym hlaſem: O zlorzeczeny morderzy, procz mye tepeſſ? zdas w ſwem dov geſſcze zaloſtney wrazdy neſkonal? Slyſſte wſſichny y ty, mily krali, że muoy muz p hubene penyeze nyekterakeo chudeho putnika w ſwem domu zamordowal. Vſlyſſaw to ten gyſty Rytyerz, opyet gy dal zahlawek rzka: O zlorzeczena zeno, Procz krzywe wyny na mie [4]) czpaſl a ſye i eſtydyſſ? Tehdy ona ſ toho rozhnyewawſſi ſe rzekla: Pogdte do geho domu, a vkazy wâ myeſto, w nyemz toho hubeneho putnika nohi, ruce a hlawu pochowal, a ten chlew, w nyemzto wſſeczko tyelo y ſ droby pochowal geſt. vſlyſſewſſe to ty giſty, geſſto przi tom ſtaly, chtyecz toho zkuſyty, geſtli p̄wda, do domu toho Rityerze ſſli. Ale przedbyehſſi ta giſta zena piwnyci otewrzela, kdezto pytel ſ teleczym maſem lezyſſe pochowan. gêz brzo odkopawſſi wynyala ten giſty pytel. vzrzewſſe, ano teleci maſo, przililſſ ſe tov dywili. a ſeznawſſe mudroſt toho Rityerze gev hodnu chwalu wzdali, genz potom k krali zwlaſtnỳ miloſti byeſſe prziwazan. *amen.*

Naymileyſſi! tento rytyerz, genz naywyſſyeho krale mileho ztratil, geſt kazdy [55] hrzyſſny, genz k uobdrzeny pana ſweho miloſty proſye poſyla naprzed k bohu ſwate yakozto przately ſwe. Ale aby panu ſwemu doſty vczinil, ma gity pyeſſ a na kony. pyeſſ zemſke wyeci a mínule potlaczuge, gyzden nebeſkych wyeci ze wſſeho ſrdce zadage. pſa take ſweo na prawici za przitele naywyernyeyſſiho s ſebu ma wezty, toto angela ſweo nebo paſtyrze ſweo, bud kazatel nebo zpowyedlnyk, genz duſſe geho ma ſtrzyeci, gehoz kakzkoli negednu, alle mnohokrat nozem ſwych hrzichuow obrazuge w vcho, a wſſak ſwu hotowoſti wzdy ſe nawraty, geho taynoſti nyzadnev nezgewuge a w geho proſpyechu wzdy ſe raduge. Takez ma drzeti [5]) herce. toto mile dyetye w ſwê lonye, toto ſwyedomy, newinnoſt ſwrchuwane pokory, kterezto gſu ſwyedomy bude-li dobrze zaprawowano, duſſiczka [6]) ſe kazdeho welmi vtyeſſi. Ale zena na lewici za neprzytele newyerneho ſ ſebu ma wezty, toto rozkoſſ tyela anebo leſt dyabelſku, genz taynoſt kazdeho czlowieka przed cželedy kralowu na ſmrt pronaſſy, toto przede wſſi rziſſi nebeſku. tehdy hodnye kazdy czlowiek bude w ſwey mudroſti chwalen, [56] genz takym lſtem vmyel ſ bozy pomoczy odolaty, taynye ſwe tele zahubyw, toto ſwe tyelo rozumnye wmorze puſty, modlitbamy, a gynym vtrpenym gye w kriſtowy pochowal, a naypoſledy konecznu miloſti bude k wiecznev krali prziwazan.

XXXI.

Byeſſta dwa bratry, geden žak a druhy layk nebo neuczeny. A ta oba gſta przygata w zakon do gednoho klaſſtera. Alle kdyz žak ſwoy czas ztrawil w zpywany, we cztenye, w piſmye y w rozlicznem ſkladany, vdalo ſe gednu, ze otazal ſweho bratra nevczeneo, kterak by ſwoy czas ztrawil, kdyz piſma nevmye. tehdy on gemu odpowiedyel: dawno ſem ſe trzy liter navczyl, kterez na kazdy den w ſwem ſrdci przemitam. z nychzto prwa geſt czrna, druha czrwena, trzety ſtkwuci. Tehdy zak tazal, kterak by gmena byla tyech lyter. a on odpowiedyel: Prwa lr@ geſt pamyet a rozpomynanye mych hrzichuow, genz yako czrny gſu a tyezci a me ſrdce muty, a k tov zpomynanye tmy pekelney a hrozne. [57] Druha lytera geſt czrwena, to geſt pamyet rozene krwe meho ſpaſitele y ſtworzitele pana ihû xpa, genz na ſwatem krzizy za mye hrziſſneho z ſwateho tyela raczil hoynye plity, ne naſſi zaſluhu, ale z ſweho welikeho miloſrdenſtwie. Trzety lr@ ſtkwuci geſt zadoſt nebeſke radoſtí y tey wſſy rzyſſe nebeſke, genz w byelem ruſſe naſleduge beranka naſſeo mileo ihû xp@, kamz ſe koli obraty. vſlyſſaw to zak wzdyczky bratra ſweho wſſeho vmyenye yako malo nycz nepoczitaſſe. Protoz nyzadny vcženy zywota a nebo dobrych mrawuow nezamytay. zagiſte newí nyzadny czlowiek, geſtli [1]) nenawiſti bozſke hoden czyli miloſti. nebo czozkoli lidee czyny, vmyſl gich wſſeczky ſudy.

---

[3]) (ps.) "krale" pana. [4]) i (nadeps.). [5]) r (nejasné). [6]) (za tím ps.) duſſi (přetrž.).

XXXI. [1]) (za tím ps.) w (přetrž.).

XXXII.

U Czte ſe w knyhach o mluweny ſwateho Petra ku panu yeſu kriſtowi, kdez dye: wydyel ſem ze pyet muzuow, kterezto nyekterzy lide za blazny myeli: Prweho ſem widyel. an gy pyſek morzſky tak chtywye, az mu ſ obu ſtranu vſt ven ſe ſypaſſe. Gyneho ſem widyel, an ſtaſſe nad yanu ſyry a ſmo[59]ly plnu, z nyzto ſmrad netrpeliwy wychazyſſe. Trzetyho gſem wydyel w horuci peczy lezyce, kteremuz tak welika horkoſt ſtatczity nemohla, nebo chwataſſe giſkry. gêz z peci letyechu. Cztwrteho ſem widyel, genz na wyſoſti chramu ſedyſſe, aby wyetr lapal, a wzdy vſta otewrzel, aby kazdy czlowiek gey widyel ſ uotewrzenymi vſty. Pateho ſem widyel, genz vdy ſwe, ruce a nohy, a czoz mohl doſyczy, vſty hltawye žraſſe. *pyſe.*

Naymileyſſi! ſkrze prwnyho muze, gêz pyſſek morzſki zobaſſe, muozem znamenati lakomeho czlowieka, yako mudri Salomon p̃wí: geden geſt a druheho nema, a wſſak dyelaty neprzeſtane, by rzekl: Dyelam a newím, komu ſe duoſtane. prziklad o onom bohatczy geſt, kteryzto rzekl: zborzym [1]) ſtodoly ſwe a wyetčzy vczynym, a tam wſſeczko, czoz my ſe obrody, ſwezu a dým duſſy ſwey: duſſe, maſs mnoho dobreho polozeno na mnoha leta; odpoczyway, gez a pyeg hoynye. Alle rzekl gev pan buoh: blazne! teyto noci duſſi twu wezmu od tebe, Ale czos prziprawil, czy bude? tak geſt, ktoz ſobye ſhromazdy a nenye v boze bohat. [59] O druhem, geſſto ſtal nad yanu, ten ſe przirownawa k ſmilnemu a k lakotnemu, O nychz ſwaty pawel dye: Ale nyny placže o nych dym, o tiech, genz gſu neprzatele krzyze kryſtowa, gichzto konecz zahuba, a gychzto buoh brzicho geſt. take ohen a ſira czaſto napoy gich bude wyecznê zatraceny. Trzety, genz w horuci peci lezyſſe, znamenawa ty, genz po czty ſtogy a nad gyne ſbozym nebo vrozenym ſe weleby a chude lubye o nychz piſmo dye: zdas newzal zakladu [2]) bratra tweo bez wíny a nahe lupył? Cztwrty, genz ſedyel na wyſoſti chramu, znamenawa wſſeczky ty, genz czoz koli dobreo czyny, marne chluby w tom hledagi, yakzto wſſiczkny pokritczy, O nychz czteny dye: wſſeczko to, czoz czyny, ꝑto czyny, aby widyeny byli od lidy. wyeru, p̃wim wâ,[3]) wzalit gſu odplatu ſwu. Paty, genz hltawye vdy ſwe žraſſe, znamenawa ty wſſeczky, genz dobrim kazateluô neboli dobrym krzeſtanuom, genz gſu vdowe kriſtowí, vtrhagi a nykdy toho vtrhany neprzeſtawagÿ.

XXXIII.

Kral danſky trzy krale,[1]) [60] genz kriſtowi obyet vczíníly, a welike poczty gmyegiſſe. a ſ toho gew na ryn do kolyna, tu kdez gich ſwata tyela odpoczywala, trzy koruny zlatte kralowe kralowí rzadem vdyelane obyetowal a nad to tudyz w kolynye mnoho chudym wzal, naprzed pro buoh a potom k tyem trzem ſwatym kraluom. ale nyekterey noci, kdyz ſe domuow zaſe wratyl, na ſwem lozy odpoczywal ſpye, wydyel we ſnach drzewe rzeczene trzy [2]) krale ſwate, trzy koruny, gÿz byl [3]) obyetowal, na ſwych hlawach noſyce, ſ welikym ſwyetlem y yaſnoſty k ſobye gduce. a vſlyſſal kazdeho zwlaſſcze, an k nyemu mluwye. Prwy, toto ſtarſſy, rzekl k nyemu: O bratrze muoy, ſſczaſtnyes przigel, ſſczaſtnyegi do ſweho domu odgedeſſ. Druhy rzekl: Mnohos zde dal, mno [4]) ſ ſebu wezmeſſ. Trzety rzekl: Wyerus vkazal, Ale kdyz dokonaſſ trzymezcitma let, na wieky w neby ſ namy budeſſ kralowati. Opyet prwny rzekl, daw gemu puſku plnu zlata: Wezmi poklad mudroſti, Gymzto lid tobye poddany ſprawedliwie ſudyti budeſſ. Neb czeſt krale kazdeho ſud miluge. [61] Druhy take puſſku ſ Mirru dal gemu a rzka: wezmi mírru pokanye, gyzto hnutye tyeleſtna neſluſſna vmorziſſ. neb ten kral dobrze kraluge, kteryz ſam nayprwe ſe dobrze zprawuge. Trzety dal gemu puſku plnu kadydla A rzka: Wezmi kadydlo nabozenſtwie a ſlitowanye,

---

XXXII. [1]) r (nadeps.). [2]) u (slabě přetrž.). [3]) (za tím ps.) z (přetrž.).

XXXIII. [1]) (slova oddělena červenými tečkami.) [2]) (ps.) krale | trzy |. [3]) (za tím ps.) trzy (přetrž.). [4]) (na poč. řádku) ho (vynech.).

gymzto chude cyeſſity budeſſ. Nebo yakzto ruoſa zelynu oblazuge, aby ruoſtla, tak almuzna U
z nabozenſtwi kazdeho, netoliko krale, ale czlowieka zdwihne do nebeſke° kralowſtwie.
allegoi@.

NAymileyſſi! kral tentò danſky muoz rzeczen byti kazdy dobry krzeſtan, genz dluzen geſt, aby obyetowal trzy zlate koruny trzem kraluom, to geſt buohu otczy y ſynu y ſwate^{v} duchu. Buohu otczy ma obyetowati korunu wyery, ze moczny geſt. Nebo neny dobre^{v} mocznemu zruſſiti wyeru, aby ſe ge^{v} pnewierzil. Nebo moczny muoz tye poddawiti y zkazyti tuto[5]) korunu, totyzto wyeru, na krztu wyernye ſlybyſſ nawratiti tyem, kdyz odrzykal ſie dyabla y wſſi pichi[6]) geho. Druhu korunu maſſ obyetowati, to^{to} ſylnu nadyegi k ſynu buozymu, ze mudry geſt a za nas trpiel. Protoz nadyegi ſwu mame wen nade w [62] ſſe polozyti Pro mnohu przyczynu: Nayprwe, ze nas tak welmi milowal, ze ſ nebes na zemy raczil ſſtupity a dyabla okowatſ. Druhe, ze bratr y krew naſſe geſt a za nas raczil horzku ſmrt trpyeti. a protoz twrdu nadyegi na kazdy den mamy gemu obyetowati, ſwate^{v} duchu. Nebo on laſka y miloſt boha otcze y ſyna geſt, A ſkrze geho miloſt k bohu y k lidem nalezty muozem. A to tre budem-li z czyſteho ſrdce obyetowati, bez pochibenye toto tre dale pſane od boha otcze y od ſyna y od ducha ſwateho obdrzyme: Nayprwe od boha otce zlato, to^{to} poklad cztnoſty, gymyzto mohli bychom tyelo y duſli zp̃wowati, a pty dyablu y ſwyetu y take tyelu ſwe^{v} ſtatecznye boyowaty a ge konecznye przemoci, a tym ſe bohu ſlibyti, A ſkrze to wyeczny zywot myeti. druhe od boha ſyna puſku ſ myrru, to^{to} cziſte ſrdce a ſwiedomy oczyſſczene ſkrze mirru pokany. nebo on nam czyſte pokany vkazal, kdyz p nas p hrzyſſne na ſwatê krzyzy ſmrt trpyel. Yako ſwaty Petr dye: Naymileyſſi! criſtus za was trpyel, geſt wam przikład oſtawil, Abyſſte naſſledowali ſſlepyege geho. Trze[7]) [63] od ducha ſwateho puſſku kadydla, to^{to} miloſt geho, abychom byli nabozny, plny miloſti, aby nam ta miloſt naſſe hrzichi przikrila a potom do wyeczne radoſti dowedla etc.

XXXIV.

ROzprawy miſtr walerius weliky, ze zelong? nyekteraky Czyeſarz vſtawil za zakon, aby ktoz koli pannye gegie czeſt odyal, aby obu oczy zbawen byl. Przyhodylo ſe, ze ſyn geho dczerzy gedne wdowy naſylim cžeſt odyal. Ale maty tey giſtey dyeweczky pty Czyeſarzowi byezala a rzkucz: O mily pane y zadny Czyeſarzy! zakon, kteryzs vſtawil, racz naplnyti p miloſt bozy. Ay, ſyn twoy mu dceru chopyw naſylim gye podawil. vſlyſſaw to kral przikazal, aby obye oczy geho ſyna byly wÿwrzene.[1]) Tehdy knyzata a pany vſlyſſawſſe to ſebrali ſe k krrale a rzekli gemu: O[2]) mily pane y Czyeſarzy zadny! toliko gedyneho ſyna maſſ, genz ma dyedyti tobye. byla by ſſkoda wſſemu kralowſtwye, ze by Czyeſarze ſlepeho myeli po twey ſmrty; Racz toho nečzynyti. Tehdy Czyeſarz rzekl: [64] zda toho newyete, ze gſem ya ten zakon vſtawil? Byla by ma welika hanba, bych ya ten zakon p ſweho ſyna zruſſil. Ale ponyewadz muoy ſyn prwny ze wſſech pty tomu zakonu vczinil, kterak miloſt toho zakona obdrzy? Tehdy mudrci wecechu: Pane mily, my gednym hlaſem pſyme, aby ſe tyem o ſweho ſyna nepokuſſel. vſlyſſaw to kral a przemozen gſa gych proſbu rzekl: Mogi naymileyſſi y mogy wierny! Ponyewadz ſe to wâ zda nepodobne, abych obye oczy ſwemu ſynu kazal wywrczy, Slyſſtez mye: Oczy ſyna meho gſu oczy mogy. Protoz oko prawe mnye wywrzte a lewe oko ſynu me^{v}, at ſe ten zakon naplny. a tak ſe ſtalo. A protoz wſſeczka obecz yala ſe toho krale chwality z geho przilisſney ſprawedlnoſty.

Naymileyſſi! Tento Czyeſarz geſt pan naš ihûs xpûs, genzto tento zakon vſtawil, to^{to} ktoz koli poddawi pânu, to^{to} duſſi na krztu obmytu, dwye oczy ma ztratyti, to^{to} widyeny bozſke a wſſech ſwatich zwolenych. Ale ſyn toho krale geſt kazdy krzeſtan, genz

---

[5]) (za tím ps.) komoru (přetrž.). [6]) (ps.) moci, pichi (nadeps.). [7]) ti (vynech. na nové str.).
XXXIV. [1]) ÿ (oprav. z) ie. [2]) (za tím ps.) milel (přetrž.).

U ſkrze hrzich duſſi podawi. Ptoz potrzebye geſt, aby hodnu muku trpyel. Ale criſtus yakozto ſprawedliwy y mſloſtnÿ [65] otecz chce tomu zakonu doſty vcziniti; netoliko gedno oko, ale wſſeczko tyelo y duſſi ſwu dal za hrzyſſneho czlowyeka. a protoz muſy ten kazdy gedno take oko ſwe leue daty, toto wſſeczky zle zadoſty y tiela ſweo rozkoſſi ſkrze ſkruſſeny, ſwatu zpowied y ſwate pokanye wywrczy. nebo nepodobne gt, anyz to muoz byti, by kto wſſeczky rozkoſſi Vprzymye ſſel do wyeczne radoſti, ponyewadz criſtus moſyl trpyeti a tak do ſwe chwali gití.

XXXV.

Czte ſe, że allexander kral weliky w geden czas k dworu krale yndſkeho nebo z yndige, tak rzeczeneho porius, w oſobye rytyerze ſproſtneho pſyſſel, aby ſpatrzil mocz y welebnoſt geho. Tehdy kral porius mnye, by byl antigonus, rytyerz welikeho allexandra, počžeſtnye gey przyyali y przikazal, aby gey cztyli nad gyne. alle allexander po kazdey krmy przyneſeny myſy ſtrzibrne pozlaczene tyem podſtolem, geſſto przeden ſluzychu, ſobye zachowawaſſe a w ſwê lonye krygiſſe, yako by geho byly. Ale kdyz byl obzalowan przed kralem z toho y przíweden, [66] takto odpowyedyel: O pane krali! Ey, ya ſlyſſaw przilíſſnu powyeſt y welebnoſt krale allexandra w rytyerzſtwu y w ztrawye, ya ſproſtny rytyerz k tobye gſê przigel, aby yakozto wyetczymu tobye ſluzyl, ale ne gemu. Protoz obyczeg geſt y p̄wo na dworze allexandrowye, ze kazdy rytyerz v geho ſtolu gſa wſſeczka orudy zlata y ſtrzibrna, kteraz k nyev ſ krmyemi przineſu, ſobye yako ſwa wlaſtny zachowawa. A ya wida tye nemenſſeho, ale wyetcziho, tyz obyczeg v tweho dworu chtiel ſem zachowati. vſlyſſewſſe to rytyerzy, toho giſteho [1]) krale allexandra naſledowali a welikymi dary gey darowaly [2]) gſucz od nyeho ſ nym proty krali poryowi w boy weſſli a gey zahubili a wſſeczku yndÿy allexandrowi porazilí.

Naymileyſſi! Tento kral allexander geſt pan naſſ ihûs xpûs, kdyz w oſobye ſproſtneho rytyerze, toto w oſobye czlowieczyeg na dwuor tohoto ſwyeta wſſel, chtye plnye ſpatrziti byeh tohoto dworu y mocz, kteruz kral porrus, toto dyabel, na tomto ſwyetie myel, kteruzto xpûs wſſeczka orudye zlata y ſtrzyebrna, toto wyerne [67] duſſe, gemu pobral a gyne wſſeczky ty ſilne rytyerze y knyzata, kterziz geho chtieli poſluchati a dyabla opuſtywſſe vwyerzili, ſ sebu poyal a ge welice darowal, toto wyecznym zywotê w nebeſkem kralowſtwíe.

XXXVI. [1])

Czte ſe take, ze kdyz Tytus w rzymſkem myeſtye kralowal, vſtawil byl za zakon, aby den prworozeneho ſyna geho ode wſſech byl ſlawnye cztyen y ſwyeczen. A ktoz by koly tento den kterakez koli tento den dyelal dielo, ſmrty myel vmrzytí. A kdyz ten zakon kazal prowolatí, zawolal k ſoby miſtra virgilia y rzekl gemu: Mily miſtrze, taky gſem zakon vſtawil, yako ſam dobrze wyeſſ. alle ze mnozy hrzichowe mohu taynye y ſkrytye dyelany bytí, k gichzto znamoſty nemuozem [2]) przigity, Proſim tebe, aby wedle mudroſty ſwey ſlozyl y vczýnÿl mnye nyekterake vmyenye, gimž bych mohl wyedyetí ty, genz proty tomu zakonu ode mne wydanemu zawyny. Tehdy on: Pane, bud twa wuole. A ynhed [68] ſwymſ [3]) czary nyekteraky ſlup neb ſochu proſtrzed myeſta poſtawil, kteryzto ſlup wſſeczky tayne hrzichy toho dne dopuſſczene Czyeſarzowi prawieſſe. a tak ſkrze ten ſlup a geo zalobu mnozy byechu na ſmrt odſuzeny. byeſſe tehdy w rzymye nyekteraky kowarz, gmenem foca, genz w ten den od Czyeſarze vſtaweny dyelaſſe, yako gyny den dyelny. Ale kdyz gednu w ſwem lozy odpoczywaſſe ten giſty kowarz, myſliſſe o tom, kterak ſkrze zalobu too giſteo

XXXV. [1]) (za tím ps.) ry (přetrž.). [2]) (ps) darowalńy; l (přetrž.).

XXXVI. [1]) (Dole na kraji zbytek nápisu už nečitelný) Trzety... [2]) (za tím psáno) bytí (přetrž.). [3]) w (nadeps.).

ſlupu gſu poddany k ſmrty. Rano wſtaw ſſel k tov ſlupu a rzekl gemu: O ſlupe, ſlupe nebo U
ſocho, ſkrze zalobu twu mnozi gſu na ſmrt dany. Slibugi ſwemu bohu, budeſſ-li na mye
zalowati, zet twu hlawu tyemto kladywem zmozdym. a ꝑtoz radymt, aby o mnye nicz
nerzikal: a ſ tym ſſel domuow. a ynhed Czyeſarz w prwny hodynu, yakoz obyczeg myel,
ſwe poſły k tov ſlupu poſlal, aby na nyem wztazali, geſt-li kto, genz proty zakonu zawínſl.
ale kdyz k tov giſtev ſlupu przſſli a vmyſl kraluow zgewili, Odpowyedyel gim ſlup: zdwi-
hnyete oczy ſwogi a wyzte, czot geſt pſano na mem čzele. Tehdy ony, kdyz gſu zdwihli
očzy ſwe, [69] na čzele toho giſteho ſlnpa wydyeli gſu pſano: Czaſowe ſe myeny, a lide ſe
horſſi. ktoz bude chtyeti prawdu powyedieti neb prawítí, ten muſy ſwe hlawy pod kladywo
naſadity. Dyetez a ſwev panu powíezte, czos te wydyeli y čztly. Tehdy poſlowe odeſſli,
tak to wſſeczko na pana wzneſły. kdyz to Czyeſarz vſlyſſal, Przikazal dwanazty rityerzom,
aby ſe w odyenye oblekli a przíprawili a k tov giſtev ſlupu ſſli. A vczínſl-li by kto czo
ꝑti tov ſlupu, ſwyezycz gev ruce a nohy przed Czyeſarze gey przywedli. Rytyerzi tam
ſſli a od Czyeſarze toho ſl ıpu pozdrawili Rzkuce, ze Czyeſarz toho žada, aby na ty zalowal,
ktoz gſu proty zakonu vczínili, y na ty, genz gev hrozy, zadneo ſe w tô neboge. wece
k nym ſlup: Wezmyete ffoku, kowarze tohoto myeſta, genz geſt ten, ꝗto nykdy zakona
nedrzy a geſſcze mi hrozy. Tehdy oní ynhed toho giſteho kowarze yali a gey przed
Czyeſarze przywedli. Vzrzew gey Czyeſarz y wece k nyev: Czo geſt, gêz o tobye ſlyſſim?
Pcz ty ode mne wydaneho zakona nedržyſſ? Odpowyedye on: Pane, [70] zakona toho ya
držetí nemohu, nebo na kazdy den muſym oſm penyez myeti, a tyech bez dyela nemam
kde wzyetí. wece gemu Czyeſarz: y czemut geſt tyech oſm penyez? wece gev kowarz:
na kazdy den w roce dwa penyeze dluzen gſem daty, dwu puoyzčeti a dwa ztratim. wece
gemu Czyeſarz: Powyez mi rozumnyegi o tyech penyezech. wece on: Pane muoy, racz
mye ſlyſſetí. Dwa penyeze gſem dluzen daty ſwev otczy za to, gêz mye geſt chowal z mey
mladoſti a na mye dyelal, a gyz ochudl a nemuoz dyelati. A tak muoy rozum mye k tov
wede, abych gev w geho chudobye pomahal. a protoz na kazdy den muſym dwa penyeze
myeti, abych gev dal na geho potrzebye. Druhich dwu puozczim ſynu memu, genz do
ſſkoly chody, aby kdyz by doroſtl a w vczeny proſpyel, chowal by mnye w mu nuzy,
yako ya otce ſweo, acz by mi ſe vdalo ochudnuty. Trzety dwa penyeze na kazdy den
ztratim, toto ze na ſwu zenu nakladam yako na zlu horu, ana mi wzdy ꝑtywna ſwu woli
magiczy; pto czoz na ny nalozym, to wſſe ztratim. Cztwrta dwa penyeze na kazdy den
na ſwu potrzebu vtraczugi. A tyech [71] wſſech penyez nemohu myeti bez welike prace
a vſtawyczney. Protoz proſym, raczte ſud ſꝑwedliwy wydati a mne na ſmrt neodſuzowatí.
wece k nyemu Czyeſarz: Mily, doſtys mudrze odpowiedyel, gdy a dyelay wyernye. a tak [4])
ode wſſech rzymanuow pochwalen geſt, a po ſmrtí Czyeſarzowie ten giſty kowarz rzeczeny
ffoka pro ſwu mudroſt zwolen geſt Czyeſarzem, genz przíliſſ dobrze rzyſſi zprawowal. a
kdyz vmrzel, rzymene geo obraz mezy gynymy Czyeſarzy namalowali a nad hlawu geho
oſm penyez kazali namalowati et cetera. *allegoria.*

Naymileyſſi! Ꝉento Czyeſarz geſt buoh otecz nebeſky, genz za zakon vſtawil, ze
ktoz koly den prworozeneo geho ſyna przeruſſil by, aby ſmrty vmrzel. Ten den geſt nye-
dyele, a nebo giny hodowe, od czyrkwe ſwate vſtaweny, yakoz buoh vſtawil aneb przikazal
a rzka: Pomny, aby den hodny ſwyetil. Ale pohrziechu mnozy wyece ſe y wietczych
hrzichuow dopuſſczegi, neb wſſedny dny. nebo wyecze do krczem chodi a wyece ſe zopygegi,
nezli gíne dny. [72] Ale ỽgilius, genz ſlup vczínſl, znamenawa ducha ſwateho, genz kazatele
na to wede, aby zwyeſtowali lidem hrzichy, by ſe gich warowali, cztnoſti, aby ſe gich
drzaly, muky pekelne, aby ſe gich lekali, radoſti nebeſke, aby po nych tuzili. ale pohrzichu
kazatel gyz muoz rzecí, yako ten ſlup ꝑwil: Czaſowe ſe myení, a lide ſe horſſi. To zgewnye
wydímy. nebo na poczatku wyery w kazdem ſtawu byechu czaſowe lepſſi, y lide ꝑ modlitbu
y zywot dobry nezli nyny. lepy ſe rodylo obyle y owoce, ptakuow, zwyerzi y rib bylo wyece

[4]) (Na okraji připsáno pozdní rukou) Cziň prawě Neboge ſe Cyſarze ani Krale.

U nez nyny. ale gyz pro rozmnozeny hrzichuow lidſkych czymz dale tym huorze, yakoz očzytye widymy. za ſtareº wyeku lide byechu naboznyeyſſi nezly nyny. ne gyz w dyetech wyetczy zloſt panuge z chitroſty, nezly drzewe w ſtarych. a procz? nebo weſſkeren w zloſty dyabelſkey polozen geſt. take nyny gyz gſu naſtali cžaſowe, ktoz by chtiel p̄wdu p̄wity welikym lidem, acz by gev hlawy nezbily, ale gynym, ktez by mohli, tu by vſſkodyli. A take malo tyech geſt, geſto by ſe ſmyel o p̄wdu po [73] ſtawiti przed mocznu ruku, ale trzaſu ſe kazny, kdez neny mocznu ruku bazen. ale foka kowarz geſt kazdy dobry krzeſtan, genz ſe wyernye po ſwey praci obchodí. Nebo kazdy wyerny krzeſtan na kazdy den dluzen geſt otczy nebeſkev dati dwa penyeze, totº mſloſt a poczeſt. miloſt, ze nas gedinkeº ſyna ſweº na zemi raczil poſlatí a hanebnu ſmrty ſnytí. czeſt, nebo wſſeczko od [5]) nyeho przichazy dobre, a bez nyeho nycz dobreº nemozem ſobye vczyniti. Take dwu penyez mame ſwev ſynu pozczeti. A ktoz geſt ten? zagiſte, o nyemz Yſaias dye: Dyetye ſe nâ narodylo, a ſyn bozi geſt n@ dan. alle kterakych penyez mamy gemu poyzčeti? zagiſte dwu penyezy na kazdy den totº dobru wuoli y dobry ſkutek, dokadz smy zýwí. a kdyz ochudnê, to ḡt w ſudny den, kdyz nazy ſe poſtawyme, a nycz s ſebu neneſuce, yedno ſwe ſkutky, tehdy v wiecznem zywotie, yakoz geſt pſano: Stokrat wyece wezmete a wyecznem zywotye wlaſty budete. Take dwa penyeze ztraczugem, ktež na ſwu zenu nakladamy, totº na ſwe tyelo, genz ſe wzdy p̄tíwí [74] naſſi duſſi. Ta dwa penyeze gſta zla wuole a zly ſkutek, genz tielu holdugê. a za to mnoho mame trpyeti zde y na onom ſwyetie. Take dwa penyeze na ſe na kazdy den nakladamy a k ſwey potrzebye vtraczugem, totº acz milugê boha nade wſſeczko ſtworzeny a ſweº blyznyho yako ſamy ſe. Ptoz budemy-li tyto penyze tak obraczowaty, bez pochibeny przygdemy do nebeſke radoſti. to tak bud, etc.

XXXVII.

TEnagarius tak rzeczeny Tzyeſarz toho czaſu, kdyz kralowaſſe, vſtawil za zakon, aby kdoz koli ſ kteraku koli wynu kdyz by yat byl a przed ſudce przíweden, a vmyel trzy prawdy powyedyetí taky, ze nyzadny by nemohl p̄ty tomu odpowiedyetí, by p̄we nebyly, by naywyetczy winu myel, przi zywotye aby oſtal.le wſſý dyedycztwím. Przihodylo, ze nyekteraky rytyerz p̄ty tyeſarzí wſtal a mnoho zleº w geº panſtwie vczínſl, netoliko by zlodyegſky a naſylim bral, ale y lidy rozlícznye [75] hubyl. Tu pak poprawce gey Czyeſarzuow yal a ſwazaneº przed ſudce przíwedl. Ale kdyz den prziſſel ſudny, rzekl k nyev ſudce: mily, wieſſ-li vſtawenye zakona? wece: vím, Pane; trzy p̄wdy muſym powyedieti, acz chci ſmrti vgiti. wece k nyev ſudce: brzo vſtawenye zakona napln, a nebo dnes budeſſ odp̄wen [1]) na ſſibeníci. Tehdy on odpowyedye: Pane ſudce, przikaz wſſem mlczety! kdyz ſe to ſtalo, wece: Ay, pane, tot ḡt prwa prawda, kteruz przede wſſemi ohlaſugí, ze wſſeczky ſwe dny, yakz ſem k rozumu przíſſel, byl ſem zly czlowyek. Vſlyſſaw to ſudce rzekl k nym, genz tu przy tom ſtaly: zda-ly ſe wam prawda, czo tento prawi? tehdy ony: Pane, by nebyl zly, tak hanebnye nebyl by ſem przíweden. Y wece k nyev druhe ſudce: powyezyz druhu prawdu. on wece: druha prawda geſt tato: welmi ſem zamucen y przíliſſ mi ſe neliby, ze ſem tak hanebnye przíweden ſem. Wece ſudce: giſtye, tohot wyerzim dobrze. Protoz powyez trzety prawdu a wyſwobod ſe od ſmrty, gyzt platy. Tehdy [2]) on: tatot geſt trzety prawda: bych gednu z waſſi moczy vſſel, nykdy bych w teyto [76] poſtawie hanebney w toto myeſto dobrowolnye neprzíſſel. Wece gemu ſudce: zagiſte doſtys mudrze odpowyedyel, tak zes ſe od ſmrty wymluwil. gdy w pokogi a nerod wyecz zle czýnýti. *allegoria.*

NAymileyſſi! tento Czyeſarz geſt pan naš ihûs xpûs, genz takyto zakon vſtawil, ze kteryz koly hrziſſnyk przed rozumnym ſudci, to geſt przed mudrym ſpowyedlnykem, powye trzy prawdy giſte, ze czrty p̄ty tov nicz nebudu moci odpowyedyeti, wyeczny zywot bude myetí. Prwa p̄wda geſt, aby rzekl: yat gſem zly czlowyek a mnohymí hrzychí z ſwe mla-

---

[5]) o (nadeps.).

XXXVII. [1]) (za tím ps.) a (přetrž.). [2]) (červ. podtrž.).

doſtí obtyzen. druha p̄wda ḡt, aby myel na hrzichi zaloſt a k tov weliku teſknoſt, ze kdy U
pana boha rozhnyewal p̄ ſwu neſtatecznoſt. a z to°[3]) myeti ſkruſſenye ſrdeczne a zaloſt
na hrzichy. Trzeti p̄wda geſt, aby ten vmyſl myel, kdyz by z bozy pomoci hrzichuow
ſkrze ſkruſſeny ſrdce, ſwatu zpowyed a doſty vczynyeny gednu odbyl, aby ſe nykdy zaſe
w nye nenawraczowal ſ onu czyzoloznyci, gyzto bilo rzečzeno od pana ihû xpâ: Gdy a
nerod wicz hrzeſſiti! A tak wyeczne° zywota dogdeſſ etc. [77]

XXXVIII.

EChezÿas kral tak rzeczeny[1]) mÿel trzÿ ſÿnÿ, kterez welmi milowaſſ. Ten giſty
kral vſtawicznu walku wedl proty krali Egyptſkemu a wſſeczko, czoz myel, na tu walku
nalozil, kromye gednoho ſtromu neb drzewa. a to drzewo gmyegiſſe takuto mocz, ze kazdy
nemoczny, genz z toho drzewa owoce gedl, zdrawie przigal, kromye malomoczne°. alle
kdyz ten giſty kral az na ſmrt nemoczen byl, zawolal ſwe° prworozene° ſyna a rzka: tak
ſem welmí tye milowal y twe bratry, ze ſem wſſeczko to, czos ſem myel, p̄ waſſy vſta-
wicznu walku vtratil, kromye toho drzewa, genz wſſeczky nemoczne vzdrawuge. a ze ty
ſy muoy prworozeny ſyn, tobye oddawam to drzewo, k nyemuz wſſeczko to, czoz geſt pod
zemy. y wece: zawolay druhe° bratra ſwe°! a kdyz przíſſel, k nyev wece kral: Myli, to
gſi ſyn muoy druhy, tobyet odkazugi toho drzewa dluhoſt y ſſyrokoſt. a rzek to wece
k nyemu: zawolay trzetyho bratra ſwe°! a kdyz przí[78]ſſel, wece k nyemu kral: Ty gſi
ſy muoy naymladſſi. tobye toho drzewa odkazugi wſſeczko ſuche y ſyrowe. Tehdy on
yako y gyna dwa bratri wece: kral nebeſki raczt odplatyti. A tak ten kral ynhed potom
ſwu duſſi wypuſtil a poczeſtnye geſt pochowan, yakoz na krale ſluſſie. kdyz ſe to wſſe ſko-
nalo, prworozeny ſyn vwazal ſe w to drzewo, yako by ſameho ge° bylo. vſlyſſaw to druhi
bratr, wece k nyev: kterym p̄wems ſe w to drzewo vwazal? tehdy on wece: p̄wím dye-
dyczſtwī; nebo dal mi na tom drzewie, czoz geſt pod zemí y na zemy. p̄toz wſſeczko
drzewo[2]) drzÿ y držeti mynym. tehdy druhý bratr wece: Ne, otecz muoy dal mi na tom
drzewíe dluhoſt y ſſirokoſt y hluboſt, to geſt w korzeny y w proſtrzedce y na wrchu; a
p̄toz prawym p̄wem geſt me drzewo. Tehdy naymladſſi. vſlyſſaw to a ty rzečzy od dwu
bratru, wece gyma: wyly, kterym p̄wê wy dwa vwazugeta ſe w drzewo wyece nezli ya?
wſſak otecz muoy dal mi na tom drzewie to wſſeczko, czoz geſt ſuche y ſyrowe? Protoz
me geſt takez, yako y waſſe. Ale ſlyſſtez mye, míli bratrzy, aby kríg [79] mezy namy ne-
byl, proto ze gſme bratrzi. Podmy k krali, genz k nam k ſuſedſtwie przíſedy, A kterakz
nas ten kral rozſudy, Prz gmyemez na tô doſty. wecelſta oba: ano, dobra rada. a kdyz
przíſſli przed krale, kazdy ſwu przy powyedyel wedle otczowa rozkazany, tak gako geſt
ſwrchu pſano. Tehdy kral przeſlyſſaw gich rzekl prworozenev: Mily, ty chceſſ naylepſſi p̄wo
na tom drzewie myeti, Protoz muſyſſ nayprwe krew puſſczety. a zawolaw puſſczedlnika
kazal gemu z p̄wey ruky krew puſtytí. a vczynyw to otazal ſe wſſech, kde by gich otecz
pochowan byl. a vptawſſe ſe kazal tyelo wykopaty a gednu koſt z ge° tyela wynytí, a
opyet zaſe pochowaty. a kdyz ſe to ſtalo, zawolaw ſluh ſwych wece gym: vezmyete koſt
toho krale mrtwe° a krew toho ſyna prworozene° omoczte, yakz naylepe muozete. po-
tom na ſlûce y na powietrzi wylozte, aby krew przíſchla k tey giſtey koſty. a kdyz
krew k tey giſtey koſty przíſchne, wezmuce wody zmygtez tu koſt A kdyz myli vodu
tu koſt, wſſeczka ſe krew doluow ſmyla, a koſt w ſwey barwie oſtala, yakozto y drzyewe.
Tehdy kral we[80]ce druhemu ſynu takez yako y prwnyev, aby krew puſtil. w tey giſtey
krwi przikazal ſwym, aby onu koſt omoczili, yako drzyewe na ſlunci ſuſſili a potom vodu
myli. a kdyz byla myta ta giſta koſt, yakoz drzíwe krew ſe ſ ny wſſeczka ſmyla, a koſt
w ſwe barwie oſtala. Wida to kral wece naymladſſyev: muſyſſ y ty take krew puſſczeti,
yako y bratrzy twogi. a kdyz ſe to ſtalo, ze koſt otce ge° we krwi omoczena byla a na
ſlunci wyſchla byeſſe, mygichu tu koſt wodu y ſtruhachu, a wſſak krew od ny nemohla ſe

---

[3]) (za tím ps.) h (přetrž).

XXXVIII. [1]) (mezi slovy červ. tečky). [2]) (za tím ps.) myi (přetrž.).

U odmytí yako drzyewe. Wýdyew to kraļ wece: ty gſy p̄wy ſyn geho, nebo krew twa z teyto koſty poſſla, ale bratry twa oba ſta zenymczyce, ne z p̄we⁹ lože, ale z tayneho czyzolozſtwie. Protoz tobyé to drzewo przíſugi y twym buduczym. a kdyz ſe to ſtalo, wſſichny chwalichu mudroſt toho krale, ze tak mudrze ty bratry rozſudyl. *allego/@.*

Naymileyſſi! tento Czyeſarz geſt pan naſſ ihûs xpûs, genz boyowal proty krali Egiptſkemu, to geſt ꝑty dyablu, a wſſeczko ztratil y vtratil a nalozil na tu walku, tak ze nemyel kde hlawy ſkrity; a nycz wyece neoſtalo, gedyne gedno drze[81]wo, totyſſ ſ toho drzewa, to^to kterezkoli vmuczeny criſtowo w pamyety myeti bude, kterakz by koli nemoczen byl, to geſt kterymyz koli hrzichy obwazan byl, zdraw bude, to^to wſſech hrzychuow prazden bude, acz k to^v prziſtupy[3]) ſkruſſeny ſrdeczne, zpowyed ſwata, doſty vczínyenye, acz podobnye k tomu moczy bude prziſtupití kromye malomoczneho, to'^o kromye zuffale^o, genz zuſa rad miloſrdenſtwím bozſkym, yako kayn, ezau, gydaſſ, Saul a gynych mnoho. a'e ſkrze ty trzy ſyny znamenawagi ſe trze ſtawowe lidſſczy: Skrze prwnyho ſyna moczny a bohaty, gymzto dano geſt duole y ſwrchu, to^to w zemy a y w powietrzie. ale take zachazy woda ſmylſtwa a powietrzy pychi, a wſſeczko ſ nych pokanye ſmyge. Skrze druheho ſyna znamenawagi ſe ſrdcze duchownye y wſſeczka; a ty zachazy woda lakomſtwye, kdyz pro dar krzywy ſud wydawagí ta dwa ſyny nykakez nemuozeta owoce krzyze ſwateho okuſity, nebo negſta p̄wa ſyny, ale z czyzolozſtwa. Skrze trzetyho ſyna naymladſſího znamenawagi ſe ſproſtny krzeſtane, gichzto krew [82] nemuoz ſmyta byty. nebo to, czoz czyny dobreho, acz ge geſſcze y nyetczo ꝑtywneho potka, wſſeczko trpye mile, pamatuge vkrutnu ſmrt ſwe^o mileho otcze, pana ihû xpâ. Protoz any woda ſmylſtwa any lakomſtwa any pychy nemuoz gich odrazytí od miloſty bozſkey. Protoz owoce toho drzewa ma gym przyneſeno byti, to geſt wyeczny zywot. a tak chiſtay penyeze.

XXXIX.

MAtyus Czyeſarz w rzymy kraloval,[1]) genz myel trzy ſyny, kterez welmy milowaſſe. ale ſtalo ſe, ze kdyz myel vmrzyti, odkazal ſynu prworozene^v wſſeczko dyedicztwo ſwe, druhe^v wſſiczky nabytky, trzetymu trzy pyekne darky, to^to prſten geden a gednu zaponu a gedno drahe ſukno. ale prſten myel tuto mocz: ktoz koli ten prſten na prſtu noſyl, miloſt ode wſſech lidy gmyegiſſe, a ſkrze tu miloſt, zacz koli proſyl, we wſſê byl vſlyſſan. a zapona tuto mocz myela, [83] ze ktozkoli gich na ſwu prſy noſyl, czoz koli geho ſrdce podobne^o pozadalo, wſſeczko obdržal. Sukno take tuto mocz gmyegieſſe, ze ktoz koli na nye wſedl a w ſobye pomyſlil, ktez zadal byti, na kteru ſtranu ſwyeta, yhned bez meſſ anye tam poſazen byl. Trze ty darky nebo rurky vczinil byl miſt vgilius ſwymi czary. Ale kdyz Czyeſarz tyto trzi rurky naymladſſymu ſynu dawal, Rzekl ge^v: míly yonatko — nebo ge^v tak rziekali — toto dwe dawam tobye, gyne^o dyedicztwie nebudeſſ myetí. nez maty twa w ſwey moci bude ge myetí, a kdyz budeſſ potrzebowatí. gedno po drubem[2]) ma tobye wydatí. ſkonaw to rozkany ten giſty Czyeſarz duſſi puſtyl a poczeſtnye geſt pochowan. Potom ſtarſſi dwa ſyny w to, czoz gim bylo rozkano, ynhed ſe vwazali. ale trzety ſyn naymladſſi zlate^o prſtene od ſwe materze pozadal, aby ſe bral na vczeny. y wece[3]) ge^v maty: prſten tobye davam, aby ſe ſnaznye vczil a zlich ſe zen warowal, aby tebe o ten prſten nezklamali. Tehdy ten giſty yonathas, wzem[4]) od ma[84]terze prſten, bral ſe na vczenye, kdezto doſty ſnaznye ſe vczyeſſe. Potom gedna dyeweczka pyekna y liba ſtrzetſſi gey na vlici, do ſwe^o gey domu poyala. a kdyz ſ ny przebywaſſe a przilíſſ gy miluge yonatas drzewe rzeczeny, ten prſten na ſwê prſtye noſyſſe a wſſech lidy miloſt myegiſſe. a czoz koli od nych zadal, to wſſe obdrzal. Tehdy geho mila, kdyz to wyedyela, rzekla ge^v: O mily panyce!

[3]) (za tím ps.) k (přetrž.).

XXXIX. [1]) (mezi slovy červ. tečky). [2]) (om.) b (m.) h. [3]) (první) e (oprav z) o. [4]) e (oprav. z) o.

mnozyt o tobye mluwye, ponyewadz zlata any ſtrzibra nemaſſ, czym ſie obchodyſſ, ze ny- U
zadneº nedoſtatku nemaſſ? Tehdy on wece: Pan buoh muoz wiece nezli zlatto any ſtrziebro;
muoz buoh mnye daty, czoz ya zadam. a wſſak ona nemyewſſi na tom doſty, yala ſe dotud
lahodnu rzeczy liſaty a okolo nyeho chodyti, az gí y powyedyel a rzka: tento prſten takuto
mocz ma, ze ktoz koli gey na prſtu noſy, bude wſſem lidem mil, a czoz koli od nych po-
zada, we wſſê bude vſlyſſan. Tehda ona: mily, wzdy bywaſſ na hodech ſ lidmi v welikem
weſely; ſtrach, by geho neztratíl. Protoz day mi ten prſten, at ya gey wyernye [85] ſchowam.
Tehdy on wedle lahodne rzecži ten prſten gi dal, brzo potom miloſt lidſku ſobye ztratyl.
Wida, ze ſe ztrawy nedoſtawa, pozada od ſwey miley prſtena toho, genz gi dal k wyerne
rucze ſchowati. Tehdy ona wece: hotowa gſem. wſſedſſi do komory truchlu ſwu otewrzela,
krziklí welikym hlaſem a rzkuci: Byeda mnye! tot zlodyegi wylamawſſe truhlu, prſten twoy
wzali. a tak ſkrze to wſſiczky ty trzy dary ztratyl. *allegoria.*

Naymilcyſſi! Tento Czyeſarz geſt pan naſſ ihûs xpûs. žena gich geſt czyrkew ſwata.
Trzy ſynowe gſu trzy ſtawowe w ſwietu. ſkrze prwnyeho znamenawagi ſe bohaty a moczny,
gymzto pan buoh dal tento ſwyet k gich wuoli. Skrze druheho ſyna znamenawagi ſe mudrci
tohoto ſwyeta, genz ſkrze mudroſt ſwietſku dobywagi ſobye welikeº zbozye y panſtwie a
yako z nyeczeho nahoru wſtawagi. o nychz dauid dye: y z layna zdwihaſſ chudeho, aby
gey poſadil ſ knyzaty lidu ſweho. Skrze trzetyho ſyna znamenawa ſe kazdy dobry krzeſtan,
gemuz pan [86] buoh dal trzy darky, toto prſten wyery, zaponu nadyege ſwey miloſty, Sukno,
ſwu laſku. Protoz ktoz koli prſten wieri noſyti bude, miloſt bozſku obdrzy, a czoz koli proſyti
bude, yakoz ſam ćſtº p̄wi: za wſſeczko, czoz koli modlece ſe pſyte, wierzte nebo wezmete
a przigde wam w rucze. take zaponu, toto nadyegi, w ſwem ſrdci noſyti bude, czoz pomyſli
podobneº, to wſſe bude myeti. take ſukno laſku ktoz bude noſytí, ktezkoli bude chtieti, tu
ynhed bude beze wſſi przekazy. neb ſama miloſt zdwiha naſſi zadoſt k nebeſkey odplatye.
Ale mnozy gſu, genz ten prſten, toto ſwu wieru, kteruz by myeli myeti k bohu, dawagi
ſwey milcy, kdyz ſu wiernyeyſſi takym blaznyczym, nezli milev bohu, a podle toho wyetčzy
nadyegi pokladagi nezli k bohu, proto neb gi netoliko prſten, toto wieru, ale y zaponu,
toto nadyegi, k tov y ſukno, toto miloſt nebo laſku, wſſeczko ſſerednye zmrhagi, czoz gym
gich otecz nebeſky odkazal etc.

XL.

Y **Onywianº Czye**[87]**farz kdyz mnoho leth** [1]) kralowal, gednu w lozy odpoczywal,
y myſſleſſe z przilíſſneº naduty ſweº ſrdce: geſtly ktery gyny buoh, nezli gſem ya! a tak
w tom myſſleny vſnul. wſtaw rano, ſwolaw ſwe rytyerze, gyne panoſſe a rzka: míli, gezmy
ſpyeſſe a na low pogedem. dokonawſſe gidlo geli na low. a kdyz gel, tehdy horko netrpeliwe
napadlo czyeſarze, ze ſe gev zdalo, by chtiel vmrzieti, gedyne leczby wody ſtudeney doſſel
a w ny ſe zkupal. zadtym wzhled zdaleka vzrzel wodu ſſiroku, wece rytierzſtwu ſwemu:
Oſtante tuto, dokud ſe k wâ newratím. a ynhed kwapye k tey wodye gel a ſed ſ konye
rucho ſ ſebe ſlozil a do wody wſſel, a tak dluho tam byl, az ſe y ſhladyl. ale mezy tiem,
kdyz ſe geſſcze Czyeſarz chladil, przíſſel nyekteraky k nyév owſſê podobny w twarzi, w po-
ſtawie y w uoſobye, a oblecze ſe w geho rucho, a na geho kuoň wſedl y gel k rytyerzſtwu
tomu, genz czakachu Czyeſarze. a ode wſſech yako Czyeſarz poczeſtnye [2]) prygyat geſt, nebo
wſſichny mnychu, by Czyeſarz byl, pto ze [88] we wſſê k nyev podoben byeſſe. a ynhed
nechawſſe wſſeho przigeli domuow. Potom yanywian Czyeſarz z wody wyſſed any rucha
any konye nalezl. dywiſſe ſe y take zamutyl ſe, proto ze nah byeſſe. a dluho myſliw to,
czo ma vczinity, po dluhey chwily ſam k ſobye przíſſed wece· tuto blizko bydli geden muoy
rityerz; Puoydu k nyev, zda my rucho da a kuon. A tak do ſweho domu przigedu a vzrzym,
kterak a ſkrze koho tak hanebnye obnazen gſem. Potom w myſſleny ten giſty yonywian
gſa nah, tak yakz gey maty vrodyla, k hradu toho rytyerze ſſel a na wrata potlukl. Otazal

XL. [1]) (Ke konci řádky v kruhu 7 teček ps.) ⁘ [2]) (ps.) poczaſtnye, z) a (oprav.) e.

U wratny, czoz by chtiel. wece Czyeſarz nahy: otewrzy wrata, a gednak vſlyſſiſſ, kto gſem ya. a wratny vzrzew geho wece: kdo ſy? on wece: ya ſem yanywian. rci panu ſwev, at my rucho poſſle a kuon, nebo przihodu rucho y kuoň ztratil ſem. wece gemu wratny: ſſpyleſſ, neſſczaſtny chlape! nebo pan moy giz ſ Czyeſarzem y ſ gynymi rytierzi k dworu gel Czyeſarzowu, prowodyw gey zaſe ſe wratyl, a gyz za ſtolem ſedye. a przeſ to ya to panu ſwemu powím. a ynhed ten giſty [89] wratny ſſed ku panu ſwev, wſſeczko gemu porzad powiedyel. Tehdy ten giſty ritierz Przikazal wratnev, aby gey k nyev prziwedl. A tak ſe ſtalo. kdyz rytyerz gey vzrzel, w nyczemz gev nepoznal. wece gev: powiez my, kdo gſy ty? A on wece: yonywian Czyeſarz gſem, a tye ſem rytyerzem vczínil w tento den a w tuto hodynu. Tehdy ritierz wece: O neſſczaſtnv chlape, kteru ſmyeloſti ſmyſſ ſe Czyeſarzem nazywati? gyz pan muoy Czyeſarz ſ ſwym rytyerzſtwem [3]) k ſwev dworu gel, a ya prowodyw gey, wratil ſem ſe od nyeho zaſe; kakz koli prawda geſt, ze ten den a w tu hodynu vczynyen ſem rityerzem od meho mileho pana Czyeſarze. A pto že ty ſe ſmyeſſ menowaty Czyeſarzem, ſ tu wynu bez pomſty wen newyndeſſ a ynhed kazal gey dobrze kygi zbytí a wyhnaty. yaw ſe plakaty horzce wece. O mily boze, kterak geſt to prziſſlo, ze tento rytyerz, gehoz ſem ya rytyerzem vczyinil, nezna mne? A yal ſe opyet myſlity: Tuto blizko bydli wewoda geden, [90] rada ma zwlaſſtnye. puoydu k nyemu, zda mye ten pozna a ruchem y konyem mye obmyſli. ale kdyz k wratom toho wewody przíſſel, yal ſe tluci. Tehdy wratny przíſſed, vzrzew geho naha, dywiſſe ſe welmy, wece: kdo gſy ty, a kteraks tak weſſken obnazen? Tehdy on wece: Powyez ſwev panu, zet gſem ya Czyeſarz Jonywyanv, a rucho ſem nahodu ztratyl, a pto ſem k nyemu przíſſel, aby mi z te nuze pomohl. wratny przíſſed przed ſwev pana yal ſe prawiti, ze by nyekteraky nahy byl przed wrata, genz prawi oſobnye, by byl Czyeſarz Joniwian, a proſy, abych gey ſem puſtil. Vſlyſſaw to wewoda wece: brzo przywed gey ſem, abychom gey widyeli, kto geſt. wratny ſſed przywedl gey przed wewodu. ale wewoda w nyczemz geho nepoznal. y wece gemu: kto gſy ty? tehdy on: ya ſem czyeſarz yonywían, a tye gſem tymto wewodu vcžinyl, zwlaſſtny ſwu radu. wece gev wewoda blaznyſſ, nebozčzo! a proto ze ſe ſmyſſ Czyeſarzem nazywati, bez pomſty odſud [91] newyndeſſ.[4]) kazal gey w zalarz wſadyti a nyekoliko dny wodu gedno a chleb k geho pokrmu dawatí kazal. Potom wypuſtiw gey z žalarze kazal gey dobrze kygi zbyti y wyhnati. Tehdy on gſa tak hladem [5]) morzen a welmi zbyt, yal ſe welmí plakaty y wzdychaty ſam w ſobye y myſlity rzka: byeda mnye, czo gyz vczynym? w mrzkoſt budu lidu, y zawrzeny obce vczynyen gſem. Puoydu do ſweho domu, zda mye as ma czeled pozna, a zwlaſſcze pany, zena ma, po trzech znamenych taynych pozna mye. Yal ſe tluci. vzrzew gey wratny wece k nyemu: kto ſy ty? tehdy on: neznaſſ mne? wratny wece: neznam. Opyet Czyeſarz wece: tov welmi ſe dywim. mage me rucho na ſobye, y neznaſſ mne, genz gſe ya ge tobye dal. wece wratny: ſſpileſſ. rucho pana meho Czyeſarze noſym. Tehdy Czyeſarz wece: ya tebe proſym p miloſt bozy, aby ſſel ode mne k Czyeſarzowey a powyedyel gy, ze gſem ya Czyeſarz Jonywian. a nebude-lit chtiety wyerziti, rzci gy taynye [92] ode mne ta trzy znamenye, genz gych žadny do tey chwile newiedyel, gedyne ya a ona. wece wratny: nemam w tom pochibeny, ze blaznyſſ, a wſſak panyeg ſwey Czyeſarzowey to ſlowo powím, a giſt ſem, ze proto vtrpiſſ. S tym wratny przíſſed przed Czyeſarzowu poklekl a wſſeczko porzad powyedyel. Tehdy vſlyſſawſſi zamutila ſe welmi. y wece k Czyeſarzowi: O mily pane, ſlyſſ dworne wyeci, ze ta trzy znamenye, geſſto gſma ſama mezy ſebu myela w taynoſti, nyekteraky žebrak po wratnem mi ge wzkazal, A prawie, by byl Czyeſarz. Tehdy on vſlyſſaw to przikazal, aby gey przeden prziwedl. A kdyz przyweden byl, wece Czyeſarz wſſem, geſſto na gev ſyny ſedyechu, a druzy ſtogichu: Mili, ſlyſſte ſlowa, kteraz tento prawíe. y wece k nyemu: Mily, powiez mi, kdo gſy ty a proczs ſem przíſſel. Tehdy on: Pan Czyeſarz gſem teyto rziſſe, A przíſſel ſem, abych mluwil ſ ſwu pany Czyeſarzowu. wece Czyeſarz w [93] wſſem,[6]) kdoz byechu na ſyny: Pod przíſahu powyezte mi, kto ge z nagi dwu Czyeſarz? Tehdy ony wſſeczkny wecechu: O mily pane,

---

[3]) (za tím) k (přetrž.). [4]) (Dole na kraji nápis již nečitelný) Cztwrty... [5]) (za tím naps.) o (přetrž.). [6]) (w opakováno).

tato geſt przedywna otazka. nykdy ſmy tohoto zloſyna newidali, ale tye gſmy z mladoſti U
znali, a naſſ pan y Czyeſarz gſy y byls. take y Czyeſarzowey wece: Powiez mſ, mila pany,
znaſſ-li tohoto czlowieka, genz prawi, by Czyeſarz byl a pan twoy. wece Czyeſarzowa:
O mily pane, procz take wieci na mye Tyezeſſ? zda neny tov giz trzidceti let, yakoz gſem
ſ tebu byla a dyetye ſkrze tye myela? Obratyw ſe tyeſarz wece k nyev: proto zes ſe
ſmyel Czyeſarzem nazywati, wydam na tye ſud, aby k oczaſu konſkev byl prziwazan.
A potom budeſſ-li kdy ſmyeti ſe Czyeſarzem nazywati, na ſmrt ohawnu tye odſudym. a za-
wolaw ſluh ſwich przikazal gim, aby gey k oczaſu konſkev prziwazicz y wlaczyli, ale ne
do ſmrti. a tak ſe ſtalo. Potom gſa wyhnan a yako zu[ȝ4]faw wece ſam ſobye: zahyn
ten den, w nyemzto ſem ſe narodyl. a kdyz to myſleſſe, blyz od hradu przebywaſſe puſten-
nyk, genz byeſſe zpowiedlnyk geo. wece ſam k ſobye: Puoydu k zpowiedlnykowi ſwemu,
zda mye ten pozna; nebo czaſtokrat ſem ſe gemu zpowiedal. a ſſed tam, przſtupyw k okenci
potlukl. puſtennyk otewrzew okence vzrzew[7]) geho y zaklopy zaſe okence, otazaw geo, kdo
by byl. a on wece: ya gſem yonywian czyeſarz; otewrzi mi a mluw ſe mnu: wece k nyev
puſtennyk: odſtup ote mne, zlorzeczeny, newim, czo prawiſſ, ty gſy dyabel w oſobye czlo-
wieczy. vſlyſſaw to yonywſan czyeſarz padl k zemſ a yal ſe za wrch rwati y ſwu bradu wen
trhati weliku zaloſty, a krzik weliky az k nebi dawaſſe a rzka: byeda mye, czo vczynym?
a ynhed w zapyety przſſlo gemu na myſl, kterak gednu w lozy w ſwê odpoczywage
w ſwem ſrdci byl ſe wzdwihl a rzekl: geſtli[8]) nezli ya gſem. a ynhed opy[8]) [95] tluci
na puſtenyka a rzka: pro miloſt toho, genz wiſal na krzizy, ſlyſſ zpowied mu, a ne-
chceſſ-li otewrziti okence, ale nech tak zawrzyna, az mye y przeſliſſiſſ. wece puſtênyk:
ano, dobre. Tehdy yonywian Czyeſarz yal ſe zpowiedaty wſſech ſwych[9]) hrzychuow a take
byehuow ſwey mladoſti, a zwlaſſcze kderak ſe ge proti bohu byl wzdwihl a rzka, ze by ſe
gev nezdalo, by gyny buoh byl nezli on. Vſlyſſaw to puſtennyk otewrzel okno, a kdyz gey
rozhrzieſſil, ynhed gey poznal, y wece: Pochwalen mily buoh, ze ſem tye giz poznal! w to
rucho, kterezt ya mam, rucze obleczyz ſe a na ſwu ſyen gdy, a ynhed tye wſſichny poznagi.
Tehdy yonywian oblekl ſe w rucho, kterez mu puſtennyk dal, y bral ſe k dov ſwev a na
wrata tlukl. Przſſed wratny, wrata otewrzel a gey poczeſtnye prziyal. y wece k wratnev:
znaſſ-li mye? odpowiedye wratny:[10]) Imi dobrze, ale dywim ſe tomu,[11]) tuto ſtal, a ne-
widyel ſê, kdyz [96] wen wyſſel. odtud Czyeſarz yonywian ynhed ſſel na ſwu ſyen, a
kazdy pty nyemu wſtal a hlawy poklonyl. a w tu chwili druhy Czyeſarz byeſſe w pokogi
ſ czyeſarzowu. a kdyz wynyde rityerz nyekteraky z toho pokoge, zezrzew nan plnye
poznal gey, a wſed zaſe do pokoge wece: Pane mily, geſt nyekteraky czlowiek na ſynŷ,
gemuz wſſechny poczeſt czyny[12]) yako Czyeſarz, a tak geſt owſſem podoben k tobye,
ze ktery by byl z was Czyeſarz, newymy. Tehdy on: ynhed wyndu wen a prawdu zwim.
a kdyz na ſyen przſſel, wzaw gey za ruku, a podle ſebe gey poſadyl, a prziwolaw wſſeczky
knyezata y pany, rityerze y panoſſe, tudyez y Czyeſarzowu, rzekl k nym: Poſluchayte! tento
czlowiek geſt pan waſſ, ale ze ſe nyekdy pty bohu byl zdwihl, pto zbawen byl rziſſe, a
znamoſt od nyeho odſtupila, ze nyzadny nemohl geho poznati, dokadz ſe bohu nepokorzil
a nezelel ſ prawu wieru, ze kdy [97] z ſwey nemudroſti ſmyel ſe pokuſyti. ale yat gſem
angel geho ſtraze y duſſe geho, a kralowſtwie oſtrzihal ſem, dokudz za ſwe hrzichi pokanye
nevczinil, yakoz ſte widyeli. ale gyz y wzdy budte geho poſluſſny. a yat gey wam poruczym.
a ynhed rzek to z oczy gim wyſſel. a Czyeſarz Jonywian bohu podyekowal a ſwoy ziwot
w dobrê ſkonal.

Naymileyſſi! Tento Czyeſarz muož rzeczen byti kazdy czlowiek, genz owſſem poddal
ſe ſwietu, mage zbozye y czeſt, wzdwiha ſe proty bohu, przikazany bozſkeo nepoſluchage.
wola ſwe rytyerze, toto pyet ſmyſluow, aby ſ nŷ geli na low, toto na ſwietſke marnoſti,
a tu tak welike horko napada gey, toto pokuſſenye dyabelſke, ze myeſta ſobye nema, do-
kudz by ſe wodach, toto w hrziſſich nezchladil. a tak ſmyſly ſwe oſtawuge. a kdyz nay-

---

[7]) v (z jiného písm. oprav.). [8]) (jen vršky písmen patrné, roh listu utržen). [9]) (za tím ps.) z (přetrž.). [10]) (slovo utrženo). [11]) (roh utržen). [12]) (ps.) czynye), e (přetrž.).

U prwe ſ konye ſſede, to^to wieri poſtupi, kteruzto na krztu twrdye ſlibil drzeti, a wſſech pych dyabelſkych odrzekl ſe, Potom ſlozi rucho, [98] to^to gyne cztnoſti duſſie, a tak nah a byedny w marnoſti ſwietſke wſtupuge. ale czo ma vczínſti? zagiſte do domu rityerze geti, to^to k rozumu ſwemu ſe nawratiti, gehoz rozum tepe, kdyz gemu prawíe, aby ſe negmenowal czyeſarzê, to^to krzeſtanem. nebo gmeno krzeſtanſke zlymi ſkutky potratil. czoz ma wiece vczinity? ma k ſwe^v wewodye gity, To geſt k ſwe^v ſwiedomíe, genz pti nyemu welmi repce a w zalarz ſazy a wnytrznym ſuzenym vtepe ſrdecznŷ ſkruſſenym az do krwe, to^to az y hrzich winde. Take ma gity k puſtennykowi, to geſt k zpowiedlnykowi, a zpowiedati ſe wyernye ſwych wſſech hrzyechuow, czo ſe geſt gich dopuſtil z vmyſla nebo z krziehkoſti, a pokany na ſe przigiti a to drzeti az do ſkonczenye. a ynhed buoh y wſſeczkny ſwati znamoſt ge^o ſ weliku radoſti budu myeti a wſſe towarziſſtwo gey poczeſtnye przigmu etc.

XLI.

Hanybal tak rzeczeny [99] kral mnoho let kralowal, a k to^v myegiſſe gedynku dceru, a tu przilií milowaſſe. Stalo ſe mezy tyem, ze w geden den vdalo ſe gemu ſ ſwymi rityerzi y ſ gynymi gety na low. a kdyz honyli, wſtala mhla welmi huſta w temnem leſy, ze geden druheho nemozyſſe dobrze widyeti, a tak ze Czyeſarz ſe tym odrazil ode wſſie ſwe czeledy, byeze po gednom gelenu. a kdyz ſe zaſe wratil, any rityerzuow any gyne czeledy nenalezl. nebo ony geho hledachu ſ gedney ſtrany, a on gich ſ druhey. ale kdyz tak ſam gezdyeſſe, nocz ſe przibliziła, yal ſe po leſy bludyti, a newieda kam ſe dyeti. a kdyz tak w te noci temne bludyſſe ſ weliku teſknoſti, vzrzew zdaleka ſwietlo, yal ſe konye boſti a nadyege ſe, by tu mohl lidy nagiti. a kdyz tak dluho gel, nalezl duom w leſy, a przigew k nyemu yal ſe tluci a pſyti, aby geho p buoh ſchowal. Tehdy lowczy, hoſpodarz toho domu, nepoznal[1]) ge^o, y otazal, kdo by byl a kam myny, a kderak ſe tak w leſy [100] opozdyl. Tehdy kral odpowíedyel: ya ſem ſproſtny czlowiek, a nahodu ſem zabludyl na czeſtye, a zatyem mye nocz przipadla, ze ſem ſe giz newiedyel kam dyeti, az ſem y ſem przigel. Protoz pſym tebe, ſchoway mye teto nocí. tehdy lowczy wece: wged ſem we gmye bozy, a to, czoz mam, rad tobye toho vdyelím. a tak ze wgel do toho domu, a hoſpodarz wzê od nyeho kuon, poſtawil y naklidyl gemu. A ynhed ſtuol przi-prawil doſty podobnye z toho, czoz myel. a kdyz tak ſedyechu za ſtolem, vdalo ſe Czyeſarzowi toho giſteho lowczyho otazyti: Mily, powiez mi, kdo geſt pan tohoto giſteho leſu? odpowíedye lowczy: pan muoy Czyeſarz geſt pan toho leſu, a ya ſem ſluha geho, a tohoto leſu hledam, a tato geſt zena ma, a giz na poſazeny. Ale kdyz czas byeſſe gyz po weczerzy, w gednom myeſtie w ſtodole Czyeſarze toho polozyl. a kdyz poczynal vſypati y vſnul, przií̃el k nyemu hlas a rzka: wezmí, wezmí, wezmí! vſlyſſaw ten hlas. potrhl ſe ze ſna, y rzekl: czo geſt to, genz ſlyſſim: wezmi, wezmi, wezmí, a nícz [101] ſem.newzal? Opyet vſnul, a hlas druhe przií̃el a rzka: nawrat, nawrat, nawrat! ale on potrh ſe ze ſna wece: czo geſt to? drzewe ſem ſlyſſal po trzikrat: wezmi, wezmi, wezmi, a nicz ſem newzal; nynye ſlyſſim nawrat, nawrat, nawrat; y czo mam nawratity, kdyz ſem nicz newzal? Opyet trzeti yal ſe ſpati. a w tu chwili zena toho giſteho hoſpodarze praczowaſſe ku porodu, y porody kraſneho ſyna. zatym ynhed trzetye przií̃el k nye^v hlas a rzka: vtecz, vtecz, vtecz! nebo nynye teto noci narodylo ſe dyetye, genz po tobye bude kralowatí. tehdy czyeſarz, kdyz to vſlyſſal, hnula ſe w nyem wſſiczka ſtrzewa geho, y wece ſam ſobye: czo geſt, geſto ſlyſſim: vtecz? kam mam vteci a procz? a kdyz tak myſleſſe, zaſlyſſe, ano dyetye placze, a tak ſylnye ſ welikym krzikem, y pozna po tom krziku, ze by pacholik byl. a yal ſe opyet w ſobye myſlity: zda toto dyetye ma po mnye kralowati? budu li zyw, zgednâ to, ze nebude kralowati. a kdyz den byl, przíprawiw ſe wſedl na ſwoy koň, a zawolaw k ſobye toho lowce, y wece gemu: Mily, ya tobye, a to wiez, zet gſem ya pan [102] twoy czyeſarz. on to vſlyſſaw padl k zemí a proſſe ge^o, aby gemu raczil odpuſtiti, acz ge^o by w czem rozhnyewal. ale on: nerod ſe baty, nebt nemâ za zle, ale dyekugit welmi, żes

XLI. [1]) (ps) netazal, tazal (přetrž, za tím ps) poznal.

mye prziyal w mey nuzy do ſweho domu. ale powiez mi, zda twa zena noczczy porodyla ſyna? U
ale on: tak, pane. y wece czyeſarz: vkaz mi gey. a kdyz gemu vkazal, tehdy czyeſarz
pilnye na to dyetie patrziſſe, az na czele nyekterake znamenye vhledal a mlcze znamenal.
potom wece tomu lowczyemu: toto dyetye chci ya odchowati a za ſyna ge woliti, a po
patnaſti dnech po nye poſlati chci. odpowiedye lowczy: Pane, negſem hoden, aby me dyetie
chowal, a przeſto buoh odplat tobye, ze ſe mnu y ſ mym dyetyetem raczyſſ miloſt ſwu
vczyniti. a zatyem czeled toho czyeſarze przſgela a gey ſ radoſtí domu prowedla. a kdyz
patnaſte dny minulo, zawolal k ſobye trzi ſluzebnykuow ſwich, gymzto taynye nad gyne
vſal, y wece gym: na tu przſiahu, kderu ſte mi vczínili, gedte k lowczyemu do toho myeſta —
daw gim znameny, kdezto gey byli nalezli — a dyetie to, ktēz zena geho tey [103] noci
porodyla, kdyz ſem ya zabludyw v nyeho noczowal, wezmyete ge, a kdyz przeſ les pogedete,
to dyetie zahubite pod miloſti y pod ſſigi. a ſrdce toho giſteho dyetyete, kdyz ge zahubite,
p znameny mnye przyneſte. wecechu ony gednym hlaſem: pane, bud twa wuole. a ynhed
tam do toho domu geli a za to dyetye k odchowanye proſyli. ale ten lowczy yako czlowiek
ſproſtny a newtipny, nerozumyew gich lſti dal gym to dytye. a kdyz przeſ leſ pogedu,
vece geden druhemu: to geſt myeſto podobne, abychō dyetye zahubili ku przikazanye
czyeſarzowu. Tehdy ynhed dyetie na zemy polozy, yali ſe pilnye na nye patrziti. a mezy
tyem geden z nych wece: O kterak by bil weliky hrzich, newſnne y tak kraſne dyetye za-
hubítí. k temuz dwa weceſſta: wieru, prawdu dyeſſ, y owſſē weliky by hrzich byl, bychom
beze wſſi winy take dyetye zahubili. a ptoz ſnazme ſe o to mezy ſebu, abychom to dyetie
zachowali a panu ſwe[v] podobnu odpowied dali to[v]. y wece geden z nych: mily, poſluchayte
rady me: tuto w leſye geſt mnoho praſecz mladych; Vhonſce gedno ſrdce z nyeho wygmem
[104] a ſwemu panu Czyeſarzowi ge vkazem, a dyemy, ze to ſrdce geſt toho dyetyete, kterez
on kazal zahubiti, a tak ſe poczeſtnye wymluwyme. Tehdy weceſſta druha dwa towarziſſe:
ano, to podobna rada. nez nad to vczynme mezy ſebu przſiahu, aby geden na druhe[o] nykdy
nezradil any pneſl. A tak ſe ſtalo. vczynywſſe przſiahu wzēſſe dyetye w dupnate ge drzewo
wlozili, a zabiwſſe praſe, wynyali z nyeho ſrdcze a czyeſarzowi przineſli. a w tu chwile byeſſe
weliky ohen w komynye na ſyeny. wzem czyeſarz od nych to ſrdce praſeczy a mnyeſſe, by bylo
dyetietye, ynhed wrhl ge ptrzed ohnye, y wece: Ay, tot ten, geſto po mnye ma kralowati!
gyz muožete wiedyeti, czot ſnowe komu proſpyegi. Ale potom ynhed druhy den hrabye
menem lipolt w tom leſy, w kteremzto dyetye w dupnatē drzewie lezyeſſe, honyeſſe gelen
tak dluho, az y ſe pſy k to[v] ſe drzewu przihnali. a pſy vſliſſewſſe dyetie, oſuwſſe to drzewo
yali ſe welmi ſkolity. vſliſſaw to hrabye y ſwymi ſe tam przibodl a dyetie w plenky obynute
vzrzel Wece ſluham ſwym: rucže [105] wezmyete to dyetye a mnye ſem ge w lono dayte,
a yat ge domuow ſwey panye przyneſu. a tak ſe ſtalo. wzem dyetye ynhed domuow gel
a ſwey panye ge dal a rzka: Mila pany, wieſſ, ze ſpolu dyeti nemamy; ale wezmy to dyetie
a rzkci przed lidmy, zet geſt twe y me, a budewa ge[o] myeti welike vtyeſſeny. tehdy ona
wece: mnye ſe dobrze liby. a tak w maley chwili, kdyz ſe to ſtalo, rozneſlo ſe po wſſem
geho hrabſtwie, ze hrabynka kraſneho ſyna vrodyla. a toho weliku radoſt myegichu. mezy
tyem roſtlo to dyetie, a wſſichny ge milowachu. ale kdyz gemu ſedm let mynulo, dali ge
na vczenye, kdezto nad gyne dywnye w vmyenye proſpyewaſſe, tak dluho az do dwadceti
let nykam ſe nehybage tam bydleſſe. Potom ten giſty czyeſarz kazal pwolati ſlawny dwuor,
aby kazdy, chudy y bohaty, k to[v] dworu gel, ktoz chce Czyeſarzowu miloſt zachowati.
mezy gynymí ten giſty hrabye lipolt take tam k to[v] dworu ſ tyem giſtym robenczem gel,
a kdyz tam byli, tehdy ten giſty mladenecz ſtaſſe przed ſtolem, ſwe[v] hraby ſluze. ale czyeſarz
vzrzew gey, welmí pilnye nan hledye, vzrzel [106] znamenye na czele, kterezto widyel
byeſſe w do[v] lowczyeho, otcze geho, kdyz ſe byeſſe narodyl. a pylnye to znamenye poznaw
wece k to[v] hraby: mily, powiez mi, czy geſt ſyn tento nebo mladenecz, genz ſtaſſe przede
mnu y przed tebu? wece hrabye: pane, ſyn moy geſt, gehoz ma zena mnye vrodila. Opyet
czyeſarz wece k nyemu: na tu przſiahu, yakz my gi vczinil, powiez mi pwdu! tehdy on
wece: kdyz geſt tak, zagiſte newim, czyt by ſyn byl. Wece k nyemu Czyeſarz: Powiez mi,
kteraks k nye[v] przſſel? wece hrabye: mínulo gyz to[v] dwatczeti let, yakz ſē gey nahodu
honye gelen w leſye w drzewie dupnatem, an w plenky obynut, nalezl powrzena. vſlyſſaw
to Czyeſarz taynye onyech trzí, kterezto byeſſe poſlal, aby dyetie zahubili, zawolal a rzekl

U gym: mili, pomnyte-li, ze to^{v} geſt gyz dwadceti let, yakoz ſem was byl poſlal do domu lowczyeho po dyetie, abyſſte ge [3]) zahubili. powiezte mi prawdu pod miloſti a na tu prziſahu, kteru ſte my vczynili, czo ſe to^{v} dyetyeti ſtalo? tehdy ony wecechu: ſlybugeſl-li nam za zywoty, powymet prawdu. Wece Czye[107]ſarz: ſlybugi ſwu wieru, ze wâ toho zlym nechci zpomynati, acz mi powiete prawdu. wecechu ony: mily pane! przikazany twe byli bichom vczinili, by nas miloſrdenſtwie naſſe k to^{v} dyetyetí newínne^{v} nebylo hnulo. ale ſlytowawſſe ſe nad nym ſrdce praſeczy myeſto ſrdze geho twey miloſty byli ſme przineſli y dali. Vſlyſſaw to Czyeſarz pilnye myſleſſe a rzka: tehdy wzdy tento ma po mnye kralowati. budu-li moci, wzdy gey k ſmrti prziprawim, aby po mnye nepanowal. pomyſliw ſobye wece k to^{v} giſte^{v} hraby: proſym y chci tomu, aby tento robenecz na mem dworu oſtal. hrabie wece: mily pane, kdyz tak ſnaznye on ſtogieſſ, bud twa wuole. a ſ tym hrabye domuow gel, a ten mladenecz na dworze czyeſarzowie oſtal. ale czyeſarz den ode dne myſleſſe o ge^{o} bezzywoti, kterak by gey k ſmrti prziþwil. w tu chwili Czyeſarzowa byeſſe w dalekych kragynach w gyney zemy s ſwu gedynku dczeru. Tehdy Czyeſarz zawolaw k ſobye toho mladence wece gemu: Synu, muſyſſ geti k Czyeſarzo[108]wey k mey z zemye a liſty gi ode mne doneſti, neb ſem dawno o nye neſlyſſal any o ſwey dczerzi, kterak ſe gym wede. tehdy on wece: pane, hotow ſem ku przikazany twe^{v}. bud twa wuole. a mezy tyem Czyeſarz zawolal k ſobye taynye gednoho piſarze ſwe^{o} a rzka: napiſſ liſt Czyeſarzowey takuto rzeczy, aby yakz brzo tento liſt przeczte, ynhed bez meſſkanye tomuto mladenczy, kdyz gy liſtu doda, aby gemu kazala ohawnu ſmrt vcziniti pod miloſti y pod hrdlem, a tak aby do trzetiho dne geho ſmrt nedlila, chce-li ſwoy zywot zachowati a Czyeſarzowu miloſt myeti. Napſaw piſarz liſt po rozkazanye geho prſtenyem zapeczetyw tomu mladenci dal, aby na vſwitye wſtana gel bez meſſkany tam, kamz ge^{v} od czyeſarze bylo rozkazano. Ale mladenecz wzem liſt, gſa pilen przikazany czyeſarzowa, wſtaw na vſwitye gel, a nykdyz ſe neſtawuge az do trzetyho dne. tepru trzety den w poledne vſtal y ſtawil ſe w gednõ domu nyekterakeho rytyerze pſſe, aby ge^{v} ſ konyem po[109]trzebu dal. Tehdy rityerz ten, vzrzew mladence poczeſtneho a k to^{v} zwyedyew, ze od czyeſarze poſlan, mile gey y ochotnye prziwital, do ſwe^{o} domu przigew obyed gemu dal wedle ſwe^{o} ſtawu, yakz naylepe mohl. Po obyedye kazal ge^{v} ſpat giti, aby po trudu poodpoczynul. Tehdy ten giſty mladenecz, yakz brzo poſtele dopadl, ynhed welmi twrdye po tom trudu vſnul. a kdyz tak twrdye ſpaſſe, tehdy ten giſty rytyerz, hoſpodarz toho domu, nahodu wſſel do toho pokoge, kdez ten mladenecz odpoczywaſſe. vzrzew puſſku ſ liſty w ge^{o} hlawach, chtyeſſe rad tu puſſku otewrziti a chtye zwiedieti, czo by w tyech liſtech bylo pſano. A kdyz otewrzel, vzrzel liſty czyeſarzowey prſtenem zapeczetíte. Myſleſſe k ſobye a rzka: otewru ty liſty, a czo na ních ſtogi pſano, zwím, neb ge takez bez ſkody zaſe mohu zawrzieti, proto ze woſk w tey peczeti tluſt byeſſe. a ynhed, kdyz ge otewrzel a czetl, ze pod hrdlem y pod miloſty ten mladenecz od czyeſarzowey myel na ſmrt dan byti, zamutyw ſe welmí, myſleſſe ſam w ſobye a rzka: O kterak by to przetyezky [110] hrzich byl, tak kraſne^{o} robence na ſmrt dati! zagiſte nebude toho. a ynhed gyny liſt pſati kazal w tato ſlowa: O myla tyſarzowa! tobye przikazugi pod miloſty y pod hrdlem, aby tohoto poſla ſ weliku ſlawnoſti y ſ radoſti do ſwe^{o} domu prziyala, a dceru gedynku naſſi do trzetyho dne gemu za zenu dala, a na ſwatbu knyezata y pany okolny zwala. nevcziniſſ-li to^{o}, ohawnu ſmrty kazy tye odþwiti. a kdyz ten liſt wedle rozkazanye geho byl dokonan, wzem peczet ſ kralowa liſtu bez poſſkwrny k ſwe^{v} liſtu przilozil, a zaſe do puſſky na tez myeſto polozil. po chwili zbudiw mladence, ten den y tu nocz gey v ſebe oſtawil. a rano na vſwietye pozehnaw geho k czyeſarzowey gey wyprawil. ale kdyz przed czyeſarzowou ſ lyſti prziſſel, welmi poczeſtnye gyey od czyeſarze pozdrawil a liſtuow gi podal. tehdy ona, yakz brzo liſti przecztla a gym vrozumyela, poczelowala geho a rzkucz: witay, muoy ſynu naymileyſſi! przikazany pana meho czyeſarze rada naplnym. a ynhed bez meſſkanye kazala wſſeczky knyezata y pany tey kraginy [111] ſezwaty, aby trzetí den na ſwatbye gedynke dery [3]) czyeſarzowy pod miloſti byli. Ony vſlyſſewſſe to ynhed ſ weliku prziþwu k tey ſlawnoſti przigeli, a trzeti den manzelſtwo mezy tyem mladenczem a tu dceru vplnye dokonali a weliku ſlawnoſt vczinili. Po tyech hodech mnoha knyzata y pany zenycha

[3]) (ps.) gei, i (přetrž.). XLI. [3]) c (vynech.).

y ſ newieſtu darowali a k ſwÿ przibytkuom zaſe ſe wratili. ale ten mladenecz ſ czyeſarzowu U
a ſwu zenu tu oſtal. Brzo potom czyeſarz do tey kragyny przigel. ale vſlyſſawſſi czyeſarzowa,
ze czyeſarz gede, rzekla zety ſwemu: Mily ſynu, poged ſe mnu pty panu memu czyeſarzowi.
a on wece: hotow ſem. A kdyz tyeſarze dogeli, czyeſarz ynhed poczelowal ſwu zenu. Ale
potom, kdyz ſ ny toho mladence vzrzel, nemyle na ny hledyeſſe. y wece gy: muſyſſ ſmrt
trpyeti. Tehdy ona wece: Pane, miloſty proſym. A wſſak powiez mi, proczs gſem ſmrti
hodna? wece czyeſarz: pod miloſty y pod hrdlem pſal ſem tobye, aby toho mladence
nepoſluchala. Tehdy ona opyet wece: O mily pane, liſt twoy geſſcze mam, w nyemzto
plnye [112] ſtogi pod miloſtí y pode czty, abych we trzech dnech dcerku naſſi gedynku gemu
za zenu dala. y wece czyeſarz: zda ſe to gyz ſtalo? Ona wece: y owſſem, pane, gyz od
tey chwile na kazdu nocz przebywagi. wece czyeſarz: vkaz mi liſt. ohledaw y przeczetl
wece: O kterak welike blaznowſtwie naſſe gynak poſobity, nez buoh zpoſobil! a ynhed toho
mladence poczelowal a yako za ſyna gey przyyal, genz po ſmrti geº myeſto nyeho welmy
mudrze a ſ miloſti kralowſtwie zprawowaſſe.

Naymileyſſi! czyeſarz tento muoz rzeczen byti kazdy czlowiek, genz owſſē kocha ſe
w ſwyetſkych wieczyech; gyede na low, toto na ſwietſke marnoſti. tehdy wſtane mhla, toto
pokuſſeny dyabelſke, ſkrze kerez hubeny a byedny czlowiek ode wſſech cztnoſty odrazen
bude a tula ſe, bludye y ſē y tam bez miloſty bozſke, az do dov lowczyeº przigde. duom
ten znamenawa czyerkew ſwatu, do nyez ma ſe kazdy czlowiek vteci a tu odpoczywati,
w nyemzto muoz ſlyſſeti hlas: vezmy, wezmi, wezmi! Skrze prwe wezmi muozem zname-
nati wzatu duſſi k obrazu bozyev ſtworzenu ſ pyeti ſmyſly. [113] Skrze druhe wezmi
muozem znamenaty cztyrzy elementy neb zywly, z nychzto ſmy wedle tyela ſtworzeny,
a take genz gſu nam dany ſe wſſyem, czoz geſt w nych a z nych k naſſev vzytku. Skrze
trzety wezmi ma rozumyeno byti welike miloſrdēſtwie bozi, kterez pan buoh hotow geſt
daty kazdev y nayhorſſiemu, acz ſe chce polepſſiti. Skrze prwe nawrat rozumyeg, ze maſſ
bohu nawratiti cziſtu duſſi, gyzs na krztu wzal. Skrze druhe nawrat rozumyeg poczet
o wſſiczko, czo geſt pan buoh dal, y take z marneº ſlowa. nebo nyzadne zle nebude bez
pomſty a dobre bez odplaty. Skrze trzeti nawrat maſſ rozumyeti, aby ſe weſſken bohu pod-
dal na geho miloſrdenſtwie. Skrze prwe vtecz maſſ rozumyeti dyabla, ſwyet a tyelo, przed
nymiz mame vtiekaty yako przed ſwymi tuhymi neprzately. Skrze druhe vtecz maſſ roz-
umyeti, aby netoliko od hrziechu vtekl, ale ode wſſech prziczin geho. Swaty pawel dye:
Waruyte ſe netoliko hrzichuow y prziczyn geho, ale y podobēſtwi geº zleho. Skrze trzeti
vtecz maſſ rozumyeti, aby [114] vtekl wieczney ſmrty. Anebo takto: Wezmi dar, nawrat
dluh, vtecz muky. Tehdy rityerz, toto zpowiedlnik twoy miloſtywy, przy nyem vſneſſ, toto
przikazet, aby ſe hrzichuow warowal, a puſſku ſrdce tweho otewrze ſkrze dobre navczeny,
a ſtare piſmo, toto zly zywot, pmyeny w twey duſſi, aby gi mohl czyſtu zachowati a potom
bohu oddati. a tehdy budu weliky hody ſe wſſemi knyezaty, to geſt ſe wſſemi ſwatymi
w nebeſkem kralowſtwie et cetera.

XLII.

NEtauianus tak rzeczeny kral kdyz kralowal, nad gyne ſwu zenu milowaſſe, a pro
trogi wiecz: nayprwe ze gemu byla welmi wierna, druhe ze byla welmi kraſna, trzety ze
byla welmi poſluſſna a vſtawiczna.

Naymileyſſi! tento kral muoz znamenati naſſeº mileº pana ihû criſta, genz ſwu chot
kazdu duſſi miluge nad gyne, ze geſt wierna, gynych bohuow nemagici, kraſna bez po-
ſſkwrny hrzicha, poſluſſna a vſtawiczna w bozſkem przika[115]zanye bez promyeny az do
ſkonczenye etc.

U

XLIII.

TYberius czyeſarz w rzymye kralowaſſe, genz przyliſſ hlas ſladky milowaſſe. Tehdy ꝑhodylo ſe gednu, kdyz byl na low gel, vſlyſſal nyekteraky hlas welmi ſladky, a tak ſe gemu zdalo, ze nykdy tak ſladkeº hlaſu neſlyſſal;[1]) a po tom hlaſu ſam gedynky gel. a kdyz k tomu myeſtu przigel, vzrzel nyekteraku wodu dluhu a ſſiroku, wedle nyezto nyekteraky chudy ſedyeſſe, huda na ſwe huſliczky, z nychzto ſladky hlas pochazyſſe. y wece gemu Czyeſarz· Mily, powiez mi, kterak geſt to, ze z tyech huſliczek tak ſladky hlas wychazÿ? Tehdy on odpowiedye: Pane, trzidceti let tuto ſem bydlil, a buoh mi dal taku miloſt, kdyz koli w ſtruny vderzim, ynhed ſladky hlas z nych wynde, ze ryby tuto ke mnye przigdu, gymiz ya y ma czeled do ſye chwile zywili ſmy ſye. ale pohrziechu przed ſym w malych dnech ſ druhe ſtrany teyto wody wychazye [116] nyekteraky ſſkrzecznyk ſ hwyzdalku, ze tak welice ſladce hwyzdye, ze ryby nechagice mne y gdu k nyemu. wece k nyemu tyeſarz: ay, ted w myeſſczy ſwem mam zlattu vdyci, wezmi gi ſobye a przywiez gi k dluhemu prutu, vderzyz w huſliczky, a takt ten giſty ſſkrzecznyk ſ hanbu odeyde. Tehdy ten giſty chudy rſbarz vczinil podle rozkazany czyeſarzowa. Przywazaw k dluhemu prutu vdyczy, yal ſe huſty. a ynhed ryby z tey wody yakzto drzewe k nyeᵛ byezyechu, a on ge wen vdyczy metaſſe. vſlyſſaw to ſkrzecznyk y vzrzew ſ hanbu odſel, a ten giſty chudy ribarz az do ſmrti bez przikazu w tey wodye ryby lowieſſe et cetera.

Naymileyſſi! tento Czyeſarz geſt pan naſſ ihûs xpĉ, genz przyliſſ ſladky hlaſ, toᵗº naboznu modlitbu miluge. take ſwa ſwyerzata hony, toᵗº duſſe, kterez dyabel ſwu chitroſty k dywoczſtwi przyprawil. ale woda, w nyezto woda byechu, geſt tento ſwiet, pln hrziſſnych lidy. ale chudy rybarz, genz ſedyeſſe podle tey wody, ꝗt kazdy kazatel, genz ma myety [117] huſle ſwateho piſma, gymzto ryby, toᵗº hrziſſne, z wody na zemi wytahne, to geſt do nebeſkeº kralowſtwi. ale pohrzichu kdyz kazatel gme ſe w huſle ſwateº pyſma bity, to geſt kazati, ynhed ſſkrzecznyk, toᵗº dyabel, hwyzdye tak ſladce, ze hrziſſny lide kazatele nedbagi, chopice ſe rozlicznych liboſti dyabeſkich.[2]) Ꝓtoz kazatelowi potrzebye ꝗt, aby ſobye vdyce zlatte, to ꝗt miloſty bozſke, dobyl, gyz by to mohl hrziſſne bez przikazy dyabelſke przywezti do wieczney radoſti etc.

XLIV.

Claudianus ten czyeſarz kdyz kralowaſſe, toho toho czaſu gmyegiſſe gedynku dcerku, gyzto przyliſſ milowaſſe. a mezy tyem mnoho czaſu myſleſſe ſam w ſobye, kterak by gi myel podobnye wydati, a rzka: Dam-li gi za zenu bohatemu, a bude blazen, kotnye zahyne ma dczerka. ale dam-li chudemu a mudreᵛ, ſobye y mey dcercze doſti dobude. Byeſſe w tu chwili w myeſtie nyekteraky mudrzecz, gmenem Socrates, gehoz zawolaw czyeſarz [118] przed ſye wece gemu: Mily, powiez mi, chceſſ-li mu dcerku ſobye za zenu wziety, ale pod takuto vmluwu, vmrzela-li by v tebe prwe nezli ty, aby ſwoy zywot ztratyl. Protoz wol ſobye, chceſſ-li gi pogity czyli nicz. tehdy on wece: y ſ tu vmluwu chci gi ſobye za zenu pogyeti. vſlyſſaw to czyeſarz s weliku wyprawu y s ſlawnoſti oddal gemu gi. Potom po nyekoliko czaſych nezdrawi ſpolu zywi byli. Napoſledy ta giſta zena roznemohla ſe welmi tyezce az na ſmrt. ale Socrates zamutyw ſe welmi, wſſed do gednoho leſu yal ſe hoŕce plakati. a kdyz tak plakaſſe, w tu chwili vda ſe kraly Allexandrowi honyti. tehdy vzrzew gey rytierz allexandruow, wece k nyeᵛ: kdo gſi ty? Odpowiedye geᵛ Socrates: czlowiek taky ya gſem: Pane, twoy ſluha ſluhy meho. tehdy ten rytierz wece: lzeſſ! nebo neny wietſſieº pana na ſwietie, nez moy pan allexâder. Ale powedu tye ku panu ſwemu, a vzrzimy, kto by byl ſluha twoy, o nyemz prawiſſ, bych ya byl ſluha geho. A kdyz przed krale przyweden byl, wece k nyeᵛ kral: mily, powiez mi, kdo geſt ten [119] ſluha twoy, o nyemz prawiſſ, bych ya byl ſluha geho. Tehdy on wece: Pan moy geſt rozum muoy,

---

XLIII. [1]) (Dole na kraji uříznut nápis už nečitelný.) [2]) l (vynech.).

ſluha geſt wuole. ꝑtoz zes do ſye chwile wedle ſwe wuole kralowſtwie ſwe zprawowal, ale U
ne wedle rozumu, tyem gſy ſluha ſluhy meho, toto wuole, genz w tobye panuge. vſlyſſaw
to allexander wece: zagiſte mudřes odpowiedyel. gdy w pokogi. a od tey chwile kral allr
kralowſtwie zprawowal wedle rozumu, ale ne wedle wuole. A tak Socrates oſtal w leſy
w ſwem zamutku, a tak ſmutnye chodyeſſe. Przilſed k nyev nyekteraky ſtarzecz wece gev:
O mily miſtrze, proczs tak welmi ſmuten? Tehdy on: powim tobye. Czyeſarzowu dczeru
poyal ſem ſobye za zenu pod takuto vmluvu, ze kdyz by kolwiek za mnu gſuci vmrzela,
ya bych take myel na ſmrt gyty. a ona gyz az na ſmrt nemoczna. Protoz vmrze-li ona,
ya moſym ſwoy ziwot ztratiti. Wece gev ſtarzecz: Vczyn wedle rady mey, a dobrze ſe
tobye ſtane. zena twa geſt z ſemene kraloweho. Protoz kdyz kral, gegi otecz, bude krew
puſſczeti, wezma tey krwe kazyz ſwey zenye [120] prſy tu krwí zmazati. a k tov wezmi
ty trzy korzeny: z gednoho zwarze [1]) day gi rano na cztytrobu piti, a z druhu dwu vdye-
lage flaſtr kazyz gi poloziti na ſwoy zaludek. a vczini-li to, ynhed zdrawa bude. Ale ſocrates
wzem to korzenýe a otczowy krwe, wratil ſe zaſe k ſwey zenye a gi navczil, kterak ma
tyech wieci poziwati, acz chce zdrawa byti. a ynhed yakz to vczinila, tak zdrawa byla.
A vſlyſſaw to czyeſarz, ze ſocrates tak pilen byl zdrawie ſwey zeny, geo pyſſnye darowal
a k welikey czti geo wzdwihl.

Naymileyſſi tento czyeſarz geſt pan naſſ ihc̄ xp̄c. ale dcera geo kraſna geſt duſſe
kazdeꝰ czlowieka, k obrazu bozyev ſtworzena Tu dcerku dal geſt chudev Socratowi, totꝰ
czlowieku, genz chud geſt, yakozto .s. Job p̄wi: nah ſem wyſſel, a nah ſe zaſe wwratim.
ale pod kratku vmluwu pan boh duſſi kazdev czlowieku dal geſt, vmrzela-li by w geho to-
warziſſtwie ſkrze ſmrtedlny hrziech, on by ꝑto wieczny zywot ztratil. Ꝑtoz bude-li kdy
duſſe nemoczna liboſti hrzicha, vczyn, yako Socrates vczynil. Wenda do leſa, toto do czyerkwe
ſwate, a tu naydeſſ ſtarce, toto zpowiedlnika mudreo, gehoz radu zdrawie wezmeſſ, vczinilſ-li
wedle geho [121] rady, aby nayprwe prſy ſwe zmazal krwi kralowu otce ſweho, toto aby
myel vſtawicznu pamatku vmuczeny naſſẹo mile [2]) otce ihû xpâ w ſwem ſrdci. Potō wezmi
korzeny, to geſt ſrdeczne ſkruſſeny, pokany a doſti vczynyenye. z prweo vczyn trunk nebo
napoy, aby wzdy zelel hrziechuow, a z druhich dwu vczin flaſtr, totꝰ ſwatu zpowied, ztlucz
ſ doſti vczynyenym; nebo nycz nepſpiege, kdyz muoz obe vczynyti. et ſic eſt illud.

XLV.

Maryus welmy mudry kdyz w rzymye panowaſſe,[1]) Tehdy w geho kralowſtwie
byeſſe nyekteraka panye, gmenem fflorentina, dywne kraſy, ze tak naczitie kraſna byla, az
trze kralowe ꝑ ny boy wzali, a ſ kazdey ſtrany tiech trzi kraluow mnoho yako bez czyſla
lidy zhubeno bylo, a den ode dne mnozy zahynuli. Ale pany y knyezata tey rziſſe, widuce
to, ſebrawſſe ſe geli przed czyeſarze rzkuce: Pane, ꝑ tu fflorentynu, genz geſt w twê pan-
ſtwie wzaczna, yako bez czyſla lidu ſeſſlo, y na kazdy den geſſcze ſchazye. A gedyne yakz
k tov brzo nevcziniſſ, [122] ꝑ gegi miloſt wietſſi ſtrana lidu tweo ſeyde. Vſlyſſaw to Czye-
ſarz, ynhed prſtem ſwym liſty zapeczetiti kazal pſaty, aby ta giſta panye fflorentina beze
wſſeho meſſkanye k nyemu przigela. a kdyz poſel liſty przigal, drzewe nez tam dogel, az
vmrzela ta giſta Fflorentina. Potom ten poſel giſty zaſe nawratil ſe a czyeſarzowi powiediel,
ze by gyz vmrzela fflorentina. vſliſſaw to czyeſarz zamutil ſe welmi, ze gi widyeti nemohl.
A ynhed ſwolati wſſeczky malerze kazal. a kdyz ſe malerze przeden ſebrali, wece gŷ
czyeſarz: mogi wſerny! tatot geſt prziczina, procz ſem po was poſlal: Byeſſe w czyeſarzſtwi
mem nyekteraka pany, gmenem Florentina, tak kraſna, ze yako bez czyſla ꝑ gegi miloſt
zhynuli gſu. a napoſledy ſama geſt gyz vmrzela, a ya gi nemohl widyeti. Protoz gdyete
a ſe wſſi ſnaznoſtí obraz gegi namalugte na dſſcze mnye a tak, yako by zywa bila, ſkrze

---

XLIV. [1]) (za tím ps.) zge (přetrž.). [2]) (nedops.).
XLV. [1]) (mezi slovy červené tečky).

U kteryzto obraz kraſu gegi wida mohl bych poznati. Odpowiedyechu ony: Pane, tyezkey wieci zadaſſ, wſſichny malerzy wſſe° ſwieta obrazu gegie° podobne° kraſſie bez gedno° malerze, genz ſye tagi w horach. Vſlyſſaw to Czyeſarz [123] Poſlal po toho giſte° malerze. a kdyz byl przigel, wece gemu Czyeſarz Mily, ſe wſſi ſnaznoſti vczin mi obraz, podobny kraſu ku panye ffloretynye, a darugi tye dobrze. Wece ten giſty malerz: pane, bud twa wuole. a nad to gedney wieci ꝑſym, aby wſſeczky kraſne pâny y panye, genz gſu w twey rziſſi, byli przed tebu za celu hodynu. A tak ſe ſtalo. Ale kdyz kraſne pâny y panye przed Czyeſarze prziwedeny byly, z tyech naykraſſye cztyrzí wybrany gſu, a gyne domuow poſlany. Tehdy malerz yal ſe cžrwenu barwu obrazu malowati, a kteraz z tiech cztyrz myela oczy nayyaſnyeyſſye, wedle gich zpoſobu obraz malowal, a tak tyem byehem ten giſty obraz namalowal. Prziſſed czyeſarz wece, vzrzew obraz: O florentyno, florentyno, nikdy ſê twey kraſy newidyel w tomto zywotie; dyw nenye, ze gich tak mnoho ꝑ twu miloſt zahynulo. O florentyno, florentyno, by zywa dnes byla, nade wſſeczky by to° malerze milowala, genz tye w takey kraſy namalowal, ze wſſiczkny na twoy obraz zadagi hledieti.

Naymileyſſi! Czyeſarz tento geſt buoh, otecz nebeſky. Ale floéntina tak kraſna znamenawa duſſi kazdeho czlowíe [124] ka, k obrazu bozye^v ſtworzenu, genz geſt oblezena ſkrze trzi krale, to^to ſkrze dyabla, ſkrze ſwiet a ſkrze tyelo, ſluze tielu pro hrziech prwe° czlowieka, a od kazdeho ꝗt poruſſena, to^to hrziechem zmazana. ꝑtoz mnoho gich zahynulo, nebo wſſichny przed bozym vzkrzyſſenym do pekla a do przedpekle sſtupowali. vzrzewſſe to ſtarſſi, pany y knyezata, ſwate prîarchi y proroczy, yali ſe k bohu wolaty rzkuce: O by nebe zborzil a ſtupil, a mnoho gynych rzeczy o narozeny [2]) bozym, zadagice, by ſe raczyl narodity a ſwoy lid od ſmrti wykupity. ale ꝑ hrzich przed narozenym bozym vmrzela geſt florentína, to^to duſſe. ꝑtoz malerzy ſwolany gſu, to^to angele y wſſiczka rziſſe nebeſka, aby ten obraz obnowili. genz ſe wymluwili, nebo nyzadny mezy angely y mezy lidmy nalezen, genz by vmyel nebo mohl ten obraz obnowiti, to^to duſſi k newínnoſti nawratiti, gedyne ten malerz, genz ſ hor prziſſel, to ꝗt naſſ pan ihs̃ xpĉ, genz ſ nebe ſſtupil, aby ten gyſty obraz obnowil, a to czrwenu barwu, to geſt ſwu ſwatu [3]) krwi. ten malerz wybral ſobye cztyrzy naykraſſie zeny, to^to cztwero duoſtogenſtwie oſlaweney duſſi: [125] krzepkoſt, neſmrtedlnoſt, yaſnoſt, proraziwoſt nebo prochodnoſt nebo hbytoſt, nebo ze dal byt duſſi ſ kamenym, roſty ſ czepy, czyty ſ howady, rozumyeti ſ angeli, a tak obraz, to^to duſſe czlowieczy, geſt obraz obnoweny. ale Czyeſarz, to^to Otecz nebeſky, takto wece: O florentyno, to^to duſſe kazdeho czlowieka, welmi maſſ toho malerze milowaty, to^to pana ihû xpâ, genz ſwu ſwatu krwi tye zmalowal a w newynnoſt tye nawratil. Protoz rzci kazdy za to geden otcze nas a gedno zdrawa maria ſ nabozenſtwim, aby dneſſny den nas ſwu ſwatu krwi zmalowal, A potom ſwu ſwatu miloſt dal etc.

XLVI.

Theodoſius w rzymye kralowaſſe mudri welmi, genz zrak ztratil byeſſe. vſtawil byl zakon taky, powyeſyw zwony na ſwey ſynye, ze ktozkolwiek myel by czo czyniti, aby przigda w ten zwon pozwonil. A ynhed by ſudce, yakz ten zwon vſlyſſi, ſtupil a kazdemu prawdu bez meſſkanye vczinil. w tu chwili byeſſe nyekteraky had, genz pod tym zwonem hnyezdo mye [126] giſſe y k to^v ſwoy plod wywodyeſſe. Stalo ſe, ze kdyz gyz mali hadyenci po nyem plzeti mohli, ſtary had y ſ dyetmy na ſlunce wylezli za myeſto. a kdyz tam na ſlûci byeſſe, nyekteraka welika žaba w geho hnyezdo weſſla a tu bydliti chtiela. Tehdy kdyz ſe zaſe ſ ſwymi dyetmi wratil, vzrzew tu giſtu žabu, wſſed na ten giſty ꝑwaz yal ſe zwonyti, yako by rzekl: Sudce, sſtup doluow a vczin mezy mnu a tuto žabu prawy ſud, genz kwaltem w mem hnyezdye przebywa. ale ſudce, kdyz zwon vſlyſſal, ſtupil doluow a nyzadne° newidyel, y ſſel zaſe. ale had yal ſe opyet zwonity. Sudce opyet sſtupil doluow

---

[2]) z (nejasné, z jin. písm. oprav.). [3]) (za tím ps.) bo (přetrž.).

a hada vzrzel, an na prowazy wiſſe zwonil. ohledaw pilnye, czo by to bylo, nalezl zabu, U
ana w geho hnyezdye ſedye. wſtupil k czyeſarzowi a gev to powiedyel, kterak ſe przihodilo.
Vſlyſſaw to Czyeſarz wece gev: ručze ſendy doluow a zabu wen z hnyezda wyzen, aby
had ſwe myeſto bez przyekazy myel. A tak ſe ſtalo kdyz zzaba zabita byla, had y ſwymi
dyetmy do ſweho ſe hnyezda wratil. Ale potom gednu, kdyz Czyeſarz gednu w ſwey ko- 5
morze na ſwey poſteli odpoczy[127]waſſe, ten giſty had do geho komory ſſel a neſa w ſwych
vſtech mali kamenek. vzrzewſſe geho komorniczy yali ſe czyeſarzowi prawiti a rzkuce, ze
by had k nyemu ſſel. wece gym tyeſarz: neprzekazeyte gemu; mnymt, zet my nicz zleho
nevczyny. Tehdy ten giſty had, wſſed na czyeſarzowu poſtel, przitoczyl ſe k geho twarzi,
a kdyz k oczíma prziſſel, ten giſty kamenek, yako w uſtech myegieſſe, puſtil gev na oczy, 10
a ynhed zalezl prycz. Ale Czyeſarz, yakz brzo tyem giſtym kamenkem oczy ſwych dotekl
ſe, ynhed yaſny zrak przyyal ne ſ malu radoſti. Potom ten giſty kamen ne ſ malu ſtrazy
az do ſmrty chowal, a bohu milev welicze dyekowal etc.

Naymileyſſi! tento czyeſarz geſt kazdy czlowiek ſwietſky, ſlep, kakzkoli widom geſt
k ſwietu. zwon powieſſeny zazik [1]) kazatelſky, genz ma w giſte czaſy zwonyti. ale prowaz 15
toho giſteho zwonu geſt ſwate piſmo, gymzto kazatel ma cztnoſty a hrzich zwieſtowati,
kterak by mohl czlowiek ſkrze cztnoſti do nebe wſtupiti. a ſkrze hrzichi, ktoz ſe gich
ne[128]chcze warowati, na wyeczne zatraceny do horucziho pekla puogde. ale had, genz
hnyezdo byl vczinil pod tym prowazem, znamenawa zpowiedlnika mudreho, gêz ſe ma
poloziti ſkrze ſwate pyſmo w hnyzdo, to geſt w ſrdce czlowieczy. ale ſudce to geſt ſwidomy 20
kazdeho czlowieka, a ma ſtupiti a wſſeczko z ſrdeczneho ſkruſſenye ſkrze ſwatu zpowied
rozſudyti. Ale acz žaba, toto dyabel, hnyezdo, toto ſrdce czlowieczy, kdy naſylim oſady;
tehdy had, toto mudry knyez, ma boyowati ſ dyablem, hrziſſnev dada navczenye, kterak
by mohl dyablu odolati a tak gey wyhnati z ſrdce czlowieczyeho. Take ten giſty had, to
geſt mudri zpowiedlnik, ma przineſti kamen, gymzto Czyeſarz, to geſt kazdy hrzyſſny czlowiek, 25
mohl by zrak, to geſt poznanye miloſrdenſtwie božiho, ochotnym navczenỹ, Aby w ſwey
ſlepotye, to geſt w hrzieſſiech neoſtal, ale myel czelu nadyegi ſ dovffanym, w kterukoli
hodynu pozele hrzichuow ſwich ſrdecznym ſkruſſenym, a na ſkonczeny ſpaſen bude. tak
buoh day etc. [129]

XLVII.

Czte ſe, ze nyekteraky kral zchowal lwa a lwiczy a lewharta ſpolu, genz gye 30
welmi milowaſſe. Ale kdyz lew kam odſſel, tehdy lwicze ſ lewhartem w czyzolozſtwie po-
gymali ſe ſpolu. ale lwyce, kdyz to vczynyla, tehdy ſe wzdy zkupala, aby lew ſmradu
czyzolozneho na nye neczil, w gedney ſtudnici, genz byeſſe wedle hradu. a kdyz ten giſty
kral czaſtokrat to widaſſe, w geden czas, kdyz ta giſta lwice czyzolozſtwa byeſſe dopuſtyla,
kazal tu giſtu ſtudnici zahrazdity, aby ta giſta lwice po ſwem czyzolozſtwu nemohla ſe 35
zkupati. a ynhed prziſſed lew, vczyw czyzolozſtwo na nye, przede wſſemi gy zahubil.

Naymileyſſi! tento kral geſt naſſ otecz nebeſky, ale lew geſt naſſ pan ihûs xpûs
z pokoleny Juda; a lwice geſt duſſe kazdeo czlowieka, genz czaſtokrakt czyzolozy ſ lew-
hartem, to gt s ſſkaredym dyablem. Protoz rada geſt,[1]) kteraz duſſe a kolikratkoli hrziechu
ſe dopuſti, byez k ſtudnyczy miloſrdenſtwie bozyeho, [130] A zkup ſe w ſrdecznem ſkruſſenye 40
ſkrze ſwatu zpowied a doſty vczynyeny, dokudz ta giſta ſtudníce nebude zahrazena, to
geſt do ſmrti kazdeho czlowieka. nebo po ſmrti kazdy ma ſuzen byti podle ſp̃wedlnoſti
et cet.

XLVI. [1]) z (m.) y.

XLVII. [1]) (naps. na okraji).

XLVIII.

U TRoyanus czyeſarz w rzymye panował, myegieſſe gednu zahradu rozlicznych ſſczepuow naſazenu, nad nyezto ſtrazy zwlaſtnyeho byeſſe poſadil, aby pilnye tey zahrady oſtrziehal. w tu chwili byeſſe nyekteraky weprz dywoky bliz odtud w gednom hagi, genz proborziw zed, wſſed do tey giſtey zahrady, mnoho ſſczepuow zkazil. zatyem przijſſel ten giſty ſtrazny, potkaw ſe ſ weprzem ge^{v} vcho lewe vtal. ynhed ten giſty weprz, boleſti welmí zkrziczaw, wybyehl z zahrady. Opyet druhe po malych dnech ten giſty weprz, wſſed do tey zahrady, mnoho ſſkody vczynil. vzrzew gey opyet ten giſty zahradnyk, potkal ſe opyet ſ nym a vcho ge^{v} prawe vtal. Zkrzy[131]czaw opyet weprz, wybyehl wen z zahrady yako prwe. Opyet w kratkem czaſu wazy ſe toho ten giſty weprz trzeti wſſed do zahrady, mnoho przilijſſ ſkody vczinil. vzrzew gey opyet ten giſty zahradnyk, potkaw ſe ſ nym, oczas ge^{v} vtal; opyet krzicze yakoz drzewe vtekl ven. Potom opyet w zapyeti cztwrte wſſed do zahrady mnohem wiece ſſkody vczyny, nezli prwe. vzrzew ten giſty zahradnyk, oſczyepem gey w ſame ſrdce vhodyl, az na tom myeſtie ynhed padl a vmrzel. Ale kucharz, kdyz gey byeſſe przi$\bar{p}$wil, ſnyedl ſrdce toho giſte^{o} weprze. a kdyz tu giſtu krmy przed krale przyneſli, otazal kral tyech giſtych ſluh, kam by ſe ſrdce od toho weprze podyelo. ale ſluhy newieduce wratili ſe zaſe do kuchynye a na to giſte ſrdce yali kucharzowi ptati. Odpowiedye gym kucharz: powiezte krali, ze ten giſty weprz nyzadne^{o} ſrdce nemyel. a neraczi-li to^{v} wierziti, ya chci toho doweſti. Sſedſſe ſluhy krali to powiedyeli. Ale kral newierze tomu y wece: Czo geſt, genz prawite? podobne-li geſt to? kto geſt widyel zwierze bez ſrdce? zawolayte ſem kucharze, at toho dowede, ya[132]koz $\bar{p}$wi. Tehdy ony ſſedſſe, toho giſteho kucharze zawolali przed czyeſarze. A kdyz $\dot{p}$gide, wece k nye^{v} Czyeſarz: zprawiz mye toho, kterak geſt to, ze tento weprz ſrdce nemyel. a nedowedeſſ-li toho, o twoy zywot plati. Odpowiedye kucharz: Mily pane, wi twa miloſt dobrze, ze kazde myſſlenye od ſrdce pochazye. $\dot{p}$toz kdez nenie myſſlenye, yzadne^{o} tu ſrdce nenye. Tento weprz, kdyz nayprwe byl do zahrady wſſel a weliku ſſkodu vczinil, zahradnyk vzrzew to vcho ge^{v} lewe vtal, an kwicze wiſſel wen. by byl ſrdce myel, o vchu ztraczenem myſlil by y pamatowal by; ale toho neuczinil. nebo opyet do zahrady wſſel A $\bar{p}$we vcho ztratil. a potom nemyſle na to opyet trzeti wſſel, az y oczas ztratil. Napoſledy nemage myſſlenye any pamyeti na to, ztratil zywot, proto ze ſrdce nemyel. vſlyſſaw to kral nemohl $\dot{p}$ti to^{v} nicz rzeci, a kucharz ſmrti ſkrze to vſſel et cet.

Naymileyſſi! Tento czyeſarz geſt naſſ mÿly pan ihûs xpûs, genz dywnye ſſczepnyce miluge, totyzto ſtawy [133] Lidſke, yakoz gſu lide nalezeny a dobrze krzeſtane yakoz gſu, w gychzto ſrdci ſſczepuge dobre ſſczepnice rozliczneho owoce, to^{to} cztnoſti, yakozto geſt deſatero bozy przikazanye, ſſeſteó miloſrdenſtwie a gyne rozliczne cztnoſti, wieru, nadyegi y miloſt. ale nebo geſt naſſ mily pan ihs̄ xpûs, genz geſt ſtraz tey giſtey zahrady, to $\dot{g}$t wſſech ſtawuow lidſkych. ten vtyna nayprwe vcho lewe, to geſt berze nam przately, abychom ſe polepſſili. A kdyz ſe na to neobratymy, vtyna nâ $\bar{p}$we vcho, to geſt mileyſſi przately, yakozto dyeti, ſyna, dceru, otce, matku. A kdyz opyet byedny a hubeny czlowiek tym ſwe^{o} zywota nepolepſſi, w kratkey chwili vtne gemu oczas, to^{to} odeyme ge^{v} zenu geho nay-mileyſſie a zbozy mynute. Pakli wzdy geſſcze nechcze ſwe^{o} zywota polepſſiti a na ty wieci ſye nerozmyſle a hrziechu nechce oſtati, tehdy pan buoh ſkrze Jonatu, to geſt ſkrze ſmrt, kaze [1]) gey konecznye zahubiti a kucharzowi gey dati, to geſt dyablowi, aby gey pekl na wieky w ohny y warzil. Potom w ſudny den pan buoh bude ſye [134] ptati na ſrdce czlowieczy, to geſt na duſſi. Tehdy dyabel odpowie, ze duſſe nemyel. nebo kdyby duſſi myel, tehdy by nykdy przikazanye bożieho neprzeſtupil a ſ tym dyabel na wieky duſſi pozzrze. A ten giſty weprz geſt kazdy czlowiek, genz w bozyem zahradye, to geſt w ſwem ſtawu, mnoho przeſſkody a ſhrzieſſi po ſwem krztu et cet.

XLVIII. [1]) (za tím ps.) de (přetrž.)

XLIX.

ANtholonius w rzyemye kralowaſſe, gēz trzy moczy do ſebe myegieſſe: nayprwe ze myel ſylu w tu chwili nade wſſiczky lidy, Druhe ze myel zbozy a mudroſt nade wſſeczky, Trzety kraſu a wzroſt. ale zeny dluho nemyegiſſe. Naypoſledi przitele ge° y knyezata a pany radili gemu rzkuce: Pane, dobret geſt, aby ſobye zenu poyal a ſ nye dyetky myel. Tehdy on vſlyſſaw gich radu y wece k nŷ: Mogi mili y mogi wierny! wyete dobrze, zet gſem welmi bohaty y moczny, Wyece zbozi nepotrzebuge. Ptoz dyete [135] po rozlicznych kralowſtwi y kragynach a mnye kraſnu, mudru y vrozenu dyewku naydyete. a naydete-li kteru taku ſ tyemito trzmy dary, yakoz ſem rzekl, to^to aby byla kraſna, k to^v vrozena, trzety aby byla mudra, aczt by chuda byla, pto chcit gi ſobye za zenu pogiti. vſlyſſewſſe to ony, ynhed rozgeli ſe po rozlicznych wlaſtech, az y nalezli w gednom myeſtie gednu pannu kraſnu, vroze^v y mudru, ale chudu. a yakz brzo nalezli, tak ynhed dali Czyeſarzowi wyedyeti. ale Czyeſarz chtie gegi mudṗſti zkuſyti, zawolaw k ſobye poſla y wece ge^v: Ay, tot tobye dawam kus platna lnyeneho, dluhy na trzi palce a ſſiroky na tolikez palczuow; gedyz k tey giſtey dyewce. a kdyz tam przigedeſſ, pozdrawie gi odē ne, dayz gi to platno, at mnye z ſwey mudroſti vdyela koſili hodnu na moy zywot z toho giſteho platna. a vczini-li to, chci gy ſobye za zenu myeti. Poſel nic neomeſſkage k tey giſtey pannye przigel, A gi od czyeſarze pozdrawiw wece: dyelay, tot platno, genz geſt wzdeli y na ſſirz na trzi palcze; vczinił-li z nye° koſſili hodnu na czyeſarzow zywot, chcet tye ſobye za zenu wzyety.[1]) [136] Tehdy ona wece: kterak to muoz byti? Ponyewadz neny delſſi any ſſirſſie gedno trzi palce, neny to podobne, by z toho koſſile hodna czyeſarzowi byla. A przeſ to poſſle-li mi ſud taky, w nyemzto a ſkrze kteryzto mohla bych to vcziniti, za koſſili doſty dluhu y ſſiroku gemu ſlibugi. Poſel vſlyſſaw tu giſtu rzecz wratil ſe k Czyeſarzowi a ge^v tu odpowied tey giſtey panny wzkazal. tehdy Czyeſarz nicz nepomeſſkaw, ſud k tomu hodny gi poſlal, ale ta giſta pāna wzemſſi ten giſty ſud, z tak male° platna w tē giſtem ſudye koſſili czyeſarzowi hodnu, dluhu y ſſiroku vdyelala. A ynhed czyeſarz ſ weliku zadoſti poyal y korunowal.

Naymileyſſi! tento kral geſt pan naſſ ihûs xpûs moczny, bohaty y mudri a kraſny nade wſſeczko ſtworzenye. Ale panna kraſna z pokoleny kraloweho geſt panna Maria,[2]) matka boha y czlowieka, genz byla kraſna, mudra a nad to miloſti plna. Platno poſlane geſt miloſt duchownye, gedno na trze palce ſſiroke a dluhe, trzy wlaſtnoſti ſwate trogice, mocz boha [137] otcze, Mudroſt boha ſyna, Dobrota ducha ſwateho. Ale ſud ten, w nyemzto ta koſſile geſt dokonana, to^to tyeleſenſtwie naſſe° mileho ihû xpâ zaſtyenyene, w nyemzto yako w ſudu geſt ta koſſile dokonana. Vzrzew to otecz nebeſky, gy k ſobye wzem, w kralowſtwi nebeſkem korunowal, ktezto za nas pſy ſwe° mile° ſyna, a on otce myleho ſweho. Protoz kdez geſt toliko pſeb, neſnadnye bude oſlyſſan, ktoz za podobnu a za dobru wiecz proſyti bude.

L.

KKdyz pompeyus w rzymye kralowaſſe, w geho rziſſi byeſſe nyekteraka panye przilił kraſna a wſſem welmi mila. a wedle tey giſtey pany w ſuſedſtwie bydleſſe nyekteraky rytyerz, take kraſny a wſſem mily, genz tu giſtu panye czaſtokrat nawſſczewowaſſe, a welmi od nye milowan byl, ale zrzyezenu miloſty. Potom po dluhem czaſu, kdyz tak ya[138]ko na kazdy den nawſſczyewowaſſe gi, Przihodylo ſe gednoho dne, ze ta giſta panye ſokola na ſwey rucze noſyeſſe. Vzrzew to ten giſty rityerz, dywnye y ſnaznye yal ſe proſyti, aby ge^v toho ſokola poyczela. Tehdy ona: Sokola tobie poyczym, ale hleday, aby ſe ge^v nevkoge mne nezapomnyel. Odpowiedye rityerz: O mila pany, buoh toho neday, bych to vczinił, ale wiece mam twu miloſt milowaty nezli drzewe, a czaſtiegi v twey miloſti bywati.

XLIX. [1]) (dole na kraji nápis úplný) ſſeſty bożye. [2]) (červ. podtrž.).

U Po tey rzeczi panye gemu ſokol dala. on odgew tak welmi ſokola milowal a ge^{v} ſe okogil, czaſto ſ nym honye, ze panye dluho nenawſſcziwil a gy zapomenul. ale ſrozumyewſſi tomu, czaſtokrat pon ſlaſſe, an na to nycz ſe neobratil. napoſledy pſala ge^{v} liſt, welmi geho pſycz, aby k nye przigel bez meſſkanye a s ſebu ſokola przyneſl. vzrzew liſt a ge^{v} ſrozumyew gel k tey giſtey panye, wſſeho nechaw, wzem ſokol na ruku. a kdyz tam przigel, wece ge^{v} panye: wrat mi muoy ſokol. A kdyz gy [139] on podal ſokola, Wece k nye^{v} panye: wiecz tohoto ſokola nebudeſſ milowati. Wece rityerz: y procz, mila panye? Odpowidye ona: Proto zes gey wiece milowal nez mye, a on byl przyczyna rozdyeleny naſſeho, zes mne dluho nenawſſczywil. a ynhed przed nym tomu ſokolu hlawu ſtrhla, mluwiecz takto: Mily, nemyeg za zle, ale za dobre przigmy, zet ſem to vczynila ꝑto, aby v mne czaſto bywal, yako y prwe.

Naymileyſſi! Tento Czyeſarz geſt otecz naſſ nebeſky. Pany ta kraſna geſt bozſtwie, ſpogene ſ czlowieczenſtwím. Rityerz geſt kazdy krzeſtan, genz dluzen geſt panye, to^{to} boha a czlowieka, nade wſſeczko milowati, to geſt pana ihû xp^{a}, genz geſt prawy buoh y prawy czlowiek, a ma gey czaſtokrat nawſſczewowati ſſeſterym miloſrdenſtwim. yakozto ſam ꝑwi: Czo ste gednomu z tyechto mych naymenſſich vczynili, mnye ſte vczynili. Ale ſokol znamenawa zbozye mynule, kterez pan buoh dawa, aby gey tyem wiece milowali a czaſtyegi [140] chude ſcžedrymi almuznami nawſczewowali. Ale byedny czlowiek y nemudry, kdyz bohat bude, przirownan bude howaduom nemudrym a rowen gym bude, gda po ſwey zadoſti a chlipnoſti, kam gey wede, zapomyna bozſkey dobroty y laſku, kteru k nye^{v} ma y myel, netoliko ze gey ſtworzil,[1]) zbozi, kraſu, ſylu y mudroſt nad gyne dal, ale ze gey ſwu ſwatu krwi wykupil. nykdy ſe na to nerozpomene, by gey w geho chudych nawſſczyewowal, Ale ſ onym bohatczê zzraczem nad zadnym ſe nechce ſmilowati. Pan buoh to wida mnohokrat takym lidem odgyma zbozy, zdrawi, ſſczeſti y[2]) ſylu, aby aſſa tyem dotknuti gſuce gey milowali w nuzy, gehoz w ſſczeſti netbali. O nychz dawid dye: hubyeſſe, hleda geho a wraczowachu ſe na vſwitie, k nye^{v} gdyechu. A gynde tyz dawid dye: Yali ſe k hoſpodynu wolati, kdyz zarmuczeny byli, a z nuze gich wywedl ge hoſpodyn. day to buoh. [141]

LI.

NYekdy byechu trzye towarzyſſy, czeſtu gedechu ſpolu. Przihodylo ſe bylo geden den gym, ze wiece pokrmu nemohli myeti kromye gedyne^{o} pecence chleba, a biechu welmy laczny. yali ſe mezy ſebu mluwiti rzkuce: rozdyelimy-li tento pecznecz na tre, zadny z nas ſyt nebude; Ale poradmy ſe o to, czo mame z toho pecence vcziniti. Tehdy geden z nych wece: vſnyê tuto na ceſtie, a kto z nas bude myeti naylepſſie ſen, ten ſam pecznecz ſnye. ynhed k tey radye druha dwa przíſtupila rzkuce: Ano, dobre, ſpyemy. y yali[1]) ſe ſpati. A w tu chwili ten towarziſſ, kteryz tu radu byeſſe wydal, wſtaw, any ſpye, weſſkeren ten pecznecz ſnyedl. vczyniw to, zbudyw ſwe towarziſſe rzka: wſtante rucze, gyzt geſt czas, a kazdy ſwoy ſen rozpraw. Tehdy prwy yal ſe ſweho ſna rozprawieti rzka: O naymileyſſie, [142] Dywny ſem ſen myel. Widyel ſem geden rzebrzik zlatty od zemye az do nebe, po nyêzto angelowe ſtupowachu a wſtupowachu, a mu duſſi z meho tyela wzemſſie do nebe gi wedli. a tam ſem widyel boha otce y[2]) ſyna y ducha ſwateho, a myel ſem taku radoſt, gyzto oko newidalo, any vcho ſlyſſalo, ne any w ſrdce czlowieczy wſtupilo. a tot geſt ſen moy. Wece druhi: A ya gſem widyel ſen welmi hrozny, ꝑtywny twe^{v} ſnu, ze dyablowe zeleznymi haky a ohnywymi duſſi mu z tyela meho wydrzeli a do pekla gi neſli, a na gednom gi myeſtie poſadyli mezy oſtrymi brzitwami. a rzekli mi: tak dluho budeſſ w tom myeſtie przebywati, dokudz pan buoh bude w nebi kralowatí. a tot ꝗt ſen muoy, genz ya nynye widiel ſem. wece trzeti, geſlto gym byl k to^{v} radu dal: Slyſſte take

---

L. [1]) (za tím ps.) ale (čárkováno nahoře i dole). [2]) (za tím ps.) duſſi (přetrž.).
LI. [1]) (za tím ps.) wſſichny (podtečk.). [2]) (za tím ps.) d (přetrž.).

ſen muoy, kteryz ſem ya nyny widyel. przilſed ke mnye angel, y wece my: Mily, chceſſ-li U
widyeti, kde ſu towarziſſi twogi? ya odpowiedyel: y toti, mily pane, proto ze mamy mezy
ſebu ge[143]den pecznecz chleba rozdyeliti, bogym ſye, by nyekam daleko nezaſſli, az by
mi ſye nycz nedoſtalo. wece angel: nenye tak, ale pecznecz ten lezy podle tebe. Protoz
pod po mnye! y przywedl mye k wratom [3]) nebeſkym, a kdy ſem tam przilſel, wydiel ſem
tam w nebeſych gednoho, to^to tye, gêz byl do nebes wtrzen, an ſedye na zlattey ſtoliczy.
y wece my angel: ay, tot towarziſs twoy v welikey ſitoſty y radoſty geſt a na wieky ma
tam przebywati. Protoz pod ſe mnu opyet, a vkazyt druheho towarziſſe. a kdyz ſem po
nyem ſſel, wedl mye k pekelnym wratom, a widyel ſê tye, druheho towarziſſe, yakozs ſam
p̄wil, w nyekterakem myeſtie, w nyemzto byeſſe mnozſtwie oſtrich brzitew, a ty lezyſſ, a
przed tebu wſſe^o [4]) dobre^o doſti, czoz k gyedlu a k pytye, anot tu ſluzie. Tehdi ſem tebe
otazal a rzka: O mily towarziſſi, kterak nerad widym tebe w tomto myeſtie! Powiez mi,
kterak dluho maſſ zde byti? A tys rzekl: dokudz pan buoh bude w nebi kralowati. Pro-
toz wſtan brzo y gez a ſnyez ten pecznecz chleba, nebo any mne, any towarziſſe meho
wiecz nevzrziſſ. [144] A ya vſliſſaw to ynhed ſem wſtal a ſnyedl weſſkeren ten pecznecz
wedle twe^o rozkazanye.

NAymileyſſi! ſkrze tyto trzy towarziſſe mamy rozumyeti troge pokoleny lidſke: Skrze
prweho zidy a pohany, Skrze druhe^o bohate a moczne tohoto ſwieta, Skrze trzetiho dobre
krzeſtany. Skrze pecznecz chleba, genz okruhli geſt, znamenawa ſe wieczna radoſt. ten chleb
myel by ſe dyeliti na trzi ſtrany mezy tato trzi pokoleny lidſka wedle gich zaſluhi, ged-
nomu wiece, druhemu menye. Ale prwnym, to^to židom, zda ſe gyz, by byli w nebeſkem
kralowſtwie, yako we ſnach, ſkrze zle navcženye talmutowo, gehoz wieru drzye. Pohane
take mnyegi, by byli w nebi, ſkrze zle navczenye machametovo, gehoz vczenye drzy, genz
gim ſlibil za nebeſke [5]) kralowſtwie, gehoz wieru drzy yako we ſnach. Druhim, to^to bohatym
wedle tohoto ſwieta, gêzto z vmyſla hrzieſſie, zda ſe gim gyz, by byli w pekle, nebo tomu
newierzi. ale napoſledy, kdyz bez ſkruſſeneho ſrdce zemru, ſ onym bohatczem [145] budu
pohrzebeny w horuczym pekle. Trzetim, to geſt dobrym krzeſtanuom, nezda ſe we ſnye,
ale na gewie a w prawdye ten chleb gedy, radoſt angelſku, to^to nadſſenym ducha ſwateho
doydu wieczne radoſti, zde w nadyegi a potom w ſkutcze, yakoz geſt, kdyzto vzrzi boha
okem w oko, magice radoſt newymluwnu na wieky. gyzto nâ dopomahay buoh otecz, ſyn
y duch ſwaty, wſſe geden hoſpodín.

LII.

TVcius kdyz kralowaſſe, za zakon vſtawíl byl, aby ktozkoli czyezkoli dytye k od-
chowanye wzal, a w geho porucztwie ſeſſlo to dyetie, anebo vraz ohawny wzalo, abi podle
nyeho ſwoy zywot ztratil. Przihodilo ſe, ze Czyeſarzowna vrodila kraſneho ſyna. vſlyſſaw
to nyekteraky rytyerz, welmi pilnye proſyl tey czyeſarzowny, aby gemu ſwe^o ſyna k od-
chowanye dala. wece gemu Czyeſarzowna: Synat ſweho tobye k odchowanye dam, [146] ale
warug ſe, bude-li ſyn moy, gſa v tebe, vrazen, ztratiſſ ſwoy zywot. y wece ten giſty rityerz:
O mila pany, mnye ſe to dobrze libi. A rzek to wzal toho giſteho ſyna a gey s ſebu do-
muow wzal a ſwey zenye k odchowanye dal. Ona wzemſſi to giſte dytie doſti ſnaznye a
dobrze ge chowala, a dyetie bieſſe wſſem milo. Mezy tyem przihodilo ſe gednoho czaſu
o yarmarcze, ten giſty ritierz s ſwu zenu gel na yarmark, a dyetiete ſ czeledy doma w ko-
lebce nechali Ale kdyz pan y panye z domu wyſſli, wſſeczka czeled wen wyſſla na wes
k tanczy, a dyetiete ſameho doma nachali, otewrzewſſe dwerzi. W tu chwili byeſſe nye-
kteraky wlk wedle tey wſſy, genz mnoho zleho na wſſe ſtrany byeſſe vczinil, a wſled do
tey giſtey wſy, vzrzew, ano dwerzi v rityerzowa dworu otewrzina, wſkoczyw tam dyetie
wytrhl z kolebky a k leſu ſ nym, vchutnaw ge, p̄wim zawodem byezal. Byeſſe w tu chwili

[3]) r (nadeps.). [4]) w (nadeps.). [5]) be (nadeps.).

U nyekteraky paſtyrz tudyz na poli. Ten giſty paſtyrz kdyz vzrzel wlka, an ſ dyetyetem byezy, wſtupil na wyſoke drzewo a yal ſe w ſwu trubu trubitj. Vſlyſſawſſe [147] to lide, gedny gyzdny a druzy pyeſſi po wlku byeziechu. ale wlk vſlyſſaw duſanye y krzik po ſobye a pſye ſſczekany, vpuſtil dyetie. ale ty lide, kdyz to dyetie zywe nalezli, welmi ſe wzradowali a zwlaſſcze ten giſty rityerz. a wſſak na cžele gmyegieſſe ranu, z nyezto krew teczyſſe; tu ranu ſnazywſſe ſe zacelili pod cžaſem welmi dobrze, kromye ze welmi maly ſſramek byl oſtal, a wſſak neohyzdny. Potom Czyeſarz poſlal po toho giſteho rytierze, aby k nyemu y s ſynem przygel. Tehdy on wſſeho nechaw ku przikazanye Czyeſarzowu gel y przigel, awſak ſ weliku bazny.[1]) a kdyz czyeſarz na ſweho ſyna wzhledl, vzrew ſſramek na czele wece tomu rityerzi: Mily, powiez mi, czo geſt toto na czele, geſſto ya widym, a powiez mi prawdu. Odpowiedye Rityerz: przihoda ſe ſtala. Vdalo mi ſe geti na yarmark, a tak wſſeczko prawil ge^{v} porzad, yakz ſe ſtalo, z poczatka az do ſkonanye. wece ge^{v} czyeſarz: Mily, tobye-li ſem ya ſweho ſyna poruczil, czy twey czeledy? wyez, zet gſem ya tobie geho poruczil. Protoz tys pti vſtaweny zakonu vczinil. y wece gemu rityerz: Pane, znâ ſe, ze ſê ya winen, ale proſym miloſti. [148] Wece k nye^{v} Czyeſarz: Proto zes ſe poznal a zeleſſ toho, odpuſtymt, ale warug ſe potom, by ſe tehoz nedopuſtil. a on ſſibil y naplnyl. a potom gey czyeſarz pyſſnye darowal a k welikey gey czty wzdwihl.

NAymileyſſi! Tento czyeſarz geſt pan naſſ ihûs xpûs, genz taky zakon vſtawil, aby ktozkoli wezme ſyna, to^{to} duſſi, k odchowanye, bude-li w geho poruczſtwie vrazena ſkrze hrzich ſmrtedlny, muſy za ny vmrzieti. ale rytyerz muoz byti kazdy krzeſtan, gemuz duſſe po ſwatem krztu geſt poruczena, aby gi dobrze oſtrziehal. ale kdyz czaſto byeha po yarmarczyech, to^{to} po ſwietſkich wieczech a marnoſtech, a ſ nym ge^{o} zena, to^{to} tyeleſtna zadoſt, ſkrze kteruz czaſtokrat czlowiek ſweden bywa: a ynhed geho czeled, to^{to} wſſihnỳ ſmyſlowe, po nyem gdu, a tak ſamo dietye w kolebce, to^{to} ſama duſſe w tyeleſtney liboſti bez ſtraze oſtawa. A tehdy wlk, to^{to} dyabel, genz ſe okolo tula hledage, koho bi pozrzel, wida duom otewrzeny, to^{to} wſſeczky ſmyſli, oko k widyenye y k pozadanye, Vcho k marne^{v} ſlyſſenye, vſta k neczyſtemu [149] mluwenye, wende w ſrdcze czlowieczy, az ſebe duſſi wytrhne k ſmrtedlne^{v} hrziechu. Ale paſtyrz, to^{to} dobry fararz, kdyz to vzrzi, ma wſtupiti na drzewo ſwateho piſma a trubity, to^{to} vſty ſwymi ma kazati ſwate ſlowo tobye, netoliko trzikrat, kolikratz potrzebuge. k gehozto trubeny czeled, to^{to} rozum a pamyet, magi wybiehnuti po wlku. a wlk, to^{to} dyabel, vſlyſſi duſſany, to geſt zadoſt ſrdecznu, y puſti duſſi. Ptoz wezmi ſwu duſſi a lecž gi ſkrze ſwate pokanye, a tyeſarzt wynu odpuſti, a potô ſwu miloſt da Netoliko zde, ale w nebeſkem kralowſtwie. dayz to mily buoh.

LIII.

ADrian^{9} kdyz w rzimye kralowal, vſtawil za zakon, aby kteraz by koli zena czyzolozſtwa ſe dopuſtila, aby wiecznê zalarzi vmrzela. Przihodylo ſe, ze nyekteraky rityerz myegiſſe zenu, genz z czyzolozſtwa poczala, kdyz muze doma nebylo dobrze za dwie letye. A pto do zalarze wſazena, [150] a tam gſucz kraſneho ſyna vrodyla. to pod czaſy dyetie w zalarzi roſtlo a nykdy ſwietla newidyelo. Stalo ſe, ze ta giſta zena, maty toho dyetiete, gednoho dne yala ſe hořcze plakati. A tak dyetie, kdyz zadneho nepoczyla, wece: O mila matko, pczs tak velmi zarmucena? Odpowiedye gemu maty: O mily ſynu, wa oba mawa przyczynu k plakanye; nebo nad namy ſu lide a ſwietlo ſluneczne, gymzto lide ſu vtieſſeny, ale wa wzdiczky gſma we tmye a welikey ſtraſty. Wece k nyeg ſyn: Na wſſeczko na to nedbam nycz, neb o tom o wſſem nicz newim, pto ze ſem ſe zde w zalarzi narodyl, a dokudz zde budu myeti czo gieſti[1]) a pity, nicz ſe na to neobratim. a w tu chwili, kdyz tak rozmluwaſſta, ſſtaſſe czyeſarzowa wedle dwerzy zzalarznich, genz czaſto tu giſtu zenu

---

LII. [1]) (ps. pûv.) kazny (z) k (oprav.) b.

LIII. [1]) e (nadeps.).

nawſſczyewowaſſe, aby gi tyeſſila. vſlyſſewſſi taku zaloſt mezy ſynem a materzy, ſlitowawſſi U ſie nad nymi ſlla przed czyeſarze, a klekſſi na ſwu kolenu ꝑſyſſe, aby ge wypuſtil. y byla oba wypuſſczena, a ona potom s ſwym muzem ſmyerzena, a gemu kraſny [151] plod porodila, a tak ſwoy zywot w dobrê ſkonala.

Naymileyſſi! tento czyeſarz geſt otecz nebeſky, genz taky zakon vſtawil, aby kterazkoli zena czyzolozna kamenowana byla. ale ten giſty rityerz geſt naſſ pan ihûs xpûs; zena geho geſt duſſe kazdeho czlowieka. ale pohrziechu duſſe czaſtokrat przeſtupuge, toto kolikrat hrzich ſmrtedlny vczini, bozym ſudem ſprawedliwym ma w zalarz wſazena byti, toto w dyabelſku mocz, wedle rzeczy ſwateho pawla: Czyz ſkutky kdo czynye, toho geſt ſluha. Swaty Jacub: zadoſt zla kdyz poczne, porody hrziech, a hrzich dale kdyz poczne, porody ſmrt. nebo geden z druheho hrzich wyſkakuge a z kazdeho ſmrt. ale kdyz czlowiek nyekdy k ſobie przigda bude zeleti y ſ placzê, ze kdy ſwietlo ztratil, toto miloſt bozſku pro ſwe hrzichy. Ale ſyn geho, kterehoz w zalarzi porodil, genz ſwietla nykdy newidyel, to geſt zadoſt zla, netba na to nicz, nez wzdyſ zzada, aby tak oſtala w ſwey liboſti. a nebo ſkrze toho ſyna [152] znamenawagi ſe bohati a rozkoſſny tohoto ſwieta, genz prawie, ze by ſe gym to bydlo nepmyenylo k gich wuoli, nebeſkeho kralowſtwi na wieky by nechtieli. O nychzto dauid dye: za nicz gſu newazili zemye ſlibeney, to geſt nebeſkeho kralowſtwie, toto ſ onyem bohatcem netahne vmrziti, bude w pekle pohrzeben. O nych kriſtꝰ ſam dye: Bieda wam bohatym, genz zde mate ſwe vtieſſenye, neb bude zamuczenye. ale czyeſarzowa, genz tu zaloſt vſliſſala, geſt panna mala, gêz za ty boha ꝑſy, kterzyz zelegi, ze ſu ſe kdy hrziechu dopuſtili, Aby czyeſarz, otecz nebeſky, raczil z wieczneho zalarze ꝑpuſtity, to geſt y dyabelſkey wyeci moci, a dati gym zde miloſt a potom nebeſke kralowſtwie etc.

LIV.

AGellius kdyz w rzímye panowal, za tych czaſuow byl nyekteraky muz, gêz ſe gemu vdalo gednu getí mymo geden krzyz, na nyemz byeſſe pſano ſe wſſech ſtran taketo piſmo: O czlowiecze, pogedeſſ-li [153] na tuto czeſtu, naydeſſ hoſpodu, w nyez kuon twoy bude dobrze nakrmen, ale ty budeſſ zle cztyen. Z druhe ſtrany byeſſe pſano: pogedeſſ-li tuto czeſty, ty budeſſ cztyen, ale twoy kuon bude zle nakrmen. S trzety ſtrany byeſſe pſano: pogedeſſ-li tuto czeſtu, ty y twoy kuon doſti podobnye budete cztyeny, ale drzewe nez wen z tey hoſpody wygedeſſ, budeſſ welmy ranyen. S cztwrtey ſtrany byeſſe pſano: Pogedeſſ-li tuto czeſtu, ty y twoy koň doſti budeta myeti, ale w tey hoſpodie moſyſl kuon oſtawiti, a budeſſ potom pyeſſkamy chodyti. A kdyz ten giſty muz wida to piſmo y cztl, dywieſſe ſe a pilnye myſleſſe, kteru by czeſtu gel z tyech trzy. y przemluwaſſe ſam w ſobye a rzka: Vczinim gedno a druhe necham; pogedu ya tuto czeſtu, kdez ya budu dobrze cztien, acz y kuoň moy bude zle nakrmen; gedna nocz mnoho nemuoz. a kdyz tak ſobye vmyſliw oſtal na tô, y gel a przigel na geden hrad, na nyemzto byeſſe rityerz, genz geho mile przivital a wſeº dobreº doſti dal, ale kuoň geº [154] malo nebo nycz nemyel. wſtaw rano ten giſty muz przigel domuow a yal ſe wſſem ꝑwiti tey przihody, kteruz geſt widyel na ceſtye a w hoſpodie myel etc.

Naymileyſſi! [1]) tento muz muoz rzeczen byti kazdy krzeſtan, genz ma geti, to geſt ꝑſpiewati w dobrem den ode dne, hledati ſpaſeny ſwey duſſie. kuoň geſt tielo, genz neſe kazdeho czlowieka k cili, totizto na ſmrt. ale krziz, genz ſtogi na rozhrany proſtrzed ceſty, geſt ſwiedomy kazdeho czlowieka, genz geſt na cztwero roztazeno yako krziz. gedyna ſtrana tyehne k dobremu, Druha ſtrana tyehne, aby ſe warowal zleho, kdez gſi, a pogedeſſ-li tu ceſtu, tobie ſe dobrze ſtane, ale kony twemu zle, dobrze vcziniſſ a mudrze. Ale ceſta,

---

LIV. [1]) (červ. podtrž.).

U gyzto mamy geti, geſt ſwate pokanye. hoſpoda to geſt nebeſke kralowſtwie, w nyemzto tobie dobrze ſe ſtane, Ale twoy kuon, to geſt twe tielo, muſy zde trpieti mnoho nedoſtatkuow y ptywenſtwie na ſwatem pokanye. Ptoz ktoz tu ceſtu gde, dobrze a mudrze gde. Druha ceſta geſt, w nyezto kuon doſti bude myeti, Ale ſam we pſy lehne. Czeſta ta geſt [155] czeſta wſſech zraczuow y ſmilnykuow, gêz w rozkoſſi tyeleſtney vſtawicznye lezye, gehozto brzicho geſt buoh, wedle rzeczi ſwateho Pawla. w tey hoſpodye duſſi zle vſtlano bude, neb muſy napoſledy ſ onym bohatcem zraczem na wieczne zatracenye. Trzeti ceſta, geſto oba doſti podobnye budeta vcztyena, ta ceſta geſt wſſech hřiſſnych, yako gſu bohatſi tohoto ſwieta, gêz zde magi dobre bydlo, a w tom dyabel rany ge ſmrtedlnym hrzichem. nebo byti geſt czlowieku, aby zbozy lakomye nedrzal anebo nedobywal. Cztwrta ceſta geſt, kdyz gy pogede, on y kuon budeta doſty myeti, ale muſy w hoſpodye kuon oſtawiti. a ta ceſta geſt ſwrchowanych w duchownyem ſtawie, genz p gmeno bozye wſſeczko opuſtili y ſwe tyeleſtne zadoſti, magicz pokrm tyeleſtny a odyew a na tom doſty magi, a w tom geſſcze weliku ſkrownoſt magice w giedle cztyenye: zde y na onom ſwietie wzali a wyeczny zywot myeli, to geſt w nebeſkê kralowſtwie et cetera ûl etc. de alis etc. [156].

LV.

TYmachus kdyz w rzymye kralowaſſe, byeſſe za toho czaſu nyekteraky Rityerz. gmenem lenucius, genz myegiſſe ſwu zemi, kterazto k zemy tyeſarzowie przilezyſſe; gyezto Czyeſarz welmi zadaſſe. mnoho myſſle, kterak by gi doſſel, zawolal przed ſe toho giſteho rytyerze, y rzekl gev: Ged a dobud mi konye czrneho, pſa czrneho, Sokola czrneho a truby czrney, tak abych to wſſeczko myel do tehodne. A nedobudeſſ-li toho wſſeho w oſmi dnech, bez ſwey zemye budeſſ. vſliſſaw to Ritierz zamutil ſe welmí, neb owſſem nerozumyel tomu,. kte by tyech wieci a takych tak w nahle dobyl. Prziſſed k ſwey zenye, kterazto matce bozyeg welmi rada ſluziſſe, yal ſe toho wſſeho welmi zaloſtnye [1]) prawiti. Vſliſſawſſi ona wece k nyemu: Gdy nayprwe wſſeho nechage k ſwemu zpowiedlnykowi a zpowieday ſe wiernye a prawie, czos kdy vczinil. a kdyz to vczinis [157] ſ prawu wieru, buoht muože znamenytie pomoczy. A tak ſe ſtalo; ſſel ten giſty Rityerz a zpowidal ſe wiernye a prawie. Potom vdalo ſe gemu gyeti gednu ceſtu rownu, yako k nyekterakemu leſu progyezdyege ſe, nad nymzto ſedyeſſe ſtary muz, mage huol w ſwey rucze. y otaza toho giſteho Rityerze: kam gedeſſ? tehdy on wece: Pane, z koſtela gedu, a kam gedu, ſam newim. Wece k nyemu ſtarzecz: wezmi tuto huol, a ged tuto ceſtu, a nehýbay ſe any na p̄wu, any na lewu ruku, A vzrziſſ zdaleka geden hrad czrny. a kdyz tam przigedeſſ k tomu hradu, Przikaz gim takuto rzeczy a rzka: Ten, genz geſt pan teyto holi, wam przikazuge, abyſſte mi czrny kuon, pſa czrneho, ſokola czrneho a trubu czrnu dali. A kdyz to wſſeczko budeſſ myeti, budu-li tebe pobyezeti a chtiecz, aby k nym nahoru gel, nechod, any pſa puſſczey, any ſokolowi day letati, ale wezmi Trubu na hrdlo, Sokola na lewu ruku, Kuon a Pſa na prawu ruku, przigdyz ſem ke mnye, a wrat mi mu huol, [158] nebt tebe tuto doczekam. Tehdy ten giſty rityerz, wzem tu huol, gel az do trzetyho dne. a tak trzeti den vzrzel hrad zdaleka czrny. a kdyz tam przigel vzrzel, ano cztyrzy muzye, dobrze we wſſê zelezy odyeny, wyſſli pty nyemu a rzkuce: Pane, witay, racz nahoru geti a pokrm wzyeti. Tehdy on: nykakez na hrad nepogedu, ale pan teyto holi przikazuge wam, abyſſte mi dali czrny kuon, czrneho pſa, czrneho ſokola a czrnu trubu. Vſliſſewſſe tu rzecz wecechu: muſyme toho pana poſluſſny byti. a ynhed bez meſſkany dali gemu, czoz zadal. y wecechu gemu: Mily, wſed na tento kuon a w trubu potrub. Odpowiedie rytierz: any toho. any onoho vczynym, a tak wzem trubu na hrdlo a ſokola na lewu ruku a kuon ſe pſem na prawu ruku, y wratil ſe k tov giſtemu ſtarci, a huol gemu wratyw podyekowal. a ynhed ten giſty ſtarzecz, yakz od nyeho hul wzal, ynhed zhynul gemu s oczy. a ten giſty rityerz odtud bral ſe k dworu kralowu. A prziſſed t@ [159] wſſeczko to, czoz gemu kral byl rozkazal, aby gemu pod mi-

---

LV. [1]) (za tím ps.) trubiti (přetrž.).

loſti dobyl, ſ ſebu mage. A kdyz kral zwiedyel, ze ten giſty rityerz przigel, a wſſeczky ty U
wieci s ſebu przineſl y przineſl, wzradowal ſe welmy. A tak ſedye vſlyſſal ynhed w zapyeti,
ano pſy ſſczekagi. Otazal ſe, czo by to bylo. Wecechu gemu ſluhy geho: Gelen byezy,
a pſy po nyem. wece ten giſty kral: Przywedte mi ten giſty kuon czrny a ſokola y trubu
y pſa. a kdyz gemu przywedli, wſedl nan, a vzrzew gelena yal ſe trubity, vbod w koň.
a gelen wzdwih hlawu vprkê byezal do horuciho pekla. A kral na tom kony y ſe pſem
y ſ ſokolem y ſ trubu byezal po nych a wiecz ſe newratyl.

Naymileyſſi! tento kral geſt dyabel, genz nam chce odgiti dyedycztwie naſſe, toto nebeſke kralowſtwie. Rityerz tento geſt kazdy dobri krzeſtan, genz ſe dyablu branyti ma, a ma ſye ſ ſwu zenu raditi, toto s ſwym ſwiedomym, aby byezal k zpowiedy a potom nalezl ceſtu rownu, to gt pokanye ſwate,[2]) [160] w nyemzto ma pſpyewati. Ale ſtarzecz, genz nad yamu ſedy, geſt pan naſſ ihs criſtꝰ ſ holi ſwateho krzyze, kteruzto huol mame wzdy na ſwey myſli drzeti, totyzto vmuczenye geho, a tak naydemy hrad czrny, toto ſrdce ſwe, plne zleho myſſlenye. Ale ſluhy, genz wyſſli, gſu liboſti hrziechuow, genz z ſrdce pochazegi, a ty czlowieka ludy, aby ſ nymy hodowal. Ale vtrpenym ſwateho pokanye byedy przemozeny a pamyeti vmuczeni bozieho.

LVI.

SEuerus kral kdyz panowaſſe, nayprwe myegieſſe gednu kraſnu [1]) dceru, gyz welmi milowaſſe, nayprwe ze byla naykraſſye ze wſſech panen, druhe że byla naymudrzeyſſi, trzeti ze byla welmi dobrotywa. A kdyz ten giſty kral vmrzel, tehdy ta giſta panna wſſeczko dyedicztwi ſe vwazala y kralowala. vſlyſſaw to nyekteraky kral, weliky vkrutnyk, przigel k nye a mnoho [161] gye ſlibowal, acz by gemu ſkutku tyeleſtneho powolila. a ona tak dluho braniwſſy ſe geho chitroſti newieduci gemu powolila, tak ze ſ ny ſwu wuoli myel a czeſt gegi odyal. a kdyz ſe to ſtalo, widyewſſi, ze geſt w ſwey czty zklamana, yala ſe plakati welmi horzce, ale nycz gy neproſpyelo, nebo y k tov od toho giſteho krale geſt z dyedyczſtwie wyhnana. A potom v gedney ceſty ſylney ſedaſſe a almuzny od tyech, ktoz tudy ſſli nebo geli, proſyeſſe. A kdyz tak gednoho dne ſedyeſſe a welmi placzyci, vda ſe gednomu rytyerzi tudy geti. vzrzew kraſu gegi zamilowal gi, y wece k nye: O mila pany, powiez mi, kdo gſi a procz tu ſedyſſ? Tehdy ona: Dcerka gedynkeho krale gſem, ale ſkrze gednoho krale vkrutneho zklamana gſem y czty zbawena, a nad to y z kralowſtwie meho wyhnana. wece k nye rityerz: Chceſſ-li mye za muze myeti? tehdy ona: rada, mily pane. wece k nye rytierz: Slib mi ſwu wieru, aby nyzad [162] neho po mnỳe nepoyala, A yat pogedu ꝑty tomu krali vkrutnemu, a boy ſ nym wezmu, a kralowſtwie tweho na nyem dobudu. A przihodilo-li by ſe, ze bych ſſel w tom bogi, nycz gineho na tobye nezadą, gedyne aby odyeny me krwawe w ſwey komnatie, kdez budeſſ bydliti, na znameny miloſty powieſyla. A przigel-li by kdo kdy po mey ſmrti, a chtye tye ſobye za zenu wzyetie, wendi do tey komnati, w nyezto to odyenye me powieſyſſ, wzhlednucz na nye na mye zpomeneſſ, odpo [2]) Odpowiezyz gemu a rzci: Buoh toho neday, bych gyneho poyala mymo toho, genz ꝑ mu miloſt zahynul. vſlyſſawſſi ona tu rzecz wece gemu: Pane, ſlibugit ſwu wieru, zet to chci drzeti, acz by ſe czo tobye w tom bogi przihodylo, gehoz buoh oſtrzez. A ynhed przipravviw ſe a ſwe odyenie ſebraw, bral ſe tam w boy ꝑti tomu giſtemu krali. Vſlyſſaw to ten gyſty kral, ze ten rytierz chce ſ nym boy mieti, [163] wygel ꝑty nyemu. A kdyz ſe ſeſſli, tehdy ten giſty rytyerz zabil toho krale, a ſam take v tom bogy ſmrtedlnye ranyen byl, tak ze trzeti den vmrzel, ale to kralowſtwie tey giſtey panye obdrzel. Tehdy ta giſta pany, vwazawſſi ſe w ſwe dyediczſtwie, geho ſmrti czaſto zelela a plakala, a odyenye geho krwawe w ſwey

[2]) (Dole na této stránce zcela na kraji psáno) Sedmy bozye (červeně podtrženo a zatrženo).

LVI. [1]) (za tím ps.) zpowied (přetrž.). [2]) (nedops.).

U komnatie nadde dwerzmi powieſſila, a czaſtokrat na nye zaloſtywie wzhledaſſe a welmi plakala. Pod czaſem mnozy k nye gezdili a gi ſnubili, ſlibugice mnohe zbozie y panſtwie. Ale ona, drzewe nez kteremu k tey rzecze odpowiedyela, wzdy prwe do komnaty weſſla a pilnye na odyenye wzhledla a k ſobie ſama rzekla: O mily pane, tys p mu miloſt zahuben, a dyedyczſtwie mi zaſe dobyl; buoh toho neday, bych za gyneº ſſla. a rzkucz to tepruw z komnaty wyſſla a gym kazdemu tuto rzecz odpowiedyela mily, nemyeyz mi za zle, tot bych rada vczinila, [164] ale zet gſem bohu ſlibyla, abych wiecz muze nepogymala, nelzet mi geſt toho vcziniti. Ony vſliſſewſſe tu rzecz odgeli a gy w tom za zle nemyeli. a ona tye tyem byehem az do ſmrti w ſwê wdowſtwi oſtala a gevˇ wieru zdrzala a bohu ſe doſtola.[3]) Sequitur.

Naymileyſſi! Tento czyeſarz geſt otecz nebeſky. dcera geho kraſna geſt duſſe kazdeho czlowieka, k obrazu bozymu ſtworzena, w nyezto gt mocz boha otce, mudroſt boha ſyna, dobrota ducha ſwateho, na nyzto kralowſtwie bylo ſpadlo, to geſt panſtwie wſſeho, aby panowala zwierzatom polſkym, ribam morzſkym, ptakuom nebeſky.[4]) ale zlu radu y nawodem dyabelſkym ztratila to panſtwie, a k tovˇ od nyeho hrziechem naprznyena a ſmrty poddana, yakz brzo yablka zapowiedyeneº okuſyla; Potom wyſazena na ceſtu obecznu, to geſt na tento ſwiet, aby almuzny pſila. Przihodylo ſye, ze geden rityerz tady geda, [165] to geſt pan naſſ ihûs xpûs, prziyaw czlowioczenſtwie na ſe, ſlitowal ſe nad namy, a gy od dyabla wykupil, w kralowſtwie netoliko w zemſke, yako adama, ale w nebeſke nawratil, ale pod taku vmluwu, aby nyzadneho gyneho wiecz kromye nyeho nemilowala az do ſkonczenye, a to ſe dyege na ſwatem krztu, kdyz ſe odrzicze wſſech pych y hrdoſti y take prziczyn dyabelſkich. vczinyw to, wzaw na ſe ſwe odyenye y boyowal ſ dyablem a przemohl geho, awſak w tom bogi ranyen byl az do ſmrti, y vmrzel wedle tyeleſenſtwie a nam dyedyczſtwie zaſe dobyl. Protoz kazda wierna duſſe vczin tak wiernye, yako tato panye: Powieſ odyenye krwawe w ſwem pokogi, to geſt pamatug vmuczeny ſweº mileho chotye, pana ihu criſta, a zwlaſſcze kdyby tebe kdo ſnubil, totº ſwiet, dyabel, twe tielo, ze by ſe o tye pokuſylo, rucże vtecz ſe k krwawemu odyeny, totº zpomen na horzku ſmrt a vkrutnu a na hoyne [166] prolitye geho ſwatey krwe, A z bozye pomoczy wſſech neprzatel prazdna budeſſ. A napoſledy ſetrwaſſ-li w tom az do ſmrti, wieczny zywot myeti budeſs.

LVII.

ANtonius czyeſarz kdyż kralowaſſe, za tyech czaſuow byeſſe w geho rziſſi nyekteraky [1]) rityerz, gemuz ſe byeſſe vdalo geti k gednomu myeſtu przeſ nyekteraku puſt. A kdyz tak gedyeſſe, Vzrzel, ano ſ gedney ſtrany ceſti geden drak weliky lezy a z druhey ſtrany lew. chtieſſe ſe zaſe wratiti. obratyw ſe vzrzi, ano morze za nyem, a vzrzi k tomu angela, an ſtogi ſ wytrzenym meczem, mage w gedney ruce korunu, w druhey a takto mluwie: Pohrzey, Odolay, Potrzy, wyeneczt dam.

Naymileyſſi! Tento rityerz, genz do myeſta przeſ puſſt gel, geſt [167] kazdy krzeſtan, genz ma myſliti, aby do myeſta gel, to geſt do nebeſkeho kralowſtwie, ale przeſ puſſt tohoto ſwieta ſkrze mnohe zamutky; kdezto drak v ceſty lezy, to geſt tyelo wlaſtnye kazdeho czlowieka, genz ma potrzieti, nedada gemu rozkoſſi k geho wuoli. ale lew geſt dyabel, genz rzewe hledage, koho by pozrzel; tomu ma kazdy odolaty wieru, yako ſwaty Petr dye. Morze geſt tento ſwiet, genz rady, aby zbozi dobywal; tyem pohrzey, mage odyew a pokrm tyeleſtny, na tom doſty myeg. Wyklad drzewnye rzeczy: Pohrzey ſwietem, odolay dyablu, potrzy tielo, odplaty za to wezmeſſ, zes ſtatecznye boyowal etc. Sequitur vlterius.

---

[3]) o (m.) a. [4]) (znaménko za) m (nad) y (pozdní).
LVII. [1]) (za tím ps.) czy (přetrž.).

LVIII.

GOrdianus když kralowaſſe, za tiech czaſuow byeſſe w geho kralowſtwie [168] U nyekteraky rityerz, genz myegieſſe nyekteraku zenu kraſnu, ale zlu. przyhodilo ſe, ze ten giſty rytyerz w gyezdu gel. a kdyz tam byl, tehdy geho zena zawolala k ſobye ſweho milika, aby ſ nỹ ſwu kratochwil myela. a myegieſſe ta giſta pany dywku, genz ptaczyemu zpyewanye y ſſczebetu rozumyegiſe. Ale kdyz ten giſty milik wſſel do pokoge k tey giſtey panye, tak ſnad yako o puolnoci yali ſe trzie kokoti zpyewati. Prwny kdyz zazpyewal, Otazala ta giſta panye ſwey dyewky a rzkucz: Mila, powiez mi, czo ten kokot pyege? Ona odpowiedye: kokot ten prawi, ze ty weliku krzywdu czynyſſ ſwemu panu. Vſlyſſewſſi to ta giſta panye wece k dyewce: gdy rucze a zabi toho kokota. A tak ſe ſtalo, ten prwny prycz. Potom w zapyeti yal ſe druhy kokot pyeti. Opyet ta giſta pany otaza ſwey dyewky, czo by ten kokot tyem pyenym minyl. Odpowiedye dyewka: Druhy kokot prawíe: [169] towarziſl muoy pro prawdu geſt zahuben, a ya hotow ſem podle nyeho vmrzieti. wece pany: gdy yhned, gdi a zabi take y toho kokota. a tak ſe ſtalo. Potom opyet brzo yal ſe trzeti kokot pyeti Vſlyſſewſſi ta giſta pany Otazala dywky, czo by tym trzetim pyenỹ ten kokot mynil. Odpowiedye dyewka: Trzeti kokot takto mluwie: Slyſſ, wiz a mlcz, acz chceſſ pokoy myeti a dluho zyw bity.

Naymileyſſi! tento czyeſarz geſt otecz nebeſky ale rityrz geſt xpûs. zena toho giſteho rytierze geſt kazda duſſe, genz na ſwatem krztu geſt gemu oddana. Ale milik, genz gi ſwody ſ dobrey czeſty, ono pychu, ono lakomſtwím, ono rozkoſſi [1]) tyela, geſt dyabel. Protoz kolikrat koli ſmrtedlnye ſhrzieſſie, tolikrat ſ dyablem czyzolozi. Ale dyewka tey giſtey pany geſt ſwiedomye, genz ꝑti kazdemu hrziechu repce a teſknoſt czlowieku czynye A bode gey k dobremu. Ale prwny kokot ꝗt [170] criſtus, genz nayprwe lidy z hrziechu treſktal. Vſlyſſewſſe to zide zahubili gey, aby prawdy nezpyewal. takez y my zahubugem prawdu, genz geſt kriſtꝰ, w ſobye, kolikratkoli a kak dluho w liboſti hrziecha ſtogymy. Skrze druheho kokota znamenawagi ſe ſwaty Apoſſtole y gynyny ſwati muczedlnici y ty wſſichny, genz pro prawdu ſmrti wzali. Skrze trzetiho kokota, genz ꝗt rzekl. Slyſſ, wyz a mlcz, znamenawagi ſe kazatelowe, genz bogice ſe netoliko zywota ztratiti, ale zbozye a przyzny welikich lidy, neſmyegi prawdy mluwiti, ale radyeyſſi chtie ſ nymy ſwietſky pokoy myeti. Protoz ſnazme ſe wſſichny, abychom prawdu netoliko mluwili, ale ſkutkem wedli, chcemy-li kriſta, ſwrchowaney prawdy y wieczney, dogiti.

LIX.

PAwel [1]) kdyz kralowaſſe mudry a welmy [171] moczny, vmyſlil ſobie, aby ſyen kraſnu vdyelal. Toho czaſu w geho kralowſtwie byeſſe nyekteraky teſarz, gmenem Tirius, welmi miſterny. zwiediew to ten giſty kral, kazal geho przed ſe zawolati, aby gey zgednal na to giſte dyelo. w tu chwili take byeſſe nyekteraky rityerz w tom kralowſtwie. ſpatrziw mudroſt y ſſlechetnoſt toho giſteho teſarze, ſmluwil ſe ſwu zenu, ꝑ geho mudroſt a ſſlechetnoſt dal geᵛ ſwu dceru za zenu a welmi walnu ſwatbu vczinil. Potom, kdyz ſe ta ſwatba ſkonala, zena toho giſteho rityerze, zawolawſſi geho, toho giſteho teſarze, zetye ſweho, k ſobye, wece k nyemu: Ponyewads mi dceru ſobye za zenu poyal, Ay tedt dawam tuto koſſili doſti dobru, kterazto koſile ma takuto mocz: Budeſſ-li gy az do ſmrti pozywati, nykdy gy netrzeba prati, anyt ſe zderze, any zetle, dokudz ſpolu wiernye w ſwem ſtawu [172] manzelſkem budete przebywati. Pakli by kto z was, gehoz buoh oſtrzez, przeſtupil, ynhed ſe ta koſſile zſſpyny a bude potrzebowati pranye, yakoz y gyne rucho. Vſlyſſaw to ten giſty teſarz, wdyecznye tu koſſili przigal a welmi ſnaznye dyekowal a rzka: Diekugit welmi,

---

LVIII. [1]) (ps.) rozkoſſili, li (přetrž.).

LIX. [1]) (Iniciálka) P (provedena jen v obrysu, jinak nedokonána).

U mila matko, zes mi tu koſſili dala, napomynagici nas, abychom wiernye w ſwem ſtawu az do ſmrti ſtala. nebo nyzadny z nas pro tu koſſili nebude ſmyeti ſweho ſtawu przeſtupiti, by druhy nezwiediel.[2]) Po malych dnech ten giſty teſarz zawolan byl od krale, aby ge^{v} tu giſtu ſyen dyelal. a on wzem tu giſtu koſſili, nechaw zeny doma, bral ſe na dielo. a kdyz tam dyelaſſe wiernye a wzdy w tey koſſili, nikdy ſe nezaſpinila, acz y czaſtokrat welmi ſe dyelage potyeſſe. Mnozy to widuce welmi ſe tomu dywichu. a mezy tyem przyſſel k nyemu geden rityerz, y otazal geho a rzka: Mily miſtrze, pſymt tebe, powiez mi, kte[173]rak geſt, ze tak vſtawicznye wzdy w te koſſili dyelaſſ, a czaſſtokrat ſe welmi potyſſ, ze ſe nezaſſpyny? Odpowiedie ten giſty teſarz: netrzeba gi praty, neb ſe nemuoz zaſſpinity. Tehdy ten giſty rytyerz otaza geho a rzka: Mily, procz geſt to? Odpowiedye teſarz: Maty zeny mey dala mi gy, genz ma takuto mocz, aby cziſta byla, dokudz ya neb ma zena ſweho lože neprzeſtupyme. vſliſſaw tu rzecz ten giſty rityerz, wece ſobie na myſli: ya tie k tomu przip̄wim, ze muſiſſ tu giſtu koſſili prati. A ynhed gel do domu toho giſteho teſarze bez geho wiedomi. A kdyz tam przigel, tehdy zena toho giſteho teſarze doſty ochotnye geho przyiala do ſweho domu, A gey wedle ſweho ſtatku, yakoz na rityerze ſluſſie, cztila. Vzrzew ten giſty rityerz tu czeſt y to ochotenſtwie k ſobie, yal ſe gy ynhed fre[174]yowati y o frey mluwiti, Aby gi mohl o gegie czeſt przyp̄witi. gemuz ona wece Pane, zdas p̄to przigel, aby v mne na fregi byl? wece rytyerz: Panye, y owſſe ſem o to przilſel, abych twu miloſt nalezl. a mezy gynu rzeczy mnoho gi ſlibowaſſe, acz by geho wuole naplnyla. Tehdy ona vſliſſewſſi geho rzecz y ten ſlib, wece k nyemu: Racz ſe mnu gity, a czoz na mye zadaſſ, to wſſe budeſſ myeti. a on vſlyſſaw to ſ weliku radoſti, ſſel za ny do gedney komori. a kdyz tam byeſſe, ona wiſſedſſi wen zawrzela po ſobye y zamkem zamkla, rzekſſi gemu: tu mne czekay, dokudz ya ſweho czaſu nevzrzím. a tak zawrzewſſi geho chowaſſe geho, ſkrze okno gedno chleba a wodi gemu podawagici. kterakz koli on proſyeſſe, aby gey wypuſtila, Ale ona gemu odpowiedieſſe a rzkucz: Newyndeſſ, dokud ſe[3]) muoy muz od czyeſarze newraty. [175] Potom opyet druhy rityerz tu otazku k tomu giſtemu teſarzowi vczinil yako prwny o geho koſſili. A takez vſliſſaw od teſarze o tey giſtey koſili, yal ſe myſliti, kderak by mohl geho zenu zklamati. Przipravil ſe yakozto prwnye, gel k nye do do^{v} a ochotnye[4]) przywitan geſt. Potō po nemudrey rzeczy do druhey komory weden a tu zawrzien y zamczyn od tey giſtey zeny, yakozto prwny. Potom w zapyeti trzetie rityerz przilſſel k tomu giſtemu teſarzy, a o tey giſtey koſſili takuz otazku vczinil, yakoz prwnye dwa, y takuz odpowied ſlyſſal, yako ona dwa. Nepomeſſkaw ynhed gel k tey giſtey zenye, a przigew tam tolikez obdrzal, yako y prwnye dwa; Takez w trzetie komorze zawrzen y zamczen byl y chowan, yako prwnye dwa. Zatyem o tyech trzech rytyerzech wyſſla welika rzecz v tyeſarzowa dwora, kam by ſe dyeli, A kte[176]rak ſe gym przihodilo, ze by tak dluho przed czyeſarzem nebyli. Potom po mnoho dnech ten giſty teſarz przilſſel domuow k ſwey zenye. A ona vzrzewſſi gey, ſ weliku radoſty gey poczeſtnye przywitala, A wzhledſſi na koſſili vzrzela, ano geſſcze czyſta, yakozto drzyewe. y wece: Bud pochwalen mily buoh, ze mezy nama geſt prawa miloſt y wiera, yakozto koſyle twa vkazuge. Tehdy on k nye wece: Mila zeno, powî tobie o tom nyetczo: kdyz ſem byl v dworu czyeſarzowa, Tehdy przilſſi ke mnye trze rytyerzi, geden po druhem, a tazali mne, procz by ſe nemohla zaſſpyniti. A ony po tey rzeczy gewſſe ke mſſy wiecz gich newiedati. Tehdy ona wece: O tyech rytyerzich powim tobie nyeczo maliczko. kdyz kazdy z nych bez tebe, geden po druhem, ke mnye przigeli, A hledagicz na mye nepodobne wſieci kraſnu [177] rzeczy, ſlyby y dary rozlicznymy: Tu ſem gich mudrze dobyla, yakz ſem vmyela, A potom kazdeho zwlaſſcze w prazdney komorze zawrziela, y do dneſſnyho dne ge drzym y chowam, dawagici gim chleb a wodu, aby potom byli mudrzi a nyzadney cztney pany pokuſſowati neſmyeli, ale gich czeſt ſe wſſech ſtran ohrazowali, yakozto na dobre ſluſſie. take y konye gich geſſcze chowam a gym plnu potrzebu daw@. Vſlyſſaw to teſarz, wzradowal ſe welmí p wieru y vſtawicznoſt ſwey zeny, a ty giſte[5]) rytyerze ppuſtil, przigew od nych ſlib pod wieru, aby wiecz nyzadne ſſlechetney zeny nezatrhali. A tak ten giſty teſarz ſwu wiernu zenku w prawe[6]) wierze y laſce do ſmrty oſtal.

---

[2]) z (nadeps.). [3]) (za tím ps.) ſyn (přetrž.). [4]) (prvé) o (nadeps.). [5]) (ps.) giſty, (z) y (oprav.) e. [6]) (ps.) prawie, i (přetrž.).

Naymileyſſi! tento czyeſarz geſt otecz nebeſky, genz ma ſyen vſtawíti, to^to ſrdce U
czlowieczye [178] dobrymi mrawy ozdobity, w nyemzto pan buoh ſ chuti przebywa, yakozto
piſmo prawie o wieczney mudroſti: Rozkoſſ ma geſt przebywati s ſyny czlowieczymy. Ale
rytyerz, to geſt criſtus, genz ma kraſnu dceru, to geſt duſſi, kteruz byeſſe dal za teſarze
p geho mudroſt, to geſt za dobreho krzeſtana, gêz gy poyal yako za manzelku ſ koſſili
czyſtu, to^to ſ krzeſtanſku wieru, bez nyzto nelze ſpaſenu byty. A yakz to dluho czlowiek
przebywa w dobrem zywotie, tak dluho wiery nepoſſkwrny. Trze rityrzy, genz przichazegi,
aby tey duſſe pokuſyli, geſt pycha, lakomſtwie a ſmilſtwo. ty trzy rityerze mudra a wierna
duſſe ma zawrziti w komorze, to geſt w ſkruſſenye, w ſwatey zpowyedý a w doſty vczy-
nyenye, a za to odplatu wezmeſſ od otce nebeſke^o w wieczney radoſti. [179]

LX.

Czte ſye take o nyekterakem czlowieku, gmenem gauterus, genz zadaſſe, aby
mohl nalezty myeſto, w nyemz by to radoſt myel bez ſmutka, hoynoſt bez nedoſtatku,
ſwyetlo bez temnoſty. Ptoz vda ſe gemu gednoho dne ſamemu vgyety,[1]) yako by gyny
vſſel za trzy dny, az y przigde do gednoho kralowſtwie, to malo przed tyem kral toho
kralowſtwi ſ toho ſwieta ſſel byeſſe. vzrzewſſe geho knyezata y pany toho kralowſtwi tak
zpoſobeneho, ke wſſemu dobremu podobneho, ſobye gey za krale wolili. Ale on kdyz byeſſe
tak wolen, welmi ſe radowaſſe. zatyem nocz przigide, A geho pany do gedney komory
ſ weliku czty zprowodyli. A kdyz tam wnyde, vzrze [180] gedno loze kraſne, ale w hla-
wach vzrzi lwa vkrutneho, w nohach draka welikeho, na prawey ſtranye nedwieda hnye-
wiweho, na lewey ſtranye mnozſtwi ſſkaredych czrwuow. Wece ten giſty gauterus: Czo geſt
toto, zda tu mâ ſe radowati a ſ tyemi howady przebywati? Odpowiedyechu gemu pany
y ſluhy: Pane, y owſſem; nebot ſu gyny krali na tomto lozy lehali a od tyechto howad
ſeſſli. Tehdy on wece: Wſſeczko gyne dobrze mí ſe liby, nez tohoto loze a tyech howad
welmi ſe ſtrachugi, Protoz waſſ kral dele nechczy byti. a tak odged od nych bral ſe tak
daleko, az do gyneho kralowſtwie przíſſel, kdezto take kral w nowie ſ tohoto ſwieta ſſſel
byeſſe. Vzrzewſſe gey pany y zemene toho kralowſtwie, kralem gey zwolichu. A yakzto
[181] y drzyewe wſſeczko ſe gemu dobrze libylo kromye loze, na nyemzto myel odpoczy-
wati. vzrzew, ano plno oſtrich brzitew, a mezy brzitwami hadowe kluzachu, Y wece, tyech
otazaw, ktoz gey byli zprowodili: Zda ya mam na tomto lozy odpoczywati? wecechu
k nyemu: Y owſſem, pane, nebo gyny naſſi kralowe na tom lozy lehali, az y zemrzeli.
Tehdi on wece: wſſeczko gyne mi ſe dobrze liby kromye toho loze prokleteho, a pto kral
waſs nechci byti. Na zaytrzi rano wſtaw, ſſel precz, czoz by mohl za trzy dny vgyti. A gda
tak przigide k gedney ſtudnyci, nad nyezto ſedyeſſe nyekteraky ſtarzecz, mage huol w ſwey
ruce. vzrzew gey[2]) ten giſty ſtarzecz, otazal geho a rzka: mily, powiez mi, odkud gdeſſ, a
nebo kam gdeſſ? Odpowiedye gauterus: newiedye, kam gdu, a wſſak wim, ze trogi wieci
hledą a nemohu na[182]lezty: Nayprwe hoynoſti bez nedoſtatku, druhe radoſti bez ſmutku,
Trzety ſwietla bez temnoſti. wece k nyemu ſtarzecz, podaw gemu holi, kteruz w ruce
drzieſſe: Wezmi tuto huol, a tuto ceſtu gdy, az y hory wyſokey doydeſſ, a na poczatku
teto hory vzrzieſſ geden rzekrzik, an ma toliko gedno ſſeſt ſtupnuow. Przigda tâ wſtupyſſ
na ten rzebrzik[3]) a gdy po nyê az do ſſeſteho ſtupnye A kdyz na ſſeſty ſtupen przigdeſſ,
naydeſſ ſyen welmy kraſnu. przigda ke dwerzom vdderziſſ trzikrat, a ynhed wratny przigde.
vkazyz gemu tuto huol a rzci gemu: genz geſt pan teyto holi, przikazuge tobye, aby mye
tam puſtil; a ynhed tye tâ puſty. a kdyz tam budeſſ, naydeſſ ty trzy wieci a mnohem wiece.
Vſlyſſaw tu rzecz gauter^o, wzem tu huol bral ſe tam, a tak wſſeczko nalezl, yakoz gemu
ſtarzecz prawil. y doſſel tey radoſtí a [183] hoynoſti bez nedoſtatkuow a mnohem wiece,
yakoz zadal, a tam wſſeczky ſwe dny ztrawil bez zamutku Miſtice.[4])

LX. [1]) (první) y (nadeps.). [2]) (první) z (nadeps.). [3]) (ps. jako svrchu) rzekrzik (z) k (oprav.) b. [4]) (Dole na kraji nápis složky) Oſmy bozye (červeně podtržen).

U Naymileyſſie! tento gauter⁹ muoz rzeczen byti kazdy krzeſtan, genz ma têto ſwiet zawrci a tyechto trzy wieci zadati, to⁽ᵗᵒ⁾ hoynoſt bez nedoſtatku, radoſti bez ſmutka a ſwietla bez temnoſti. Protoz vczyniti mamy yako gauterus: Nayprwe aby ſſel ceſtu trzy dny, to⁽ᵗᵒ⁾ modlitbu, poſtem, almuznu. a potom ma gity k ſtarczowi, totyzto k kriſtowi, genz da huol ſwateho krzyze, to geſt ſwateho pokanye. Ale potom ma wſtupiti na rzebrzik, w nyemzto geſt ſſeſt wſtupnuow, to geſt ſſeſtero miloſrdenſtwie. a po tom rzebrzíku bez pochybenỳ wende nahoru do kraſney ſynye, to geſt do nebeſkeho kralowſtwie, w nyemzto geſt hoynoſt bez nedoſtatku, radoſt bez ſmutka a ſwietlo beze wſſi temnoſti na wieky wiekuow etc. [181]

LXI.

STrzelecz nyekteraky nahodu ſlawika nalezl. [1]) A kdyz gey chtiel zadawiti, wece k nyemu ſlawik: Mily, czo tobye proſpyege, ze mye zahubyſſ? Wſſak mnu ſyt nebudeſſ, any ſweho brzicha naplnyſſ. Ale puſtiſſ-li mye, chcit daty trogi radu, kteruz zachowaſſ-li pilnye, welikỳ [2]) vzytek budeſſ myeti Vſliſſaw ten giſty ptacznik tu rzecz, lekl ſye welmi a ſlibyl gemu, ze gey chce puſtiti, acz gemu chce tu trogi radu daty Tehdy ſlawik wece: Prwny rada tato geſt, aby nykdy tey wieci neſahal, genz nemuoz rozumem lidſkym vſtyzena byti. Druha rada geſt tato, aby nykdy tey wieci nezelel, kderazto nykdy nemuoz nawracena byti. Trzety rada, aby nykdy ſlowu nepodobne⁽ᵛ⁾, geſto neny k wierzye podobno, newierzil. tot ſu ty trzi rady; zachowaſſ-li ge, to wiez, zet ſe dobrze ſtane. A ynhed ten giſty ſtrzelecz, vſlyſſaw ty trzy rady, puſtil toho ſlawika, aby letyel, kamz chce. A ſlawik letye od nyeho ſladce wzezpyewal. A dokonaw tu pyeſen rzekl to⁽ᵛ⁾ giſtemu ſtrzelczy: Byeda tobye, [185] žes tak zlu radu myel, zes mye puſtil, nebos weliky poklad ztratil. wece ſtrzelecz: mily ſlawiku, powiez mi, kterak geſt to? wece ſlawik: nebo ya w ſwem brziſſe mam drahy kamen, wietſſi nezli pſtroſowe wayce. Tehdy on zamutyw ſe wece k ſlawikowi: Mily ſlawiku, pod ke mnye, a budu tye dobrze chowati. a mezy tyem hledaſſe, by mohl gey lapiti, mage za to, czoz ſlawik k nyemu mluwil. Vrozumyew to⁽ᵛ⁾ ſlawik, wece k nye⁽ᵛ⁾: Gyz gſem tye w blaznowſtwie ſhledal, neb ztraceney wieci y nenawratedlney hledaſſ. Druhe, ze mne nemuozeſſ polapiti ſwymy zerty. Take wyerziſſ y maſſ za to, by kamen drahy byl w mem brziſſe yako pſtroſowe wayce, ponyewadz ya weſſkeren negſem tak weliky, yako pſtroſowe wayce. blazen gſy a w blaznowſtwie ſwem oſtaneſſ. a rzek to zaletyel od nyeho etc.

NAymileyſſi! tento ſtrzelecz muoz rzeczen byti kazdy dobry krzeſtan, w ſwatẽ krztu zmyt; w nyemzto prziyal luczyſſcze a ſtrzely oſtre. luczíſſcze ꝗt wiera, Strzely oſtre gſu gyne cztnoſti, kterezto wierny krzeſtan ma myeti proty diablu, ſwietu a tyelu. Slawik geſt naſſ mily [186] ihûs xpûs, genz geho polapi kazdy, kdyz ſe odrzyecze dyabla y wſſech hrdoſti geho. ale byedny czlowiek tolikrat myny ſlawika zahubiti, kolikrat myſli ſwoli hrziech ſmrtedlny vcziniti. ale on, mily ihûs xpĉ, proty tomu wydal trogi radu: Nayprwe, aby nikdy tey wieci, kteraz nemuoz rozumê czlowieczym poſtyzena byti, neſahal, any o ny ſtal. ta wiecz geſt ſwata trogice, w nyzto gſu trzy oſoby, a wſſak geden buoh. Druha rada geſt, aby ztraceney wieci a nenawratedlney nikdy nezelel, to geſt kdyz tyeleſtne zdrawi a nebo zbozy ztratyme, kderez nam buoh odgyma na tomto ſwietye, aby nam lepſſi potom dal na onom yako dye ſwaty rzehorz: Welika geſt k nam miloſt bozy, kdyz na nas zde przepuſti zamutky, boleſty y nedoſtatky, aby nas wiecznye nedal dyablom muczyti, ale ſ Andyeli ſe radowati. Trzety rada geſt, aby ſlowu nepodobnemu nykdy newierzil, to geſt dyablu, genz mnoho ſlibuge. nebo dyabel mnoho ſlibuge, ale malo plny, czoz ſliby. nebo lez ſlibuge, yakoz geſt toho duowod na otczy naſſem adamowy y materzy naſſie Ewye, kdyz gym [187] rzekl: Wit zagiſte buoh, kdyz koli ſ tohoto drzewa budete giſti, budete yako bohowe, wieduce dobre y zle. kdyz ſu tey rzeczy geho lzywey vwierzili, ynhed ſu z rage hanebnye wyhnany. yakoz y dnes mnozy wierzi netoliko dyablu, ale y ſwietu, k to⁽ᵛ⁾ ſwemu tyelu; genz gim ſlibuge ſwiet mnoho zbozy, A tyelo gich dluhe zdrawie. ale ſtrach geſt, kdyz ſe naywiecz

---

LXI. [1]) (Od této str. počínajíc písmo i řádky hustší.) [2]) (ps. pûv.) weliku (z) u (oprav.) ỳ.

vbezpeczy, by gym nebylo rzeczeno, yako onomu lakomczy, kteryz ſwe ſtodoly ſſirzil, U ſſpihuge ge na mnoha leta: Blazne, noczczy czrti duſſi z tebe wydru, a to, czos nachowal, komu ſe doſtane? Protoz ſnazme ſe, abychom tey troge rady poſluchali, radi warugice ſe hrziechu, dobrze czynycz wieczney radoſti doſſli etc.

LXII.

Byeſſe nyekteraky kral, genz myegiſſe dcerku kraſnu, kteraz byeſſe ſſibyla, ze nechce za zadneho muze giti, lecz by tyto trzy wieci wiedyel, vmyel a mohl: nayprwe aby wiedyel, na koliko noh gſu cztyrzi Elementa wz deli, w ſſirzi a wz hlubi, Druhe aby vmyel [188] promyenyti geden wietr w druhy, to geſt puolnoczny w wychodny, Trzety aby mohl neſti rzerzywie w ſwem luonye przy nahem tyele bez vrazu. kral, otecz gegye, zwiedyew ten ſſib, kazal wolati po wſſem kralowſtwie, ze kdozkoli, chudy nebo bohaty, ty by trzi wieci vmyel, wiedyel a mohl, aby geho dcerku za zenu ſobye poyal. A kdyz ſe to proneſlo, mnozy k tomu dworu gezdyechu, pokuſſegice ſe o to, ale nyzadny nemohl tomu nycz vczyníti. Byeſſe w tu chwili nyekteraky rytyerz w dalekych kragynach. kdyz taku powyeſt vſlyſſe, ynhed bral ſe k tomu dworu, wzem s ſebu gednoho panoſſie a geden kuon welmi waſſnywy. a kdyz tam przigede, ode wſſech mile a poczeſtnye przywitan gſa, wece k krali: Ay, ya gſem przigel, abych twu dceru ſobye za zenu wzal. wece k nyemu kral: y owſſem, vczyniſ-ly tu trogi wiecz, ktera ℊt prowolana, ma dczy twa zena bude. Wece rytyerz: hotow gſem. Tehdy kral: Nayprwe powiez mí, na koliko noh wz deli y w ſſirzi gſu cztyrzy elemêta, to geſt zemye, woda, powyetrzi a ohen? Vſlyſſaw to rytierz, wzem myru, yal ſe myerziti geho od hlawy az do pat przeſe wſſiczko tielo. Vcziniw to wece krali: Ay, pane, gyz maſſ prwe dowe[189]deno. wyerz mi, ze w dluhoſti y w ſſirokoſti cztirz elementuow neny wiece nezli ſedm noh, a w hlubokoſti ledwa geſt puol druhey nohy. wece kral: Czo ta myra przilezy ke cztyrom elementuom? Odpowiedye rytyerz: zagiſte, pane, kazdy czlowiek geſt ſtworzen ze cztyrz elemêtow. Protoz kdyz ſem ſweho panoſſi zmyerzil wedle wſſech pomyer. Wece kral: doſtys podobnye wywedl; gyz wywed druhe. wece rytyerz: rad. a ynhed zawolaw ſweho panoſſi wece k nyemu: Przywed mi muoy kuon waſſnywy a wztekly. a kdyz byl przyweden, tehdy ten giſty rityerz tomu kony dal nyekteraky napoy, a prachu gev w chrzypie naſypal. ynhed ten giſty kuon krotek yako owce ſtal a zdraw byl. A kdyz ſe to ſtalo, rytyerz toho giſteho konye hlawu na wychod ſlunce obratil, y wece krali: Ay, tot wyetr puolnoci obratil ſe na wichod ſlunce. Wece kral: Czo ℊt to k wietru? wece rytyerz: zda twa miloſt toho newie, ze zywot kazdeho howada nycz gyneho neny nezli wietr? Dokudz muoy kuon wztekloſt ſ waſſnoſti myel, wietrem puolnocznym przebywal. nebo wſſeczko zle zgewuge ſe od puolnoci; ale nyny ſkrze tento napoy y ſkrze prach vzdrawen geſt a hlawu drzy na wychod ſlunce, a tepru ſe hody beze w[190]ſſi prace. Wece kral: doſtys podobnye druhe zgednal, Nemeſſkay trzetiho dokonati. Tehdy on przede wſſemy nabraw w ſwe ruce horuczyho rzyerzyewie a w ſwe luono ſýpal, A tak po ſyeny y ſem y tam chodil, A geho tyelo nycz netrpyeſſe. Wece kral: kudy to przichody, ze ohen tebe nepali? Odpowiedye: neny to z me moci, Ale ze mą przi ſobye w mÿſſku nyekteraky kamen. kdozkoli gey v ſebe czyſtie noſy, any od ohnye, any od wody muoz vrazen byti. y vkaza gey krali. a kral ynhed ſ weliku radoſti y ſlawnoſti ſwu dceru gev za zenu dal, a on mage gi ſ ny poczeſtnye w miloſti az do ſmrti przebywal.

NAymileyſſi! Tento kral geſt naſſ pan mily ihûs xpûs. dcerka geo kraſna geſt duſſe, k uobrazu geho ſtworzena, genz bohu na krzſtu ſlibila, aby nykdy gyneho zadneho za ſweho chotye gyneho nemyela, gedyne kdoz by ty trzy wieci ſwrchu pſane vczinil: Nayprwe aby zmyerzil, na koliko noh gſu cztyrzy elemêtowe, ſwev panoſſi, to geſt aby ſwe tyelo vkrotyl od hlawy az do pat, genz ℊt ſtworzeno ze cztyrz elementow. Druhe, aby wietr puolnoczny promyenil na wychod ſlunce, to geſt aby zly [191] vmyſl promyenyl w dobry. Kuon wztekly a waſſnywy znamenawa kazdeho hrziſſneho. Protoz muſy gemu dati napoy ſkruſſenye w ſrdczy,

U prawu zpowied w uſtech, doſty vczinyeny w ſkutcze. a to geſt wietr promyenity, zly zywot w dobry obratiti, Yako ſwati Job dye: Pomny, hoſpodyne, ze wietr geſt zywot muoy. Trzety, abychom ruczye rzerziewi w ſwem luonye przi tyele noſyli, to geſt laſku k bohu a miloſt k ſwev blyznymu beze wſleo vrazu, to geſt beze wſſie nechuti ſrdeczney. a nebo ohen geſt ſmylſtwo, lakomſtwie a picha, genz czaſtokrat pali duſſi y tielo. Ale kto ma kamen drahy, to geſt pana ihû xpâ, w ſwem ſrdci, tov nemuoz ten zli ohen vſkoditi, acz gey y w luonye przi tyele drzy. Yako ſwaty Dauid ſam o ſobye dye: Ohnyems mne pokuſyl, a nenỳ na mnye zloſt nalezena. Protoz kazdy wierny krzeſtan ſtuoy o ten kamen, by mohl milev bohu czyſtu duſſi zachowati a ſ nym ſe wiecznye w nyê radowatí.

LXIII.

Byeſſe nyekteraky lakomecz ſedyenym podle [192] morze, Genz myegiſſe weliky poklad. A ten giſty poklad ſchowal byeſſe w gednom welikem rybli a nebo ſſpalku. A ten giſty ſſpalek polozyl ſwem domu, a o tom nyzadny nycz newiedyel. Stalo ſe gedney noczy, kdyz lakomecz vſnul, ze ſſel weliky przywal, tak ze hrozny potoci po wſſi wſy w kazdem domu byechu, az ſſpalek waliſſe s ſebu gednak za trzy mile do gyney wſy. Vzrzew kowarz tey wſy weliky ſſpalek, walil gey do ſweho domu, a ſekyru zrubal y zſſczipal na mnoho kuſuow, a penyeze nalezl a ſ weliku radoſti ſchowal. Potô ten giſty lakomecz po mnohich wſech ptal toho ſſpalka, az y napoſledy przijſſel do tey wſy ptage, zda by kdo ten ſſpalek przeyal. vſlyſſaw to ten giſty kowarz ſſel k tov lakomci a rzekl gev: acz boh da, zytra budeſſ ſe mnu gieſti, a mezy tym poptamy mezy ſuſedy, zdali by gey kto przeyal. Przyyal tu rzecz lakomecz a czakal az do gitra. Ale kowarz w tey noci kazal napeci trzy peczence. W prwny naklad vmrlich koſti, w druhy prſti a w trzety wlozil wſſeczky penyeze. Na zaytrzi zawolal k ſobye lakomce a rzekl k nyev: Ay, tot ſê kupil tyto trzy peczence; wyberziz ſobye, kteryz chceſſ, a yat ſobye druhy ſchowam, a zena ma [193] ſ dyetmi trzety. Tehdy lakomecz, wzem kazdy pecznecz zwlaſſcze w ſwu ruku, yal ſe geho waziti, ktery by byl z nych waznyeyſſi, az y ten wzal, kteryz byeſſe pln prſty, naywietſſi z nych. take yal ſe geho waziti yako prwnych dwu. a kdyz ſe gemu zdal naywaznyeyſſi, zwolil gey ſobye. Wece k nyemu kowarz: Mily, geſſce gednu y druhe[1]) wyberz ſobye, aby nebyl zklaman. a tak ze do trzeticze wybral a wzdy ſobye ten oſtawil. Vzrzew to kowarz, ze nemudrze wybral, Druhy pecznecz ſ penyezy ſobye y ſwey zenye ſ dyetmi[2]) oſtawil.

Naymileyſſi! tento lakomecz geſt otecz naſſ adam, gemuz nemohl ſtačzyti weſſkeren ſwiet kromye gedyneho drzewa, mage wſſeczko pod ſebu. Yako dauid dye: Wſſeczko gſy podwrhl pod nohy geo. ale nechtye na tom doſty myeti, chtiel yako nyekterakym bohê bity ſwey zenye k liboſti, kdyz yablko gedl. Ptoz weliky poklad myegieſſe w ſſpalku, toto w ſwem tyele, kdyz mnoho cztnoſti myel w ſtawu newinnoſti. ale kdyz vſnul, toto kdyz k hrzichu powolil, Przijſſla woda pychy y lakomſtwi a poyala s ſebu ten giſty ſſpalek y ſ penyezy, az y ſem y tam w neuſtawicznoſti plawaſſe z gednoho hrziechu do druheho. yako [194] Jeremias w ſwem placzy dye: hrziechu dopuſtil ſe geſt Jeruſalem, Proto nevſtawiczen geſt vczynyen. a netoliko z hrziechu do hrzyechu, ale z neſmrtedlnoſti do ſmrtedlnoſti. Potom lakomecz pczytyw hledal ſſpalku, to geſt adam w ſwem potu chleba dobywage, hledal newinnoſti, gyz nemohl nalezty. Ale kowarz, genz ten giſty ſſpalek y ſ penyezy nalezl, geſt naſſ mily pan ihûs xpûs, O nyemz dauid dye: Ty gſi ſkowal dennyci a ſlunce. ale poklad nalezl, kdyz nam ſwu krwi ſ ſweo ſwateo tyela nebeſke kralowſtwie otewrzel. Trze peczenci mohu znamenati trzy rozdyely lidſke: Prwny, w nyemzto byechu vmrlczy koſti, gſu moczny tohoto ſwieta, to geſt pyſſny a hrdy, genz kakz koli nyekdy dobre ſkutky czyny, a wſak ty giſty ſkutkowe gſu ſuſſi, Neb nemagi miloſty k bohu any k ſwemu blyznymu. Druhy pecznecz, w nyemzto prſt byeſſe,[3]) znamenawa mudrce tohoto ſwieta, genz

---

LXIII. [1]) (ps. pûv.) druhy, y (oprav. v) e. [2]) d (oprav. z) p. [3]) (ps.) pyeſſe, (z) p (oprav.) b.

gſu plny zemye, to geſt zemſkich ſmyſluow, Yako ſwaty pawel dye. Trzeti pecznecz, U
w nyemzto penyezy byechu, gſu dobrzi krzeſtane, ſproſtny a pokorny, genz ſe boha bogi,
w nychzto cztnoſti przebywagi, yakz ſu ſwaty krzeſt prziyali, anebo potô ſwate pokanye,
[195] acz gſu po kriſtu ſhrzieſſili. O nychz ſwaty Matyeg dye: Blahoſlaweny gſu chudy
duchem, nebo gich geſt nebeſke kralowſtwie. toho nâ dopomoz buoh otecz y ſyn y duch
ſwaty, wſſe geden hoſpodín.

LXIV.

Byeſſe nyekteraky kral, genz toliko gednoho ſy [1]) myegiſſe, gehoz welmi milowaſſe. Ten giſty ſyn, vzrzew ſwoy czas, prziſtupil k uotci a yal ſe proſyti, aby gey w gyzdu odpuſtil, Naywicz proto, aby ſobye przatel dobyl. Vſlyſſaw kral wece k nyemu: mnyet ſe twoy vmyſl dobrze liby, ale hleday, aby darmo nepraczowal. wazyw ſe toho gel przed ſe, y gezdyl po rozlicznych zemyech plnych ſedm let, nykdyz ſe domuow newratiw. A kdyz ſe dokonalo ſedm let, wratyl ſe k ſwemu otczy. Vzrzew gey otecz zradowal ſe welmi, y wece k nyemu: mily ſynu, powiez mi, mnoho-lis przyezny nabil a mnoho-li przatel maſſ? Wece ſyn k nyev: Trzy przitele mam: Prwnyeho wiece nezli ſam ſe milugi, Druheho tolikez yako ſam ſebe, Trzetiho mene nezli ſam ſebe, a malo ſem pron vczinil. Wece k nyev kral: Mily ſynu, dobro geſt przately myeti, ale przed nuzy gich pokuſity. Protoz radym tobye, aby zabige weprze wlozil gey w [196] pytel, a wezma na ſe y ſſel w noci k tomu, geſſto gey wiecze nezli ſe milugeſſ, a rzekl gemu potluka: Prziteli mily! pohrziechu przihodilo mi ſe, ze ſem czlowieka zahubil. budu-li przi giſtynye popaden, plati muoy zywot. Ptoz pſŷ tebe, pomoz mi z tey nuze a zachoway mye p̄ zywotie, a ſchoway toto tyelo w ſwem domu, at przy nem lapen nebudu. A potom poznaſſ, ktery bude przitel twoy. Odpowiedye ſyn otci: Y owſſem, mily pane, ano, to dobra rada. a ynhed taynye zabyw weprze wlozil w pytel, a wzem na ſwe pleci ten giſty pytel, y bral ſe k domu w noci toho giſteho przitele, gehoz wiece nezli ſe milowal. Prziſſed tam yal ſe tluci. vſlyſſaw ten giſty przitel geho, Wſtal a otazal geho, procz by prziſſel a czo by chtiel. Tehdy on wece: pohrziechu przihodilo mi ſe, ze ſem zahubil czlowieka, a ted geho tyelo na pleci neſu. Proſym tebe, powyez mi z teto nuze, a ſchoway toto tyelo w ſwem domye, at przy zywotie oſtanu. Vſliſſaw to przitel geho naymileyſſi, wece k nyemu: mily, czo na mye chceſſ? Sams geho bez meho otazu zahubil, a ſam budeſſ trpyeti; nebo kdyz by gey w mê domu nalezli, muſil bych ya ſam trpyeti. a wſſak p̄to zes moy przitel byl, a mnye wiece nezli ſe milowal, na poprawu tye prowodym, a trzi neb cztyrzi [197] lokty dam tobye platna, aby tye obynuli, kdyz tie budu chtieti odp̄witi. On vſlyſſaw tu rzecz, bral ſe od nyeho k druhemu przíteli, gehoz yakoz ſe milowal, a takez tlukl pſſe, aby gemu w nuzy pomohl, a tyelo to giſte w ſwê domu ſchowal. vſlyſſaw to druhy przitel wece k nyemu: mily, zda ty mnye mnyſſ takeo blazna, at bych ya za tie chtiel zywot dati? wſſak to wieſſ, ze kdy by v mne to tyelo nalezeno bylo, muſyl bych za to ſwoy zywot dati. a wſſak p̄to zes muoy przitel byl a mnye yako ſe milowal, na poprawu tye p̄wodim, a yakz budu moczy, tak tye budu tyeſſiczy. a p̄to neſtyſſcz ſobye, wſſak by tak wedle przirozenye moſil vmrzieti, ponyewadz wſſichny mame zemrziti. Vſlyſſaw tu rzecz, bral ſe opyet od nyeho k trzetymu przíeteli, gehoz mene milowal nezli ſe, a malo p̄n czynil. Prziſſed k geho domu tlukl. Tehdy on otaza geho, czo by cht el a p̄cz by prziſſel. odpowiedye: mily prziteli, ſtydim ſe tebe, neſmymt p̄witi, nebt ſem p̄ tye nikdy nicz nevczinil. a wſſak muſymt powiedyety. Pohrziechu przihodylo mi ſe, ze ſem czlowieka zahubyl, a ted geho tyelo w pytli na ſobye noſym. Ptoz pſym tebe, ſchoway to tielo w ſwem domu, a zachoway mŷe przy ziwotye, Nebo gynak, budu-li lapen ſ tym tyelem, [198] muoy zywot plati. Tehdy on: Day mi ſem to tielo, a yat ge chci myeſto tebe na ſwu pleczy noſyti, a bude li potrzeby, y za tye na ſmrt puogdu. A kdyz ten giſty pytel wzal, odwazaw gey nalelz w nyem zabiteho weprze, a toho pozyl yakozto przitel naymileyſli etc.

LXIV. [1]) na (poč. řádku vynech.).

U Naymileyſſi! tento czyeſarz geſt otecz nebeſky. ale ſyn geho geſt kazdy dobry krzeſtan, genz ſedm let w gyezdye dobywa ſobye przatel, to geſt wſſeczky ſwe dny, Nebo ſedm dny weſſkeren czas byezy. Prwnye przitel geſt tento ſwiet, gehoz mnohy wiece miluge, nez ſam ſe. Nebo mnohokrat czlowiek da ſe na ſmrt pro zbozy, aby geho nabyl, yakoz to duowod w kupczyech geſt y na gynych, genz chtye przieliſſ bohati byti. ale ten przitel y w naywietſſi nuzy czlowieka opuſti, kdyz gemu k geho ſmrty nycz wiece neda, nezli trzi neb cztyrzi lokty ſplatna, aby geho tyelo obýnuly a w zemy pochowali. Protoz kdoz vſſa w toho przietele, blazen geſt. Druhy przitel geſt zena a dyeti a gyny przietele, genz w nuzy, to geſt na ſmrty. gynym nepomohu, nez ſ placzem k hrobu zprowody. ale po malich dnech zapomanu, a zena ſnad gyneho poyme, a dyety ſe ſżeny, a o zbozy ſe budu wadity, na otczowu [199] duſſi nykdy nezpomenuce. Netrzeba piſmem dowodyti, czoz oczyma widyme a vſſyma ſlyſſymy; wſſady toho pohrzichu doſty. Trzeti przitel, pronzto malo nebo nycz czynyme, geſt criſtus; ten w naſſi nuzy, to geſt na ſmrti, vkazuge ſe yakozto wierny przitel, acz budem zelety, czo ſmy kdy [2]) ꝑty nyemu zawinyli, a wdeczny budem geho ohawney ſmrti, kteruz geſt ꝑ nas ꝑ hrziſſne trpiel, abý[3]) nas zbawil wieczney ſmrty a dal nâ wieczny ziwot.

LXV.

Nyekteraky kral byl vſtawil za zakon, ze kdyz by koly myel kdo zahuben byti nebo odprawyti, aby dwa trubaczy przed geho dwerzmi z ſameho gitra trubyla, a ten, geſto miel odꝑwen byti, myel obleczen byti w czrne rucho. Stalo ſe, ze ten giſty kral vczinil welike hody a przykazal, aby chudy y bohaty zwan byl na ty hody. a kdyz wſſichny ſyty byli, wedle obyczege prziſſli pyſſczy, hudci y herci ſ rozlicznymi ſtrogi, a tu ſwe miſtrowſtwo vkazugice. to widuce y ſlyſſice wſſiczkny kwaſſene weliku radoſt myegichu. a kdyz ſe tak radowachu, kral ſedyeſſe ſwieſiw hlawu, nicz negeda, a czaſtokrat mezy krmye[200]mi ſedye plakaſſe. Vzrzewſſe to knyezata y gyny pany y take kwaſſene, zamutili ſu ſe welmy, a zawolawſſe k ſobye bratra kralowa, genz przed ſtoly chodyſſe hoſty pobyezege, rzekli k nyeᵛ: Mily, czo geſt to, ze naſſ mily pan kral welmi nas cztyl, ale ſam ſmuten geſt, a newymy, procz geſt to? Proſymy tebe, zwiez to na geᵊ miloſty, procz geſt ſmuten. bylo-li bo, ze by kdo z nas geho miloſti nyetczo nelibeho vczinil, hotowi gſme wſſiczkny y kazdy z nas geho miloſti odbyti wedle geho wuole. Vſliſſaw tu rzecz bratr kraluow, Przisſed k krali yal ſe geho tazati, procz by tak welmi w takem kwaſu ſmuten byl. wece gemu kral: mily bratrze, acz buoh da, zaytra w prwu hodynu dât toho odpowied. Tehdy na zaytrzi kral, kdyz dnyelo, poſlal dwa trubacze a rzekl gym: Przykazugí wam pod miloſti, abyſſte ſſli przede dwerzi [1]) bratra meho a trubili. Oni odſſedſſe yali ſe trubiti tak, yakoz gym kral rozkazal. Vſliſſewſſe dworzene kralowi trubacze, ynhed ſſedſſe tam bratra kralowa w czrne rucho obynuli a przed krale prziwedli, poſtawiwſſe okolo nyeho cztyrzi muze odyene ſ nahymi meczy, gednoho na ꝓrawiczy, druheho na lewici, trzetiho naprzed, czt wrteho na zad. A kdyz ſe to ſtalo, wece kral: bratrze, bud veſel. [201] Odpowiedye bratr: O mily pane, kterak mohu weſel byti, mage toliku hruozu okolo ſebe ſe wſſech ſtran? Wece k nyemu kral: Ty ſe bogiſſ cztyrz meczuow, a nemuozeſſ weſel byti, a mnyes za zle myel, ze ſem ya ſmuten byl, mage okolo ſebe netoliko cztyrzi, ale ſſeſt tyſſicz a geſſcze wiecze.

Naymileyſſi! tento kral muoz rzeczen byti kazdy wierny krzeſtan, gêz ma kralowati nad ſwymi ſmyſly. Trubaczy gſu ſmrt tyeleſtna a ſudny den. ty na kazdy den magi trubiti nam przed dwerzmi naſſeho ſrdce, Jakoz gſu trubili ſwatemu Jeronymowi, yako ſam ꝑwi: Gym-li, pyem-li nebo czoz koli gyneho czynym, zda mi ſe, ze wzdy w uſſi mych zny ta truba, to geſt hlas andielſky, a kdyz krziknu: wſtante zhuoru, mrtwi, a podte na ſud. Take

[2]) k (nadeps.). [3]) ý (nejasné).

LXV. [1]) (ps.) dwewerzi, (druhé) we (přetrž.).

mamy ſe obleczy w czrne rucho, to geſt ſlozyce wſſeczkny chibnoſti tyeleſtne y rozkoſſi U tohoto ſwieta, myſliti mamy vſtawicznye na ſmrt, ze wzdy vmrzieti mame, ale newymy, rano-li, weczer-li, dneſ-li, zaytra-li.[2]) nebo nycz negiſtyeyſliho nezli hodyna ſmrti, a naywicze ꝑto, ze newymy, hodny-li ſmy miloſti, czyli nenawiſti bozye. Take cztyrzy katy maſſ na pamyeti myeti, to geſt pekelnu horkoſt, ſtudenoſt a czrw wieczny, a naywiecz maſſ ſe lekati ſtrachu dyabelſkeho a ꝑſiti mileº boha ſ dawidem, aby tie raczil zbawiti geho, rzka: hoſpo[202]dyne, od ſtrachu neprzitele wydrzi duſſi mu. Ptoz bratr twoy, to geſt tyeleſtnoſt twa, bude-li tebe tazati, proczs tak ſmuten na duſſi, wſſiczky tyto hruozy gemu[3]) przed oci poſtaw, a tak bezpecznye na ſmrt y na ſud puoydeſſ, a potom wieczneho zywota doydeſſ etc.

XLVI.

QVíntillus kdyz kralowaſſe, za zakon vſtawil, aby kazdy ſlepy po wſſem kralowſtwi ſto ſſilinku myel a na to ſe zywil. Stalo ſe, ze trzi nebo dobrze cztyrze towarziſſi przijſſli do gednoho myeſta k gednomu hoſpodarzowi, a tu welike penyeze vtratyli, a nad to geſſcze ſe welmy wdluzili. a kdyz nemyeli czym platiti, hoſpodarz ten giſty zgymaw ge, wſazel ge v wyezeny a przijſahl, ze odtud newyndu, gelyz naymenſſi dluh zaplati. Tehdy geden z nich wece a dal gym radu, aby loſy metali, kteremu by z nych oczy wywrhli, aby ten ſſel k krali a ꝑſyl, by gemu tyech ſto ſſilinkuow dali wedle vrczeny kralowa. a kdyz loſy metali, doſtalo ſe na toho, genz radu byeſſe wydal. a ynhed towarziſſe geho, nicz nepomeſſkawſſe, oczy gemu wywrhli. Potom weden [203] byl kralowu dworu. A kdyz tam przijſſel, yal ſe tluci. zatym przijſſed wratny, pilnye nan wzhledl a rzekl gemu: Mily, zle kralowu zakonu rozumyſſ. zakon kraluow wydan geſt ꝑ ſlepe od przyrozeny, nebo z nemoczy a nebo take ꝑ ſtaroſt, nebo z kterakehoz koli przepuſſczeny bozieho. ale ty nedawno przed tym mẏel ſy kraſne a czyſte oczy, ale w krmyechs ge ꝑgedl. Protoz opatrz ſwu rzecz gynak, nebo od krale nycz nebudeſſ myeti.

NAymileyſſi! tento kral geſt pan naſſ ihûs xpĉ, genz taky zakon wydal, aby kazdy ſlepy z kralowy komory na ſwu potrzebu ſto ſſilinkuow myel, to geſt kazdy czlowiek, genz porazen geſt nemoczy, chudobu nebo ꝑtywenſtwiê a mile trpi, ſto ſſilinkuow, to geſt zywot wieczny bude myeti od pana boha, Jakoz ſwaty Jacub dye: Blazeny muz, genz trpy ꝑtywenſtwi a pokuſſeny; nebo kdyz pokuſſen bude a ſetrwa, przigme korunu zywota wieczneº. Ale towarziſſi, genz do krczmy wendu, gſu zle towarziſſtwo, gymzto krczmarz, to geſt dyabel, wyno, to geſt zbozy a rozkoſſ tohoto ſwieta ſſenkuge. taczy pitelowe a ztrawniczy dyablowi oſlepeny bywagi hrzichem a ſwu [204] liboſti, ze boha nemohu widyeti any mrzkoſti hrziecha, a proto w ſwey ſlepotye oſtanu prawym ſudem bozym, lecz pan buoh z ſwey welikey dobroty dyablu z hrdla ge wytrhne, yako ſwatu marzi magdalenu na hodech, lotra na krzyzy, matyege na czle a mnoho gynych.

LXVII.

AVrelianꝰ kdyz kralowaſſe w rzymye moczny welmy, ten myegiſſe gednoho ſyna, gehoz welmi milowaſſe. Tehdy kdyz vmrziety myel, zawolal ſweho ſyna a rzekl gemu: mily Synu, gedno yablko zlatte mã, welmi drahe, a tobye ge dawam pod taku vmluwu, aby ynhed po mey ſmrti gel w gyzdu po mnohich kralowſtwi, po hradech y po myeſtech, a kdez naywietſſiho blazna naydeſſ, day gemu to zlatte yablko. Vſliſſaw to ſyn kralowicz, ſlibil otczy ſwu wieru y czeſt, ze to chce rad vcziniti. Po maley chwili otecz duſſi puſtil, a ſyn ſe w gyzdu wyprawil. wyprawiw ſe yal ſe gezdyti po mnohich kragynach, hradech y myeſtech. napoſledy przigel do gednoho kralowſtwie, w nyemzto w nowie krale zwolili byechu ſ weliku

[2]) (ps.) "zaytrali "dneſli. [3]) (ps.) geho, ho (přetrž., naps.) mu.

U ſlawnoſti. On vzrzęw to, ge ſe ta[205]zati, ktery by obyczeg myel w tom woleny, dyedyczy-li wuole po ſmrti otczowie, czyli gyneho. Odpowiedyeli gemu rzkuce: Obyczeg tohoto kralowſtwi geſt, ze na kazde leto krale zemene ſobye wuole, koho chty, a ten ma mocz plnu przykazowati gym, yakz raczy, a ony geho magi poſluchati yako moczneho krale. ale kdyz ſe tak rok ſkona, oblupi geho ze wſſeho zbozye, y geho czty zbawi, a naha czyſteho nyti na puſt puſti, kdezto zymu a hladē ma hanebnye vmrzieti. Vſliſſaw to kralowicz, Vzrze krale w nowie woleneho, an welmy weſel a ſmyege ſe, yal ſe w ſwem ſrdci myſliti a rzka: byl ſem w mnoho kralowſtwich, nykdyz ſem newidyel tak przirozeneho blazna, yako tohoto krale; tomu dobrze budu moczy to yablko dati. A przíſtupiw kraly wece: Zadny krali! otecz muoy, drzewe nezli ſ tohoto ſwieta ſſel, przikazal mi, abych toto yablko zlatte tobye dal. y poda geho kraly. Y wece kral: Mily, powiez mi, ktera geſt toho prziczyna, że mi kazal toto yablko dati, kdyz ſem geho neznal, any on mne, any ſem gev toho zaſluzil. Wece kralowicz: Pane y krali, racz wiedyeti, ze geho tobye zwlaſſcze any zegmena nedal, ale przikazal mi, kde bych na wſſem ſwietye naywietſſieho blaz[206]na nalezl, tomu abych yablko dal. a gyz geſt tov drahna chwile, yakz gezdym po rozlicznych kraginach, hradech y myeſtech, a mnoho ſem blaznuow widyel, ale tak przirozeneho blazna nykdez ſem newidyel, yako ty gſy, a ꝑto z przykazanye otce meho dal ſem tobye to yablko. Wece kral: Mily, powiez mi, procz ty mye maſſ za przirozeneho blazna? Odpowiedye kralowicz: ktere muoz wietſſi blaznowſtwie byti, nezli kdyz ty wieſſ, yakz ſe rok dokona, ze maſſ ze wſſeho wyweden byti a obnazen, a k tomu na puſcz maſſ poſlan byti a tam hanebnye vmrzyeti, a przeſ to ty dobrze wieda to, przíyals to kralowſtwi a radugeſſ ſe, yako by wiecz kralem myel byti. a ꝑto mam za to, ze gſy przyrozeny blazen, y dalt ſem yablko wedle przikazanye otcze ſweo. Wece kral: Pozehnana bud hodyna ta, w nyezſto ke mnye przíſſel a toto yablko mi dal, nebo mi ſtane za wſſeczko kralowſtwie me. a ynhed wiecz toho letha, Dokowadz kralowal, na kazdy den zlatto y ſtrziebro, obile y wino, oley y gynu ſſpyzy na tu puſſcz ſlal, yako by myel tam trzi ſta let s ſwu czeledy potrzebu myeti. A kdyz ſe rok dokonal a ze wſſeho wyweden byl y obnazen, Potom poſlan na ꝑuſcz, kdezto plnu potrzebu nalezl az do ſwey ſmrty etc. [207]

NAymileyſſi! tento kral geſt otecz nebeſky, ale ſyn geho gedyny geſt [1]) naſſ pan ihûs xpûs, genz dawa zlate yablko naywietſſimu [2]) blaznu. to giſte yablko znamenawa tento okruhli ſwiet, kteryz dawa buoh naywietſſymu blaznu, to geſt czlowieku. nebo mezy zwierzaty neny wietſieho blazna nezli czlowiek, yakoz dauid dye: Czlowiek, kdyz we czty byeſſe, nechtyel rozumyeti, przyrownan geſt howadom nemudrym, a roven gym vczynyen geſt. ale ze kralem bywa wolen, to geſt aby zprawowal ſwe tyelo y duſſy. a wye to kazdy, ze wiecze nema kralowaty gedno do roka, to geſt maly czas a kratky proty wiecznoſti. a nad to newie, by mohl zyw byti netoliko do roka, ale za gednu hodynu. a wſſak wieda to kazdy czlowiek nykdy neprzeſtane praczowati we dne y w noczy o zemſkych wieczech, a wzdy przíklada hrzich k hrzichu, a nepomny na to, ze kdyz vmrze, wſſeho toho bude zbawen, czoz nachowal, a nah ſe do zemye wrati. Protoz kazdy z nas vczin, yako tento kral vczinil: acz pan buoh zlatteho yablka komu z nas poprzege, to geſt zbozye tohoto ſwieta, poſylag przed ſebu, dawage almuzny wedle rady ihû xpowŷ:[3]) [208] Czynte ſobye przately ze zleho zbozy, aby, kdyz byſſte nemyeli, przygali was do wiecznych przybytkuow. nebo yakozto woda przihaſſuge ohen takez almuzna ſwata ſtogi ꝑty hrziechom. A blahoſlaweny miloſrdny, nebo ty miloſrdenſtwi dogdu, to geſt w nebeſkem kralowſtwi. gehoz n@ dopomahay buoh otecz, ſyn, duch ſwaty, wſſe geden hoſpodyn.

LXVII. [1]) (za tím ps.) otec (přetrž.). [2]) (ps. za tím) dyablu (přetrž.). [3]) (Na dolejším kraji této stránky psáno a červeně zatrženo) dewaty.

LXVIII.

Byeſſe nyekterake myeſto wedle morze, genz od howad gedowatych mnoho przekazy myegiſſe. Mezy gynymí howady byeſſe drak welmy vkrutny, genz na kazdy den do myeſta prziſſel, a ty giſty myeſſczene na kazdy den gedno zwyerze nebo dobitcze muſyli gemu dati k geº ſnyedku. a mezy tyem radyli ſe w te teſknoſti, kterak by mohli ſwe myeſto od tyech gedowatych howad wyſwobodyti, az tak dluho, ze napoſledy prziſſel k nym geden z dalekych wlaſty a dal gym taku radu, aby lapice lwa, na wyſokem gey drzewie powieſyli. Ꝑto kdyz by gey vzrzela ta howada gedowata a zwlaſſcze drak, ynhed by ſe precz odtad brali a wiecz by ſe zaſe newratili. vſlyſſewſſe myeſſczene tu radu, nahodu lwa popadli, a mrtweho przybywſſe hrzebyky k wyſokemu drzewu, nahoru wyſoko zdwihli, tak ze po wſſem myeſtie mohl dobrze [209] wydyen byti. Tehdy drak prziſſed do myeſta, vzrzew lwa powieſſeneho, ynhed ſe bral z myeſta a wyecz ſe nepoſtal, a gyna howada gedowata za nym. a tak myeſto bylo ſwobodne. U

Naymileyſſi! toto myeſto geſt tento ſwiet, genz mnoho let od dyabluow mnoho zleho trpiel ꝑ hrzich adamuow. Drak, to geſt dyabel, netoliko gednu duſſi, ale wſſeczky duſſe przed bozym vmuczenym do pekla s ſebu bral, Dokowadz lew z pokoleny Juda, to geſt xpûs, na krzyzy nebyl powieſſen. A yakz brzo byl powieſſen a vmrzel, ynhed dyabel moczy nemyel nad dobrymi az do dneſſnyho dne et cet.

LXIX.

Byeſſe nyekteraky kral welmi moczny, genz w ſwem kralowſtwi zawiſtnykuow nechtiel trpyeti, yakz naydale mohl. W tu chwili byeſſta w geho kralowſtwie dwa lekarze wnytrznye y rannye welmi myſtrna, ze czoz geden vczynyl w tem miſtrowſtwu, tez y druhy. a z toho ſobye welmi ſ obu ſtranu zawidyeſſta; a wſſak pro dalſſi pokoy y pro krale rzekl geden k druhemu: Mily, od dawna ſmy towarziſſili. Nebud mezy namy krik any ktera zawiſt, ale [210] pokuſwa ſebe w gednom miſtrowſtwie, a kteryz z nas bude lepſſi w lekarzſtwi, tomu druhy ſluz a bud geho vczedlnik. wece druhy lekarz: mnye ſe dobrze liby. ale powyez mi, na czem mamy ſebe pokuſyti, kdery by z nas w lekarzſtwi byl miſtrnyeyſſi? Odpowiedye prwny: toto ꝗt duowod: wylupym-li ya tobye twe oczy bez boleſti przed mnohymi, a tez oczy opyet bez boleſti zaſe wſadym, a potom vzrziſſ tak yaſnye yako prwe; a to wſſe bez boleſti vczínim, a ty mye tez w tom miſtrowſtwie ſhleday mye. a ynhed metali loſy, na kom by prwe mezy ſebu poczeli. y doſtalo ſe na toho, geſſto byeſſe tu radu wydal. a zatym ſwolali obecz k takemu ſkutku. a kdyz ſe ſebrali, ynhed poſazen prwny lekarz na ſtolici, nanž byeſſe los ſpadl, a druhy wzem ſwu puſſku ſ drahu maſti, nayprwe zmazal ſwemu towarziſſi oczy, welmi vſſlechtilim zelezcem wynyal obye oczy a na ſtuol polozyl; y wece k nyev: Mily, czigeſſ-li nyekteraku boleſt? On odpowiedye: Neczygi. a ynhed opyet tu giſtu maſti doliky, w nychzto prwe otczy bieſta, zmazal a kazde oko na ſwe myeſto poſadyl; a opyet rzekl gemu: Mily, naprzed dyekug milemu bohu a powyez, myel-lis yaku boleſt, a dobrze-li widiſſ. Odpowiedye gemu: muſym [211] prawdu powiedyeti, nyzadney boleſti ſem neczil, kdyzſ my oczy wynymal, any kdyz ſi ge zaſe wſazowal, a takez yaſnye widim, yako kdy prwe. y wece dale: gyz ya take mam na tobye pokuſyti. a ynhed opyet druhy ſedl na ſtolici, a tento beze wſſie boleſti pomazaw maſti, yakoz y prwny, wynyal ſwev towarziſſi oczy a przede wſſemi ge na ſtuol polozyl; y wece k ſwemu towrziſſi: mily, czigeſſ-li kteraku boleſt? Odpowiedye: nyzadney. A kdyz tak ſpolu mluwieſſta, z nedogipye przyletyew hawran y wzal gedno [1]) oko ſ ſtolu. vzrzew to lekarz, zamutyl ſe a rzekl ſam ſobye: gedno lecz gemu obu oczy zaſe newſadym, gynak wyecznye geho ſluha moſym byti. a w tey teſknoſti vda ſe gemu zezrzieti na ſtranu, y vzrzi gednu kozu, ana podle

---

LXIX.) (ps.) gedna (z) a (oprav.) o.

U nyeho ſtogi. an ynhed wylupil gy gedno oko a w to myeſto, z nyehozto hawran oko byeſſe wzal, wſadyl. A kdyz gey byeſſe obye oczy kazde na ſwe myeſto wſadyl, wece k nyemu: mily, dyekug bohu a powiez mi, kterak geſt tobye? odpowiedye: welmi dobrze, nyzadney ſem boleſti neczyl, kdyzs mi oczy wynyal, any kdyzs ge zaſe wſazowal. Ale dywim ſe welmi gedney wieczy, ze oko me gedno wzdy hledy nahoru po drziwie, [212] a druhe takez prawie yako prwe; ale na tom nycz nenye. Vzrzewſſe to wſſichny, ktoz przi tō byechu, dywichu ſe welmi, A ty giſte lekarze chwalichu. a wiecz od toho dne ta giſta dwa lekarze byla ſobye wyerna, a w gednom domu przebywala az do ſmrti beze wſſi zawiſti etc.

Naymileyſſi! tento kral geſt otecz nebeſky, dwa lekarzi vczena geſt dwoge pokanye lidſke na tomto ſwietie, to geſt moczny a mudrzi. moczny gſu vczeny, aby zbozy dobywali naſylim, a mudrzi tohoto ſwieta ſwu mudroſti dobywagi zbozy ſkrze mudroſt a dalſſi mudroſti. czaſtokrat mezy takymi bywagi krykowe a zawiſt, ze ſ obu ſtranu oczy gym budu wynyeti, pto ze ztrati k bohu y k ſwemu blyznymu miloſt a prawdy nemohu ſeznaty. ale czoz hawran nezli dyabel, genz oczy, to geſt rozum, otgyma bez boleſti maſti, to geſt liboſti bez hrziecha. ale pan ihûs, yakozto dobry lekarz, pty tey maſti gym maſty maze, to geſt zelenym y ſkruſſenym ſrdecznym, a na tez myeſto kozy[2]) oko wſady, ne tiech koz, genz w ſudny den na lewiczy ſtanu, Ale tyech, genz ſu wyſſli z Galaad, wſſeczky byezye blyzenczym protodem, to geſt dwogi miloſti, k bohu a bliznymu. koza take oſtrzegi wydye, nezly gy[213]ne zwierze. A proto kazdy wyerny krzeſtan ma gedno oko myeti zemſke od przyrozenye, gymz by ſweho blyznyho milowal, yako ſam ſe, a druhe kozye, gymz by oſtrzegi nad przirozenye widyel, boha yakozto naywyſſi ſtrom milowal a wiece nezli ſe, a potom wiecznye ſ nym przebywal etc.

LXX.

Byeſſe nyekteraky rytyerz weliky zbyeh; a ten myegiſſe pacholka welmi wyerneho. Vdalo ſe gym w geden den, kdyz przeſ geden les gedechu, ze ten giſty rityerz geda naprzed, ztratil dwadczt hrzywen, a kdyz vczil, ze penyez nema, yal ſe ſweho pacholka tazati, nalez-ly ge po nyem ty penyeze. Tehdy pacholek yal ſe przſahati, ze nycz o nych newie. Ale ten giſty rityerz nicz ſe na to neobratil; z domnyeny vtal gemu nohu prawu, a nechaw geho tu w leſy gel domuow. a pacholek po nyem yal ſe wolati Blyz odtad byeſſe nyekteraky puſtennyk wedle tey ceſty. Vſlyſſaw hlas czlowieczy, ynhed tam przybyehl a ſ nym mluwil y zpowiedal geho. A kdyz vrozumyel, ze geſt newinen, neſl gey do ſweho pokoge. A wſſed do ſwey kaply, yal bohu [214] z toho porokowati, ze geſt na toho pacholka przepuſtil, aby bez wynny nohu ztratil. a kdyz ſe tak tyem dele modleſſe, Przſſel k nyev andyel bozy a rzka: Nahle nemluw pty bohu, any gemu z toho pacholka przymluway. zagiſte wyez, ze tento czlowiek ztratil nohu p ſtary hrziech. nebo gyz geſt domu dawna chwile, yakz tento giſty czlowiek tu giſtu nohu materz ſwu ſ woza zloſtnye ſtrczyl, a za to zadneho pokanye nevczinil. Protoz mlcz a bohu neprzimluway, nebo wyez to, zet geſt ſprawedlywy ſudce, yakoz o nyem dauid dye: hoſpodyn geſt ſprawedliwy ſudce, ſylny a trpelywy, dluho czaka a wzdy miloſrdy. *Duchownye.*

Naymileyſſi! rytyerz tento muoz rzeczen byty Adam, prwny czlowiek, genz ztratyl poklad, to geſt ray, z nyehoz wyhnan byl. Sluha geho muoz rzeczeno byti wſſechno pokolenye lidſke, genz od nyeho poſſlo. Adam hledal pokladu a nenalezl, dokudz xpē ſwu ſmrty nas ſ bohem otczem neſmyerzil. Adam ſwemu pacholku, to geſt ſwemu pokoleny lidſkemu, prawu nohu vtal, kdyz pro ſmrt vpadly. Protoz prawa noha, to geſt neſmrtedlnoſt, od nas geſt odyata ſkrze geho hrzich Puſtennyk geſt czyrkew ſwata bo[215]owna, kterazto hrziſſneho ſkrze ſwaty krzeſt przygyma a dobrymí ſkutky krmy. ale chudy nalezl ty penyeze

[2]) (ps.) koczy, c (přetrž.).

ten poklad ztraczeny, to geſt naſſ pan ihûs xpûs, genz ſe chudye narodyl, nalezl nam ray U
y otewrzel ſwu ſwatu krwy, a mezy nas tak dyeli, yakoz na kom widye, ne p naſſi zaſluhu,
ale wedle ſweho miloſrdenſtwi kazdemu dawa etc.

LXXI.

Domician9 w rzymy kralowaſſe mudry, genz myegiſſe kraſnu zenu, a gy welmi milowaſſe. Stalo ſe, ze czyeſarzowa poczala a kraſneho ſyna porodyla, gemuz gmeno dachu dyoclecian9. A kdyz to giſte dyetie byeſſe ſedmy let, maty geho toho giſteho dyetiete roznemohla ſe az na ſmrt. Vzrzewſſi, ze gy nelze dluho zywu byti, kazala k ſobie zawolati czyeſarze a wece gemu: Pane, z teyto nemoczy, to wiez, yat newſtanu. Ptoz za gednu proſbu proſym, aby mye raczyl miloſtiwie vſliſſeti, drzewe nezt vmru. wece czyeſarz: Pros, zacz chceſſ, hotow gſem naplnyti. Ona wece: Wim to dobrze, ze po mey ſmrti gynu zenu poymeſſ. I proſym, kdyz [216] ſe to ſtane, Aby ta giſta zena nemyela moci nad mym ſynem, ale aby nyekde od ny daleko chowan byl. Odpowiedye czyeſarz: Stan ſe wuole twa! A ynhed duſſi puſtila. Czyeſarz potom dluhy czas gegi ſmrty plakaſſe a zeny pogyeti nechtyeſſe. az tak dluho gednu w noci ſam w ſobye myſleſſe o ſynu o ſwem, kam by gey na vczeny dal Wſtaw rano kazal ſwey rady zawolaty a ſ nymi ſe pilnye raditi, kam by ſweho ſyna naymileyſſieho dal na vczeny. Tehdy ony: Pane, w rzymi geſt ſedm mudrczuow, genz ſwu mudroſti wſſeczky mudrcze tohoto ſwieta przedeſſli. Bud geden z nych zawolan, a nebo wſſeczkny, a tomu nebo tyem day ſweho ſyna na vczeny. Czyeſarz vſlyſſaw to, ynhed po ty mudrce poſſal, aby ynhed beze wſſeho meſſkany k nyemu prziſſli. A kdyz byli przed[1]) czyeſarzem, wece gym czyeſarz: wite li, procz ſem po was poſſal? Tehdy ony: Pane, owſſem newyemy. Wece czyeſarz: Toliko gednoho ſyna mam, yakoz geſt wam dobrze ſwiedomo, gehoz wam chci daty na vczeny, aby ſkrze waſſi radu y nam mohl daty navczeny, hodnye rzyſſi zprawowati po mey ſmrti. Wece prwnye: Pane, day mnye gey na vczenye, at ya gey chowam y vczym, a yat gey chci nav[217]czyti tomu, czot ya ſam vmyem y wſſichny towarziſſe mogi, za ſedm let. a tomu rzekachu tantill9, yako naymenſſi z nych. Wece druhy, gemuz gmeno lwik: Pane, od dawnat ſem ſluzil, a nykdy ſem od tebe nicz nebral; Proto gyneho nycz za odplatu nepſim, gedyne aby mi ſweho ſyna dał k chowany y k navczeny; a yat gey chci navczyti tomu wſſev, czot ya ſam vmym y gyny mogi towarziſſe, w ſſeſti letech. a tak wſſichny miſtrzi kazdy z nych pſyſſe czyeſarze, aby gev ſweho ſyna dal k odchowany y k navczenye. a kazdy geden rok ſrazyl az tak, ze ſedmy miſtr rzekl, ze w gednom rocze chce geho navcziti wſſev, czo vmy y wſſiczkny geho towarziſſe Vſliſſaw to czyeſarz yal ſe welmi dyekowati z toho, ze kazdy gich zwlaſſcze zadaſſe, aby geho ſyna chowal y vczil. a ony wſſichny dyeky wzdawachu tyeſarzowi, wzemſſe ſyna geho s ſebu, k dov ſe obratili. A kdyz domuow przigeli, zwlaſſczny gemu pokoy vcziniti kazali, a po wſſech ſtyenach toho giſteho pokoge ſedmero vmyeny, genz ſlowe ſwobodne, napſali gſu, aby to giſte dyetie w kazdy czas yako na knyhach mohlo ſe dobrze vcziti. A ty giſty miſtrzi y kazdy z nych na kazdy den welmi ge ſnaznye vczyechu Vſtawicznye plnych ſedm let A [218] kdyz ſe byeſſe dodokonalo[2]) ſedm leth, Miſtrzi mezy ſebu yali ſe mluwiti rzkuce: dobre g.ſt, abychom gyz vczedlnika naſſe9 pokuſili, mnoholi vmy. Wece prwny: kterak ho chcem pokuſiti? kdyzt bude ſpati, polozmy pod kazdy roh loze geho geden liſt bobkowy. A tak ſe ſtalo. Ale kdyz byeſſe pczytil, oczy ſwe w ſtrop toho giſte9 pokoge, w nyemzto odpoczywaſſe, vprzel byeſſe. Vzrewſſe to myeſtrzi rzekli k nyemu: Pane, procz tak wzdychas? Odpowiedye gim: Dywim ſe, ze nebo wrch tohoto pokoge ſklonyl ſe geſt, anebo zemye ſe mnu wzdwihla ſe geſt. vſlyſſawſſe to miſtrzi rzekli mezy ſebu: Bude-li toto dyetye zywo, bude nyetczo dywneho. A mezy tym rada y pany tey rziſſe rzekli gſu czyeſarzowi: Pane, toliko gednoho ſyna maſſ, a muoz ſe to ſtati, ze zhyne. hodno geſt, by twa miloſt ozenil ſe, aby rziſſe dyedyce neztratila. Wece k nym

LXXI. [1]) (za tím sl. ps. nejasné) cz (přetrž.). [2]) do (ps dvakrát, poprvé nejasně na skvrně).

U czyeſarz: ponyewadz to tak geſt, Pohledayte mi dyewky panny kraſney, at gy ſobye za zenu poymu. Tehdy ony yali ſe ynhed hledati, az y nalezli gednoho krale dceru. a kdyz ſ ny przebywaſſe, wſſiczka zaloſt prwny zeny od nyeho odſtupila, a tak w welikey kratochwili ſpolu przebywachu, gedyne ze tyeſarzowa nemohla plodu myeti. z toho weliku zaloſt na ſwem ſrdci gmyegiſſe. A kdyz byeſſe vſlyſſala, ze czyeſarz [219] toliko gednoho ſyna w dalekey wlaſty myegiſſe, yala ſe myſliti, kterak by geho mohla zahubiti. Stalo ſe gedney noci, kdyz ſpolu odpoczywachu, wece czyeſarzowa: Pane, proſym tebe, vſlyſſ mye w maley proſbye. Tehdy on wece: w kterey? tehdy ona: wieſſ dobrze, mily pane, zet gſem geſſcze nepoczala. Protoz welmi gſem zarmuczena. Ale ſlyſlim, ze maſſ gednoho ſyna w dalekey wlaſti, a toho ſy poruczil ſedmy miſtruom. Proſym tebe, poſly pon, at aſſa gemu budu ſe tyeſſiti, dokudz mne buoh nenawſſczywi. Wece Czyeſarz: ſtan ſe proſba twa, neb gſem geho dawno newidyel. a ynhed na zaytrzi pſal tym giſtym miſtrom, aby, yakz brzo liſty vzrzy, ynhed ſyna geho k nyemu prziwedli, acz chtie geho miloſt zachowati a s ſwymi zywoty oſtaty. a kdyz miſtrzi liſty przecztli byechu, yali ſe toho weczera na hwiezdy patrzity, hodne-li by bylo, wedle przikazany czyeſarzowi tu myru ſyna doweſti. A tak widyeli zgewnye, ze neprzywedu-li geho, wſlichny miſtrzi bez hlaw budu; Pakli prziwedu, ten giſty mladenecz zahuben bude. Vzrzewſſe to zamutili ſe welmi. A w tu myru vda ſe tomu giſtemu mladenci z pokoge wigyti. Vzrzew ge yal ſe tazati, procz by tak ſmutny byli. Wecechu: Pane, poſel przigel, abychom tye twemu otci [220] dowedli; Na to gſmy hwyezdy opatrowali, na nichz gſme yaſnye widyeli, Damy-li tye otci ſwemu w ten czas, yakoz on chce, ku prwnymu ſlowu, kterez promluwiſſ, vmrzeſſ; Pakli toho nevczinymy, ſwe zywoty ztratymy. Wece k nym ten giſty mladenecz: Druhu nocz ya chci hwyezdy opatrziti. a tak kdyz opatrzil, widyel na hwyezdach, ze myſtrzi prawdu prawichu. ale kdyz ſe ge prawie patrziti, widyel w gedney maley hwiezdye, ze bude-li za ſedm dny, kdyz k ſwemu otci przigede, mlczeti vſtawicznye, a miſtrzi geho budu ſe ſnaznye zan przimluwati, kakz koli na kazdy den na poprawu weden bude, zyw oſtane. vzrzew to zawolal ſwich miſtruow, yal ſe gim vkazowati a rzka: Ay, tato hwyezda mala zgewnye p̃wi, ze budu li mlczyeti a wſſi ſnaznu przymluwu myeti, zyw oſtanu. Nebo was g̃t ſedm, a kazdy was geden den muoz mye od ſmrti wyſwoboditi. a kdyz miſtrzi na tey hwiezdye tez ſhledachu, w geden hlas wecechu: Pochwalen bud buoh, ze mudroſt vczedlnyka naſſeho przemaha nas w naſſem vmyeny. Y wece k nyemu prwny miſtr: Pane, ſnazyet bich hrdlo ſwe ztratil, nez bych prwe den tebe newyſwobodyl. A tak wſſichny gyny mluwichu. A kdyz tu rzecz dokonachu, ſ welikym zaſtupē brali ſe k czyeſarzowi. kdyz czyeſarz to zwiedyel, [221] wygel ꝑty nyemu. a kdyz ſe ſgedechu, czyeſarz ſe ſyna przytulyw poczelowal a rzka: O kterak gſem tebe dawno newidyel! ale on gemu toliko hlawy poklonyl a nycz nemluwil. tomu ſe kral welmi dywieſſe, ze ſyn geho nemluwiſſe. A kdyz na ſyn prziſſli byeſſe, Czyeſarzowa w kraſney przyprawye ſ ſwymi pannamy proti nyemu wyſla a gey przywitala. A potom ynhed do ſweho pokoge wedla a wſſem wen gity kazala. a toho mladence wzemſli podle ſebe poſadyla, a rzkucz gev: O mily dyokleciane, wyez to, ze gſem po tye ya twemu otci poſlati kazala, abych ſe ſ tebu radowala, a nad to ſwet gſem panenſtwi tobye zachowala, aby ty geho pozywal. Protoz mluw ſe mnu, abychwa ſpolu weſela byla. Ale mladenecz gednoho ſlowa neodpowiedye. vſlyſſewſſi to ta giſta czyeſarzowa, Wece opyet k nyemu: O mily dyocleciane, Wiez to gedyne, lecz tebe tyeleſtnye nepoznam, zywot za to daty muſym. A rzekſi to, przituliwſſi gey, chtiela gey poczelowati. Ale on ſwu twarz od ny obratil. Opyet ona wece: O mily ſynu, procz tak czynyſſ? ay, wſſak nas zadny newidy, poznaywa ſe tyeleſtnye. ale on wzdi od ny hlawu odtahowaſſe. A wſſak ona przeſ to ſwe prſy obnazywſſi gemu vkazowaſſe a rzkucz: Ay, yak rozkoſſne tyelo, a tobye gſem gye [222] zchowala. A on wzdy ſe od ny trhaſſe, a zadnȳ znamenym gy ſwey miloſti k gegi liboſti nevkaza. Vzrzewſſi ona to, dawſſi gemu dczku wecze: Nechceſſ-li ſe mnu mluwiti, ale pyſſ mi a zgew mi ſwu wuoli. Tehdy on yal ſe pſaty a rzka: Buoh toho neday, pany mila, Bich ſſczepniczy otcze meho poruſſil a ſhrzeſſil, a vpadl bych w zlorzeczenſtwi otczowo. Protoz potom nykdy k takemu ſkutku mne nepopuzey. Wzemſſi ona to giſte piſmo, yala ſe geho cziſty a zuby kuſati, a rucho ſwe az do paſu roztrhla, a twarz ſwu do krwe nehty zedrala, a wſſeczky ruchy y ſſ czepczem s ſwey hlawy ſmetala, a yala ſe krziczeti a rzkucz: Pomozte mi p buoh, dokudz mne tento

dyabel nepodawi! Vſlyſſaw to czyeſarz, neb byeſſe na ſyny, k czyeſarzowey prudkym byehem U
wnyde do komnaty, a czeled geho po nyem. y wece k nye czyeſarz: mila, czo geſt tobye? Tehdy ona: mily pane, ſlitug ſe nade mnu a zbaw mye tohoto dyabla, nebot neny twoy ſyn, ale dyáblem, kdyz mye chtiel ze wſſi ſwe ſyly k hrzichu przyp̄witi. a ze gſem gemu nechtſela powoliti, chtiel mnye naſilim poddawiti. y vkazala gev twarz a rucho. Vzrzew to czyeſarz, rozhnyewaw ſe kazal gey ſwym ſluzebnykuom ynhed odprawiti. wecechu k nyemu knyezata: Pane, toliko gednoho ſyna maſſ. Nebylo by dobrze, [223] by gey tak ſnadnye odp̄wil, Dokudz prawie neodſudyſſ, aby nerzekli: Ay, kral bez ſudu w ſwey nahloſti kazal zahubiti. Vſliſſaw to kazal gey do zalarze wſaditi,[3]) A naytrzi kazal przed ſebu ſud oſadyti. a tak ſe ſtalo, ze na zaytrzi ten robenecz ſuzen byl y odſuzen. A kdyz na poprawu weden byeſſe ſ trubaczy wedle wlaſkeho obyczege, Ay, weliky krzik ſtal ſe od lidy: Bud toho bohu zel, ze gedynkeho ſyna Czyeſarzowa na ſmrt wedu! A kdyz gey tak wedechu, Ay, prwny miſtr p̄ti nyemu gdyeſſe. Vzrzew gey mladenecz, hlawy gemu poklonyl, yako by rzekl: Pomny na mye, kdyz przigdeſſ przed otce meho; ay, tot mye na pop̄wu wedu. Vzrzew gey ten giſty miſtr, wece k nym, genz gey wedechu: nekwapte ſ nym; nadyegi ſe ſ bozy pomoci, ze dnes gey od ſmrty zproſtym. wecechu wſſiczkny: O mily miſtrze, poſpyeſſ a zproſt od ſmrti vczedlnyka ſweho! Przilſed ten miſtr przed tyſarze, poklekl a pozdrawil geho. Wece k nyev Czyeſarz: Zda ſem ya tobye y twym towarziſſim dal ſweo ſyna, an mluwil, a gyz nyem geſt. A nad to huorze ſtalo ſe geſſcze, ze on mu zenu poddawiti chtiel. Protoz ma dnes vmrziti, a wy wſſichny mate zlu ſmrti ſnyti. Y wece Miſtr: ku prwnymu odpowiedam: To buoh wi, [224] ze w naſſem towarziſſtwi az do ſy chwile mluwil Ale procz by nyny nemluwil, wi to buoh dobrze, gemuz wſſecho ſwiedomo geſt. O druhem, toto o tyeſarzowey, to buoh wy, ze tyech plnych ſedm let, czoz ſ namy przebywal, nic gſmy nan takeho newidyeli. Ale, mily pane, gedno zagiſte chci powiedyeti zahubyſſ-li ſweho ſyna gedyneho p rzecz ſwey zeny, horzet ſe przihody, nezli onomu rytyerzowi, geſſto wyzelce ſweho nayleplſſieho przilíſſ mileho zabil pro rzecz ſwey zeny, gehoz potom welmi zelel ſ welikym placzem. wece czyeſarz: miſtrze, powiez mi to, kterak ſe ſtalo. Wece miſtr: pane, nebudut prawiti. nebo drzewe, nezli bych dokonal, mohli by mladence odp̄witi, a tento przíklad za nicz by neſtal. Ale chceſſ-li, at budu prawiti, kaz nawratiti zaſe ſyna ſweo a do zalarze wſadyti, zatyem budu prawiti. Tehdy czyeſarz kazal ynhed ſweho ſyna nawratiti a do zalarze wſadyti az do zaytrzi. a ynhed ten giſty miſtr yal ſe p̄witi a rzka: Byeſſe nyekteraky rytyerz vdatny, genz gednoho ſyna gmyegieſſe, yako twa miloſt. A tak gey welmi milowal, az gev trzi chowaczky zgednal byeſſe: Prwa aby geho krmila, Druha aby gey myla, Trzeti aby gey powigela. k tomu take myegieſſe gednoho [225] wyzelce a gednoho ſokola, genz welmy take milowaſſe. Ale ten giſty wyzlecz takuto cztnoſt do ſebe gmyegiſſe, ze kdyz kteru zwierz vhonyl, drzal gy bez ſſkody, az y geho pan przyſſel. Druhe, kdyz pan geho myel kam na woynu geti a myel boy obdrzeti, Tehdy ten giſty wyzlecz przed ſwym panem, kdyz chtiel na kon wſeſty, vczinil trzi neb cztyrzy ſkoky na znamenye, ze panu geho dobrze ſe zwede Pakli myelo ſe gemu zle zweſti, tehdy ten giſty wyzlecz, kdyz pan. geho myel na kuon wſeſti, chopye[4]) ſe oczaſu konſkeho, yal ſe wyti. A tak zkrze ta dwye znamenye wiedyel, kdyz ma na woynu geti a kdy nycz. Stalo ſe, ze ten giſty rytyerz gel k turnemu, oſtawíw toho wyzelce doma. W geden czas potom przihodylo ſye, ze ony trzy chowaczky wyſſly z domu, a dyetyete ſameho na ſyeny nechali, a toho giſteho wyzelce podle kolebky oſtawili; A ſokol na bidle ſedyeſſe. w tu chwili przilel had na ſy[5]) a vprzimo chtyeſſe k kolebce, aby dyetye zahubyl. Vzrzew to ſokol, trhl ſe a vderzil na pſa, yako by rzekl Wſtan a neſpy a pomoz dyetiety. ynhed pes wztyczyw ſe yal ſe ſpolu na hada bity. ale had welmi toho giſteho pſa vkuſil, ze mnoho krve z nyeho wyſſlo okolo wſſye [226] kolebky po zemy. az dotud byli ſe, ze wzdy wyzlecz hada zahubil. a kolebku mezy tyem tepucze ſe przewratili, ale dyetyeti ſe na zbozym nicz ſſkodneo neſtalo. vczynyw to pes, ſled k ſtyenye lehl a ſwe rany lízal. Potom brzo przilſly ty giſte chowaczky. Vzrzewſſe, ano kolebka przewracena, a krew okolo kolebky, a pſa krwaweho, mnyeli, by dyetie zahubeno bylo. ne-

[3]) (ps.) zwſaditi, z (přetrž.). [4]) e (nadeps.). [5]) (nedops.).

U opatrzywſſe, kterak ſe ſtalo, daly ſe na byeh. A kdyz wen byezechu, Pany ge ſtrzetla a wece gym: y czo paſſete, kam chcete? Odpowiedyechu: O mila pany, byeda nam y tobye! ten pes, yakoz geho pan miluge, dyetye twe zahubil, a wſſeczka zemye we krwi geſt okolo kolebky. Vſlyſſewſſi to pany, lekſſi ſe padla k zemy, placzyczy a krzyczyeczy: Byeda mye, byeda mye, czo ſobye vczynym, zbawena gſem gedynkeho ſyna meho! W tu chwili pan gegi, drzewe rzeczeny rytyerz, domuow przyſſel. A kdyz pany wzdy vſtawicznye krzyczyeſſe, Otazal gy, procz by tak welmi plakala? tehdy ona: O mily pane, byeda mye y tobye! twoy pes miloſtny naſſeho ſyna mileho a gedynkeho zahubil, a hyn [6]) v ſtyeny lezy, naczlopaw ſe krwe ſyna naſſeho! Vſlyſſaw to ten [227] giſty rytyerz od ſwe zeny, Vnahliw ſe, a wſſed na ſyen, Vzrzew pſa ſweho miloſtneho, an nan ſkacze, yakozto drzyewe obyczey myel, wytrhl ſwoy mecz a gednu ranu gemu hlawu ſtal. Vczynyw to ſſel k kolebce y s ſwu zenu, chtye wiedyeti, kterak by ſe ſtalo. Pozdwih kolebky vzrzi, ano dyetiety nicz neny, ale hada welikeho zabiteho wedle kolebky nalezl. A tak po tyech znamenych pozna, ze by pes branye dyetyete toho hada zabil. y gme ſe ſ welikym krzykem krziczeti, zedraw na ſobie rucho, rzka: Byeda mnye, ze pro rzecz zeny ſwey pſa miloſtneho bez wyny gſem zahubil! A ynhed ſwe kopy na tre przerazyl, A potom boſu nohu k bozymu hrobu ſſel, A tam w dobrē ſwoy zywot ſkonal. — Dokonaw tu rzecz miſtr wece czyeſarzowi: Slyſſal-lis, czyeſarzy, kam ſe tato rzecz chily? wece Czyeſarz: Welmy dobrze. dobris przyklad dal, Pronz muoy ſyn dnes nevmrze. A tak na kazdy den kazdy miſtr ſwu mudroſty od ſmrty gemu pomohl, a oſmy den yal ſe ten gyſty mladenecz mluwiti, ſwe miſtry wywadyl a macechu kazal vpaliti.

Naymileyſſi! ſkrze tohoto czyeſarze mozem znamenati kazdeho krzeſtana, genz ma gednoho ſyna, to[to] duſſi ſwu naymileyſſi. tu ma dati ſedmy mudr [228] czuom, tu geſt ſedmeru miloſrdenſtwie, laczne[o] nakrmyti, zyznyweho napogeti, nemoczneho nawſſczywiti, zalarzneho vtyeſſiti, mrtweho k hrobu zprowoditi. Ale maczecha, to geſt tyelo, pſy, aby ſe dyetie domuow wratilo, nebo tyelo wzdy pty duſſi zada. ale duſſe ma mlczenym, to[to] neprzywolenym, przemoci ſ pomoci ſedmera myloſrdenſtwie, genz k bohu ſye zan przymluwagi, A to za ſedm dnye, to[to] dokudz przebywa w tomto ſwietie az do ſmrti. Oſmy den, to[to] w radoſti, ma pmluwiti, boha ſ angeli na wieky chwaliti etc

LXXII.

BYeſſe nyekteraky czyeſarz, genz myegyeſſe geden ſad, w nyemzto byeſſe dywoky weprz; A ten mnoho lidy zhubil byeſſe. Czyeſarz toho weliku teſknoſt myegieſſe. y kazal wolaty byeſſe, ktoz by koli toho giſteho weprze zahubyl, ſwu [1]) dceru ſe wſſim [2]) kralowſtwim po ſwey ſmrty chtyel by gemu daty. Byeſſe w tu chwili nyekteraky paſtyrz; chtyeſſe weprze zabiti, w hay wſſel geſt. weprz geho vzrzew na nyeho byezyſſe, a on na drzewo wſtupil. Weprz poczal drzewo kuſati, ze ſe zdalo paſtyrzowi, ze by gyz brzo myel vpadnuty. Na drze [229] wie byeſſe dobre owoce, a toho owoce weprzi metaſſe. Weprz owoce poczal hryſti, tak az ſe y nagedl, a poczal ſpaty. Vzrzew to paſtyrz taynye nuoz wynyal a geho zabil, a dceru czyeſarzowu ſobye za zenu poyal.

NAymileyſſi! czyeſarz tento geſt pan naſſ ihûs xpûs, hay geſt ſwyet, a weprz geſt dyabel. Weprz tento mnohe zbil przed narozenym bozym a ſebu do pekla vwedl. Paſtyrz geſt ſyn bozy, genz tyelo z blahoſlaweney panny Marie przyyal, kdyz on rzekl: ya gſem paſtyrz dobry. y wzal geſt huol, kdyz na drzewo ſwateho krzyze wſtupil, ſkrze kteryzto on dyabla zabil. Owoce drzewa toho zagiſte geſt krew ihû xpâ, ſkrze kteruzto krew dyabel vtekl geſt. A on xpûs dceru krale, totizto duſſi ſwatu, bohu przyprawil geſt, a do wieczneho przybytku vwedl.

---

[6]) h (později vepsáno před) y.

LXXII. [1]) (za tím ps.) ſ (přetrž.). [2]) (ps.) ſe wſſimi (poslední) i (přetrž.).

LXXIII. U

Byeſſe nyekteraky wladarz rzyma, kteryzto w zahradye ſwey myegiſſe pynnu tak rzeczene drzewo a rozkoſſne, kterez owoce gednak kazdeho leta ꝑty rozlicznym nemoczê neſlo geſt etc.

Naymileyſſi! tento burgenſis muoz nazwan byti wſſe[230]likaky czlowiek, kteryz ma zahradu, toᵗᵒ ſrdce ſkrze krzeſt vmyta, w kteremzto ma bity drzewo rozkoſſne, plno owoce, owoce laſky, wiery y nadyege. A nebo gynak: Burgensis tento muoz rzeczen byti Adam, ktery ma zahradu pyeknu, toᵗᵒ ray, w ktereyzto zahradye bylo drzewo rozkoſſne,[1]) toᵗᵒ drzewo vmyeny a owoce rozkoſſne. Ale dywka roſtuci bylat geſt lakomſtwie prwnye, kteraz geſt zadala, aby byla druhy buoh. Zahradnyk v poſobenſtwim hadowem, toᵗᵒ w dyabelſkem, ſkrze kterezto ztazowany moci, kterezto prwny otecz naſſ myel geſt, ztratil y geho wlaſtnye zruſſil. Ale dyewka prziſſla geſt roſtucz pod drzewem geſt kazdy, kteryz myny wieru krzeſtanſku zkazyty. czaſto taczy myewagi przately y obrâcze, tyt gſu mnozy zlorzeczeny Adamowe.

LXXIV.

Z Dawna byeſſe w gednom myeſtye rytyerz ſtary, kteryz myel gednu mladu zenu, yako ty, czyeſarzy, maſſ, kteruz geſt welmi milowal. a ten na kazdu nocz dwerzy domu ſweᵒ [231] ſam zawiral a klicze pod hlawu chowal. W myeſtye w tom byeſſe przikazany, kdyz w geden zwon bylo zwonyeno, kdyz kdo po tom zwonyeny chodyl w noci, od ſtraznych byl by yat, aby czelu nocz w zalarzy byl a na zaytrziſſi den na pranerz wſſazen. Rityerz tento nemozyſſe zeny vtyeſſiti, czoz ſe gy libilo k zadoſty tiela, a ꝑtoz geſt gyneho milowala. A na kazdu nocz, kdyz geſt muz vſnul, klicze wzala a dwrerzy otewrzela a k fregyerze ſſla, A taynye ſe k muzy wratila. A ona gednu nocz wſtala geſt, k mylownyku ſſla taynye a brzce. Potom rytyerz ze ſna ꝑbudyl ſe, a żeny geſt nenalezl. Wſtal geſt a dwerzy domu y komory otewrzyny nalezl. Dwerzy zawrzel a na zelerz domu wſtupil a w oknye ſedyel Potom od puol noci prziſſla zena a tlukla na dwerzy. Rzekl rytyerz: O zlorzeczeno zeno, gyz ſem doſſel, zes czyzolozſtwa[1]) vczinila. zagiſte prawy tobye, ze wnye oſtaneſſ, az ſtrazny przigdu a tye w zalarz wſadye. y dye ona: O pane, procz to czynyſſ? ya prawdu ꝑwim tobye: kdyz ſem byla ſ tebu na lozy, Prziſſla dyewka od materze mey, abych gy bez meſſkanẏ nawſſczywila,[2]) ne[232]chtiela ſem tebe ze ſna zbuditi, A protoz ſem taynye wyſſla etc.

Naymileyſſi! Rytyerz tento geſt pan naš ihûs xpĉ, kteryz duſſi naſſi w chot ſobye wzal a gi tak welmi milowal, ze gi na ſwe loze pokladal. a protoz[3]) w knyhach prawi: Rozkoſſi me gſu etc. Rityerz dwerzí zawira a klicze pod hlawu poklada. A tak xpĉ dwerzi naſſe zawira y otwira, kdyz nam pro laſku ſwu dwerzy nebeſkeho kralowſtwie otwira. Ale pohrzichu czaſto hřiſſny klicze vkrada, kdyz proti bozymu przykazany czyny y przikazanye bozſke ruſſi a z hrzichu do hrzichu chody. zakon geſt vſtawen, aby w zwon bylo zwonyeno, po kteremto zwonyeny acz by kto w noczy chodil, w zalarz bil by wſazen. zwon nicz gyneho neny, nezli chowati bozyeho przikazanye. a ktoz ꝑti toᵛ czyny ſlowem nebo ſkutkem, a zewnytrz dwerzy domowich, toᵗᵒ z czyrkwe ſwate, nalezen bude, ſkrze ſtraze, toᵗᵒ dyabli, duſſi geho popadnucz a do zalarze pekelneho vwedu. *Tuto naklon vcha ſweho A poſlechnẏ ſlowa meho.*[4])

LXXIII. [1]) (za tím ps.) kterez (přetrž.).

LXXIV. [1]) (za tím počato písmeno, přetrž.). [2]) (Dole na kraji stránky stopuje se nápis) deſaty (ač je napolo ořiznut). [3]) (ps.) przotoz (první) z (přetrž.). [4]) (poněkud jiným písmem).

LXXV.

U Za dawna byeſſe w míe[233]ſtye rzymſkem nyekteraky rityrz, kteryz dwie dczerzy a gednoho ſyna myel geſt. Rityerz tento wſſeczko ſwe dobre vtratil. Byeſſe czaſu toho czyeſarz ottawian⁹ tak rzeczeny, kteryz na gedney wezy weliky poklad miegieſſe. Ritierz drzewerzeczeny k welikey chudobye prziſſel geſt, ze wſſeczko dyedicztwi ſwe prodal y rzekl k ſynu ſwe⁹: Ay, czyeſarz ma weliky poklad na oney wezi. W noci dyeru vczynymy a zlatta dobudemí, czoz budem chtieti. Oba w noci wſtala a dyeru do wezye ſſiroku vczinila a do weze oba weſſla, A tak weliky poklad wzala, ze oba neſti nemohla. Rityerz ten giſty yakozto prwe nezrzyzenye poczal vtraceti. Tehdy ſtrazny weze, kdyz weliky poklad widiel otneſen, powiedyel tyeſarzowi. Tehdy czyeſarz rzekl: zdali ſem tebe ſtrazneho nevſtawil pokladu meho? mye o zlatu odpowieſſ. On geſt do weze ſſel a podle dyery kotel naplnil ſmoly a kle, acz by kto wiece wſſel dyeru ſkrze dyeru, aby w kotel vpadl a wſtati nemohl; vcziniw to wezy zawrzel a wen wyſſel. Skoro potom rytierz opiet poczal chud byti. Przi-[234]ſſel k ſynu ſwemu a rzekl gemu: O ſyne, vtratil ſem wſſeczko, a gyz ſem chud. y rzekl ſyn: Podmy do weze, yako prwe, a zlatta w hoynoſti naberzeme. W noci wſtali gſu a do weze weſſli. Otecz prwe ſſel, a w kotel az do hrdla vpadl, A welikym hlaſem zawolal geſt a rzka: Synu mily, nerod ſe przibliziti, nebo vteci nemuozeſſ A on gemu rzekl: zagiſte tobiet pomohu. y rzekl otecz: boze neday, by kdo zwiedyel, kteraky ſem ya. ynhed wygmy mecz ſwoy a ſetny mi hlawu mu, A tak zadney znamoſti mey nebude myeti. A tak ty y dcery me vgdu ſwietſkey hanby. Ynhed hlawu otci ſtal a w nyekteraku yamu wrhl, A ſeſtram ſwym o ſmrti otce ſweho zwieſtowal. A kdyz ſu vſliſſeli, plakanye a wzdichany wypuſtili gſu. Strazny potom do weze wſſel a tielo czlowieczy bez hlawy nalezl, dywil ſe geſt. A czyeſarz rzekl geſt: tyelo toto k oczaſuom konſkym prziwaz a po vliczych wlacz az k ſybenyci. a w kteremz domu placz a krzik vſliſſiſſ, toho domu pan geſt tento; a ty wſſiczkny wezmi a na ſſibenici obyeſ. Strazny vczinil to. a kdyz tak po vliczich wlaczen byl, a przed duom geho przi[235]ſſli ſu, a dcery geho kdyz ſu to widieli, w domu krzik weliky vczinily rzkuce: byeda nam! Ale ſyn, kdyz vſliſſal ot ſeſtr krzik, ſam ſe ſekyru w ledwi potal, ze krew welmi tekla geſt. Tehdy ſluzebnici czyeſarzowi, kdyz ſu wolany vſliſſali, opuſtiwſſe tielo w duom weſſli a prziczynu wolany yali ſe ptati. Tehdy ſyn dye: ſeſtry me wolagi, ze przihodu tyezce ſem ſe w ledwi ranil. podte a wyzte ranu mu. Sluzebnici, kdyz gſu ranu widyeli, rzeczy gſu vwierzili. a tak oklamany wyſſli gſu, a tyelo rytyerzowo na ſſibenyci obieſili ſu.

LXXVI.

BOhatecz nyekteraky byeſſe w mieſtie rzimſkem, kteryz gmyegieſſe ſtraku, geſſto dobrze mluwiſſe to, czoz geſt ſlyſſala nebo widyela. Ten myeſſczenyn myegieſſe mladu zenu, yako ty, czyeſarzi, maſſ, ale muze ſweho nemilowala, nebo dluhu tyeleſtneho gi nawratiti nemozieſſe, kolikrat geſt chtiela zena. Ona gineho milowala. A kdyz muze doma nebylo, neb po ſwey potrzebye gezdyeſſe, Ona na kazdu nocz po milownika ſwe[236]ho poſylaſſe, aby ſ ny ſpal Straka kdyz geſt vſlyſſala to, wſſeczko panu ſwe⁹ powiedyela. Muz gi czaſto treſktaſſe. Ona zaprzela a rzekla: Ty wierziſſ ſtrace ſwey zlorzeczeney. y rzekl on: Straka ma nevmy lhatí. Stalo ſe gt, ze muz d› dalekich kragyn gel geſt. Ona k milowniku ſwe⁹ poſlala. A on w noci prziſſel a rzekl geſt ku panye: Straka ta zlorzeczena obzaluge nas. A kdyz ſkrze ſyen gdyeſſe, tu kdez ſtraka ſedyeſſe, Straka geho ſlyſſala geſt mluwieczye tuto rzecz: O mila pany, wiece nez ty wierzity muozeſſ, ſtraky ſe tey bogim. Odpowiedyela: acz tebe newidim, hlas twoy dobrze ſlyſſim. wſſak wzdy neſprawedliwie czynyſſ, ze s zenv pana naſſe⁰ chceſſ ſpaty. Wyez to, zet wſſeczko panu ſwe⁹ powym. a ta pany rzekla: nerod ſe bati. noci teyto budem ſpolu pomſtyeny nad ſtraku. Od puol noci pany wſtala geſt, a dyewky zawolala gt a rzekla: Wezmi rzebrzik a na duom Wſtupima. y wſtupili gſu na tu ſkryſſi, tu kdez ſtraka byeſſe, dyru gſu vczinili, A kameniczko male a pyſek a wodu, to troge przeſ celu nocz na ſtraku ſu metali, a tak ze gednak ſtraka vmrzela geſt. Druhy

den prziſſel geſt [237] pan a rzekl geſt: o ſtrako, kterak geſt tobie? A ona dye: Pany twa U
opyet geſt ſ gynym ſpala w gyezdu twu, a nykdy ſem tak zle nemiela yako tuto nocz,
nebo gednak ſem vmrzela Nebo krupy, ſnyh a deſſcz przeſ celu nocz na mye padalo geſt,
a odpolu gednak vmrzela ſem. Pany, kdyz to vſlyſſi, rzekla: Przeſ cely rok nebylo noci
tak tychey, yako tuto nocz. Muz od ſuſeduow ztazowaſſe, kterziſſ gſu tez rzekli. Tehdy
pany rzekla muzy: Doſti zgewnye rozumyeti muozeſſ, ze ſtraka ſelhala geſt. Myeſſczenyn
ten giſty ſſel k ſtrace y rzekl: Proczs zenu mu ſkrze lzy pohanyela? Odpowie ſtraka: Wi
buoh, ze ya lhati nevmym. a zdaliſ my nerzekla, ze tuto nocz bily krupy, ſnyh a deſſcz?
ale ſuſede wſſeczko mi ginak rzekli. a tak ſtraku zabil. kdyz ſtraku zabil geſt, zezrzew na
wyſokoſt dov, vzrzel dyeru w domu a rzebrzik, a ynhed po tom rzebrziku [1]) nahoru wſtupil
geſt, a nahorze ſtrzechy ſud wody plny a male kameniczko a piſſek morzſky nalezl. Tu
ynhed leſt zeny ſwey poznal geſt, a hlaſem welikym wolaſſe a rzka: Byeda mye, ze ſkrze
[238] ſlowo zeny mey zabubil ſem ſtraku mu miloſtnu, geſſto bylo geſt vtieſſeny me a ynhed
do gyney zemye gel, a nykdy wiecz k zenye ſwey zaſe ſe newratil, A tam ſwoy zywot
ſkonal.

LXXVII.

Rytierz nyekteraky ſtary, ale ſprawedlywy, panu mladu za zenu poyal geſt. Stalo ſe gt, ze trzi leta ſpolu byli a zadneho plodu nemyeli. Tehdy geden den ſtalo ſe geſt, kdyz tato mlada pany ſſla do koſtela, Maty gegy gy potkala a rzekla gy geſt: O mila dczy, kterak geſt tobye? a ona odpowi: zle, mila matko. tolikez libilo by mi ſe podle ſſpalka lezyeti, yako podle muze meho; nebo nyzadneho vtyeſſeny nemam ot nyeho; a protoz gineº chci mſlowati. Tehdy wece gy maty: O mila dci, ya a otec twoy dluhe czaſy bily ſmy ſpolu, a nykdy takoweho blaznowſtwi [1]) ſem ſe nedopuſtila. a ona odpowie: nebyl geſt dyw, neb sta byla oba mlada; ale gyne geſt o muzy mem, ze geſt ſtary a ſtudeny a nemoczny. Odpowiedye gieg mati: Powiez mi, koho chceſſ milowati? Ona odpowiedye: [239] zagiſte knyeze tohoto myeſta, nebo tagemſtwi meho zgewiti neſmy. ale kdyz bich gineho milowala, ten by towarziſſuom powiedyel, A tak ze by mi ſe poſmiwali. A protoz knyeze milowati chci. Odpowiedye gye mati: Poſluchay rady mey. ſtarzit gſu welmi vkrutny, kdyzt ſe hnyewati pocznu.[2]) Pokus muze ſweho nayprwe, a bude lit moci progiti, tepruw knyeze milug. A ona odpowie: pro tye chci to vcziniti. Ale powiez mi, na czem geho pokuſym? a ona odpowie Drzewo, kterez on ſczepowal w nowie, ſetny ge a [3]) na ohen wrz. a ona odpowie: ya to vczinim. Potom rytyerz na low gel. Pany rzekla zahradnykowi: Ay, pan muoy, kdyz przigede ſ lowu, bude ſtuden. Podmy do zahrady, a nyektere drzewo ſetny a ohen vczyn, at by pan ſe mohl ſhrzieti. zahradnyk ſekyru wzal, y zde y onde hledage w zahradye. na kratce ona ſekyru wzala a drzewo ſrubila a w ohen wrhla. Druhy den opyet maty gi potkala, y dye gie: O mila matko, milowatit chci knyeze; vczinilat ſem, yakozs mi kazala y dye mati: O dci mila, geſſcze gednu pro laſku otce ſweº, geſſcze geho gednu pokuſ! a ona odpowie: na czem ho mam pokuſiti? Ona odpowie maleho pſika ma, kterehoz welmi mi [240] luge; toho gemu zaby, a budeſſ-li moci toho vgiti, tepruw knyeze milug. kdyz ſe nocz przblizy, a loze zlatohlawem byeſſe przikrito, Tehdy pſik do komory wgide, na loze wſkoczy, yakoz geſt byl przywykl. Pany geho za nohy zadny wzala a o ſtyenu gim vderzila, az geſt ynhed vmrzel. Ritierz to vzrzew rzekl geſt k ny: O neſſlechetna zeno, proczs pſika przede mnu zabila? A ona odpowie: dobrze widiſſ, ze loze naſſe geſt drahym ruchem okraſſleno; pſik z blata prziſſled rucho naſſe vblatil. A ona poczala plakati. Rytierz rzekl k nyeg: plakany przeſtan, tobyet nyni odpuſtym. Trzeti prziſſla k materzi rzkuci: O matko mila, mnye gt muka welika przeſ tak weliky czas bez knyeze byti; nebs mi rzekla a ſlibila, ze mne wiece nebudeſſ treſktati. Powiez mi, na czem geho mâ po trzeti zkuſiti? A ona dye. W nedyeli chce myeti muz twoy hody, a mnoho wladyk

---

LXXVI. [1]) (ps.) rzekrziku (z) k (opraw.) b.

LXXVII. [1]) (ps.) blaznywſtwi, (z) y (oprav.) o. [2]) (Na okraji pozd. rukou) Starzi gſau hnewiwi a vkrutny. [3]) (za tím ps.) wnow (přetrž).

U ſzowe, muzuow y zen; a budem tu wſſichny. a kdyz budem wſſichny zſazeny, a ſtuol pln bude krmy a pity, tehdy taynye ſwoy klicz na konci vbruſa powieſſ a rczi ta ſlowa: Ay, kterak zley pamati ya gſem, noze ſweho w komorze ſem nechala. a s ſtolice ſwey ſnaz- [241] nye wſtan, a vbrus ſe wſſemy krmyemy doluow ſtrhny. a kdyz pak byti vzrziſſ, tepru milug knyeze, neb kohoz chceſſ. Tehdy ona, kdyz gyz wſſichny za ſtolem poſazeny byli ſu, a krmye y wina byli gſu poſtawena a ona s ſnaznoſti wſtala a wſſiczko na zemi ſtrhla. kofliky zlatte y ſtrzibrne y gyne nadobye rozliczne na zemi lezalo y krmye. Rityerz zagiſte wiece, nezli by rzeci mohl, zamutil ſe geſt, a ynhed nowy vbrus y gine wſſeczko nowe kazal przineſti, a ſ weliku radoſti wſſeczky obweſelil geſt, aby krmye ſſczedrze brali y pyli. a tak wſſichny byli ſu weſeli a wſſichny naſiczeny. dokonany hoduow wſſichny dyeky dawali ſu rytyrzi. kdyz bylo rano, pobyw v mſſe domuow ſſel, a holicze zawolati kazal a rzekl gemu: Naſledug mye. a do komori ſſel a k luozy, kdez pany lezyeſſe, prziſtupil a rzekl geſt: Wſtan, brzo wſtan! a ona dye: Pane, neny hodyny trzeti, k czemu mâ wſtati? a on dy: aby krew puſſczela z uobu pazy. a ona dye: Pane, nikdy ſem nepuſſczela. a on dye: Prawda geſt, a protoz blaznice gſy. a zdali nepomnyſſ, czos mi vczynila? nayprwe drzewos mí ſrubila, Druhe pſa zabila, a wczerayſſieho dne na hanbu mi vbrus doluow ſtrhla ſy s ſtolu. [242] a poczatek geſt poruſſeny krwe twe. a protoz to poruſſeny wypuſtiti chcy, aby any mne any ſebe potom nepohanyela. Ona placzyci wſtala, rucze zdwihſſi rzekla: Pane, ſmilug ſe nade mnu. on odpowie: Nerod miloſrdenſtwie pſyti, gedno pazy ſpyeſſe zdwihny, krew ſrdce tweho budu myeti. Ona pazy zdwihla, rytyerz dye lazebnikowi: Vdderz doſti hluboko. On weliku ranu dal, ze barwa twarnoſti gegie promienila ſe geſt pro mnozſtwi krwe. A to vczinſw, rytyrz rzekl geſt: vwyez pazy. y dye k nye: zdwihny pazy druhu. ona opyet dye: O pane, ſmilug ſe nade mnu, ay gyz vmru. a on dye: to pomnyeti myela ſy, kdyz to ſy zle vczinila. Ona druhu pazy zwedla, a druhy vderzil, a krew wyſſla, ze gednak napoly mrtwa byeſſe. a pazy vwazati kazal, a rzekl: do loze ſweho gdy, a potom pomny ſe polepſſiti. a ona Po materz ſwu poſlala. a kdyz yeſt vſlyſſala, radowala ſe geſt a prziſſla k czery. A dcera, kdyz vzrzela materz ſwu, rzekla: O matko mila, gednak ſem vmrzela. tehdy rzekla mati k ny: rzekla ſem tobye, ze ſtarzy ſu vkrutny. nykdy potom nechtieg milowati knyeze. Ona odpowie: Potom nyzadneho milowati [4]) nechci, gedno pana meho mileho. a tak ſe geſt y ſtalo etc. [243]

LXXVIII.

LCtawianus kralowal bohaty welmi, a wſſak ſkupi, kteryz zlatta nade wſſeczko gyne zadaſſe. ten czas byeſſe w myeſtie rzimſkem miſtr virgilio, dokonaly w vmyeny czaruow. Mieſſczene gſu geho proſyli, aby nietczo ſlozil, kterak by od neprzatel mohli wyſtrzezeny byti. Ten miſtr chitroſti ſwu wyezy vſtawil na wyſoſti, A okolo tolik obrazuow, kolikoz bylo mudroſti na ſwietye. a w proſtrzedku geden obraz, kteryz yablko zlatte w ruce drzieſſe. kazdy obraz twarz ſwu kragyny gemu dane obraczowaſſe. a kdyzkolwiek ktera kragyna proty miſtru rzimſkemu protywiti ſe chtiela, tehdy obraz kragynye gemu dane w zwon zwonila y wſſiczky gine. Rzymene to vſliſſewſſe wſſiczkny ſe przipravili a ſ welikym [1]) zaſtupem k tey kragynye geli. A tak nyzadna kragyna mohla tak ſkrita byti, by ſe nad rzimany mohla [2]) mſtiti, by ſkrze obraz kragyny tey nebyla zrazena. Potom miſtr virgilius k utyeſſeny chudym vczinil ohen weliky na nyekterakem myeſtie, abi chudy mohli ſe ſhrzieti. A podle toho ohnye nyekteraku wodu z nye [244] kterake ſtudnice wychazegici, aby wſſiczkny chudy zyezen ſwu tu vhaſili, a nebo abi ſe myli. wedle toho ohnye a z wody tey vczinil geden obraz ſtoyaty, a na czele geho bieſſe pſano: kdo mye bude biti, pomſtu brzku na nyem wezmu. ten obraz tu mnoha leta ſtal. Tehdy prziſſel geden, a napis geſt czetl: ktoz mye bity bude, pomſtu brzku na nyem wezmu. Ten myſlil: kterak ſe budeſſ [3])

---

[4]) (ps.) miloſtwati, ſt (přetrž.).

LXXVIII. [1]) (ps.) ſ welikeym, e (přetrž.). [2]) (za tím ps.) ſkri (přetrž.). [3]) (ps. vl.) budaſs, (z) a (oprav.) e.

mſtyti? lepe-li by bylo, bych ya tobye policzek dal, abych pod twyma nohama poklad U
nalezl. a protoz ty be nerad, by tebe kdo vdderzil. a zak ten dal gemu policzek, az na
zemy padl a ohen vhaſil,) a zhynula woda, a nyzadneho pokladu nenalezl. Chudy padnu
obraza zamutili ſu ſe welmi rzkuce: zahin ten,[5]) ktoz geſt obraz pro ſwu ſkupoſt zkazil a
nas welikeho weſele zbawil. Potō ſeſſli ſu ſe trze krali, kterymz ſu rzymene mnohe ne- 5
wiery vczinili, a mezy ſebu rzekli: kterak bychom ſe mohli pomſtyti nad rzymany? rzekli
gſu: nadarmo praczugemy; dokudz wieze ſ tyemi obrazy ſtogi, nyċz proti nym vczinity
budem moczy. Tehdy wſtali ſu trze rityerze a rzekli ſu: [245] Czo nam bude dano, aby-
chom vezy ſ obrazy zruſſili? kralowe gſu rzekli: Czo a[6]) mnoho-li zadate? a ony gſu rzekli:
Cztyrzi kady plne zlata. A ony gſu rzekli: bud wuole waſſe Tito trze rytyerzi penyeze ſu 10
wzali, to[to] cztyrzi kady plne zlatta, a k rzymu ſu geli. a v prnye brany zewnytrz we-
liky gſu poklad zakopali, to[to] plnu kad zlata, a potom k druhe branye druhu[7]) kad. vczi-
niwſſe to doſti taynye do myeſta ſu weſſli. A ynhed czyeſarz ſe ſ nymi potkal a ge po-
zdrawil a rzka: odkud gſte? A ony gemu rzku: z zemye dalekey gſme, a hadaczy gſmy
nazwany, a nicz gineho hadaty nemuozem, gedyne kde zlatto geſt ſkryto. A ſlyſſeli ſmy 15
o waſſie ſſlechetnoſti, a proto ſmy k wam przigeli, zdali naſſie ſluzby zadate. A on dye:
zkuſym was. A ony gſu rzekli: nicz gine[o] neproſymy za odplatu, gedyne puol ſtrany na-
lezeney. a on dye: dobrze prawite. a ſſli ſu[8]) po czyeſarzowi az do ſyenye. Po weczerzi
rzekli ſu krali: Pane, atzt ſe liby, budem ſpati, a nayſtarſſi z nas bude ſen myeti tuto nocz,
a zytra wam powſmy. a on geſt gim rzekl: Gdyete we gme [246] no bozie, day wam buoh 20
dobry ſen. a ony gſu ſſli, a nocz tu ſ radoſti a s ſmyechem przeſpali. Rano gſu krali prziſſli,
y dye nayſtarſſi: Pane, ſen ſem myel, ze przed branu prwny myeſta geſt yama, w ktereyzto
geſt kad plna zlatta ſkryta. y rzekl kral Podmy w noci a vzrzimy, prawda-li geſt, czoz
prawite. kdyz ſu k branye prziſſli, kad, kteruz ſu wlozili, wynyali ſu. kral kdyz to vzrzel,
radowal ſe geſt welmi, A polowici gim zlatta dal. a rzekl geſt druhy: ya ſen tuto nocz 25
budu myeti. a on rano dye: ſnylo mí ſe o kady plne zlatta v druhe brany. Take trzeti
rytierz rzekl geſt trzety nocz, ze mi ſe bude ſnyti o trzetyey branye, A cztwrty o cztwrtey.
a v kazdey brany nalezli plnu kad zlata, neb ſu tu kady byli polozili. Tehdy wſſechny
rzekli ſu: Pane, tuto nocz bude ſe nam wſſem ſnyeti, a nadyegeme ſe wiece zlatta na-
leznuty. y rzekl kral: buoh day wam dobry ſen a vziteczny. Rano gſu krali rzekli: O pane, 30
o dobrem ſmy ſny myeli. y rzekl kral: powiezte mi! y rzekli ſu: Nam ſe wſſem ſnyelo, ze
pod zakladem weze, tu kdez gſu obrazy, Tak mnoho lezy zlatta ciſteho, ze wſſiczkny kony
twogi nevwezli by. [247] Tehdy kral dy: buoh neday, bych wezy zruſſil ſ obrazy pro zlatto,
ſkrze kterezto od neprzatel naſſich gſmy wſſichny wyſtrzezeny. a ony gſu rzekli: my w ruce
wezmemy zaklad a tak mudrze kopagice, ze weze pewnyegi ſtane, a zlato wſſichno budete 35
myeti. ale muſy to w noci byti, aby lide wam neprzekazeli. a rzekl kral: gdyete we gmeno
bozy, a zaytra ſ wiece konmy k wam przigedu. A ony gſu ſſli radugice ſe, a w noci po-
czali ſu kopati, dokowadz geſt nebyla hotowa padnuti. potom ſu wohen puſtili, a na ſpiech
ſu zz mieſta wen wigeli. ledwa ſu byli od myeſta w myli, az weze ſ obrazy padla. A tak
gſu obrazy zruſſeny. Rano gſu przifſli myeſczene rzimſſczy, a wezy ſ obrazy zruſſenu nalezli. 40
wiece nez wierzity muoz, zeleli ſu, a krali gſu rzekli. A on weſſkeren vmyſl onych trzy
rityerzuow gym powiedyel. a ony ſu myeſſczene rzekli: ſkrze twu ſkupoſt gſmy zbaweny
weze a obrazuow, nebo gſu zkazeny. A protoz twa ſkupoſt na tobye ſe ſweze. a ynhed ſu
geho wzeli, a vſta ge[o] zlata naplnyli, a ge[o] ſu zyweho w zemi pokopali. [248]

Naymileyſſi! Czyeſarz tento muoz nazwan byti kazdy czlowiek, ſkrze krzeſt obmyty, 45
kteryz ma nade wſſeczko zdrawi duſſe ſwe zadati, a wezy, to[to] ſrdce ſkruſſene, k bohu
zdwihnuti, a obrazy, to[to] vzitky ſmyſluw ſwych, k bozye ſluzbye przipwiti. obraz proſtrzed
weze geſt duſſe, genz ma drzeti yablko zlatte w ruce, to[to] wieru, laſku y nadyegi. take
kazdy obraz ma zwon myeti k zwonyeni pty neprzateluom, to[to] kazdy tiechto pyet ſmy-

---

[4]) (ps.) vſaſil, (z) ſ (oprav.) h. [5]) (za tím ps.) den (přetrž.). [6]) (ps.) na, n (přetrž.). [7]) (za tím ps.) h (přetrž.). [8]) (za tím ps.) do (přetrž.).

U ſluow ma pozdwihnuti ſkrze przikazany bozy ꝑti hrozam neprzatelſkym y dyabelſkym ſkrze zwon zwonyeny. a tak budem wiſtrzezeny ꝑti neprzateluom, toᵗᵒ diabluow, tyela y ſwieta. Virgiliꝰ miſtr vczinil obraz, na ktẽmzto bylo ꝑſano: ktoz mye bude bity etc. Obraz tento...[9]) byti adam, kteryz miel ſtudnici ....[10])ſrdenſtwie a ohen milosti. nebo tak ranyen bieſſe ſkrze dyabla, ze ſtudnice miloſrdenſtwie y miloſt neſmrtedlnoſti gemu odyata byeſſe, kdyz wſſiczko pokoleny lidſke ſruſſil. Skrze trzi rytyerze znamenawa ſe troge wiecz, toᵗᵒ Pycha, zadoſt oczy a zadoſt tyela, ſkrze kterezto czlowiek czaſtokrat oklaman bywa. Prwny poklada kad [249] w branye. kady gſu ſrdce bohatych neb mocznych w zemy ſkryta, kdyz pycha gich zahine y ſegde. a ꝑtoz hrali gſu, gedli ſu, a pily ſu, a zemrzeli ſu, a do pekla ſſli ſu. Druha kad geſt lakomſtwie, kterez ſkrito geſt w lakomich, kterzyz tak mnoho zadagi, ze tak ſamy ſe zrazugi, yakoz geſt vkazano na adamowi a na luczyperowi. Trzeti kad geſt lakota. a protoz taczy, czoz koli dobudu, wſſeczko w brzicho wpuſti. A protoz Apoſtol ꝑwie: Gich buoh brzicho geſt. Cztwrta kad geſt ſmilſtwo, ſkrze kterezto zahynugi ſilny, bohati y chudy. Skrze tyto cztyrzi[11]) kady mnozy zahinu y zahynuli ſu etc Sequit' ulti⁹. Solue michi q'd dês.

LXXIX.

Kral nyekteraky bieſſe dywnym obyčzegem naduth. A ten myſ..ſſe[1]) tiela ſwatich Petra a pawla z rzima noci odneſti. A pohan byeſſe. kdyz na czeſtie odpoczywal geſt w gednom myeſtie, y rzekl geſt ſluzebnykowi ſwemu: Nalezny mi pyeknu zenu, at ſe mnu ſpi tuto nocz, a czoz bude chtieti, dam gy. Sluzebnik to vſlyſſaw, vſkupil ſe geſt na penyze, a zenu ſwu ꝑti wuoli geho na loze w noczy wedl geſt. a rano kral rzekl ſluzebnikowi ſweᵛ: [250] Otewrzi okno, at opatrzim kraſu twarzi zeny teyto, A tepruw daſſ gie tyſicz zlatych. kdyz geſt kral vzrzel, ze zena ſluzebnikowa byla geſt, y rzekl: O neſſlechetny ſluho, proczs ꝑ taky penyez zenu ſwu pohanyel? nebs mi gi dal bez meho wiedyeny. Wygdy brzo z kralowſtwi meho, nebo budeſſ li dele przebiwati, ſmrty ohawnu zatratim tye. On vſliſſaw to z kralowſtwie geſt wyſſel, any wiecze widyen geſt. kral, dokowadz geſt zyw byl, zenu geho w czeſt myel a ſ radoſti gy drzal. Potom drzewe rzeczeny kral weliky zaſtup ſebral a rzim oblehl tak dluho, ze rzimene nechtieli[2]) ſu geᵛ tiela daty ſwatych petra a pawla, aby otgel od myeſta. Byeſſe toho czaſu w myeſtie rzimſkem ſedm mudrczuow. prziſſli myeſſczene k nym y rzekli ſu: Czo vczinimy? neb myeſto geſt w nebezpecznem zatraczeny. Rzekl geſt prwny mudrzecz: zachowã myeſta y tyela za geden den. Rzekl druhy mudrzecz: take ya zachowam druhy den. A tak wſſichny rzekli ſu porzad Kral poczinaſſe myeſtu protywiti ſe. Prwny miſtr poczal mluwiti o pokogi, a tak mudrze poczal mluwiti, ze kral ten den opuſtyl boy. A tak kazdy geden den po druhem, az na poſled [251] nyeho przifflo. Tehdy przifflli ſu myeſſczene k toᵛ giſtemu mudrczy a rzkuce: O mily miſtrze, kral przifahl, ze zaytra chce myeſto myeti, nebo wſſichny zemrzemy zproſt nas, yakoz gſu twogi towarziſſy vczinili. A on geſt rzekl: nerodte ſe bati. Na zaytrzeyſſi den vczinim, ze kral s ſwym zaſtupem vtecze. Miſtr nyekteraku ſukny nalezl welmi dywnu, mage na ſukny pawowe perzi a male zwoneczky a gyne perzi ptakuow ginich a oczaſy ſwinſke. A tak ſe dwiema meczoma czyſtyma na naywyſſy wezy wſtupil, tu kdez kral ſe wſſim ſwim zaſtupem geho widiety mohl. Poczal ſe y ſem y tam hibati, y diwnym obyczegem ſtkwieſſe ſye perzy, a dwa mecze w uſtech drzal. Nyekterzi to z zaſtupu kralowa vzrzewſſe rzekli ſu krali: O krali, zdali newidyete na wyſokoſti weze gednu dywnu wyecz? a on odpowie: dobrze wizy, ale czo by to bylo, zagiſte newim. a ony ſu rzekli: Buoh krzeſtanſky geſt, kteryz geſt ſ nebe ſſtupil, kteryz tyema dwiema meczoma nas wſſeczky ztepe, budemi-li zde dele. kral vſliſſaw to, bal ſe a rzekl: czo vczynymy? a ony odpowiedyeli: nenýt naſſeᵒ zde gednoᵒ odpoczynuty, gedno w [252] ſſiczkny ſ tohoto myeſta odgedmy, aby buoh gich nas

---

[9]) (otvor v papíře). [10]) (otvor v pap.). [11]) (před tím ps.) trz (přetrž).

LXXIX. [1]) le (otvorem v papíře vytrž.). [2]) (ps.) nechtiela, (z) a (oprav.) i.

wſſech nezabil tyemato dwiema meczoma. kral ſe wſſim zaſtupem ſwym otgel geſt. rzymene U
to vzrzewſſe a przyprawiſſe ſe po nych geli, a krale ſu zabili y mnohe gyne. a tak ſkrze
chitroſt mudrczuow kral przemozen geſt etc

Naymileyſſi! tento kral naduty geſt dyabel, kteryz p pychu ſ nebe ſtrczen geſt a
bohu ſe nechtiel pokorziti, a welmi mnoho, ze da zenu, toto duſſi k podobenſtwi bozſkemu
ſtworzenych. a duſſe mnohe nenawidy hruoz. Ale dyabel ſkrze zaſtup muſky, w kterych
e czlowiek kocha, yakozto geſt pycha, lakomſtwie, ſmilſtwo. a ſ tym zaſtupem chce odgity
tiela ſwatich petra a pawla, toto ſrdce dobrich lidy, aby w luonu ſwem ſpali. Czo ma czlo-
wiek vcziniti? zawolaty ſedm mudrczuow, toto ſedm ſkutkuow miloſrdnych, ſkrze kterezto
czlowiek muoz geho przemoci. A pto geden mudrzecz, toto almuzna, oblecze ſe w rucho,
toto ſ poſtê a ſ modlitbu. Dwa mecze znamenawagi miloſt bozy a bliznyho ſweo, Skrze
kterezto dyabel odehnan bude. a mamy wiſoko wſtupiti, toto ſkrze cztnoſt, a mamy ſe hibaty
y ſem y tam, toto z gedney cztnoſti do druhe. a tak zywot wieczny budem myeti. [253]

LXXX.

NYekteraky czyeſarz řymſky kralowal geſt, kteryzto s ſebu myel geſt ſedm mu-
drczuow, ſkrze kterezto wſſeczko kralowſtwi zpwowano geſt. A tyechto ſedm mudrczuow
ſkrze czary zgednali ſu, ze czyeſarz w ſſieny yaſnye a dobrze widyeti mohl, a zewnytrz
ſyenye nycz aby newidyel, ale ſlep geſt bil. Tiechto ſedm mudrczuow zgednali ſu pod
pokutu vſtawenye, aby ktoz kolwiek ſen by widiel, aby k nym prziſſel ſ hrzywnu zlata
a z wykladu ſnu od nych obdrzal. A tak na tey czeſtye wietſſi hoynoſt ſu myeli, nezli
czyeſarz. Tehdy geden den, kdyz czyeſarz ſ czyeſarzowu za ſtolem ſedyel geſt a plakal
geſt vkrutnye, y dye czyeſarzowa gev: O tyeſarzy, p kteru wiecz zamutila ſe geſt duſſe
twa? A on rzekl: O pany, a zdali my neny welika prziczyna, ze toliko w ſyny widyeti [1])
mohu? A ona rzekla: O czyeſarzi, ſedm mudrczuow w ſwê kralowſtwie maſſ, ſkrze kterezto
wſſeczko kralowſtwi zprawuge ſe. Poſſli po nye a nemocz gym ſwu powiez, [254] pod po-
kutu gim ſmrti przikaze, aby mudroſt ſwu przilozili, aby zewnitrz ſyeny tak yaſnie widiel,
yako wnytrz. A tak, yakoz mi ſe zda, zrak ſwoy budeſſ myeti. On ynhed po ſedm mudr-
czuow poſlal, a ony ſu ynhed prziſſli. rzekl gim czyeſarz: ſwiedomo wam geſt, ze wnytrz
ſynye dobrze widim, ale zewnitrz ſlep ſem. A pto gdyete pod vlozenym zywota waſſeho,
abich zrak ya ſwoy zewnitrz ſynye mohl myeti, a nebo ſmrti was ohawnu potupim. a ony
ſu rzekli: Pane, neſnadney wiece zadate,[2]) wſſak dayte nā za trzi dny pdleny, A deſaty den
odpowimy wam. a on rzekl: dobrze mi ſe liby. a ony ſamy myſlili w ſobye ſu, a nykterak
ſu nemohli wymyſliti, aby kral zewnytrz ſyenye widyel. Po czyeſarzſtwi poczali ſu choditi,
zda by kde koho nalezli, kto by gym k tov poradyti vmyel. Stalo ſe geſt, ze do nye-
ktěakeho myeſta prziſſli ſu, a dyeti na vliczy ſedyecze a hragice widyeli ſu, ze czlowiek
nyekteraky ſ hrzywnu zlatta k mudrczuom prziſſel geſt a rzekl: O mily miſtrzi! Sen tuto
nocz widyel ſem, A ten mi wylozte, a wam zlata podle vſtaweny dam. Nyekterake dyetye,
kdyz geſt to vſliſſalo, rzeklo gemu: Nerod gim zlatta dati, ale powiez mi ſen, a yat [255]
gey tobye wylozim. a on geſt rzekl: tuto nocz widyel ſem, ze w proſtrzed ſadu meho
ſtudnice ſe vkazala, Od ktereyzto tolikuo potoku teklo, ze weſſken ſad muoy byl geſt pln
wody. rzeklo mu dyetie: dy do domu ſweo a wezmi motiku, a na tom giſtem myeſtie
kopay, A tak weliky poklad nalezneſſ, ze ty a weſſkeren rod twoy bohaty budete. On geſt
domuow ſſel, a tak weliky poklad nalezl, ze on y wſſichny narodowe geho byli ſu bohati.
a on dyetieti hrziwnu zlatta dal geſt. a on rzekl geſt: boze neday toho, bich penyeze wzal.
dy a pros za mye boha. Mudrci, kdyz ſu to vſliſſeli, rzekli ſu dyetieti: O mile dyetiatko,
ktere geſt gmeno twe? A ono geſt rzeklo: Mertlyn mi dyegi. a ony: dobrze ſmy wydyeli,
ze welika mudroſt geſt w tobye. gednu wiecz radi bychom propowiedyeli. a ono dye: po-

LXXX. [1]) (ps.) wiedyeti, (první) e (přetrž.). [2]) (posl.) e (podobno) a.

U wiezte! Pan naſſ czyeſarz, dokowadz w ſyny bydli, dobrze widy, ale zewnytrz ſyenye ſlep geſt. by wiediel przyczynu teto ſlepoty powiedyeti a lekarzſtwie przilozyti, odplatu podobnu dali bychom tobye. a on rzekl: oboge wim dobrze. a geho ſu [3]) k czye[256]ſarzowi przywedli. Rzekl czyeſarz k dyedyeti: Vmiſ-ly ty lekarzſtwie mey ſlepotye przilozyti nebo daty? Y rzekl czyeſarzowi: taynye do komory wegdyemy, ty a aya a czyeſarzowa, a wam powim, czo mate vczinity. W komoru ſu weſſli, mudrczy zewnitrz ſyenye ſtachu. kdyz dyetye loze czyeſarzowo vzrzelo, zawolalo ſluzebnikuow a rzeklo k nym: Brzo wſſeczko loze odneſte. a dywne vzrziete. kdyz luoze bylo geſt odneſeno, pod lozem byla geſt nyekteraka ſtudnice, magici ſedm pramenuow wruczych: ay, kterak dluho tato ſtudnice pod lozem waſſim bude, zraku ſweº zewnitrz ſyenye nebudeſſ myeti. Czyeſarz dywil ſe dyetieti a rzekl geſt: czym tato ſtudnice zatraczena muoz byti? a ono rzeklo: toliko ſkrze gednu wiecz a gynak nicz. Czyeſarz: powiez mi, kterym obyczegem? rzeklo gemu dyetye: Sedm pramenuow wruczyech nemohu gynak vhaſſeny byti, gedyne gednym obyczegem: tyechto ſedm mudrczuow, kterez mate, tyt gſu zlym obyczegem a chitroſti czarzy was zewnytrz ſyenye ſu vczinili ſlepa, a lekarzſtwie przilozyti nevmyegie acz chcete vhaſyti pramene, kazte ſtyeti hlawu prwnymu miſtrowi a vzrzite, ze prwnye pramen [257] bude vhaſſen, Potom druheho miſtra. A tak wſſiczky porzad gich hlawy byli ſtyaty. kdyz to vczinil, wſſichny p̄meny zkazili ſe, a ſtudnice zhynula. rzeklo dyetye: gyz na kuon wſedte, a wen z ſynye wygedeme. kdyz ſu wen wygeli, czyſty zrak geſt myel. radowal ſe geſt welmi a dyetyeti ſwu dceru za zenu dal.

NAymileyſſi! ſkrze tyto mudrce muozem znamenati ſedm ſmrtedlnich hrzichuow, kterzyz oſlepugi czlowieka y pohanyegi kralowſtwi tak tyeleſtnye, yako duchownye. Czo ma vcziniti czlowiek? ma plakati y zeleti, yakoz geſt czynil czyeſarz. Merlynus tak rzeczeny, yakoz gemu zrak nawratil, takez rozumny zpowiedlnik, kteryz ma wnyti w komoru ſrdce tweho a loze zywota zleho ſkrze pokany odehnuty. tak nalezne ſtudnici, toto dyabla, ſ ſedmy p̄meny, toto ſ ſedmy ſmrdedlnymy hrziechi przebywagiciho. czoz ma vczynyeno byti? zagiſte ſtyeti hlawu prwnyemu miſtrowy, toto hlawu pychy ſkrze mecz pokory, Potom hlawu lakomſtwie ſkrze mecz almuzny, hlawu ſmylſtwa ſkrze mecz cziſtoty. A tak o gynich hrzieſſich. kdyz to vcziniſſ, bez pochibeny ſtudnice ſ ſedmy prameny zahyne. a tak yaſny zrak budeſſ myety a wezmeſſ zywot wieczny etc. [258]

LXXXI.

Byl geſt nyekteraky kral, kteryz vſtawil za zakon, aby kdoz koli chtiel by gemu ſluzity, myel by trzy rany na ſyenne dwerzi dati, A geho by czyeſarz w ſluzbu przygal. Prziſſel nyekteraky abibas tak rzeczeny k dwerzym ſyennym, a trzi rany vczinil. Wratny puſtil geho, kteryz od czyeſarze ſluzby proſyeſle. rzekl czyeſarz: Czo ty mi vmyeſſ ſluzyti? A on rzekl geſt: Pane, pyeti ſluzbamy. Prwny. ze vmym bdieti, kdyz gyny ſpy; Druhat geſt, ze vmym poznati dobre pyty; Trzety geſt, zet vmym lidy pozwati na hody; A cztwrta, ze vmym ohen vczynyti bez dymu; Pata, ze vmym lidy navczyti, ze puoydu bez ſtrachu do zemye ſwatey a wraty ſe zaſe. Rzekl czyeſarz k nyev: tytot gſu dobre ſluzby, ty oſtaneſſ ſe mnu! vſtawil geho wladarze wſſeho kralowſtwi. a on letye, kdyz ſu gyny ſpali a odpoczywali, wzdyczky dyelal. a czoz kolwiek potrzebi bylo w zymye, kdyz ſu gyny dyelali, on odpoczywal. czyeſarz to vzrzew, zawolal gednoho z ſluzebnykuow ſwich a rzekl gemu: wezmi kofflik muoy a wli wen oczta, wina a mſtu, a day gemu pyty, a vzrzimy, czot dye. [259] kdyz geſt okuſil, rzekl geſt: bylo dobre, geſt dobre a bude dobre, to geſt oczet dobry czaſu ſweho byl geſt, ale wino geſt welmi dobre, a meſt take bude dobry. Czyeſarz rzekl: dy, pozow mnohe przately naſſe, at w tuto nedyeli budu ſ namy gieſty. a on geſt ſſel a pozwal gedyne neprzatel Czyeſarzowych. Awſſak ſu nebyli vhlawny neprzietele, ale czyeſarzowi ſu wzdyczky vtrhali a nebyli ſu hotowi w ſluzbu gemu. y zawolal abybam tak rzeczeneho y rzekl gemu:

[3]) (Dole na kraji stránky) gedenaczty (z polovice odtrženo).

a zdaliſ ty mi nerzekl, ze by vmyel lidy pozwaty na hody? a rzeklt ſem, aby pozwal przatel, U
ale neprzatel ſy pozwal. a on geſt rzekl: Pane, na kazdy czas przitele waſſi k wam przigedu,
ne tak o neprzatelich waſſich, a proto ſem ge pozwal; p dobre hody twe z neprzatel twich
budu przatele twogi. A tak ſe ſtalo; kteryz ſu tu byli, potom we wſſem ſu krali hotowi
byli. rzekl czyeſarz: napln cztwrtu ſluzbu. a on gemu: hotow ſem. myegieſſe drwa ſluczem
ſuſſena, tak ze kterak brzo ohen nalozil byl, yaſny ohen byl geſt a bez dymu, tak ze czye-
ſarz dobrze ſe ſhrzel ſ ſluzebnyky ſwymi y ſ przately. Potom rzekl abybas tak rzeczeny:
ktoz kolwiek chce gity do zemye ſwatey, naſledugte mne k brzehu morzſkev. mnozy ſu
geho naſledowali. [260] A kdyz ſu kk morzy prziſſli, rzekl geſt k lidu: Naymileyſſi! widyte-li,
czoz ya widym? a ony ſu rzekli: newymy. kteryz rzekl: ay, dyra welika w onom brzehu
geſt, w ktereyzto ptak wzdy odpoczywa w hnyezdye ſwem. Przyrozeny toho ptaka geſt,
ze dokowadz ſedy w hnyzdye, wſſeczko morze w pokogi geſt. tehdy kazdy muoze gity
przeſ morze bezpecznye. ale kdyz ptak wen wylety, wſſeczko morze zamuty. a ony ſu
rzekli: kterak budem moci wiedyeti, kdyz ptak bude w hnyzdie, nebo wen z hnyzda? A on
geſt gym rzekl: Ptak, ktery geſt neprzitel tohoto, kteryz czaſto naneczyſti hnyzdo geho;
a kdyz vzrzi hnyzdo neczi ſte, z hnyzda wen wylety. A ony ſu rzekli: kterak muozem toho
ptaka branyti? A on dye: Neprzatelſky ptak waruge ſe berankowy krwe. a kdyz hnyzdo
pokropeno bude krwi berankowu, kterak dluho gedna kropyeg geſt w hnyzdye, Neprzatelſki
ptak neſmy nykdy prziſtupiti k hnyzdu. A to ſu vczinili, A tak bezpecznye ſſli ſu y wratili
ſe zaſe. czyeſarz kdyz to vzrzel, geº rytierzem vczinil. Miſtice. *dm̃ est trā et pleni.*

Naymileyſſi! tento czyeſarz, kderyzto tento zakon vſtawil, ze ktozkolwiek [261] k wra-
tom prziſſel a trzikrat na wrata vderzil, toto puoſtem, modlitbu a a!muznu, mohl by w kra-
lowſtwi gity bozy, na tôto ſwietye vſtawicznye ſluziti. Ale tento chudy abibas tak rzeczeny
geſt czlowiek, nahy wyſſed na tento ſwiet, kteryz na krztu ſlibil bohu pyet ſluzeb. Nay-
prwe geſt bdyety w dobrich ſkutſſich, kdyz gyny ſpy w hrziſſich, geſto prawie: Bdyete,
nebo newite, kteru hodinu etc. Druha ſluzba geſt pokuſity dobreho pitye. Pyty geſt pokany
ſwate. dobrze geſt tym, kteryz ſu zde czynili pokany ſwate za kterez hrzichi,[1]) gyz w ne-
beſich radugi ſe y kralugi. A dobre bylo, ze kterak koli dluho gſmy w tomto zywotye
czynice pokany, mohli bychom przigiti do kralowſtwie nebeſkeº. Dobrze[2]) bude, kdyz tielo
w ſudny den bude oſlaweno y ſ duſſi. Trzety zwaty lidy, to geſt daty dobry przikład
a vcziti y kazati a nutyty k dobremu zywotu. Cztwrta ſluzba vczinity ohen bez dymu, to
geſt laſku, kteruz kazdy czlowiek dluzen geſt myeti bez dymu, toto hnyewu, aby nerzekl
w uſtech: milugi ſweº bliznyho, ale w ſrdci lezye hnyew. Pata ceſta geſt vkazowati ceſtu
[262] do zemye ſwatey, toto do przibytku nebeſkeho. morze geſt ſwiet. nebo yakozto morze
wzdyczky geſt w hnuti. takez ſwiet tento gednak bohaty, gednak chudy, gednak zdrawy,
gednak nemoczny. Brzeh geſt tielo czlowieczy. Ale hnyzdo geſt[3]) ſrdce czlowieczy. ptak
na hnyzdye geſt duch ſwaty, kterehozs na krztu wzal. nebo kterak dluho duch ſwaty ſ tebu
przebywa, bezpecznye mozeſſ do zywota wieczneho przigity. Ale ptak, kteryz geſt neprzitel
geho, geſt dyabel, kteryz po wſſe czaſy myſli naneczyſtiti hnyezdo, to geſt ſrdce, ſkrze zla
myſſleny miſli a vczinku. Tehdy ptak, toto duch ſwaty, zewnitrz hnyzda ſrdce tweho wy-
letye. Czoz geſt pak vczinity? zagiſte pokropiti hnyzda ſrdce tweho krwi berankowu, toto
aby wzdy myel na pamyeti vmuczenye bozy a ſwaty krziz. A tak potom dyabel nikdy ne-
bude moci przigiti k tobye. A tak przigdeſſ do zywota wieczneho.

LXXXII.

Nyekteraky chudy byl w gedney wſy, kteryz chodyl rozliczne dny po drzewie
[263] gednoho leſa welikeho. A tak ſe ſtalo, ze wſſel w weliky huſſcz leſa toho a vpadl

LXXXI. [1]) (za tím ps.) gez (přetrž.). [2]) (za tím ps.) byl (přetrž.). [3]) (za tím ps.) tielo (přetrž.).

U w gednu hluboku yamu a w ſſiroku,[1]) z ktereyz nikoli nemohl wygiti. A w tey yamye bil geſt przi gedney ſtranye hrozny had, a ſ boku ſtrany druhe byli ſu mnozy hadowe. a na kazdy den hadowe w tu yamu ſeſſli ſu ſe k gednomu kameny, kteryz gt byl w proſtrzedce tey yamy. a tak geden po druhem kamen lizali ſu. tehdy ſu wen wyſſli porzad. Potom had lyzaſſe kamen, A tak przeſ celi den odpoczywaſſe. Chudy, kdyz to widiel, myſlil geſt a rzka: ya giſty anẏ pity nemam czo, A tak vmru. Puogdu take lyzat kamene toho. Sſel k kameny a poczal lyzati a nalezl wſſiczknu chut, ktereyz geſt zadal. A tak poſilil ſe, yako by wſſech krmy byl naſiczen. Po malich dnech ſlyſſal welike[2]) hrzmyeny a hrozne, tak ze wſſichny hadowe z yamy ſu wyſſli. a drak po nych z yamy letieſſe. chudy to widie chitil ſe oczaſu drakowa. a tak tento drak geho z yamy wyneſl a geho do welikey neſnaze vwrhl. A poczal wolati, kteremuzto wolany lide prziſſli ſu a geho z leſu[3]) wywedli gſu. [264]

Naymileyſſi! Chudy tento czlowiek, że nah wyſſel z brzicha materze ſwe, wyſſel y wſſel w les, toto na tento ſwiet, a vpadne w duol hluboky, kterak brzo vcziny ſmrtedlny hrzich, kdez lezy w welikey ſtraſti, anebo[4]) w moci dyabelſkey. ale hadowe ſ namy lezy, toto wſſichny naſſi ſmyſlowe, gedowe hrziechu. Ale drak geſt bozy mocz, geſſto obranuge hrziſſneho czlowieka, aby dyablowe geho nemuczili. Yakozto p̄wi ſwaty Dawid: S nym ſem w zamuczeny etc. Ale lezy kamen w proſtrzedce, toto kriſtus, na kteremz wſſeczka wuonye nalezena bywa, kdyz czaſu zamuceneho a ſmutneho vteczisſcze mamy myeti k kameny tomuto, toto k ihû xp̂owi, A toho lizati, totizto nazywati ſ dobru a ſ naboznu modlitbu. ale hrzmyeny geſt zpowied cziſta a plna przed knyezê, kterehozto hrzmyeny, toto zpowidany, wſiczkny hadowe trzaſu ſe, toto wſſichny dyablowe warugi ſe, a wſſichny naſſi ſmyſlowe z proſtrzedka ſmrtedlneho hrzicha. tehdy prelatowe koſtelny wywedu tye z leſa, to wedu tye do wieczneo ziwota.

LXXXIII.

Byeſſe nyekteraky czyeſarz, genz myel geden [265] hay, w kteremzto byeſſe gednorozecz, kteremuzto neſmyel zadny ſe przibliziti. Vſlyſſaw to czyeſarz na przirozeny gednorozczowo tazaſſe ſe. a ony ſu gemu zagiſte rzekli, ze gednorozecz nahe panny a czyſte welmi miluge a w zpywany gich ſe welmi weſeli. Czyeſarz ynhed kazal hledati dwu panen cziſtu, kterez by w czyeſarzſtwi naleznutſ mohli. Tehdy nalezenye gſta dwie naypieknyeyſſi, a obye w hay weſſle dokonce obnazenye, gedna medenici wzala a druha mecz, a poczele ſladce zpyewati po hagi gduce. Vſlyſſaw to gednorozecz, przisſel k nyema a poczal prſy gich ſaty. Tye pannye toliko odpoczywachu, az gednorozecz odpoczywal na lonye gedney pânye, kteraz medenici neſla. Ale panna druha, kdyz gednorozce vzrzela ſpieczyeo, meczem geho zabila Ale druha dyewka krew geho na medenici wzala, a tey krwe kral puſtil na zlatohlaw take rucho.

Naymileyſſi! tento czyeſarz geſt otecz nebeſky. Gednorozecz geſt pan naſſ ihc̄ xpc̄, kteryz byeſſe przed narozenym bozym welmi vkrutny. Dwie pannye, Ewa a maria, kterez obye byeſſta naze ote wſſeho hrziechu, Ewa na poczat[266]ku, Maria w zywotie byla geſt ſwata. Ewa mecz neſla, toto hrzich, ſkrze kteryzto xpc̄ vmrzel geſt, a maria drzala geſt medenici, toto zywot, w kteremzto poczat geſt xpc̄, a czlowieczye przyrozeny przygal geſt. Gednorozecz, toto xpûs, ſſal geſt gich prſi ſkrze prſy mamy znamenati zakon ſtary a nowy. xpûs ſſal, toto naplnyl. xpûs prolil krew, kterezto krwe duſſe naſſe vczynyeny ſu cziſte, yakozto purpura, k zywotu wyecznemu etc.

LXXXII. [1]) ro (nadeps.). [2]) (ps.) welikev, v (přetrž.). [3]) (ps.) zyamy, zleſu (nadeps.). [4]) (ps.) aneno, (z) n (oprav.) b.

LXXXIV.

DAnyel widyel ſlup, kterychto hlawa z zlata czyſteho byeſſe, Prſy a ramye U z ſtrziebra, Brzicho a ledwie myedyene, czyeſſki zelezny, noh gedna ſtrana ſlozena. Danyel tento ſlup widyel, y otta geſt kamen bez ruku, a zbil ſlup na nohach zeleznych, a potrzel geſt gye y weſſken ſlup zlamal

Naymileyſſi! tento ſlup znamenawa lidy zle a krzywe tohoto ſwieta, w rozlicznych ſtawich poſazene. hlawa ſlupu bylat geſt zlatta dobreho, ſkrze kterezto znamenaway pyſſna knyezata a przately tohoto ſwieta. Skrze prſy a ramie znamenay y pokritcze a pochlebniky. take [267] take ſkrze prſy muozet ſe znamenati czlowieczenſtwie nebo ſwiedomy czlowieczy. ſkrze ramye ſkutkowe y pokritczſtwy, nebot magi prſy a ramye z ſtrziebra. nebot wolagi a kazy a chlubi ſe myeti ſkutki dobre a ſwate, ano w nich nyzadneho neny. ſkrze brzicho a ledwie z uſt znamenawagi lidy, poddane lakotye a ſmilſtwu, gichz buoh brzicho geſt. taczyt magi brzichi medyene, kteryz ledwa nebo nykdy gſu naſyczeny w ſwich neczſtotech. Skrze czeſſky zzelezne znamenay ſkupe a twrde a lakome, przemozene [1]) w chudobye. bohatczy nazwany ſu czeſſky, nebo yakozto p̄wy ſlup wony myeli by chude zakladaty. ale wonyt ſu zelezny a welmi twrdy ſkrze ſkupoſt a lakomſtwie. ſkrze ſtrany noh zeleznych a ſtranu ſlozenych znamenay zle prelaty a zle kazatele. nebo noha geſt poſledny vd czlowieczy, a protoz znamenawa czlowieczenſtwie. Noha take znamenawa miloſt, A ptoz ſkrze nohy znamenawagi ſe prelatowe a kazateli, kterziz nad gyne lidy magi myeti znameny miloſti a pokori, gynym vkazugice. kamen z hory bez ruku przeſekany geſt xpûs, z blahoſlaweney panny narozeny bez ſemene muſſkeho, nebot on take ztepe y zkazy w den ſudny ſmr[268]ty wiecznu. A protoz vczmy ſe ſnaznye ote wſſeho ſkutku zleho warowati, aby kamen tento nas nezkazil a neporazil ſmrty wiecznu et cetera etc.

LXXXV.

YVſtínus w myeſtye rzymſkem kralowal, kteryz byl vſtawil za zakon, ktoz by kolwiek kteru pannu polapil, a kdyz by gi pak kdo z ruku naſilnyka toho zproſtil, aby gi ſobye za zenu poyal, acz by mu ſe libilo. Stalo ſe geſt, ze nyekteraky rytyerz naſilnik lapil gednu pannu, a wedl gi do gednoho hage a gi poruſſil. vcziniw to chtiel gy zahubity. Ale ona wyſokym hlaſem zwolala. Rytyerz nahodu ſkrze drzewe rzeczeny hay gedyeſſe, a hlas dyewky vſliſſaw k nye ſe przibliyzil, a przicżynu wolany od dyewky ſe tazal. A ona rzekla: O mily pane, pro miloſt bozy ſpomoz mi tento mnye naſile vczinil a mye polapil, a geſſcze huorze mye zabity zamyſlil. Rzekl ten giſty lapta: zena ma geſt, pane, a ote me vtekla p̄ czyzolozſtwi, a ptoz gi zabiti chci a ynhed ſta ſpolu w boy wſtupila, a welike rany ſobye dawala Ale rytierz rityerſtwi [269] obdrzal, awſſak welmi ranyen. Obdrzaw rityerzſtwi rzekl rytierz zenye: Zdali ſe tobye liby, abych tye za zenu poyal, a tye ſ welikym weſelim poymu. A ona rzekla: y toty, pane. na to wieru ſwu wam ſlibugi. Dawſſi wieru rzekl rytyrz: na hradye mem budeſſ przeſ nyekoliko dny przebywati, nebo k przatelom ſwym pogedu a o wſſech potrzebach ſwatby. kteraz rzekla: hotowat ſem k wuoli twey we wſſem poſluſſna byti. Rityerz gi pozehnal, a ona na hrad geho gela. kdyz geſt rytyerze nebylo, po przateli poſlala, aby hody prziṕwila. Lapka k hradu rytyrzowu prziſtupil, na kteremz dyewka byeſſe, a potlukl. a ona geho puſtiti nechtiela. Lapka poczal gi mnoho ſlibowati, a gy za zenu poczeſtnye pogiti. Ona rzeczy geho vwierzila, A geho na hrad puſtila, A oba tu nocz ſpala. Rityerz po gednom myeſyce nawratil ſe a na wrata hradu potlukl. dywka gemu nicz neodpowiedyela On vzrzew to podywil ſe a rzekl: O mila dywko, otewrzi a vkaz mi twarz ſwu. Ona otewrzela gedno okno a rzekla: Ay, yat gſem, gyz powiez mi, czot ſe liby. kteryz rzekl: Dywim ſe tobie, ze nepomnyſſ, czot a yak ſem mnoho [270] pro tye vczinil,

---

LXXXIV. [1]) (za tím) p (přetrž.).

U ze kdyz ſem rany pro tye mnohe przygal. A rucho ſwe ſlozyw y rzekl: Ay, naymileyſſi. rany rozliczne, kterez ſem ya ꝑ tye przygal. a ꝑtoz otewrzi mi wrata, abich tye ſobie wzal za zenu. Ona ꝗt twarz ſwu od nyeho obratila, A wrat neotewrzela. Rityrz, kdyz to vſliſſal, Sudczy geſt zalowal, A zakon wypowiedyel vſtaweny rzka: vchwaczenu zproſtyw poyal tu za zenu, acz chce. yat ſem gyz gi zproſtil, A protoz ꝑſym gi za zenu. Sudce to vſliſſaw po rytyrze a po lapku poſlal. kdyz ſu prziſſli, rzekl ſudce nebo richtarz: Mily, proczs tuto zenu poyal, a rityrz gy z twu ruku zproſtil? a on dye: Takez, pane, a protoz podle zakonu geſt geho zena. A proczs ſe w czyzy zenu wwazal, kdyzs w hrad geho wſſel? a on geſt onyemyel. A obratyw ſe ſudce k zenye rzekl: O ty,[1]) dywko, z prawa dwogieho ſy byla zena. Prwe ze tye z ruku lapkowich zproſtil, druhe zes gemu wieru ſlibila. A protoz ꝑczs geᵛ wrat hradowich neotewrzela? A ona nemohla odpowiediety. Sudce gym odſuzeny dal, aby oba na ſſibenici obyeſſena byla. A tak ſe ſtalo. wſſichny ſudce chwalichu, ktery take odſuzenye dal. [271]

NAymileyſſi! tento czyeſarz geſt ſam buoh, kteryz tento zakon vſtawil. zena yata geſt duſſ czka, lapka geſt dyabel, kteryz netoliko gi[2]) ſkrze hrzich poruſſi, alle take wiecznye gy zabiti myny. Ale ona wolaſſe, kdyz olege miloſrdenſtwie geſt proſila rzkuci: Wypuſt nā, pane, pana zemye etc kterezto wolany vſliſſal nyekteraky rytyerz vrozeny, totᵒ ſyn bozy, kdyz geſt gel na kony czlowieczenſtwie. tento ſin bozi wſtupil w hay tohoto ſwieta, a boy[3]) ꝑti dyablu za ꝑokoleny lidſke wzal, ot kterich vmrzel geſt podle czlowieczenſtwie. Oba byeſſta ranyena, totᵒ xpûs na tiele, a dyabel na moci, Jakoz dye yſaias: Silny vdderzil na ſilneho, a oba ſta padla. xpûs vſtawil ſwatbu ſkrze krzeſt, na kterychzto dawa duſſi a wieru, kdyz ſe dyabla odrzekuge y geho pychy, aby ſe boha przidrzal ſkrze gyne cztnoſti, kterez wzala na krzſtu, z kterichzto bywa had ꝑty dyablu. A potom buoh wſtupil na nebe ku przipraweny ſwadby nā, abychom w chwale wieczney gemu ſpogili ſe, podle oney rzeczy: Gdu przipraowowat wam myeſta. Ale kdyz gſmy w hrad tyela zde, tehdy lapka, totyzto dyabel, k zenye, totᵒ k duſſi, prziſtupi, kdyz gi ſkrze [272] marnoſt ſwieta przelſti a k nyeg ſe nawrati. ale xpûs wſtupye, acz ne tyeleſtnye, ale duchownye, rzka: Ay, ya ſtogim v dwerzy tluka. ale czaſto duſſe nepoznawa. a ꝑtoz vkazuge rany tobie na krzyzy, aby ſe hnulo ſrdce twe. Alle kterzyz newdyeczny gſu, negſut hodny ſyna bozyho na duſſi przigity. a protoz ſudce nebeſky w den ſudny da proty tyem odſuzeny wieczne.

LXXXVI.

ꝑRawi, ze zakon byl, aby bratr ſtarſſi dielil a mladſſi zwolil. kterehozto rozumu byeſſe, ze wietſſi mudroſti geſt dyeliti nezli zwoliti. Starſſi ma mudrzeyſſi byti. Gyny zakon byl, ze ſluſſi na ſyna ſ dyewky dyedycztwie wzyeti, yakoz ſynowe vrozenye. Przihodilo ſe dwiema bratroma, gednomu z vrozene a druheᵛ z zenymy nebo z dyewky, dyedicztwie dyeliti. Starſli tak dielil: z gednoho dyedicztwi polozil, a druhe matrz bratra ſweho. Bratr zwolil materz, dyedicztwie opuſtil, Dovffage ſobye z ſſlechetnoſti bratra ſweho nyeczo myeti, od nyeho nicz neobdrzal. Prziſtupil k richtarzowi, na bratra zalowal, ze geho od dyedicztwie otluczil. Odpowiedyel bratr geᵒ a rzekl, ze [273] geſt on geho neotluczil, ale ze geſt ſobye tak zwolil.

Naymileyſſi! tento otecz, kteryz ma dwa ſyny, gednoho z vrozeney a druheho z dyewky, z urozene ma xpā, kteryz geſt z te podſtaty gemu podobnu a wieczny, ale z dyewky czlowieka, nebo gelikozto k tielu, z zeny geſt poſſel. A tento geſt mladſſi, neb on geſt poſſel, ale xpûs geſt ſtarſſi a dyedicztwi dyelil; y kterak? zagiſte materz, totᵒ zemy a zemſke, polozil ſ gedney ſtrany, A ſ druhe ſtrany dyedicztwi nebeſke, a zwolenye czlo-

---

LXXXV. [1]) y (nejasné, poněkud vyškrabáno). [2]) (ps.) gie, e (přetrž). [3]) o (nadeps.).

wieku dal geſt, ze kdyz by materz zwolil, dyedycztwi aby nemyel. ale zagiſte ſhrzieſſyw U ſmrtedlnye dyedicztwim nebeſkî zhrzel, any na kriſta bude moci zawolaty, kterak ne ten, geſto dyeli, ale kderyz woli, popiſuge. A ptoz zgewno geſt, ze w ſmrtedlnem hrzichu gſa, zywot wieczny any z prawa, any z miloſti bozy ſobye muoz obdrzeti. a ptoz radim, abychom materze nezwolili, toto ſwiet, ale zadaymy, abychom zywotem wiecznym wladli etc.

LXXXVII.

NYekterake knyze gmenem dyomyus tak rzeczeny, Gehoz lid w myeſtie gednom byl ob[274]ſazeny, Chtye taynye poradyti lidu ſwemu, czo by gim bylo vzitecznyegi, Przykazal, aby geden z rytyerzuow geho k tov oblezeny prziſtupil, ktery by oblezenczom zgednal, ze na ſſipich a na kopich geho chitrze bylo pſano: Poſilte ſe v boze a budte wierny w oblezeny, Skoro k wam przigedu a lezeny otegmu.[1])

Naymileyſſi! knyze toto xp@ znamenawa, lid oblezeny myeſto hrziſſny lid na tomto ſwietie, kteryz od dyabla[2]) obkliczen geſt, kterymz duchownye neodolo duſſe naſſe, zabige gi. Rytirz przipraweny kazatele znamenawa. A protoz Apoſtol k Tymoteowi dye: Praczug yakozto dobry rityrz criſtuow. kopi, ſtrzela dawa oſtra ſlowa gednak pty lakotye, gednak pty ſmilſtwu, gednak proty lakôſtwie. A tak o gynych.

LXXXVIII.

Prawi ſwaty Auguſtin, ze obyczey byl ſtarich lidy, ze ſrdce tyeſarzka po ſmrti byla ſu ſpalena, a wlaſy w czyſtem myeſtye polozili ſu. Stalo ſe geſt, ze nyekteraky tyeſarz vmrzel. geho ſrdce kdyz ſu [275] na ohen wlozili, nemohlo ſhorzeti. Mnoho ſe tomu dywichu. a protoz wſſiczky mudrce y miſtri ſwolali ſu tey kragyny a gich ſu tazali. Tehdy ony ſu rzekli, ze tyeſarz byl gt trawen, a pro ged nemohlo geſt ſhorzeti. Tehdy ony wynyemſſe ſrdce z ohnye, a driakem odehnali ſu ged. A opyet ſrdce na ohen wlozili, a ynhed ſrdce w popel obratilo ſe geſt.

Naymileyſſi! tak duchownye geſt o lidech ged ſmrtedlneo hrzichu otrawenych; Nepodobno geſt ſrdce gich ohen ducha ſwateho zpaliti, gedyne ſkrze zpowied poſſkwrna hrziechu prwe ſhlazena bude etc.

LXXXIX.

Kralowa nyekteraka poczala ſyna z ſluhy hlupeho w czyzolozſtwi, kteryzto ſyn potom hlupye ſe myel przed kralem. kral zagiſte znamenaw hlupoſt geho myſlil geſt, ze by nebyl ſyn geho. A pilnye od kralowey ztazowaſſe, a zdali by ſyn geho byl, ſlibil a przſahl kralowey, ze by ſe na ny nechtiel hnyewati, A ona potom aby ſe warowala. Potom ona powiedyela geſt gev, ze by nebyl ſyn geho. A wſſak kral nechtiel geho zbawiti kralowſtwie, Po ſmrti gemu [276] kralowſtwi dal, alle tak pozadal, ze rucho ſwe, kterak dluho bude zyw, aby gemu bylo vczinyeno z rozliczneho ſukna a z barew, ale polowici z ſſkaredeho ſukna, aby, kdyz na ſſkarede ſukno wzhledl, aby z pychi a z hrzichu kterehozkolwiek byl wytrzen bil, A kdyz by na ſukno pyekne wezrzel, aby ſe take neprziliſſ pokoren vczinil, kdezto prawi: bud pokoren proſtrzednye etcet.

Naymileyſſi! takez tielo naſſe ſkrze obyczeg zeny tyeleſtney pilnye chce nas ſdrzeti, abychom neprziſſli do zemye ſlibil. Rucho mamy myeti z mrzkeo ſukna, nebo ſynowe hlupi

---

LXXXVII. [1]) (ps. pův.) oteymy, (z) y (oprav.) u. [2]) (ps.) dyablam, m (přetrž.).

U gſme, to^to z zemie. gedna ſtrana ſukna geſt z tiela, genz geſt mrzke, kdyz znamenamy geho geho mrzkoſti any pychi. Druha ſtrana ſukna draheho to geſt duſſe, myſliti mamy geho ſſlechetnoſti a nebyli [1]) przilisſ pokornym, totyzto abychom ſe nepoddali hrziechuom. A protoz to dwe podle przirozeny ſweho chtieli bychom zachowati, a przibytku nebeſkeho mohli bychom dogiti etc.

XC.

Czte ſe o gednom muzy, gduce w geden hay widiel gednoho hada vwazaneho za oczas k drzewu. kteryz ſlitowal ſe nad nym, geho ot [277] wazal a w lono ſwe wſadil. Tehdy kdyz ſe ſhrziel, poczal muze ſſczypati. On dye: czo cziniſſ? procz zle za dobre nawraczugeſſ? y dy had: Czoz przirozeny dalo geſt, zadny otgiti nemuoz, to^to tyezcze odwedeſſ, nebo otneſeno bude, a ptoz wedle przyrozeny czynym. ynhed tento czlowiek ſſel k gednomu mudrev czlowieku, a gev wſſechen vczinek powiediel. kteryz rzekl: O tey przi ſkrze ſliſſeny nevmym ſudyti, Ale chci, aby had vwazan yako drzewe, a tepruow ſud tam dam. A tak geſt vczinyeno.[1]) tehdy dy mudrzecz: had, muoz-li vgiti, wygdy. a ty, mily przıteli, nerod potom hada zproſtowati, nebo wzdyczky czinỳ, czoz gemu przirozeny dalo geſt etc.

Naymileyſſi! tento czlowiek muoz rzeczen byti kazdy krzeſtan, kteryz nalezl diabla ſwazane^o pti nyemu, kterak dluho przebywa cziſt w ziwotie. ale dyabla zproſtil, kterak brzo k hrziechu powolil, w luono ſrdce ſweho wlozil, kterak dluho w hrzieſſe ſmrtedlnem geſt. tento tak lezy duſſi tyezce kuſſa. Czo geſt vczinity? zagiſte gity k mudrev, to^to k rozumnev zpowiedlnyku, kteryz da tobye duchowny radu, ze[2]) ſkrze vczinky miloſrdne dyabel opyet ſwazan bude, any potom ſkrze hrzich rozwazan bude. nebo ot geho przirozeny zle czyny duſſi. kdyz [278] tak budeſſ oddyelen, nerod ſe zaſe nawratyti. nebo yakoz ſe czte, hrziſſnik, kteryz ſe nawraczuge na ceſty ſwe zle, yakozto pes wraczuge ſe k zatraczeny ſwemu.

XCI.

Nyekteraky pan byl geſt, kteryz myel gednoho wratneho, kteryz pana ſweho proſil, Aby w myeſtie ſwem, kterez ma, wratneho vczinil myeſyecz, tak ze ot kazdeho hrbateho, gednokeho, praſſyweho a ruku a vſſy nemagice aby geden halerz myel. Pan gemu powolil a peczet prziczynil. kdyz vrzad przygal, w branye ſtal myeſlczkey, aby widyel gduce a geduce, aby zyſk vrzadu ſweho mohl myeti. Tehdy nyektery den hrbowaty dobrze okukleny w branu wſſel. wratny prziſſel, A kdyz od nyeho zadal zaplaty panye myeſta przikazanye, Alle hrbowaty gemu nicz dati nechtiel. Wratny ruku geho vdderzil a kuklu geho vchwatnuti chtiel, nalezl geho gednookeho. ynhed wratny dwu halerzi od nyeho pozadal, a on dati nechtiel. Tehdy wratny gemu kuklu ſtrhl, a on praſſiw oſtal. wratny od nyeho trzi halerzuow zadal. Praſſywy poczal ſe gev [279] protywiti a ſ nahu hlawu ſtal, a take vſſy nemyel. wratny cztyrz halerzuow od nyeho chtiel. kdyz ſe branyl, kuklu a plaſcz gemu wzal, a gedney ruky nemyel. Pyet halerzuow ot nyeho chtiel myeti. A tak ſe ſtalo, kteryz gednoho halerze nechtiel dati, pyet bezdyeky moſil dati etc.

Naymileyſſi! pan tento geſt naſſ pan ihûs xpûs; wratny geſt mudry zpowiedlnik, genz ma ſtati, to^to kazaty v wratech myeſta lidy, w kteremz geſt pyet oken, ſkrze kterezto ſmrt wchody. alle ſkrze tohoto hrbowate^o, praſſiwe^o, bezoke^o a bez vſſy a bezruke^o mamy rozumyeti czlowieka plna hrzichuow, kteryz w ſedm ſmrtedlnych hrzichuow obalen geſt, genz za kazdy, acz by chtiel neb nechtiel, dluzen gt dati halerz, to^to czynyty pokany, acz żada obdrzeti radoſt wiecznu etc.

LXXXIX. [1]) (ps.) anybyli e (z) y (oprav.).

XC. [1]) (ps.) vczinyeny; (z posl.) y (oprav.) o. [2]) (nadeps.).

XCII.

Czte ſe w ſſkolnym polozeny,[1]) ze w gerufalemye geſt nyekteraky ſlup myedyeny byl. na gehozto wyſokoſti byeſſe obraz naſſeho ſpaſitele, mage podolky obyczeyuow zidowſkich. a ot nohy ſlupu nyekteraky korzen roſtiſſe, [280] ze na wyſoſt ſe zdwihl tak welmi, ze obrazu ſe dotykaſſe. kderychz podolkuow kdoz ſe dotekl, kazdey nemoci byl geſt lek. U

NAymileyſſi! ſkrze tento ſlup muozem znamenati kazdeho wierneº czlowieka Podle toho: dal ſem tye w ſlup. Obraz tohoto ſlupu na wyſokoſti, mage podolky, geſt ſyn bozy wtieleny. nebo narozeny. Podolek geſt dolny ſtrana rucha. ſkrze kteryzto znamenawa ſe czlowieczenſtwi na kriſtowi, kterezt geſt nyze bozſtwie. nebo podle czlowieczenſtwi vkrzyzowan[2]) byl na ſwatem krzyzy. tento obraz poſtawen byl wrch ſtrany ſlupu. A ptoz xpôwo vmuczeny mamy wzdy myeti na pamyeti. ale noha toho ſlupu geſt miloſt lidſka. ſkrze korzen, kteryzto geſt vkrutny, ma znamenati ſkruſſeny czlowieczy nebo boleſt. Tehdy korzen ſ nohy ſlupu wyſſel, kdy z wrucze laſky, kteruz ma czlowiek myeti k bohu, wſtane boleſt ſrdecz hrziſſnych a tak ſe rozmuoze a zroſte, ze kterak dluho dotkne ſe geho, k miloſrdenſtwi naklon ſe. A tak pty wſſem boleſtem hrzichu dal Swaty rzehorz: Cztyrzi ſu, kterez w czlowieku ſkruſſeny czyny: Prwe, zle ſwe zpomynage myſli, kde geſt byl. Druhe, kdyz ſud bozy znamenagye, kde bude. Trzety, ſ dobrym ſ[282] wrchnyeho zywota wzdychage placze a patrze, kdez nynye. Cztwrteh, ſ zlym buducziho zywota ſlyſſe znamenage, kde gyz geſt. kdyz by czlowiek ſrozumyel, przyrozeny ſkruſſene nalezl by etc.

XCIII.

Hvbeny czlowiek gſy. hled poczatku ſweho, proſtrzedka a ſkonczenye. A tak naleznеſſ, ze pln gſy byedy a pſoty. Job: Czlowiek narodyw ſe z zeny etc. Acz hledyſſ poczatku, vzrziſſ ſe chuda nebo nedoſtateczna; kdyz pſtrzednyeho, nalezneſſ ſe cziſteho, ale truchleho; a kdyz konecz, w zemy tye przigateho. A protoz ſe czte, ze nyekteraky kral hledal cztyrz otazek na gednom miſtrowi. Prwa otazka byla: Czo geſt czlowiek? Druha: k komu geſt podoben czlowiek? Trzeti: kde geſt czlowiek? Cztwrta: ſ kterymi towarziſſi gt czlowiek? Tehdy odpowi miſtr ku prwnye otazce, totyzto czo geſt czlowiek: rukotrznye ſmrti, hoſpodarz myeſta, poczeſtny gda. rukotrznye ſmrti rzeczeno geſt, nebo ſmrty ruky vgity nemuoz. nebo ſmrt wſſeczko vſyle geho y dny popada. a podle toho, yakz geſt zaſluzil. bude myeti odplatu nebo proſbu. Take czlowiek geſt hoſpodarz myeſta, nebo brzo k zapomanuti dan bude. Opye po[1]) [282] poczeſtnye gda, nebo ſpye, nebo bdye, nebo geda, nebo czozkoli gyneho czynye wzdyczky k ſmrti tahne. A protoz mamy ſobye opatrziti okrmy ſkrze ceſtu z vczinkuow miloſrdnich. Druha otazka geſt: k komu podoben geſt czlok? Odpowiedye miſtr: kydu, kteryz ſkrze horkoſt brzo ſe rozpuſti. takez czlowiek z zemye a z zywluow ſpogen ſkrze horko brzo ſe rozpuſti, toto ſkrze nemocz, a poruſſen bude. Trzety otazany: kde geſt czlowiek? Odpowie miſtr: s ſedmy towarziſſi, kterzyz geho vſtawicznye hnyewagi, toto had, zyznywoſt, horko, zyma, peczliwoſt, nemocz a ſmrt. A ptoz twa duſſe pty dyablu, pty ſwietu a pty tielu, kterez pokuſſeny gſu rozliczne; a ptoz k rozlicznym wieczem przipraviti ſe ma duſſe, aby gim odolala. tyelo nas pokuſſi ſkrze ſmilſtwo wuole, Swiet ſkrze zbozy marnoſti, dyabel ſkrze pychu mrzkoſti. A ptoz kdyz tielo tebe pokuſſi, myeg[2]) tento lek: myeg na pamieti, ze tyelo, kterez tye zbuzuge k hrzichu, obrati ſe w popel dne y czaſu newiedomeho, a duſſe twa p geho opuſſczeny w muku wiecznu wrzena bude. A protoz ſe pyſſe w mudroſti: Vhaſſeneho geſt ſpyeſſe ſrdce naſſe. a zagiſte nyzadny nebude moczy pamyet vczynkuow naſich any ſkutkuow. Druhe acz ſwiet nas pokuſſi ſkrze

---

XCII. [1]) (první) o (nadeps.). [2]) (ps.) vkrzyzowal; (z) l (oprav.) n.

XCIII. [1]) t (vynech.); po (opak.). [2]) (ps. pûv.) myeh, (z) h (oprav.) g.

U marnoſt, przyloz tento lek: znamenay pylnye newdyeczenſtwi [233] a faleſſ naſſ. tak newdyeczen geſt ſwiet, aby wſſem zywotem ſwym gemu ſluzil, a nycz s ſebu neponeſeſſ, gedno hrziech. Trzeti kdyz dyabel tebe pokuſſi, tento przyloz lek: myeg na pamyeti xp̃owo vmuczeny, ſkrze kterezto hrdy vpadl geſt, a budeſſ myeti mocz, oſtanu Apoſtol: Obleczte ſe w odye [4]) bozy. Take p̃wi ſolius o dyewich ſwieta, kdyz allexander myel nyekteraky kuon, kteryz byeſſe taky obyczeg, ze kdyz byl odyen a przyprawen k bogi, Tehdy zadnemu wſyeſti na ſe nedal, gedno allexandrowi. alle kdyz kdo gyny nan wſedl, ynhed geho ſwrhl. kdyz tyz kuon nebyl przykrit nebo odyen, tehdy rynerzem na ſe wſeſti dal. Takez czlowiek odyenym, bozym vmuczenym nyzadne wezme w ſrdce ſwe, gedno Czyeſarze, to^to^ boha. a kdyz ktere pokuſſeny dyabelſke na ſrdce geho wſeſti chce, ynhed ma moczy vmuczyenym [5]) bozym ſwrczy ge. a kdyz nema czlowiek toho odyeny, ynhed przihotowan geſt neb hotow geſt ke wſſemu zlemu myſſleny a pokuſſeny k wzyety etc.

XCIV.

Prawi plynius, ze orlice na wyſokoſti ſe hnyzdy, gegymz dyetem hrozy had. kteryz wida, ze nemuoz k dyetem gegi przigity pro [234] wyſokoſt, tehdy w powietrzi gedu napuſti, aby po wietru k dyetem przyſſel a ge zmorzil. Ale orlice to widuci przineſe kamen, geſto ſlowe achittes tak rzeczeny, a wlozy w hnyzdo, a tento kamen moci ſwu otzene powietrzi a wietr napuſſczeny gedu hada, aby ſe k dyetem przyblyzil. a tak vzdraweny ſu dyeti, aby nebyli ztraweny.

Naymilyſſi! ſkrze orlici, kteraz wyſoko lece a geſt oſtreho zraku, czlowieka znamena, kterehozto zywot a zadoſt ma od zemſkich wieci wyzdwihnuti. A protoz dy Apoſtol: naſſe obraczeny w nebeſich geſt. w tom obraceny tey wyſokoſti mamy znamenati dyeti, to^to^ ſkutky naſſe dobre polozyti. ale had ſtary, to^to^ dyabel, myſli ge zbyti ſkrze dopuſſczeny nyektereho ſmrtedlneho hrzichu. Ale on ſnad bezpecznye polozeny ſweho nemuoz naplnity. tehdy gde dyabel a pokuſſi ge zbyty gedem pichi. Tehdy chwalu gim wſſeczku omluwa, kterez czaſto przichazegi muzuow dobrich, ze p zadoſt chwaly dobrey ſkutky dobre czyny a vmyragi dyeti yakozto k zaſluzeny. A ptoz wezmyemy opuku, to^to^ xp@, a polozyme geho mezy ſkutky naſſe a ged marney ſlawy, to^to^ abichom poſſali ſkutky dobre k bohu, a bude n@ odplata welika. [235]

XCV.

Czte ſe w nyekterakych rzymſkych, ze mezy dwiema bratroma byl tak weliky ſwar, ze gednak geden wſſichny zemye a dobre zkazil. Vſliſſaw Julius czyeſarz, tyezce boyowal pty bratru a vtrhaczy. przyſſel k bratru ſwemu, kteremuz tolik zleho vczinil byeſſe. proſſie miloſrdenſtwie od nyeho, Proſſe nayprwe, mezy nỹ a mezy czyeſarzem aby pokoy vczinil. Okolo ſtogice rzekli ſu: Nezaſluzil toho, ale vtrpeny. kterymz bratr odpowiedyel: [1]) Nema milowano byti knyeze, kterez w bogi pokorne geſt yako beranek, ale v pokogi vkrutny yako lew. Acz bratr muoy pti mnye toho nezaſluzil, Awſſak geho ſmyerzim, budu-li moci. Nebo ptywenſtwi, kterez mi geſt vczinil, doſty geſt pomſtieno nad nỹ. A tak czyeſarze y ſam ſe bratra ſmyerzil a pokoy nawratil geſt. et cetera.

Naymileyſſi! Tato dwa bratri gſta ſyn bozy a czlowiek, mezy kterymiz ſtawa ſe czaſto welika neſnaz. nebo kdyz czlowiek dopuſti ſe hrzichu ſmrtedlneho, tehdy ptiwi ſe ſynu bozymu, bratru ſwemu, nebo kdyz czlowiek czyny to, Procz geſt xpĉ ſmrt przyyal, czoz

---

[4]) (nedops.). [5]) (za tím ps.) ho (přetrž.).

XCV. [1]) ale — odpowiedyel (naps. na okraji shora dolů).

w nyem geſt neb na [286] nyem, k ſmrti ſyna boziho dawa. A tehdy vrazen bywa nay- U
wyſſi czyeſarz, Otecz nebeſky. A ꝑtoz przijſtupymy k bratru naſſemu, toto k kriſtowi, a proſmy ot nyeho miloſrdenſtwi ſkruſſenym ſrdcem. a on to zadoſti vczynyenye od nas przigme, a nam naſſi wynu odpuſti, A pokoy mezy namy vcziny, a ſ uotczem nebeſkym miloſtywie ſmyerzi. A ꝑtoz bogiſ-li ty ſe geho ſprawedliwoſti, vteczmy ſe k geho miloſrdenſtwi, kterez wietſſi geſt nezli naſſi hrziſſi. A ꝑto žalm dye: ſmilowany geho nade wſſeczky ſkutky geho. A tyz: miloſrdenſtwi bozy na wieky budu chwaliti etc.

XCVI.

Kozdras tyeſarz bogigici ꝑti neprzateluom ſ nym przijſſli. radil ſe ſe ſ apolonê tak rzeczenym; kteremuz odpowiedyeno geſt, ze ginak neprzemuoz neprzatel ſwych, gedyne on prwe od mecze neprzatelſkeho ſſel by. Neprzitele to vſlyſſewſſe rzekli ſu, aby nyzadni z nych vrazen byl. gedyne tyelo krale kozdraſſe. kdyz tomu kozdras ſrozumyel, promyenyw odyew kralowſky odyeny wzal a zaſtup przemohl. [287] vzrzew to geden z rytyerzuow geho kopym proklal az do ſrdce. A tak ſkrze ſmrt ſwu lid ſwoy z ruku neprzatelſkich zꝑſtil.

Tak, naymileyſſi, pan naſſ ihûs xpûs, poradyw ſe ſ bohem otczem, przijſſel, chtie boyowati ꝑti dyablu. zwiedyew, ze by byl poznan, ꝑmyenyw ſe przirozeny czlowieczy przigal. nebo by zide geho poznali, nikdy by geho nevkrzizowali. A ꝑtoz kdyz geſt den naſtawal k bogi, geden z rytyerzuow ſtoge podle krzize, bok geho kopim az do ſrdce ꝑklal. A tak ſkrze ſmrt ſwu wſſeczko pokolenye lidſke od ſmrty lidſke wykupil geſt.

XCVII.

Byeſſe nyekteraky czlowiek, kteryz gednu myegiſſe gity ſ gednoho kralowſtwi do druheho. Przijſſel k gednov moſtu, geſto myel przeſen gity. Ale przed nym vzrzel geſt ſ gedney ſtrany p̄we lwa vkrutneho, vzrzel draka ſ ſtrany lewe a morze. kdyz geſt tuto trogi wiecz vzrzel, neſmiel dale gity, A chtieſſe ſe domuow wratyti. Ay, angel bozy ſtaſſe ꝑti nyemu na ceſtie, mage mecz a korunu w ruku ſwu, y rzekl: zhrzey, [288] odolay, odplaty tobie dam bez pochibenye. Sſtyeſſtye morze, hnyew zwierzi, leſt hadowa hubenye czyny. y hod kdyz geſt czlowiek angela vzrzel a tyto wſſeczky wieci vſliſſel, nebezpecznoſti vtekl. nebo geſt dyabla a lwa przebil a korunu ot angela obdrzal, et cetera et ſic fc̄m eſt.

Naymileyſſi! ſkrze tohoto czlowieka maſſ znamenati kazdeo naſſynce, kteryz ma giti na kazdy den k kraginye nebeſkey przeſ moſt. Moſt geſt tento zywot, kteryz geſt welmi krzehky. Ale bez pochibeny lew geſt dyabel. drak, toto tielo, Morze, toto ſwiet, nam przekazegi, czoz mohu. Alle ſlyſſte, nechcete-ly ꝑty tyemto boyowati, buoh drzy mecz, toto mocz ſwu, tyet zabige wiecznye. Alle budeſſ-li dobrze boyowati, korunu zywota wieczneho obdrzyſſ. wiedyeti maſſ, kterak maſſ boyowati. zagiſte wiez, kterak geſt angel rzekl: zhrzey, toto ſwiet, odolay dyablu, vkrot tyelo, odplatu, toto korunu, dat tobye pan buoh, acz toto naplniſſ.

XCVIII.

YAkoz yſyodor prawi w knyhach [1]) **Eticorum tak rzeczenych, ze** w lyczyli gſa dwie ſtudnyci, [289] kterichz gedna yalowie plody, Druha druhu yalowu czynye. Skrze prwu mame znamenati xp̄a, kteryz czyny yaloweho ſkrze ſkutky dobre. Druha ſtudnyce ꝑt dyabel, kteryz ꝑtywne wieczy czyny, nebo czaſto dobreho czlowieka k zlemu konczy

XCVIII. [1]) (ps. pûv.) kyyhach, (z) y (oprav.) n.

U przywody. W Italij geſt ſtudnyce, kteraz ſwietloſt nebo zrak oczy vzdrawuge. We dne ſe ſtkwi a w noczy horzie.[2]) Takez xpûs hrziſſnych rany vzdrawuge. we dne ſe ſtkwi, toto w tomto zywotie ſkutky miloſrdne vkazuge. Ale w noci prawi, by horzela, toto w ſwiedomy pty hrziechu. W effiru geſt ſtudnice, kteraz horzegici pochodnye vhaſſuge A haſſene zapaluge. Takez xpûs horzigici pochodnye, toto mudrce tohoto ſwieta a pany, vhaſy a vhaſſene, toto chude, kteryz gſu vhaſſeny na ſwietie, zapaluge. In ydumea geſt ſtudnice, kteraz cztyrzikrat w roce barwu myeny, za trzi myeſice cziſta. tato ſtudnice xpâ znamenawa. kteryz netoliko gednu, ale czaſtokrat za pokoleny lidſke trpyel geſt, A podobenſtwi geho pmyenilo ſe gt. w narozeny ſwem narodil ſe w ſtudenoſti, obrzezan oſſmy den, plakal na krzyzy. In boecia gſta dwie ſtudnici, gedna czyny czlowieka wtypneho a dobre pamyety, Druha czyny czlowieka nepamatliweho. Prw[290]ny ſtudnice znamenawa xpâ, kteryz dawa czlowieku cztnoſti, Druha geſt dyabel, kteraz czyny czlowieka nepamatliweho wſſech dobrich ſkutkuow, kterez geſt od boha wzal. W kampany gſta dwie ſtudnici, gedna muzſke nezdrawi otgima, druha yalowoſt zenſku otgyma. Prwny znamenawa xpâ, kteraz nezdrawie hrziechuow otgyma, Druhat geſt nabozna modlitba etc.

XCIX.

Prawi mudrzecz w knyhach o zwierzy: budeſ-li budeſſ-li chtieti vcziniti, aby hawran. kdyz ſe bude hnyzditi na drzewie, aby nikdy z wagecz ſwych nemohl ptaczat wyſedyeti, Poloz popel ſklenyczny mezy drzewo a kuoru. a dokowadz tu popel bude, nykdy diety nebude moci wyſedyeti.

Naymileyſſi! hawran tento znamenawa dyabla, hnyzdo geho geſt przebywany w ſrdci ſkrze pomyſſleny hrzichu. Skrze ſklenyci, kteraz w rozlicznych barwach nalezena bywa, tielo czlowieczy znamena ſe. Skrze popel ſklenny pamyet ſmrti, nebo ſtklo z popela bywa a w popel ſe nawraczuge. takez p̃wie czlowiek popel gt a w popel ſe nawraczuge. A ptoz poloz pamyet ſmrti mezy drzewo a kuoru, mezy tielo a duſſi. tyelo geſt przikryti duſſe. A tak dyabel newida vzitku nebo kurze neczyſtey pamyeti. [291]

C.

OLynyus nyekteraky miſtr prawi, ze wyſſel w myeſicz mage, chtie gity w geden hay. w kteremz ſtalo geſt ſedm drzew, plnych liſty a libeho dywany. A toliko ratoleſti ſebral geſt, ze neſti nemohl. przilſli ſu trze muzy, A geho ſu z hage wywedli. Ale kdyz ſu wychazeli z haye, vpadl w yamu a vtopil ſe p tyezkoſt brzemene etc.

Naymileyſſi! tento hay geſt tento ſwiet, plny rozlicznym drzywím przikrit, toto ſmrtedlnymi hrziechy. A ptoz w tomto hagi, toto w ſwietie, geſt ſedm drzew, kteraz znamenagi ſedm ſmrtedlnych hrzichuow. z kazdeo czlowiek czyny a zbiera brzemye, ze neſti nemuoz any zdwihnuti, toto k miloſti bozy przigiti, dokowadz w hrzichu przebywa. Ale ay, przigdu trze muzy ſtrany hage, kterziz gſu trze neprzitele, toto ſwiet, tielo a dyabel, A pomahagi czlowieku rozlicznymi hrzichy, oſydlamy az do wichodu duſſe od tiela. A tehdy vtopen bywa w hlubokoſti [1]) pekelney p mnozſtwi hrziechuow ſwich etc.

CI.

Nyekteraky kral myel trzy ſyny a geden drahy kamen. Ti giſti mezy ſebu [292] giſtili ſu. Ale gednoho ſyna milowal geſt nad gyne. A ptoz vczinil trzi prſteny rowny a

---

[2]) i (nadeps.).

C. [1]) (za tím ps.) b (přetrž.).

dwa kameny ſklenna, podobne k drahemu kameny. A rozlicznym prſtenuom kazal przyloziti U rozliczne kameny, Aby nebyl oklaman. kazal zawolati ſynuow ſwich przed ſe, A kazdemu prſten dal. A ſynu, kterehoz milowal, dal gemu naylepſſi. Potô, kdyz otecz odſſel, kazdy ſe mnyel myeti naylepſſi prſten ſ kamenem drahym. vſliſſew to nyekteraky mudrzecz, y rzekl: vgiſtiti chcemy, ktery prſten wihnaty muoz nemoci, A ten naydrazſſi geſt. vczinili tak; dwa prſteny nicz nevczinila, ale trzeti nemoczi vzdrawowal. A ptoz poklada zgewnyegye. kterehoz otecz naywiecze milowal.

Naymileyſſi! tyto trze bratrzi geſt troy lid, toto ſynowe bozy ſkrze ſtworzeny, toto krzeſtane, zide a pohane. a protoz wſſak zgewno geſt, ze lid krzeſtanſki wiece miluge. A ptoz prſten gemu oſtawil, kteriz ſlepe oſwieczuge, neduzywe vzdrawuge, mrtwe zkrziſſuge. ale w newierziczich nebywa znameny any moci. A ptoz dauid dye: znamenich naſſi newiedieli ſmy etc.

CII.

Prawi miſtr valerius w knyhach patich, ze nyekteraky wolagici nebo byrzicz [293] gednu wladyku poyal w czyzolozſtwi, a vhlawnym gi ſudem odſudil a do zalarze dal; tu geſt hladem morzena. kterez zeny ſtrazny zalarze ne ynhed zahubil, Ale miloſty hnut gſa dogiczye a wchodu dcerzy gegi, zeny ſnubene, puoyczil a zachowal, wſſak aby nicz k pokrmu materzi nedala, Aby tak hladem vmrzela. Po mnohich dnech byrzicz dywil ſe, odkud by zena byla w zalarzi zywa. Srozumyel geſt, ze dcera materz mlekem ſwich prſy drzala geſt, kterez potrzebye ſwrchnyho wyera neſlyſſana w hnyewie Sudce k miloſti naklonyen gſa. ze tey zenye miloſt obdrzal geſt etc.

Naymileyſſi! tento wolagici geſt otecz naſſ nebeſky, kteryz potupil lidſke pokoleny p hrzich a zalarzi pekelnemu odſudyl, aby tu zahynulo a tyezkymi mukamy treſktano bylo. Ale ſtrazny zalarze, toto pan naſſ ihûs xpûs, hnut ſa miloſti, przepuſtil dceru, toto miloſrdenſtwi ſwe, k lidſkemu pokoleny dogiti, a gev mleko ſweho vmuczeny dal, aby wiecznye nevmrzelo. A tak otce vrazeny otczuow vkrotil, a gemu hrzichi odpuſtil a nam miloſt dal etc.

CIII.

Fridrich tyeſarz druhi gednu branu mramorowu vſtawil, na kteruz ſtudnici wody tekuci wedl. na kterey branye czyeſarz [294] wyrit byl w moci ſwey ſe dwiema zwlaſſcznyma ſudciema. w proſtrzedce okrſſlka hlawy prawe ruky ſudce tu byl werſſ napſan: Wchodte ſem bezpecznye, kterziz chci zywi byti. prawie w proſtrzedku okrſſka hlawy ſlewe ruky ſudcė tu bil werſſ napſan: [1]) zawiſtiwy odyatu bity bog ſe, neb zalarzem drżÿn [2]) byti. W proſtrzed okrſſlku hlawy czyeſarzowy werš byl napsan: kterak hubenye czynym, kterez promÿeniti [3]) vmym. Proſtrzed okrſſlka na branu napſan byl werſſ: Czyeſarzowym przikazanym kralowſtwie ſtraze potwrzugi.

Naymileyſſi! tento tyeſarz geſt pan naſſ ihûs xpûs. Ale brana mramorowa geſt ſwata czyrkew, ſkrze kteruzto [4]) branu mamy wnyti [5]) do nebeſkeo kralowſtwi. A geſt ſlup nad moſtem wody tekuczy, kteryzto geſt wzdiczky w hnuti yako woda tekuczye. Nad kteruzto branu wirit geſt obraz pana naſſeho ihû xpā ſe dwiema zwlaſſczyma, toto pānu marij a ſwatym Janem, ſkrze kterez mamy znamenati geho miloſrdenſtwie a ſprawedlnoſt. Tehdy

CIII. [1]) (za tím ps.) kterak hubenye czynym kterez pmy (přetrž.). [2]) (ps.) drżim, (z) im (oprav.) ÿn. [3]) (ps.) pnyÿeniti, (z prvn.) ny (oprav.) m. [4]) k (oprav. z) ſ. [5]) (ps.) wynyti, (první) y (přetrž).

U napſan geſt werſſ: Wchodte bezpecznye, krzeſtane, zide y pohane, kterziz pſy. toto kterziz zadagi zywi byty czyſtye, toto czyſty od hrziechuow yakozto newinny. Druhy werſſ: zawiſtywy boy ſe odluczen byti od koſtela wityeziczyeho, a tak w zalarz pekelny vwrzen bity. Nad [295] hlawu pſano byeſſe: kterak hubenye czynym, toto kterak hubeny ſu, kterziz odchilugi ſe od ceſty ſprawedlnoſti. Opyet gyny werſſ: Czyeſarzſkym przikazanym, toto przikazanym pana naſſeo ihû xp@, bude naſſe przikazanye a duom wieczny, acz dobrze a ſwatye ſluzili ſmy. etc. Seq'.

CIV.

Czte ſe, ze trzy ochochule na gednom oſtrowíe byli ſu, A ſladke ſpyewany rozlicznymy obyczegi zpyewali ſu. gedna zpyewala hlaſem czlowieczym, Druha na piſſczalku, trzety na ſtrzmeni bila geſt. ty giſte myegieſſe twarzi zenſke, krzidla a zpary [1]) ptaczy. wſſechny lody gduce ztopili ſu, a wſſechny obczyzene ſnem ztrhali ſu. Tehdy wewoda tak rzeczeny vlixes potrzebye miel tudy weſti ſe. kazal ſe k zley lody przywazati, A vſſy geho owſſem wtrdy, a bez ſkody y bez bez vrazu s ſwymi vſſel, a ty giſte ochochule wlnamy ztopil.

Naymileyſſi! ſkrze morze znamenawa ſe, kteryz vſtawicznym zamuczenŷ wlnami ſe hyb@. Trzi ochochule, kterez ſladkym zpyewanym plawiece ſye, obmyekczegice w ſen czlowieka Vwodye, trzi gſu rozkoſſi, kterez ſrdce lidſke w hrzich przyprawugi a w ſen ſmrti vwody. [296] kteraz zpyewala czlowieczym hlaſem, gt lakomſtwi, kterez ſwim poſluchagiczym tohoto ſwieta zpyewa zpyewany mnoha: muſyſſ ſebrati, abichom mohli cztnoſt tweho gmena rozſſyrziczy. takymz zlym zpyewanym ſrdce lakomeho oklamano bywa, az geho ſmrt zagde. A tehdy czyelo geho roztrha, kteraz zpyewa w piſſczalku. Piſſczalka geſt chluba, kteraz ſwim wydawa toto zpyewany: mlady gſy a kraſny, maſſ ſe kraſen wſſem vkazati, nyzadnemu neotpuſczege. Ale wſſeczky potlacz, kterez przemoczy muozeſſ. kdyz zabigeſſ nyekoho, dyegit, ze gſy dobry rityerz; tehdy budeſſ potcztiwy, a ode wſſech budeſſ nazwan dobry. kterak ochochule zpyewa na ſtrzmen, ſtrzmen gt hudba ta ſmilſtvo, kterez ſwym naſledugiczym take wydawa zpyewany: mladecz ſi ſylny, s dyeweczkamy hray, potom w ſtaroſti budeſſ treſktati zeny. nebo nicz vmyſli [2]) czlo czlowieczy od boha newzdaluge, nez [3]) miloſt zenſka. krzidla myeli ſu ptaczy, nebo wzdyczky ſu w neuſtawicznoſti zadoſti ſwietſke. Zpary take myegichu ptaczy, nebo kterez k hrzichu przitrhugi, k pekelnym mukam podawagi. Vlixes geſt mudry czlowiek, kteryz cziſty na tôto ſwietie plawi ſe, ſ bazny bozſku k drzewu konecz lody przywazuge ſe, toto krzizi kriſtowu, a vſſy od hrzichu otwazuge, Aby gedyne nebeſkeo przibytku zadal. teh [297] dy ochochule potopeny. neb zadoſti ſkrze ducha ſwateho ot nyeho odluczeny gſu, a tak vchazegi nebezpeczenſtwie a p wityezſtwi dochazegi radoſti wieczney etc.

CV.

Czte ſe w zywotiech otczuow ſwatych, ze [1]) nyekteraky wydiel geſt murzenyna w nyekterakem leſy drwa podtynagiczieho, a ſwazana pokuſſel zwihnuti. kdyz gt widiel, ze gſu tyezka, rozwazal a wiecze plozil, a wiece byla wazna; geſſcze wiecze przilozil, a vczinil ge tak tyezka, ze nykakez gich pozdwihnuty nemohl. a tak ſe ſam brzemenem zabil. A on geſt dale ſſel a vzrzel, ze geden w nyekteraky ſud wodu lell, A nalita ze dna tekla, nebo ſud geſt byl pln dyer. a wſſak on nalewany neprzeſtal geſt. Dale ſſel geſt: ay dwa muze k branye myeſta gdyeſſta, kteraz [2]) drzewo dluho przed ſebu neſeſſta, a geden druhev nechtiel puſtiti, a tak ze oba gſta wnye oſtala.

CIV. [1]) (za tím ps.) zemſke (podteček.). [2]) (ps.) nevmyſlil, nev, l (přetrž.). [3]) ne (nadeps.); (za) nez (ps.) vmyſl (přetrž.).

CV. [1]) (za tím 3 body pro vyplnění místa). [2]) (za tím ps.) w (přetrž.).

Naymileyſſi! murzenyn, kteryz rozmaha brzemye drew, geſt kazdy czlowiek, kteriſſ wzdy rozmaha brzemie hrzichu, a konecznye tyezkoſti hrzichuow ſtiſſczen bywa k ſmrti wieczney a w zufalſtwi vpadna pokany neplni. ten, kteryz wodu wlewa, ten geſt, kteryz almuznu nebo gyne dobre ſkutky cziny p chlubu ſwietſku, a ty ſkutky [298] tak ztrati. a ptoz pſano geſt: Shromazdil penyz a puſtil gey w pytel dyerawy. ſhromazdy, kteryz dobre ſkutky czyny, a potom zlymi ſkutky poſſkwrny. Ale neſli ſu drzewo przed ſebu, Tyt gſu, geſto neſu tyezke brzemye pychy, kteryz geden druhemu wierziti nechce, w branu myeſta nebeſkeho kralowſtwie wnyti nemohu.

CVI.

POmpeius vſtawil za zakon, ze kazdy ritirz po ſmrti ſwey w odyeny ſwem aby pochowan bil. ktoz kolwiek by ſ mrtweº odyeny ſwlekl, aby ſmrti vmrzel. Stalo ſe gt, ze nyekterake myeſto dobre od nyekterakeº krale ukrutneº bilo geſt oblezeno. a okolo myeſta leziechu ſtraze mnohe ſkrze mnohy lid, ze myeſto to bylo geſt w nebezpecznoſti k zatraczeny. myeſſczene ſu ſe welmy bali, ze oſtati nemohli. kdyz tak w nepezpecznoſti przebywachu, Nyekteraky rityerz ſtateczny a ſmyely wſſel do myeſta, a myeſta y myeſſczanuow welmi zelel. Myeſſczene kdyz ſu geº ſtateczneº vzrzeli, k nyeᵛ ſu prziſtupili y rzekli: Pane moy, ay widiſſ, w kterakey nebezpecznoſti gſmy. on gim dy: Naymileyſſi! Od tey nebezpecznoſti nemuozete zproſſczeny byti gedine ſkrze rucze moczne. obkliczeni ſte neprzateli ſwymi, a ya, yakoz widyte, odyeny nemam, a pti neprzate[299]luom waſſym boyowati nemohu bez odyeny. A ptoz nemohut wam ſpomoci. Geden mudrzecz to vſliſſaw, rzekl gemu taynye: Pane, w malich dnech nyekteraky rityerz vrozeny w hrobie gednom geſt pochowan w dobrem odyeny. kdyz by odyeny geho wzal, A ſ nymy by boyowati mohl, a nas od ſmrti zpſtiti. On to vſliſſaw gel k hrobu mrtweho, A odyeny geho wzal a ſe oblekl. Vcziniw to ſam k bogi gel a wityezſtwie obdrzal, a neprzately otehnal, a myeſto ote wſſi nebezpecznoſti ſpſtil. Vcziniw to nawratil odyeny mrtweho, otkudz wzal. Neprzitele w nenawiſt ſu hnuti, k ſudci obzalowali, ze pti zakonu ſhrzieſſil, kdiz geſt mrtweº z odyeny oblupil. Sudce geᵛ zawolal a rzekl geᵛ, ze geſt pti nyemu vczinyl, ze geſt mrtwevᵛ odyeny wzal. A on dye: Pane, mam odpowiedyeti, ze dweho zleho menſſi zle ma zwoliti; zle geſt bylo pti zakonu vcziniti, a wſſak wietſſi zle bylo geſt myeſto ztratiti, A ſkrze nyeho ot mecze zahynuti. ya p ztraczeny toho mieſta odyeny ſem mrtweho zbawil, ne tak abich ſproſtnye mrtweho odyeny zbawil, ale abich myeſtu pomohl. A protoz vcziniw vityezſtwi na tem myeſtye odyeny ſem polozil. A kdyz bych mrtweho oblupiti mynyl, odyeny bich zaſye [300] nepolozil. A ptoz tot geſt znameny wiedome, zet ſem to p obeczne dobre vczínſl, a ne p ſſkodu mrtweho. Rzekl ſudce: Odpowyed tato myeſta nema, a tato geſt prziczyna: zlodyeg gda k kradezi, a podkopa duom;[1] a ſnad gemu nyekto przekazy, aby nicz neotnell, a zdali podkopany neny zle? A on rzekl: y toty, podkopany geſt take czaſto dobre. nebo tehdy pan duomu muoz wiedieti tu, kdez ſkrita gt nebezpecznoſt geho, a to vzrze oprawi. Opiet loſti zgewnye widamy, ze kdyz geſt geden duom w myeſtie zapalen, lepe geſt a bezpeczyegi, aby ten duom weſſken byl zkazen, nezli by gyny domowe ſkrze ten ohen ſſkody wzaly, A wſſeczko myeſto bylo by ſpaleno. A ptoz tym obyczegem menſſi zle geſt, ale dobre, abich ya odyeny mrtweho wzal a myeſto bych obranyl, nezli by myeſto ſ lidem bylo zkazeno, A wſſichny hrobowe mrtwich oblupeny. Sudce to vſliſſaw rzekl gim, kterzyz ſu nan zalowali: nyzadney wyny k ſmrti na nyem nenalezam. czo ſe wam zda? A onywynen geſt ſmrti, brzo z proſtrzedka ſhlazen bud. ynhed przikazal, aby vmrzel. pro kteruz ſmrt ſtal ſe geſt placz weliky w myeſtie etc.

Naymileyſſi! czyeſarz tento geſt otecz [301] nebeſky. Myeſto oblezene geſt ſwiet, kteryz dawnymy[2]) czaſy obkliczen geſt byl dyably, A okolo nyeho byli ſu mnozi hrzieſſi,[3])

CVI. [1]) (tato tři sl. na okraji naps.). [2]) (ps.) dywnymy, y (podteč.), a (nadeps.) [3]) i (nadeps.).

U p kterez czlowiek w moci dyabelſkey byl geſt. Ritierz ſilny a piekny, kteriz wſſel do myeſta. zagiſte geſt pan naſſ ihûs xpûs, kteriz welmi pokoleny lidſke° zelel geſt. Byl geſt pyekny a przekraſney twarzi nad ſyny czlowieczye, bil gt ſilny, neb neny gineho, genz by boyowal za nas. gedyne ty, boze naš. Rityerz tento, to^to xpûs, vzrzew, ze myeſto, totyzto ſwiet. nemuozyeſſe zproſtien byti od moci dyabelſkey, gedyne ſkrze boy, ſſel k hrobu, totyzto w zywot blahoſlaweney panny marie, A tu odyeny mrtweho, to^to Adama, nalezl, to^to geho czlowieczenſtwie, w kterez ſe oblekl, kdyz p nas byl geſt czlowiekem, to^to w tomto odyeny wſſeho czaſu zdrawi ſweho pti dyablu za nas boyowal a wityezſtwie obdrzal, A wſſeczko pokoleny lidſke od ſmrti wieczney wzpſtil. Ale zyde neſſlechetny zawiſti hnuti geho ſu na mnohich wieczech obzalowali, aby ſmrti vmrzel, kdyz ſu rzekli: Vkrzizug, vkrzyzug ho! Sudce pilat prziczyny [302] ſmrti na nyem nemohl nalezti, A wſſak ſmrty ohawnu geho odſudil. On geſt odyeny zaſe polozil, kdyz geſt tielo ſwe za trzi dny odpoczywati nechal w zemy. A ptoz vziteczno geſt bylo pokoleny lidſkemu, aby on [1]) odyeny naſſeho pokoleny prziyal, nezli by wſſeczko pokoleny lidſke wiecznye zahynuti myelo. A ptoz dye kayfaſſ: Potrzebi geſt wam, aby geden czlowiek vmrzel, aby wſſeczek lid nezahynul.

CVII.

GEnucius kralowaſſe moczny. kdyz geſt gednu po czyeſarzſtwi gezdil, Geden chudy geho potkal Doſti zpoſobne kraſy, A wſſak almuzny v czyeſarze proſyl. rzekl czyeſarz: Powiez mi, odkud gſy, a ktere geſt gmeno twe? [1]) A on dye: Acz nehodny, a wſſak czlowiek waſſ glem, a w zemi waſſieg zchowany y narozeny, a gmeno me geſt newdyeczny. rzekl czyeſarz: bych wiedyel, by dobrym czlowiekem byl, tobyet bych pomohl. A on: pane, to vplny pod prziſahu ſlibugi. Czyeſarz hnul ſe k miloſrdenſtwi, [303] gehot geſt domuow poyal, a przi ſobie drzal. A potom tak w kratkem czaſy tak dobrze a tak mudrze ſe v dwora czyeſarzowa myegiſſe, A geho bohateho vczinil. A potô w ſſkuorze geho marſſalkem vczinil wſſe° kralowſtwi. A on kdyz tak powyſſen bieſſe, Powyſſeno geſt ſrdce geho, ze wſſim chudym natiſky czynyſſe, a nyzadneho gî miloſrdenſtwi necziniſſe. Podle ſyeny czyeſarzowy w polu mily byeſſe nyekteraky leſ, zwierzat pln Czyeſarz geſt zgednal, ze w tom leſy yamy mnohe ſu byly, w welikem pocztu a hluboke, A take byechu korzenem A trawu zaroſtle Stalo ſe geden den, ze marſſalek gednu pgyzdyege ſe ſam geſt do leſa gel, a pozdwizeno geſt k myſſleny ſrdce geho, ze on geſt naywyſſi w kralowſtwi po tyeſarzowi. A tak po leſy y ſem y tam [2]) na kony gezdye [3]) do yamy vpadl hlubokey, a nykterakz nemohl wynyti. Stalo ſe geſt. ze ten den geden had weliky w tuz yamu vpadl geſt. Marſſalek zwolal, ale nicz gemu pſpyeſſno nebylo, Nebo nyzadny geho neſſliſſal, nebo daleko od lidy byeſſe. Stalo ſe geſt, ze ten den geden) [304] chudy. gmenem gido, do leſa ſſel ſ oſlem, chtie drwa braty. Marſſalek chod geho vſlyſſal y zwolal: O naymileyſſi, kdo gſy ty? Pod, pomoz mi z teyto yamy. A ya tobye k zbozy pomohu. Gydo to vſliſſaw rzekl: kdo gſi ty, ze tak welmi wolaſſ? a on rzekl: ya gſem Marſſalek czyeſarzuow, A tak od przihody ſem w yamu vpadl. A weliky had take po mnye vpadl, kterehoz ſe welmi bogim. a ſlyſſ, naymileyſſi, ſkrze wieru bozy a panu memu ſlibugit, zet bohat budeſſ po wſſe czaſy zywota ſweho. Chudy to uſliſſaw, radowal ſe geſt welmi, y dy: Ay, ſtrunu dluhu mam. a tut tobye ſpuſtim, tot ſlibugi; A tu ſe opaſſ a nahuoru tye wytahnu. A tak ſtrunu doluow puſtil. had kdyz vzrzel ſtrunu, k nyey ſkoczyl. ale chudy mnyel, by tahl marſſalka, a hada wytahl z yamy. vczinyw to, had ſe gemu poklonil, nebo ſe przed nym potoczyw prycz odſſel. Potom marſſalek wolaſſe: O naymileyſſi. gyz hada zproſſczen gſem, ſtrunu opyet puſt doluow. Vzrzew to marſſalek Opaſal ſe. A gido geho nahuoru wytahl. Potom tu dwu wytrzenu Marſſalek ynhed na kuon wſedl a zaſe do ſyenye gel, a wiecz vczinyenu za [305] tagil, a zadnev nerzekl. Kdyz bylo rano, Gido wſtal a k ſyeny ſſel a na wrata potlukl. Tehdy wratny prziſſel a na wrata potlukl, a otazal geho,

---

[1]) (za tím ps.) pokole (přetrž.).

CVII. [1]) (za tím ps.) Acz (přetrž.). [2]) (za tím ps.) l (přetrž.). [3]) z (nadeps.). [4]) (Dole na kraji z označení složky jen hořejší zbytek) D (jest viděti).

czo by chtiel A on dy: Pro buoh, rczy marſſalkowi, zet geſt ten chudy, kteryz wczyerayſſi U
den ſ nym mluwil, a ge⁹ miloſti czakam. Tehdy wratny pokornye marſſalkowi powiedyel,
zwieſtuge gemu o ge⁹ przisſczy. A on otpowie: Gdy a rzekny [5]) gemu ote mne, at brzo
pricz gde, nyzadneᵒ ſem w leſy newidiel. Wratny gemu wſſeczka ſlowa Marſſalkowa po-
wiedyel. Gydo to vſlyſſaw zamutil ſe welmi a otſſel. Żena geho tyeſſila a rzkuci: Pokoren
bud, ſnad geſt pan byl potrzeben, Ale den zaytrzieyſſi opyet pokuſiti maſſ. Gido rano wſtal
a k ſyeny ſſel, na wratneho tlukl, aby potrzeby ſwe yako prwe zgednal. Wratny zagiſte
miloſti hnut gſa, k marſſalkowi przisſtupil, y dye geᵛ: Pane mily, chudy ten v wrat ſtogi
wolage, kteryz wczera zde byl, aby ſ nym mluwil. A on dy: gdy a rzcy [6]) gemu, at gde
precz, A prziede-lit po trzeti, ze geho tak ztepu, ze gedwa chodity bude moci. Wratny to
vſliſſaw w[306]ſſeczko gidowi powiediel, A on zagiſte ſmuten domuow ſſel. Zena geho,
kterakz mohla, poſilowaſſe y dye: Naymileyſſi! geſſcze geho po trzety pokuſiti maſſ, tak
ſnad buoh duch gemu lepſſi da. libilo ſe Gidowi. Rano opyet wſtal a yako drzewe wratneᵒ
profil, aby potrzeby geho Marſſalkowi doneſl. A on dy: mily, kteraka ſlowa mnye noſiſſ?
wcera rzekl ſem tobye a powiediel. Bogî ſe, ze acz geᵛ gyz o przisſczy twê dym, ze zle
tobye vczyny, yakoz geſt rzekl. a dye: toliko geſſce gednu geho pokuſſi. Wratny do ſyenye
ſſel a marſſalkowi o przisſczi chudeho zwˈeſtowal. A on hnyewu naplnyen gſa wen wyſſel
a geho zbil, ze gednak mrtwa geho na vlici lezati nechal. zena geho to vſliſſewſſi, przisſla
ſ oſlem a geho domuow wzala, neb nemohl giti. A tak yakzto przeſe dwa myefice nemo-
czen lezal. Tehdy gyz kdyz vzdrawen byeſſe, Do leſa ſ oſlem ſſel yako prwe drew zbye-
rath. ay had, kterehoz z yamy wytahl byeſſe, w ceſtu ſſel geſt, neſa w vſtech kamenek
maly, trogi barwu okraſſleny: S gedney ſtrany byeſſe byely, A ſ druhey czrny, A ſ trzety
czrweny, a przed gidem gey polozil. Gido kamen wzal, newieda geho moci, [307] ſſel
k gednomu mudrci, kteryz moci kameny znal. Otazal geho, aby mocz kamene geho geᵛ
powiediel. a on kdyz kamen vzrzel, rzekl geſt: Tobye dam za kamen ſto zlatych. a on
nechtiel kamene prodati. y dy gemu mudrzecz: ktoz kamen tento ma, trogi wiecz obdrzy
a przebohaty bude, a rozmaha ſe w zbozy y w moci, a wzaczny bude bohu y lidem. Gydo
to vſlyſſaw radowal ſe, a na kratce ſkrze mocz kamene zemye wladarzſtwi dobude a ry-
tyrzem byl, a bohatſſieho nebylo w kralowſtwi. Czyeſarz kdyz geſt tomu ſrozumyel, ze tak
ſkrze mocz gednoho kamene obohatiel, Poſlal po nyeho, aby k nymu przigel. A kdyz przigel
geſt, rzekl gemu czyeſarz: Naymileyſſi! ſlyſſal ſem, ze kamen drahy maſſ. Proſym tebe, aby
mi gey prodal. A on dy: boze neday, bych ya to vczinil, nebo ſkrze ten bohat gſem.
A on: zwol ze dwu gednu: Nebo mi pday kamen, nebo tye z tyeſarzſtwie wyzenu. Gydo
to vſliſſaw rzekl: Pane, kdyz tak geſt, kamen wam prodam. Ale gednot wam powim: Ne-
daſſ-li mi toho, zacz kamen ſtogi, kamen ſe ke mnye wrati. [308] kteryz rzekl: kdyz tak
geſt, Trzidceti tobye tyſiczuow zlatych dam Gydo penyeze wzal A tyeſarzowi kamen dal
Geden den taynye rzekl tyeſarz gidowi: Mily, kdes kamen tento wzal? a on dye: kde geſt
kamen, kteryz ſem wam pdal? rzekl czyeſarz: ten ſem polozil pilnye ſchowaw podle meho
pokladu draheho, dobrze zawrzeneho w mey ſkrzyſſe. ktery rzekl: Nenyt tak. ay, yat ſem
wam rzekl, ze ſe ke mnye wrati, kdyz bich zaplaceny geho newzal, a tak ke mnye ſe
wratil, a gey ſem dnes w truhle ſwey nalezl. Ay, wam gey dawam, nicz wiecze nezadage;
A tak kamen v was oſtane, gynak nicz. A poczal czyeſarzowi prawiti wſſeczko, kterak ſe
ſtalo, od poczatku az do ſkonczeny, kterak marſſalek do yamy vpadl ſ hadem. A kterak
geho welmi bity kazal, Ale od hada kamen za mzdu wzal. Czyeſarz kdyz to vſliſſal, za-
mutyla ſe w nyem wſſiczka ſtrzewa geho pty marſſalkowi; Y dy: Ay, ſlyſſiſſ-li, czo gido
o tobye Prawi? A on prziti nemohl. y dye czyeſarz: O neſſlechetny, dobrze naſledugeſſ
gmeno twe newdyeczny. Ay, kterak welika wdyecznoſt, kteryz tie z byedy ſmrti [309] zproſtil,
A ty geho gednak az do ſmrti bil. hubencze! Ay, zwierze nerozumne, toᵗᵒ had, gemu od-
platu nawratil, A ty gſa rozumny, geᵛ pti dobreᵛ zle nawratil ſy. A ptoz wſſeczko twe
dobre, nabytky y nenabytky, a vrzad twoy dam gidowi, a geho marſſalkê myeſto tebe
vczynym, A tye kazy dnes na ſſibenici obyeſiti. A tak ſe ſtalo, ze wſſiczkny, vrozeny y ne-

[5]) e (nadeps.; za tím ps.) ged (přetrž.). [6]) (ps.) rzkczy, k (přetrž.).

U vrozeny, czyeſarzuow vſliſſewſſe ſud gim ſe welmi libil. Gido welmi mudrze czyeſarzſtwi zprawowal, A ote wſſech milowan byl, a zywot ſwoy w pokogi ſkonal. etc.

Naymileyſſi! Tento czyeſarz geſt boh, kteryz wſſechno widy. ale chudy tento newdieczny geſt czlowiek z zemye ſtworzeny, nicz od ſebe nema. Job: Nah wyſſel gſem. Ale buoh tohoto chude° zwolil, A geho pana roge y ſwieta vſtawil, aby wſſiczko geho poſluchalo. Dauid: wſſeczko podlozil ſy pod nohy geho Les znamenawa tento ſwiet, kteryz geſt pln yam, to¹ⁿ pſot a byedy. Ale czlowiek powyſſowal ſe, A ꝑtoz w duol vpadl, kdyz ꝑty przikazany lidſkemu vczinil, ze yablka okuſil, a dobrze muoz rzeczen byti ne[310] wdieczny. had take w Jamu vpadl, a znamenawa mudreho zpowiedlnika pro dwogi wiecz; nebo had neſe na yaziku drahu maſt ꝑti gedu. Takez zpowiedlnik w uſtech neſe ſlowa bozy, hrziſſneho czlowieka navczy a k dobremu ſtawu dowody. W oczaſy neſe ged, takez zpowiedlnik ged pokany konecznye ma dati hrziſſnemu, neb pokany nyekterym lidem zda ſe[7]) ged, kterak tyela vtrpeny zdrzy, ale duſſi yaſnu czyny. Ale gido, to¹° xpûs, witrhl marſſalka zdola. Ale hubeny[8]) czlowiek neſtatecznye wdyeczen bywa panu naſſemu ihû xpôwi, A to kdyz zakon bozy zruſſi. Gido byeſſe byt, takez xpûs bit byl, kdyz czlowiek ſmrtedlnye ſhrzeſſi, nebo tehdy opyet xp@ krzizuge. Had dal kamen trogi barwu okraſſleny, To¹° dobry kazatel nebo zpowiedlnik czny ſkrze dobre navczeny ſwateho piſma, dawa kamen, to¹° xpâ, czlowieku. Nebo yakzto kamen trogi barwu myegieſſe, Takez xpûs nayprw byl bily, to¹° pyekny. Dauid: przekraſney twarzy nad ſyny lidſke; Opiet czrny ſkrze vmuczeny, yakzto ſe piſſe: widyeli ſſme geho nemagicé twarnoſti any pyeknoſti. Opyet [311] xpûs byl czrweny, a to ꝑ krwe ꝑlity. A ꝑtoz ktoz kolwiek ten kamen w ſwem ſrdci cziſtem noſiti bude, bude wzaczny przed bohem y przed angely, a ſlawu a cztnoſti korunowan bude, a wieczny zywot myeti bude. Ale tohoto kamene, to¹° xpâ, nemuoz zadny ꝑdati ſam od ſebe, dokowadz przebywa w dobrem zywotie. A ꝑtoz, ktoz bude chtieti Giduow zywot naſledowati, neſkonane dobre nalezne Ale newdieczny a neſſlechetny na ſſibenici i w pekle obyeſſen bude etc.

CVIII.

Domicianus kralowal mudry welmi, we wſſem ſprawedliwy, zadnemu neodpuſſczege, gedno podle ceſty ſprawedlywe ſſel. Stalo ſe geſt, kdyz v ſtolu ſedyel, przijſſel geden k branye a potlukl. Wratny przijſſed otazal, kdo by byl. rzekl ten: kupecz gſem, a nyektere mam ꝑdaty ku potrzeby czyeſarzowu. Wratny to vſlyſſaw, geho puſtil. Rzekl gemu czyeſarz: Mily, czo maſſ ꝑdati k uzitku memu? a on dye: Pane, trzi mudroſti. A kterak mi kazdu mudroſt daſſ? kteryz dye: kaz[312]du za trzi ſta zlatích. kteryz dye: A nebudu-li mi mudroſti ꝑſpyeſſny, penyeze ztratím. dye kupecz: Pane, w waſſem kralowſtwi wzdyczky przebywam; acz mudroſti me wam ſe nehody, wratte mi mudroſti me, A ya wam wratim penyeze. dye tyeſarz: dobrze ꝑwiſſ. Powiez mi, kterak mudroſti, ktere ꝑdati chceſſ? A on dye: prwny mudroſt geſt, ze czoz czynyſſ, mudrze czyn a hled ſkonczeny. Druha mudroſt geſt tato: nikdy ſ ceſty neſchod ſ prawe ꝑ ſtezku kteru, acz ty milugeſſ zywot twoy. Trzeti mudroſt geſt tato: Nykdy w noci hoſpody neprzigymay w domye, ktez geſt pan domu ſtary a żena mlada. tyto trzi myey na pamyeti, a dobrze ſe tobye ſtane. Czyeſarz dal ge[v] za kazdu mudroſt trzi ſta zlatich, a prwny mudroſt: czoz czynyſſ, mudrze czyn a hled ſkonczeny, kazal pſati w ſwê pokogi po wſſech myeſtech latyene, czeſki, na ruſſe y na ſuknich, na vbruſych y na wſſem na ſwem ruſſe. Potom ꝑ geho ſprawedlnoſt mnozy ſu o tyeſarzi ſmluwali, aby geho zahubili taynye. Tehdy ſ gednym holiczem vmluvili ſu na penyezich, ze kdyz by gemu bradu holil, aby [313] gemu hrdlo ſrzezal. Wzal penyeze a ſlibil. Stalo ſe, kdyz holiti chtiel, Przijſſel holicz, vmyl bradu a poczal holiti; Vzrzel na vbruſczy pſano: czoz kolwiek cziniſſ, mudrze czin a hled ſkonczeny; a byl litterat. myſlil: zabym-li gey, konecz muoy vkrutny bude, nebo ſmrti ohawnu potupen budu. A ꝑtoz dobre geſt, abich

[7]) (za tím ps.) zd (přetrž.). [8]) (ps.) hubyny, (z) y (oprav.) e.

tohoto konce hledyel a ote zleho vczinku przeſtal. A tak ſtal geſt lek ſe, ze gemu brzitwa U
z ruku vpadla. Czyeſarz dye: Mily, czot geſt tobie? a on odpowie: O pane, ſmilug ſe nade
mnu! A gemu wſſeczky poczatky poczal prawiti. A rzekl Czyeſarz: Bud wieren potom,
tot tobie odpuſſczym. a zpomanul: Prwny mudroſt zywot moy ſpaſila. A mnohe zradce na
ſſibenici zwieſyl. Opyet gyny tieſarzowi neprzietele gemu zawidyeli ſu, kterak by geho za- 5
hubili. A wſpolek rzekli ſu: Tohoto dne pogede do toho myeſta; ſchowaymyz ſe w leſy,
przeſ kteryz on pogede ſtezku, a geho tu yakzto taynye zabigemy. Czyeſarz ten den przi-
prawil ſe. A kdyz geſt gel obecznu a ſſiroku ceſtu, rzekli ſu nyekterzi ſluzebnici geho,
geducz ſ nym: Pane, dobret geſt ſtezku geti, nebo blize geſt a cziſtſſi ceſta. Czyeſarz ſam
w ſobie my[314]ſlil: Druha mudroſt geſt, ze ceſty p̄wey pro ſtezku nenecham, Ale ceſtu 10
ſſiroku pogedu. wy p̄to, kterzi chcete, ſtezku gedte a wſſeczko przi̇prawte, a yāt brzo po-
gedu. ty, kterzyz ſu ſtezku geli, od tiech, geſto czyeſarzowi hrozili, gſu zbiti, nebo mnyeli
ſu, by czyeſarz mezy nymi byl. Czyeſarz kdyz to vſliſſal, myſlil a rzekl: ay, tot druha
mudroſt zywot muoy ſpaſila. Ty giſty widyewſle ſe zklamany, ſmluwili ſu ſe, kterak by geg
zabili. y rzekl geden: Tento den bude noczowati w gedney hoſpodie, w ktereyz wſſichny 15
moczny noczugi. Vmluwmy ſ hoſpodarzem, at ſ zenu za penyeze lehne. A kdyz czyeſarz
ſpati bude, aby geho zabili a rytyrze, kterziz ſ nym w komorze ſpati budu. Tehdy kdyz
czyeſarz do myeſta przigel a w hoſpodye tey ſe ſtawil, neprzietele geho ſmluwili ſu ſ hoſpo-
darzem y ſ zenu geho, kdyz by czyeſarz ſpal, aby geho zabili; a ſſibili ſu gim weliky
penyez dati. Tehdy czyeſarz kazal k ſobie zawolati hoſpodarze toho domu. kdyz geſt byl 20
hoſpodarz toho domu vkazan czyeſarzowi, zdal ſe gemu welmi ſtary. Rzekl gemu czyeſarz:
a zdali maſſ zenu? A on dy: y [315] toty, pane! kteryz rzekl: vkaz mi gi! kdyz geſt
gi opatrzil, zdala ſe gemu mlada, magicz let [1]) ſedmnaſte. czyeſarz po weczerzi zawolal
ſluzebnika ſweho a rzekl gemu: Brzo ginde przi̇p̄w mi poſteli taynye, nebo zde nykakez
nelehnu. A tak czyeſarz do gyney hoſpody taynye ſel a tu ſpal, a [2]) ſedm rityerzuow w ko- 25
morze lezalo geſt; a hoſpodarz any zena newiedieli ſu, by czyeſarz wyſſel, A geho ſu mnyeli,
by ſ rityrzi w komorze ſpal. O puol noci ſu weſſli a ſedm rityerzuow geden po druhem
zabili ſu. kdyz geſt bylo rano, czyeſarz po rytyerze poſlal A do tey [3]) hoſpody przi̇ſſel, kdez
ſu rityerzi ſpali. Starzecz rzekl. Pane, dawno geſt, yakz ſu rityrzi wſtali, a k wam ſu geli.
a kdyz geſt czyeſarze widyel, dywil ſe geſt, nebo mnyel geho zabita. Czyeſarz ſe toliko 30
o rityerzich tazal, a kdyz geſt ge zbity nalezl, zamutil ſe welmi a ſam w ſobye myſlil
a rzka: Gyz trzeti mudroſt ſpaſila zywot muoy. Dobra hodina byla, kteruz penyez muoy
dal ſem za tyto mudroſti. a ynhed ſtarce toho y ſ zenu y ſe wſſi czeledy kazal na ſſibenici
obyeſity. [316] czyeſarz dluho zyw bil, a tyto trzi mudroſti s ſebu chowal, a w dobrê zywot
ſwoy ſkonal geſt etc. 35

Naymileyſſi! Tento czyeſarz muoz nazwan byti kazdy czlowiek, kteriz ma czyeſarzſtwi
ſrdce ſweho zprawowati y duſſe ſwey. Wratny w branye geſt dobrowolna wuole, a p̄toz any
dobre any zle muoz wnyti bez dobrowolney wole. kupecz, ktery przi̇ſſel k wratuom, geſt
pan naſſ ihûs xpûs, wedle oney rzeczy: Ay, yat ſtogim v wrat ſrdce tweho a tluku. kteryz
przi̇ſſel, chtie trzy mudroſti p̄dati za trzi ſta zlatich, to^to^ za duſſi twu. Nebo zlattit gſu 40
cztnoſti duſſe twey. Prwny mudroſt geſt: czoz kolwiek czynyſſ, mudrze czyn a hled ſkon-
czeny, to^to^ czoz kolwiek dobreho czynyſſ, to prwe a zwlaſſcze ma byti p̄ buoh a ke tczty
geho; a we wſſem ſkutku twem znamenay konecz podle oney rzeczy: Rozpomynay ſe na
buduci twe, a na wieky neſhrzeſſiſſ. Druha mudroſt geſt: Nerod ceſty obeczney opuſtiti.
Czeſta obeczna geſt deſatero bozy przikazany, kterez maſſ wzdiczky chowati az do ſkon- 45
czeny, a nykdy po ſtezce zleho zywota nechodity, ya[317]kozto czyny kaczyerzi; nebo tu
ſkrywagi ſe lotrzi, to^to^ mnohe nebezpecznoſti, kterez ſu p̄dy duſſi ſpaſenye. Trzeti mudroſt
g̃t: Nemaſſ odpoczywati w domu ſtareho. a ſtarzecz geſt tento ſwiet, kteryz ma mladu zenu,
to^to^ marnoſt. Nebo budeſſ-li w ſwietie odpoczywati, maſſ ſe baty ſmrti, Nebo nyzadny ne-

---

CVIII. [1]) (za tím ps.) ſedmſt (přetrž.). [2]) (za tím ps.) czty (přetrž.). [3]) (za tím ps.) rity (přetrž.).

U muoz bohu a ſwietu ſlvzyti. Neprzitele, kterziz ꝑti krali, toᵗᵒ ꝑti xpû ſmluwagi ſe ſu dyabli. kterzyz wzdiczky myſſle czlowieka zabiti, a nemohu, y taynye naymu holicze brady, toᵗᵒ tielo. nebo yakozto holicz holi wlaſy, takez tielo twe odgyma od tebe wſſiczkny cztnoſti, kterez na krztu wzal. Ale kdyz by myſlil o ſkonczeny, toᵗᵒ o ſmrti, nebo newymy, kdy nebo ktorak, nebo kteru ſmrti mamy ſnyti. a kdyz by tak czlowiek myſlil, odeſſli by od nyeho wſſichny zli ſkutkowe. A ꝑtoz vczmy ſe tychto trzi mudroſti chowati: Prwe, abichom abichô we wſſech ſwich ſkutczych konec wzali, Druhe abichom po czeſtye zgewnye chodily Deſatera bozyeho przikazany, Trzeti mudroſt, abichom w ſwietie, toᵗᵒ abichô geho marnoſti powolili. a vczynymy-li tak, zywot naſſ w dobrem konczy dokonamy etc. [318]

CX.

TOlomeus w rzymy kralowal bohaty welmi, w kteremzto kralowſtwi byl geden rityerz nabozny a welmi miloſrdny, kteryz myegiſſe pyeknu zenu, ale czyzolozyſſe a nechtieſſe oſtati. Rityrz to vznamenaw zamutil ſe welmi, Zamyſlil: do zemie ſwatey chci giti, aby zena ma zywot ſwoy w lepſſy ꝑmyenyla. y rzekl k nye: Naymileyſſi! do zemye ſwatey gety mynym; ſama ſe opatruy, a ſſlechetnoſt twu tobye ſamey poruczym. a kdyz geſt na put ſſel, Pany gineho dobrze vmyeleho milowala a ſ nym czyzolozila. a rzekla ona k nyemu: kdyz by gednu wiecz mohl vczinity, mye by za zenu myel ſe wſſim zbozim mym. a on geſt rzekl: mila, czoz to geſt, geſtot bich myel vcziniti? kteraz rzekla: muz muoy do ſwatey zemye ſſel, kteryz mne newelmi miluge. kdyz by geho ſkrze nyekteru mudroſt zabyti mohl w zemy giney, a tye bich za muze myela. A on rzekl: ya to dobrze vczínim, tehdy ma zena budeſl. kteraz rzekla: To vplnye ſlibugi tobie. On nyekteraky obraz drzewe rzeczenym gmenem rityrzowym vczinil, a yakozto ſtyenu przed oczyma ſwyma [319] vſtawil, a za trzi dny chitroſti czaruow obraz [1]) zaklel, kterakzto tielo rityerzowo wſſeczko zle drzalo. Tehdy ritierz nyekteraku vliczy ſſel. potkal gey miſtr v̊gilius, kteriz nan pilnye patrzil a rzekl k nyemu: Mily, tagemſtwi mam tobye powiedieti. a on rzekl Miſtrze, powiez, czoz ſe tobie libi. a on dy: dnes ſyn ſmrti gſy, gedno ſpomocz ode mne budeſſ myeti. zena twa geſt kurwa, a o ſmrti twey ſ czyzoloznikem geſt zpoſobila. Ritirz to vſliſſaw, ze o zenye geho ꝑwdu powiediel, ynhed ſe geho przidrzal a rzekl: O mily miſtrze, ſpas zywot muoy, a mzdu tobie vrczenu dam. kteryz dy: ay, rad tye vzdrawim. Miſtr laznu z wody horkey geᵛ przi ꝑwiti kazal v welikey kady. kdyz to vczinil, kazal ſe gemu z rucha ſwleci a w laznu wnyti, a gemu zrczadlo w ruce polozene dal, a rzekl geᵛ: Patrz pilnye w zrczadlo, a vzrziſſ dywne. Rityerz kdyz w zrcadlo hledyel, Miſtr v̊gilius w czarzich czetl a rzekl k rityrzi: Mily, co widiſſ? powiez mi. a on: Nyekterakeho muze widim w domu mem, kteriz polozil obraz z woſku na ſtyenye ke mnye podobny a on dy: czoz pak czynye? a on dy: giz wzal luczilſcze, a wklada ſtrzelu oſtru, a chce na obraz ſtrzeliti. Tehdy v̊gilius: Acz ty milugeſſ zywot twoy, kdyz vzrziſſ ſtrzelu letycze k uobrazu, wſſecz [320] ko tyelo twe pod odu ſchoway, dokowadz tobye nepowim. Rityerz zagiſte, kdyz vzrzel geho luczilſce tahnuce, wſſeczko tielo ſwe ſchowal pod wodu. vcziniw to rzekl gemu miſtr: zdwihny hlawu ſwu a wzezrzi w zrczadlo. kdyz to vczinil, rzekl k nyemu miſtr: czo gyz w zrczadle widiſſ? a on dy: obrazu nezaſtrzelil, ale ſtrzela w ſtranu ſſla, a ꝑtoz toho welmi zele. Rzekl geᵛ miſtr: wezrzi w zrczadlo, czo by gyz czinil. A on dy: gyz blize k uobrazu gde, a ſtrzelu na luczilſcze naklada k uderzeny obrazu. y dy miſtr: vczin, yako ſy prwe vczinil Ritirz zagiſte, kdyz geº vzrzel luczilſcze tahnuti, wſſeczko tielo ſwe potopil. Vcziniv to, y rzekl gemu miſtr: hled, czo nyny [2]) widiſſ. kdyz wezrzel, rzekl miſtrowi: dywnym obyczegem zele, ze obraza nevhodil, a zenye rzekl: kdyz potrzety w obraz nevhodym, ſyn ſmrti gſem. A gyz gde welmi blizko k uobrazu, tak ze mi ſe zda, by ſe nemohl [3]) zklamati. Miſtr dy: vczin, yako drzewe, Dokowadz tobye nedim. kdyz rityrz w zrczadlo wezrzel, a kdyz geº widyel luczilſce tahnuti, ſkril ſe yako drzyewe. y dye miſtr gemu: Wſtan a wzerzy

CX. [1]) (ps.) obrazl, l (přetrž.). [2]) (za tím ps.) czyniſſ (přetrž.). [3]) (za tím ps.) ſchowati (obtečkov.).

w zrczadlo. A widyel, ze czyzoloznik w obraz nevhodil, a nawratila ſe ſtrzela, a geho mezi U
plice a zaludek vderzila, a vmrzel geſt. a zena ma pod lozem mym duol gev vczinila [321] a geho tu ſchowala. Tehdy dy miſtr: Wſtan brzo, a oblecz ſe w rucho twe, a pros za mye boha, a gyney odplati od tebe nechci, A potom warug ſe zley zeny. a on bohu dyeky dawal a do wlaſti ſe nawratil. Tehdy kdyz domuow prziſſel, zena geho ochotnye prziwitala gey. A on to wſſeczko po nyekoliko dnech obnowil. Potom po otcze y po gyne przately poſlal, a mezy wſſemy dy: Naymileyſſi! tatot geſt prziczyna, procz ſem po was poſlal. Ay, zena ma ſmilſtwi czaſtokrat vczinila geſt, a geſſcze huorze, ze ſmrti mey hledala geſt. Tehdy ona pod prziſahu prziſahla geſt. Ritierz autem wſſeczek [4]) vczinek ſmilſtwa p̄wyll gym a rzekl: Newierzite-li my, Podte a wyzte myeſto, kdez geſt ten pochowan. a ony ſu do komorí weſſli, a pod lozem zeny pochowaneho naſſli. ynhed ſudce zawolal odſuzenye, aby ona vpalena byla. A tak ſe ſtalo, a wſſeczky koſti gegi ohnyem ſu na prach ſpaleny, A prach zlorzeczeny w powiedrzi geſt wpuſſczen. a rityrz poczeſtnu pannu za zenu poyal, a w dobrey powieſti zywot ſwoy ſkonal geſt. etc. Miſtice, to^to duchownye.

Naymileyſſi! czyeſarz tento geſt pan naſſ ihûs xpûs. Rityerz zagiſte geſt kazdy czlowiek, zena geſt tielo twe wlaſtny, kterez tolikrat hrzeſſi, [322] kolikrat ſmrtedlny hrzich vczyny. Czlowiek to wida ma giti do ſwatey zemye, to^to do nebye ſkrze ſkutky dobre. A na ceſtye potka geho miſtr v̇gilius, to^to ſſlechetny zpowiedlnyk, kteryz hrziſſne ma naucziti. Ale czizoloznik, to^to dyabel, pozdwihuge obrazu, to^to duſſe, ſkrze ſwietſku pychu, berze luczisſczy, to^to ſwiet. Strzela oſtra geſt lakomſtwie, pycha, ſkrze kteruz ſtrzelu mnozy zbiti bywagi, yakoz vkazano geſt na luciperowi, kdyz ſtrzela ſe geſt k nyemu obratila a ge^ zabila. obraz duſſe muoz dobrze byti z woſku. nebo yakozto woſk roſpuſſczi ſe od horkoſti ohnye, tak hrziſſny ot obliczege bozieho ſkrze hrziech. A p̄toz czoz geſt vczynyeno, aby nas dyabel nezaſtrzelil? zagiſte wendem do laznye; tato lazen geſt zpowied p̄wa, ſkrze kteruz mame oczisſczeny byti ode wſſeho hrzichu, ale dluzny gſmy podlozene zrczadlo drzeczy, to^to ſwate piſmo w ruce, to^to rady ſlowo bozy ſliſſeti Slowa vſtawena, a tak ſtrzel dyablowych vgdem. Tehdy kdyz luczisſcze dyablowo nebo ſwiet p̄ti duſſi twey ſhybano bude, tehdy ſtrzela pichy, nebo lakomſtwi, nebo ſmilſtwi; tehdy wlozyz tielo ſwe wſſeczko, to^to wſſiczko, czozs vczinyl, w lazny zpowiedy, wſſiczko zhyne a nykdy obrazu nevrazy, to^to duſſe twey. [323] A kdyz budeſſ tak myt, to^to oczyſczen,[5]) czyzoloznyk, to^to dyabel, zahuben bude. a oblecz ſe w rucho, to^to w dobre cztnoſti, kterez gſy na krztu przigal, a gdy do domu ſrdce tweho, A wytahny tielo czyzoloznika pokopaneho, to^to zle zadoſti. Potom zenu ſwu, to^to tielo ſwe, ſpal ohnyem pokany, aby koſti, totyzto hrziſſi, zaſtaraly a zpopeleli, to^to zahynuli. A tak ſkrze wietr nahly, to^to ſkrze ſrdcze horkoſti wyzen. Potom poymi pânu, to^to tielo od hrzichuow vczisſczene, z kterez podlu, to^to nowey cztnoſti dobudeſſ. A tak muozeſſ wieczny zywot obdrzeti etc.

CXI.

Byeſſe geden rytierz, libezny gmenem, doſti porzadny, kteryz zenu pyeknu myegiſſe A dwa ſyny. Przihodilo ſe gednu, ze na low gel, vzrzew zdaleka gelena welikeho, A vzrzel mezy rohy krziz zlatty. A gelen obratyw ſe k nyemu a rzekl: Czo mi chceſſ ſe ptiwity? yat ſem xpûs, na krzyzi p̄ tye vkrzyzowany. Tento to vſliſſaw ynhed ſ konye ſedl, A na zemy kolenma klekl a miloſti p̄ſil. Rzekl gelen: Wyberz ſobye ze dwu: Neb mnoho [324] w mladoſti, neb w ſtaroſti moſiſſ trpiety p̄tywenſtwie p̄ gmeno me. kterez dy: Pane, w mladoſti bud wuole twa. to rzek gelen zhynul. lybezny domuow gel, a ynhed ſwu zenu ſe dwiema ſynoma ſkrze mnohe dobre navczeny krzeſt geſt przigal, a Euſtachius nazwan. Wſſeczko opuſtiw zebrat ſu ſſli, a dyeti ſ ſebu neſli. a k nyekterakey wodye k przywozu prziſſli. A kdyz ge przewezl Przywoznich, od nich zaplaty chtiel. A on zagiſte, czym by

[4]) (druhé) e (nadeps.). [5]) (ps.) obczyſczen, b (přetrž.).

U zaplatil, nemiel.[1]) przywoznik rzekl: Zagiſte prawim tobye. ze mi zaplatiſſ a on poczal geho proſyti, aby mu pro buoh odpuſtil. Ale przywoznik gemu odpuſtiti nechtiel. Tehdy rzekl Euſtachius: Ay, dwe dyetek mych, z tiechto gedno wezmi. Przywoznik rzekl: zadneho nechce, ale zeny mi zde nechay, kteraz doſti pyekna geſt. Euſtachius nerad tu zeny nechal, a dyety s ſebu wzal, gedno pod pazy a druhe na pleci, A tak ſmuten odſſel. A opyet k welikey wodye prziſſel, przeſ kteruz miel gity, a p hlubokoſt wody gednoho dyetiete na zemy nechal, dokowadz by druheho nedoneſl. kdyz ſe geſt nawratyl, aby druhe wzal, A kdyz [325] geſt byl proſtrzed wody, lew prziſſed to dytye wzal drzewe. nezli k nyev prziſſel. Ale on welmi ſmuten gſa, k druhemu dyetieti ſſel. Ale drzewe nez k nyemu prziſſel, nedwied ge wzal A do leſa byezal. Rityrz welmi plakal a rzekl: Byeda mnye, w neſſczaſtny den, w kteryz ſem ſe narodyl; Zenu ſwu a dwa mladence ztratil ſem. Wſtal placze a ſmuten gſa, A ſſel ceſtu trzi dny, az do nyekterakeho kralowſtwie prziſſel, z kterehozto kralowſtwi kral pti druhemu krali vſtawicznu walku wedl. Vzrzew kral Euſtachiaſſe ſtatecznehо, ſ nym mluwil, aby ſ nym oſtal. A on boge ſtrogieſſe, A ke wſſemu geſt hotow byl tak welmi, ze ſtatecznoſt geho wſudy ſe rozmahala. kral vzrzew geho ſtatecznoſt, geho miſtrem nebo haytmanê vczinil nade wſſim zaſtupem, kteryz we wſſech wieczech doſti ſe opatrnye miel. Przihodilo ſe gednu, ze do gednoho myeſta ſ ſwym zaſtupem przygel, w kteremz odpoczynuti vczinil. Ay, nyekteraka zena z kragin Dalekich w temz mieſtie w gednom domu odpoczywaſſe, a po nyeg dwa mladenci [326] prziſſla, w temz domu hoſpodu byla, a nyzadny geden druheho neznal. kdyz ſu ſpolu v weſely ſedyeli, tato dwa mladenci mezy ſebu o mnohych wieczech mluwila, tak ze geden druheho tazal, odkud by byl. A on odpowiedyel: z zemye dalekey gſem, yakoz mi ſe zda. maly ſem byl, kdyz ſem w zemy wſſel. A wſſak gedno pomnym, ze otecz muoy byl geſt rytyrzem, kteryz lidy nagel, na kterez on y maty ma byli ſmy y ſ bratrem. alle tak chudy bieſſe, ze materz mu od przywozu zp̄wczy lody dal w zakladye, neb gineho nemyel, czym by zaplatil. Potom otecz muoy mnye a bratra meho s ſebu wzal. a kdyz k gedney wodye prziſſel, mne na ceſtye nechal, aby bratra meho mladſſiho przeneſl. A kdyz ge geſt na zemy poſadil a nawratil ſe, aby mye take przeſ wodu przeneſl, drzewe nezli ke mnye prziſſel, lew mye geſt polapil a do leſa byezal. Paſtyrzi to vzrzewſſe ſe pſy nas honyli, a mnye ſu z uſt lwowich zproſtili. A w tom myeſtie od toho czaſu chowan gſem. wiecet tobie prawity nevmym o ſwem rodu. Zena byla [327] geſt prziſſla, a tu geſt hoſpodu byla, a byla geſt maty gich, zena Euſtachiaſſowa tak rzeczeneho; kteraz kdyz geſt vſlyſſala tu rzecz, ſ weliku ſnaznoſti tagila, Dokowadz by druheho mladence nevſlyſſala mluwity. Potom poczal geſt druhy mladenecz mluwiti towarziſſi ſwev: Mily, takſ my powiedyel o przatelech ſwych, A czo ge ſe ſtalo otczy memu a materzy mey, a o bratru mem gedynem. kdyz geſt otecz muoy mye przeſ wodu przeneſl a k bratru memu ſe geſt nawratil, gehot geſt lew wzal. a kdyz ſe geſt ke mnye nawratil, nedwied mye geſt wzal, A paſtyrzi za mnu ſu ſe pſi biezali a mye z vſt geo zproſtili. A w tey vlici neb w tom myeſtie a w tom domu wzchowan gſem. Czo ſe geſt ſtalo o otczy a o materzy mey, owſſem newim. Mati, kdyz geſt to vſliſſala, zawolala gich a rzekla: Naymileyſſi! yat ſem ta zena, we mzdie plawczy oſtawena,[2]) A wy gſte ſynowe mogi! ynhed padla geſt k hrdlom gich, A przitulila ge a rzekla: O ſynowe mily! Ay, ſmutnu mye zenu buoh nawſſczywil, ze was widim; kdyz by buoh byl tak[3]) mi [328] loſtywy, abychom otce naſſeho mohli naleznuti. Podte a naſledugte mye, zdalit buoh vcziny ſ namy miloſt ſwu. Welmi rano wſtali ſu, A matku ſwu po myeſtie naſledowali ſu. ay, Euſtachius, knyeze rityerſke, ſ welikym zaſtupem potka ge. A ona gdyz geſt geho vzrzela, na czelo geho zezrzela. Vzrzela geho znameny, to, kterez drzewe wzdiczky noſyl, rzekla ſama k ſobye: Wierzim, ze tento geſt pan muoy, Euſtachius tak rzeczeny. ynhed geſt byezala k nyemu a rzekla: O pane, ſlyſſ mye, aczt ſe liby twey ſſlechetnoſti. ktere geſt gmeno twe? A on rzekl: Euſtachius tak rzeczene. k tey rzeczy radoſti na zemy padla geſt. Ritirz gy pozdwihl a rzekl: Pany, czo geſt tobye? kteraz odpowiedyela: O pane, ya gſem zena twa, zezrzi na mye. kdyz geſt na ny zezrzel, przede wſſim lidem gi geſt poczelowal a rzekl: O pany mila,

---

CXI. [1]) (ps) nemohl, nemiel ,nadeps.). [2]) (ps.) oſtaweny, (z) y (oprav.) a. [3]) (Z nápisu složky dole na kraji jen zbytek začáteční písmenky červeně znamenané znáti.)

powiez mi, kterak ſy z ruku plawczyeº vſſla? a ona odpowiediela: kdyz gſy ode mne otſſel U
ſe dwiema robenczoma, zdwihlo ſe powietrzi welmi we[2.]like, ze lide y plawczy w nebezpecznoſti byli ſu, A ya ſem ſama vtekla. Od toho dne buoh dal mi hoynoſt w gedle a w pyti[4]) y w odieny. A opyet poczelowal gi a rzka: O pane boze, ty, genz cziniſſ dywne wiece, Bich mohl ſyny ſwe myeti. kteraz geſt rzekla: Powiez mi, pane, czo ge ſe ſtalo ſynom naſſim. A on poczal prawiti, ze nedwied gedno wzal a lew druheho. A ona rzekla: Synowe ſu p̄wi. a vkazala gemu ſyny. Tehdy kral odpuſſczenye a odplatu gim rownu dal, a do krage ſweho gel ſ zenu ſwu y ſ ſyny ſwymy, A zywot ſwoy w pokogi ſkonal etc.

Naymileyſſi! tento rytyrz muoz nazwan bity kazdy czlowiek ſwietſki, kteryz rozkoſſ ma tohoto ſwieta. ale kdyz by zezrzel, mohl by widieti gelena, to geſt boha, mezy rohy, toto mezy dwiema zakonoma, kteryz by obratil ſe a rzekl k nyemu: Nawrat ſe, nawrat ſe, toto duſſe hrziſſna, a yat tie przygmu. A p̄toz vczínte, yakozt geſt vczinil rytyrz: Sed ſ konye pychi, a bud hotow ku pokany! a tehdy przigden ohen duchowny, a wſſeczky hrzichi twe ſpali. ale na ceſtie tohoto zywota muſiſſ [330] gity przeſ morze, toto ſwieta lody. lody tato geſt dobry zywot. Plawecz geſt p̄lat, zena geſt duſſe, ſpogena tielu. Dwa mladence geſt miloſt bozy a bliznyho. Ale czaſto miloſt bozy odyata bywa od ſrdce czlowieczyeho ſkrze lwa, toto ſkrze dyabla, a miloſt bliznyho ſkrze nedwieda, toto ſkrze ſwiet, yakoz widymy, ze nyekterzy wice ſwiet milugi.[5]) ze geſt ſyn ſmrty otczowy, znamena, zdali by wſſiem dyedicztwim wladl. A tak miloſt blyznyho wſſeczka odyata geſt. Potom rityrz, toto krzeſtan, ma boyowati muzſky, aby odplatu wiecznu wzal. A tak ſkrze paſtyrze a kazatele mali dowedeny gſu bozyg miloſti a bliznyho a w gednom myeſtie, toto w czyrkwi ſwatey, obraczugi ſe. Ale kterak zena, toto duſſe, muze poznawa? zagiſte ſkrze znameny na czele, toto aby ſe czlowiek k bohu obratil a za wſſeczky hrzichy miloſti proſil. A tak do kragyny pogedu, toto do zywota wieczneho etc. ſequl.

CXII.

Valerius kralowal moczny welmi w rzymy, kteriz gednu dceru myel, kteruz tak welmi milowal, ze pyet rityerzuow zge[331]dnal, aby gi oſtrziehali. a nad tiemy piety rityrzy ſtrazneho vſtawil, acz by ktery z tiech pyeti rityrzuow pochibil, aby ſkrze ſtrazneº nad nym bylo pomſſczeno. Potom w gedney ſyny gednoho pſa myegieſſe, genz przywazan byl we dne, a w noci odwazan, aby dworu oſtrziehal. Stalo ſe geſt, kdyz tyeſarz do zemye ſwatey chtiel geti, zawolal k ſobie marſſalka a rzekl k nyemu: Do zemye ſwatey chci geti, tobie dceru ſwu poruczym, aby na wſſech wiecech ſſczedrze a wiernye opatrzil, tak aby nyzadneº nemyel nedoſtatku, abich w nawraczeny ſwem zalob na tye neſlyſſal. Take pſa tohoto dobrze oſtrziehay, a czoz kolwiek ze wſſech tiechto vcziniſſ, zrady ſtrazneho rytierzuow bud pilen. a vcziniſſ-li dobrze, w wraczeny mem zaplatu dobru wezmeſſ. rzek to wſſech pozehnal a do zemye ſwatey yel. Marſſalek wſſeczky tyto wieczy za maly czaſſ naplnyl potom ſkuoru potrzeby wſſeczky, kderez gſu byli, k dyewce y ritirzom odyal. Tehdy od ſtrazneº rityrzow czaſto gt treſktan, nic gt netbal. ale pſa gt rozkoſſnye chowal, tak ze oprat ztrhal a byehal [332] ſem y tam, a mnoho zleho vczinil. A p̄toz dyewka p weliky nedoſtatek ot mnohich geſt poznana, kterzyz ſu gy chowali. ale rytyrzi p nedoſtatek mnohe lupeze czinili ſu. Ale pſa bez vwazany dobrze chowal. Stalo ſe geſt, ze rzeczi ſu przſſli, ze kral zaſe gede. Marſſalek to vſliſſaw, welmi ſe lekl. Myſlil a rzka: nemuoz byti, bych nebil obzalowan ku panu memu od dcery a od rityrzuow, a o mnohem gynem przeſtupeny, kterez ſem vczinil. lepe geſt gyne przedſtupiti a ſamemu na ſe zalowati a miloſty proſyty. Swlekl ſam s ſebe wſſeczko rucho ſwe bez ſamey gedyney koſſile a ruſſcze bieleº. W ruku prawu trzi oſidla wzal a czyeſarzowi w ceſtu ſſel. Czieſarz kdyz geº z daleka vzrzel, dywil ſe welmi, procz w takem odyeny p̄ty nyemu wyſſel. Ale kdyz ſe przblyzil, klekl na kolenu,

[4]) (ps.) wpyeti, e (přetrž.). [5]) (za tím ps) nez (přetrž.).

U czyeſarze przywital. Rzekl k nyemu kral: Mily, pczs w takem odyeny pty mnye wyſſel? y dye: Powiez mi, czo geſt to? a on rzekl: Pane, nemohut wam powiedyeti, gedynet prwe zwim waſſ vmyſl. a nade wſſeczko gyne prwe miloſti proſym. nebo po miloſrdenſtwie ſem ſyem prziſſel a pczowal pod tymto podobenſtwim. A [333] czyeſarz dy: procz neſeſſ ty trzi prowazi? kteryz odpowiedyel: Prwny prowaz k uwazany mych ruk a noh, dokowadz krew newynde. Druhy prowaz k tazeny mne k oczaſu konſkemu. dokudz maſo od koze neodſtupi, Trzeti pwaz k obyeſſeny mne tak dluho, dokowadz ptaczſtwo nebeſke neprzileti, a mozku hlawy mey nebude naſityeno. Rzekl czyeſarz: tak pokornye mluwiſſ a tak ſe hubeneho cziniſſ a vkazugeſſ; tobye odpuſſczim, czos kolwiek pty mnye vczinil. A ptoz powiez, bez- pecznye powiez, czo maſſ powiedyeti. Pane, dceru waſſy gedynu, kteruz k oſtrzyehany a k chowany mev mnyeſ poruczil, p nedoſtatek moy chleb od gynich zebrala. Take rityrzō, kterym z waſſeho zbozy myel ſem daty, nedal ſem, tak ze zlodyeyſtwi a kradez czinili ſu, chtiecze potrzebu myeti. Ale pſa dobrze ſem chowal, tak ze vwazek czaſto ztrhal a mnoho zleho vczinil. Czyeſarz kdyz geſt to vſliſſal, hnula ſe w nyem wſſeczka ſtrzewa geho, a rzekl: O neſſlechetny, bych to byl prwe zwiedyel, ſmrty ohawnu tye bych zatratil. ale pto ze ſem tobie odpuſtil, nevmrzeſſ. Ale poſpieſſnye gdy a dceru mu ſ rityrzi ke m[331]nye przywed. Marſſalek brzo ſſel a dceru w dobre rucho oblekl, A gi k tyeſarzowi przywedl, A pokoy ſ rityrzi vczinil, a czoz kolwiek ſſkody gyny ſu myeli ſkrze nyeho, az do nay- menſſieho wſſeczko gim nawratil. Czyeſarz potom dceru marſſalkowi za zenu dal, Ritierze k zbozy a ke czty przyprawil. A tak marſſalek po przeſtupeny zyw bil, a oba zywot dobri dokonala gſta etc. *Auſderweltes tochteleyn.*

NAymileyſſi! czyeſarz tento geſt pan naſſ ihûs xpûs. Ale dcera tak pyekna geſt duſſe k podobenſtwi bozymu ſtworzena, kterehoz buoh za ſtraz dal pyeti rytyrzuō, to^to piety ſmiſluom. Straze tiechto piet ſmyſluow geſt rozum, kteryz ma ge zpwowati. Ale pes geſt tyelo zwlaſſcznye. Marſſalek geſt czlowiek, kteremuz buoh wſſeczko dal k oſtrzyehany, kdyz geſt gel do zemie ſwatey, [1]) to^to do nebeſke^o kralowſtwi. Ale czlowiek czaſto przepuſti dyewce, to^to duſſi, zebrati, to^to z gednoho hrzichu do druhe^o vpadnuti, tak ze wſſech cztnoſti oblupena geſt, kterez geſt na krztu wzala. Rityrzi take, to^to pyet ſmyſluow, p ne- doſtatek ſtrazye y ſſlechetnoſti vczinẏeny ſu [335] lotrowe, totyz wiedieny widuce geſt ſſkodliwe, ſlyſſe neſſlechetne a ſlowa lzywa a nepoczeſtna a vtrhaczna, a tak o gynich. Ale pſa, totyz tielo, o kteremz buoh mene dba, to dobrze krmy, kdezto o ſmrty, to^to w temnoſtech tohoto ſwieta, ode wſſech hrzychuow myeli by zproſtyeny bity, Aby mohli pty hrzichu czaſto ſczekati we dne, to^to pti marnoſti tohoto ſwieta vkrotiti. Ale czaſto ſwazany ſwe, to^to bozy przikazany zruſſi, kolikrats ſmrtedlny hrzich vczyny. Ale nyny takto geſt, kdyz czyeſarz prziſſczi geſt k ſudu. Ale acz mudrzy budemy, mamy vczinity tak, yakzto vczinil marſſalek: ſloz wſſeczko rucho, to^to ſtary zywot, kromye koſſile, to^to wiery, nadyege a laſky, a trzi pwazy s ſebu wezmi a ſ nym ſe potkay. a nevczynymy-li toho, zagiſte naſſi ptywnycy, to^to hrzichowe a dyabel, na nas zaluge z wlaſtnym ſwiedomym. A ptoz potkaymy gey, kterak gſme dluho na tomto ſwietie, ſe trzmy pwazy. Prwny pwaz k nam przywazan geſt ſkruſſeny, kterez ma ſrdce naſſe przywati y pgity, ze krew, totyzto hrzich, ſe wſſech ſtran wynde. A ptoz ſkruſſeny prawe ſ vmyſlem doſty . . .[2])

CXII. [1]) (za tím ps.) do t (přetrž.). [2]) (konec rukop. U).

(Ukázka rukopisu M.)

XXX.

O zienſke zloſti.

Niekteraky rytirz, ſa man niekterake° krale, tiezcze gemu zawinil. poſlal [26 a] K niemu M
Rytirze a Przately ſwe, aby ſe zan przymluwili, aby kral raczil [1]) gemu ſwu mi[t] dati. A tak
ze gemu tiezcze mi[t] vproſyli pod takowutu vmluwu, aby k dworu kralowu pieſs y gyzden
ſpolu, na poly gda a na poly geda bez przytrzi przygel, a k tomu aby s ſebu przywedl
naywiernieyſſiho przytele a kayklerze a naywietſſiho neprzytele ſweho. Vſlyſſaw to velmie
ſe zamuti, y yal ſe myſliti, kterak by to mohl naplniti. Ale yedne noczy, kdyz niekterake°
putnika byl przyal do ſweho domu, Taynie rzekl żeňe ſwe: Wieru, zeno, ze putnik tento
welike penize neſe s ſebu. protoz ya chczy, acz ty radiſs, toho putnika zahubiti, a budem
penize mieti. Tehdy ona rzekla: Dobra gt radda, mňe ſe dobrze libij. Potom, kdyz wſſiczkni
zeſnuly w domu, na uſwitie ten gyſty Rytirz wſtal, a zbudiw toho putnika giti gemu prycz
kazal; a gedno tele [2]) z ſwych telat zabil a w kuſy zraubal a wkladl w pytel, a zbudiw ſwu
zenu, daw gy ten pytel, aby niekde w kutie ſchowala, y rzekl k nij: hlawa s rukama
y s nohama toho putnika wkladl ſem w tento pytel, a wſſeczko tielo geho s droby ſem
w chlewie pochowal. a rzekl to zenie ſwe, Nieczo peniez vkazal, yakoby ge od putnika po-
bral. Ale kdyz den bieſſe przyſſel, aby ſe [26 b] Kraly ſwemu vkazal, Wzaw na prawo pſa
a ſyna ſweho maleho w lono a zenu ſwu na lewo, k tomu piekny konik ſwoy maly, y ial
ſe giti. a kdyz k hradu ſe przyblizowaſſe, prawu nohu na chrzbet piekne° ſwe° konika geda
wlozil, a lewu po zemi ſſel. a tak pieſs y gyzden na hrad y na kralow dwor wſſel. Wzrzew
to kral y ſ tiemi, ktoz ſu przy tom ſtali, welmie ſe diwiſſe. y wecze gemu kral: kdez gt
przytel twoy naywiernieiſſij? Tehdy ten gyſty rytirz wyniew noz vrzezal pſu vcho, gêz
krzyczíſſe prycz bieze. po male chwily ten Rytirz odwolal gey zaſe, an krwawie wratil ſe
zaſe k niemu, a raduge ſe ge[v]. Y wecze rytirz, vkazaw na pſa: Ay, kraly y pane moy! Tot
przytel moy neywier*n*ieyſſij, [3]) Gehoz ſem s ſebu przywedl. Tedy kral wecze: kde gt twoy
kayklerz? A on vkazaw na ſwe° maleho ſyna y wecze: Ay, pane y kraly, nenit kayklerze
na ſwietie, by mňe take vtieſſenij vczinil, yako kdyz widim ſyna ſwe°, an przede mnu hra.
y wecze gemu kral: kde gt neprzytel twoy? Tedy ten gyſty rytirz nicz nemeſſkaw dal ſwe
żenie policzek a rzka: Procz ty tak neſtydatie zhledaſs [4]) na meho pana krale? A ona
yhned zkrzycze [5]) welikym hlaſem: O zlorzeczeny morderzy, [27 a] Procz mie tepeſs? Zdas
w ſwem domie geſſtie zaloſtiwe wrazdy neſkonal? ſlyſſte wſſiczkni y ty, mily kraly, Ze
moy muz pro hubene penize niekake° chude° putnika w ſwem domu zamordowal. Vſlyſſaw
to ten giſty Rytirz, opiet gy dal zahlawek a rzka: O zlorzeczena zeno, procz krzywie winnu
na mie czpaſs a ſe neſtydiſs? Tedy ona z toho rozhniewawſſi ſe przede wſſemi krzykla a
rzkucz: podte do geho domu, a vkazi wam miſto, w niemz toho zahubeneho putnika hlawu,
nohy y rucze pochowal gt, a ten chlew, [6]) w niemzto wſſeczko tielo y z droby pochowal

---

[1]) (za tím sl. ps.) knien (přetrž.). [2]) (naps.) tale, a (červ. oprav. v) e. [3]) (ps.) naymieyſſi, wier (nadeps.), m (oprav. červ. v) n. [4]) (ps. bylo) zledaſs, (z) le (oprav.) h. [5]) (za tím sl. ps.) na (přetrž.). [6]) (ps.) ch-lew (na poč. řádky rozmazán inkoust, dopsána proto ta slova opět na konci ř. jiným inkoustem a pozdní rukou).

M gt. Vſlyſſawſſe to ti gyſtij, geſſto przy tom ſtaly, chticz toho wzkuſyti, gtly prawda, do domu toho gyſteho rytirze braly ſe. Ale ta gyſta żena przedbiehſſi otewrzela piwniczy, kdezto pytel s teleczym maſem biſſe pochowan. gez brzo odkopawſſe, wyniely ten gyſty pytel. vzrzewſſe, ano teleczy maſo, przyliſs ſe tomu diwichu. A ſeznawſſe mudroſt toho Rytirze, gemu hodnu chwalu wzdaly, gez potom kraly zwlaſſtie miloſti byl przywazan.

NAymilayſſij! Tento Rytyrz, gêz naywyſſiho krale mileho ztratil, gt kazdy hrzyſſny, gêz k obdrzenij pana ſweho mi[ti] poſyla naprzed przymluwcze k bohu ſwate, yakozto przyately ſwe przybuzne. Ale aby [27b] Panu ſwemu doſti vczinil, ma gyti pieſs y na koni. Pieſs zemſke wieczy a minule potlaczuge, Gyzden nebeſkych wieczy ze wſſe[o] ſrdcze zadage a w nich ſe kochage. Pſa take ſweho na prawiczy za przytele ſweho naywietſſiho s ſebu ma neſti, totizto angela ſweho nebo paſtyrze ſweho, bud kazatel nebo zpowiedlnik, gêz duſſe geho ma ſtrzyczy, gehoz negednu, ale mnohokrat kakzkoly nozem ſwych hrzychow vcho obrzezuge, a wſſak k niemu wzdy ſe nawrati, geho taynoſti y zadnemu nezgewuge a w ge[o] proſpiechu wzdy ſe raduge. Take ma drzeti hercze, to czile[e][7]) dietie mile, w ſwem lonie, totiz ſwiedomij, newinnoſt ſwrchowane pokory, kterezto ſwiedomij bude-ly dobrze zprawowano, duſſiczka ſe kazdeho welmie vtieſſij. A zena na lewiczy za neprzytele newierneho ſſeſt s ſebu ma weſti, totizto rozkoſs tiela a nebo leſt diabelſku a nebo ſwiet, gêz taynoſt kazdeho czlowieka przed czeledij kralowu na ſmrt pronaſſie, totizto przed rzyſſij nebeſku. Tehdy hodnie taky czlowiek bude[8]) w ſwe mudroſti chwalen, gêz takym lſtem vmiel z bozij pomoczy odolati, taynie zabiw ſwe tele, totizto ſ*we*[9]) tielo rozumnie morze poſty, modlytbami, gynŷ vtrapenim ge w kryſtowj[10]) pochowal, A napoſledy konecznu miloſt [28a] Kryſtowi[11]) K wiecznemu Kraly przywazan na wieky.

---

[7]) (druhé) e (červ. přips.) [8]) (za tím sl. naps.) mo (přetrž.). [9]) (naps.) ſe, we (červ. nadeps.). [10]) (červ. podtrž.). [11]) (podtrž. červ.).

Ukazatel jmen a věcí.[1])

Abibas 116, 16.
Adam 3, 23. 25. 4, 4. 4, 8. 74, 28. 82, 19. 85, 30. 86, 7. 94, 19. 102, 16. 111, 25. 141. 32.
Adamové zlořečení 102, 24.
Adoniáš král (U Zdomas 161, 37) 4, 26.
Adrianus, král římský 68, 22. 149, 16.
Agellius, král římský 70, 1.
Achates kámen (U Achittes 234, 16) 131, 9.
Akulius 22, 21.
Alexander mudřec 20, 23.
Alexander Veliký 7, 1. 16, 2. 19, 4. 19, 30. 34, 6. 55, 33.
Alexandrova smrt a hrob 15, 33.
anděl s mečem a korunou 75, 9. 133, 15.
Antigonus, rytíř Alexandra Vel. 34, 9.
Antonius, král římský (U Antholonius 195, 1). 62, 16. 75, 5.
Apollon (ps. Appolon) 132, 26.
62, 16. Arrius 16, 30.
Aurelianus (M BVrelyanus) král 91, 6.
Augustin sv. 125, 19.

bazilišek (ostrovid) zrakem moří 7, 8.
blázen jedl písek mořský 30, 24.
blázen ležel v hořící peci 30, 27.
blázen stál nad jamou síry plnou, 30, 26.
blázen stál na výši chrámové 30, 29.
blázen žral své údy 30, 31.
Boiotia (Boecia) 134, 18.
boj pro krásnou paní 57, 7.
bohatým Bůh dal svět 42, 28.
bohatým dáno dole i svrchu 41, 8.
bohyně římská se zlatým jablkem 20, 25.
bratří na dotvrzení práva pouštějí krev 40, 10.
Bukefalos, kůň Alexandrův 130, 31.

Campania 134, 22.
Canonika sv. Jana 17, 9.
Cantiky 103, 24.
církev sv. matka 18, 25.
císař dává sobě m. synovi oko vyloupnouti 33, 23.
císaři vlito zlato v ústa 111, 14.
císař káže malovati ideál krásy 57, 24.
císař mimo palác slepý 114, 2.
císař odsuzuje syna na smrt 98, 37.
císařová prosí za cizoložnici 69, 5.
císařová svádí syna nevlastního 98, 5.
císař římský staví síň 8, 17. 149, 16.
císař římský (Coriolanus) císařem v Constancii 11, 12.
císařův syn lékařem 2, 30.
cizoložná žena v žaláři 68, 25.
cizoložnice muži strojí smrt 150, 23.
cizoložník pod ložem zakopán 152, 5.
cizoložník střílí k voskovému obrazu 151, 15.
Claudianus císař 55, 14.
Constancie 11, 10.
Cosdras (Kodros) a jeho smrt 132, 25.

čápice cizoložná 7, 24.
člověk co jest 103, 3.
člověk čemu podoben 130, 11.
člověk z čeho složen 83, 22.

ďábel-havran 135, 1.
ďábel pravý zloděj 27, 33.
Daniel 121, 1.
Dánský král ctitelem sv. tří králů 31, 24.
Darius, císař římský (U Matyus 182, 24) 41, 20.
David 14, 14. 19, 13. 20, 12. 15. 26, 23. 42, 31. 69, 24. 84, 28. 85, 32. 86, 10. 89, 26. 119, 24. 132, 22. 136, 15. 145, 13. 30.
Davidovo písmo 3, 25.
Davidův syn Kristus 15, 17.
dcera císařova v paláci 23, 26.
dcera kojila matku 136, 23.
dcera královská věrna osvoboditeli 74, 16.
dcera Severova kralovala 73, 9.
dělení dědictví 124, 15.
den syna prvorozeného má se slaviti 35, 2.
Deomius kníže (U Diomius 231, 6.) 125, 6.
děvečka rozumí ptačímu zpěvu 75, 26.
Diogenes mudřec 19, 1.
Dioklecianus, syn Domicianův 95, 1.
dítě vykládá sen 114, 33.
Domicianus, císař římský 94, 32. 146, 8.
Dorotheus císař 1, 1.
drak vynesl chudého z jámy 119, 15.

[1]) První číslo značí stránku, druhé řádek. Z tisku petitového vzaty jen věci odchylné.

dřevo nešťastné 16, 28.
dryák 21, 26. 126, 2.
Duch sv. víno 24, 21.
duše choť Kristova 8, 10.
duši dáno království světa 74, 20.

Efirus 134, 10.
Egyptský král 39, 8.
Esau 41, 6.
Eusebius mistr 11, 7.
Eustachius 153, 26.
evangelisté čtyři 15, 22.
Eva 82, 19. 120, 21.

Florentina — duše člověka 58, 13.
Florentina, krásná paní 57, 6.
Foka kovář 35, 14.
Fridrich II., císař 137, 8.

Gabriel archangel 63, 17.
Gajus, král římský 57, 5.
Galaad 214, 17.
Gantherus (U Gautherus 205, 11) 79, 21.
Genagarius císař (U Tenagarius 180, 23) 38, 1.
Gido a maršálek 143, 8.
Gordianus král 75, 22.
Gorgonius, císař římský 2, 22.

hadači zlata 110, 14.
had kamenem vrátil zrak císaři 60, 3.
had nakazil jedem strom 21, 21.
had odvázaný uštkne dobrodince 127, 7.
had vděčen osvoboditeli 143, 36.
had zvoní zvonem spravedlnosti 59, 17.
haléř pokání 128, 24.
Hanibal král 48, 1.
Havel král (U Pavel 208, 31) 77, 1.
havran a popel sklenný 134, 26.
holič má císaři hlavu uřezati 147, 2.
hospody s rozličným pohostěním 70, 4.
hrabě našel dítě ve stromě 51, 15.
hrbatý platí v bráně haléř 128, 3.
hrob se zlatými obruči v základech 8, 18, 149, 17.
hůl svatý kříž 12, 27.

chléb za sen 65, 12.
chudý upadl v jámu mezi hady 119, 3.

Idumea 134, 13.
Indie 34, 7.
Isaiáš prorok 22, 10. 37, 23. 123, 29.
Isiodorus 134, 1.
Italie 134, 6.

jablko zlaté největšímu bláznu 91, 11.
Jakub sv. 69, 15. 90, 26.
Jakulus had 21, 22.
Jan sv. 11, 2. 17, 9. 20, 18 21, 14. 137, 23.
jednorožec a panny 120, 8.
jelen s křížem zlatým 153, 19.
Jeremiáš 86, 4.
Jeronym sv. 89, 25.
Jerusalem 86, 5. 128, 27.
Jesse kořen 22, 11.
Jidáš 41, 6.
Job sv. 56, 25. 84, 22. 129, 23. 145, 11.
Jonathas 41, 32. 62, 8.
Jovinianus (ps. Joninianus, U Jonyvianus 183, 30) 43, 12.
Julius císař 131, 28.
Justinus (M Bustinus), král římský 122, 1.

kacíř prostřeluje srdce Kristovo 26, 19.
káď otráveného vína 9, 19.
Kaifáš 142, 8.
Kain 41, 6.
kazatel — chudý rybář 55, 5.
Kodrus v. Cosdras.
kohouti pějí pravdu 76, 5.
kolba 4, 26.
Kolín n. Rýnem 31, 25.
koruna milosti Ducha sv. 32, 25.
koruna naděje Bohu synu 32, 20.
koruna víry Bohu otci 32, 15.
kost z těla otcova omočena v krvi synově 40, 15.
košile cudnosti 77, 10.
kovář chytil špalek s pokladem 85, 7.
kovář zvolen císařem 36, 26.
kozí oko místo lidského 214, 1.
král dává mistrovi otázky o člověku 129, 27.
král jediný rok 91, 18.
král kol sebe má tisíc mečův 89, 21.
král nejsilnější v světě 24, 20.
králová porodila cizoložně tři syny 25, 12.
královský syn hledá si přátel 86, 25.
král pláče při hostině 88, 31.
krčmář namluven proti císaři 147, 31.
křesťan dobývá si přátel 88, 5.
Kristus bojoval proti králi egyptskému 182, 5.
Kristus čáp 8, 9.
Kristus kníže 125, 13.
Kristus král (císař) 10, 12. 11, 23. 13, 22. 14, 13. 18, 24. 26, 9. 33, 26. 34, 25. 38, 26. 40, 33. 42, 26. 54, 5. 55, 1. 56, 22. 61, 32. 63, 13. 68, 1. 69, 9. 84, 11. 90, 21. 102, 1. 137, 18. 152, 22. 158, 1.
Kristus lékařem neduhů lidských 4, 2.
Kristus lev z pokolení Juda 193, 38.
Kristus malíř s hory 58, 27.
Kristus miluje štěpnice 61, 32.
Kristus otec náš 2, 1.
Kristus poutník 12, 26.
Kristus přepouští nás páliti 20, 20.
Kristus rytíř 74, 32. 103, 22.
Kristus slavík 82, 4.
Kristus stařec 72, 35.
Kristus studnice 134, 3.
Kristus, syn Adamův 3, 28.
Kristus vítěz v boji 15, 14.
kříž dřevem uzdravujícím 41, 1.
kříž s nápisy na cestě 70, 2.
kříž — svědomí člověka 70, 24.
kuchař snědl srdce vepře 61, 10.
kůže soudce nespravedlivého přibita na místě soudním 14, 10.
květná neděle 15, 15.

lakomec boří stodoly 31, 5.
lakomství dcera světa 17, 12.
lakomství obraz světa 21, 12.
lakomství ochechule 138, 18.

lékaři dva mistrní 213, 19.
lékař vyjímá scudruhovi oči 213, 32.
Lenucius král 142, 10.
Lenucius rytíř 71, 15.
lev ďábel 133, 23.
lev proti drakovi 93, 11.
Líbezný, rytíř 153, 17.
lidé se horší 37, 4.
líný dá se páliti v nohu 6, 7.
líný nechává si kapati vodu na oči 6, 13.
líný neufízne si provazu na hrdle 6, 9.
Lipolt hrabě 50, 12.
litery tři laikovy 30, 8.
loupežník i žena nevěrná oběšeni 123, 17.
lože s břitvami a hady 80, 11.
lože s dravou zvěří 79, 30.
Luciper 111, 35. 152, 30.
Lucius král (U Tucius 197, 32) 67, 1.
lvice cizoloží s levhartem 193, 30.
Lvík, druhý ze sedmi mudrců 95, 27.

Mahomet (Machomet) 66, 25.
malíř červenou barvou maluje ideál krásy 58, 4.
Maria panna 5, 31. 12, 4. 22, 10. 24, 22 63, 15. 69, 28. 120, 21. 137, 23.
Maří Magdalena sv. 91, 3.
Marius, král římský 191, 30.
maršálkovi poručena dcera císařova 13, 8. 156, 28.
matce povoleno z lásky osvobození města Říma 11, 21.
Matěj sv. 22, 3. 86, 21. 91, 4.
matka nezví, který její syn 18, 12
Matúš sv. 158, 34.
město obležené 140, 7.
město trápeno jedovatou zvěří 93, 4.
Mertlin 115, 4.
mhla — pokušení ďábelské 53, 9.
Michal sv. 5, 12.
mládenec dává si páliti ruku 20, 1.
mládenec svěřuje milence prsten 42, 19.
Mojžíšovy knihy páté 2, 2.
moře svět 133, 24.
most nebezpečný 133, 12.
mošna tělesenství Kristovo 12, 27.
Moudrosti kn. 130, 23.
moudrosti prodávati 146, 14.
moudrosti zachrání od smrti 147, 12.
mouřenín přibírá si dřev 139, 14.
mudrci moudrostí dobývají zboží 42, 29.
mudrci názorem učí syna císařova 96, 7.
mudrci pozorují hvězdy 97, 8.
mudrcové vykládají sny za peníze 114, 4.
mudrc zachrání Řím 112, 23.
mudrců sedm v Římě 95, 15.

Naaman 4, 25a.
nápis na sloupě Virgiliově 35, 25.
nápisy na šípech a kopích 125, 10.
nejlínější králem 6, 4.
Nevděčný 142, 14.
nevěsta císařovi šije košili v sudě 63, 10.

obraz voskový zaklet 150, 26.
Octavianus král (U Netanianus 189, 39) 54, 1. 104, 5. 109, 7 (U LCtawianus 222, 31.
odměna za vítězství v turnaji 5, 3.
Odysseus v. Ulixes.
oheň bez dýmu 117, 17.
orlice a had 131, 6.
oslepení pro dluh 90, 14.
otec přednější než matka 1, 16.
Othozias král (U Echeziáš 181, 7) 39, 7.

panna obléká rytíře k souboji 5, 1.
panna osvobozena od násilníka 122, 13.
panna zabíjí jednorožce 120, 16.
paní rytířova hází na straku 106, 7.
paní strhla hlavu sokolovi 64, 17.
pannu zkazivší má pozbýti očí 33, 6.
pastýř zabíjí divokého vepře 101, 30.
Pavel sv. 11, 3. 31, 11. 55, 28. 69, 14. 71, 2. 86, 17.
Pavla sv. tělo 112, 6.
pecen chleba třem soudruhům 65, 8.
pecen chleba — věčná radost 66, 19.
pecen s kostmi a prstí 85, 15.
peněz osm nad hlavou císařovou 36, 28.
peníze dva nakládati na ženu 36, 18.
peníze dva otci spláceti 36, 11.
peníze dva půjčovati synovi 36, 15.
peníze dva utráceti na potřebu 36, 21.
pes nejvěrnějším přítelem 28, 25.
pes předpovídá pánovi příhody 99, 34.
pes zabíjí hada 100, 14.
Petra sv. tělo 112, 6.
Petr sv. 16, 23. 30, 22. 32, 35. 75, 17.
Pilat 142, 3.
pinie 102, 11.
Pipinus, král římský 17, 27.
pití poznávati 117, 1.
plátno milost duchovní 63, 18.
Plinius 21, 20, 135, 9. 136, 6.
pohan ranil Krista v ruku 26, 14.
pohanům dostalo se pokladů 10, 12.
pohřbení v oděni 140, 6.
poklad lakomcův v pařeze 85, 2.
Polmius (M Kolminus, U Polymius 162, 26), král babylonský 6, 1.
pomáhati otci a matce v nouzi 1, 2.
Pompeius 140, 5.
Pompejus, král římský 63, 27.
Porus, král indský 34, 7.
poustevníci vykládají si vespolek své ctnosti 25, 3.
poustevník odnesl raněného pacholka 94, 8.
poustevník osvobozuje vdovu od ukrutníka 12, 15.
pouť s drakem a lvem 75, 8.
pozvati na hody 117, 5.
prameny zvláštní moci 134, 2.
přátelé tři maršálkovi 13, 14.
pravdy tři osvobozují od smrti 38, 3.
prelátové — nohy církve 121, 19.
příchozí zvolen králem 79, 27.
přísloví 17, 3. 23, 19.
propast v Římě 22, 17.
prsten lásku zjednávající 41, 24.
prsten nejdražší nejmladšímu synovi 10, 3.
prsten nejdražší víra křesťanská 10, 13.
prsten s uzdravujícím kamenem 136, 5.
prsten víry 42, 35.
Ptolomeus, král římský (U Tolomeus 214, 10) 150, 12.

puška kadidla — náboženství 32, 9.
puška s myrrhou — pokání 32, 6.
puška zlata — poklad moudrosti 32, 4.
pýcha dcera ďáblova 17, 12.
pýcha obraz ďáblův 21, 12.
pýcha ochechule s píšťalkou 138, 20.

Quintillus král 90, 4.

radost v nebi 65, 22.
Řehoř svatý 9, 12. 82, 13.
Římané 22, 24.
Řím obležen 112, 18.
římský vladař 102, 10.
roucho černé odsouzenci 88, 26.
rozkoš, dcera těla 17, 11.
rozmluva v žaláři 68, 29.
rybář a pištec 54, 20.
rytíř bojuje za dceru královskou 73, 33.
rytíř dává tesaři dceru za choť 77, 6.
rytíř dobývá černých věcí 71, 18.
rytíři ostříhají dcery císařovy 156, 22.
rytíři pokoušejí ženy tesařovy 78, 2.
rytíř jde se synem krást 104, 10.
rytíř jede přes poušť 75, 6.
rytíř káže ženě krev pouštěti 108, 28.
rytíř má přijíti pěš a jízden zároveň 28, 4.
rytířovi syn stíná hlavu 104, 27.
rytířova paní podťala strom 107, 17.
rytířova paní strhuje ubrus 108, 8.
rytířova paní zabíjí psíka 107, 26.
rytíř pro peníze utal pacholkovi nohu 94, 4.
rytíř upadá do smoly 104, 22.
rytíř v cizině jat a okován 1, 4.
rytíř vezme mrtvému odění a vítězí 140, 24.
rytíř vyměňuje list císařský 52, 11.
rytíř zabíjí tele místo poutníka 28, 13.
rytíř zabíjí vyželce 100, 32.
rytíř zahrazuje čápici studni 8, 4.
rytíř zavírá před ženou dvéře 103, 13.

Saturnus 19, 1.
Saul 41, 6.
Severus král 73, 5.
Sicilie 134, 2.
Sinai hora 21, 21.
síň duše rozumná 21, 6.
sklenice pružná 23, 9.
skutky dobré nejlepší přítel 14, 1.
slavík a střelec 81, 10.
slavík Kristus 82, 4.
slepému sto šilinkův 90, 5.
sloup žaluje na hrozícího 35, 34.
služby císaři konané 116, 19.
služebníci přinášejí králi srdce prasečí místo dětského 50, 7.
služebník dává králi ženu 112, 9.
smilstvo obraz těla 21, 12.
smilstvo ochechule se třmenem 138, 26.
smír s císařem 132, 11.
smrad cizoložný 8, 6. 193, 22.
socha Danielova 121, 1.
socha zvěstuje tajné hříchy 35, 11.
sokol se psem zabíjejí hada 100, 12.
sokol zboží pomíjející 64, 26.
Sokrates zetěm císařovým 55, 24.
Sokrates dostal lék své ženě 76, 15.
Solinus (U Solius 234, 5) 130, 31.
soudce (rychtář) nespravedlivý odřen 14, 9.
soudcové duchovní i světští jsou lakomí 41, 11.
srdce císařova pálena 125, 20.
stařec s holí u lesa 71, 28.
stařec s holí u studnice 80, 17.
starší naši patriarchové a proroci 11, 29.
straka vypovídá na ženu rytířovu 105, 23.
strom odkázán synům 39, 16.
strom uzdravující 39, 10.
stromy v háji 135, 10.
studnice pod ložem 115, 16.
studnice s nápisy 137, 8.
sukně ovčí tělesenství Kristovo 15, 20.
sukno dvojí nepravému synovi 126, 16.
sukno lásky 43, 3.
sukno přenášející 41, 27.
svědomí repce proti hříchu 76, 21.
svět máti slepá 2, 12.
svět Řím 22, 28.
svět slibuje zboží 82, 23.
svět zlaté jablko 92, 19.
svíce hořící u Římanů znamením milosti 10, 18.
Symmachus (U Tymachus 200, 16) císař římský 71, 14.
syn císařův pozoruje hvězdy 97, 17.
syn královský na vychování 67, 6.
syn malý nejmilejším kejklířem 28, 31.
synové střílejí na mrtvolu otcovu 25, 23.
synové válčí o království otcovo 25, 18.
synovi druhému odkázány nábytky 41, 22.
synovi nejmladšímu dárky 41, 23.
synovi prvorozenému dědictví 41, 22.
syny lev a medvěd odnesli 154, 9.

Šalomoun 24, 10. 15. 31, 2.
štítu dotknutí, vyzvání k souboji 4, 35.

Talmud 66, 24.
Tantillus, nejmenší ze sedmi mudrců 95, 26.
tělo slibuje zdraví 82, 24.
tesař a věrná žena 77, 2.
Theodosius, císař římský 59, 7.
Tiberius (U Lyberius 171, 32.), císař římský 23, 4. 54, 9.
Timotheus 125, 16.
Titus, král římský 35, 1.
trápení v pekle 65, 25.
Trojanus, císař římský 60, 24.
trubači dva při popravě 88, 21.
turnaj 4, 26.
Tyrius tesař 77, 3.

uhlí nositi v klíně 83, 4.
úklady císařovi v hospodě 147, 33.
ukrutník oklamal dceru královu 73, 10.
Ulixes a Sireny 138, 10.

Valerius, král římský 156, 21.
Valerius, veliký mistr 16, 27. 19, 29. 33, 5. 136, 16.
vdova káže vynésti věci osvoboditelovy 12, 21.
vepř bez srdce 60, 27.
vésti do země svaté 117, 19.
věž s obrazy od Virgilia 109, 11.
vínem otráveným omráčení nepřátelé 9, 23.

víno nejsilnější v světě 24, 19.
Virgilius, mistr čarodějník 20, 24. 35, 4. 41, 30. 109, 9. 150, 29.
vítězi trojí čest a trojí zármutek 14, 21.
vítr proměniti 83, 3.
vlaský obyčej 98, 38.
vlasy císařovy na čistém místě 125, 20.
vlk-ďábel 68, 10.
vlk unesl dítě 67, 17.
vodu v sud děravý líti 139, 18.
vrátný vybírá haléře od neduživých 128, 5.

zápona naděje 43, 2.
zápona vše zjednávající 41, 26.
Zelongus císař 33, 5.
zeť králův bezděčný přijat 53, 5.
zkoušení přátel 87, 3.
zkouška vědění syna císařova 96, 14.
zloděj poslouchá, bdí-li kdo 26, 33.
zloděj vstupuje na měsíc 27, 20.
zloději ukradli divotvorný prsten 42, 24.
zpovědník stařec moudrý 56, 30.
zpovědník — Virgilius 152, 26.
zrcadlo vlastní slabosti 7, 17.
zvon spravedlnosti 59, 8.

žába osazuje hnízdo hadovo 59, 15.
žák a laik v klášteře 30, 1.
žák soše dává poliček 109, 29.
žena jde v noci s frejíři 103, 10.
žena nejsilnější v světě 24, 19.
žena největším nepřítelem 28, 33.
žena rytířova chce kněze milovati 107, 5.
žena tesařova zavírá rytíře do komory 78, 9.
žena věrná, krásná a poslušná 54, 2.
žena volá milovníka 75, 24.
žena v zástavu přívozníkovi 154, 4.
ženy věsí se na nešťastném dřevě 16, 29.
žid postřelil Krista v ústa 26, 16.
židům dostalo se země slíbené 10, 12.
živlův rozměry 83, 1.
život náš káď 19, 13.
život více hořící 10, 26.
život zvířete vítr 83, 34.

Ukazatel slov staročeských.

as — aspoň 50, 19 (pozn. 59).
asa (aſſa) — aspoň 196, 21.

běží (pověst) — šíří se 3, 3.
biřic — hlasatel 136, 17.
bláznice — bláznivá žena 43, 7.
blíženčí — jako blíženci 214, 17.
burgensis — vladař 102, 13.

cesta silná — silnice 73, 15.

čečík — čečel 121, 2 (p. 4).
češka — čečel 121, 2.
číst niti — nahý 91, 22.
čtítroba — lačný žaludek 56, 16.

dáti se na běh — dáti se na útěk 100, 19.
dci — dcera 206, 31.
dělný (den) — pracovní 35, 15.
dietěcí — dětský 50, 9.
divoctví — divokost 55, 3.
dlíti smrtí — odkládati smrt 51, 28.
dníti — svítati 89, 10.
dojitie — přístup, aditus 136, 19.
dokonaný — dokonalý 19, 5.
dorostlá léta — dospělost 18, 20.
dráč — loupežník 123, 7.
dračka — loupežník 122, 10.
dřevní — dřívější 2, 27.
dryák (θηριακόν), jed proti uštknutí zvířat 21, 26.
dúpnatý — dutý 50, 6.
dusání — dupot 67, 22.

flastr — náplast 56, 17.
frej — námluvy 78, 2.
frejéř — milovník 103, 10.
frejovati — namlouvati si 78, 2.

haděnec — mladý had 59, 13.
hodný — sváteční 179, 42.
horúcí — hořící 134, 11.
hospodář — hospodský 90, 7.
hráti — bojovati v turnaji 5, 1.
hrbovatý — hrbatý 128, 3.
hřmet — hřmot 27, 12.
hubenec — bídník 144, 31.
hubenstvie — bída 11, 5.
hubený — nepatrný 29, 1.
hvízdačka (U hvízdalka 190, 10) — píšťalka 54, 20.
hyn — tamto 100, 29.

chovačka — chůva 90, 29.
chudák — chuďas 54, 14 (pozn. 3).
chutně — chutě 108, 4.
chýliti se — směřovati 101, 5.

jalovost — neplodnost 134, 23.
jalový — neplodný 21, 28.
jarmark — výroční trh 67, 11.
jelikožto — pokud 124, 26.
jeti v jiezdu — konati cestu jízdní 1, 4.
jhra — hra 161, 46.
jiezden — jeda na koni 28, 4.
jistina — skutek jistý 87, 6.
jistiti (mezi sebou) — certare 135, 24 (p. 4).

kadidlnice — kadidelnice 20, 1.
kameníčko — malé kamení 106, 7.
klé — klí 219, 11.
klvati — klobati 8, 8.
kokot — kohout 76, 2.
komňata — pokoj 73, 28.
komorný — od komory (klíč) 108, 13.
koření — kořání 142, 24.
kropě — krůpěj 117, 34.
krumfešt — základ, Grundfeste 149, 17.
kryk — válka 26, 1.
krykovati (U krigowaty 173, 6) — válčiti 25, 18.
kvašenín (kvašené) — host 88, 30.

lapka — loupežník 123, 14. 229, 31.
lázna — lázeň 13, 19.
ledvie — vnitřnosti 27, 21.
lékařstvie — lék 3, 12.
lichevník — lichvář 27, 4.
lísati se — lichotiti se 42, 14.
literat — liter znalý 147, 6.
luna měsečná — měsíc 27, 11.

máj — květen 135, 9.
man — poddaný rytíř 28, 1.
měděnice — nádoba měděná 120, 12.

mest — mstu — víno nově vytlačené 117, 2.
milík — milovník 75, 25.
milostný — oblíbený 101, 2.
minulý — pomíjející 16, 12.
misterný — výborný 160, 25.
mistrovstvo — umění, umělost 88, 29.
morovid — videm, zrakem mořící 7, 8.
múřenín — černoch 139, 13.
mužsky — mužně 156, 15.

nábytek — movitý statek 145, 3.
načitě — neobyčejně 54, 20.
načlopati se — nachlemtati se 218, 8.
nadutie — nadutost 43, 13.
nachovati — nastřádati 92, 29.
najspieše — nejdříve 2, 32.
nakliditi — opatřiti (o koni) 48, 20.
nálepný — intoxicatus, otrávený 26, 19.
namilostnice — oblíbenka 24, 1.
naprzniti — nanečistiti 118, 29.
naslopati se — nasytiti se hltavě 100, 29.
našinec 235, 27.
nebožec — neblahý člověk 44, 37.
nebylost — nepřítomnost 3, 11.
z nedojípie — z nenadání 213, 41.
nedvěd — medvěd 79, 31.
nechut — nelibost 3, 21.
nenabytek — nemovitá věc 241, 50.
neskonaný — neskonalý 146, 5.
neustavičnost — nestálost 86, 3.
neustavičný — nestálý 86, 5.
nevděčenství — nevděčnost 130, 26.
nevědomý — neznámý 233, 40.
nevratitelný 81, 30.
nikakéž — nikterak 148, 6.
nrav — mrav 79, 10.

obec — shromáždění 213, 30.
obinutý — ovinutý 50, 16.
obleženec — člověk v obleženém městě 125, 9.
obludný — mámivý 16, 24.
obohatěti — bohatým se státi 144, 7.
obracivý — co lze obraceti 19, 14. (p. 10).
obraniti — poraniti 26, 26.
obrátivý — co lze obrátiti 169, 28.
obrtčivý — otáčivý 19, 14.
obroditi — uroditi 31, 6.
obrtlivě — naopak 16, 1.
odchýliti — odvrátiti 123, 4.
odpadovati — ustávati 27, 2.
odraziti se — odtrhnouti se 48, 5.
odřečiti — odříkati 74, 31.
odřekovati se — odříkati se 230, 22.
ochechule — sirena (U ochochule 238, 8) 238, 5.
ohrazovati — chrániti 79, 3.
okojiti se někomu — oddati se 64, 7.
okován — uvržen v okovy 1, 5.
okršlek — circulus 149, 25.
okuklený — zakuklený 128, 7.
opatřiti — shlédnouti 100, 19.
orudie — náčiní 34, 19.
osiesti (království) — obdržeti 6, 5.
oslnúti — oslepnúti 1, 7.
ostati něčeho — nechati 150, 14.
ostřieci — ochrániti 73, 33.
osúti — obklopiti 50, 14.
otomnost (M odtomnost) — nepřítomnost 3, 11.
otomný (M odtomný) — nepřítomný 1, 11.
ovšem — zcela 18, 2.
ožžéci — spáliti 6, 7.

paždě — páže 108, 26.
pecnec — malý pecen 65, 8.
pinna — pinie 102, 11.
pitel — piják 90, 30.
pivnice — sklep 29, 9.
ploditi — plodným činiti 134, 2.
ploditi (kratochvil) — činiti 76, 3.
plzěti — plaziti se 59, 13.
podepřieti v núzi — pomáhati 1, 2.
podraziti pod se — podrobiti 170, 38.
podrúbiti — podtíti 107, 13.
podstolé — služebník u stolu 178, 12.
pohoršiti se — zhoršiti se 3, 18.
pohrzeti — pohrdati 18, 14.
pojíčeti — půjčovati 36, 15.
pokláti — prokláti 133, 2.
pokopati — zakopati 174, 35.
pokusiti — zkusiti 107, 10.
polský — polní 74, 22.
poměra — rozměr 83, 24.
pomeškati — zdržeti se 78, 22.
ponúcenie — ponoukání 4, 13.
popadovati — táhnouti 139, 5.
popúzeti — sváděti 98, 21.
pořád — řadem 4, 32.
porokovati — výčitky činiti 3, 13.
poručstvie — poručnictví 67, 2.
posazení (na posazení) — blízka porodu 48, 25.
pospěšně — rychle 157, 33.
postati — stání míti 93, 17.
potlúci — zatlouci 122, 26.
potočiti se — zatočiti se 240, 42.
potomnie — pozdější 2, 20.
potřieti — zničiti 75, 15.
potrúbiti — zatroubiti 72, 17.
povíjeti — zavíjeti 99, 30.
prasce — prasátko 187, 22.
prasečí — vepří 50, 7.
prázden — nezaměstknán 143, 19.
preč — pryč 205, 32.
přepuštění — dopuštění 90, 18.
přeslyšeti — vyslechnouti 46, 20.
přestúpiti svůj stav — proviniti se 77, 19.
přeškoditi — uškoditi 62, 15.
převal — příval 85, 5.
přibósti — na koni přihnati 50, 15.
přiekaza — překážka 19, 27.
přiekořizna — příkoří 15, 23.
přietrž — meškání 28, 5.
přihašovati — hasiti 93, 1.
přihotován — hotov 131, 4.
přichoditi — pocházeti 84, 5.
přichopiti — přidržeti se 151, 5.
přichytiti se — zachytiti se 143, 5.
přijiezda — příjezd 13, 10.
příprava — úprava, oděv 98, 2.
připuditi — přinutiti 27, 6.
přirozenie — povaha 3, 15.
příští — adventurus 158, 18.
přitrhovati — vléci 139, 5.
procítiti — procitnouti 96, 15.
próchodnost — schopnost průchodu 58, 32.

proléhati — zkaziti (o dívce) 33, 4.
pronášeti — vyzrazovati 50, 5.
prorazivost — schopnost prorážení 58, 32.
protiviti se — nepřátelsky si vésti 112, 25.
pštrosový — pštrosí 81, 26.
puška — pouzdro 52, 2.
púštědlník — chirurgus 40, 11.
pútničí — poutníkův 12, 20.

řád — stav 2, 26.
ranný — rány hojící 213, 20.
rathauz — radnice 15, 4.
řeřevie — žhavé uhlí 84, 3 (p. 38).
řeřivý — žhoucí 83, 4.
robenec — mladík 170, 12.
rozka — větévka, letorost 16, 32.
rozkřídliti — roztáhnouti 27, 20.
rozpustiti se — státi se rozpustilým 23, 7.
rózený — růžový 30, 11.
rukotržnie — mancipium 130, 3.
rúrka — dárek 41, 30.
rúšce — malé roucho 157, 10.
ryl — špalek 85, 2.
rynéř — sluha u koní 130, 36.

sdržeti — chrániti 136, 24.
shladiti s země — zničiti 141, 21.
shlodati (shlozi) — ohlodati 16, 25.
schovati — pohřbíti 140, 6.
schovati — přijmouti pod střechu 48, 18.
sienný — k síni náležející 116, 15.
skleničný — ze sklenice 134, 27.
skolení — štěkot 67, 22.
skoliti — zvuk vydávati (o psu) 50, 14.
skoro — brzo 142, 19.
skřěčník — pištec 54, 20.
slíbiti se — zalíbiti se 143, 28.
slibovati za život 51, 6.
složený — fictilis 121, 3.
snědek — snědení 93, 7.
snie — sníh 106, 12.
spomoc — pomoc 151, 2.
střezati — ufezati 147, 2.
srúbiti — setnouti 107, 18.
ssaditi — dohromady posaditi 108, 1.
stkelný — sklenný 135, 25.
stklenný — ze skla 135, 4.
stojatý obraz — statua 109, 23.
střeň — dřeň stromu 21, 26.
střětnúti — potkati 42, 6.
střmen — nástroj hudební, lyra 138, 7.
stroj — přístroj 88, 29.
svědom — znám 95, 22.
světlost — schopnost viděti světlo 134, 6.
svoditi — svářeti 76, 18.

šenkovati — nalévati 90, 30.
škařědý — škaredý 80, 1.
špihovati — zásobovati 207, 2.
špíleti — žertovati 44, 7.
špižovati — zásobovati 9, 18.
šrámek — malá jizva 67, 26.
štěbet — zvuk ptačí 75, 26.
štědře — hojně 108, 12.

tajník — tajný rada 25, 19.
tepruov — teprve 232, 12.
tesknost — zármutek 101, 23.
trank — nápoj 56, 16.
trud — namahání 51, 38.
tuhý nepřítel — krutý, neúprosný 53, 26.
turnej -ého -ému 217, 41.
tvrdý — pevný 32, 24.

ubezpečiti se — spolehnouti se 82, 25.
ubósti — pobodnouti 72, 27.
ubrusec — malý ubrus 146, 28 (p. 30).
učíti — ucítiti, spozorovati 26, 38.
učistiti — očistiti 153, 15.
udeřiti v struny 54, 17.
úfati — důvěřovati 49, 21.
úhlavní — (capitalis) hrdelní soud 136, 17.
uchutnati — okusiti 67, 18.
uchvatnúti — uchvátiti 232, 29.
ukojiti se někomu — oddati se 64, 4.
ukrádati — krásti 103, 27.
ukusiti — ukousnouti 100, 13.
umrlý — z umrlce 208, 21.
unáhliti se — přenáhliti se 100, 30.
upřiemo — přímo 100, 10.
uptati se — vyptati se 40, 12.
uroditi — porodití 50, 23.
usípati — usínati 48, 27.
uskoupiti se — ulakomiti se 112, 9.
usnúbiti — zasnoubiti 10, 15.
ustati — býti unaven 51, 33.
ustavičnost — stálost 79, 5.
ustavičný — stálý 54, 4.
ustihnúti rozumem — pochopiti 81, 16.
utracovati — utráceti 104, 12.

vášnost — vášnivost 83, 35 (pozn. 36).
vázati — poutati 7, 16.
vážný — těžký 85, 21.
vdlužiti se — dluh učiniti 211, 14.
vehnúti — dovnitř ohnouti 23, 10.
větví — větvoví 15, 16.
vchoditi — vcházeti 128, 21.
vidomý — patrný 141, 7.
vítězovati — vítězně bojovati 137, 28.
vsiesti (vsadu) — vsednouti 100, 3.
vskoře — v rychlosti 76, 12.
vstupeň — stupeň 80, 25.
všickeren — veškeren 178, 19.
vtrhnouti do nebe — zanésti 66, 3.
vydříti — vytrhnouti 27, 34.
výmluva — výmluvnost 23, 5.
vypověděná odplata — určená 5, 9.
výprava — družina 52, 26.
vypraviti — vybaviti, vysvoboditi 1, 6.
vyrúbati — vysekati 85, 16.
vysaditi — vyhnati, 2, 10.
vysokost — výše 109, 11.
vyvrci — vyloupnouti 33, 11.
vyžlec, druh psí 99, 19.
vzezpievati — zazpívati 206, 19.
vzchod — východ (slunce) 83, 31.
vzložiti — vynaložiti 18, 10 p. 11.
vztázati — otázati 35, 22.
zahrazditi — zakrýti 163, 27.
zahubovati — hubiti 76, 24.
zajíti — přepadnouti 138, 20.
zajžieci se — zapáliti se 3, 19.
základ — zástava 154, 31.

zamordovati — zabiti 29, 2.
zamúcení — zakalení 138, 14.
zámutek — zármutek 14, 21.
zamútiti — zakaliti 117, 27.
zapečetitý — zapečetěný 188, 33.
záplata — zaplacení 153, 29.
zaslúžilý — zasloužený 22, 8.
zaslyšeti — zaslechnouti 49, 3.
zášijek — pohlavek 15, 28.
zatrhati — pokoušeti 79, 7.
zatvořiti — zavříti 22, 18.
závina — provinění 38, 2.
zběh — tyrannus 93, 26.
zblátiti — blátem pokáleti 107, 30.
zdlužiti se — zadlužiti se 90, 7.
zdviženie — hrdost 7, 14.
zedrati — roztrhati 77, 12.
zesnúti — usnouti 9, 23.
zetleti — shníti 77, 12.
zezřieti — pohlédnouti 213, 44.
zhřieti — ohřáti 107, 16.
zhrzeti — pohrdati 124, 31.
zhynúti — zmizeti 200, 46.
zchovanec 67 (náp.) pozn. 1.
zkoupati — vykoupati 193, 36.
zkřešovati — křísiti 136, 14.
zkvičeti — dáti se do kvikotu 60, 29.
zléčiti — vyléčiti 160, 23.
zmazati — namazati 13, 19.
zmýti — umýti 13, 19.
zobati — jísti 176, 10.
zopíjeti se — opíjeti se 179, 43.
zpáry — nehty 238, 10.
zpodpierati — podporovati 1, 23.
zpopeleti — popelem se státi 153, 13.
zpoříditi — zjednati 126, 15 (p. 10).
zpósobilý — útvarný, pěkný 58, 5.
zpósobný — vhodný 79, 26.
zpraviti — zprávu dáti 61, 20.
zprovoditi — doprovoditi 205, 18.
zřiedlo — otevřená strana sudu 19, 2.
zrúbati — rozsekati 28, 14.
zrušovati — rušiti 145, 25.
zštiepati — rozštípati 85, 8.
ztazovati — dotazovati se 106, 15.
ztopiti — utopiti 138, 12.
ztrávník — člověk jídlu oddaný 90, 30
ztrhati — roztrhati 156, 37.
zvésti se — zdařiti se 100, 2.
zvěšeti se — pověsiti se 17, 15.
zženiti se — oženiti se 88, 15.

želéř (žoléř U M) — pavlač u domu, Soller 103, 14.
železce — nástroj železný 213, 32.
ženima — nezákonná žena 124, 15.
ženimčic — syn nevěstčin 40, 29.
žeznivost — žíznivost 130, 15.
žráč 70, 33.

TISKEM J. OTTY V PRAZE

TISKEM J. OTTY V PRAZE

PG
5000
C48
2
1895

PG 5000 .C48 v.2
Staroceska Gesta Romanorum.
Stanford University Libraries
3 6105 034 075 064

Stanford University Libraries
Stanford, California

Return this book on or before date due.